1/. 2. 220.

Digitized by Google

Aplicatum Collegio Liburni à P. Ang.o Alamanni

XXXI

[illegible]

1709.

Digitized by Google

DE INCORRIGIBILIVM EXPVLSIONE AB ORDINIBVS REGVLARIBVS

Tractatus abſolutiſsimus in tres partes diuiſus

IN QVARVM PRIMA,

De expellendis ab Ordine iuxtà Canones antiquos, & Decretà Sacræ Congregationis Concilij agitur.

IN SECVNDA

Praxis expeditiſſima pro conſtructione proceſſus habetur;

IN TERTIA,

De Expulſorum ſtatu materia diffusè diſcutitur;

IVDICIBVS, ET ADVOCATIS ECCLESIASTICIS

OPVS VTILE

PRÆLATIS REGVLARIBVS, TVM PROVINCIALIBVS TVM GENERALIBVS

OMNINO' NECESSARIVM.

AB A. R. P. LVDOVICO MARIA AB AMENO

RIPARIÆ S. IVLII DIOECESIS NOVARIENSIS

Strictioris Obſeruantiæ Minorum, Mediolanenſis Prouinciæ Sac. Theol. Lect. Emerito, & S. Officij Conſultore ideatum, & inchoatum

A' P. F. FABRICIO DE AMENO

Eiuſdem Ordinis, & Prouinciæ Sac. Theol. Lectore emerito proſecutum, & completum:

Nunc primùm in lucem prodit.

MEDIOLANI ANNO MDCCIV.

Ex Typographia Ambroſij Ramellati, ad ſignum Solis.

SVPERIORVM PERMISSV.

Digitized by Google

Breuis de Authore narratio.

PAter Fr. Ludouicus Maria de Ameno, quod eſt Oppidum in Riparia S. Iulij Diœceſis Nouarienſis, natus an. 1632. 26. Febr. P.F. Bernardino Obicina Minoritæ, Viro tum eruditione, tum pietate præclaro, materno ſanguine affinis: ingenuè educatus, humanioribus literis Papiæ operam dedit, vbi an. 1647. ad Franciſcanos Strict. Obſer. migrauit. Expleto Studiorum curriculo, poſt Filoſophiam, ad tria luſtra Theologiam docuit, ſummo plauſu, ac Diſcipulorum è diuerſis Nationibus confluentium frequentia. Concionatoris munere præcipuis Italiæ Vrbibus admirationem, ac pietatem intulit. Sæculo, ac Religioni æquè charus, muneribus non tam naturæ, quam gratiæ diues: fuit enim quadrato corpore, ſtatura procera, facie liberali, fronte ſpatioſa, oculis rutilantibus, colore viuido, iucundæ conuerſationis, ac lepidorum ſalium; Sed quod deſiderabilius, fortiſſimi ſpiritus inter incurſus arthriticos, in quos ſæpe offendebat; humilimi ſenſus ac ſemet, nimiæ ſinceritatis, ſummique rigoris in ſui Inſtituti diſciplina. Omnium ſcientiarum Vir, extera quoque quamplura Idiomata ſine Præceptore nactus; de omni ſcibili non ſemel in Comitijs Generalibus Ordinis Romæ publicas diſputationes exhibuit; quapropter in Academia Affidatorum cooptatus; à Clariſsimo Io. Caramuele Viglezenenſi Antiſtite in Studiorum Comitem; à Supremo Mediolani Senatu ad Catedram Matematicorum in Ticinenſi Gymnaſio enixè apud Superiores poſtulatus. Iuri tamen Cæſareo, ac Canonico accuratius incumbens, ad Congregationem de Reformatione Regularium, annuente Innoc. XII. promotus: Romæ in Supremo S. Inquiſitionis Tribunali Conſultoris partes: Auenione biennio penes Archiepiſcopum Alexandrum Montecatinum in ſpiritualibus Vicarij Generalis onera: Mediolani, apud Eminentiſſimum Cacciam Archiepiſcopum, raro exemplo Theologi munia expleuit. Dignus planè, quod de eo erudiriſsimè Scriptores (vt videre eſt apud Lazarum Auguſtinum Cottam I.C. in Muſeo Nouarienſi) mentionem fecerint, ac poſt Salmaticenſe à Sorbonico Gymnaſio eximij Doctoris, & Magiſtri titulum plenis calculis ad calcem ſuæ allegationis reportauerit. Hinc an. 1688. à Comitijs Generalibus iuſſus compilare Ordinis leges, Comentarijs ſupplere in defectuoſis Praxim criminalem Sanctori, vtrumque feliciter expleuit, in tantum quod Generalis Conuentus coactus an. 1694. in Vrbe Victoria in Hiſpanijs, toti Religioni ſeruanda propoſuerit ea ſanctione, quam Author refert in primordio Tomi ſecundi, quem in Patriam, ſub initium Octobris an. 1694. reuerſus, ac in Reformata Prouincia Mediolani cooptatus, in lucem edidit. Tandem præſenti Operi manum admouens, re infecta ceſſit è vita an. ſalutis 1701. die 6. Martij, ætatis ſuæ 70., & in Conuentu Giardini, non ſine lamentatione ſepultus.

LEGENTI.

EN benigne Lector Opus, ex parte poſthumum Ad. R. P. Ludouici Mariæ de Ameno, ex Reformata Prouincia Mediolani Opus, quod Auctor, vt plurimorum votis annueret, iam pridem ideauerat, ac niſi mors præueniens obſtitiſſet, pro coronide eorum, quæ iam tradiderat in cauſa criminali, in lucem edidiſſet. Nunc igitur, licèt tanti Viri ingenio impar, quià tamen illi conſanguinitate, ac Religioſo Inſtituto adſtrictus, quod inchoarat, perficere coactus ſum: & quià aurum à ferro diſcernere, æquè eſt indicis, ac intuitus, ità legenti obuium erit auratam Auctoris eloquentiam, argumentorum profunditatem, rationum claritatem, ac pondus diſtinguere ab his, quæ ferreo ſtylo ſuppleui; quæ vt vnico intuitu ea omnia, quæ in hoc Opuſculo concinnaui, deprehendas. Scias, quod primæ decem Quæſtiones in prima parte, paucis additis, Auctoris ſunt, ſicut & Formularium Proceſſus conſtruendi, pro Incorrigibilis expulſione, cui quoque pauca addidi, ad completam rationem praxis. Hoc de prima, & ſecunda parte. In tertia verò, Quæſtionem trigeſimam ſecundam de Minorita Epiſcopo facto, à quadam Auctoris conſultatione deprompti, ſublatis his, quæ factum particolare concernebant, ſub quo erat concinnata, & ampliatis illis, quæ iuri communi fauebant. Quod ſi in his, & in reliquis huius Operis, Aranearum in modum, ex viſceribus mei intellectus argumentorum retia, ad capturam ingeniorum non extraxi, Apum tamen more, ex varijs, florentibuſque Auctorum doctrinis, mel componere, ad Inſipientium inſtructionem ſtudui. Nec mireris, ſi Auctoris perſonam, citando praxim criminalem, tomumque de pænis, per ipſum editos, indui: hoc fuit, quià opus ab eodem excogitatum proſecutus, ſuo ſub nomine de ibi traditis alloquor. Ignoſcas ergò, ſi ex Typographorum inaduertentia, quibus aſſiſtere non potui, aliqua irrepſerunt, ſimulque illis dona errata, quæ veluti paleas ad ignem purgationis, in vnum propè finem collegi, vt legentis prudentia litteras ommiſſas, additaſque ſuis reddat locis, & ſenſus perfectus verbis non negetur, quem intendo; & ſicut in fine, ità & in principio Operis, cuncta cenſuræ, ac moderationi S. Romanæ Eccleſiæ fide integra ſubmitto, & quatenus opus eſt, prompto animo, ac ſincera mente corrigo, ac retracto. Vale, Deumque pro me rogatum habe.

Ex Ædibus S. Mariæ Giardini Mediolani die 1. Maij an. 1704.

Fr. Fabricius ab Ameno inter Minores Reformatos Minimus.

Approbationes

APPROBATIONES ORDINIS.

IVſsu Reuerendiſſimi Patris Ioannis Antonij à Panormo Commiſſarij Generalis vidimus Librum, cui inſcribitur *De Incorrigibilium expulſione ab Ordinibus Regularibus*, ab Ad. R. P. Ludouico Maria de Ameno, Reformatæ Prouinciæ Mediolani Lectore Emerito inchoatum, & à R. P. Fabricio de Ameno, eiuſdem Ordinis, & Prouinciæ Lectore Emerito completum, in quo nihil contra Catholicam Fidem, aut bonos mores, imò ſanam, & optimam doctrinam omnibus Regularium Ordinum Superioribus perutilem, ac neceſſariam reperimus: ac propterea iudicamus, vt typis demandari poſſit. Dat. in Conuentu S. Mariæ Giardini Mediolani, hac die prima menſis Septembris an. 1703.

Ego Fr. Ioannes Baptiſta ab Eumenia eiusProuinciæ Lector Theologus.

Ego Fr. Alexander à Variſio Reformatæ Prouinciæ Mediolani Lector Theologus, & Cuſtos.

Facultas Reuerendiſsimi Patris Commiſſarij Generalis.

FR. IOANNES ANTONIVS à Panormo Regularis Obſeruantiæ S. P. N. Franciſci Lector Iubilatus, Sacrarum Congregationum Indicis, & Sacrorum Rituum Conſultor, Sanctæ Romanæ, & Vniuerſalis Inquiſitionis Qualificator, & in hac Ciſmontana Familia, tam Obſeruantium, quam Reformatorum Commiſſarius generalis, & Seruus.

Dilecto Nobis in Chriſto R. P. Fratri Fabricio de Ameno Lectori Emerito noſtra Reformata Prouincia Mediolani.

Salut. m.

CVm iuxtà Apoſtolicas, noſtrique Ordinis Conſtitutiones reuiſum, & approbatum fuerit opus quodam inchoatum à R. P. Fratre Ludouico de Ameno Lectore Emerito eiuſdem Reformatæ Prouinciæ Mediolani, cuius titulus *De Incorrigibilium expulſione ab Ordinibus Regularibus*, & à te completum: Tenore præſentium, ad ſalutaris obedientiæ meritum, facultatem tibi impartimur, quatenus ſeruatis ſeruandis, illud Typis mandare valeas. *Datis Romæ die 22. Septembris* 1703.

Fr. Ioannes Antonius de Panormo Commiſſarius Generalis.

Locus ✠ Sigilli.

De mandato Suæ Reuerendiſſimæ Paternitatis.

Fr. Seraphinus de Parabita Lector Emeritus, & Secretarius Generalis.

✠ 2 Poſthu-

POſthumum Admodùm Reu. Patris Fr. Ludouici Mariæ de Ameno è Sacro Diui Franciſci Obſeruantiæ Strictioris Inſtituto, Viri præſtantiſſimi, Tripartitum Opus de Incorrigibilium ab Ordinibus Regularibus expulſione, accuratè legi: Opus inquam ab Auctore ideatum, & inchoatum, ſed à Patre Fr. Fabricio de Ameno eiuſdem Ordinis, ac Prouinciæ Lectore Emerito proſecutum, & completum. Quia verò in nulla deueni, propter quæ ab impreſſione arcendum illud ſit; immo omnia occurrerunt benè inſtructa doctrinis, ac Sacrorum Conciliorum, & Romanarum Congregationum Decretis, dignum ipſumet reor typo: vel maximè, quod eſſe vſui queat quotidiano; vt ritè, & cum maturitate expulſiones huiuſmodi, in quibus agitur de ſumma, tum Religioſarum Familiarum, tum Religioſorum in eiſdem degentium, fiant: Simulque ſingula iuſtitiæ, & charitatis omnino debita impleantur.

Ità ſentio nono Calendas Octobris, Anno MDCCIII.

Ego D. Hieronymus Meazza Clericus Regularis, Sacræ Theologiæ, et Iuris Canonici Profeſſor, in SS. Inquiſitionis Tribunali Mediolani Conſultor, Librorum Cenſor, etc.

IMPRIMATVR.

F. Proſper de Leonibus Inquiſitor Generalis Mediolani &c.

C. Michael de Conſtantinis, Canon. Theol. Sancti Nazarij pro Eminentiſs., & Reuerendiſs. D. D. Card. Archinto Archiep.

Angelus Maria Maddius pro Excellentiſſimo Senatu.

TABVLA

TABVLA

Capitum, & Quæſtionum huius Operis.

PARS PRIMA

De Incorrigibili expellendo.

CAnones, *loquentes de expulſione Incorrigibilium ab Ordinibus Regularibus.* pag. 2. 3. & 4.

Decretum *Sacræ Congregationis Concilij de Regularibus Apoſtatis, & Eiectis.* pag. 5. 6. 7. & 8.

Declaratio *prædicti Decreti per eandem Sacram Congregationem Concilij.* pag. 10. & 11.

Decretum *de Eiectis, & Eijciendis, editum ſub Innoc. XII.* pag. 11. & 12.

Quæſtio I. *Quid ſit expulſio Regularis ab Ordine.* pag. 14.

Quæſtio II. *Fauore cuius fiat expulſio ab Ordine.* pag. 16.

Quæſtio III. *An expediat Religionibus Incorrigibiles expellere.* pag. 17.

Quæſtio IV. *Quænam præcedere debent expulſionem.* pag. 18.

Quæſtio V. *Cuius generis debent eſſe delicta, vt per ea fiat locus expulſioni.* pag. 19.

Quæſtio VI. *An ob vnicum atrociſſimum crimen, poſſit fieri expulſio Religioſi à proprio Ordine.* pag. 25.

Quæſtio VII. *An ad incorrigibilitatem requiratur recidiuatio in idem crimen ſpecie; an verò ſufficiant alia delicta, ſpecie diuerſa.* pag. 30.

Quæſtio VIII. *An tria delicta punita, licèt minimè iudicialiter probata, ſufficiant ad expulſionem.* pag. 31.

Quæſtio IX. *An tria delicta, commiſſa, & non punita, nec iudicialiter probata, ſufficiant ad expulſionem.* pag. 36.

Quæſtio X. *An tria delicta, commiſſa, & iuridicè probata, quibus à clementia Superioris, ſiue a generali abolitione indulta eſt venia, ſufficiant ad expulſionem.* pag. 38.

Quæſtio XI. *An poſt trinam punitionem de delictis, requiratur relapſus in eadem, vel ſimilia, antequam decernatur carceratio ad probandam incorrigibilitatem pro expulſione.* pag. 41.

Quæſtio XII. *An ante decretum carcerationis ſemeſtris pro expulſione, audiri debeat Incorrigibilis, & defendi: Et num à tali decreto appellare poſſit.* pag. 44.

Quæſtio XIII. *An ſemeſtre carceris probatorij integrum eſſe debeat, ac continuum.* pag. 46.

Quæſtio XIV. *An expleto ſemeſtri carceris, ſtatim expelli poſſit Incorrigibilis.* pag. 49.

Quæſtio XV. *An Monialis incorrigibilis poſſit expelli à Monaſterio.* pag. 52.

Quæſtio XVI. *De Iudice expulſionis.* pag. 54.

Quæſtio Vltima. *An expulſio habeat locum ratione morbi gallici, & granaminis de ære alieno.* pag. 64.

Pars

PARS SECVNDA

Praxis pro conſtructione Proceſſus.

Quid prærequiratur, antequàm initietur proceſſus, pro expulſione Incorrigibilis. pag. 69.
Praxis initiandi proceſſum, pro expulſione Incorrigibilium. pag. 70.
Qualiter initietur proceſſus, ſi Expellendus ſit in Conuentu liber. ibi.
Quommodo examinandi Teſtes in præfato caſu ibi.
Forma compulſandi ex Libro, aut Archiuio Prouinciæ copiam punitionum inflictarum Expellendis. pag. 71.
Forma examinandi Teſtes de punitionibus, in defectu authenticæ memoriæ de illis. pag. 72.
Forma conuocandi Aſſeſſores ad decernendum carcerem formalem ad probandam incorrigibilitatem. ibi.
Admonitio facienda Incorrigibili, antequam carceri mancipetur. ibi.
Forma excipiendi iuramentum à Cuſtode carceris, de fideli cuſtodia Carcerati. pag. 73.
Qualiter reÿcienda appellatio Appellantis à decreto carceris. ibi.
Deſcriptio Carcerationis per vim factæ. ibi.
Proteſtatio facienda à Superiore contra Expellendum, ſi in facto ſuæ carcerationis percutiat, vel lædat aliquem. pag. 74.
Prouiſio de Viro probo, vt durante carcere probatorio inſeruiat Expellendo pro Conſiliario ad emendationem. pag. 75.
Forma explorandi mentem Carcerati, circa finem ſemeſtris. ibi.
Relatio facienda Iudici expulſionis poſt talem explorationem. ibi.
Proteſtatio facienda Educto de carcere, qui emendationem promiſit. pag. 76.
Decretum de proſecutione proceſſus, ſi Eductus emendationem non promittit, aut ſigna ſint dubia. pag. 77.
Praxis inſtituendi nouum proceſſum per viam inquiſitionis mixtæ, ſi Reus eductus è carcere, & ſi grauiter non delinquat in moribus tamen parum Religioſis prodit vitam non emendatam. ibi.
Forma examinandi Teſtes in præfato caſu. pag. 78.
Forma concedendi copiam actorum, & Patronum Incorrigibili expellendo. pag. 79.
Forma deſcribendi renuntiationem Defenſionum, & Aduocati. ibi.
Forma deſcribendi præſentationem defenſionum pro Reo. pag. 80.
Decretum de conſtituendo Aduocatum pro Fiſco, contra Aduocatum Rei. ibi.
Præſentatio allegationum Aduocati Fiſci contra Reum. ibi.
Conſignatio allegationum Fiſci Aduocato Rei. ibi.
Forma Decreti de mittendis Iudicibus, deputatis ad expulſionem Incorrigibilium, ad Superiorem Generalem, cum tranſumpto authentico actorum, dato quod non diſtet vltra tres dietas. ibi.
Forma Decreti pro conuocatione Coniudicum ad expulſionem Incorrigibilis, apud Superiorem Prouincialem, pro voto eorum in cauſa Rei, dum Superior Generalis diſtat vltra tres dietas. pag. 81.
Forma voti mittendi ad Superiorem Generalem, per Iudices electos ad expulſionem Incorrigibilium. ibi.
Qualiter deſcribatur reſtitutio copiæ actorum præſentatorum per Coniudices Superiori

Superiori Prouinciali, cum duobus authographis Voti, in cauſa; quorum vnum ſeruetur cum actis, alterum tranſmittatur vna cum copia proceſſus ad Superiorem Generalem. pag. 82.
Forma Sententiæ ferendæ per Superiorem Generalem, ſi iudicauerit Reum eſſe expellendum. ibi.
Clauſula addenda in ſententia, ſi Expellendus non ſit aliquo ordine inſignitus. pag. 83.
Forma incboandi proceſſum ad expulſionem, dum Reus eſt in carcere in pœnam tertij delicti. ibi.
Forma examinandi Teſtes in tali caſu. pag. 84.
Forma incboandi proceſſum ad expulſionem, dum Reus fugijt e carcere, vbi detinebatur in pœnam tertij delicti. pag. 85.
Continuatio proceſſus in tali caſu. pag. 86.
Forma ſupplicis libelli ad Sacram Congregationem, pro diſpenſatione ſemeſtris carceris in tali caſu ad probandam incorrigibilitatem Rei fugitiui. ibi.
Forma Summarij Proceſſus iungendi cum ſupplici libello ad Sacram Congregationem. pag. 87.
Forma Decreti de ſeruandis actis in Archiuio, dato quod Sacra Congregatio non annuerit ſupplicationi factæ. pag. 87.
Forma Decreti de citando Reum abſentem, qui fugijt e carcere. pag 88.
Tenor Monitorij ſupradicti. ibi.
Forma recipiendi relationem de affixione eiuſdem Monitorij. pag. 89.
Forma continuationis proceſſus in ſupradicto caſu. ibi.
Forma incboandi proceſſum, pro expulſione Contumacis perſeuerantis in inobedientia. pag. 90.
Praxis continuandi proceſſum, pro expulſione Contumacis. ibi.
Forma certiorandi Diœceſanum Epiſcopum, de expulſione Incorrigibilis ab Ordine Regulari. pag. 91.

PARS TERTIA.

De ſtatu Expulſi.

Quæſtio I. *An Epiſcopus poſſit cognoſcere de Sententia expulſionis.* pag 97.
Quæſtio II. *Cui Epiſcopo debeat ſe præſentare; & an pro libito poſſit mutare Diœceſim.* pag. 101.
Quæſtio III. *Quo babitu incedere debet Expulſus.* pag. 104.
Quæſtio IV. *An Expulſus debeat enutriri ab Ordine, ſi eum eo litigat pro reuerſione.* pag. 107.
Quæſtio V. *An Expulſus promoueri poſſit ad Sacros Ordines, vel in ijſdem diſpenſari, vt miniſtret.* pag. 111.
Quæſtio VI. *An Expulſus obligetur ad vota eſſentialia Religionis, & ad alia vota ſui Ordinis, nec non Regulares Obſeruantias.* pag. 115.
Quæſtio VII. *An Expulſus maneat poſt Sententiam eiectionis Religionis iuriſdictioni ſubiectus.* pag 123.
Quæſtio VIII. *An Expulſus teneatur ex voto ad obedientiam Epiſcopi, & Pontificis.* pag. 125.
Quæſtio IX. *An Religio poſſit reuocare Eiectum, & ille teneatur redire.* p. 129.
Quæſtio X. *An Religio poſſit compelli ad receptionem Eiecti reſipiſcentis, & emen-*

emendati. pag. 133.
Quæſtio XI. *An Expulſus teneatur ſe corrigere, ad finem, vt iterum ad Ordinem admittatur.* pag. 136.
Quæſtio XII. *An Expulſus ſit tutus in conſcientia, ſi procurauit expelli.* pag. 139.
Quæſtio XIII. *An Expulſus poſſit cogi ad aliam Religionem, vel ipſe ſua ſponte illam ingredi.* pag. 142.
Quæſtio XIV. *An qui primò nouerat Religionem, deinde expellitur ab ea, in qua profeſſus fuerat, teneatur quærere aliam.* pag. 145.
Quæſtio XV. *Expulſus ab vno Ordine; & ad alium tranſlatus, an ſi à ſecundo eijciatur, poſſit recipi in priori.* pag. 147.
Quæſtio XVI *An reuerſus debeat iterùm vouere, ac ſi rediret à ſæculo.* p. 149.
Quæſtio XVII. *An Expulſus gaudeat priuilegijs Ordinis.* pag. 151.
Quæſtio XVIII. *An Expulſus poſſit eſſe Apoſtata per dimiſſionem habitus Clericalis.* pag. 152.
Quæſtio XIX. *An Reuerſus recuperet antianitatem, præeminentias, & gradus, quibus fruebatur ante eiectionem.* pag 154.
Quæſtio XX. *An per Sententiam expulſionis poſſet Eiectus imperari, vt exulet.* pag. 156.
Quæſtio XXI. *An Expulſo competat dominium, & adminiſtratio rerum temporalium.* pag 157.
Quæſtio XXII. *Cui acquirat bona ſua Expulſus.* pag. 159.
Quæſtio XXIII. *An Eiectus poſſit venire contra renunciationem bonorum, à ſe factam in profeſſione.* pag. 169.
Quæſtio XXIV. *An Eiectus poſſit donare acquiſita, ac de illis pro beneplacito diſponere.* pag 172.
Quæſtio XXV. *An ſi Expulſus in illicita expendat, peccet contra votum, & debeant reſtitui.* pag. 175.
Quæſtio XXVI. *An Conuentus, dum reuocat, teneatur ad debita Eiecti.* p. 178.
Quæſtio XXVII. *An Eiectus, ſed emendatus, debeat admitti ad Ordinem, ſi ex receptione timeatur infamia Religionis; Si Eiectus extra Religionem degens morbum galicum contraxit; ſi redeat inhabilis ad Ordinis officia; ſi nequeat ſine ſcandalo cæterorum innocentibus aggregari.* pag. 180.
Quæſtio XXVIII. *An Eiectus, in alio Ordine receptus, transferat in illum bona donata primo, aut illi acquiſita.* pag. 183.
Quæſtio XXIX. *An Eiecto debeant reſignari ſcripta, ab eodem compoſita.* pag. 189.
Quæſtio XXX. *An Expulſus poſſit de acquiſitis teſtari, vel facere donationes cauſa mortis.* pag. 191.
Quæſtio XXXI. *An tranſlatus ad dignitatem Epiſcopalem, ſi illi cadit, aut deponitur, teneatur ad Ordinem redire.* pag. 192.
Quæſtio XXXII. *An Minorita, promotus ad Epiſcopatum, recuperet antiquum ius ſuccedendi in bonis paternis, olim ammiſſum, ob religioſam profeſſionem.* pag. 194.
Quæſtio Vltima. *In quo Sepulcro ſepeliendus ſit Eiectus, ſi extra Clauſtra decedat.* pag. vltima.

DE

DE INCORRIGIBILIVM EXPVLSIONE AB ORDINIBVS REGVLARIBVS.

1 SImplicem Praxim expellendi Religioſos incorrigibiles à proprijs Ordinibus tradere decreueram, quando in mentem meam ſubijt monitum *S. Petri Apoſtoli*, (1) qui ad Fidelium inſtructionem ſcripſit, vt eſſent *parati ſemper ad ſatisfactionem, omni poſcenti rationem de ea, quæ in vis eſt, ſpe*. Ex qua doctrina habemus, neceſſarium eſſe ei, qui aliquid operatur, paratum eſſe debere rationem reddere ſuæ operationis, ſi illam iuſtam, ac rectam probare vult. Si enim aliquis in operando rectâ ratione non dirigitur, rectitudinem operi ſuo nequit tribuere; & ſi opus rectum oſtendere intendit, neceſſe eſt, vt demonſtret eius rectitudinem per rationem, quà operatus eſt. Superioribus igitur Regularibus ſufficiens non erat tradere nudam Praxim, iuxtà quam Subditos incorrigibiles debent ab Ordine expellere; ſed neceſſarium eſt etiam Theoriam eiuſdem materiæ tradere, in qua ijdem inſtruerentur de ratione, quæ Praxim eandem dirigere debet, vt hæc recta euadat, & poſſint Superiores rationem reddere de omnibus formis, quas obſeruare in eadem Praxi continget. Quia verò prima, & vnica faciendorum ratio eſt aut naturalis, aut diuina, aut humana lex, quam ex *Chryſippo Marcianus* (2) vocat *præceptricem faciendorum, & prohibitricem non faciendorum*; imò *lex eſt omne, quod ratione conſiſtit*, vt ait Canon, (3) ſequitur, quòd lex eſt illa ratio, quam operans allegare debet in probando, rectam eſſe operationem ſuam. Vnde, ſi quis demonſtrat, ſe fuiſſe operatum conformiter ad legem, recta erit pronuntianda operatio; verùm ex aduersò dicenda erit peruerſa, & mala, ſi à lege inuenietur diſformis; & ideò dicebat *Apoſtolus*, (4) *peccatum non cognoui, niſi per legem*. Vt igitur Prælati oſtendere valeant, ſe rectè operari in Incorrigibilium expulſione, inſtruendi ſunt de legibus, quæ circa talem expulſionem latæ ſunt, & quas è corpore iuris communis erutas trademus, additis nouis Apoſtolicis Decretis, ac Sacræ Congregationis Concilij reſcriptis. E' iure communi ſic habetur.

A SVM-

(1) *1. Petr. cap. 3. verſ. 15.*

(2) *text. in l. 2. in fin ff. de leg.*

(3) *text. in cap. 5. conſuetudo. 1. diſt.*

(4) *Roman. cap. 7. verſ. 7.*

SVMMARIVM.

2 *Monachus, vel Monialis, illicitis complexibus Filios procreantes, à Monaſterio ſunt eliminandi, & in Ergaſtulis includendi.*

3 *Velata, impudicè habens prolem, omninò ſeparanda, vt non habitet ſub eodem tecto cum reliquis Virginibus.*

4 *Clericus, Ordine quolibet inſignitus, de Delictis conuictus, deponitur: ſi non reſipiſcis, excommunicatur, deinde anathematizatur, poſtremò traditur brachio Sæculari.*

5 *Canonicus Regularis, renuens ſubeſſe Priori, primò debitè excommunicatur, deinde, creſcente contumacia, de Fratrum conſortio penitùs excluditur.*

6 *Monachi, ſæculariter viuentes, primò ad ſeruandam Regulam, (poſtpoſita appellatione) compellantur. Si contumaciter reſiſtunt, eijciantur, & in eorum locum alij ſufficiantur.*

7 *Superiores iubentur Fugitiuos, & Eiectos de Ordine annuatim requirere, & ad receptionem ipſorum compelli per Ordinarios.*

8 *Monachus lineis camiſijs non vtatur. Quòd, ſi proprietarius, monitione præmiſſa, de Monaſterio expellatur, nec recipiatur, niſi emendatus.*

9 *Monachus contumax, percellendus, & eijciendus ab Ouili, ne Oues inficiat.*

10 *Clericus, ſi incorrigibilis nequeat in Monaſterijs cuſtodiri ad pœnitentiam, ſub arcta cuſtodia detinendus.*

11 *Clericus, ſi tertiò monitus contemnat emendari, priuandus Foro Eccleſiaſtico.*

12 *Eiecti, & Fugitiui annuatim requirendi ſunt, atque cenſuris cogendi ſunt Superiores ad illorum receptionem, & Eiecti ad reditum.*

Cauſa 27. quaſt. 1. cap. 11.

2 IMpudicas, deteſtabileſque perſonas Monachorum, quæ, abiecto propoſito ſanctitatis, illicitâ, atque ſacrilegâ contagione ſe miſcuerunt, & in abruptum conſcientiæ deſperatione perductæ, de illicitis complexibus filios publicè procreauerunt, à Monaſteriorum cœtu, Eccleſiarumque Conuentibus eliminandas eſſe mandamus: quatenùs retruſæ in ſuis Ergaſtulis, tantum facinus lamentatione continuâ deflentes, purificatorio poſſint igne pœnitudinis decoqui; vt eis vel ad mortem ſolius miſericordiæ intuitu, per communionis gratiam poſſit ſubueniri.

Cauſa 27. quaſt. 1. cap. 17. Si quis ſacro.

3 VElatæ, & Deo conſecratæ, ſi, abiecto propoſito ſanctitatis, clanculò ſacrilegâ ſe contagione miſcuerint, & illicitis complexibus publicè, & liberè filios procreauerint, has impudicas, deteſtabileſque perſonas à Monaſteriorum cœtu, Eccleſiarumque Conuentibus eliminandas eſſe, iudicatum eſt: quatenus, retruſæ Ergaſtulis, tantum facinus continuâ lamentatione defleant. Vnde & verbo Domini, & canonicâ auctoritate in hac Sancta Synodo præcipimus, vt omninò ſeparentur, & iuramento colligentur, vt vlteriùs non ſub vno cohabitent tecto.

Decretal.

Decretal. lib. 2. tit. 1. cap. 10. de Iudic.

4 CVM non ab homine: *& infrà.* A' nobis fuit ex parte tua quæſitum, vtrùm liceat Regi, vel alicui ſæculari perſonæ iudicare Clericos cuiuſcunque Ordinis ſiuè in furto, ſiuè in homicidio, vel periurio, ſeù quibuſcunque fuerint criminibus deprehenſi. Conſultationi tuæ taliter reſpondemus; quòd, ſi Clericus in quocunque Ordine conſtitutus in furto, vel homicidio, vel periurio, ſiuè alio crimine fuerit deprehenſus, legitimè atque conuictus, ab Eccleſiaſtico Iudice deponendus eſt. Qui, ſi depoſitus, incorrigibilis fuerit, excommunicari debet; deindè contumaciâ creſcente, anathematis mucrone feriri; poſtmodùm verò, ſi in profundum malorum veniens contempſerit, cùm Eccleſia non habeat vltrà quid faciat, ne poſſit eſſe vltrà perditio plurimorum, per Sæcularem comprimendus eſt poteſtatem; ità quòd ei deputetur exilium, vel alia legitima pœna inferatur.

Decretal. lib. 1. tit. 33. cap. 10. de Maior. & Obed.

5 CVm in Eccleſijs Sancti Victoris, & Sancti Ioannis de Monte &c. *& infrà.* Nos igitur ad reformationem earundem Eccleſiarum, diligenti ſollicitudine intendentes, vniuerſis Canonicis dedimus in mandatis, vt Priori ſuo in his, quæ ad eundem pertinent, obedirent. Cumq; omnes (quatuor dumtaxat exceptis) ſe obedire velle concorditer reſpondiſſent, prædicti quatuor contrà Priorem ſe in ſuperbiam erigentes, licèt, de obedientia, Priori ſuo præſtanda, iuramentum præſtitiſſent corporaliter; tamen exhibiti iuramenti immemores ſuo Priori per omnia reſtiterunt: & cùm prò contumacia ſua nequiuiſſent ad debitam obedientiam reuocari, dictus Prior in eos ſententiam excommunicationis promulgauit. Cùm igitur præfati Canonici ad Apoſtolicam Sedem acceſſiſſent, per ſcripturas authenticas, ex multorum teſtimonio Prælatorum effecti de ipſorum contumacia certiores, recepto ſecundùm formam Eccleſiæ ab eiſdem corporaliter iuramento, ipſis fecimus beneficium abſolutionis impendi, præcipientes eis ſub debito iuramenti, vt ad ſuum Clauſtrum, de quo exierunt, redeuntes, Priori ſuo ſecundùm Deum deuotè, ac humiliter obedirent. Ideoq; mandamus; quatenùs præfatos Canonicos, vt ad Prioris ſui obedientiam reuertantur, per cenſuram Eccleſiaſticam compellatis: & ne de ſua poſſint contumacia, vel malitiâ gloriari, cogatis eos, (ſi videritis expedire) vt iuramentum, quod de parendo mandatis Prioris pro abſolutionis beneficio impetrando ſuperbè negauerunt, humiliter præſtare procurent: alioquin eos de Fratrum conſortio penitùs excludatis.

Decretal. lib. 3. tit. 50. ne Cler. vel Monach. cap. 7.

6 RElatum eſt, quòd Monachi de N. ſeculariter viuunt, & alios exemplo ſuo corrumpunt. Ideoque mandamus, quatenùs eos ad obſeruandam Regulam, appellatione remotâ, compellatis. Vel, ſi tibi reſtiterint auſu temerario, eis eiectis, Fratres alterius Ordinis (ſi non poteſt præſcriptum Monaſterium in ſuo Ordine reformari) in illud inducas, vt labores impiorum iuſti edant, & illi tandèm, rubore confuſi, ad ſui Ordinis obſeruantiam reuertantur.

Digitized by Google

Decretal. lib. 3. tit. 31. de Regular. cap. final.

7 NE' Religioſi viri, vagandi occaſionem habentes, ſalutis propriæ detrimentum incurrant, & ſanguis eorum de Prælatorum manibus requiratur. Statuimus, vt Præſidentes, Capitulis celebrandis ſecundùm ſtatutum Concilij generalis, ſeu Patres Abbates, ſeu Priores, Fugitiuos ſuos, & Eiectos de Ordine ſuo, requirant ſollicitè annuatim. Qui, ſi in Monaſterijs ſuis recipi poſſunt ſecundùm ordinem regularem, Abbates, ſeu Priores, eorum monitione præuiâ, per cenſuram Eccleſiaſticam compellantur ad receptionem ipſorum, ſaluâ Ordinis diſciplinâ.

Decretal. lib. 3. tit. 35. de ſtat. Monach. cap. 6.

8 CVM ad Monaſterium Sublacenſe: *& infrà*. Firmiter inhibuimus, ne quis de cætero Monachorum, lineis camiſijs vteretur: *& infra*. Prohibemus quoque diſtrictè in virtute obedientiæ ſub obteſtatione Diuini Iudicij, ne quis Monachorum proprium aliquo modo poſſideat; ſed, ſi quis aliquid habeat proprij, totum incontinenti reſignet. Si verò poſt hoc, proprietatem aliquam fuerit deprehenſus habere: regulari monitione præmiſsâ, de Monaſterio expellatur; nec recipiatur vlteriùs, niſi pœniteat ſecundùm monaſticam diſciplinam &c.

Decretal. lib. 3. tit. 35. de ſtat. Monach. cap. final.

9 EA, quæ pro Religionis honeſtate &c. *& infra*. Ipſi etiam Viſitatores, Monachos, quos contumaces inuenerint, & rebelles, iuxtà modum culpæ, vice noſtra, regulari cenſurâ percellant, abſque perſonarum delectu, non parcendo rebellibus ob ſuam pertinaciam, vel potentiam amicorum, quin ouem morbidam eijciant ab ouili, ne inficiat oues ſanas &c.

Decretal. lib. 5. tit. 39. de Sent. Excom. cap. 35.

10 VT famæ tuæ &c. *& infrà*. Sanè conſuluiſti nos, vtrùm Clerici, grauiter excedentes, qui non poſſunt Monaſterijs ad agendam pœnitentiam deputari, quoniam, cùm non pœniteant de commiſſis, opportunitate fugiendi captatâ, carcerem fugerent Clauſtri, & prioribus ſe ſceleribus ſceleſtiùs immiſcerent, à Te, vel alijs Prælatis ſuis arctæ poſſint cuſtodiæ mancipari: *& infrà*. Reſpondemus, quòd, cùm Prælati exceſſus corrigere debeant Subditorum, & publicæ vtilitatis interſit, ne crimina remaneant impunita, & per impunitatis audaciam fiant, qui nequàm fuerint nequiores: non ſolùm poſſunt, ſed debent etiam Clericos, poſtquàm fuerint de crimine canonicè condemnati, ſub arcta cuſtodia detineri, qui, cùm ſint incorrigibiles, nec in Monaſterijs valeant cuſtodiri, ad ſimilia, vel peiora facilè laberentur &c.

Decretal. lib. 5. tit. 39. de Sent. Excom. cap. 45.

11 COntingit interdùm &c. *& infrà*. Sanè, ſicut accepimus, inſinuante Comite Flandren., in Diœceſi tua quidam exiſtunt, qui nec in modo tonſuræ, nec in veſtimentorum forma, nec in qualitate negotiorum de Clericatu quidquam oſtendunt, ad pœnæ ſubterfugium ſe Clericos exhibentes. Cum enim ſuper exceſſibus, quos ſæculari luxu committunt, ad publica iudicia pertrahuntur, circumciſis crinibus, vt poſſint circumuenire vindictam, ſe pro Clericis repræſentant, Clericalis fori

fori priuilegium labijs allegantes, qui factis paulò antè negauerant Clericatum: *& infra*. Verùm, quia priuilegium meretur amittere, qui permiſſâ ſibi abutitur poteſtate: ac fruſtrà legis auxilium inuocat, qui committit in legem: volumus, & mandamus, vt tales, ſi tertiò à Te commoniti, ſeipſos contempſerint emendare, illius efficiantur immunitatis extorres, quæ pro Clericorum tutelâ, & laicorum violentiâ coercendâ dignoſcitur inſtituta.

Decretal. lib. 3. cap. 24. de Regularibus.

12 NE Religioſi vagabundi, occaſionem habentes, ſalutis propriæ detrimentum incurrant, & ſanguis eorum de Prælatorum manibus requiratur: Statuimus, vt Præſidentes, Capitulis celebrandis, ſecundùm ſtatutum Concilij Generalis, ſeù Patres Abbates, ſeù Priores, Fugitiuos ſuos, & Eiectos de Ordine ſuo, requirant ſollicitè annuatim. Qui, ſi in Monaſterijs ſuis recipi poſſunt ſecundum ordinem regularem, Abbates, ſeù Priores eorum, monitione præuiâ, per cenſuram Eccleſiaſticam compellantur ad receptionem ipſorum, ſaluâ Ordinis diſciplinâ. Quòd, ſi hoc regularis ordo non patitur, auctoritate noſtrâ prouideant, vt apud eadem Monaſteria in locis competentibus, ſi abſque graui ſcandalo fieri poterit, alioquin in alijs Religioſis Domibus eiuſdem Ordinis, ad agendum ibi penitentiam, talibus vitæ neceſſaria miniſtrentur. Si verò huiuſmodi Fugitiuos, vel Eiectos inobedientes inuenerint, eos excommunicent, & tamdiù faciant ab Eccleſiarum Prælatis excommunicatos publicè nunciari, donec ad mandatum ipſorum humilitèr reuertantur.

Decreta Sacræ Congregationis Concilij De Regularibus Apoſtatis, & Eiectis.

SVMMARIVM.

13 *InnouatioConſtitutionis Clementis VIII., ad Regularium reformationem.*

14 *Exemptio Regularium, quoad approbationem ab Ordinarijs, pro eorum receptione ad Habitum.*

15 *Nullus licentiandus ad aliam Religionem ſtrictiorem, niſi conſtet, illam Religionem eum velle recipere, & tunc ad eam rectâ ſe tranſferat via.*

16 *Fugitiui, & Apoſtatæ per Ordinarios capi poſſunt, & carcerari, vt conſignentur Superioribus, ad punitionem.*

Idem præſtare poſſunt Superiores Regulares per ſe, vel per alios.

17 *Abſolutio à pœnis, per apoſtaſiam contractis, datur ſponte redeunti, intrà terminum, ibidem præſcriptum.*

18 *Incorrigibilis nullus verè talis, niſi vltra requiſita à iure communi, ſit probatus in carceribus ieiunio, & penitentia.*

Vnicuique Religioni priuatos habere carceres conceditur ad torturam Incorrigibilium.

Lapſo probationis tempore, ſi non reſipiſcit, expellitur.

Expulſio à ſolo Generali, de conſilio, & aſſenſu ſex Patrum, ad hoc à Comitijs generalibus lectorum

electorum facienda.

Proceſſus expulſionis inſtitui poteſt iuxta ſtylum, & Conſtitutiones cuiuſque Religionis.

Cauſa expulſionis integrè probari debent, ad præſcriptum Sacrorum Canonum.

19 *Expulſus, in habitu clericali debet incedere, & Ordinario loci ſubeſſe.*

Sententia expulſionis Ordinario debet notificari.

20 *Expulſio non niſi pro extremo remedio adhibenda.*

21 *Expulſo non concedantur litteræ teſtimoniales ad S. Sedem, nec iubeantur aliam ingredi Religionem.*

22 *Expulſi ſunt perpetuò ſuſpenſi ab exercitio Ordinum, nec ſuper hoc diſpenſari queunt ab Ordinarijs.*

23 *Expulſi, iterùm recipiendi, ſi litteras teſtimoniales reſipiſcentiæ, ab Ordinarijs obtentas, deferant.*

24 *Præſens Conſtitutio iungenda Decretis Clementis VIII., & cum eiſdem legenda in publica Menſa, bis in anno.*

25 *Pœna Contrauenientibus hiſce diſpoſitionibus.*

Facultas relaxandi, aut moderandi talem pœnam, Sedi Apoſtolicæ reſeruatur, ſub nullitate attentati.

26 *Robur præſentis Conſtitutionis.*

SAcra Congregatio Cardinalium, Concilij Tridentini Interpretum Regularium Eiectorum, & Fugitiuorum, ſtatuit conſulere, illorumque ſcandala ſummouere, & ſuccreſcentem numerum frangere operæ pretium exiſtimans, auditis Religionum Superioribus, reque diligentiſſimè perpenſâ, communicato etiam conſilio cum *S. D. N. Vrbano VIII.*, atque ex peculiari Sanctitatis ſuæ facultate, infraſcripta Decreta edidit.

§. I.

13 Ac primò, vt infecta ſemina, à quibus praui eiuſmodi fructus potiſſimùm prodeunt, deinceps, ne ſerantur in Vinea Domini, cenſuit eſſe innouandas, & Sanctiſſimi auctoritate innouat Conſtitutiones, & Decreta generalia Sanctæ memoriæ *Clementis VIII.* ad Regularium reformationem, ac Nouitiorum receptionem, profeſſionem, atque inſtitutionem ſpectantia; diſtrictèque præcipit Generalibus, atque alijs omnibus Ordinum Superioribus, vt illa exactè obſeruent, atque, vt obſeruentur efficiant, ſub pœnis ſtatutis in ijſdem Conſtitutionibus.

§. II.

14 A quibus tamen excipiendum cenſuit caput illud, quo decernitur, vt in Conuentibus, ſeu Monaſterijs, ad Nouitios recipiendos hactenùs deſignatis, & approbatis, ſeu in poſterùm deſignandis, & approbandis, Nouitij ad habitum nullatenus recipi poſſint, niſi priùs à Congregatione Reformationis Apoſtolicæ, vel à proprijs locorum Ordinarijs expreſsè, & nominatim approbati fuerint. A cuius quidèm Decreti obſeruatione Sacra Congregatio, iuſtis de cauſis, cenſuit, Regulares eſſe abſoluendos, prout auctoritate Sanctiſſimi Domini Noſtri abſoluit, atque eximit.

§. III.

15 Deindè, vt apoſtatandi opportunitas Regularibus præripiatur, ſtatuit, vt de cætero nullus permittatur ad arctiorem Religionem tranſire, niſi priùs Superiori legitimè conſtiterit,

rit, eam Religionem paratam eſſe illum recipere, qui licentiam petit, tumq; Regularis rectà ſe transferat ad arctiorem. Quod, vt reipſa adimpleatur, idem Superior omni ſtudio, & diligentiâ inuigilet.

§. IV.

16 Rursùs ſtatuit, vt Fugitiui, & Apoſtatæ ſiue habitum Regularem deferant, ſiuè non, poſſint, ac debeant ab Epiſcopo loci, vbi moram trahunt, in carceres conijci, ac Superioribus Regularibus conſignari ſecundùm Regularia inſtituta puniendi, vtque ipſi quoque Superiores teneantur eos perquirere, ad Religionem reducere, atque efficere, vt apprehendantur, ſaluâ tamen in omnibus facultate, Ordinarijs locorum attributâ *Decreto Concilij cap. 3. ſeſs. 6.*

§. V.

17 Quòd, ſi Apoſtatæ huiuſmodi citra Montes infra quatuor, vltra Montes verò infra ſex menſes, à præſentis Decreti publicatione inchoandos, ſuâ ſponte ad ſuam quiſque Religionem redierit, tùm pœnarum omnium, ipſis per Apoſtaſiam inflictarum, aut infligendarum, remiſſionem, atque impunitatem aſſequantur. Ita tamen, vt debeant abſolutionem à Superiore humiliter petere, & coram eo culpam fateri, atque emendationem polliceri. Superior verò è contrà benignè illos teneatur ab huiuſmodi pœnis abſoluere, & paternâ charitate complecti.

§. VI.

18 Ad hæc vt in poſterùm à Religionibus nullus legitimè profeſſus eijci poſſit, niſi ſit verè incorrigibilis; verè autem incorrigibilis minimè cenſeatur, niſi non ſolùm concurrant ea omnia, quæ ad hoc ex iuris communis diſpoſitione requiruntur, ſublatis hac in parte Statutis, & Conſtitutionibus cuiuſcunque Religionis, & Ordinis etiam à Sede Apoſtolica approbatis, & confirmatis: verùm etiam vnius anni ſpatio in ieiunio, & pœnitentiâ probetur in carceribus; proindèq; vnaquæque Religio priuatos habeat carceres in qualibet ſaltem Prouincia. Elapſo autem anno, ſi nihilominùs non reſipuerit, ſed animo indurato in ſua peruicacia perſeuerauerit, ne contagione peſtiſera plurimos perdat, tanquam pecus morbida, ac membrum putre eijci tandèm poſſit, ſed ab ipſomet Generali tantùm de conſilio, & aſſenſu ſex Patrum, ex grauioribus Religionis eligendis in ſingulis Capitulis, & Congregationibus Generalibus; tumque nonniſi inſtructo ſecundùm eorum ſtylum, & Conſtitutiones proceſſu, & plenè probatis cauſis expulſionis ad Sacrorum Canonum præſcriptum. Intereà tamen vſque ad primum Generale Capitulum, ſeu Congregationem, proximè celebrandam, ſi quempiam ex iuſtis, & neceſſarijs cauſis expellere oportebit, eiectio fieri poſſit à Generali cum conſilio, & aſſenſu ſex Patrum, vt ſupra, quos idemmet Generalis eligere debeat intra quatuor menſes, à præſentis Decreti publicatione, ſeruatâ tamen in reliquis formâ, ſuperiùs præſcriptâ.

§. VII.

19 Sic verò Eiecti, quandiù non redierint ad Religionem, in habitu Clericali incedant, atque Ordinarij loci iuriſdictioni, & obedientiæ ſubſint: Proindèque Generalis illicò expulſionis Sententiam eidem Ordinario notificare teneatur.

§. VIII.

§. VIII.

20 Cæterùm Sacra Congregatio Religionum Superiores ſeriò admonet, ac per Ieſu Chriſti viſcera obteſtatur, vt memores paternæ charitatis, & manſuetudinis, quam profitentur, nihil intentatum relinquant, vt lucrentur animas Fratrum ſuorum, ferè in profundum malorum delapſas, antequàm grauiſſimum, atque extremum expulſionis remedium experiantur. Idque eo magis, quòd Subditorum ſanguinem, qui ex malo negligentium, & ſui Officij immemorum, Prælatorum regimine peribunt, Dominus noſter Ieſus Chriſtus in Supremo Dei Iuditio de eorundem Prælatorum manibus ſit requiſiturus.

§. IX.

21 Prætereà ſtatuit, vt iidem Superiores nemini ex Religioſis expulſis litteras teſtimoniales concedant, illos ad Sedem Apoſtolicam reijcientes, vel iubentes aliam ingredi Religionem.

§. X.

22 Item, vt Eiecti, extra Religionem degentes, ſint perpetuò ſuſpenſi ab exercitio Ordinum, ſublatâ Ordinarijs locorum facultate dictam ſuſpenſionem relaxandi, atque moderandi.

§. XI.

23 Ac poſtremò cenſuit eſſe innouanda, & Suæ Beatitudinis auctoritate innouat Conſtitutionem fel. record. Gregorij IX. relatam in *cap. final. Extrà de Regular.*, ac proptereà declarat, eam Conſtitutionem in ijs quoque vendicare ſibi locum, ſeruandamque eſſe, qui iuſtè, deffinitiuèque, ac iuris ordine ſeruato, expulſi fuerint, dummodò tamen in expulſis huiuſmodi ſubſit ſpes euidens emendationis ex litteris ſaltem teſtimonialibus Ordinarij, cuius conſcientiam in his litteris concedendis, Sacra Congregatio ſeriò onerauit.

§. XII.

24 Ne qua verò difficultas, in ſupraſcriptis Decretis, & Ordinationibus exequendis, oriatur, Sacra Congregatio, Sanctiſſimo Domino Noſtro annuente, atque approbante, vniuerſis Generalibus, Prouincialibus, Commiſſarijs, Miniſtris, Præſidentibus, Abbatibus, Prioribus, Præpoſitis, Guardianis, Vicarijs, & quibuſcunq; alijs Superioribus quorumcunque Ordinum, vel Congregationum, Monaſteriorum, Conuentuum, Collegiorum, Domorum, ac locorum Regularium, quorumcunque locorum exiſtentium, iniungit, ſeriòque mandat, vt illa diligenter obſeruent, atque obſeruari procurent in omnibus Cœnobijs, ac Monaſterijs Collegijs, ac Domibus quorumcunque Monachorum, ac Regularium, vbique locorum exiſtentibus, efficiantque, vt tùm Decreta ſupradicta fel. recordat. Clementis VIII., quàm præſentes Ordinationes in ſingulis huiuſmodi locis, bis ſaltem in anno, in publica Menſa legantur.

§. XIII.

25 Si quis verò ipſorum aduersùs ea, quæ ſuperiùs præſcripta ſunt, vel eorum aliquid quoquomodo facere, vel moliri præſumpſerit, ipſo facto pœnam incurrat priuationis omnium Officiorum, quæ tunc obtinebunt, vociſque actiuæ, ac paſſiuæ, & perpetuæ inhabilitatis, ad illa in poſterùm obtinenda, pœnaque huiuſmodi ſit Sanctitati Suæ, ac Sedi Apoſtolicæ reſeruata, iiſdem Superioribus, etiam Generalibus, & Prouincialibus illam moderandi, ſeu relaxandi poteſtate, penitùs interdictâ, & nihilominùs ſit irritum, & inane quidquid ſecùs à

quo-

quoquam actum extiterit.

§. XIV.

26 Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis in fauorem quarumcunque perſonarum, atque Ordinum tàm Mendicantium, quàm non Mendicantium, Congregationum, Monaſteriorum, Conuentuum, Domorum, ac locorum Regularium quorumcunque, nec non illorum etiam iuramento, confirmatione Apoſtolicà, vel quàuis firmitate aliâ roboratis Statutis, vel conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, exemptionibus quoque, indultis, ac priuilegijs, etiam in corpore iuris clauſis, aut ex cauſa, vel titulo oneroſo, vel in limine fundationis conceſſis, etiam Mari magno, ſeu Bulla Aureâ, aut aliàs noncupatis, ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, & cum quibuſuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, nec non irritantibus Decretis, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, aut aliàs quomodolibet, etiam per viam communicationis, ſeù extenſionis conceſſis, & iteratis vicibus approbatis, & innouatis, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, & formis, ſpecialis, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales, idem importantes, mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ſeruanda eſſet, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitùs omiſſo, & forma in illis tradita, & obſeruata, inſerti forent, Præſentibus prò expreſſis habens: quibus, quò ad ea, quæ ſupradicti quomodòlibet aduerſantur, illis aliàs in ſuo robore permanſuris ſpecialiter, & expreſsè Sanctitatis Suæ auctoritate, derogat, cæteriſquè contrarijs quibuſcunque. *Dat. Romæ die 21. Septemb. 1624.*

Decreta Sacræ Congregationis Concilij die 9. Auguſti 1625.

SVMMARIVM.

27 *Electio Iudicum in cauſa expulſionis, ex vnaquaque Prouincia fieri poteſt.*

Summarium proceſſus cum voto eorum ad Generalem mitti debet, ſi ob diſtantiam nequeant cum eo conuenire.

Sententia Generalis quòad expulſionem, Voto Iudicum debet eſſe conformis.

Prouiſio Iudicum expulſionis, donec celebretur Capitulum Generale.

27 SAcra Congregatio Concilij, S. D. N. approbante, declarauit, ſex Patres in ſingulis Capitulis, & Congregationibus Generalibus eligendos, de quorum conſilio, & aſſenſu, Generalis poteſt Regulares incorrigibiles à Religione eijcere, in vnaquaque Prouincia eligi poſſe, eoſque, ſic electos, ſi Generalis tàm longè abfuerit, vt vnà conuenire non poſſit, debere ad eundem tranſmittere ſummarium proceſſus, vnà cum eorum voto, vt iuxtà illud Generalis poſſit ad ſententiam expulſionis procedere. Intereà tamen vſque ad primum Generale Capitulum, vel Congregationem, proximè celebrandam, Sanctitas ſua annuit, vt electio (ſeruatâ in reliquis formâ Decreti, hac de re editi) fieri poſſit à Generali, itidem cum conſilio, & aſſenſu ſex Patrum, quos idemmet Generalis in qualibet Prouincia infra quatuor menſes elegerit.

Declarationes, & ſolutiones aliquorum dubiorum circa Incorrigibiles Sacræ Congregationis Concilij Tridentini.

SVMMARIVM.

28 *Interpellatio Sacra Congregationis Concilij pro declaratione propoſitorum dubiorum, circà obſeruantiam ſuperioris Decreti.*
Septem dubia propoſita eidem Sacra Congregationi, circà eandem materiam.

29 *Regularis incorrigibilis, è Religione eijci nequit, tempore carcerationis nondum expleto.*
Tempus carcerationis integrum eſſe debet, & continuum.
Facultas eijciendi incorrigibiles nequit per Generalem alteri delegari.
Electio Iudicum expulſionis, ex vnaquaque Prouincia fieri poteſt.
Si electio de prædictis non fuerit facta in Capitulo, vel Congregatione Generali, in quolibet caſu debet eſſe recurſus ad Sacram Congregationem.
Proceſſus fieri debet iuxtà ſtylum, & conſtitutiones cuiuſque Religionis.
Summarium illius authenticum debet tranſmitti ad ſingulos ex electis Iudicibus.
Votum in cauſa per litteras mittere poſſunt.
Sententia debet ferri de voto maioris partis ſex Patrum electorum.

PRocurator Generalis Ordinis B. Mariæ de Mercede Redemptionis Captiuorum, mediante interceſſione Reuerendiſſimi Cardinalis de Lugo Protectoris, ſupplicat pro ſua, & aliorum Regularium inſtructione, per hanc Sacram Congregationem reſponderi ad infraſcripta quæſita ſuper Decreto de Apoſtatis, & Eiectis, iuſſu Summi Pontificis, ex ſententia eiuſdem Sacræ Congregationis edito, anno 1624. & impreſſo in Bullario nouo *Tom. 4. pag. 267. verſ. Ad hæc.*

Primò. An Regularis, conſtitutus in carceribus, ſpatio vnius anni, in ieiunio, & pęnitentiâ, ad finem vt tanquàm incorrigibilis à Religione eijciatur, ſi è carceribus fugiat (dicto carcerationis anno, nundum expleto), & deindè ſit captus, poſſit tunc, vt incorrigibilis eijci. An verò, quid aliud faciendum ſit?

Secundò. An Regularis, pluribus interpolatis vicibus pro reiteratis delictis, in diuerſis temporibus commiſſis, in carceribus detentus, poſſit vno carcerationis anno, (vtſuprà interpolatè expleto) tanquàm incorrigibilis à Religione eijci, ſi poſt dictum annum carcerationis interpolatum, animo indurato, in ſuâ pertinaciâ perſeuerauerit, iterùm delinquat?

Tertiò. An Generalis Ordinis poſſit delegare facultatem eijciendi à Religione, Prouincialibus pro eorum Prouincijs, ſeu Commiſſarijs, vel Vicarijs Generalibus: Et an delegatio ſit à Generali facienda in quolibet caſu, an verò indefinitè in omnibus caſibus?

Quartò. An ſex Patres, de quorum conſilio, & aſſenſu eiectio fieri debet, ſint eligendi de totâ Religione, an potiùs ſufficiat ex qualibet Prouincia, ſeù Regno?

Quintò. Quòd, ſi à Religione huiuſmodi ſex Patres non fuerint electi in Capitulo, ſeù Congregatione Generali, quid faciendum ſit vſque ad primum Capitulum Generale?

Sextò. An ſufficiat, vt Prælatus Conuentualis, ſeu Prouincialis conficiat

ciat proceſſum, ſtylo Religionis ſeruato, & illius Summarium tranſmittat Generali Ordinis, ſeu illius Delegato, qui adhibitis ſex Patribus electis, quilibet eorum videat eundem proceſſum, & tranſmittat votum ſuum per litteras eidem Generali, ſeu Delegato?

Septimò. An Generalis, ſeu Delegatus poſſit ferre ſententiam eiectionis à Religione, quando à tribus ex ſex Patribus electis, ſeu ab illorum maiori parte dicta ſententia approbetur: An potiùs ſit neceſſarium, vt omnes ſex dent votum, ità vt ex defectu voti, etiam vnius non poſſit ſententia validè ferri?

29 Die 21. Iunij 1653. Sacra Congregatio Eminentiſſimorum Cardinalium, Concilij Tridentini Interpretum, omnibus maturè perpenſis

Ad primum. Reſpondit. Regulares delinquentes, vti incorrigibiles, à Religione eijci non poſſe, anno carcerationis nondùm expleto.

Ad ſecundum. Reſpondit. Non ſufficere annum carcerationis, interpolatè expletum, ſed requiri ſpatium vnius anni continuum, & integrum.

Ad tertium. Reſpondit. Generalem Ordinis non poſſe delegare facultatem eijciendi à Religione Prouincialibus per eorum Prouincias, ſeu Commiſſarijs, vel Vicarijs Generalibus.

Ad quartum. Inhærendo declarationi, aliàs factæ die 9. Auguſti 1625. à ſanctæ memoriæ Vrbano VIII. approbatæ. Reſpondit. Sex Patres eligi poſſe in vnaquaque Prouincia, ſeu Regno.

Ad quintum. Reſpondit. Recurrendum ad Sacram Congregationem in ſingulis caſibus.

Ad ſextum. Proceſſus eſſe conficiendos iuxtà ſtylum, & conſuetudines Religionis, & illorum tranſumptum authenticum eſſe tranſmittendum ad ſingulos ex ſex Patribus electis, qui per litteras poſſunt votum dare.

Ad ſeptimum. Sententiam eiectionis à Religione ferri debere, ſaltem de voto maioris partis ſex Patrum electorum.

Decretum de Eiectis, & Eijciendis.
Auctoritate Sanctiſſimi D. N. Innocentij PP. XII.
Editum prima die Martij 1693.

SVMMARIVM.

30 *Inſtantia pro moderatione Decreti, editi à Sacra Congregatione Concilij ſub Vrbano VIII. de Apoſtatis, & Eiectis.*

31 *Standum eſt præfato Decreto, vbi præſenti non aduerſatur.*

Fugitiui, & Apoſtatæ annuatim per Superiores Regulares requirantur.

32 *Annus carcerationis ad probandam incorrigibilitatem præſcriptus, ad ſemeſtre reducitur.*

33 *Facultas, data Prouincialibus pro electione Iudicum in cauſa expulſionis.*

Talis electio fieri debet in Capitulo, vel Congregatione, & per Generalem confirmari.

Poteſtas illorum in cognitione, & definitione cauſæ incorrigibilitatis, accedente conſenſu, & approbatione Generalis.

34 *Proceſſus pro expulſione formari debet iuxtà leges, & ſtylum cuiuſque Ordinis, donec aliter decernatur.*

35 *Mandatum de iungendo hoc Decretum cum reliquis Clem., &*

Vrbani VIII. de Apoſt., & Eiect., & quod cum illis bis in anno legantur, & ad vnguem obſeruentur, ſub pœnis in illis contentis.

30 INſtantibus Procuratoribus Generalibus Religioſorum Ordinum prò moderatione Decretorum de Apoſtatis, & Eiectis, editorum à Sacra Congregatione Concilij, & à ſanctæ memoriæ Vrbano PP. VIII. anno 1624. confirmatorum, vt facilior modus Incorrigibiles eijciendi præſcribatur. Sacra Congregatio à Sanctiſſimo D. N. Innocentio PP. XII. ſuper præmiſſis particulariter deputata Eminentiſſimorum S. R. E. Cardinalium Carpinei, Caſanatæ, Mariſcotti, de Norfolcia, de Lauræa, de Aguirre, & Colloredi, perpenſis eorundem Procuratorum Generalium votis, ne conſortio morbidarum pecorum cæteræ corrumpantur, & remedia hucuſque ad ſanitatem oblata malè affectis officiant magis, quàm proſint, maturo examine, zelo Regularis diſciplinæ conſeruandæ, cenſuit, ſtatuit, & auctoritate Sanctiſſimi D. N. ſibi ſpecialiter attributâ, hæc in poſterùm ſeruanda decreuit.

§. I.

31 Quòd firmis, ac in ſuo robore ſemper manentibus prædictis Decretis de Apoſtatis, etiam ſecundùm eam partem, vbi agitur de Eiectis, & Eijciendis, tanquàm Sacris Canonibus, & communiori Sanctorum Patrum menti con formibus quòad Eiectos eadem ſeruentur, quæ in alio ſimili Decreto, hac præſenti die emanato, de Apoſtatis, & Fugitiuis ſtatuta ſunt, & indulta. Quodque ad præſcriptam legem ſanctæ memoriæ Gregorij IX. in *cap. final. de Regular.* annuatim Fugitiui requirantur, & reſpectiuè cogantur ad Clauſtra reuerti.

§. II.

32 Quòd annus integer, qui in prædictis Decretis anni 1624. præſcribitur in pęnitentia, & ieiunio ad eijciendos incorrigibiles, ad ſex tantùm menſes continuos in poſterùm coarctetur, & reſtringatur.

§. III.

33 Quòd facultas Generalibus Ordinum de conſilio, & aſſenſu ſex ex grauioribus Religioſis in ſingulis Capitulis, & Congregationibus Generalibus, ad Cauſas Eijciendorum eligendis, attributa, extendatur etiam ad quoſcunque Prouinciales, qui, electis pariter in Congregationibus Prouincialibus ſex grauibus ex propria Prouincia Religioſis, à Generali confirmandis, de illorum conſilio, & aſſenſu Cauſas huiuſmodi cognoſcant, & ad effectum eijciendi Incorrigibiles ſuæ Prouinciæ, & eiectionem pronunciandi, accedente approbatione Generalis, definiant: ſaluâ ſemper Sanctæ Sedis, & Sacræ Congregationis Concilij, in caſu recurſus, & appellationis, auctoritate.

§. IV.

34 Quòd in poſterùm proceſſus conficiantur iuxtà Regulas, Conſtitutiones, Ordinationes, & ſtylum cuiuſque Ordinis, & Religionis, donec aliter fuerit à Sacra Congregatione prouiſum.

§. V.

35 At quià nimia ſinè delectu facilitas recipiendi quoſcunque, Religionis ingreſſum petentes, & à Religione forſan alienos, duram ſatis tractu temporis neceſſitatem parit eoſdem è Clauſtris eijciendi, ne huiuſmodi ſemina, quæ à principio ad fructum faciendum cadunt in terram bo-

nam

nam, paulatim contaminata inordinatis moribus vſque ad incorrigibilitatem ſuccreſcant in paleas, eadem Sacra Congregatio, annuente Sanctiſſimo D. N. ſub interminatione Diuini Iudicij, nec non priuationis vocis actiuæ, & paſſiuæ, ac Dignitatum, & Offitiorum obtentorum, cum inhabilitate ad ea, in poſterùm obtinenda, quibuſcunque prædictorum Ordinum Superioribus diſtrictè præcipit, & mandat, omnia, & ſingula Decreta ſanctæ memoriæ Clementis VIII. regiſtrata poſt Decretum ſanctæ memoriæ Vrbani VIII. de Apoſtatis, & Eiectis incipien. *Regularis*. *Sanctiſſimus*. & *Nullus*, vnà cum ſubſequentibus Decretis, Prouiſionibus, Ordinationibus, bis in anno legi, eadem ad vnguem ſeruari, pœnas, in eiſdem contentas, innouari, & Capitibus Ordinum intimari, ne huiuſmodi Decretorum tranſgreſſores, qui in lege gloriantur, per præuaricationem legis Deum inhonorent; & ne militiæ Christi adſcripti tàm de facili fiant deſertores, & profugi. Datum Romæ die 24. Iulij 1694. G. Card. Mariſcottus Pro-Præfectus, N. Pallauicinus Sacr. Congr. Concil. Secret. Die 30. Iulij 1694. ſupradictum Decretum affixum, & publicatum fuit ad valuas Curiæ, in Acie Campi Floræ, ac alijs locis ſolitis, & conſuetis Vrbis per me Sebaſtianum Vaſellum SS. D. N. Papæ Curſorem. Pro D. Mag. Curſ Gregorius Staggius Apoſt. Curſ.

36 Hucuſque tradita iura ſunt, quæ faciant ad plenam directionem Praxis prò expulſione Incorrigibilium Religioſorum à proprijs Ordinibus, Vel quià, vt habet textus, (5) iura de omnibus caſibus particularibus dari non poſſunt, ſed horum reſolutio verſanda eſt à legibus vniuerſalibus, & Doctorum ſententijs, ideò pro theoria caſuum, ad expulſionem ſpectantium; & etiam prò varijs praxibus iuxtà varietatem cauſarum, ſubſequentes Quæſtiunculas ſubnectimus, ad ornatum, & explicationem iurium, ſuprà datorum.

(5) *text. in l. Neque leges* 10. *ff. de legi*, *& in l. Non poſſunt*. 12. *eod. tit.*

QVÆSTIO

QVÆSTIO I.

Quid ſit expulſio Regularis ab Ordine?

SVMMARIVM.

37 *Expulſionis ab Ordine Regulari Definitio.*
Expulſio ab Ordine æquiparatur Excommunicationi.

38 *Sententia expulſionis nequit eſſe ad tempus.*
Expulſus legitimè, nequit cogi ad reditum intra Clauſtra, nec debet admitti, niſi correctus ſit.

39 *Expulſio prædicatur de legitimè Profeſſis, non de Nouitijs.*
Nouitij non ſunt in Ordine tanquàm eius membra, niſi per profeſſionem.

40 *Expulſio nequit fieri, niſi per viam iudicialem.*
Reus debet primò audiri, & defendi, antequam contrà eum ſententia expulſionis proferatur.

41 *Ob ſolam incorrigibilitatem pronuntiari poteſt ſententia expulſionis.*
Ob corporalem infirmitatem inſanabilem, non fit expulſio validè profeſſi.
Expulſio, & dimiſſio de diuerſis prædicantur.

37 Reſpondeo, quòd eſt *ſeparatio perpetua Religioſi profeſſi à ſuo Ordine, facta auctoritate Iudicis, cauſa illius incorrigibilitatis in mala vita.* Dicitur autem primò, quòd eſt *ſeparatio*, ſiquidèm expulſio ab Ordine iuxtà *D. Thomam* (1) comparatur excommunicationi, nàm, vt alibi (2) dicebam, ſicut excommunicatio eſt maxima ſpiritualium pœnarum, & eſt cum magna ſobrietate adhibenda, & non fertur niſi in crimino ſos contumaces, ità pariter expulſio. (3) Porrò excommunicatio ab *Hoſtienſi*, & *Goffredo* (4) vocatur *ſeparatio* à communione Fidelium, conſequens ergò eſt, quòd etiam tali nomine, quod refert rationem generis, cenſeatur *expulſio*.

38 Dicitur ſecundò, *perpetua*, & hoc intelligendum eſt ex parte ſententiæ, prolatæ à Iudice. Siquidèm, vt optimè docet *Paſqualigus*,(5) non poteſt Iudex Regularis proferre ſententiam expulſionis, duraturæ ad tempus, quemadmodùm poteſt damnare ad carceres per tale, aut tale tempus, quo expleto, damnatus liberatur. Ratio eſt, quam tangit *Leander a Murcia*, (6) quia aut eiectus non eſt verè incorrigibilis; aut verè eſt talis. Si, primum, ipſe nequit expelli, vt habet Decretum Sacræ Congregationis, datum ſuprà *num.* 18., quod requirit, quòd expellendus ſit *verè incorrigibilis*. Si ſecundum, debet eijci per ſententiam diffinitiuam, quæ, cùm ſit abſoluta, facit, quòd ex parte ipſius ſententia ſit perpetua; nam, vt inferiùs dicemus, Superior nec poteſt cogere expulſum legitimè ad reditum intrà Clauſtra; nec debet illum admittere, niſi correctus ſit; vndè ſequitur, quòd ſententia expulſionis alicuius

(1) *D. Thom. Quolib.* 12. *art.* 47.

(2) *Prax. crimin. illuſtr. par.* 1. *tit. Pœnarum num* 24.

(3) *Donat. Prax. rer. Regular. tom.* 1. *par.* 2. *tract.* 9. *quæſt.* 3.

(4) *Hoſtien. Goffred. apud Abbat. in rubr. de Excom.*

(5) *Paſqualig. ad Lauret. de Franc. num.* 1064.

(6) *Leand. à Murc. in Regul. Minor. cap.* 16. *in fin. verſ. En quanto.*

alicuius verè incorrigibilis eſt ex ſui parte perpetua; nec expulſio ex parte expulſi poſſit eſſe temporalis, niſi ipſe per vitæ ſuæ correctionem eam talem reddat.

39 Dicitur tertiò, *Religioſi profeſſi*, quod accipi debet de profeſſione ritè, & validè emiſsâ; ſiquidem factum contrà ius habetur pro non facto, (7) & paria ſunt quid non fuiſſe, vel nulliter factum. (8) Vndè ſequitur, quòd profeſſio inualida habeatur pro non facta; & ille, qui inualidam profeſſionem emiſit, quantùmuis inter Profeſſos degat, tamen re vera tanquàm Nouitius cenſendus eſt. Nouitij autem, ſi habitu Religionis priuantur, & ad Sæculum remittuntur, non dicuntur expelli, aut eijci ab Ordine, ſed dimitti. Ratio eſt, quià, ſicut quis nequit expelli, aut eijci à loco, niſi prius ſit in eo loco, à quo dicitur expelli, aut eijci; ità pariter non poteſt dici, quòd expellatur, aut eijciatur ab Ordine quis, niſi priùs ſit in Ordine, à quo expellitur. Nouitij autem, quamuis degant infrà Clauſtra, non tamen adhuc dicuntur eſſe in Ordine, niſi tantùm initiatiuè; nec cenſentur eſſe in Ordine, tanquam eius membra, niſi per profeſſionem.

40 Dicitur quartò, *facta auctoritate Iudicis*. Nam, vt habet Decretum Sacræ Congregationis, datum ſuprà *num.* 18., nequit fieri expulſio, niſi *inſtructo iuxta Religionis ſtylum proceſſu, & plenè probatis cauſis expulſionis*. Vndè deducitur, quòd expulſio non poteſt fieri à Superiore, procedente ad punitionem criminum in foro paterno; ſed per viam iudicialem, inſtituto nempè proceſſu; probatis plenè delictis, quæ dent cauſam expulſioni; audito in ſuis defenſionibus Reo expellendo, & probatâ ſententiâ, quæ tranſierit in rem iudicatam.

41 Dicitur tandèm *cauſa illius incorrigibilitatis*; nam ex Decreto ſuprà citato, nullus à Religione expelli poteſt, *niſi ſit verè incorrigibilis*. Vbi aduertenda eſt dictio *niſi*, quæ excludit omnes alios caſus, præter expreſſum, (9) & cùm oratio negatiua præcedat, innuit, quòd quiuis alius caſus expulſionis dari non poteſt, præter incorrigibilitatem. Vndè Religioſus, validè profeſſus, neque ob corporalem ægritudinem inſanabilem; neque ad ſubleuandam Parentum inopiam eorundem inſtantiâ apud Superiorem &c. poteſt à Religione expelli. Sed, ſi legitima militet cauſa, ob quam profeſſus poteſt ab Ordine exire, vt, ſi exeat, vt tranſeat ad Religionem arctiorem; aut promoueatur ad Epiſcopatum, non dicitur ille expelli, aut eijci, ſed dimitti, (vt de non legitimè profeſſo ſuprà dictum eſt) & purè ſimpliciterque ſequatur expulſio ex cauſa ſolius incorrigibilitatis. Vndè ſequitur, quòd ſententia expulſionis, ſaltem in foro externo, ſemper fertur in inuitum; non ſic verò dimiſſio; licèt aliquandò expulſi ipſi eiectionem propriam libentèr amplectantur, & internè procurent, per proditam ex inſtituto incorrigibilitatem.

(7) *arg. l. Iubemus. 14. §. 1. in fin. C. de Sacr. Eccl. cap. Qua contrà 64. de Reg. in 6.*

(8) *arg. l. Quotiens. 6. ff. Qui ſatiſd. cog.*

(9) *arg. cap. Si duo. 6. de Procurat. lib. 6.*

QVÆSTIO II.

QVÆSTIO II.

Fauore cuius fiat expulſio ab Ordine?

SVMMARIVM.

42 *Expulſio vtilis Religioni, & Expulſo.*
Bonum publicum cuilibet priuato præferendum.
Expulſus magis ſecurus in Sæculo, dum non corrigitur, quàm in Religione.

42 RESpondeo, quòd expulſio introducta eſt tùm fauore Religionis, tùm fauore Rei expulſi. Fauore quidèm Religionis, quia de iure naturæ eſt, quòd membrum putridum, quod in toto corpore poteſt propagare putredinem, abſcindatur, ne corpus totum inficiatur, & pereat. Et hæc eſt ratio, ob quam *D. Thomas* (10) ſtatuit, Monaſterio ius ineſſe expellendi Incorrigibilem, dum tale ius denegatur à *Cardinali in Clementina*. (11) Et antè *D. Thomam* expreſſit *D. Benedictus* in ſua Regula, (12) dum ait, *Monachum, qui ſæpè admonitus, ſeſe non emendauerit, ferro abſciſſionis eijciendum, ne vna ouis morbida totum gregem contaminet.* Quam rationem tangit etiam Sacra Congregatio in ſuo Decreto, dato ſuprà *num.* 18. per hæc verba. *Ne contagione peſtifera plurimos perdat, tanquam pecus morbida, & membrum putre eijci tandèm poſſit.* Fauor igitur Religionis eſt, vt membrum, ſibi nociuum, poſſit à ſe ſeparare; Et fauor hic principalior eſt, cùm bonum publicum cuicunque priuato præferatur. arg. *Sa. cap.* 11. *verſ.* 50. Fauor paritèr eſt Expulſi, ſiquidèm eadem Sacra Congregatio in ſupracitato Decreto, relato ſuprà *num.* 20. expulſionem Incorrigibilis vocat *grauiſſimum, & extremum remedium*, & ſicut remedia adinuenta ſunt fauore ægrotantis, ita expulſio introducta eſt, vt ex ea expulſus, rubore ſuffundatur, vt notauit *Paſqualigus*, (13) & à mala vita reſipiſcat. Fauor pariter eſt eiectio aliquibus Expulſis, quibus, vt aliàs dicam, moleſta eſt vita clauſtralis, & occaſio ſuæ perditionis, & non ex ſua culpa; vndè, ſi ab ea eijciantur, recuperant libertatem, & in ſtatu, ſibi magis ſecuro, conſtituuntur.

(10) *D. Thom Quolib.* 12. *q. vlt.*
(11) *Card. in Clement. Ne in agro.* §. *Quià verò, de Stat. Monach.*
(12) *D. Benedict. Regul. Monach. cap.* 29.
(13) *Paſqualig. ad Lauret. de Franc. num.* 1058.

QVÆSTIO III.

An expediat Religionibus Incorrigibiles expellere?

SVMMARIVM.

43 *Expedientius eſt Religioni Incorrigibiles expellere, quàm eos in Carceribus detinere.*
Expulſionis ratio temporalis, & ſpiritualis.

44 *Quando non expediat expulſio.*

43 RÉſpondeo, quòd, generaliter loquendo, magis expedit Religionibus Incorrigibiles expellere, quàm illos in carceribus perpetuis, & in ergaſtulis intrà Clauſtra detinere. Ratio eſt duplex tùm temporalis, tùm ſpiritualis. Temporalis quidem eſt damnum Conuentus, cui neceſſe eſt abſque vlla vtilitate manutenere carceratum, ac eum de victu, ac veſtitu prouidere. Et, vt habet *Sanchez Moral lib. 6. cap. 9*, commodè non poſſunt omnes Incorrigibiles in carceribus detinere, nàm nimis graue Religionis onus eſſet. Spiritualis autem, quià, quantùmuis tales Incorrigibiles ſint ab alijs Religioſis ſeparati, nihilominùs deprauant in priuatis colloquijs alios, ſe viſitantes, maximè iuuenes, aut narrando eorum malè facta, præſertim in delictis carnalibus: aut docendo ſtratagemata delinquendi, ac eludendi Superiorum diſciplinam; aut aliquos inſtruendo contrà Prælatos, ad conſpirandum in eorum ruinam; aut inuocando eorum auxilium apud Sæculares potentes, vt operam ſuam impendant ad ſe liberandum à carceribus, & huiuſmodi modis, quibus perditi tales homines Religioſam Rempublicam peruertunt, ac conturbant.

44 Sed in aliquo caſu particulari aliter eſt dicendum. Nàm, vt benè monet *Vmbertus* ſuper Regula *S. Auguſtini*, (14) non expedit expellere ab Ordine Incorrigibilem, ſi ſit periculum, quòd Eiectus deſæuiat in res Monaſterij, eas comburendo, aut deſtruendo; vel in perſonas eas occidendo, aut vulnerando; vel, ſi credatur, quòd ad peccata multos inducet, vt Sodomitæ, vel Hæretici; addo ego, ſi occultas Religionis plagas deteget, & bonum ipſius nomen in populo maculet; aut multa falſa diuulget, (vt mos talium eſt) per quæ malè audiat Religio apud Sæculares. Non expedit ergò tales expellere, ſed, poſtpoſito incommodo temporali, debet Religio carceratos perpetuò detinere; & ad præcauenda ſpiritualia mala, quæ ſuprà tetigimus, debent Superiores prohibere, ne ad tales Carceratos viſitandos vadant Religioſi iuuenes, aut alij vitæ parùm compoſitæ, ne per eorum colloquia totaliter peruerti poſſint: ſed admittatur tantùm eorum Confeſſarius, aut Sacerdotes graues, ſenes, ac probatæ vitæ, qui ſuis exhortationibus valeant eos ad mutationem vitæ, & compunctionem perducere. Et hanc cautelam benè obſeruent Superiores.

(14) *Vmbert. ſup. Reg. S. Auguſtin. cap. 99. apud Paſſerin. de ſtat. hom. com. 3. quæſt. 189. art. 8. num. 569. in fin.*

QVÆSTIO IV.

Quænam præcedere debent expulſionem?

SVMMARIVM.

45 *Quinque prærequiſita ad expulſionem Incorrigibilis.*
Textus confirmans ſupradicta.

45 RESpondeo, quòd quinque requiruntur; Primum eſt recidiuatio expellendi in graue crimen. Secundum eſt monitio, ſeu pœnæ reiteratæ, Reo incuſſæ, ad eius correctionem. Tertium eſt proceſſus inſtitutus iuxtà Ordinum Conſtitutiones, in ordine ad expulſionem. Quartum eſt formalis carceratio expellendi, in ieiunio, & pęnitentia. Et quintum incorrigibilitas in eodem. Et hæc probantur ex Decreto Sacræ Congregationis Concilij, (15) ſic ſonante: *A' Religionibus nullus legitimè profeſſus eÿci poſſit, niſi ſit verè incorrigibilis. Verè autem incorrigibilis minimè cenſeatur, niſi non ſolum concurrant ea omnia, quæ ad hoc ex iuris communis diſpoſitione requiruntur:: verùm etiam vnius anni ſpatio in ieiunio, & pœnitentia probetur in carceribus::: Elapſo autem anno, ſi nihilominùs nòn reſipuerit:: eÿci tandèm poſſit.* Annua autem carceratio redacta eſt ad ſex menſes per nuperrimum eiuſdem Congregationis Decretum, quod tradidimus ſuprà *num.* 32. De ſingulis porrò ſupradictis per quæſtiones ſequentes diſputabimus.

(15) *Sac.Cong.Concil.in Decr.de Regul.Apoſt.§ 6.*

QVÆSTIO V.

QVÆSTIO V.

Cuius generis debent eſſe delicta, vt per ea fiat locus expulſioni?

SVMMARIVM.

46 *Delicta non dant locum expulſioni, niſi ſint grauia.*
Pœna, vt ſit iuſta, debet commenſurari delicto.

47 *Grauitas delictorum à grauitate theologica, vel legali commenſuratur.*
Quæ nam grauitas theologica, & quæ legalis.

48 *Grauitas legalis magis fauet expulſioni, quàm theologica, niſi obſtet lex municipalis.*
Cauſa finalis expulſionis.
Expulſio fieri poteſt, etiam ad cauendum graue detrimentum temporale Religionis.
Delicta, quæ magis lædere poſſunt totum Ordinis corpus, cenſenda ſunt grauiora quoad expulſionem.

49 *Damnum temporale origo ſpiritualis iacturæ.*

50 *Exempla delictorum, per quæ poteſt fieri expulſio.*
Delicta non tam grauia, ſeorſim ſumpta, ſi coaceruentur, ſiunt grauia ad expulſionem.

51 *Expulſio cur inuenta principaliter.*
Delicta impunita indicant Religionem, toto corpore deſtitutam.

52 *Clericus incorrigibilis in criminibus, pro quibus non imponitur pœna mortis, brachio ſæculari traditur.*
Religioſus incorrigibilis in delictis etiam non atrocioribus poteſt expelli.

53 *Expoſitio circà traditionem brachio ſæculari.*
Regularis incorrigibilis in delictis, Ordini valdè nociuis, poteſt priuari priuilegio Fori Regularis, & expelli.

54 *Non eſt incongrua expulſio Rei incorrigibilis in delictis, etiamſi non ſint atrociora.*

55 *Delicta Religioſorum conſideranda ſunt dupliciter.*
Exempla huius conſiderationis.

56 *Authoris ſententia, pro amplianda expulſione.*
Declinatio à ſemita proprij Inſtituti, cauſa deſtructionis tot Religionum.

57 *Quæ fuerunt vitia, ſunt conſuetudine mores.*

58 *Corpus politicum Ordinis, analogicè ſe habet ad naturale.*

59 *Cauſæ, ob quas Ordines deficiunt à perfectione.*

46 RESpondeo, ſententiam communis Doctorum (16) eſſe, quòd delicta, ob quæ poteſt expelli Incorrigibilis, debent eſſe delicta grauia, vt crimen proprietatis, furti, homicidij, & huiuſmodi, & hoc deducunt argumento multorum Cano-

(16) *Paſqualig. ad Laur. de Franc. num. 1059. Paſſerin. de Stat. hom. tom 3. quæſt. 189. art. 8. num 561., & ſeqq. Ant. à S.S. Dorect. Regul. tract. 4. diſput. 1 num. 118. Sanch. Decal lib. 6. cap. 9. num. 4.*

num. (17) Et fundamentum eſſe poteſt, quià pœna, vt iuſta ſit, debet proportionari delicto: & cùm expulſio ab Ordine ſit grauis, imò grauiſſima pœna, requirit etiam, grauia delicta commiſſa fuiſſe.

47 Optimè quidèm dictum: ſed difficultas non leuis eſt, à quonam talis grauitas ſit menſuranda, puta, an à grauitate theologica, an à legali. Grauitatem theologicam voco eam, quæ oritur à crimine, tanquàm offenſiuo Dei, qui in tantùm grauiùs offenditur, in quantùm factum criminale opponitur grauiori præcepto, quod reſpicit excellentius obiectum. Proinde crimina contrà præcepta primæ tabulæ, grauiora ſunt cæteris, quæ ſunt contrà alia præcepta Decalogi, quia illa habent pro obiecto ipſum Deum, cætera autem reſpiciunt proximum. Grauitatem legalem voco eam, quæ menſuratur à grauitate pœnarum, quas leges humanæ ſanxerunt pro nonnullis delictis, quæ, licèt non ſint extremè offenſiua Dei, tamen, quia valde conturbant Rempublicam, aut lædunt ius Principis, atroci vindictà puniuntur; vt patet de crimine falſæ monetæ, læſæ Maieſtatis, & huiuſmodi.

48 Hoc ſuppoſito, dico, in ordine ad expulſionem, delictorum grauitatem eſſe menſurandam potiùs iuxtà ſeriem grauitatis legalis, quàm theologicæ; dummodo municipali alicui Religionis legi contrarium non caueatur. Ratio (& quidèm euidentiſſima) deducitur ex ſupracitato Sac. Congregationis Decreto, (18) vbi habetur: *ne contagione peſtifera plurimos perdat, tanquam pecus morbida, & membrum putre eyci tandèm poſſit*; quod concordat pluribus Canonibus, (19) in quibus habetur, quòd cauſa finalis expulſionis eſt, nè Religioſi incorrigibiles, conuiuendo cum alijs, peruertant alios prauis exemplis malæ eorum vitæ. Ex hoc ergò habetur intentum, puta, quòd conſideratio indemnitatis, & communis boni totius Religionis cauſa eſt, quarè permiſſa ſit Incorrigibilium expulſio; vnde deducere licet, quòd, in ordine ad hoc, grauiora cenſeri debeant illa crimina, quæ magis lædere poſſunt totum Religionis corpus, ſi ad anteuertendum tale damnum expulſio ordinatur.

49 Hic porrò libet aduertere, quòd, quamuis in citato Decreto, & Canonibus videatur conſiderari damnum tantummodò ſpirituale Religionis, puta, ne ab Incorrigibilium exemplo, ac conſortio cæteri Religioſi peruertantur; tamen hoc non debet accipi limitatè, & taxatiuè, ſed tantùm demonſtratiuè, & exemplariter. Siquidèm non ſolùm ad euitandum damnum ſpirituale, ſed etiam omne aliud graue detrimentum temporale, fieri debet expulſio. Ratio eſt, quia moraliter impoſſibile eſt, quòd temporale damnum aliquod detur, ad quod non ſequatur etiam aliqua ſpiritualis iactura. Nam ob temporale Religionis damnum Religioſa quies conturbatur, quâ interrupta, etiam interrumpitur orationis exercitium, murmurationes vigent contrà eos, qui cauſam damno dederunt; ſi iſti ignorantur, multa fiunt iudicia temeraria; contrà eos oriuntur odia, ſimultates &c. Profectò furtum, factum de rebus aut communibus Monaſterij, aut applicatis vſui particularis Religioſi, damnum tantummodò temporale infert; ſed quot damna ſpiritualia cauſat, præſertim quando fur ignoratur? Iudicent, qui intrà Clauſtra verſantur.

50 Deduco ex hoc, quòd omnia delicta, per quæ communitas Religioſa, ex tranſgreſſionibus, coacernatim ſumptis, & ab eodem patratis, grauiter

(17) *Cap. cum non ab homine. 10. de Iudic. cap. Cum ad Monaſterium 6. de ſtat. Monach. cap. vt fama. 35. de ſent. excom.*

(18) *Decret. Sac. Cong. ſup. num. 18.*

(19) *text. in cap. final. iunct. gloſ. in V. Ouem morbidam de ſtat. Monach. cap. Reſecanda. 24. q. 3. cap. Sed illud. 45. diſt.*

grauiter damnificari poteſt ſpiritualiter, aut temporaliter, cenſenda ſunt grauia, ità, vt inuentus incorrigibilis in illis, poteſt expelli ab Ordine. Do plures caſus, maximè practicabiles. Sit Frater inquietus, qui arreptâ quâuis, etiam ſibi præſtituta occaſione, excandeſcat contrà proximum; ei conuicietur; iniurijs prouocet; famam eius aut coràm, aut clàm proſcindat; aut etiam percutiat. Sit Frater linguoſus, qui, quæ ab vno audit, ad alium referat, ſæpè ſæpius in malum ſenſum detorta, & ſemper aucta, ob quod rixæ, odia, ac ſimultates oriantur: qui apud Sæculares diuulgat, quæ intrà Clauſtra accidunt, cum Religionis infamia: qui omnia, quæ videt, quæ in ſecreto audit, & etiam, quæ ſub naturali ſigillo, & aliquotiès ſacramentali excepit, nulla facta locorum, rerum, perſonarum diſcretione, ſolitus eſt effutire, ex quo inter Sæculares, aut Fratres natæ ſunt diſcordiæ: qui dicacitatibus, murmurationibus, detractionibus, maximè contrà Superiores, proboſque Religioſos, Conuentum perturbet. Sit Frater ſeditioſus, qui Familiam Conuentus in partes ſcindat, cauſetque in Religione ſchiſmata, ob quæ tres, aut quatuor, ab eo ſeducti, conuenticulas nocturnas faciunt, aliorum conſortium auerſantur; obſeruant, carpuntque eorum facta, & quamuis indifferentia, in malam partem interpretantur; ſcripturiendo epiſtolas per Prouinciam ad eorum amicos, aliorum famam deturpant; mandatis Superioris localis ſub coloratis prætextibus obedire, & munera Conuentus ſub excuſatione impotentiæ ex ficta ægritudine, ſubire recuſant; in Superiorem, aut aliquem, ſeu aliquos, ſibi inuiſos, conſpirant, & articulos, aut notas componunt, quas vno labio ad Prouincialem in viſitatione deferunt; ſiuè (quod peius eſt, & frequentiùs accidit) per memorialia ad Superiores Generales, ad Protectorem, ſeu ad Sacram Congregationem, calumnijs plena, tranſmittunt; & etiam non raro apud Sæculares contrà illos malignitatem propriam exercent, & ſpiritum auerſionis inſtillant, vt illos auerſentur. Sit Frater relaxatus, qui omnibus vitijs maculatus, ceù diabolica panthera, Clauſtro, ceù cauea interclusus, viuat; ventri deditus, obſonia particularia, vinaque generoſa, non contentus communi frugalitate, vndequaq; conquirat, & in propria cella, nocturno tempore, maximè diebus ieiuniorum alios ad comeſſationes inuitet, ad quas propria ſymbola quiſquis conferre tenetur, poſt quas aut murmurationibus, aut impudicis narrationibus, aut aleis, noctis horæ conſumuntur: Sæcularibus negotijs applicatus ſemper habet, ob quæ extrà Conuentum euagetur, & ad multam noctem reditum retardat; Chorum, orationem mentalem fugit; communi refectioni, ac alijs religioſis exercitijs non intereſt; ſi aliquandò ad Chorum conuenit, aut dormit, aut ridet, aut muſſitat, ac alios ab attentione Officij Diuini auertit; ſedet, dum alij ſtant, indecenter, & incompoſitè in ſtallo ſiſtitur; vadit, reditque ad locum, poſtquam per rimas oſtij, aut cancellos, aut aulæo diducto, fœminas in Eccleſia exiſtentes contemplatus eſt: laturunculus ex vſu modò olera, modò fructus, modò flores communis viridarij, vt ad amicas ſæculares tranſmittat, ſuffuratur; modò adulterinâ claui à coquina, penu, cellauinaria eſculenta, poculentaque ſurripit; modò vni librum; alteri ſportulam; alteri manutergium; alteri ſudariolum; mappulas in Eccleſia; candelas in Sacriſtia; quæque poteſt, ab aliorum Cellis aufert; alienas literas inuadit, intercipit, aperit, vulgat &c. ſicque vniuerſum Conuentum conturbat. Sit Frater ſcandaloſus, qui inter Sæculares verſans nunc obſcenis verbis, nunc impudicis narrationibus; modò voracitate in menſa; modò compotationibus

bus in popinis, (ob quas non raró nutantibus plantis, ebrius in ſero ad Conuentum redire ſolitus ſit) Religioſam vitam deturpat: nimius eſſem, ſi de omnibus vellem ſcribere in ſpecie, ob quæ Religioſa Reſpublica apud Sæculares vulneratur in fama, & in ſeipſa inquietatur à talibus, qui in habitu clauſtrali vitioſam vitam, ac ſæcularem mentem nutriunt. Sint igitur ex ſuprarecenſitis, vt præfertur, Religioſam Rempublicam conturbantès, inquietantes, ac denigrantes, qui pluriès moniti, correcti, & pœnitentiati, malam vitam non mutarent, dico (ſaluo ſemper meliori iudicio), poſſe per Superiores, ſeruatâ debitâ forma, expelli, quamuis delicta, magis atrocia prædictis, non commiſerint; ſupplente in huiuſmodi delinquentibus, loco intenſiuæ, extenſiuâ grauitate, orta à quotidiana huiuſmodi tranſgreſſionum multiplicitate, à qua ſæpè ſæpiùs grauius Religioni infertur detrimentum, quàm ab intenſiua, eâ ſcilicèt, quæ ex commiſſione vnius, vel alterius mortiferæ culpæ conſurgit, præciſo ſcandalo.

51 Ratio eſt, quia, vt dictum eſt ſuprà *num.* 42. expulſio Incorrigibilium inuenta eſt, ac à legibus præſcripta principaliter fauore publici Religionis boni. Et hæc eſt ratio, quare in *cap. Cum non ab homine.* de Iudic. Clericus incorrigibilis Iudici Sæculari puniendus traditur. Puta, ne Incorrigibilis *poſſit eſſe perditio plurimorum*; & pari modo ex eodem fundamento inducta eſt expulſio à Religionibus. Palam autem eſt quot, & quanta damna proueniunt à malis Religioſis, quorum ſchemata, paulò ſuprà data ſunt. Nam ex eorum prauitate cæteri Religioſi intrà Clauſtra inquietantur, ac damnificantur in anima eorum, mores imbuendo, aut eorum perſonas ob eorum malè facta, per quæ damnificantur, odio mortali proſequendo: pariformiter damnificantur temperaliter; nam ex ſcandalis illorum extrà Clauſtra cæteri malè audiunt apud Sæculares, arguentes in alijs ſimilitudinem morum, & Religio patitur in fama, quaſi in ſinu ſuo nutriat homines peruerſos; & ſic videatur relaxata. Si quidèm, quamuis Superiores pœnitentias, & correctiones adhibeant talibus, iſtæ tamen Sæcularibus non innoteſcunt; & cùm ſic pœnitentiati maneant adhuc incorrigibiles, iure meritò Sæculares autumant, eos incorrectos permitti à Superioribus impunè peccare, & hoc pacto cenſetur Religio tanquàm in ſuo corpore relaxata, cùm iuxtà *D. Bonauenturam* talis iure exiſtimanda ſit Religio, non quando mali homines in ea reperiuntur (nam etiam in Collegio Apoſtolico repertus eſt Petrus, abnegans Magiſtrum, Iudas eundem prodens, & Thomas de illo incredulus) ſed quando tales delinquunt, nec puniuntur. Ne igitur videatur Religio eos minimè caſtigare, deueniendum eſt ad pœnam patentem, & omnibus cognitam, quæ eſt expulſio ab Ordine.

52 Conuenit nobiſcum in hac concluſione Rodericus, qui (a) docet poſſe expelli à Religione Fratrem, qui contrà præceptum Regulæ ſæpè ſæpiùs pecuniam contrectauit; alearum ludum prohibitum cum Sæcularibus exercuit, cum maximo Religionis detrimento, & Sæcularium ſcandalo, & Fratrum etiam, quos ad ludendum prouocabat, docendo eos alearum ludum prohibitum; & inter Fratres ipſos diſcordias diſſeminando; mendacijs, & dolis eos infamando; ſeditiones, factiones, ſchiſmata in Conuentu ſuſcitando &c. ſi tamen hæc adſint ſinè ſpe alicuius correctionis, & emendationis ad meliorem frugum. Rationem porrò talis concluſionis aſſerit eſſe declarationem quandam Parlamenti Pariſienſis, quòd nempè in criminibus grauibus, in quibus non imponitur

(a) *Roderic. quæſt. regul.* 30. *art.* 15. *tom.* 1.

imponitur pœna mortis, reputatur Clericus incorrigibilis, ad effectum vt degradatus tradi poſſit brachio ſæculari, ſi bis ipſi venia fuit data; quam declarationem refert, & laudat *Clarus*, & *Salzedo*. (b) Vnde deducit, quòd, ſi Clericus ratione incorrigibilitatis in delictis, etiam in quibus pœna mortis non datur, (quià atrociſſima non ſunt) tradi poteſt brachio ſæculari, pari modo Religioſus incorrigibilis in delictis, quæ non ſunt de atrocioribus, poſſit à Religione expelli.

53 Obiter verò hic aduerto, quòd traditio brachio ſæculari, de qua loquitur dicta declaratio, ſobriè eſt intelligenda; hæc enim regulariter ſonat, quòd, ſi Eccleſiaſticus brachio ſæculari relaxatur, hoc ſit ad effectum afficiendi eum vltimo ſuplicio. Hoc autem minimè eſſe poteſt, niſi quidditas ipſa criminis mortem requirat, vt hæreſis, aſſaſſinium, falſificatio monetæ &c., & in his caſibus non requiritur incorrigibilitas, quæ ſupponit reincidentiam in idem, aut ſimile crimen; ſed ſufficit vnum crimen, vt notum eſt. Sequitur ergò, quòd traditio brachio ſæculari accipi debet pro priuatione priuilegij Fori, quo gaudent Clerici. Et hoc manifeſtè deducitur à quodam Canone (c), in quo habetur, quòd, ſi Clericus depoſitus, excommunicatus, & anathematizatus ab Eccleſiaſtico perſeueret incorrigibilis, *per ſæcularem poteſtatem comprimendus eſt*; *ità quòd ei deputetur exilium*, *vel alia legitima pœna feriatur*. Vbi aduertere oportet, quòd Eccleſiaſticus tales pœnas Clerico poteſt dare ob crimina, quæ nullo modo mortem merentur, puta ſi eſſet ebrioſus, aleator, concubinarius, hiſtrio &c., & in his maneret iugiter incorrigibilis. Si ergo *comprimendus committitur ſæculari poteſtati*, liquet, quòd hæc ob illa mortem Clerico dare non poteſt, ſed tantùmmodo eum *ferire pœna legitima*, puta, legalem pœnam inflingere, qualem nempe lex ſancit pro eo crimine, in quod labitur Clericus; quòd perindè eſt, ac ſi Canon idem dixiſſet, Clericus, vt præfertur incorrigibilis, Fori careat priuilegio. Pari ergo modo etiam Regularis incorrigibilis in delictis, Religioni valdè nociuis, quàmuis in ſe non grauioribus, poteſt priuari priuilegio Fori Regularis, & tradi alteri Foro, puta, Sæculari, puniendus de delictis, ſi quæ deinceps committet, quòd eſt idem, quòd ab Ordine expelli.

54 Nec dicendum, quòd ad tantam pœnam, quanta eſt expulſio, incongruum ſit deuenire, ſi in atrocioribus delictis non inueniatur Reus incorrigibilis; & cùm ſuprà dicta venire potiùs debeant nomine defectuum, ac imperfectionum, quàm delictorum, non poſſint tantâ pœnâ rationabiliter vindicari.

55 Reſpondeo enim, quòd delicta Religioſorum dupliciter conſideranda ſunt, nempe abſolutè, & in ſe; ac relatiuè, ſeu comparatiuè ad aliud, puta, ad Religionem. Abſolutè atrocia delicta ſunt ea, quæ ex ſe ſummam grauitatem aut theologicam, aut legalem important, vt hæreſis, crimen falſæ monetæ &c. Relatiuè autem ſunt ea, quæ, quamuis in ſe atrocia non ſint, ex eorum tamen continuatione atrox damnum inferunt Religioni. In primis, atroci pœnâ punitur delictum, etiam ſemel commiſſum, vt ob hæreſim formalem Reus traditur morti; ob homicidium appenſatum Religioſus damnatur ad triremes &c. In ſecundis, punitur potiùs conſuetudo, quàm crimen; & cùm ex conſuetudine continua delinquendi atrox damnum eueniat Religioni, iuſtum eſt, vt per expulſionem Religio liberetur à damno, quod ſuſtinet; nec tamen per eam expulſus

grauem

(b) *Clar. Pract. crim. quæſt. 36. verſ. Sed quæritur. in fin. Salzed. ad Diaz. Pract. cap. 140. §. de Incorrigibil.*

(c) *text. in cap. Cum non ab homine. 10. de Iudic.*

grauem pœnam corporalem ſuſtinet, cùm in ſe conſiderata talia delicta atrocia non ſint. Incongruum quidèm cenſerem, ſi ob ea delicta, quorum dedimus exempla ſuprà *num.* 50. fieret indirectè expulſio ab Ordine, damnando Reum ad triremes, tanta enim non poſſunt cenſeri in ſe delicta illa, vt tantam pœnam corporalem mereantur: non tamen incongrua eſt, dum per expulſionem Reus paruam pœnam corporalem ſubit; liberatur tamen Religio ab atroci damno.

56 Videbitur fortè multis durum eſſe, quòd ex ſuprarecenſitis criminibus, quæ videntur potiùs caſtiganda paternis pœnitentijs, deueniri poſſit ad iudicialem pœnam expulſionis, & ſcio, pleroſque huic ſententiæ, tanquàm nouæ, aduerſaturos. Sed rogo, atque obteſtor Superiores, vt benè attendant ad hunc punctum; ſi quidèm ex hoc neglecto euenit, vt Regulares Ordines infelicibus his temporibus tanquàm, (oheu!) Eccleſiæ peripſemata contemptui habeantur, quia Religionem propriam à malis huiuſmodi, ac pernicioſis hominibus non expurgant, & nutriunt in proprijs viſceribus induratos huiuſmodi ſcyrrhos, ac incurabiles cancrenas, per quas tabidum redditur totum Religionis corpus, vergens ad interitum. Quænam fuit cauſa, quòd tranſactis ſæculis ab Eccleſia Dei fuerint ſuppreſſi, ac deſtructi tot Ordines Regulares? Profectò, non ob aliam, niſi, quia illi non ampliùs vtiles, imò nociui per ſcandala Mundo Chriſtiano erant. Et quomodo à ſancta primæua eorum inſtitutione totaliter deſciuerunt? Certè non ob aliud, niſi, quià Religionem eorum Superiores purgare neglexerunt, eijciendo Incorrigibiles, ac eos ſeparando à bonis, & exemplaribus.

57 Concedo quidèm, tales (vt ſupra diximus) defectus in Religioſis eſſe paternâ virgâ caſtigandos, quando ſemel, aut bis committuntur; ſed quando abeunt in conſuetudinem, & vt aiebat *Seneca, quæ fuerunt vitia, mores fiunt*, aliud eſt agendum: non enim ampliùs corrigendum eſt crimen, ſed conſuetudo, quæ, cùm incorrigibilis ſit, iudiciali iuſtitiæ gladio eſt reſecanda. Oleum eſt paterna monitio; ferrum eſt paternalis ſeuera punitio; ſi ergo in Religioſo incorrigibili vulnus nec oleo, nec ferro curatur, ad mandatum *Hippocratis* deueniendum eſt ad ignem iudicialem expulſionis; & iuxtà fabulam hydræ, huic, noua capita, poſt vnius abſciſſionem, progerminanti, adhibendus eſt Herculeus ignis.

58 Penſandum Prælatis eſt, quòd politicum Religionis corpus analogicè ſe habet ad naturale, & quemadmodùm hoc patitur à qualitatibus phyſicis, ſibi contrarijs, ſic etiam illud læditur à moralibus. Videmus porrò, quòd humanum corpus ad interitum deducitur non tandèm ex febri acuta, & maligna, ac alijs ſymptomatis violentis, ac mortalibus; ſed etiam ex icterica, aut ſcabioſa paſſione, ſi hæc inſuperabiliter per remedia, in corpore regnat. Videntur quidèm leues, & cutaneæ ægritudines; ſi tamen contumaces pharmacis ſunt, ex diuturnitate grauiores, internoſque morbos inducunt, per quos moritur homo. Hoc idem eſt in Religione, puſtulæ quidèm, ac cruſtulæ ſcabioſi hominis videntur defectus illi, quos ſuprà diximus, nec grauia delicta apparent, ſi cum grauioribus comparentur. Sed, ſi incurabiles probantur à remedijs monitionum, correctionum, paternarumque punitionum, non minùs, quàm grauiora illis mala in corpore Religioſo cauſant, ob quæ ad mortem ſenſim, ſine ſenſu illud declinat.

59 Concedo alias cauſas, ob quas Religiones à perfectione deficiunt, exiſtere, præter rerum humanarum conditionem, cuius ingenium eſt ſollici-

tante

tante Dęmone ad mala eſſe procliuem. Scio ex principalioribus eſſe, quòd, qui veniunt ad Ordinem, non omnes veniunt à Deo vocati, nec moti vnico fine ſeruiendi Deo, & in virtutibus proficiendi; ſed inducti non pauci à ſuaſionibus, & non rarò etiam à coactiuo impulſu Patris, qui copioſa familia oneratus, filios compellit ad Clauſtrum; alios etiam multos, qui labores Sæculi pertæſi, & re domi anguſta, tranſeunt ad vitam Regularem, vt otioſè, & cum commoditate viuant. Hi ſunt, vt fuci in opum alueari inutiles, & damnoſi, & in his potiſſimùm conſpiciuntur incorrigibiles tales Religionis ægritudines. Si ergò in recipiendo aduentantes ad Ordinem, decipiuntur Prælati (quilibet enim Nouitiorum talium mentitur intentum; omneſque dicunt profiteri velle Religioſam vitam ad famulandum Deo), & expoſt ex incorrigibili malorum morum continuatione deprendunt prauam ab initio intentionem eorum, debent Religionem expurgare, ne totum corpus Ordinis inficiatur, & tàm enormiter, vt dietim accidit, ab illis damnificatum.

QVÆSTIO VI.

An ob vnicum atrociſſimum crimen poſſit fieri expulſio Religioſi à proprio Ordine?

SVMMARIVM.

60 *Fundamenta eorum, qui ſenſerunt ob vnicum, ſed atrociſſimum delictum, dari locum expulſioni.*

61 *Refelluntur prædicta fundamēta.*

62 *Expulſio non permittitur, niſi iudicialiter probata incorrigibilitate poſt triplex crimen, monitiones, pœnas, & carcerem.*

63 *Incorrigibilis præſumptione iuris nequit expelli, niſi ſit talis de facto.*

Infamia Religionis ex ſcandalo dato, reparatur per pœnam.

64 *Trina monitio eſt de forma legis in cauſa expulſionis.*

Pœna, lata delicto, ſuccedit loco monitionis.

65 *Satisfactio damni, quod ſubijt Religio pro ſcandalo, habetur ſufficienter per damnationem ad triremes.*

66 *Contumacia duplex.*

Quo ſenſu ob vnum crimen contumaciæ poteſt quis expelli ab Ordine.

67 *Perſeuerantia Religioſi in contumacia ſufficit ad expulſionem.*

68 *Contumacia durans, non eſt vnum, & ſimplex crimen.*

69 *Pro vno delicto contumaciæ poteſt fieri expulſio ab Ordine, non pro vno delicto, etiam atroci.*

Contumacia perſeuerans habetur pro crimine replicato.

70 *Multa ſunt ex conſequentia alterius licita, quæ tamen per ſe, & principaliter fieri nequeunt.*

Leges eiuſdem roboris, & auctoritatis, ſi ſe opponunt, poſteriori parendum eſt.

71 *Damnum Religionis reſarciri poteſt per damnationem Rei ad triremes.*

Decreta Sac. Congreg. approbata ab Vrbano VIII., & Innocentio XII. pro loco expulſionis.

Per primum delictum, quamuis enormiſſimum, non poteſt expelli Religioſus ab Ordine.

60 RESpondeo, quòd multorum Doctorum (20) ſententia fuit, quòd expelli poſſit ab Ordine ſuo Religioſus ob vnum tantùm grauiſſimum, & atrociſſimum delictum. Fundamenta ipſorum ſunt, quia committens tale delictum, præſumptione iuris, habetur pro incorrigibili. Secundò, quia poteſt eſſe delictum ità atrox, & ſcandaloſum, vt non poſſit aliâ viâ conſuli honori Religionis, niſi per expulſionem; & cùm bonum Communitatis præferendum ſit bono priuato, ſequitur, quòd expulſio fieri poſſit. Tertiò, quia trina monitio, & correctio non eſt de forma legis, quâ omiſsâ corruat actus, ſed datur ad ſolemnitatem experimenti; ſed tale experimentum haberi poteſt abſque tali ſolemnitate; nam à grauitate commiſſi delicti cognoſcitur, Reum eſſe hominem perditum, ac Religioni pernicioſum. Quartò, quia in hoc caſu non tantùm attenditur emendatio delinquentis, quantùm ſatisfactio, danda pro ſcandalo, quæ haberi non poteſt, niſi per expulſionem. Quintò, quia in *cap. final. de ſtat. Monach.* conceditur Viſitatoribus expellere contumaces ab Ordine; & contumacia, licèt requirat regulariter trinam monitionem, tamen valet vna pro tribus, igitur ob vnum tantùm crimen contumacię poteſt fieri expulſio. Sextò, liquet, quòd ob homicidium Religioſus debet damnari ad triremes, talis autem damnatus, etiam poſt pœnam, non poteſt ad Religionem recipi, quia infamis eſt, ſed debet manere expulſus ab Ordine; ergo &c. Septimò, quia, ſi probabiliter timerentur Religioni aut grauis infamia, aut graue ſcandalum, ſi expulſio differetur, aut ordinaretur Cauſa, iuxtà præſcriptum Sacræ Congregationis, (quæ requirit incorrigibilitatem poſt trinam pœnitentiam pro triplici delicto) poteſt non obſtante tali Decreto deueniri ad expulſionem; nam expulſio Rei in tali caſu eſt de iure naturali, cui derogari nequit per ius poſitiuum humanum; (21) nec Papa agens etiam de plenitudine poteſtatis, intendit impedire ea, quæ ſunt de iure naturali. (22) Octauò, confirmatur ex conceſſionibus Pij V, relatis à Peijrino loc. cit., quibus Ordini S. Hieronymi in Hiſpania conceditur, & indulgetur, quòd Generalis, vel Miniſtri eiuſdem Religionis, de conſilio Fratrum, poſſint Fratres delinquentes in caſibus, quibus quis de iure communi eſſet ad mortem damnandus, habitu Religionis ſpoliare, ab eâque expellere. Quo priuilegio gaudent omnes communicationem habentes.

61 Sed hæc ſententia minimè poteſt ſuſtineri. Fundamentum, & quidèm ineluctabile, eſt quòd vnica ratio, ob quam licita eſt incorrigibilitas delinquentis probata; non enim ex eo, quòd Religioſus ſemel, aut bis delinquit, eſto quòd delinquat grauiſſimè, expelli poteſt ab Ordine, dummodò paratus ſit corrigi. Nec facit, quod adducitur ex aduerſo, nempè, quòd prǽſumptione iuris incorrigibilis cenſeri poſſit, qui grauiſſimum commiſit ſcelus. Hoc enim falſum eſt; nam, vt benè ſcripſit *Rodericus*, (23) poteſt quis atrociſſimè deliquiſſe, & ex poſt gratiâ Dei preuentus ſpiritum compunctionis concipere, pęnitentiæque tum ſigna, tum fructus producere. Neque ex hoc, quòd

(20) *Anton. à Sp. S. conſult. 74. per tot. Roderic. tom. 1. quæſt. 30. art. 19. Graſſ. de effect. Cleric. effect. 1. num. 882. Petr. ab Angel. addit. ad Ord. iudic. ad cap. 26. dict. 3. Caſtr. Palao tom. 3 de vot. punct. 19. nu 7. Azor. tom 1. lib 12. cap. 16 q 3. Sanch. & Suar. apud Paſſerin. de ſtat. hom. tom. 3. quæſt. 189 art. 8 num. 553. Chaſſaing de preuil. Regul. tract. 4 cap. 6. propoſ. 9 poſtul. 2. ve ſ. ſi certo conſtaret. Peyrin. tom. 1. de ſubd. quæſt. 1. cap. 25.*

(21) *arg. l. ſcientiam. 45. §. qui cum aliter. ff. ad leg. Aquil.*

(22) *arg. Clement. Paſtoralis § cæterùm. de ſent. & re iudic.*

(23) *Roderic. tom. 1 q. 30. art. 18.*

quòd quis malus eſt, & ſe malum oſtendit, mala faciendo, poteſt ideò incorrigibilis cenſeri, nam, vt dicebat D. *Auguſtinus* (24), *vtrùm ille in malo perſeueraturus ſit, ignoramus*; proindè nullius, dum viuit, deſperanda eſt correctio. Et ex ſcripturis ſacris habemus, maximos peccatores per pænitentiam in maximos Sanctos euaſiſſe, vt patet de Dauid, Saulo, Magdalena &c.

62 Palàm autem eſt, quòd, ſi Canones expulſionem permittunt, hoc faciunt, non ob atrocitatem delicti, ſemel commiſſi, ſed ex perſeuerantia in malo, etiam poſt adhibitam ſemel, atque iterùm, & tertiò correptionem, aut ob contumaciam, quæ prodit incorrigibilitatem, vt patet ex Canonibus, quos dedimus ſuprà *num.* 4., & ſequentibus. Et circa hanc concluſionem non eſt ampliùs ambigendum, cum clara ſit diſpoſitio Decreti Sacræ Congregationis, dati ſuprà *num.* 18., in quo expulſio non permittitur, niſi iudicialiter probatâ incorrigibilitate poſt triplex crimen, monitiones, pœnas, ac carcerem, & huic veritati ſubſcribunt paſſim Doctores.(25)

63 Nec faciunt fundamenta, in contrarium adducta. Ad primum enim reſpondemus, non ſufficere ad expulſionem, quòd Religioſus cenſeatur incorrigibilis, præſumptione iuris, ſed requiritur, quòd probatus ſit talis de facto poſt correctiones, pœnitentias, & carceres per continuationem in malâ vitâ. Vndè vnum delictum atrox, per quod talis præſumptio inducitur, non ſufficit ad expulſionem. Ad ſecundum concedimus, quòd bonum commune præferendum ſit bono particulari; ſed negamus dari practicè caſum, in quo aliâ viâ, quàm per expulſionem non poſſit reparari damnum Religionis, ſecutum ob ſcandalum, datum à particulari Religioſo, vt notauit etiam *Paſſerinus*. (26) Si quidèm quoduis ſcandalum datum, & infamia, ex eo exurgens, reparatur per congruam pœnam, datam delinquenti, de quâ pœnâ, vt potè ſatisfactoriâ publicæ iuſtitiæ, publicè conſtat; nec infamata remanet tota Religio ob particularium delicta, ſed infamatur, tamquàm relaxata, quando publicis delictis publica conueniens pœna minimè datur. Liberabitur ergò Religio à tali damno, ſi ob atrox delictum, licèt ſemel commiſſum, Reus ad triremes damnetur; talis enim pœna facilè publicatur, & Sæculares ſcandalizati de delicto, ædificantur ob iuſtam pœnam datam, & damnum Religionis reſarcitur.

64 Ad tertium negamus, quòd trina monitio ſit tantùm de ſolemnitate, & non de forma legis, loquendo in hoc caſu. Conceſſo enim, quòd in ferenda cenſura vna monitio (in qua tamen aſſignati ſint tres termini competentes) poſſit æquiualere tribus, non tamen hoc verificatur in materia expulſionis. Siquidèm in Canone, (27) aliàs citato, in quo aſſignatur forma relaxandi Clericum poteſtati laicæ puniendum, tanquàm forma aſſignatur triplex pœna, ſucceſſiuè danda crimino ſo recidiuanti, nempè depoſitio, excommunicatio, & anathema; pœna autem, data prò delicto, ſuccedit loco monitionis, ne ampliùs delinquatur. Diximus autem ſuprà *num.* 53., quòd expulſio ab Ordine æquiualet priuationi Fori (vt enim Clericus traditus poteſtati laicæ puniendus, priuatur priuilegio Fori Eccleſiaſtici; ità Regularis expulſus priuatur exemptione Fori Regularis,

D 2 &

(24) *D. Auguſt. tract. in Pſalm. 54 verſ.* 1.

(25) *Paſqualig. ad Lauret. de Franc num.* 1060. *Paſſerin. de ſtat. hom. tom.* 3. *quaſt.* 189. *num.* 554. *& ibi D Thom quolib.* 22. *art. vlt. D. Bonauent. in Regul. Min. quaſt.* 14. *Card in cap. cum olim. num* 4. *de Priuil. Armill. V. Religio. num* 9. *Cucc. Donat. & Bellet.*

(26 *Paſſerin. de ſtat. hom. tom.* 3. *quaſt.* 189. *art.* 8 *num.* 554 *in fin.*

(27) *text. in cap. cum non ab homine* 10. *de Iudic.*

& ſubditur Foro Epiſcopi, ab eo puniendus) igitur ſicut trina monitio eſt de forma ſubſtantiali pro priuando Clerico priuilegio ſui Fori; ità erit de priuando Regulari ab exemptione ſua per expulſionem ab Ordine.

65 Ad quartum reſponſum eſt ſuprà *num.* 63., vbi oſtendimus non eſſe practicè verum, quòd ſatisfactio damni, quod ſubijt Religio pro ſcandalo, non poſſit haberi, niſi per expulſionem, cùm magis ſatisfiat per damnationem ad triremes, aut carcerem. Ideò negatur conſequentia.

66 Ad quintum concedimus, quòd ob vnum crimen contumaciæ, poteſt quis expelli ab Ordine; hoc tamen intelligendum eſt cum diſtinctione. Nam, vel aliquis fuit contumax in non parendo formali præcepto Superioris; aut in non ſubeunda pœnitentia pro crimine commiſſo; mox carceratus ob contumaciam, ab ea recedit, & obedit: vel iugiter perſeuerat in contumacia, & obfirmatus animo, nullo modo vult obedire. Si primum, negatur, quòd ob contumaciam commiſſam poſſit expelli; nàm iſte nullo modo incorrigibilis eſt: ex hoc enim, quòd obedientiæ ſe ſubmiſit, correctum ſe oſtendit: & hoc pacto non poteſt conuenire expulſio, quæ ob ſolam incorrigibilitatem permiſſa, ac ordinata eſt.

67 Si verò perſeuerat in contumacia poſt adhibita omnia media, ad eum remouendum ab illa, concedo, quòd ob contumaciam poſſit quis expelli. Do caſum practicabilem. Localis Superior paternaliter iubet *Caio*, vt pro defectu, à ſe commiſſo, ſubeat pęnitentiam, taxatam à Statuto pro tali defectu. Renuit *Caius* obedire. Superior induit perſonam Iudicis, & formali præcepto ſanctæ obedientiæ monet, vt obediat. *Caius* adhuc perſiſtit inobediens. Poſt datum tempus conueniens reſipiſcendi, Superior renouat ſecundum mandatum præceptorium. *Caius* nec tali præcepto vult parere. Poſt congruentem moram Superior renouat tertium præceptum peremptorium; & *Caius* ſemper obduratus perſiſtit. Superior pronunciat eſſe contumacem, illumque carcerare facit. Poſt congruens tempus carcerationis Superior Prouincialis conſtruit proceſſum, ac Reo, ante ſe conſtituto, illi iubet, vt à contumacia recedat, & præcepto Superioris localis obediat, aliter grauiori pœnà vrgebitur. *Caius* pari modo in ſua proteruia perſiſtit. Prouincialis profert contrà eum ſententiam excommunicationis, iterùmque carceratum mulctat ieiunijs in pane, & aquâ. Obſtinatus *Caius* profitetur ſe potiùs moriturum, quàm iniunctam pęnitentiam adimpleat. Ad extremum remedium confugit Prouincialis, ac eum ſolemniter anathematizat; nec per hoc *Caius* reſipiſcit. Quid faciet Prouincialis? Certè ex tali contumacia poteſt, imò ad exemplum aliorum, debet eum expellere à Religione.

68 Ratio eſt, quià ex Canone, (28) quem dedimus ſuprà *num.* 9. iniungitur Superioribus, vt Monachos, contumaces, ac rebelles *eijciant ab ouili, ne inficiant oues ſanas*. Contumacia autem, & rebellio, dum eſt perſeuerans (vt in allato exemplo dictum eſt), non eſt vnum, & ſimplex crimen, ſed (quidquid ſit de vnitate, theologicè conſideratá), multiplex eſt; nàm pœnæ prædictæ carcerationis, excommunicationis, & anathematis ſuccedunt loco canonicæ monitionis; & ſicut verè ſe proderet incorrigibilem, qui poſt pœnam, quam ſubijt pro tribus diſtinctis criminibus, nouiter delinquit, ità talem ſe manifeſtat contumax, qui poſt triplicem monitionem, & pœnam adhuc in contumacia perſeuerat, ita vt quiuis actus contumaciæ, qui fit poſt factum præceptum, & pœnam datam, induit

(28) *Sext. in cap. final. de ſtat. Monach.*

induit rationem noui, ac reiterati criminis. Etenim contemnere pœnam, ſua obedientia iniunctam, eſt de nouo grauiter peccare, ex Bonacina, & alijs (✠). Sicut igitur expelli poteſt incorrigibilis poſt trinum delictum, & pœnam; ſic eijci pariter poteſt perſeuerans in contumacia.

69 Nec tamen tenet conſequentia argumenti, ſcilicèt arguendo ſic: poteſt fieri expulſio ab Ordine propter delictum contumaciæ, ergo poterit etiam fieri pro vno alio atroci delicto; conſequentia enim eſt falſa; nàm contumacia perſeuerans habetur pro crimine replicato, vt dictum eſt; tale autem non habetur delictum, ſemel commiſſum; proindè expulſio fieri poteſt pro illa, & non pro iſto.

70 Ad ſextum, concedo, quòd ob delictum atrox poteſt Religioſus damnari ad triremes, ad quam pœnam ex conſequenti inducitur expulſio; negatur tamen conſequentia, puta, quòd liceat directè, & per ſe fieri expulſio. Ratio eſt, quià multa licent in conſequentia ad aliud licitum, quæ tamen directè, per ſe, ac principaliter fieri nequeunt; vt exempli gratiâ: Prælatus Prouincialis poteſt alium Prælatum, ſibi ſubalternum, excommunicare, ad quod ſequitur, quòd iſte iuriſdictione, & adminiſtratione priuatur; non tamen poteſt ille ſolus illi adminiſtrationem adimere, ipſum ſuſpendendo ab Officio, vt alias (29) fusè probauimus.

71 Ad ſeptimum, dicimus, quòd practicè non poteſt dari caſus, in quo non poſſit reſarciri damnum Religionis, niſi per expulſionem, cùm illud meliùs reparetur per damnationem Rei ad triremes, vt ſuprà *num.* 63. probatum eſt. Ad vltimum, dicimus, iuri antiquo tunc ſtandum eſſe, quotiès noua ſanctio æqui ponderis oppoſita non ſucceſſit; cùm enim præfato priuilegio Pij V. pro Ordine Sancti Hieronymi in Hiſpania ſucceſſerint Decreta Sacræ Congregationis, authoritate, & approbatione Vrbani VIII., & Innocentij XII. edita, his eſt omninò parendum, & in his ſola incorrigibilitas, & quidèm iuris, non facti, dat locum expulſioni. Concluditur proindè, quòd per primum delictum, quamuis enormiſſimum, non poteſt expelli Religioſus ab Ordine ſuo.

(✠) *Bonac. de clauſ. q. 2. p. 12. §. 1. num 6. Riccius p. 4. deciſ. 102. & p p. deciſ. 87. Nouat. Lucernn regul. V. Incorrigibilis.*

(29) *Par. 1. tit. 3. Can. circa recurſum. num. 93.*

QVÆSTIO

QVÆSTIO VII.

An ad incorrigibilitatem requiratur recidiuatio in idem crimen ſpecie; an verò ſufficiant alia delicta ſpecie diuerſa?

SVMMARIVM.

72 *Incorrigibilitas tribus modis manifeſtari poteſt.*

73 *Exempla manifeſtandæ incorrigibilitatis.*

Relabitur in hæreſim, qui reincidit in aliam, ſpecie diuerſam à prima.

74 *Replicat delictum in ordine ad expulſionem, qui labitur in crimen, à cæteris diuerſum.*

72 RESpondeo, quòd ſuprà non ſemel dictum eſt, quòd ſola, & legitima cauſa expulſionis iuſtæ, eſt Expellendi incorrigibilitas. Porrò hæc triplici modo manifeſtari poteſt, nempè vnum graue crimen committendo, & contumaciter illius pœnam ſubire recuſando, vt quæſtione ſuperiori probatum eſt; & dicunt Doctores (30). Alio modo, incurrendo (poſt debitam punitionem) iterùm, atque iterùm in idem ſpecie delictum. Tertio modo, patrando alia grauia delicta, ſpecie diuerſa, poſtquàm de prioribus caſtigatus fuit ad normam legum; & iuxtà hos duos poſteriores modos, Conſtitutiones Ordinis Minorum de Regulari Obſeruantia, referente *Roderico*, (13) ſtatuerunt quidditatem incorrigibilitatis.

73 Ex dato fundamento reſoluitur propoſita quæſtio, quòd nempè ità ſe prodit incorrigibilem, qui, poſt punitionem de ſecundo, & tertio delicto, iterùm committit aliud delictum, ſpecie diuerſum à iam patratis, ſicut qui poſt ſimilem punitionem, non veretur idem cum prioribus ſpecie crimen committere. Et hoc ſuadetur exemplo. Siquidèm incorrigibilitas voluntatis deprauatæ ſymbolizat cum inſanabilitate corporea, ità vt, ſicut inſanabile dicitur corpus, in quo regnat diſcraſia humorum, (à quà procedit quæuis ægritudo) cui non proſunt adhibita quæuis pharmaca; ità incorrigibilis dicitur animus vitioſus, cui minimè proſunt correctiones, monitiones, ac pœnæ ad illum reducendum ad eiuranda vitia. Quemadmodùm igitur magis inſanabilis proditur æger, qui curatus ab vna infirmitate, ſtatim labitur in aliam, ſpecie diuerſam, quàm, ſi poſt adhibitam curationem, in priorem ægritudinem reincideret, ità pariter magis incorrigibilis proditur, qui ſpecie differentia poſt punitionem committit, quàm qui in idem delictum relabitur. Ratio iſtorum eſt, quià reiteratio eiuſdem delicti poteſt eſſe effectus naturalis procliuitatis ad illud ſpecie crimen, homine alioquin in cæteris affectibus compoſito; vt quis poteſt eſſe in cæteris virtutibus moralibus exercitatus, at ex procliuitate corruptæ naturæ in re venerea incontinentiſſimus. At quando promptus eſt ad omnia ſcelera, demonſtrat ſe habere voluntatem totaliter deprauatam, & ex mera malitia peccare; & ſic magis ſe prodit incorrigibilem. Quod magis conualidatur argumento iuris; nam quemadmodùm relapſus in hæreſim dicitur non ſolùm ille, qui relabitur in eamdem ſpeciem hæreſis, ſed etiam qui reincidit in aliam hæreſim,

(30) *Maiol. de Irregular. lib. 5. cap. 56. num 4. Sayr. de Cenſur lib. 5. cap. 21. nu. 37. Sanch. lib. 6. moral. cap. 9. nu. 4. apud Paſſerin. de ſtat hom tom. 3. qu 189. art. 8. num. 563.*

(31) *Stat. Toletan. cap. 6 de Incorrigib. Stat. Valliſolet. ann. 1593. apud Roderic. tom. 1. quæſt. 30. art. 14.*

hæreſim, ſpecie diuerſam, vt ex iure aliàs (d) probauimus. Illud idem, quod operatur reincidentia in hæreſim in ordine ad pœnam ordinariam, operatur etiam replicatio delicti in ordine ad incorrigibilitatem, & expulſionem: & ſicuti reincidentia in hæreſim, diuerſam ſpecie ab iàm abiurata, facit aliquem hæreticum relapſum, & ordinariâ pœnâ puniendum, ità etiam patratio delicti, ſpecie diuerſi à iàm commiſſis, reddit Religioſum incorrigibilem, & expellendum.

74 Pro praxi igitur reſoluendum eſt, quòd, ſi quis primò punitus de furto; mox de fornicatione; tertiò de apoſtaſia; denuò delinquit proprietate, expelli poteſt ab Ordine non minùs, ac ſi ter de eodem ſpecie crimine fuiſſet punitus, & ſic firmant Doctores. (32)

QVÆSTIO VIII.

An tria delicta punita, licèt minimè iudicialiter probata, ſufficiant ad expulſionem?

SVMMARIVM.

75 *Notorium triplex, ſcilicet iuris, præſumptionis, & facti.*

76 *Delicta, per quæ ſit expulſio, debent eſſe notoria notorietate iuris.*

Notorietas iuris ex quo naſcatur.

77 *Sufficit, quòd delicta probentur per vnicam ſententiam.*

78 *Superior, caſtigans in Foro paterno, plenè implet legis mentem.*

Efficacior caſtigatio eſt paterna, quàm iudicialis.

79 *Trina punitione paterna, inutiliter tentata, poteſt decerni carceratio in ordine ad expulſionem.*

80 *Prærequiſita ad carcerationem probatoriam.*

81 *Quid? ſi trina delicta fuerint punita tantùm paternè.*

82 *Modus illa probandi.*

83 *Pœnitentiæ notabiles, quæ nam ſint.*

Quid, ſi pro leui delicto pœnitentia grauis indicta ſit.

84 *Continuitas trium delictorum, vnde deſumatur.*

85 *Emendatio vitæ oſtenditur poſt triennium bonæ conuerſationis à commiſſo crimine.*

86 *Trienalis abſtinentia à crimine, non ſemper ſufficit, vt quis declaretur emendatus.*

87 *Non eſt vere pœnitens, qui aliqua delicta corrigens, cætera non curat.*

75 RESpondeo, quòd, vt ex *D. Bonauentura* tradit *Rodericus*, (33) ad expulſionem requiritur, quòd delicta, & incorrigibilitas Expellendi ſint notoria. Cùm autem notorium triplex ſit, nempè iuris, præ-

(d) *Tract. de delict. & pæn. tit. 2 § hæreſis, nu. 12. text. in c. accuſatores. § ille quoque, de hæretic. in 6.*

(32) *Anton. à Sp. S. conſult. 74 nu 3. Petr. ab Angel. Ord. iudicial. cap 26. nu 2 & ibi Panorm. Sayr. Andres. Sanch. Paſſerin de ſtat. hom. d. tom. 3 quæſt 289 art 8. nu 553. & ibi Bonac. de clauſ. quæſt. 2 punct. 12. § 1. nu 6. Rizz. par 4. deciſ 102. & par. 1 deciſ 87. Nouar. lucern. Reg. V. Incorrigibilis. Roderic tom. 1. quæſt. 30. art 14.*

(33) *D. Bonauentur. in Reg. Minor. quæſt. 14. Roderic. tom. 1. quæſt. 30. art. 14.*

præſumptionis, & facti, (34) inquirimus, an tria delicta, punita aliquâ pœnâ, non tamen probata iudicialiter, & proindè non per ſententiam Iudicis, ſufficere poſſint ad expulſionem; & affirmatiuè reſpondeo.

76 Pro fundamento reſponſionis ſuppono, quòd, vt habetur ex totiès citato Decreto Sac. Congregationis, dato ſuprà *num.* 18., nequit fieri expulſio, niſi *inſtructo proceſſu, & plenè probatis cauſis expulſionis*; quod idem eſt, ac dicere, quòd delicta repetita, quæ ſunt cauſæ expulſionis debeant eſſe notoria notorietate iuris, quæ naſcitur ex ſententia Iudicis emanata, aut ex confeſſione Rei, aut ex clara probatione, prout habet loco citato *Abbas*, argumento iurium, (35) ex quibus habetur, quòd *res iudicata pro veritate accipitur*. Porrò duplici modo poteſt accipi probatio trium delictorum. Vno modo, quòd quodlibet delictum ſingillatim ſeparatum ab alijs fuerit iudicialiter, & per ſententiam punitum. Alio modo, quòd tria delicta non fuerint punita à Superiore vt Iudice, ſed tanquàm Patre, & reddita ſint notoria notorietate facti ex conſequentia, puta, ex pœnitentia aliqua notabili, quam Reus publicè ſubijt, quæ publicitas notorium facti inducit, (36) & mox in proceſſu præuio ad expulſionem viâ iudiciali probetur Expellendum, de tribus illis delictis fuiſſe punitum, & ex conſequenti probatum remaneat, quòd Reus illa tria delicta commiſit, ob quæ punitus fuit.

77 Senſus ergo huius quæſtionis eſt, an delicta debeant eſſe probata primo modo, nempè per diſtinctas ſententias correſpondentes ſingulis delictis, aut potiùs ſufficiant probata ſecundo modo, & per vnicam ſententiam; & intrepidè affirmo ſufficere, quòd probentur per vnicam ſententiam, quamuis ipſa non fuerint ſingillatim probata per ſententiam iudicialem. Fundamentum eſt, quòd ad expulſionem ſufficit ſola, & vnica incorrigibilitas, quæ naſcitur ex reiteratione grauium delictorum, & inualiditate mediorum, quibus vſus eſt Prælatus ad reducendum Reum ad bonam frugem. Ergò, ſi Prælatus vſus eſt medijs efficacioribus ad procurandam Rei conuerſionem, & ipſe poſt eos adhuc manet induratus, & denuò delinquit, probata fortiùs remanet eius incorrigibilitas. Probauimus autem aliàs, (37) quòd correctio inter Regulares magis importatur caſtigando viâ paternali, quàm iudiciali, & conſuluimus Superiores, vt hac via vtantur in grauibus, & etiam nonnullis grauioribus delictis, tùm quià hoc fit expeditiùs, quàm per proceſſus; tùm cum minori perturbatione Fratrum; tùm ob carentiam peritorum intrà Clauſtra in benè fabricanda inquiſitione; tum quia Reus acceptabit libenter pœnitentiam, paternaliter inflictam, qui aliàs renuet, & effugiet ab eadem, illatâ per ſententiam, à qua appellabit, & defenſores inueniet, & pœnas eludet, & Superiorem ridebit, & ex impunito delicto euadet peior.

78 Itidèm in punitionibus Regularium non ſeruatur vſquequaque iuris ordo, ex Canonum (38) præſcripto. Si ergò ex facti veritate, inſpecta ſinè proceſſu, Superior caſtigat in Foro paterno, plenè implet mentem legis, requirentis punitionem trinam in delinquente, antequàm declaretur incorrigibilis. Quià mens legis eſt, vt effica-

(34) *Abb. in cap. veſtra. 7. num. 3. & num. 14. de cohab. Cler. & mul.*

(35) *arg. l. 1. ff. de re iudic. l. Ingenuum. 25. ff. de ſtat. hom. cap. cum inter. 13. de ſent. & re iudic.*

(36) *Archidiac. in cap. de manifeſta. 2. q. 1.*

(37) *Pract. crimin. illuſtr. par. p. tit. Pœnarum. num. 30.*

(38) *text. in cap. Qualiter, & quandò. 24. de accuſ. cap. Per tuas. 32. de Simon. Clem. Sepè. §. verum. de verb. ſign.*

efficacioribus medijs vtatur Superior in procuranda Subditi emendatione: efficacior verò via eſt caſtigare paternè, quàm iudicialiter, quia Subditus plùs emendatur per illam, quàm per hanc.

79 Dicetur fortè contrà hæc, quòd in Decreto, dato ſuprà *num.* 20. habetur, quòd Superiores *nihil intentatum relinquant, vt lucrentur animas Fratrum ſuorum, ferè in profundum malorum delapſas, antequam grauiſſimum, atque extremum expulſionis remedium expertantur*; non eſſe autem tentata omnia media, ſi delicta non ſint punitâ pœnâ ordinariâ per ſententiam iudicialem. Sed ad hoc reſpondeo, negando aſſumptum. Quia, cùm efficacior ad conuerſionem Subditi ſit punitio paterna, quàm iudicialis, vt ſuprà oſtenſum eſt, certè plùs adimplet mentem Decreti ſupradicti Superior, qui efficaciori vtitur medio ad conuerſionem Subditi, puniendo paternaliter, licèt delicti pœna extraordinaria ſit, & minor, quàm procedendo iudicialiter, in quo modo, licèt pœna infligatur maior, minorem tamen habet efficaciam ad procurandam emendationem. Vndè concludendum eſt, quòd ter tentatâ inutiliter hac viâ, paternè ſcilicet puniendi, optimè poteſt decerni iuridicè carceratio, in ordine ad expulſionem; & huic ſententię adſtipulatur etiam Sanctorus (39).

80 Verum tamen eſt, quòd, antequàm deueniatur ad Rei carcerationem, pro extrema probatione incorrigibilitatis, debet iudicialiter conſtare de tribus delictis; hoc eſt, antequàm Iudex decernat carcerationem ſemeſtrem, ad probandam formiter incorrigibilitatem, debet inſtruere proceſſum, in quo per legitimas probationes appareat, Reum ter grauiter deliquiſſe; ter fuiſſe punitum notabilibus pœnitentijs, & nunquàm fuiſſe correctum; & ratio eſt, quià in totiès citato Decreto, dato ſuprà *nu.* 18., habetur, non poſſe ad expulſionem procedi, *niſi inſtructo proceſſu, & plenè probatis cauſis expulſionis*: cauſa porrò legitima expulſionis eſt incorrigibilitas; ſed hæc importat tria eſſentialia, nempè triplex crimen; triplicem pœnam; & perſeuerantiam in mala vita. Sequitur ergò, quòd de omnibus his debet haberi concludens, & plena probatio.

81 Sed, ſi trina delicta punita tantùm fuerint paternè, & non latâ ſententiâ in ſcriptis, (vt probatum eſt ſufficere) & quomodò poterit Superior illa concludenter probare?

82 Reſpondeo. Quòd in nonnullis Religionibus (prout eſt in Ordine Minorum de Obſeruantia, vt aliàs (40) diximus), mos eſt, quòd in Archiuio Prouinciæ, aut Monaſterij habeatur liber, in quo regiſtrantur ſententiæ tùm ciuiles, tùm criminales; & memoriæ notabilium pęnitentiarum, quæ etiam paternaliter inflictæ ſunt ob graue alicuius crimen, extraiudicialiter punitum; & tali libro plenè datur fides, & plenè ille ſe ſolo, abſque Teſtium examine probat, vt ibidem ex *Sanctoro* (41) docuimus. Si ergo talis liber habeatur, facilis eſt probatio. Nam poteſt compulſari ex eo tranſumptum authenticum pœnitentiarum &c., & inſeri in proceſſu. Si autem talis liber non habetur ex ſtylo Religionis, aut fortè incendio, aut furto perijt; aut ex eo lacerata, aut aulſa ſunt folia, in quibus talium delictorum ſeruabatur memoria; ſiuè etiam ex incuria Secretarij illa regiſtrata non fuit, probatio debet fieri per Teſtes, qui deponant de tali, & tali pœnitentia notabili, factâ tali tempore; ob tale delictum &c., & in ſecunda Parte dabimus horum om-

 nium

(39) *Sanctor. de pœn. cap. 19. quæſt. 4. verſ. Hic dubitari. fol. 261.*

(40) *Pract. crim. illuſt. par. 1. tit. Pœnarum. n. 142.*

(41) *Sanct. de Pœn. cap. 19. quæſt. 4. verſ. Reſpondeo affirmatiuè. fol. 262.*

nium formulas.

83 Duo tandem circà ſupradicta adnotanda ſunt. Primum eſt, quòd pœnitentiæ impoſitæ, licèt in Foro paterno, debent eſſe notabiles, & quę datæ ſint ob delicta grauia extraordinariè. Difficile autem eſt circà hoc aſſignare in indiuiduo, quæ poſſit appellari pęnitentia notabilis. Ratio eſt, quià talis qualitas variatur pro varietate Religionum, Prouinciarum, locorum, perſonarum. Nam carceratio in vna Religione, ſeu Prouincia pœna ordinaria eſt, quæ in alia erit infamatoria. Publica flagellatio in Refectorio notabilis erit Sacerdoti graui; quæ Clerico notam aliquam non inuret. Notabilis ergò dicenda eſt pęnitentia, quæ, ſpectatis circumſtantijs modi, loci, ac perſonæ, reddit pęnitentiatum notatum, & affectum ignominiâ apud cæteros Religioſos, & hoc ratione criminis, ob quod fuit inflicta. Ratio eſt, quòd, vt aliàs (42) diximus, pęnitentia non infamat, (cùm ſit actus virtutis) ſed crimen, ob quod hæc ſubitur. Sequitur ergo, quòd, ſi indiſcretus Superior pro defectu leui, aut crimine, minimè ex grauioribus, extraordinariam, grauemque pœnitentiam iniunxiſſet, non tamen illa poteſt de iure vocari pęnitentia notabilis, nec inſeruire in ordine ad expulſionem; & ad hoc punctum benè aduertant Aduocati; ſi enim Superior animoſus in Subditum ipſum pęnitentiâ inſolitâ, & infamatoriâ aggrauat pro defectu, aut delicto, non valdè graui, talis pęnitentia non eſt cenſenda notabilis; ſed ad hanc requiritur, quòd cum grauitate pœnæ habeatur pariter grauitas delicti.

84 Secundum eſt, quòd (vt aliàs (43) monuimus) tria delicta, de quibus locuti fuimus ſuprà, debent habere quandam moralem continuitatem, vt ex recidiuatione in ea poſſit colligi incorrigibilitas. Continuitas autem talis argui debet ex breuitate temporis, intra quod delicta illa fuere commiſſa. Si enim Religioſus in iuuentute punitus fuit de apoſtaſia, & poſt per quatuor, aut ſex annos religioſè vixit; & poſt rixatus cum alio, eum percuſſit, & ad normam Statutorum punitus eſt; poſt quam pœnam per multos annos morigeratè conuerſatus eſt: ſubindè in fornicationem lapſus eſt, non puto, tria hæc delicta copulari poſſe ad expulſionem. Ratio eſt, quià de ſingulis delictis pœnituit, & poſt ſingula emendationem oſtendit, vndè ex illis non poteſt colligi incorrigibilitas; ſicut non poteſt dici inſanabilis æger, qui ex pluribus infirmitatibus curatus pharmacis, poſt ſingulas conualuit, licèt denuò poſt aliquod tempus bonæ valetudinis, infirmatus ſit; ſed inſanabilis vocatur, qui habituali ægritudine laborat, & vix per remedia curatus à ſimptomate morboſo, iterùm, atque iterùm in alia ſimptomata eiuſdem, aut diuerſæ ſpeciei reincidit, vt podagricus, qui poſt liberatos pedes, torquetur chyragra; mox gonagra, aut nephriticis doloribus, aut diabete &c. laborat.

85 Quòd ſi quæratur, quantum tempus requiratur, intra quod commiſſa, & repetita delicta dicantur habere moralem continuitatem: dico, quòd de hoc non poteſt dari firma regula; vndè arbitrio Superioris iudicanda relinquitur. Tamen, vt dicunt Doctores, (44) emendatio vitæ oſtenditur poſt triennium bonæ conuerſationis, à commiſſo crimine; & circà hoc habemus textum, expreſſum in quadam Nouella, (45) in qua habetur

(42) *Pract. crimin. illuſtr. part. 1. tit. Canones. num. 87.*

(43) *Pract. crim. illuſtr. part. p. tit. Pœnarum. num. 38.*

(44) *Dyn. in Reg. ſemel malus. de reg. iur. in 6. Roman. conſ. 236 nu 5. verſ. Sed textu n & num. 6. verſ. Sed caſum Clar. quaſt. 21. verſ. Benè verum.*

(45) *Nouell. de Monach. coll. 1. §. 1. verſ. Nequaquà.*

habetur ſic, *Sufficit ad mediocrem purgationem peccatorum, & ad virtutis augmentum triennalis temporis teſtimonium*. Si ergò poſt commiſſum crimen quis benè viuat per continuum triennium, ipſe proditur emendatus; & ſi ex poſt nouiter delinquit, non poteſt per hoc dici, primum delictum continuari cum alio, nec dici, quòd delicta illa habeant moralem continuitatem.

86 Sobriè tamen adhuc talis regula, accipienda eſt, nempè eam veram eſſe, ſi mutatio vitæ talis ſit, ex qua argui poſſit vera emendatio; ita vt, ſi ex poſt in aliud graue delictum relabitur, dici queat, quòd ex humana fragilitate, ac Dæmonis tentatione deliquerit, & non ex perſeuerante malitia. Rem declaro exemplo. Sit Frater habituatus in defectibus, de quibus exempla dedimus ſuprà *num.* 50., qui graue crimen commiſerit, quod iudicialiter punitum ſit. Mox ſolutâ pœnâ, antiquam conuerſationem continuet, relaxatè viuendo; fugiendo à choro; indeuotè celebrando; turpia loquendo &c., & poſt tres annos aliud graue delictum eiuſdem, aut diuerſæ ſpeciei cum primo committat: & poſt huius punitionem, in vita priſtina perſeueret, & alio ſimili crimine poſt tres annos delinquat; profectò illa tria delicta moraliter dicuntur continuari; illudque triennium intermedium, in quo non deliquit grauiter, non poteſt de iure vocari tempus emendationis. Ratio eſt, quià emendatio vitæ fit per pęnitentiam veram, & non per falſam; ſed, vt ait *Innocentius II.* in Concilio Lateranenſi (46), *Falſam pœnitentiam eſſe conſtat, cum ſpretis pluribus, de vno ſolo pœnitentia agitur, aut cum ſic agitur de vno, vt non diſcedatur ab alio*. Sic accidit in talibus Religioſis relaxatè viuentibus, qui de graui crimine admiſſo quidèm pęnitent; falſò tamen pęnitent, quià non diſcedunt ab alijs vitioſis habitualibus imperfectionibus, quæ licèt conſideratæ vt ſingulæ non valdè graues ſunt; ſed complexiuè ſumptæ euadunt graues, ſi non theologicè, ſaltem politicè.

87 Animaduertant ergò ad hæc Superiores, & non admittant, emendationem vitæ fuiſſe in talibus, qui poſt commiſſa grauia crimina, ob quę fuere puniti, ſi totaliter non induerint religioſos mores, & prauam antiquam conuerſationem non exuerint, & ſic per triennium ad minùs perſeuerauerint. Nec etiam eos iuuare debet, ſi per ſex menſes, aut annum mutationem exactam præſetulerint, & mox ad priſtinas relaxationes reuertantur, quominùs eorum grauia delicta continuentur, nec vnquàm verè emendatos ſe produnt. Quià ad incorrigibilitatem non requiritur, quòd iugiter grauia delicta committant, ſed ſufficit, quòd poſt illa punita oſtendant perſeuerantiam in habitualibus vitijs. Ratio eſt, quia vna, & eadem eſt radix, ex qua prodeunt delicta grauia, & imperfectiones vitioſæ, nempè malitia humana, ob quam Deus nec amatur, nec timetur. Vnde, quantumuis aliqualiter mortificata oſtendatur, ità vt graue delictum nouum non progerminet: vigere tamen adhuc ſe oſtendit, dum continui malitię ſurculi in prauis moribus luxuriantur. Suadentur ſupradicta hoc exemplo. Si aliquis ſemel ex podagra grauiter decubuerit; ex poſt per tres annos decumbere coactus non ſit; tamen habituali pedum, ac artuum dolore moleſtari ſolitus ſit: expoſt iterùm ex paſſione iſchiatica decumbat; & recuperet valetudinem quidèm, ità vt ſurgat; tamen in conſueta membrorum imbecillitate perſeueret per alios tres annos; poſt quos chiragrico graui ſimptomate iterùm laboret, profectò non dicetùr ille vllo modo curatus ab arthritide, nam habituales illæ moleſtiæ, ac dolores, oſtendunt fluxionem

(46) *Innoc. II. in Concil. Later cap. 22. & habet. in cap. Fratres. de pœnit. diſt. 5.*

xionem icoroſam, quæ talium ſimptomatum vnica cauſa fuit, numquam ceſſaſſe, licèt grauia ſimptomata non continuauerint. Pari modo non poterit dici ſanatus à malitia ſua, & emendatus ille, qui grauiter deliquit, ſi poſt punitionem criminis moribus imperfectis oſtendit morboſum animum ex malitia perſeuerante; & ſic triennalem abſtinentiam à graui crimine inſufficientem eſſe ad declarandam in eo emendationem.

QVÆSTIO IX.

An tria delicta commiſſa, & non punita, nec iudicialiter probata, ſufficiant ad expulſionem?

SVMMARIVM.

88 *Quomodò delicta, licèt verè commiſſa, & de quibus facta inquiſitione, remaneant improbata, & impunita.*

89 *Delictum pro quo quis inquiſitus fuit, & abſolutus ab obſeruatione iudicij, non facit ad expulſionem.*

90 *Delicta impunita, & præſcripta, an faueant ad expulſionem.*

91 *Delicta plura non præſcripta, ſed punita per vnicam pœnam, an faciant ad carcerationem pro expulſione.*

Punitio debet eſſe trina, ac ſeparata.

92 *An ſit ſufficiens, delicta fuiſſe ſemiplenè probata.*

88 RESpondeo; quòd quæſtio hęc poteſt dupliciter in facto variari. Vno modo, quando ex notitia, habita commiſſi delicti, Superior aut ex officio, aut ad inſtantiam partis, debitam inquiſitionem inſtituit, ſed concludenter non conſtat de delictis (licèt verè commiſſis) ob defectum probationis ex cauſa legitimarum exceptionum contrà Teſtes, ob quod Iudex pronunciare debuerit, rebus ſic ſtantibus, Reum eſſe abſoluendum ab obſeruatione iudicij. Alio modo, quando delicta fuere verè commiſſa, ſed Superior, præuentus beneuolentia ergà Reum, factionarium ſuum ex adhærentia perſonali, aut nationali, ſopit famam delicti, illud diſſimulat, iactat eſſe dicteria maleuolorum; nec proceſſum inſtituit; aut ſi cogitur inquiſitionem incipere, Teſtes aut ſubornat, aut terret, interrogationibus ad rem non facientibus, fatigat, ità vt in aliquam contradictionem inducat, ob quam via ſternatur Patrono Reum defendendi. In vtroque ſenſu accipi poteſt quæſtio.

89 Dico ergò, quòd, ſi agatur de primo caſu, delicta, in quibus factà debità inquiſitione, pronunciatum fuit, non eſſe probata, & ex conſequenti Reum fuiſſe abſolutum ab obſeruatione iudicij, nullo modo poſſunt facere ad expulſionem. Ratio eſt, quià illa habentur pro non factis, quià, quantumuis realiter ſint commiſſa, ex eo, quòd in iudicio probata non ſunt, habentur pro non commiſſis; nàm paria ſunt aliquid non eſſe factum, & non eſſe probatum, (47) proindè aſſumi non poſſunt pro fundamento ad expulſionem, & ſic firmant Doctores. (48) Et hoc accipiendum eſt, non tantùm,

(47) *Io. de Imela. conſ. 129. circ. fin. Surd. deciſ. 149. num. 2. Taſc. lit. P. concl. 84. num. 7. Barboſ. axiom. 174. num. 10.*

(48) *Ricc. par 4. deciſ. 102. in fin. Donat prax. rer. regal. par. 2. tr. 8. quaeſt. 14. apud Paſqual. ad Franc. num. 1069.*

tantùm, quando omnia tria delicta probata minimè ſunt, ſed etiam, quando probato vno, aut altero, tertium non probatum, non poteſt cum probatis coniungi, habendum enim eſt, ac ſi minimè fuiſſet, ob datam rationem.

90 Si verò agatur de ſecundo caſu, diſtinguendum eſt; nàm, vel delicta ſufficienter præſcripſerunt, vel non. Diximus aliàs, (49) quid ſit delictorum præſcriptio, & recenſuimus tempus requiſitum ad præſcribendum iuxtà vnamquamque ſpeciem delicti. Nunc repetimus, quòd actio iniuriarum ex lapſu vnius anni, à commiſſo delicto perimitur. (50) Actio de dolo præſcribitur biennio. (51) Fornicatio ſimplex triennio præſcribitur. (52) Delicta carnis, de quibus loquitur *lex Iulia de adulter.*, quinquennio præſcribuntur, ſi ſimplicia ſint, (53) ſi autem ſint complicata, vtpotè, ſi adulterium eſſet cum inceſtu, requiritur longius tempus ad præſcribendum. (54) Vniuerſaliter cætera delicta ſpatio viginti annorum præſcribuntur, vt ſanxit Imperator, (55) ità vt neque per viam inquiſitionis ex officio, neque per viam denunciationis, quærelæ, aut accuſationis ad inſtantiam partis Iudex nequit de illis cognoſcere. (56) Benè tamen cognoſcere poteſt per viam exceptionis, iuxtà regulam iuris, (57) temporalia ad agendum ſunt perpetua ad excipiendum, vt firmant Doctores. (58) Atrociſſima autem delicta nullo tempore præſcribuntur; *vt Hæreſis, læſæ Maieſtatis, Parricidij*, (ſiuè realis vt genitorum carnalium, ſiuè ſimilitudinarij, vt Sacerdotis) *Aſſaſſinij, Falſæ monetæ, Simoniæ, Abortus animati procurationis, Suppoſiti partus, Coitus nefandi, beſtialis, aut ſacrilegi*, de quibus *Paſſerinus*. (59)

91 Si ergo delicta ſufficienter præſcripſerunt, clarum eſt, quòd ad expulſionem minimè ſufficiunt. Ratio eſt, quià, vt totiès ſuprà inculcatum eſt, ſola incorrigibilitas eſt fundamentum expulſionis, & illa ſupponit punitionem delictorum, quæ, cùm in caſu non interuenerit, nequit illa iuſtificari. Si verò non præſcripſerunt, & probari concludenter poſſit, quòd accuſator, aut Iudex præuaricatus ſit, aut territi, ſeu ſubornati Teſtes fuerint, proindè Reus punitus non ſit, poteſt Superior emendare negligentiam Prælati prædeceſſoris, & probatâ priùs præuaricatione, vt ſancit lex, (60) inſtituere nouum proceſſum, & Reum ad normam iuris punire. Dato tamen, quòd de tribus delictis, diuerſis temporibus commiſſis, vnico proceſſu inſtituto, puniret, adhuc illa tria non ſufficerent, vt poſſet carcerari ad expulſionem. Ratio eſt, quia non fuit punitus ter, ſed ſemel, licèt trina fuerint delicta, nec inter vnam, & aliam punitionem non oſtendit perſeuerantiam in mala vita, quæ eſt verum fundamentum incorrigibilitatis. Sed quæres: Quid dicendum, ſi delicta fuiſſent vtique diſtinctis inquiſitionibus probata, non plenè, & ad pœnam ordinariam, ſed ſemiplenè, & ad penam extraordinariam; num famulari poſſent ad effectum expulſionis; dato,

(49) *Prax crimin. illuſtr. tit. Patronus. num. 91. & ſeqq. par. p. & tract. de Delict. & pœn. tit. 1. §. 2. num 38. & 39.*
(50) *text. in l. Si non conuicy. C. de iniur. l. 17. §. 6. in fin ff. eo. tit.*
(51) *Bict. prax. crim. quæſt. 94 num. 9.*
(52) *Guazzin. Reo. defenſ. 2. cap. 2. num 52.*
(53) *text. in l. Mariti. §. ſex menſium. ff. de adult. l. Querela. C. ad l. Corn. de falſ. & ibi Dionyſ. Gothofred. lit. I.*
(54) *Guazzin. loc. cit. num. 46 & 47.*
(55) *text. in l. Quarela. C. ad l. Cornel. de falſ.*
(56) *Iul. Clar. quæſt. 51. cum. & ibi Abb. in cap. Cum haberet. n. 4. de Eo qui dux in matr.*
(57) *text. in l. Purè. §. final. ff. de dol. mal. l. Licet. C. de except.*
(58) *Felin. in cap. licet. col. 18 verſ. Tertium remedium. de probat. vbi Abb. Butr. Imol. Andra. Secul Aufrer. ad Capell. Tholoſ. deciſ. 188. in fin. Boer. deciſ. 26. num. 7.*
(59) *Paſſerin. Tribun. Regular. qu 26. art. 9 n. 113.*
(60) *text. in l. 3. §. 1. de prauaric.*

to, quòd de punitionibus diſtinctis eſſet integra probatio?

92 Et reſpondetur negatiuè, ſed requiri plenam probationem de vtroque; nàm Decretum non diſcernit inter punitionem, & delictum, ſed indiſcriminatim pronuntiat *Et plenè probatis cauſis expulſionis*; ſed potior cauſa expulſionis non eſt punitio, ſed delictum, per punitionem non emendatum: & licèt punitio delictum ſupponat, illud tamen neceſſariò non infert, ergo probatâ punitione, non cenſetur probatum delictum. Quapropter, ſicut non dicitur relapſus in hæreſim, qui ſemel abiurauit ob leuem ſuſpicionem, & poſt denuò accuſatur de hæreſi, vt textualiter habet quædam Decretalis (a), ità neque poteſt dici recidiuus in fornicationem, cuius probata fuit tantùm ſuſpicio, & iuxta eam tamen fuit punitus, ſi poſt hæc de fornicatione accuſatur. Ergo, ſi Conſtitutio exigit cauſas expulſionis, plenè probatas, & de delictis, & de punitionibus plenè, ac integrè conſtare debet in iudicio, antequàm ſemeſtris carceratio ſtatuatur ad expulſionem. Quid autem iuris, ſi Superior quidèm de ſingulis delictis debitam inquiſitionem formaſſet, ac delicta probata fuiſſent, Superior tamen ex indulgentia, factione, ac beneuolentia erga Reum, pœnitentias minimè notabiles iniunxiſſet? Dicam quæſtione ſequenti.

QVÆSTIO X.

An tria delicta commiſſa, & iuridicè probata, quibus à clementia Superioris, ſiuè à generali abolitione indulta eſt venia, ſufficiant ad expulſionem?

SVMMARIVM.

93 *Criminis abolitio duplex.*
94 *Delicta condonata, an faciant ad expulſionem.*
95 *Sententia aliorum Doctorum.*
96 *Opinio Auctoris.*
97 *Non cenſetur quis incorrigibilis, niſi omnibus medijs, ad correctionem inutiliter tentatis.*
98 *Sola monitio, & verbalis correctio de delictis, non ſufficiunt ad legitimum fundamentum incorrigibilitatis in ordine ad expulſionem.*
Superiores nil intentatum relinquere debent, vt lucrentur animas Subditorum.
99 *Plura delicta, per vnam ſententiam punita, cenſentur vnum in ordine ad expulſionem.*

93 Reſpondeo. Quòd, vt aliàs (61) diximus, criminis abolitio duplex eſt. Vna quidèm generalis, (quæ ex aliqua magna cauſa, nempè publicæ lætitiæ, aut ob multitudinem, quibus expedit veniam indulgere ad euitandum graue damnum Reipublicæ, conceditur) alia verò ſpecialis, quæ dicenda eſt condonatio pœnæ, quæ fit poſtquàm Reus condemnatus fuit à Iudice inferiori, & ille conſequitur remiſſionem pœnæ à Iudice ſuperiori, potente eam concedere. Senſus ergò quæſtionis eſt. Poſito generali indulto, conceſſo à D. N. Innocentio XII. 24. Iulij 1694. omnibus Regularibus Apoſtatis, per quem abolitæ fuerunt pœnæ ob apoſtaſiam &c.

(a) *Cap. Accuſatus de hæred. lib. 6.*

(61) *Tract. de delict. & pœn. tit. 1. §. 1. nu. 41.*

ſtaſiam &c., (& ideò vocandus eſt abolitio generalis) ſiuè poſito, quòd Reus damnatus ad talem pœnam à Superiore Prouinciali, obtinuerit à Generali gratioſam relaxationem talis pœnæ; ſi Reus alia duo delicta committat, quæritur, an crimen, cui condonata fuit pœna, poſſit computari cum aliis, de quibus fuit punitus. Siuè poſito caſu, quòd Reus ter notoriè deliquerit, Superior autem grauiter quidèm monuerit, non tamen debitas pœnas iniunxerit, quæritur, an illa delicta ſufficiant ad fundandam incorrigibilitatem in ordine ad expulſionem ?

94 Doctiſſimus *Rodericus* (62) ſtatuit concluſionem, quòd *impœnitens cor, ideſt incorrigibile, habet ille, qui contemnit clementiam, & bonitatem Iudicis, delicta condonantis*, quam concluſionem deducit ex *Epiſtola ad Romanos* (63), & prophetia *Iſaiæ*. (64) Vndè deducitur, quòd, ſi ſola incorrigibilitas eſt fundamentum licitæ expulſionis, delicta condonata, quę ſufficiunt ad fundandam incorrigibilitatem, ſufficiant pariter ad legitimandam expulſionem.

95 *Paſſerinus* (65) abit in ſententiam *Roderici*, quem tamen minimè citat, ſed aduertit, quòd, ſi Superior delicta Reo condonat, nullà inflictà pœnà, aut notabili pœnitentià, contentus illum monere, ne in poſterùm delinquat, oportet, quòd delictum publicum ſit publicitate iuris, aut facti, & quòd monitio ſit iudicialiter facta, quià, vt ipſe docet loco citato *num.* 566. monitio extraiudicialis non ſufficit; neque etiam, vt fiat vna monitio pro tribus, ſed debent eſſe tres diſtinctæ monitiones, vt patet ex *Portello*, & *Donato*, quos allegat. (66) Poſito autem, quòd Superior faciat monitiones, vt præfertur, ſi Reus adhuc delinquit, vult, poſſe declarari incorrigibilem, in ordine ad expulſionem. Fundamentum eius aſſertionis eſt quædam Decretalis, (67) in qua incorrigibilis declaratur Clericus, qui ter monitus ab Epiſcopo, vt degat in habitu Clericali, adhuc perſeuerat in ſuo crimine deferendi veſtitum laicalem, & ideo priuatur priuilegio Clericali. Vndè deducunt Doctores (68) concluſionem, quòd trina monitio ſufficit (ſi non proficit) ad reddendum aliquem incorrigibilem.

96 Sed ſaluâ talium Doctorum reuerentià, dico, quòd (quidquid ſit de iure antiquo in ordine ad priuationem priuilegij Clericalis) de iure nouo, & in ordine ad expulſionem non ſufficit incorrigibilitas, quæ emergit ex perſeuerantia in malo illius Rei, qui ter deliquit, & fuit ter ſimpliciter monitus, non inflictâ ei pœnitentià ordinarià, aut extraordinarià notabili. Ratio vna, & quidèm validiſſima eſt, quia mens Sacræ Congregationis, expreſſa in eius Decreto, quòd dedimus ſuprà *num.* 20., eſt, vt Prælati *nihil intentatum relinquant, vt lucrentur animas Fratrum ſuorum, in profundum ferè malorum delapſas, antequam grauiſſimum, atque extremum expulſionis remedium experiantur*. Planè ſtat, quòd, qui admonitione, ac correctione tantùm verbali, quantumuis efficaci, & repetità, Reum à malo reuocare ſatagit, ſi iſte in ſua malitia perſeuerat, non ſufficientibus medijs vſus eſt, ad procurandam ipſius emendationem.

97 Etenim, ſi inutilia verba experitur

(62) *Roderic. tom. 3 quaſt. 30. art. 15.*
(63) *Roman cap 1. verſ.*
(64) *Iſai cap. 1. verſ.*
(65) *Paſſerin de ſtat.hom. t.3 q.189.art.8.n.565.*
(66) *Portel V Exercere nu. 1. Donat prax. rer. Regul. par. 2. tract. 8. quaſt. 10.*
(67) *Cap. Contingit. 45. de ſent. excom.*
(68) *Gemin in cap Nemmem 45. Diſt. Burr & Felin. in cap Cum non ab homine. de Iudic. Celſ. Vgo conſ 65. num. 2. Decian tr. crim. lib. 4. cap 9 nu. 150. Farin. quaſt 8. nu. 49. Graſſ. Clerie effect. 1. nu. 798. Maiol. Sayr. Graff Sanch. apud Paſſerin. de ſtat. hom. tom. 3 quaſt. 189. art. 8. nu. 565.*

peritur Pater in corrigenda inſolentia filij, debet deuenire ad verbera. Medicus in curando vlcere, ſi videt, quòd hoc non curatur ab vnguento, ad præceptum *Hippocratis* vtitur ferro, & tandem igne, nec poteſt illud dici incurabile, niſi his inutiliter tentatis. Ità Prælatus non omnia media ad correctionem Subditi peruerſi tentauit, ſi in ſolis monitionibus, quantumuis canonicis, ac iudicialibus conſiſit. Talium hominum natura, vitijs adſueta, ſurda eſt ad verba exhortatoria; induratur ad ſolas monitiones & veniâ malefactis ſuis conceſsâ, ad noua delicta fiduciam præbet, & ideo à *D. Bernardo* (69) *Impunitas* vocatur *Mater ſcelerum, radix impudentiæ, tranſgreſſionum nutrix*.

98 Si ergò, ad hoc, quòd aliquis verè incorrigibilis cenſeatur, oportet, quòd Prælatus *nihil intentatum relinquat* ad reducendum Subditum ad bonam frugem, liquet, quòd delicta condonata, & quibus adhibita tantùm fuit monitio, ac verbalis correctio, quamuis repetita, non ſufficiunt ad legitimè fundandam incorrigibilitatem in ordine ad expulſionem, & ſic etiam firmat *Laurentius Portellus*. (70)

99 Nec ſuſtineri vllo modo poteſt ſententia *Sanctori*, (71) qui vult, quòd, ſi aliquis Religioſus, pluriès deliquit, inquietus eſt, cum omnibus litiget, eſt inobediens, perturbator, effrons, & ex lex viuit, & Superiores amore, timore, vel aliâ causâ ipſum impunitum reliquerunt, poſſit, (non obſtante *Decreto de Electis*) contrà ipſum iuridicè procedi, & in vnico proceſſu probari incorrigibilis Fratris vita, & latâ ſententiâ detrudi in carcerem ad expulſionis effectum. Etenim delicta, quæ non fuerunt punita, inepta ſunt, vt probauimus, ad fundandam incorrigibilitatem. Si ergò puniuntur per vnicam ſententiam, quamuis plura fuerint delicta, tùm ſpecie, tùm numero differentia, cenſetur (ad effectum expulſionis) pro vnico delicto, quia vna tantùm eſt punitio, & diximus, tot debere eſſe diſtinctas punitiones ſuo tempore, hoc eſt poſt patrata delicta, adhibitas, quot fuere delicta. Non ergo plura delicta, diuerſis temporibus commiſſa, punita, ſufficere poſſunt ad hoc, quòd poſſit decerni carceratio ad experimentum incorrigibilitatis.

(69) *D. Bernard. apud Lancellot. Reg. iur. Pontif. lib. 2. Regul. Inferiorum culpa.*

(70) *Portell. dub. Regul. V. Excere, num. 1. verſ. Secundò nota.*

(71) *Sanctor. de Pœn. cap. 19. quæſt. 1. verſ. Sed hic eſt. fol. 247.*

QVÆSTIO XI.

QVÆSTIO XI.

An poſt trinam punitionem requiratur relapſus in eadem crimina, vel ſimilia, antequàm decernatur carceratio ad probandam incorrigibilitatem pro expulſione.

SVMMARIVM.

100 *Sententia Doctorum duplex. Opinio, quòd de duplici delicto punitus, ſi iterùm delinquit, nulla alia punitione præmiſſa, poteſt carcerari ad expulſionem.*

101 *Opinio oppoſita, quòd ſcilicèt non poſſit carcerari ad expulſionem, niſi qui, poſt tertiam punitionem, iterùm delinquit.*

102 *Adducitur textus pro hac opinione.*

103 *Sententia Authoris, medians inter eos, & illorum fundamenta.*
Ad carcerationem ſemeſtrem non requiritur relapſus, poſt tertium crimen.
Præſumpta incorrigibilitas non ſufficit ad expulſionem, niſi ſit talis de facto.

104 *Diluuntur fundamenta ſecundæ opinionis.*
Multa famulantur ſententię interlocutoriæ, quæ non ſufficiunt definitiuæ.

105 *Carceratio illa inducitur, vt ſit pœna, & medicina incorrigibili.*
Præſumptio incorrigibilitatis, inducta ex tertio delicto, non tollitur, niſi per triennium probata vita.
In recidiuo punitur ſeparatim conſuetudo peccandi pœna diſtincta ab ea, quæ pro tertio delicto infligitur.

106 *Punito ſiuè iudicialiter, ſiuè paternè de tribus delictis grauibus, commiſſis, decerni poteſt à Definitorio carceratio ſemeſtris ad completam probationem, abſque vllo nouo delicto.*

100 RESpondeo, Doctores in hac materia in duas oppoſitas abire ſententias. *Alphonſus de Leone* cum *Paſqualigo* (1) inquiunt, quòd de duplici delicto punitus, ſi iterùm delinquit, nullà alia punitione præmiſsa, poteſt carcerari ad expulſionem. Huic ſententiæ adſtipulatur *Palaus*, teſte *Paſſerino*, (2) dicens, quòd, ſi ſemel, atque iterùm monitus fuit Religioſus, & punitus, & hoc non obſtante, iterùm recidit, non ſolùm poteſt carcerari, ſed etiam à Religione expelli, quamuis promittat correctionem, & ſit paratus pœnam ſuſtinere. Ratio eſt, quià, & ſi in eo non perſeueret culpa, durat tamen in eo futuri criminis præſumptio, quià non præſumitur corripiendus, ſed potiùs ſimilia commiſſurus, & hoc ſufficit, vt detur locus carcerationi, & expulſioni. Idem ſuſtinet *Vmbertus*, (3) affirmans, quòd propter præſumptam incorrigibilitatem, poteſt Religioſus expelli, licèt ſe offerat ad pęnitentiam.

101 Oppoſita ſententia eſt ipſius *Paſſe-*

F

(1) *Alphonſ. recoll. 6. num. 320. Paſqual. num. 1061.*
(2) *Pal. tr. 16. diſ. 4. p. 19. Paſſer. de hom. ſtat. quæſt. 189. art. 8. num. 569.*
(3) *Vmbert. ſuper regul. S. Aug. cap. 99.*

Paſſerini, *Bordoni*, *Pellizarij*, & *Barboſæ*, (4) quibus ſe ſubſcribit *Sanctorus*, (5) quòd ſcilicèt non poſſit carcerari ad expulſionem, niſi qui poſt tertiam punitionem iterùm delinquit, & ità pro hoc quarto delicto carceretur ad pœnam, & pro alijs ad experimentum.

102 Pro hac opinione adducitur textus ex cap. Contingit, ſuprà relato, vbi ſic habetur, *Mandamus, vt tales, ſi tertiò a te commoniti, ſe ipſos contempſerint emendare, illius efficiantur immunitatis exterres, quæ pro Clericorum tutela, & Laicorum violentia coercenda dignoſcitur inſtituta*. Hinc deducunt, quòd, ſi priuationi Fori Eccleſiaſtici correſpondet in Regularibus expulſio ab Ordine, vt ſuprà innuimus. (7) Ergo ſicut Clericus non priuatur Foro Eccleſiaſtico, niſi contemnat poſt trinam monitionem reſipiſci; ergo neque Regularis poterit carceri probatorio mancipari ad expulſionem, niſi poſt trinam punitionem renuat emendari. Probatur quoque ratione dupliciter. Primò, quia carceratio ſemeſtris, nouiſſimè præſumpta ad experimentum incorrigibilitatis, fuit inducta ad effectum ammouendi Incorrigibilem à ſua pervicacia, & obſtinatione in peccatis: ſed tertiò punitus, & (vt creditur) emendatus, non habet, à quo per carcerationem ammoueatur, ergo non niſi ſuccedente contemptu, & relapſu poſt trinam punitionem poterit illam *Iudex expulſionis* decernere. Aliàs iuſta, ac innocens eſſe poſſet Inſontis impia vexatio: punitus enim, & emendatus, pro innocente habetur. Quarè *Statutum Salmaticenſe in Ordine Minorum* (8) objicientes alicui delictum, de quo quis punitus, & emendatus fuit, veluti Infamatores, & Calumniatores punit, & redarguit. Pariter ſecundò. Nàm, ſi poſt tertiam punitionem, non ſubſequente relapſu, daretur locus ſemeſtri carcerationi, eſſet punitio bina in ipſum crimen, quod iura non approbant: ergo requiritur relapſus poſt tertiam punitionem (inquiunt) antequàm decernatur carceratio ad probandam incorrigibilitatem pro expulſione.

103 In hac Doctorum varietate, media viâ incedendo, ſtatuo concluſionem, quòd ſcilicèt antecedenter ad ſemeſtrem carcerationem, requiratur trina punitio de delictis, nec ſufficiat bina, vt aiebat prima opinio: ſed non requiri relapſum poſt trinam punitionem, antequàm decernatur carceratio probatoria, vt innuebat ſecunda. Primum probatur, quia *Decretum Sacræ Congregationis* ſuprà relatum, habet, quòd *Verè incorrigibilis non cenſeatur quis, niſi non ſolum concurrant in eo ea omnia, quæ ex iuris communis diſpoſitione requiruntur*. Hæc autem ſunt trina monitio, & punitio, vt ſuprà documus (9) *Verum etiam vnius anni ſpatio probetur in carceribus*; ergo ex ordine iudicij deducitur, quòd trina punitio, independenter à carceratione, debeat ipſam præcedere: non ergo ſufficit ad carcerationem, quòd quis ter deliquerit, niſi etiam ter fuerit monitus, & punitus: & ità tenent Doctores omnes, citati pro ſecunda opinione. Hinc deduco, quòd, ſi ad carcerationem prærequiritur trina punitio, ergo multò fortiùs ad expulſionem. Si aliquid prærequiritur de neceſſitate legis ad interlocutoriam, multò magis ad definitiuam, ex qua grauamen redditur magis irreparabile. Falſum eſt ergò, quod affirmabat *Palaus cum Vmberto*, eum, qui tertiò deliquit,

(4) *Paſſer. loc. cit. Bord. tom. 4. part. 3. reſ. 108. Pelliz. tract. 9. c. 4. nu. 232. Barb. ad dict. cap. 10. de Iudic. num. 10.*
(5) *Sanctor. de pœn. cap. 19. q. 2.*
(6) *Parte prima huius. num. 21.*
(7) *Part. 1. quæſt. 5. num. 53.*
(8) *Salm. cap. 7. verſ Quicunq. frater. Orb. Seraph. tom. 3. fol. 32. col. 2.*

(9) *Part. 1. quæſt. 6. num. 62. & 64.*

deliquit, poſſe expelli, & ſi emendationem promittat. Nec quod ibi adducitur de præſumpta incorrigibilitate in eo, qui non profecit ex prima, & ſecunda punitione, aperit oſtium expulſioni, vt dicebant, eò quia *Decretum ſupra citatum*, (10) poſt carcerem probatorium, exigit relapſum, durationem peruicaciæ, antequàm habeat locum expulſio, vt apertè habet *Textus*. *Elapſo autem anno, ſi nihilominus non reſipuerit, ſed animo indurato in ſua peruicacia perſeuerauerit, ne contagione peſtifera plurimos perdat, eijci tandèm poſſit*. Quarè cum *Paſſerino* (11) dicitur hanc præſumptionem incorrigibilitatis non conſurgere, niſi vbi trinæ punitioni ſuperuenit contemptus.

104 Ad fundamentum ſecundæ opinionis dicimus, quòd iure illo ex *cap. Contingit*, tantùm decernitur, (vt liquet) quòd ad extremum priuationis Fori Eccleſiaſtici remedium non deueniatur contrà Clericum incorrigibilem, niſi trinæ monitioni ſuperueniat contemptus, quod & nos de expulſione Regularis aſſerimus; non tamen ſequitur, quòd, ſi contemptus, ſiuè relapſus, aut peruicacia in voluntate, poſt trinam punitionem, & monitionem, prærequiritur ad definitiuam de expulſione, ergo & ad interlocutoriam de carceratione, quæ eſt vltima diſpoſitio ad illam; nàm multa famulantur ſententiæ interlocutoriæ, quæ non ſufficiunt definitiuæ.

105 Ad primam rationem dicitur, quòd carceratio illa fuit inducta, vt eſſet pœna ſimul, & medicina, non tàm curatiua, quàm præſeruatiua: Pœna pro delictis, vt colligitur ex verbis *Decreti, Vnius anni ſpatio in ieiunio, & pœnitentia præbeat ur in carceribus*; ieiunium enim, & pęnitentia ſunt pœna peccati. Medicina quoque, ex eo, quod ſubditur, *Elapſo autem anno, ſi nihilominus non reſipuerit*, datur enim ad curandam incorrigibilitatem, & ad præſeruandum à relapſu, ne detur locus extremo expulſionis remedio, veluti poſt ferrum igni. Nec indè ſequitur, quia punitus, ergo emendatus: nàm in ter monito, ac punito, cùm conſtet ipſum ex prima, & ſecunda punitione non profeciſſe, conſurgit præſumptio inchoatæ incorrigibilitatis, quæ non tollitur, niſi per triennium probatæ vitæ, vt ſuprà diximus (12). Quarè negatur, quòd ex quo carcer addicitur illi, qui tertiò fuit punitus, non expectato relapſu poſt trinam punitionem, ex hoc vexari innocentem: eò quià, licèt qui ſemel peccauit, & punitus reſipuit, innocens contempletur, non ità qui ſecundò, & tertiò fuit punitus de patratis criminibus, in quo (eſto punita fuerint delicta, ſeorſim ſumpta) conſuetudo verò peccandi immunis euaſit: vndè nec ſequitur, binam punitionem cadere in idem crimen, quià, vt alibi docuimus (13); Si carceratur, hoc eſt in pœnam conſuetudinis delinquendi, inducta per triplicatum delictum, & eſt in probationem incorrigibilitatis: non ergo requiritur nouum delictum poſt tertiam punitionem, quià per carcerationem punitur conſuetudo, quæ punita non eſt, licèt puniti ſint actus ſinguli, per quos inducta eſt: & hac ratione Hæreticus, qui primò per abiurationem, & ſalutarem pœnitentiam punitus fuit, ſi relabitur in hæreſim, morte mulctatur, vt habet idem *Palaus*. (14)

106 Deindè, datâ ſuperiori ſententiâ, opporteret, quòd antè expulſionem quinquiès deliquiſſet expellendus, nempè ter antè carcerationem: ſemel pro carceratione ineunda, & illâ peractâ, iterùm pro effectu expulſionis. Atqui hoc inauditum eſt, nec apud vllum Auctorem inuenitur neceſ-

(10 *Part. pr. num* 18.
(11) *Paſſ. de hom. ſtat. tom.* 3. *qu.* 189. *nu.* 569.
(12 *Par.* 9. *qu.* 8. *num.* 65.
(13) *Pract. crim. tit.* 5. *Pœnar. gen. num.* 35.
(14) *Pal. tr.* 16. *diſp.* 4. *pag.* 19.

ſaria patratio quinque criminum ſucceſſiuorum. Sequitur ergo, quòd tribus delictis grauibus, commiſſis, & ipſis, vel ordinariâ pœnâ per ſententiam, vel ſinè figura iudicij paternè punitis, decerni poteſt à Definitorio carceratio ſemeſtris ad completam probationem, abſque vllo nouo delicto: quiâ per illam (vt dicimus) punitur conſuetudo delinquendi, aliàs non punita, & initur legitimum experimentum incorrigibilitatis.

QVÆSTIO XII.

An ante decretum carcerationis ſemeſtris pro expulſione, audiri debeat Incorrigibilis, & defendi: Et num à tali decreto appellare poſſit.

SVMMARIVM.

107 *In omni ſententia definitiua, Reus primò audiendus, quàm condemnandus, etiam in notorijs.*

Deprahenſus inter duo contradictoria, non reconciliabilia, ſinè defenſionibus torquendus eſt.

Quotiès ſententiæ tranſierunt in rem iudicatam, non eſt, cur iterùm Reus audiatur.

108 *Appellatio à decreto carcerationis, legitimè edito, reijcitur tanquàm friuola.*

Appellans ab interlocutoria, tenetur motiua appellationis aperire, non ſic in definitiua.

Fundamenta legitima appellationis.

107 RESpondeo, quòd, quamuis in omni ſententia definitiua debeat primò Reus audiri, & defendi, antequàm contrà eum pronuntietur, vt habet *Chartar. cum alijs*, (15) quod & nos conſuluimus etiam in notorijs, (16) non id verò in omni ſententia interlocutoria, & ſi agatur de damno irreparabili, prout eſt tortura. In iſtis enim ſententijs fruſtrà citatur, & auditur, quando citatus nil habet opponere, quod ſit releuans, vt ex iure (17) deducunt Doctores (18). Licèt enim & Teſti, & Reo torquendis, antè torturam detur indiciorum copia, ad ſe tuendum, vt alibi docuimus (19) datur tamen apud *Clarum*, & alios (20) exceptio; cùm ſcilicèt torquendi ſunt de mendacio, proprio ore prolato, eò, quià reperiuntur inter duo irreconciliabilia, quæ illis obiecta non potuerunt conciliare; tunc enim abſque indiciorum copiâ, & defenſionibus torturæ adiguntur, eò quia illorum delictum nulla poteſt tergiuerſatione cælari. Sed carce-

(15) *Chart. deciſ. 69. nu. 6. Alphonſ. de conſ. recol. 6. nu. 2. 3. Guazin. defenſ. 29. c. 4. nu. 1. Donat. tom. 1. par. 2. tract. 13. qu. 69. n. 8. Sorin. Sen. conſil. 120. ex cap. Eccleſia 10. de conſtit.*

(16) *Pract. crimin. tit. 3. cau. circa recurſ. §. 11. num. 57.*

(17) *Cap. cum ſit. & cap. conſuluit. de appell.*

(18) *Abb. in cap. Ex inſinuat. in ſin. eo tit. c. 1. cau. poſſ. & propr. Menoch. de arbitr. l. 1. qu. 17. num. 15. apud Monet. de conſeruat. c. 8 num. 23.*

(19) *Pract. crim. tit. 16. tortur. qu. 2. nu. 18.*

(20) *Clar. qu. 25. verſ. ſolet. dubit. Bart. & Marſil. in l. Vnius. §. Teſtes. ff. de quaeſt. Brun. de Iudic. qu. 4. num. 22. Gram. vot. 21. num. 21. Ruin. conſ. 7. num. 1. lib. 5. Hounphr. Camian. relatus à Farinac. qu. 3. num. 147. Villagut. pract. lib. 8. c. 6. Basard. qu. 25. nu. 6. Scacc. de Iudic. cap. 100. nu. 16. apud Sgroi. part. 4. c. 16. n. 8.*

carceratio ſemeſtris ad probandam incorrigibilitatem eſt ex Decreto interlocutorio, nam in eo non agitur de expulſione, nec eſt ſententia expulſionis, ſed ſe habet veluti probatio, ſeu teſtis ad illam; vnde non tranſcendit limites interlocutoriæ, & ex alio capite, Religioſo incorrigibili nil reſtat opponendum, quod ſit releuans ad ſui exculpationem, eò quia de tribus illis delictis iam fuerit ſeparatim auditus, & defenſus, & cùm nequiuerit crimen cælare punitus, punitioneſq; illæ, ſiuè iudiciariæ, ſiuè paternæ (nulla interpoſità appellatione) transierint in rem iudicatam, non eſt, cur de ijs iterùm audiatur; quarè iſtis habitis, poterit Iudex expulſionis ex incontinenti (ſeruatis in reliquo ſeruandis) illum carceri probatorio mancipare.

Dices, quid ergò; ſi Religioſus incorrigibilis, audito carcerationis decreto, appellaret?

108 Reſpondeo, quòd, licèt, dum appellatio eſt à ſententia vltimata, & definitiua, non teneatur Reus motiua appellationis allegare, ſed ſat ſit, quòd dicat: *Appello*, vt dicunt iura. (21) Tamen, quando appellatio eſt ab interlocutoria, vt in caſu, tenetur Appellans fundamenta appellationis aperire, vel in libello appellatorio, vel oretenùs coràm Teſtibus, aliàs appellatio friuola, & inanis euadit, vt habet textus cuiuſdam *Decretalis*, (22) & cum eo Doctores communiter. (23) Ratio ad hoc eſſe poteſt, quia, vt alibì innuimus. (24) Si Iudex in appellatione ab interlocutoria audiat cauſam appellationis, propoſitam à Reo, poteſt de illa recogitare, & prout ratio vrget, deſiſtere à grauamine inferendo, ſiuè reuocare ſententiam interlocutoriam: hoc enim præſtare poteſt Iudex, dum interloquitur; non verò poſt quàm definitiuè pronunciauit, vt dicit apertè vnus *Textus*; (25) Quapropter, ſi Iudex ab interlocutoria poteſt reſilire, illi debent appellationis motiua aperiri, vt ea libret; vnde ſequitur, quòd, ſi in appellatione ab extraiudiciali ſententia, vel iudiciali interlocutoria, cauſa non exprimitur, friuola, & inanis euadit appellatio. Hinc, cùm *Decretum* ſemeſtris carcerationis pro expulſione ſit interlocutorium, ab eo appellans tenetur appellandi cauſam producere: & tunc, vel allegat legitimam cauſam, congruumque fundamentum, ſcilicèt, quòd non fuerit monitus, quòd delicta, de quibus fuit punitus, leuia extiterint, vel quòd temporis diuturnitate præſcripſerint, quòd crimina probata non fuerint ad pœnam ordinariam, ac per Teſtes idoneos, vel quòd primum cum ſecundo, aut ſecundum cum tertio moralem continuationem non habuerit. Si ſic ſe defendit, vltrà non eſt procedendum, vt habetur ex *Bordono*. (26) Quòd, ſi non ſe tuetur, reijcitur appellatio, & datur mandatum pro executione decreti carcerationis, iuxtà praxim, quam infrà trademus.

(21) *l. Scie ff. de appell. l. 2. C. eo tit. Gloſſa in cap. Cùm in Eccleſia eo tit. Abbas in cap Vt debitus, nu. 2. eo tit. Sebaſt. Sapia in addit.*

(22) *Cap vt debitus.*

(23) *Specul. par. 6. rubric. de appell. num. 147. Gemin. in cap. Cordi. eo tit. in 6. Abbas in cap. Cum in Eccleſia extra eo tit. Bald. in l. Minoribus. C. de his, quibus vt ind. Sanctor. de pœnis. cap. 26. qu. 4. verſ. ſexta, ſi appellatio.*

(24) *Pract. crim. tit. 3. can. n. 65.*

(25) *Cap. ſi à Iudice Gloſſa de appell. in 6.*

(26) *Bordon. to. 4. part. 3. reſ. 109. num. 26.*

QVÆSTIO XIII.

QVÆSTIO XIII.

An ſemeſtre carceris probatorij integrum eſſe debeat, ac continuum.

SVMMARIVM.

109 *Temporis continuitas quotuplex.*

110 *Opinio tenentium, quòd carceratio probatoria poſſit interpolatè compleri.*

111 *Carceris continuitas, vt de forma incorrigibilitatis attenditur.*

112 *Talis continuitas paruitatem materiæ non excludit.*

Fugiens è carcere, pro fuga ſpecialiter plectendus.

113 *Opinio Paſſerini, nimis rigoroſa, comparando annum probationis pro profeſſione, cum eo, qui eſt ad expulſionem.*

114 *Semeſtre carcerationis pro expulſione, ſufficit, quòd ſit continuum, & integrum continuitate, & integritate morali.*

115 *Carcer probatorius, ad puram cuſtodiam eſſe non debet.*

116 *Quæ pœnitentia imponenda pro tempore carcerationis.*

109 RESpondeo. Quòd duplex eſt temporis continuitas, phiſica ſcilicèt, & moralis. Prima, vt, cùm inter vnam, ac alteram temporis differentias alia non mediat. Secunda, vt, cùm paruo temporis interuallo diſcontinuantur; prima temporis paruitatem, etſi momentaneam non admittit, non ità ſecunda, cùm hæc parum pro nihilo contempletur, & habeat.

110 Hinc *Petrus de Angelis* (27) docet probationis tempus in carcere, non ſolùm phiſicè, ſed etiam moraliter poſſe diſcontinuari. Ratio ad hoc, quia Statutum pœnale, in quo ſpatium temporis indicitur, nec exprimitur, quòd debeat eſſe continuum, explicandum eſt de tempore etiam interpolato, vt deducitur ex *Textu citato* (28), cui adſtipulantur Iureconſulti. (29) Tum quia in legibus, & Statutis magis attendendum eſt ad finem, quàm ad verba legis: Finis autem Decreti, carcerationem ſic qualificatam præcipientis, eſt, vt longum tempus ad pœnitentiam ſtatuatur Delinquenti, vt in eo meliùs queat certiorari Iudex de incorrigibilitate; aſt hæc æquè poſſunt haberi à carcere interpolato, ſicut à continuo, non ergo phyſica, aut moralis continuitas (inquit ille) in carcere probatorio requiritur. Addit *Belletus* (30), eum, qui fugit è carceribus, incorrigibilem poſſe declarari, & expelli, eſtò probationis tempus non fuerit expletum.

111 Verùm vtraque opinio ex directo pugnat contrà *Decretum Sacræ Congregationis Concilij*, ſuprà allatum. (31) Ibi enim ſtatuitur carceris probatorij continuitas, ac integritas. Quare infert *Bordonus*, (32) talem continuitatem in caſu propoſito, ità eſſe de forma incorrigibilitatis, quòd, ſi fugiens è carcere, capitur, & iterùm in carcerem reducitur ad complementum temporis probatorij; Si poſteà,

(27) *Petrus de Ang. Ind. Regul. part. 1. cap. 26. verſ. Verum quia, el, num. 175.*

(28) *Text. in l. Paulus. §. fin. ff. de liber. cau.*

(29) *Salic. in l. 2. Cod. Si mancipium iuncta Gloſ. Iaſon. in l. ſi idem ff. de iuris omn. Iud. col. 2.*

(30) *Bellet. p. 2. diſq. Cleric. tit. de pœn. Cleric. §. 25. num. 13.*

(31) *Part. 1. num. 29.*

(32) *Bord. tom. 4. p. 3. reſ. 109. num. 42.*

poſteà, quia Incorrigibilis expellitur, expulſio ſit nulla, vtpotè contrà ſubſtantialia iuris pro expulſione, eò quià tempus probationis fuit interruptum, nec denuò à prima die ad vltimam integrè continuatum. Ratio ad hoc eſſe poteſt, quia carcer, qui datur ad probationem incorrigibilitatis, licèt ſit pœnalis, non eſt tamen ad puram pœnam, ſed præcipuè ad remedium carcerati, & ad probationem ipſius incorrigibilitatis: ad rationem porrò remedij, & probationis neceſſaria eſt continuitas illa; quià, ſi afflictio illa anguſtiæ carceris eſſet interpolata, non ità torqueret Reum, ſicuti, ſi foret continua; minùs enim fatigat labor interruptus, quàm continuus; vnde ex ipſa tortura minori non diſponeretur fortè ad eiurandam in malo duritiem, ac perſeuerantiam. Hinc concludit *Paſſerinus*,(33) quòd, ſicut annus probationis pro emittenda profeſſione, ſic tempus iſtud probationis pro expulſione ab Ordine, debet eſſe continuum. Omne etenim tempus eſt continuum, niſi contrarium exprimatur, ità ex *Modeſtio*, & *Baldo*(34), & in dubio cenſetur tale ex allegatis à *Nauarro*, & *Megala*, (35) quantò magis, vbi lex apertè loquitur, & præcipit, vt in caſu?

112 Sed nùm iſta continuitas, ac integritas ità ſtricti ſint iuris, vt paruitatem materiæ excludant?

Reſpondeo cum *Sanctoro*, (36) negatiuè. Leges enim humanæ ſunt benignę interpretationis,ſummumque ius non ſine iniuria publicatur. Quare, ſi à Cuſtode carceris ad aliquam horam dimitteretur, reſpirandi aeris causà, è carcere (aſſiſtente tamen Cuſtode, & in loco non publico) nequit dici carcer interruptus, vt ex *Abbate*, & *Marſilio* probat idem *Sanctorus*, (37) qui etiam admittit, quòd cenſeatur completum tempus probationis, licèt illi deſint pauci dies. Hinc deducitur, quòd, ſi Incorrigibilis, propè terminum carcerationis ſemeſtris, fugiens è carcere, & inſectante eum Religione, poſt aliquos dies capitur, & in carcerem reducitur, deberi quidèm pro fuga ſpecialiter puniri, vt ex *Decreto Sacræ Congregationis* aduertit *Peÿrinus* (38), & vt ſubdit *Bordonus* ex verbis *Decreti* (39), poſſe ferreà cuſtodià, & vinculis in carceribus detineri, non tamen iterùm carcerationem ad caput redire debere. Ratio ad hoc, quià tenuis illa interruptio carceris anguſtias non lenit, nec animum præparat ad tolerantiam, ſi ſtatim illi grauior afflictio, & carceratio magis oneroſa ſuccedit. Tùm denique, quia incongruum videtur, ac præter Sacræ Congregationis intentum, quòd creſcente pertinacia Incorrigibilis, retardetur ex hac expulſionis remedium, in fauorem Religionis præcipuè inuentum.

113 Quare ad id, quod, nimìs rigoroſè loquendo, dixit *Paſſerinus*, comparando annum probationis pro profeſſione cum eo, qui eſt ad expulſionem, quaſi quòd æquo pede currentes, ſicut qui per duos, aut tres dies probationis tempus interrumpit, annum à regreſſu, & reaſſumptione habitus Religioſi computare debet, antequàm profiteatur, ità & is, qui carcerem ſemeſtrem pro expulſione taliter interrupit, iterùm ad caput redire debeat, antequam expellatur. Reſpondetur, diſparem eſſe rationem,

eo

(33) *Paſſer. de hom ſtat. tom. 3. qu. 189. inſpect. 2 num. 581.*

(34) *Modeſt. lib. 2. Principum Placita. dubit. 170. num. 3. Bald vol 3 conſil. 413.*

(35) *Nauar. conſil. 89. num. 1. Megal. p. 3. lib 4. c. 6. num. 2.*

(36) *Sanctor. de pœn. cap. 19. qu. 2. verſ. Reſpondeo tertiò.*

(37) *Abb. in cap Accedens. de Procur. Marſil. pract § attingam num. 14. Sanct loc. cit. verſ Reſpondeo cum. fol. 253.*

(38) *Sacr. Congreg. die 13. Nouembris 1632. Peyr tom 3. de priuil. circa fin. Paſſer. de hom ſtat. tom 3. qu. 189. n. 58.*

(39) *Bord. tom. 4. reſ. 108. num. 42.*

eò, quia annum probationis ad profeſſionem interrumpens, indicat animum non perſeuerandi in Religione, quapropter, cùm ammouerit id, quod de neceſſitate requiritur in profitente, ſcilicèt conſtantia in electione ſtatus Religioſi, idcircò rediens, Tyrocinium inchoare debet; Sed ſugiens ex carcere probatorio auget expulſionis motiua, puta, incorrigibilitatem, vndè (niſi lex obſtaret) potiùs ex hoc foret acceleranda expulſio, non retardanda.

114 Concluditur ergo, quòd, licèt ſemeſtre carcerationis pro expulſione moraliter diſcontinuari nequeat, vt innuebat prima opinio, eò quia non ità fatigatur incorrigibilitas ex carcere moraliter diſcontinuato, ſicut à continuo, vt probatum eſt; neque poſſit notabiliter imminui, occaſione fugæ, vt erat de mente *Belleti*; nàm *Textus* vtrque poſitioni aduerſatur; non indè tamen ſequitur, ſic debere eſſe continuum continuitate phyſica, vt contendit *Paſſerinus*, ſed ſat eſt tale ſemeſtre eſſe integrum, & continuum integritate, ac continuatione morali, non excludente paruitatem materiæ, vt benè docet *Sanctorus* loco cit. cum cæteris, ab eodem adductis.

Quæres, an talis carceratio eſſe poſſit ad ſolam cuſtodiam, an verò qualificata arctatione, & pœnitentiâ.

115 Reſpondeo cum *Bordono*, (40) carcerem prædictum non debere eſſe ad ſolam cuſtodiam, hoc eſt veluti apud nos in Domo diſciplinæ, ſed debet eſſe carcer formalis, puta, in loco obſeruato, ſinè caputio, & chordâ, & etiam debet ieiunium in pane, & aqua in publico Refectorio, ſimul cum flagellatione per ſpatium vnius *Miſerere*, adhiberi. Patet hoc, quià carcer iſte adhibetur ad pœnam delicti, & ad probationem, an velit reſipiſci: debet ergo eſſe carcer formalis, & ita tenet *Sanctorus*, & *Donatus*. (41) Carcer verò formalis apud nos, vt ordinatur in *Statutis*, (42) importat priuationem caputij, & chordæ, flagellationem, & ieiunium in pane, & aqua pro qualibet ſexta feria in Refectorio communi Fratrum. Hæc ergo omnia debent adhiberi cum carcerato, ad probandam incorrigibilitatem.

116 Vndè non conſequenter docet *Sanctorus* (43), dum ait, hoc ieiunium, & flagellationem non eſſe adhibendam, *quia, cùm agatur de re graui, & odioſa, non debemus declarare hoc per Statutum Ordinis, ſed per ius commune, in quo non conueniunt iſti rigores; hæc ille*. Ratio enim hæc eſt potiùs ad oppoſitum, quia, cùm agamus de re grauiſſima, & de extremo remedio ad procurandam Delinquentis conuerſionem, omni rigore iuris eſt procedendum. Si enim carceratus ſic nullam cogeretur ſubire confuſionem in ſe diſciplinando, & ieiunando coràm Fratribus, ſed communi victu vteretur in carcere, in quo liber eſt ab omnibus oneribus Religionis; iſte ſanè non moleſtum, nec ad pœnam haberet ipſum carcerem, imò ad delicias, maximè ſi Carceratus eſſet ex illis, qui ſomno dediti, ſatiùs ducerent dormire carcerati, quàm liberi ſurgere ad matutinas. Carcer ergo abſq; tali ieiunio inutilis eſt ad finem correctionis conſequendum, ob quam à *Decreto Congregationis* iniunctus eſt. Quòd, ſi vult *Sanctorus*, quòd carcer debet eſſe iuxtà ius commune, in quo non iniungitur tale ieiunium, & non iuxtà ius ſtatutarium, quod iniungit, præter ieiunium flagellationem; quarè admittit, quòd Carceratus

(40) *Bordon. tom. 4 p. 3. reſ. 109 num. 44.*

(41) *Sanctor. de pœn. cap. 19. quaſt. 2. fol. 249. Donat. tom. 1 par. 2. tract 8. qu. 19. n. 1.*

(42) *Stat. Gen Ord. cap 7 §. 6 num. 15.*

(43) *Sanctor. loco prox. cit. fol. 251.*

tus ad incorrigibilitatem probandam, debet priuari formâ habitus, puta, caputio, & chorda, vt alibi docet (44). Fortè de iure communi Carcerandi debent ſpoliari habitu Clericali? Quòd, ſi hoc non, ſed talis priuatio fit ex præſcripto Statuti, ordinantis talem priuationem; & quarè non ſeruanda eſt alia conditio, ex Statuto iniungenda carceratis formaliter, puta, ieiunium,& flagellatio? Non eſt maior ratio, quòd carcer adhibeatur formalis iuxtà Statuta Ordinis in priuatione habitus, quàm in ieiunio; quòd, ſi in illa ſequimur ordinationem Statuti, pariter ſequi debemus in ieiunio, & diſciplinatione, vt dictum eſt.

QVÆSTIO XIV.

An expleto ſemeſtri carceris, ſtatim expelli poſſit Incorrigibilis.

SVMMARIVM.

117 *Incorrigibilis, expleto carceris tempore, non ſtatim expellendus.*

Attentata, intrà probationis tempus, non dant locum expulſioni.

118 *Incorrigibilitas ad expulſionem, poſt carcerem probatorium durare debet.*

119 *Incorrigibilitas duobus modis manifeſtatur, ſignis, vel factis.*

120 *Incorrigibilis mens exploranda propè terminum carcerationis.*

121 *Dans ſigna dubia emendationis, præſumitur incorrigibilis.*

122 *Incorrigibilis contumax poſt carcerationem, poteſt non expelli.*

123 *Probatus in carcere, & ſignis promittens emendationem; eductus, ſi ad ſolitam vitam relaxatam reuertatur, etiamſi non committat graue delictum, poteſt, vt in orreptus, & incorrigibilis, expelli.*

124 *Fugiens ex carcere (conſulta Sacra Congregatione) expellendus.*

117 RESpondeo negatiuè, id enim apertè deducitur ex verbis *Decreti*. (45) *Elapſo autem anno, ſi nihilominus non reſipuerit, ſed, animo indurato, in ſua peruicacia perſeueraueris &c. eijci tandem poſſit.* Vnde colligitur opus eſſe, vt pertinacia poſt tempus probatorium duret, antequam ad expulſionis remedium deueniatur. Quapropter quæcunque attentata, intrà probationis tempus, non dant locum expulſioni, ſi elapſo probationis tempore, animus mutatur, vt habet *Paſſerinus*. (a)

118 Qualiter verò peruicaciam poſt ſemeſtre carcerationis durare conijciatur, duobus modis contingere poteſt, ſcilicèt, dum incorrigibilitas ſignis,vel factis proditur. Signis enim manifeſtatur, ſi ſe oſtendat minimè humiliatum, ac de præteritis delictis non pœnitentem, imò dicat, ſe velle de ſuis emulis vlciſci, aut iugum clauſtrale excutere; in blaſphemias, imprecationes, & minas erumpat ob illam incarcerationem, & multò fortiùs ſi proteſtetur, ſe nolle mores ſuos componere, & quæ aliàs cautè commiſerat, liberiùs deinceps patraturum.

119 Factis verò proditur, ſi ſe ſimulans emendatum, eductus de carcere,

(44) *Sanct. loc. cit. verſ. Reſpondeo primò.*

(45) *Part. p. num. 18.*

(a) *Paſſer. de hom. ſtat. to. 3. q. 189. art. 8. n. 585.*

carcere, non multo poſt tempore lapſo, in aliud graue crimen reincidit. Vtroque enim modo quis ſe prodit incorrigibilem, teſte *Paſſerino*. (46) Ex ſignis enim cenſetur incorrigibilis, qui, cùm malè fecerit, non vult ſe emendare; quòd, ſi per carcerem probatus, ſuam peruicaciam fateatur, res eſt clara. Vnde de illo pronuntiat, non eſſe neceſſe, quòd iterùm factis delinquat, ſed ſufficit, quòd duret mala voluntas, extrinſecùs manifeſtata, ad hoc vt locum habeat expulſio. Quòd, ſi factis criminoſis morum corruptela dignoſcitur poſt carcerem ſemeſtrem, quid dubitandum de incorrigibilitate ad expulſionem?

120 Quarè conſulunt *Donatus*, & *Paſqualigus*, (47) vt Superiores, lapſo probationis tempore; mittant duos Religioſos ad explorandam Incorrigibilis intentionem, & ſimiliter attendi debet, num poſt tale tempus peruicaciam ſuam prodat, vel an ſe emendatum manifeſtet. Quòd, ſi peruicacia durat poſt tale tempus, ſiuè ſignis, ſiuè factis, eà redacta ad formam iudicij per claras probationes, vt dictum eſt de alijs criminibus, ac punitionibus, eò quia *Pontifex* exigat expulſionis cauſas, plenè probatas, eijci tandem poteſt.

121 Quid verò, ſi emendationis ſigna ſint dubia? Reſpondeo, quòd non ideò liberandus eſt à carcere Reus, ſicut, dum ſigna emendationem pollicentur; tunc enim liberari debet, cùm nequeat Iudex vltrà pœnas, à iure ſtatutas, excedere; non ſic in præſenti caſu, eò quia præſumptio incorrigibilitatis ſtat contrà ipſum, donec ſignis, vel factis oppoſitum oſtendat. Poterit ergo, vel continuari carceratio, donec tempus elueſcere faciat mentem delinquentis; quòd, ſi tentatà varijs modis conſtantià Rei, ſemper dubia dat reſponſa, ne faciat ſatis interpellantibus, rationabiliter præſumitur in ſua incorrigibilitate contumax, ideòque proceſſus continuari poterit ad expulſionem, ſed hoc cum magna Iudicis diſcretione, cum de re grauiſſima ſit ſermo.

122 Quòd, ſi in expreſſa obſtinatione perſiſtit, non ideò tenetur Superior, ſiuè Iudex expleto ſemeſtri ipſum excarcerare ad expulſionem, ſed facultatiuum eſt ipſi, vel in carcere detinere, vel ad expulſionem procedere. Ratio eſt, quia expellere Incorrigibiles *conceditur*, non autem *iniungitur* Superioribus; dicit enim *Decretum* de Eiectis, *Eijci tandem poſſint*, quibus verbis denotatur facultas, non autem obligatio expellendi, & ità tenet *Sanctorus*. (48) Cùm ergo hoc ex *Decreto* arbitrarium ſit Superioribus, imò etiam ex *Statutis reformatis* (49) remittatur arbitrio Superiorum pro talibus carcer perpetuus, triremes, vel eiectio, liquet, quòd tranſacto ſemeſtri, poteſt adhuc detineri in carcere ad beneplacitum Reus, vel ad eiectionem procedere Iudex.

123 Quid autem? ſi iſte prius carcere probatus, ſignis, & lachrymis emendationem promittens, ſtatim eductus non committat graue delictum, ſed ad ſolitam vitam relaxatam reuertatur, crapulando, ſe inebriando, aleis ludendo, turpia loquendo, peierando, blaſphemando, Fratres inquietando falſis relationibus, detractionibus, minis, paruis furtis &c. vt prius ſolebat. Poterit ne vt incorreptus, & incorrigibilis expelli? Dico, quòd ſic, quia ex tali conuerſatione, quæ eſt contraria verbis, quibus promiſit emendationem, apertè videtur, ſe ex diutino carcere minimè fuiſſe emendatum, & ità docet *Petrus ab*

An-

(46) *Peſſer. de hom. ſtat. tom. 3. qu. 189. num. 583 & 585.*
(47) *Donat. queſt. 19. Paſqual. num. 1070.*

(48) *Sanct. de pœn. qu. 3. c. 19 fol. 255.*
(49) *Stat. refor. cap. 7. num. 10.*

Angelis. (50) Non enim expectari debet, quòd nouo delicto graui Religionem conturbet. Præſumptio autem incorrigibilitatis ſtat contrà illum, de quo rectè præſumitur, quod fallacibus verbis emendationem promiſerit, & ipſi incumbit onus probandi emendationem, per mutationem malæ conuerſationis antiquæ; ſed, cùm hanc moribus non exhibeat, imò malè viuat ſicut prius, præſumptio firmatur, & tranſit in legitimam probationem incorrigibilitatis, ob quam poteſt ad expulſionem deueniri. Sed in hoc, ſicut & in alio caſu de ſignis dubijs correctionis, opus eſt magna diſcretione in Iudicibus, & quòd continui ſint actus peccaminoſi talis Expellendi, & quòd ſint benè probati; ideò cautè ambulent in re tam graui Iudices expulſionis.

124 Quæres quid iuris, ſi aufugeret de carcere, non completo ſemeſtri carcerationis: poterit ne contrà eum procedi ad expulſionem, ità vt habeatur pro expulſo? Reſpondeo, quòd de iure ſtricto non poteſt, quià carceratio ſemeſtris eſt de ſubſtantia probationis incorrigibilitatis, vt ſuprà diximus, quâ non ſeruatâ, corruit actus, vt tenet *Donatus*, (51) & ità reſoluit *Sacra Congregatio* in ſuo Decreto. (52) Optimum autem remedium eſt in tali caſu petere diſpenſationem à *Sacra Congregatione Concilij*, quæ ex tali fuga cognoſcens euidenter eius incorrigibilitatem, diſpenſare poteſt, prout in facti contingentia cum quodam diſpenſatum fuiſſe, narrat *Donatus*, loco citato, & de alio teſtatur *Pyrrhus Corradus* (53), & Auctor quoque, aliàs (54) idipſum contigiſſe in facto ſimili teſtatus eſt. Vnde attendant Superiores difficillimum expulſionis remedium poſſe hac via facilitare, & Religionem expurgare à noxiorum humorum malignitate.

(50) *Petr. ab Ang. Ind. Regul. cap. 26. ſub num. 4. verſ. ſecunda difficult. fol. num. 182.*

(51) *Donat tom. 1. par. 1. qu. 11. num. 9.*

(52) *Part p num 29.*

(53) *Pyrrhus Corrad prax. diſpenſ. apoſt. lib. 5. c 14. num. 31.*

(54) *Pract. crim. tit. 5. §. 6. num. 40.*

QVÆSTIO XV.

An Monialis incorrigibilis poſſit expelli à Monaſterio.

SVMMARIVM.

125 *Monialis, carnaliter delinquens, in Ergaſtulis includenda eſt.*

126 *Monialis incorrigibilis ad aliud Monaſterium transferenda eſt, ſi ſperatur correctio.*

127 *Monialis expulſa (lite pendente pro validitate expulſionis) ſuſtentari debet à Monaſterio, in quo profeſſa eſt, ità Rota.*

128 *Fundamenta pro expulſione Monialis incorrigibilis.*

129 *Talis expulſio non inducenda, abſque Sanctæ Sedis aſſenſu.*

125 RESpondeo. Quòd Monialis poſſit ipſo facto amoueri à Monaſterio, vbi deliquit, atque in Ergaſtulis includi, ſi, abiecto propoſito Sanctitatis, illicitâ, atque ſacrilegâ contagione ſe miſcuit ad filiorum procreationem, apertè deducitur ex *cap. Impudicas*, & ex *cap. Si quis facto*, ſuprà allatis, (55) ibi enim mandatur huiuſmodi deteſtabiles Perſonas à Monaſteriorum cętu, Eccleſiarumque Conuentibus eliminare, quatenùs recluſæ in Ergaſtulis, tantum facinus continua lamentatione defleant: & ità ſeparentur, & vlteriùs non ſub vno cohabitent tecto. Quòd, ſi vnico, ac impudico concubitu Monialis ſibi viam ad expulſionem aperit, patet, quòd in criminibus notæ impudicitiæ iteratio non requiritur, & per conſequens neque incorrigibilitas, quæ non niſi ex iteratis actibus in huiuſmodi abominationibus conſurgit, ad hoc, vt ſic perdita Monialis, abſque ſpe regreſſus, expelli, & vt dictum eſt, in Ergaſtulis recludi poſſit. Hinc viguit vſus, Moniales huiuſmodi ſacrilegas perpetuo carceri intrà ſepta Monaſterij mancipari, vel à conſortio cæterarum Virginum ſeparatas, cum cæteris Mulieribus ad bonam frugem, poſt ſuarum turpitudinum ignominias conuerſis, ſub eodem Monaſterij tecto includere, vt cum eiſdem occaſum integritatis ſuæ defleant.

Senſus ergo Quæſtionis eſt, an Monialis, integræ quidèm conuerſationis, in cuſtodia honeſtatis, ſed aliorum criminum Rea, accedente incorrigibilitate, poſt trinam monitionem canonicam, ac punitionem, poſſit expelli.

126 Et quidèm, ſi ſpes emendationis ſupereſt, dato, quòd in alio Monaſterio recludatur, an ad hoc poſſit deueniri; arbitror affirmatiuam nullatenùs pati difficultatem, eò quià, ſic agendo conſulatur bono Monaſterij, ac Religioſarum quieti, à quibus ſecernitur incorrigibilis; Monaſterio, ad quod dirigitur Monialis, emendata non noceat, ſalutique Monialis expulſæ fiat ſatis.

127 Confirmatur argumento *Rotæ*. (56) Vbi decernitur, alimenta deberi Moniali, expulſæ à Monaſterio, in quo profeſſa eſt, dum lis pendet ſuper validitate expulſionis: & loquitur de Moniali, expulsâ propter rixas, & ad alium Monaſterium translata. Idem tenet cum eadem *Rota Bartolus* cum alijs, quos citat, & ſequitur *Pignatellus* (57). Quommodò ergo lex prouideret

(55) *Part. 1. num. 2. & 3.*

(56) *Rota deciſ. 109. n. 6. p. 2. recent. deciſ. in vna Tullen Monaſt. 5. Mart. 1608 coram Sanct.*

(57) *Bart. tract. de alim. nu 43. Afflict. deciſ. 10. nu. 1. in fin. & ſeq. Corduba de lib agnoſc. §. Si vel parens. num. 58. Surdus de alim. tit. 1. quaſt. 128. num 9. in fin. & ſeq. Ioſeph Luden. dec. 46. nu 3 Coler. de alim. lib. 1. cap. 14. nu. 53. Rodriq to 2. q regul. 24. art. 2. Pignatel. tom. 1. conſult. 34.*

uideret de alimentis ad ſubſtentationem Expulſæ propter rixas, ſi Canones huiuſmodi expulſioni obſtarent? Quòd, ſi ad expulſionis remedium deuenitur, intuitu boni communis ſolius Monaſterij, à quo etſi emendatio Expulſæ non expectetur, quommodò impedienda, quotiès correctio ſperatur? Liquet ergo, hiſce caſibus licitum, & optimum eſſe remedium, ne ouis morboſa cæteras inficiat, ad Monialis incorrigibilis expulſionem, ſeù veriùs deportationem, ſic qualiſicatam, deuenire.

Quod magis in controuerſiam venit, eſt; Vtrùm expulſio habeat locum, quando Monialis, ità incorrigibilis euadit, vt in nullo Monaſterio eius reformatio, & correctio ſperetur.

128 Rationem dubitandi intulit *Sanchez* (58), quia (vt inquit) praxis hucvſque non recepit, Monialem expelli, tanquàm incorrigibilem, nec aliquis Doctor (*eo Teſte*) id aſſeruit, nequè ex aliqua hiſtoria conſtat, aliquam ſuiſſe taliter eiectam, vt in ſæculo viueret. Verùm, ex eo, quòd Doctores aſſerentes, licitam eſſe Regularis incorrigibilis expulſionem, nullum diſcrimen inter Monacum, & Monialem incorrigibilem conſtituunt, vt videre eſt apud *Paſſerinum*, & alios (59), mens illorum interpretatiuè deducitur, eandem eſſe pro vtraque expulſione ſententiam. Et quidèm, ſi ad trutinam motiua expulſionis reducantur, æquè ponderare videntur: nàm, quæ militant pro expulſione Regularis incorrigibilis, & pro Monialis expulſione, locum habent. Reſecantur enim carnes putridæ, ne ſanas corrumpant, & ſcabioſa ouis à caulis repellitur, ne cæteras inficiat, vt docet *Hieronymus*, (60) cuius dictum refertur *cap. Reſecanda*; (61) ſed hoc inter Monacorum, ac Monialium Clauſtra æquo pede graditur. Nec Religionis vota ſtrictiùs ligant Monialem, quàm Monacum, cùm æquè ſint vota ſolemnia, in facie Eccleſiæ emiſſa. Præceptum verò Clauſuræ Moniales non ligat, niſi quamdiù in Monaſterijs detinentur, ſicut nec delatio habitus Religioſi obligat Regulares, niſi pro eo tempore, quo in Religione manent, vt infrà oſtendemus. Poſtremò accedit ſingularis conceſſio *Innocentij IV*, facta Ciſtercienſibus apud *Bullarium Bulla* 27. cuius vigore poſſunt per Prælatos Moniales ſuperbæ, & rebelles à Religione expelli, prout habetur apud *Rodericum*. (a)

129 Attamen, etſi in rigore iurium, pro expulſione Incorrigibilium, ità eſſet dicendum, id autem non audeo conſulere, ſicut nec audet *Sanchez* (62), vt id aliquis Prælatus præſtet, inconſulto Romano Pontifice, aut eius Nuncio. Verum *Paſſerino* (b) de hac auctoritate Nuncij non conſtat. Ratio eſt, quià res inuſitata, & noua, quæ vix poſſet ſcandalum effugere. Deindè, cùm ſexus earum de facili ſubſit mutationi, & proprio pondere infirmitas humana ad laxitudinem nos pertrahat, certè hic gladius expulſionis Religionis vincula rumpens, Clauſuræque perpetuæ ligamina ſoluens, grauem anſam multis Monialibus ingereret, quæ in Monaſterijs inuitæ degunt, vt ſe incorrigibiles fierent, ſicque diſpenſationem, quam contrà propria vota, vocitando non obtinent, arreptâ incorrigibilitatis

viâ

(58) *Sanchez. in Decal lib. 6. c. 9. nu. 6.*
(59) *Paſſerin. de hom. ſtat. tom. 3. quæſt. 189.*
Peyrin. tom 1. de Subdit quæſt 1. c. 25.
Bordon tom. 4. part 3. reſol. 108.
Roderic. tom. 1 quæſt 30.
Azor. part. pr. inſtit. moral.

(60) *Hieronym. in Epiſ. ad Gal c. 5.*
(61) *Cap Reſecand. 24 qu. 3.*
(a) *Hieron Roderic. reſol. 57. de Eiect. num. 3. fol. 274*
(62) *Sanch in Decal. lib. 6. c. 9. num. 6.*
Palaus tr. 16. d. 4. p. 19. num. 4.
(b) *Paſſer. de hom. ſtat. tom. 3. quæſt. 189. n. 663.*

viâ obtinerent, ac Monaſterium deſererent. Quare, ſi expulſio (vt dictum eſt) vtrumque bonum reſpicit, Religionis ſiquidèm, & Expulſi (63); Religioniſque bonum, quià commune, priuato Expulſi bono præualeat; hinc bono communi conſulendum eſt, & illa Monialis incorrigibilis, includenda in Monaſterij carcere, ne alijs perniciosa conuerſatione offendiculo ſit magis, quàm eijcienda cum tanto ſcandalo, & periculo communis boni aliarum; ità firmat *Alphonſ. de Leon.* cum alijs (c), eſtque res certa, cùm id habeatur ex Decreto Sacræ Congregationis die 27. Maij 1603. apud Gauantum, prout ex Paſſerino loco citato.

QVÆSTIO XVI.

De Iudice expulſionis.

SVMMARIVM.

130 *Sententia expulſionis à ſolo Generali pronuntianda eſt.*
Priuilegia Religionum abrogata ſunt quoad hoc, per Decretum Vrbani VIII.
131 *Opinio affirmatiua Paſqualigi ad Francum, quòd Generalis poſſit delegare facultatem expellendi Incorrigibiles.*
132 *Ius ſententiandi in cauſa expulſionis delegari nequit.*
133 *Decedente Generali, Vicarius ſucceſſor ſententiare poteſt, idipſum competit Commiſſario Generali.*
134 *Indultum Sacræ Congregationis Concilij, vt in locis diſtantibus, ſcilicèt in Prouincijs Germaniæ inferioris, Indijs Occidentalibus, & Orientalibus, Generalis poſſit delegare Viſitatores Prouinciales pro expulſione Incorrigibilium.*
Decretum pro huiuſmodi Delegatione, habetur per extenſum in Statutis Toletanis 1682.
135 *Sententia triremium per Superiorem Prouincialem ferri poteſt.*
136 *Generalis, ſinè conſilio ſex Patrum, & eorum aſſenſu expellere nequit.*
137 *Electio illorum quo tempore facienda, & qualiter.*
138 *Talis electio non eſt facienda ex voto Capitularium, ſed ſàt eſt, quòd fiat Diffinitorij Generalis pro toto Ordine, vel Prouincialis, ſi pro ſola Prouincia; & hoc ſolùm tempore actionum Capitularium.*
139 *Si aliquis illorum moriatur, qualiter ſuppleri poteſt.*
140 *Proceſſus iuxtà ſtylum cuiuſque Ordinis, conſtrui poteſt.*
141 *Illius ſummarium cum voto Patrum tranſmitti debet ad Generalem,*

(63) *Par. p. qu. 2. num. 42.*

(c) *Alphonſ. de Leon. de conſ reſol. 6. num. 922. Nouar. in prax. concl. 2. num. 8. Lezana V. Electi. nu. 11. Bonac. de clauſ. qu. 1. p 9. nu. 19. Gauant. in manual V. Monialium clauſura. Mirand q. 3. de Monial. Rodr. tr. 1. qu. 49 nu. 1. Riccul. tom. 1. de iure perſ. c. 5. num. 8. Barboſ ad cap. fin. de reg. nu. 10. Tambur. de iure Abbatis 5. d. 21. qu 4 num. 3. Bellet. de pœnis Cleric. §. 27. nu. 13. Paſqual. ad Franc n. 1082. Donat. de Electi. qu. 20. Palans de Monial. c. 3. ſect. 1. qu. 13.*

neralem, ſi ob diſtantiam nequeunt conuenire.

142 *Quæ diſtantia excuſet conueniendo, & quid veniat nomine Dieta.*

Sententia ferri debet de voto maioris partis ſex Patrum electorum.

143 *Reſolutio dubij, an, ſi vota ſex Patrum ſint diuerſa in paritate, tribus nempè inclinantibus, tribus verò non conſentientibus in electione, Generalis poſſit expellere Incorrigibilem.*

Sex Patres non eſſe Coniudices, ſed Conſiliarios, colligitur ex Paſſerino.

144 *Iudex expulſionis, tenetur ſequi vota Patrum in abſoluendo, non in damnando.*

145 *Copia ſententiæ dari debet Reo, ac loci Ordinario.*

146 *Superior concedere debet Expulſo litteras teſtimoniales ſuę expulſionis.*

130 RESpondeo, quòd Iudex expulſionis ſolus Generalis eſſe poteſt; id enim apertè deducitur ex verbis Decreti, quod ſuprà habetur. (56) ***Eijci tandèm poſſit, ſed ab ipſo Generali tantùm.*** Dictio illa ***tantum*** demit ius illud à quocunque alio. Quarè ex hoc abrogatum eſt priuilegiorum iuri, cuique Ordini attributo. Priuilegio Minorum de Obſeruantia, illis ab ***Alexandro VI.*** conceſſo, cuius vigore ius ſententiandi in cauſa expulſionis, Superioribus Prouincialibus erat impertitum, de conſenſu tamen maioris partis Capituli. Priuilegio Minimorum, quo extante, Prouinciales de ſolo conſenſu Collegarum ſuorum, Incorrigibilis expellebant. Conceſſioni, factæ à *Pio V.* Ordini *D. Hieronymi*, quòad expulſionem Incorrigibilium; id enim patet ex clauſula reuocatoria citati Decreti, reſpectiuè ad alias conceſſiones, & priuilegia. Eſtque communis Doctorum ſententia, vt videre liquet apud ***Bonacinam***, ***Paſſerinum***, ***Bordonum***, & alios, qui, poſt tale Decretum, ſcripſerunt. (57)

131 An autem poſſit Generalis hanc facultatem expellendi Incorrigibiles delegare, ſicut poteſt per alium informationes ſumere, ac proceſſum pro expulſione conficere? ***Paſqualigus ad Francum*** tenet affirmatiuè (58), eo enim mouetur, quià ***Sacra Congregatio Concilij***, interpellata à Procuratore Generali Ordinis Beatæ Mariæ de Mercede, Redemptionis Captiuorum. (59) ***An Generalis, ſeu Delegatus poſſit ferre ſententiam electionis a Religione, quando a tribus ex ſex Patribus electis, ſeu a maiori parte dicta ſententia approbetur.*** Ex quo Sacra Congregatio ad hanc petitionem, quæ erat ſeptima in ordine, ſic reſpondit: ***Ad ſeptimum. Sententiam electionis a Religione ferri debere ſaltem de voto maioris partis ſex Patrum electorum.*** Et nil loquitur de ***Delegato***, deducit tacitam approbationem Congregationis, quòd videlicèt Generalis delegare poſſit Prouincialibus, Commiſſarijs, vel alijs cauſam expulſionis Incorrigibilium. Vt autem ſe tueatur à ***Decreto Vrbani***, vbi habetur, quòd eiectio fiat ***ab ipſo Generali tantùm***; reſpondet, quòd per illam dictionem ***tantùm*** fit excluſio alterius Coniudicis Ordinarij, qui concurrat ſimul cum Generali ad ſententiandum,

(56) *Part. pr. num. 18.*

(57) *Bonac. de clauſ. qu. 1. p. 12. §. 1. num. 15.*
Paſſer de hom. ſtat. to. 1. qu. 189. n. 587.
Bord. tom. 4. par. 3. reſ. 108.
Maſtrius
Ant. à S. Sp. Direc. Regul. trac. 4. §. 6. n. 558.

(58) *Paſqual. num. 1076.*

(59) *Part. pr. num. 28.*

tentiandum, non verò Delegato, qui loco Generalis ſententiam tradat ex eius commiſſione.

132 Hæc autem interpretatio non ſubſiſtit, vt optimè aduertit *Paſſerinus* (60); nàm Sacra Congregatio, tertiò interrogata in eodem Decreto. *An Generalis Ordinis, poſſit delegare facultatem eÿciendi a Religione Prouincialibus pro eorum Prouincÿs, ſeù Commiſſarÿs, vel Vicarÿs Generalibus*; ſic pro reſponſione habetur: *Ad tertium. Reſpondit, Generalem Ordinis non poſſe delegare facultatem eÿciendi à Religione Prouincialibus per eorum Prouincias, ſeù Commiſſarÿs, vel Vicarÿs Generalibus*, ex quo apparet Generalibus per tale Decretum eſſe omninò demptam facultatem delegandi, quòad ſententiam expulſionis, ſed ſententiam eſſe ferendam ab eo, qui eſt caput Religionis. Quarè, ſi in ſeptima reſponſione nil loquitur de Delegato, hoc eſt, quià iàm erat per negatiuam excluſa petitio, idcircò mens fuit ad principale interrogationis reſpondere, ſcilicèt de numero votorum pro ferenda ſententia expulſionis. Soli ergo *Generali* incumbit ſententiam expulſionis ferre in eum, qui ter monitus, & punitus de grauibus delictis, ac per ſemeſtre carceris inutiliter probatus, ac in ieiunio, & pœnitentia vexatus, non reſipuit, ſed pertinax in incorrigibilitate perſeuerat.

Sed quid agendum, ſi Generalis decederet per mortem, aut renuntiationem, nùm tali caſu poſſet expulſionis cauſa à Vicario Generali expediri?

133 Reſpondetur, affirmatiuè. Ratio eſt, quià tali facto Vicarius Generalis, vel quicunque alius, tunc vicem gerens Generalis, eſſet Iudex Ordinarius, & Supremus Religionis, habens facultatem ordinariam Generalis, non tanquàm Delegatus, ſed tanquàm Ordinarius, ſicque ad ſententiam procederet non auctoritate delegatâ, ac ſubordinatâ, ſed ordinariâ, & abſolutâ, quod eſt id, quod intendit Decretum. Ità *Paſſerinus* (61); ac noſtri Ordinis Statuta Generalia. (62) Idem pariter intelligendum eſt de Commiſſario Generali, electo ſecundùm *Bullam Vnionis* pro ſua Familia Ciſmontana, vel Vltramontana, quò ad nos; ſiquidèm ordinariam, ac vniuerſalem iuriſdictionem habet ſecundùm Statuta Ordinis, (63) & Conſtitutionem *Leonis Decimi* (64), & ea poteſt in ſua Familia, qui Generalis in toto Ordine. Hoc poterit etiam Commiſſarius Generalis, deputatus à Generali ad regendam Familiam, à qua Generalis diſcedit, dùm in aliam Familiam pergit, vt probat optimè Sanctorus (65), quià iſte gerit omnes vices Generalis, niſi aliquod ſibi ſpeciale reſeruet; & hac de cauſa idem præſtare etiam poterunt Commiſſarij Generales, quibus Prouinciæ alicuius Nationis regendæ, commiſſæ ſunt, dummodò ipſis à Miniſtro, ſeù Vicario Generali delegata ſit ipſius plenaria facultas; à iure enim non habent aliam facultatem, quam ſibi à Generali Miniſtro, ſeù Vicario fuerit delegata, vt ex Statutis (66) habetur.

134 Sed quia ob amplitudinem Religionis, & nimiam locorum diſtantiam ab Indijs Occidentalibus, & Orientalibus, & à Prouincijs inferioris Germaniæ, difficile eſt, quòd Generales poſſint per ſe ad expulſionem procedere, ideò Sacra Congregatio Concilij indulſit, vt in præfatis locis Viſita-

(60) *Paſſer. loc. cit. num. 592.*

(61) *Paſſer. loc. cit. num. 593.*

(62) *Stat. Gen. Ord cap 8 §. 21. num. 4.*

(63) *Stat. Ord. cap. 8. § 25. num. 4. Roderic. tom. 1. qu. 51. art. 4.*

(64) *Leo Decim. Conſtitut. Ite, & vos 4. Chal. Iun. 1517.*

(65) *Sanctor. de pœn. c. 19. q. 4. verſ. licèt inquam fol. 258.*

(66) *Stat. Gen. Ord. cap. 8. §. 20. num. 11.*

Viſitatores Prouinciales, deſtinati à Generali cum amplitudine poteſtatis, hoc poſſint, vt habetur ex Statutis Toletanis 1682. (67), tenoris ſequentis. *Et quoniam ob amplitudinem, & dilatationem Ordinis non poteſt Reuerendiſſimus Pater Generalis adire quamplures Prouincias, præſertim Orientalium, & Occidentalium Indiarum ac Inſularum, nec non Germaniæ, & Flandriæ, eadem Sacra Congregatio indulſit, ſupradictam facultatem expellendi Incorrigibiles Commiſſarijs Viſitatoribus, ab eo deſtinandis ad dictas Prouincias, cum amplitudine poteſtatis, vt ſeruata in reliquis forma Decreti, hac de re editi, eiectio fieri poſſit ab illis, cum conſilio, & aſſenſu prædictorum ſex Patrum (de quibus infra,) benignè annuente Summo Pontifice.*

135 Ex dato fundamento arguit *Rodericus* cum *Lezana* (68), quòd, cùm damnatus ad triremes ſit eiectus ab Ordine, & pro eijciendis Incorrigibilibus, per Decretum Sacræ Congregationis, ſit adempta facultas Diffinitorio Prouinciæ, videtur pariter, ſit ſublata facultas damnandi ad triremes perpetuos. Imò, quia in noſtra Religione eſt determinatum per Statuta (69), quòd, ſi aliquis, completo tempore pœnæ, reuertatur à triremibus, non ampliùs ad Ordinem recipiatur, concluditur, quòd apud illos perindè eſt eiectio ab Ordine, & damnatio ad triremes; & ità, ſicut quis non poteſt per Diffinitorium expelli ab Ordine, ità neque poſſit ab eodem damnari ad triremes. Sed hæc minimè obſtant, quià, vt optimè notauit Sanctorus (70); Decretum Sacræ Congregationis diſponit de expellendis ab Ordine, non verò de puniendis, & dando formam pro illis, de ſecundis nihil innouat, reuocatque priuilegia, in ordine ad expulſionem, non verò in ordine ad alias pœnas, ſancitas per Statuta Religionum, iuxtà priuilegia earum; eò quia plura incommoda oriantur ex frequenti expulſione Incorrigibilium, quàm ſequantur ex damnatione ad triremes.

136 Aduertendum tamen, quòd *Generales* ex Decreto, ſuprà recenſito, nequeunt ad ſententiam expulſionis deuenire, niſi adhibito *conſilio, & aſſenſu ſex Patrum ex grauioribus Religionis, eligendorum in ſingulis Capitulis, & Congregationibus Generalibus*. Sed quià innumeris difficultatibus implexa erat res hæc, ex eo quòd iſti ſex *Patres* debuiſſent ſemper eſſe in comitatu Generalis, dum viſitaret Religionem, quod ſine diſpendio Prouinciarum præſtari non poterat, nec iſti ſex Patres, ità plenè informari poterant de moribus, & grauitate delictorum, conditionibus, & qualitatibus Incorrigibilium, quæ, vt plurimùm ab experimentali cognitione, & conſuetudine Patriæ, pendent, proinde Sacra Congregatio Concilij, loco ſex Patrum pro toto Ordine, ſeligendos, indulſit ſex in vnaquaque Prouincia, tenor autem *Decreti* ſuprà habetur; (71) & de eo ſit mentio in *Statutis Capituli Generalis Vallisoletani* 1670., & in *Toletanis* 1682. (72) Et hoc, vt Generalis commodè illos ad ſe conuocare poſſet in vnaquaque Prouincia, quoties vrgeret neceſſitas expulſionis. Sed quià, adhuc ſtante tali prouiſione, non modica configebat difficultas, num tales ſex Patres eligendi forent per vota Capituli Generalis pro vnaquaque Prouincia, (quod quidèm moralem impoſſibilitatem inuoluebat, habendi

H ſcilicèt

(67) *Stat. Tolet. Orb. Seraph. tom. 4. fol. 266 col. 1. verſ. Et quoniam.*

(68) *Hieronym. Roderic. reſ. 57. num. 8. Lezan. verb. Triremes. num. 5.*

(69) *Capit. Rom. 1587. Cap. aliud Rom. 1612. Orb. Seraph. tom. 3. fol. 371. & fol. 615. verb. Incorrigibiles.*

(70) *Sanctor. de pœn. c. 23. verſ. Reſpondeo neſcio. fol. 289.*

(71) *Part. p. num. 27.*

(72) *Orb. Seraph. tom. 4. fol. 266.*

ſcilicèt cognitionem Patrum idoneorum, non ſolùm pro contiguis, verùm etiam pro remotis Prouincijs), an eligendi forent per vota Prouincialis Capituli. Eſtò in hanc partem inclinaret ratio, nouiſſimè tamen ſub *Innocentio XII.* omni ambiguitate ſublata, facultatem *Generalibus Ordinum de conſilio, & aſſenſu ſex ex grauioribus Religioſis in ſingulis Capitulis, & Congregationibus Generalibus, ad cauſas Eijciendorum eligendis attributam*, extendendam duxit *Sacra Congregatio Concilij etiam ad quoſcunq; Prouinciales, qui, electis pariter in Congregationibus Prouincialibus ſex grauibus ex propria Prouincia Religioſis, a Generali confirmandis, de illorum conſilio, & aſſenſu cauſas huiuſmodi cognoſcant*. Huius verò *Decreti* tenorem ſuprà dedimus (73).

137 Sed hic variæ inſurgunt dubitationes, & primò, quià *Statutum Toletanum*, ſupracitatum, vigore Decreti, ſuprà recenſiti (74), ſic habet. *Deſignantur in ſingulis Ordinis noſtri Prouincijs, tam pro Obſeruantibus, quam pro Reformatis ſex Patres, videlicèt Miniſter Prouincialis, & Cuſtos, duo antiquiores, ſeu digniores Prouinciæ Patres, duo antiquiores Lectores Iubilati apud Obſeruantes, apud Reformatos autem, & vbi non ſunt Iubilati, duo Lectores Sacræ Theologiæ, ſiuè habituales, dummodò ſint antiquiores; defectu verò duorum Prouinciæ Patrum, duo ExCuſtodes, ſiuè Diffinitores antiquiores in Officio*. Dubitatur inquam, an talis diſpoſitio habeat vim legis perpetuæ. Et reſpondetur negatiuè, ſed durare debuit tantùm vſque ad proximum tunc futurum Capitulum Generale. Ratio eſt, quià *primum Decretum ſub Vrbano Octauo* diſponit, quòd ſex Patres debent *eligi in ſingulis Capitulis, & Congregationibus Generalibus*, vndè in vnoquoque Capitulo facienda erat noua electio, non quidèm nouarum Perſonarum de neceſſitate, quià, qui fuerunt electi in vno, poterant eligi in Capitulo, immediatè ſequenti, vt notat *Sanctorus* (75), ſed per nouam votorum collationem, quià ex vi Decreti, electio facta in vno Capitulo, non poteſt perdurare niſi vſque ad nouum Capitulum. Aduertendum tamen, quòd electiones faciendæ, debent cadere ſuper determinatis Perſonis, non verò ſuper officijs, tùm quià ex vi Decreti, Patres eligi debent ex grauioribus Religionis; cùm ergò indultum ſit, vt poſſint eligi in vnaquaque Prouincia, debent eſſe ex grauioribus Prouinciæ. Accidit verò aliquando, quòd Cuſtos, & Diſſinitores non ſint ex grauioribus, vndè illi ſic deputati non ſunt ad mentem Decreti; tùm quià *grauiores* in hoc caſu intelligendi ſunt *Doctores in Sacris Canonibus, Statutis*, & re criminali, cùm enim debeant eſſe Coniudices in re grauiſſima, debent pollere maxima Doctrina, & experientia; & multotiès Cuſtos, Diſſinitores, & antiquiorès in Paternitate, deficiunt in doctrina prædictarum rerum, & non ſatisfactum eſſet Decreto in talium electione; tùm quia Decretum, volens illos *Patres* eligi in ſingulis Capitulis Generalibus, ex grauioribus Religionis, innuit, quòd ad tantum munus debet eligi induſtria Perſonæ; cauſa enim hæc grauiſſima eſt, pertinens ad merum, & mixtum imperium, quæ, cùm commiſſa ſit maiori Magiſtratui, puta, ſoli Generali, & ſex Conſiliarijs, cenſetur ad eam electa induſtria Perſonæ, vt habet *Iulius Clarus* (76); vnde pariter ità interpretandum eſt Decretum diſpenſatiuum, & ità debent eligi tales Iudices,

(73) *Part. pr. num. 33.*
(74) *Part. pr. num. 27.*

(75) *Sanctor. de pæn. cap. 19. qu. 4 verſ. Tertia difficult. fol. 260.*
(76) *Iul. Clar. qu. 41. verſ. Nam quidem.*

Digitized by Google

dices, ſub nomine Perſonæ, non verò dignitatis, & Officij.

138 Dubitatur ſecundò, an, ſicut ex diſpoſitione primi Decreti, eligendi erant per vota Capitularium ſex illi Patres in Capitulis, vel Congregationibus Generalibus pro toto Ordine; ità quoque in Capitulis Prouincialibus per vota eorumdem Capitularium eligi debeant, vt præfertur, ſex Patres in vnaquaque Prouincia. Et reſpondetur, quòd etſi Generalis ſe ſolo nequeat illos nominare, nàm facultas illa diſpenſatiua, quòad nominationem, faciendam à Generali, pro vt in Decretis relatis (77) fuit, donec adueniret tempus Capitulare, & conſequenter expirauit, adhuc tamen arbitror, talem electionem non eſſe faciendam ex voto Capitularium, ſed ſat ſit, quòd fiat Diffinitorij Generalis pro toto Ordine, vel Prouincialis, ſi pro ſola Prouincia; dummodò id ſequatur tempore actionum capitularium, nàm quæ tali tempore adimplenda ſunt, non valent, ſi illo tranſacto adimpleantur. Quòd verò ſufficiant Diffinitorij vota, probatur, quia Decretum, quod determinat electionem talium, non arctat illam ad vota totius *Capituli*, ſed dicit, *eligi debeant in ſingulis Capitulis, & Congregationibus Generalibus*; vndè, ſicut praxi conſtante aliàs tales *Iudices* eligebantur per vota Diffinitorij Generalis, ità modò poſſunt eligi per vota Diffinitorij Prouincialis, dummodò fiat (vt dixi) in Capitulo. Confirmatur præfata aſſertio, nàm primum Decretum, ac ſecundum (78) æquè tribuit facultatem eligendi illos ſex Patres in Capitulis, ac in Congregationibus Generalibus, ſed ad Congregationes Generales ſoli Diffinitores Generales accedunt, ergo ad eos ſpectat vnà cum Generali ad talem electionem deuenire; quòd, ſi Decretum ſuprà relatum (79), extendens auctoritatem Generalis ad Prouinciales pro electione dictorum Patrum, nullam de Capitulis, ſed de Congregationibus Prouincialibus mentionem facit, ergo, cùm ſolum Diffinitorium corpus Congregationis Capitularis conſtituat, ipſi incumbit annuatim hos ſex Patres eligere, quorum approbatio, ac confirmatio (vt habet citatum Decretum) à Generali eſt attendenda.

139 Dubitatur tertiò, quid agendum? ſi infrà annum aliquis ex electis Patribus, decedat. An expectandum ſit Capitulum, vel Congregatio. Aduertit *Paſſerinus*, (80) quòd, cùm ex *Decretis* primò, & ſecundò, ſuprà allatis, habeatur, quòd pro tempore antecedente ad Capitulum, vel Congregationem, illi ſex Patres debuiſſent eligi à Generali intrà quatuor menſes, nec fuerit præcepta Capituli, aut Congregationis expectatio, vt Capitularium voto fieret dictorum Patrum electio, Sacræ Congregationis mentem fas eſt conijcere, noluiſſe expulſionis remedium, ob defectum Coniudicum, differre, nec longiùs debuiſſe detineri in Carcere Incorrigibilem, vltrà terminum, à lege præfixum: Si ergo permiſit Generali ad electionem ſex Patrum, pro tempore antecedente ad primum Capitulum, deuenire, & quodammodò pro acceleratione dictæ electionis tempus præſcripſit, ne vltrà illud fieret ex negligentia protractio, ità in ſimili intelligetur conceſſa facultas ſubrogandi in defectum Defunctorum, niſi inſtet de proximo Capitulum, vel Congregatio. Idem quoque tenet *Nicolius* (81). Verùm hiſce temporibus ſuppleri poſſet (abſq; ſubrogatione) defectus, ſubſtituendo aliquem ex his, qui fuerunt pro toto Ordine electi, cùm poſſit eorum vo-

H 2 tum,

(77) *Part. pr. num. 18. & 27.*
(78) *Part. p. num. 18. & 27. cit. proximè cit.*
(79) *loco cit. num. 33. part. pr.*
(80) *Paſſer. loco cit. num. 589.*
(81) *Nicolius lib. 3. tit. 31. num. 8.*

tum, prout ex Decreto citato (82), etiam per epiſtolas mitti, & haberi.

140 Dubitatur quartò, à quo, & qualiter conſtrui debeat pro Incorrigibilium expulſione Proceſſus. Reſpondetur, quòd, ſicut Generali non fuit dempta facultas delegandi quoàd hoc, eò quia per *Decretum Vrbani Octaui* ſolùm requiritur, quòd ille ſit, qui eijciat; ità & nunc de Prouincialibus, quibus facultatiuâ diſpenſatione indultum eſt, vt id præſtent pro ſua Prouincia, quod Generalibus conceditur pro toto Ordine; quare, ſi neceſſe non fuit, quòd proceſſus fabricaretur à Generali, aut aliquo ex ſex electis Patribus, ex quorum voto pendebat expulſionis ſententia, ſed à quocunque alio, ad id per Generalem electo, conſtrui poterat, iuxtà ſtylum cuiuſque Ordinis, vt habent Decreta (83); ità & Prouinciales, quem voluerint delegare, poterunt, ad huiuſmodi proceſſus conſtructionem. Idem tenet Paſſerinus (84), eſtque communis Doctorum ſententia.

141 Dubitatur quintò. Ex quo in *Decreto* citato (85) habetur ità. *Si Generalis tam longè abfuerit, vt cum eis* (nempè ſex Patribus) *conuenire non poſſit, debere ad eundem tranſmittere ſummarium proceſſus cum eorum voto, & iuxta illud Generalis poſſit ad ſententiam expulſionis procedere.* Non leue dubium conſurgit, quantam diſtantiam aſſignare poſſimus, vt poſſit verificari conditio, aſſignata à Decreto, ob quam ſex Patres, qui debent in conſilio eſſe cum Generali in ordine ad expulſionem, & propria vota collegialiter, & oretenùs dare, vt docet Sanctorus (86), diſpenſentur, vt vota ſimul cum ſummario proceſſus poſſint ad Generalem tranſmittere. Cùm hæc materia valdè affinis ſit cum Collegio, quod debet fieri pro electione canonica, iuxtà Decretalem (87), ex eo quòd ità debent in caſu noſtro conferri vota ad expulſionem, ſicut conferuntur ad electionem, cenſerem ea, quæ diſponuntur pro electione, quoàd locorum diſtantiam, etiam quadrare pro noſtro caſu. Habemus autem ex *Iure canonico* (88), quòd abſentes per nimiam diſtantiam, vocandi non ſunt ad electionem, ex eo, quod commodè accedere non poſſunt, vt dicunt Doctores (89), & *Rota*. Sed quænam diſtantia cenſenda ſit magna, hæc relinquitur à Doctoribus, iudicio prudentum, arbitranda. Dico tamen, quòd, ſi Generalis diſtet vltrà tres dietas, cenſendus ſit valdè diſtare; hoc deducitur ex duabus *Gloſſis* (90), ex quarum vna habetur, *nota. quòd vocantur abſentes a Mediolano, vſq; ad Genuam*, & hoc idem confirmat ſecunda. Stat autem, quòd Mediolanum diſtat à Genua per tres dietas, plus minuſue; Si ergo abſentes per tres dietas, ad electionem vocandi ſunt, quia commodè poſſunt intereſſe, & non dicuntur abeſſe nimiâ, ſeù longa diſtantia, pari modo debet dici, quòd, ſi Generalis vltrà tres dietas abeſt à Prouincia, in qua debet dari ſententia expulſionis, *longè abſit*; ſi verò intrà tres dietas, *non longè* abſit; & ità in primo caſu poſſit practicari miſsio Summarij, & Votorum per litteras; in ſecundo caſu non. Huic ſolutioni concordat Statutum (91), quo ordinatur, quòd in caſu mortis

(82) *Parc. pr. num. 29.*
(83) *Part. pr. num. 18. & 29. & 34.*
(84) *Paſſer de hom. ſtat. q. 189. num. 590.*
(85) *Part. 1. num. 27.*
(86) *Sanctor. de pœn. cap. 19. qu. 4. ver. Sed melius. fol. 250.*

(87) *Cap. Quia propter. extra de elect.*
(88) *Cap. cum inter. cap. coram Dilecto. extra de elect.*
(89) *Abb. in cap. Coram dilecto num. 3. de elect. Biax. p. 3. cap. 7 num. 3. apud Paſſer de elect. can. cap. 11. nu. 35. Rota. deciſ. 288. coram Mantic.*
(90) *Gloſ. in cap Quanto in verb. Genuam 63. diſt. & in cap. Cum inter. in verb. Remotè. de elect.*
(91) *Stat. Gen. Ord. cap. 8. § 50. num. 6.*

mortis Prouincialis, ſi Superior Generalis abſit à confinio Prouinciæ per tres dietas tantùm, conſulatur ipſe, antequam fiat electio Vicarij Prouincialis, ſi vltrà tres dietas, conuocatis Electoribus, ad electionem ſtatim procedatur, ſicut ergo diſtantia vltrà tres dietas cenſetur nimia ad expectanda Generalis mandata pro electione, ità talis cenſeri debet, ad hoc, quòd obligentur ſex Patres Generalem adire, ad dandum oretenùs conſilium de expellendo, & ideò in tali caſu diſpenſantur, & poſſunt ſcripto mittere votum.

142 Sed, quod nam ſpatium dieta includit? Dico *concorditer ad ea, quæ alias in Practica criminali*, (92) *à qua, vt faciliùs obuiam fierent, ſolutionem huius quintæ dubitationis deprompſi ſicut & nonnulla alia, ad hanc quæſtionem pertinentia*. Quòd, licèt in citato *Statuto* aſſignentur triginta leucæ, hoc eſt nonaginta milliaria Italica pro tribus dietis, ità vt dieta deberet cenſeri iter triginta milliarium Italicorum. Debet autem accipi dieta in caſu noſtro ſecundùm acceptionem *Iuris communis* (93), in quo dieta accipitur pro itinere viginti milliarium Italicorum. Quòd enim in Statuto illo ſic taxentur dietæ, eſt pro illo caſu determinato, qui non debet extendi, cùm ſit vitanda iuris communis correctio, quantum plus poſſit. Talis verò diſtantia metiri debet à confinijs Prouinciæ versùs locum, in quo Generalis eſt, ex eo quòd hoc ſimiliter diſponitur in ſupracitato Statuto circà diſtantiam dietarum pro conſulendo Generali ad electionem Vicarij Prouincialis, dicit enim *Si contingat* (Generalem) *abeſſe in ſpatio trium dietarum*, hoc eſt triginta leucarum computandarum à confinibus Prouinciæ, vbi vacantia contingit. Aduertendum tamen, quòd, ſi commodè omnes Patres poſſunt, ſimul conueniendo, materiam diſcutere, & vota conferre, melius fiet; ex conferentia enim, & diſcurſu magis dilucidatur materia, & veritas elucеſcit, vt optimè aduertit *Sanctorus*. (94) Non eſt autem neceſſe, vt omnia vota illorum ſex Patrum in expulſionem collіment, itaut vno, vel altero ipſorum diſſentiente, fieri non poſſit; ſufficit enim, quòd maior illorum pars ad eam inclinet, vt declarauit Sacra Congregatio in citata reſponſione ad vltimum quæſitum.

143 Dubitatur ſextò. An, ſi vota Patrum ſint diuerſa in paritate, tribus nempè inclinantibus, tribus verò non conſentientibus in electione, poſſit Generalis expellere Incorrigibilem. Et dico, quòd non, quia, quando requiritur conſenſus maioris partis Collegij, ad hoc, quòd Superior poſſit aliquid facere, non ſufficit æqualitas votorum Collegij, vt habetur ex *Gloſſa* (95), cui conſentiunt *Canoniſtæ* (96). In propoſito autem noſtro facultas eijciendi, ſpectat ad ſolum Generalem; dicit enim Decretum, *Ab ipſo Generali tantùm cum conſilio, & aſſenſu ſex Patrum ex grauioribus*, ita vt non ad Collegium, integratum ex Generali, & ſex Patribus, ſed ad Generalem ſolùm ſpectet eiectio. Sicut ergo Epiſcopus, qui debet conferre præbendam cum conſenſu Capituli, conferre non poteſt, niſi adſit maior pars votorum Capituli, vt innuit *Gloſſa* citata, ità nec Generalis, qui ſolus eijcere poteſt cum conſilio, & aſſenſu ſex Patrum expellere

(92) *Pract. crim tit. 5. qu. 26. num. 135.*

(93) *l. 3. ff de verb. ſignif cap. nonnullis de reſcrip. Caſt. llen. de elect cap. 8. num. 1. apud Donat. tom. 2. tract. 4. qu. 15 num 3. Barboſ. in cap. Cum inter num. 7. de elect.*

(94) *Sanctor. de pœn c. 19. q 4. verſ. Sed melius fol 259.*

(95) *Gloſ. in cap Si ab Epiſc. § Cùm verò. in V. aſſenſu. Ne ſed var in 6.*

(96) *Abb. in cap Poſtulaſtis, de conceſſ. præbend. n 14. vbi Imol. nu 15. Nauar. conſ 62. de Regul. Sanchez. ſum. lib. 5. c. 4. nu. 67.*

expellere nequibit, niſi habeat conſenſum maioris partis, quæ tunc dicitur adeſſe, quando ſuperat aliam partem, non quando eſt alteri æqualis, & ità decidit Sacra Congregatio in Decreto, ſæpè citato, reſponſione ad ſeptimum, vbi apertè dicitur, ***Sententiam electionis à Religione, ferri debere, ſaltem de voto maioris partis ſex Patrum electorum***. Vndè Paſſerinus quoque (97) nobiſcum ſentiens, colligit, illos ſex Patres non eſſe Coniudices, ſed Conſiliarios, nec eorum eſſe ſententiare, ſed conſulere; ideò meritò votum Generalis non numeratur cum alijs Conſulentibus, quia ipſe eſt Iudex, non Conſulens. Nec præſtat dicere, quòd Prouinciales, & à fortiori Generales habent in electionibus votum deciſiuum, ſicut & in omnibus negotijs, à Diffinitorio reſoluendis, iuxtà indultum Vrbani Octaui (98); vndè in caſu noſtro poſſit Generalis addere votum ſuum, & ſic decidere, & decernere expulſionem. Negatur enim paritas, quia Decretum illud loquitur expreſsè de electionibus, & non poteſt extendi ad hanc materiam, quæ exorbitat ab electione. Deinde aliud eſt loqui de ijs, quæ debent fieri à Superiore ſolo cum conſenſu Diffinitorij, & aliud de ijs, quæ debent fieri auctoritate totius Diffinitorij. In iſto ſecundo caſu benè poteſt Prouincialis habere votum deciſiuum, & inclinare in eam partem, quæ ſibi melior videtur, caſu, quo vota ſint paria, quià maior, & ſanior cenſetur illa pars, in quam Superior, vt dignior, inclinat, vt dicunt Ioannes de Anania, & Alexander (99); dummodò contrarium non apertè exprimatur in iure. In primo verò caſu non ſic, quià Superior ſolus habet ius ad illud agendum, & Diffinitorium tantùm requiritur in conſiliando, & aſſentiendo. Si ergo Prælatus à lege iubetur aliquid facere cum conſilio, & aſſenſu Diffinitorij, ad hoc, quòd illud facere poſſit, oportet, quòd maior pars Diffinitorij, non compræhenſo Prouinciali, ità conſulat, & aſſentiatur; in dando enim conſilio, & aſſenſu, Prouincialis non cenſetur tunc de corpore Diffinitorij, aliter poſsit dici, quòd conſiliaretur, & aſſentiretur ſibi ipſi, & ità eſſet conſulens, & conſultus, aſſenſum petens, & dans, quod eſt ridiculum. Cùm ergo ſex Patres non habeant facultatem expellendi, ſed Generalis ſolus, & illi tantùm debeant dare conſilium, & aſſenſum, ſinè quo nequit Generalis expellere, ſequitur, quòd ad expulſionem requiratur maior pars votorum illorum ſex Patrum, nec ſufficiant tria vota, ad hoc vt expellere poſſit, & ſic vltrà prædicta, firmat *Petrus ab Angelis*. (100)

144 Dubitatur vltimò, an Generalis teneatur ſequi conſilium ſex Patrum, conſulentium expulſionem. Et reſpondetur negatiuè. Ratio eſt, quià *Decretum de Electis*, non dicit, quòd probatus incorrigibilis, *ejci tandèm debeat*, ſed *ejci tandèm poſſit*. Ità vt benè verum ſit, quòd Generalis nequit expellere, niſi accedat conſenſus Patrum, quem ad expulſionem faciendam ſequi tenetur, non tamen ſequitur, quòd obligetur ad illum expellendum, ſi ſex Patres expellendum iudicent; ſed poteſt illum expellere, vel non; ità vt Generalis in *expulſione* alligetur quidèm conſilio Patrum, in non expellendo, verò non ſic, quia poteſt non expellere, licèt Patres in expulſionem inclinent.

145 Quòd, ſi ſententia ſequitur, illius copia tradenda eſt Reo, vt habet

(97) *Paſſer. de hom ſtat. tom. 3. q. 189. nu 590.*

(98 *Vrban. 8. Religioſos Viros 10. Nouemb. 1642. Orb. Seraph. tom. 4. fol. 87.*

(99 *Ioan de An. conſil. 62. col 3 verſ Circa ſecund. Alex. conſil. 192. inst. lib. 6.*

(100) *Petrus ab Ang. Ind. Reg cap. 26. ſub n. 4. verſ. Dico ſecundò. fol. n. 186.*

bet Donatus (101). Simulque talis ſententia ſcripto notificanda eſt Ordinario loci. Quòd notificanda ſit, habetur ex Decreto relato (102), quòd verò id debeat fieri ſcripto, hoc dicitur ad finem, quòd poſsit in Archiuio Epiſcopali conſeruari, & Epiſcopus oſtendere ſuam fundatam intentionem in caſu alicuius criminis, ob quod puniendum oriretur controuerſia inter Forum Eccleſiaſticum, & Laicum. Formulam autem huiuſmodi notificationis tradèmus infrà. Sed hic aduertendum, quòd nomine Ordinarij non venit ſemper Diœceſanus (102); nam hoc nomen ſolis Epiſcopis congruit; Decretum autem requirit, ſententiam notificandam eſſe Ordinario loci, ſcilicèt illi, quiſquis ſit, cui conuenit vniuerſitas cauſarum, & iure ſuo beneficia conferre; vndè ſequitur, quòd, ſi expulſio fieret Romæ, ſententia eſt notificanda Vicario Papæ, qui eſt Iudex Ordinarius omnium Clericorum, ſed in loco nullius Diœceſis, notificari debet ei, qui, quaſi Epiſcopalem iuriſdictionem habet in tali loco, ſiuè ſit Abbas, ſiuè Archipræsbiter, aut Prior. Notandum verò, quòd talis ſententia non debet in vim præfati Decreti notificari Ordinario loci, vbi expulſionis ſententia pronuntiatur, ſed vbi expulſionis ſententia executioni mandatur. Notificatur enim Ordinario loci, in quo Expulſus eſt naturalis, ſeù viuit, ad hoc vt vultum pecoris ſui agnoſcat, ſciatque illum ſuæ iuriſdictionis ſubeſſe, vt habet *Peÿrinus*. (103)

146 Tandèm, vt hanc quæſtionem concludam, dico, quòd Superior taliter expulſo concedere debet litteras teſtimoniales ſuę expulſionis, cuius formula infrà tradetur. Quòd, ſi quæras, ad quid poſſunt tales litteræ famulari expulſo? Dico, quòd ſuffragantur in hoc, quòd, ſi fortè eſſet laicus, & degeret in habitu laico, quià ob victum ſibi parandum, exerceret aliquod opus mechanicum, caſu, quo à Iudice laico ad carceres, aliqua de cauſa quæreretur, aut aliquo onere grauaretur, poſſet per exhibitionem talium teſtimonialium, Forum declinare, oſtendendo ſe ſubditum Epiſcopo, & ità à moleſtia ſe tueri &c.

(101) *Donat. qu. 18. ex Paſſer. loco cit. nu. 593.*
(102) *Part. 1. num. 19.*
(102) *Gloſ. in cap. Ordinarij. in verb. Locorum. de offic. Ordin. in 6. cap. Cum ab Eccleſiar. extra. eo tit.*

(103) *Peÿrin. Formul. Prælat. littera E. cap. 39. num. 3.*

Digitized by Google

QVÆSTIO VLTIMA.

An expulſio habeat locum, ratione morbi gallici, & grauaminis de ære alieno.

SVMMARIVM.

147 *Religio, habens Statutum Papale, annihilans profeſſionem intrantis Religionem cum morbo gallico, poteſt illum expellere.*

Profeſſio, facta contrà Decretum irritatiuum Pontificis, eſt nulla de iure.

Ægritudo mortifera, de iure communi profeſſionem non irritat.

148 *Diſſenſus interpretatiuus Religionis non ſufficit ad irritandam profeſſionem, benè tamen expreſſus.*

149 *Apud Minores nullus ſinè proteſtatione ad Religionem admittitur.*

150 *Profeſſionem ære alieno grauatorum irritauit Sixtus V., ſed moderatus eſt Clemens VIII.*

Profeſſio cum naturæ, ac iuſtitiæ legibus pugnare non debet.

Præceptum non ommittendum, vt impleatur conſilium.

151 *Valida eſt profeſſio grauati ære alieno, eſto illicita.*

Grauiter peccat, qui ſic profitetur.

152 *Cedens omnibus ſuis bonis, licitè ingreditur Religionem, dum non ſperatur de breui ſolutio ex æquo debitorum.*

153 *Illegitimi, repulſi ab Ordine per Sixtum V., admittuntur per Clementem Octauum.*

Ortum trahentes à relapſis in fide, prohibentur vſque ad quartam generationem ſub nullitate profeſſionis ad Ordinem recipi.

Habiles ex Decreto Pontificis, nequeunt ſub proteſtatione admitti.

Diſpoſitio conditionalis, non exiſtente conditione, nil operatur.

154 *Expulſio inualidè profitentium, opponente Statuto Ordinis admiſſioni, per Prælatos Ordinis præſtari poteſt; ſecùs de reclamantibus quòd vi, metu, aut antè pubertatem fuerint profeſſi.*

155 *Profitentes nulliter ob Statutum Papale, poſt quinquennium poſſunt expelli, & illi reclamare.*

147 QVæſtio eſt de eo, qui interrogatus in profeſſione, an haberet aliquam infirmitatem incurabilem, aut eſſet grauatus ære alieno, negauit; vtrùm poſſit eijci à Religione, ſi poſteà repertus fuerit habere. Et primò, quantùm ad id, quod pertinet ad profitentem, cælato morbo gallico, reſpondet Rodericus, (4) quòd, ſi Religio habet Statutum Papale, vel ſuum, à Papa confirmatum, quod annihilet talem profeſsionem, Religio poteſt illum, iàm profeſſum, eijcere. Ratio eſt euidens, quià profeſſio, facta contrà Decretum irritatiuum Pontificis,

(4) *Roderic. tom. 3. qu. 15. art. 9.*

Pontificis, eſt de iure nulla. Secùs, ſi Religio non habeat tale ſtatutum, ratio eſt, quià ægritudo etiam mortifera, attento ſolo iure communi, non videtur annullare profeſſionem, nam collatio facta regulariter crimino ſo valet, prout in iure (5).

148 Dices; profeſsio, facta ſinè conſenſu Conuentus, non valet, vt dicitur in iure (6), ſed, ſi Conuentus ſciuiſſet, profitentem illo morbo laborare, non conſenſiſſet profeſſioni, ergo talis profeſsio poteſt irritari, & ſic profeſſus expelli. Reſpondetur, quòd vtique non conſenſiſſet, ſed poſtquàm conſenſit, valet ipſa profeſſio, eò quia omnia requiſita ad validitatem profeſsionis interueneiunt. Probat autem hoc idem exemplo Rodericus. Petrus v. g., ſi ſciuiſſet Mariam eſſe pauperem, non ſumpſiſſet eam ſibi in Vxorem, nam putans eſſe diuitem, ſeductus conſenſum præſtitit, & nihilominus valet matrimonium, ſi conſenſus aliàs legitimè fuit præſtitus, vt definitur in quadam lege (7), & tenent Couaruuias, & Nauarrus (8).

149 Hoc autem limitat, & quidèm benè Paſſerinus (9), niſi Religio proteſtata ſit de nullitate, nàm, tunc profeſſio euadit nulla, eò quia conſenſus Religionis deeſt, quotiès proteſtatio de conditione præſenti, negat aſſenſum, neceſſarium ad mutuum profeſsionis contractum; & ità eſt in praxi apud Minores nullum ſcilicèt admittendi ad profeſsionem, niſi factis huiuſmodi proteſtationibus Hinc fit, quòd, ſic dolosè cælans impedimentum, nulliter profitetur, & poteſt à Religione eijci prodito morbo.

150 Sed loquendo de eo, qui ære alieno grauatus, aut ad ratiocinia obligatus, accedit, an eius profeſsio ſit nulla, ſi deceptâ Religione profitetur; Reſpondet *Rodericus* (10) affirmatiuè, & adducit pro hac ſententia Conſtitutionem Sixti V., qui in ſua Conſtitutione prohibuit, ne recipiantur ad Religionem, ingente ære alieno grauati ſuprà vires facultatum ſuarum, &, ſi recipiantur, eorum receptio, & profeſsio irrita declaratur. Conſtitutionem porrò Sixti V. modificauit Gregorius XIV., poſtremò vtramque reduxit ad terminos iuris communis Clemens VIII. an. Dom. 1602. die 2. Aprilis per ſuam Conſtitutionem, quæ incipit In ſuprema Eccleſia (11), & meminit de ea *Sanchez* (12), relictis tamen in ſuo robore pœnis, ibi contentis contrà Superiores, qui eâ formâ non ſeruatâ, aut illis impedimentis affectos ad Religionem admittunt. Et quidèm rationabiliter, nàm Religionis profeſſio cum iure naturali pugnare non debet, at iuſtitiæ legibus Debitor eſt Creditori obligatus, ergo eas violare non debet, vt Religionem profiteatur. Non enim (teſte Apoſtolo) ſunt facienda mala, vt eueniant bona. Deindè præceptum omittendum non eſt propter opus conſilij, arguit *Azorius* (13); ſed Religionem ſuſcipere eſt opus conſilij, alienum autem reſtituere eſt præceptum; Hinc iure meritò interdicitur Superioribus Regularibus huiuſmodi ære alieno grauatos ad Religionem admittere.

151 Quid ergo dicendum, ſi tacito impedimento profiteatur contrà Pontificis Decretum, & Religione deceptâ? Reſpondetur, profeſsionem, non obſtante tali contradictione, ſubſiſtere, ſed peccare profitentem. Quòd

I ſubſiſtat,

(5) *c. poſtulaſti de reſcr.*
(6) *ca. vlt. iuncta Gloſ. de reg.*
(7 *l. 10 tit 2 p 4.*
(8) *Couaruuias de ſpõ. 2. part. Nauar. 3. conſil. tit de reg conſil 21. p. 245.*
(9) *Paſſer. to. 3. qu. 189. art. 10. inſpect. 4. n. 159.*

(10) *Roder. to 3 qu. 10 num. 9.*
(11) *tom 3. Bullar in Clem. 8 conſtit. eius. 83.*
(12 *Sanch. de matrim. 7. diſp. 37. qu. 4 nu. 34. manual qu. 19 art 3.*
(13) *Azor. inſtit. moral. lib. 12. c. 1. q. 1.*

ſubſiſtat, probatur, quià Decretum Pontificis, eſtò prohibeat ſic vinculatos profiteri, eorum tamen profeſſionem non irritat; neque ex inhibitione arguitur annullatio, nàm multa fieri non poſſunt, eò quia prohibita, ſed facta tenent. Voto enim ſimplici caſtitatis adſtrictus; etſi nubere prohibeatur, ſi tamen nubit, matrimonium tenet; vnde ſequitur, quòd, etſi profeſſio ſit illicita, tamen valida. Peccat verò, vt dixi, cùm agat in re graui, contrà Pontificis Decretum; nec aliud probant argumenta, ſuperiùs adducta, quàm quòd illicitè profiteatur; quarè contrà taliter profitentem non habet locum expulſio.

152 Qualiter verò ſic vinculati poſsint licitè ingredi Religionem, docet Diuus Thomas (13), quòd, ſi debita facultates profitentis excedunt, vnde nequeat per alios ſatisfacere, ſat erit bonis ſuis cedere, eò quòd liberi Hominis perſona non ſit Creditori obligata, ſed res eius, & bona. Hoc autem limitat *Azorius* (15) ad eum, qui generaliter cedit, nec ſubeſt ſpes ex eius commoratione in Sæculo per paucos annos, vt ex integro poſsit Creditoribus ſuis facere ſatis. Exemplum eſto: Titius Caio debet quingentos aureos, ſoluit centum, quos habet, nec poteſt reliquos, nec vlla probabilis ſpes ſubeſt, aliquid amplius in poſterùm habendi, tutâ conſcientiâ poteſt Religionem capeſſere, quoniàm, etiamſi extrà Religionem maneat, ſoluendo non erit, & impoſsibilium nulla eſt obligatio, hinc in iure dicitur (16), *Is nullam videtur actionem habere, cui propter inopiam Aduerſarij actio eſt inanis*.

153 Dantur quoque alij, qui prohibentur profiteri, puta, filij illegitimi, ſpurij, ſacrilegi, inceſtuoſi, vel naturales, criminoſi; quorum profeſſio per Sixtum V. annullatur, ſed per Clementem VIII. tantummodò interdicuntur criminoſi; prout in Conſtit. *In his, qui ad Religionum propagationem. ſub die* 17. *Aprilis* 1597. Gregorius XIII. ad profeſsionem admitti vetuit eos, qui originem ex relapſis Iudeis, Mahumetanis, & Hæreticis, damnatis per ſententiam in Foro Eccleſiaſtico, & hoc ſiuè ducant originem per paternam, vel maternam lineam, vſque ad quartam generationem incluſiuè. *Conſtit.* inc. *Muneris noſtri an.* 1583. *die* 1. *Aug.* Demptis enim illegitimis, quorum receptio à iure non excluditur; & contrà quorum defectum in natalibus non tenet proteſtatio, ſicut nec contrahentes originem à conuerſis ad Fidem, niſi fuerint eorum Parentes relapſi, vt habet Conſtitutio Gregorij, reliqui ſuprà recenſiti illicitè profitentur, eorum tamen profeſsio tenet, niſi contrà eam fuerit per Superiores Ordinis proteſtatum de nullitate, ſi cælato impedimento, vota emiſerint, quo enim caſu profeſsio irrita manet, & nulla, ideoque profeſſus eiectioni ſubiectus. Ratio eſt, quia, licèt talis profeſsio non ſit ſuapte natura irrita, poteſt tamen eijci, quià non fuit datus conſenſus legitimus ex parte recipientium, vt inquit *Peÿrinus* (17); receperunt enim eum cum iſta conditione, ſi non deſcendiſſet ex Infidelibus &c., & diſpoſitio conditionalis, non exiſtente conditione, nihil operatur, vt *cap. Si pro te de reſcriptis in 6.*

154 Quæres, an prædictorum expulſio facienda ſit à Prælatis Ordinis cum eorum Collegis, abſque interuentu Ordinarij. Et reſpondetur cum *Roderico, Manuale, & Peÿrino* (18) affirmatiuè. Probatur ex priuilegio *Leonis X.*, qui *an.* 1516. *die* 15. *Mart.* per

(14) *D Thom.* 2. 2. *q.* 189. *art.* 6. *ad* 3.
(15) *Azor. lib.* 12. *c.* 11. *q.* 5.
(16) *l. Nam et ſ ff. de dolo malo.*

(17) *Peÿr. to.* 1. *de Subd. qu.* 1. *cap.* 25. § 3.
(18) *Roder. to.* 3. *q* 17. *art* 9 *& q.* 11. *art.* 2. *Nauar. lib.* 3. *conſil. de regul. conſil.* 26 *n.* 13. *Manuel. q.* 52. *art.* 2. *concl.* 5 *ex Peÿr. loc. cit.*

per ſuam Conſtitutionem, quæ incipit, *Cùm ſicut n·bis*; concedit hanc facultatem Superioribus Ordinis. Nec obſtat diſpoſitio Concilij Tridentini ſeſs. 25. de regul. cap. 19., vbi dicitur, *quod, quicunque Regularis prætendat ſe per vim, aut metum, ingreſſum eſſe Religionem, aut etiam dicat ante debitam ætatem profeſſum fuiſſe, aut quid ſimile, veliτque habitum dimittere quacunque de cauſa &c., non audiatur &c., niſi cauſas, quas prætenderit, deduxerit coràm Superiore ſuo, & Ordinario*, quia, vt benè aduertit *Peÿrinus* ex *Sanchez*, quem ſequitur *Zacharias* (19), Concilium non procedit in profeſsione nullá, & irritâ ex Statutis Religionis, confirmatis à Pontifice, ſed procedit in cauſis, irritantibus profeſsionem de iure, vt colligitur ex allatis exemplis; profeſsio enim impuberum eſt ipſo iure nulla, ſicut, ſi fiat per vim, & metum, cadentem in conſtantem virum; de nullitate ergo profeſsionis, ortâ ex aliquo horum capitum, ſi profeſſus intrà quinquennium reclamauerit, poteſt Ordinarius vnà cum Prælato Ordinis diſcernere, non verò vbi profeſsio eſt nulla per Statutum ſpeciale; vel poſſet dici, per dictum caput prouideri. Subdito reclamanti, vt ibi patet, eò quia ſibi ipſi ius facere nequeat, & Superiores, contrà quos reclamat, habeat partem, idcircò ad iudicium Ordinarius poſtulatur non ità, dùm Iudex legitimus, cognita causâ, ex Seniorum conſilio expulſionem decernit. Atamen ex diſpoſitione Decreti Sacræ Congregationis, & aliorum, quæ infrà tradam part. 3. quæſt. 1. num. 3. conſultius eſt hiſce caſibus, vbi de nullitate agitur profeſsionis, interuentum Ordinarij poſtulare.

155 An autem expulſio taliter profitentium contrà Statuta, fieri debeat intrà quinquennium, ſicut de reclamantibus de nullitate dicitur; Reſpondetur, hos ſic profeſſos poſſe quocunque tempore expelli, & audiri; quia Concilium, claudens oſtium ad reclamandum poſt quinquennium, loquitur de contendentibus nullitatem profeſsionis, ex capitibus, ſuprà recenſitis in textu, non de illis, qui per Statuta, & proteſtationes prohibiti vouerunt. Ità *Sanchez loc. cit.* cum *Peÿrino, vbi ſupra*.

(19) *Sanch. lib. 7. matri. diſp. 37.*
Zach. in conſil. à num. 48. & ſeq.

FORMVLARIVM. PROCESSVS CONSTRVENDI

Pro Incorrigibilium expulſione ab Ordinibus Regularibus.

PARS SECVNDA.

1 *ANtequàm Superior Regularis aggrediatur proceſſum pro experienda incorrigibilitate Subditi, neceſſarium eſt, quòd iſte de delictis grauibus iuxta ius commune, aut proprij Ordinis Conſtitutiones antea fuerit ter punitus, aut canonicè, & iudicialiter monitus, aut notabili, ſeu extraordinaria pœna paternaliter mulctatus: & hoc ſiuè eiuſdem, ſiuè diuerſæ ſpeciei fuerint delicta ipſa.*

2 *Requiritur pariter, quòd delicta, ob quæ fuit punitus, habeant moralem continuationem in mala vita; ita vt ex ipſius conuerſatione, & vita relaxata appareat, ob adhibitam pœnitentiam, in nihilo meliùs Reum mutaſſe malos mores ſuos, quamuis ordinariæ correctiones Superiorum ſibi factæ fuerint.*

3 *De huiuſmodi autem delictis, punitionibus, canonicis monitionibus, ſeu notabilibus pœnitentijs conſtare debet; aut ex autographo ſententiarum, & ſpectabilium pœnitentiarum, quod in Archiuio Prouinciæ aſſeruatur iuxta quorundam Ordinum Statuta; aut per probationem Teſtium integrorum, qui de notorietate facti deponant circa pœnitentias, & correctiones adhibitas, & de earum cauſis.*

4 *His ſuppoſitis, debet Superior ſiuè Abbas, ſiuè Prouincialis &c. deuenire ad experimentum incorrigibilitatis per ſemeſtrem formalem Rei carcerationem, pœnitentias, ac ieiunia. Hæc autem carceratio facienda eſt, adhibito conſilio, & aſſenſu eorum Coniudicum (ſiuè ſint Diffinitores, ſiuè Conſiliarij, Diſcreti, Socij, Aſſeſſores, Conſultores &c. vocentur)*

qui

qui iuxtà varia Ordinum Statuta iudicant de grauioribus delictis Religioſorum, quæ iudicialiter, & per ſententiam vindicantur. Ad aggrediendum verò tale experimentum incipi debet proceſſus, vt ſequitur.

5 IN nomine Domini Amen. Cùm A. R. P. N. Prouincialis aduerterit, inter ſuos Subditos connumerari Fr. N. diſcolum, ſcandaloſum, & pluribus vitijs deditum, qui multa grauia delicta commiſit, de quibus, licèt punitus fuerit ad ſuarum legum normam, nunquàm tamen reſipuit; imò incorrigibilem de iure ſe prodidit. Et cùm ex ſua peruerſa conuerſatione non modica oriatur inter Religioſos conturbatio, & Sæculares plurimi ex ſua mala vita ſcandalizentur, imò, cùm maximum periculum immineat, ne malo ſuo exemplo plurimos perdat, & in viam perditionis trahat: cùmque omnes correctiones paternas idem A. R. P. expertus fuerit, fuiſſe, & eſſe inutiles ad ipſum reducendum ad bonam frugem, decreuit iuxtà Apoſtolicas, ac Regulares ſanctiones, hoc membrum putre reſecare, ne malignitate ſua cæteros Religioſos inficiat. Accito igitur me infraſcripto, quem Notarium creauit in ſolita forma, coràm Teſtibus, infrà notatis, decreuit Diffinitorium congregare, ad effectum habendi à quibus de iure conſilium, & aſſenſum prædictum Fr. N. incarcerandi, & omnia alia, prout de iure peragendi. Acta ſunt hæc: die . . anno .... in Conuentu N.

Ego N. Prouincialis.

Ego N. fui Teſtis.

Ego N. fui Teſtis.

Ego N. Actuarius,

6 ***Contingit autem, quòd expellendus ſit in Conuentu liber; aut quòd ſit in carcere, ob pœnam tertij delicti commiſſi; aut, poſt tertium delictum, apoſtatauerit, aut effracto carcere aufugerit; & iuxtà varietatem caſuum, varianda eſt forma proceſſus. Ponemus ergò, quòd Reus repertatur in Conuentu liber, vt conſtet de perſeuerantia eius in mala vita, poſt tertiam punitionem, aut notabilem pœnitentiam, examinandi ſunt tres, aut quatuor Teſtes integri, & bonum eſt, quòd ſint ex Superioribus, & Diſcretis localibus, aut alijs Religioſis ſenioribus; & facilitatis gratia hoc præſtari poteſt tempore, & actu viſitationis Conuentus, in quo degit Reus de Familia, quæ regulariter quotannis fit, quod præſtari poterit continuando proceſſum, vt ſequitur.***

7 Conſequenter volens A. R. P. Prouincialis informari de veritate circà malam conuerſationem, & impœnitentiam prædicti Fr. N., de quo fama vulgata eſt, quòd malè vixerit etiam poſt ſibi adhibitam correctionem, & pœnitentiam, vocari coràm ſe fecit R. P. N. Priorem, aut Guardianum &c. Conuentus N. ætatis annorum &c. Religionis autem &c. Teſtem ex officio aſſumptum, qui iuratus, & monitus, prout iurauit tacto pectore &c. fuit

Interrogatus, An ſciat cauſam ſuæ vocationis? Reſpondit &c.

Quos nam Religioſos habeat in ſua Familia Sacerdotes, Clericos, & Laicos Conuerſos. Reſpondit &c.

An aliquis eorum affectus ſit aliquâ notabili pœnitentiâ, ſeù monitione canonicâ, à quo tempore, & quâ de cauſa? Reſpondit &c.

An talis pœnitentiatus expoſt benè vixerit, mores ſuos in melius commutauerit, & ſigna emendationis dederit? Reſpondit &c.

De cauſa ſcientiæ prædictorum? Reſpondit &c

De conteſtibus? Reſpondit &c.

An prædicta ſint notoria in Conuentu? Reſpondit &c.

An amore, vel odio depoſuerit? Reſpondit &c.

ET HIS DEPOSITIS, & ſi, & in

in quantum &c. acceptatis, lectâ ſibi prius ſuâ depoſitione, cùm nihil ei addere, vel minuere voluiſſet, ſe ſubſcripſit, & dimiſſus eſt, ſaluo ſemper &c. Acta ſunt hæc die &c. menſis &c. anni &c. in Conuentu &c.

Ego N. depoſui, vt ſuprà.

Ego N. Prouincialis.

Ego N. Actuarius.

Si Teſtis ſuo examini aliquid velit addere, vel minuere, concludi debet examen, vt ſequitur.

Et his depoſitis, & ſi, & in quantum acceptatis, lecto ſibi ſuo examine, cui voluit addere, quòd &c., *& extendatur id, quod examinatus volet addere &c. ſiuè* voluit minuere &c. *ſiuè* ſe correxit in hoc, quod ſupradixit &c. ſed meliùs re penſatâ dixit &c. & ſe ſubſcripſit, & dimiſſus eſt; ſaluo ſemper &c.

8 *Pari forma examinandi ſunt alij duo Teſtes, quibus ſimiles ſuprà datis interrogationes fieri debent, & continuari proceſſus, vt ſequitur.*

Conſequenter coràm eodem A. R. P. Prouinciali vocatus fuit P. N. Vicarius, *ſeu* Diſcretus, Confeſſarius, Lector, Concionator &c. ætatis annorum &c. Religionis verò &c. Teſtis ex officio aſſumptus, qui iuratus, & monitus, prout iurauit tacto pectore &c. fuit

Interrogatus. In quo Conuentu moretur de Familia? Reſpondit &c.

A' quo tempore in eo moretur? Reſpondit &c.

Qui nam, & quales Religioſi de Familia ibi ſint? Reſpondit &c.

An aliquis eorum affectus ſit aliquâ notabili pœnitentiâ, ſeù monitione canonicâ; à quo tempore, & quâ de causâ? Reſpondit &c.

An talis pœnitentiatus expoſt benè vixerit, & ſigna emendationis dederit? Reſpondit &c.

De cauſa ſcientiæ prædictorum? Reſpondit &c.

De Conteſtibus? Reſpondit &c.

An prædicta ſint notoria in Conuentu? Reſpondit &c.

An amore, vel odio depoſuerit? Reſpondit &c.

ET HIS DEPOSITIS &c. vt ſuprà, vſque ad ſubſcriptionem Actuarij, concluditur examen; & iuxtà eandem methodum examinatur alius Teſtis.

9 *Poſt ſupradicta pro continuatione proceſſus, aduertendum, quòd aut in Archiuio aſſeruantur authentica memoria ſententiarum iudicialium ſiuè monitionum canonicarum, ſiuè notabilium pœnitentiarum, quæ datæ ſunt Religioſis iuxta ſtylum quorundam Ordinum Regularium: aut tales memoriæ in Archiuio, olim poſitæ, deperditæ ſunt: aut ex incuria Secretarij, ſeu Archiuiſtæ notatæ non fuerunt: aut ſtylus in Religione non eſt, quòd tales memoriæ deſcriptæ, vt præfertur, conſeruentur. Dato caſu, quòd dicta memoria habeantur regiſtratæ, continuetur proceſſus, vt ſequitur.*

10 Conſequenter A. R. P. Prouincialis præcepit mihi Actuario, vt è libris Prouinciæ, qui in Archiuio aſſeruantur, (adhibitis mecum duobus Teſtibus, ad hoc ſpecialiter vocatis, & rogatis) compulſarem fideliter copiam ſententiarum iudicialium, canonicarum monitionum, aut notabilium pœnitentiarum, prædicto Fr. N. Reo diuerſis temporibus inflictarum, & in hoc proceſſu infererem. Proindè vocatis ad hoc in Teſtes PP. FF. N., & N. Sacerdotibus, ipſis benè videntibus, & legentibus; reperi in libro &c. *& deſcribatur qualitas libri; ſi ſit in folio magno, aut paruo; ſi coopertus ſit pelle rubea, aut membrana pergamena &c.* folio &c. deſcriptum, vt ſequitur. *& tranſcribatur ad literam, quod ibi reperitur.*

Pariter folio &c. *& pariter deſcribatur.*

Itidem folio &c. *& ſimiliter extendatur.*

Acta ſunt hæc die &c. menſis &c. anni

anni &c. loco &c.

Ego N. Actuarius.
Ego N. fui teſtis.
Ego N. fui teſtis.

11 *Dato verò caſu, quòd memoria prædicta non reperiantur, quia Secretarius Prouinciæ ex incuria eas non adnotauit, aut ab Archiuio ſurreptæ, aut deletæ de libro fuerunt; aut ſtylus Religionis eſt, quod illa non conſeruentur, probandæ ſunt per Teſtes ſententiæ, ſeu monitiones. aut notabiles pœnitentiæ, Reo ter inflictæ, & continuari proceſſus, vt ſequitur.*

12 Conſequenter volens A. R. P. Prouincialis antè conuocationem Diffinitorij facere conſtare in actis de notabilibus pœnitentijs, ter inflictis inutiliter præfato Fr. N. Reo, licèt hoc ſit publicum, & notorium, decreuit ſuper hoc congruos Teſtes, ex officio aſſumendos, examinare. Proindè vocare coràm ſe fecit P. Fr. N. Sacerdotem annorum ætatis &c Religionis verò &c., & ipſi dato iuramento &c. prout iurauit tacto &c. fuit

Interrogatus. An cognoſcat, & à quo tempore Fr. N.? Reſpondit &c.

An, & in quo Conuentu fuerit ſecum de Familia? Reſpondit &c.

An dicto Fr. N. data fuerit aliqua notabilis pœnitentia; qua de cauſa; vbi, & quandò, & qualis? Reſpondit &c.

Quomodò hoc ſciat? Reſpondit &c.

An hoc in Prouincia, ſeu Conuentu ſit notorium? Reſpondit &c.

An poſt tales pœnitentias, dictus Fr. N. emendatus ſit? Reſpondit &c.

De cauſa ſcientiæ? Reſpondit.

An amore, vel odio depoſuerit? Reſpondit &c.

ET HIS DEPOSITIS &c. vt ſuprà num 7.

Pari modo, & forma examinandi ſunt alij duo Teſtes, quibus intentum probetur.

13 *His igitur, vt præfertur, peractis, congregare debet Iudex Coniudices ſuos, puta, Diffinitores, ſeu Socios, Aſſeſſores, aut Conſultores iuxtà varias Ordinum Regularium Conſtitutiones, & ab eis exquirere, an ſit in caſu decernendi carcerem formalem per ſex menſes ad probandam incorrigibilitatem, in ordine ad expulſionem, & proſequi debet proceſſus, vt ſequitur.*

14 Conſequenter anno &c. menſe &c. & die &c. & loco &c. in Cameram, in qua congregari ſolet Diffinitorium ab eodem A. R. P. Prouinciali conuocati fuerunt RR. PP. N. N. N. &c. Diffinitores &c. & præmiſsâ, vt moris eſt, Spiritus Sancti inuocatione, ſtatuit coram illis proceſſum, hucuſque conſtructum proponere; *in quo conſtat* de tribus notabilibus pœnitentijs, inflictis prædicto Fr. N. Reo, & de continuatione eiuſdem in mala vita, quem quidèm proceſſum clara, & intelligibili voce per me Actuarium legi fecit omnibus, ac ſingulis, benè audientibus, ac intelligentibus. Abſolutâ mox lectura, idem A. R. P. Prouincialis eiſdem propoſuit, an ipſe Fr. N. Reus debeat formaliter incarcerari per ſex continuos menſes iuxtà Sanctiones Apoſtolicas, vt tali modo ad emendationem morum compellatur; aut eius incorrigibilitas plenè probetur. Qui RR. PP. maturè conſideratis omnibus, conſilium, & aſſenſum dederunt, vt prædictus Fr. N. Reus per tale tempus formali carceri manciparetur. Acta ſunt hæc die, & loco, quo ſuprà &c.

Ego N. Diffinitor.
Ego N. Diffinitor.
Ego N. Diffinitor.
Ego N. Diffinitor.
Ità eſt Ego N. Prouincialis.
Ego N. Actuarius.

15 Conſequenter in executionem prædictorum idemmet A. R. P. Prouincialis vocari coram ſe in publico Religioſorum Capitulo fecit prædictum Fr. N. Reum, ipſoque genuflexo, ad

ad eum habuit paternum, ac grauem ſermonem, in quo exprobauit illi repetita delicta, puta, quòd tali tempore, & loco &c. commiſit tale ſcandalum &c. *& hic recenſeantur delicta trina, ſeu plura, ob quæ fuit notabiliter pœnitentiatus* Et quòd nihilominùs per pœnitentias emendatus non eſt, imò nouos adiecit defectus & peruerſos mores oſtendit; proindè cum conſilio, & aſſenſu Diffinitorij decernit, iuxtà Ordinis Statuta, eſſe formaliter *carcerandum per ſex menſes*, vt per talem pœnitentiam à mala vita reſipiſcat. Proteſtando ex nomine ſuo, & totius Religionis, quòd, ſi poſt dictam pœnitentiam, in ſua peruerſitate, & malitiâ perſeuerauerit, tanquam incorrigibilis ab Ordine expelletur. Hortatus eſt tandèm, & ipſum obſecrauit per viſcera D. N. I. C., vt de ſua ſalute recogitaret, & ex corde pœniteret. Et omnibus Religioſis meritum ſanctæ obedientiæ indulſit, ſi ſpecialem orationem facerent pro conuerſione ipſius, ne ex ipſius incorrigibilitate cogeretur ad ipſum eijciendum à gremio Religionis. Mandauit tandèm, decretum talis carcerationis executioni demandari. Acta ſunt hæc die &c. loco &c.

Ego N. Actuarius.

In cuius decreti, ac mandati executionem ipſe Fr. N. Reus carceri mancipatus eſt, vt conſtat ex iurata relatione, mihi facta à Fr. N. Cuſtode carceris in his verbis.

Io Fr. N. con mio giuramento, che preſto, toccando le ſacre Scritture, depongo d'hauer riceuuto ſotto la mia cuſtodia Fr. N. per tenerlo nella carcere formale di queſto Conuento, nella quale l'hò attualmente rinchiuſo, e ſerrato ſotto chiaue, e ciò d'ordine del M. R. P. Prouinciale. In fede di che &c.

Io Fr. N. Cuſtode della carcere.

Si neſcit ſcribere ponatur. In fede di che, non ſapendo ſcriuere faccio di mia mano queſto ſegno di croce ✠.

Acta ſunt hæc die &c. loco &c.

Ego Fr. N. Actuarius.

16 *Si audito à Superiore decreto, & mandato carcerationis, Reus appellet, non admittatur eius appellatio, ſed eam refutet Prouincialis, tanquam nullam, & apprehendi eum faciat, & in carcerem detrudi faciat, & factum deſcribatur, vt ſequitur.*

17 Et cùm audiſſet præfatus Fr. N. Reus decretum, ac mandatum A R. P. Prouincialis de illo incarcerando, ſurgens, & ſtans à dicto decreto appellationem ad Superiores Generales interpoſuit; quam appellationem tanquam nullam, ac friuolam idem A. R. P. Prouincialis reiecit, & mandauit FF. N. N. N. laicis Conuerſis, vt eum apprehenderent, & in carcerem ducerent; quod promptè executum fuit, & ipſe Fr. N. Reus in carcerem coniectus eſt, vt conſtat ex iurata relatione, mihi facta à Cuſtode carceris per verba ſequentia. Io Fr. N. con mio giuramento &c. *vt paulò ſupra.* Acta ſunt hæc die &c. loco &c.

Ego Fr. N. Actuarius.

18 *Aduertat Prouincialis, quòd, ſi rationabiliter præuideat. Reum proteruum contumacem, ac ferocem non eſſe ſibi pariturum, præparet quatuor, aut ſex Religioſos conſtantes, & validos & ſi opus eſt, etiam ad propriam defenſionem armatos, qui valeant ipſum velit, nolit, apprehendere, & incarcerare; & in horum defectum, inuocare poteſt auxilium brachij Sæcularis Eccleſiaſtici (ſi eius habetur familia armata), aut laici, ad hoc, quòd captura aſſecuretur.*

19 *Si in apprehenſione Reus percutiat, vulneret, mutilet, aut occidat detrudatur in carcerem, & inſtruatur proceſſus alius per viam notorij, cum deliquerit Reus in facie, & coram Iudice, & Religioſorum Capitulo, & condemnet ad pœnam ſtatutariam, iuxta praxim cuiuſque Religionis, & tali caſu carceratio non debet eſſe formalis, ſed ad cu-*

ſtodiam, donec fuerit ſententiatus ad pœnam debitam pro percuſſionibus, aut vulneribus, quæ inflixit eum apprehendere volentibus. Deſcribatur autem executio decreti carcerationis, vt ſequitur.

20 In cuius decreti, ac mandati executionem, cùm prædictus Fr. N. Reus iuſſus fuiſſet ab eodem A. R. P. Prouinciali, vt in carcerem pacificè iret, ipſe perfrictâ fronte reſpondit &c. *& hic deſcribantur ea, quæ dixerit.* Et cùm idem A. R. P. Prouincialis iuſſiſſet FF. N. N. & N. laicis Conuerſis, *ſiuè* Birruarijs, ad hoc ſpecialiter obtentis ab Illuſtriſſimo, & Reuerendiſſimo Epiſcopo, *ſiuè* Perilluſtri D. Prætore, vt eum apprehenderent, ipſe pugnis, calcibus, morſibus &c. ſe defendit, ne appræhenderetur, & ex his Fr. N., ſiuè N. birruarius, euaſit cum liuore in oculo, facie, &c. *aut* morſu in manu dextera &c. *ſiuè* fuit proſtratus in terra &c. *ſiuè* percuſſus pugno, & copia ſanguinis effluxit è naribus &c. *& hoc modo adnotentur per extenſum omnia accidentia. Siuè* idem Fr. N. Reus euaginauit ſtylum, pugionem, cultellum &c. *ſiuè* eduxit piſtolettum, quod gerebat occultatum, & exploſo illo vulnerauit, *aut* occidit F. N., *aut* N. birruarium &c. Sed appræhenſus à cæteris, in carcerem coniectus eſt. Quod nouum delictum publicum, & notorium decreuit idem A. R. P. Prouincialis ſecundùm Statuta Ordinis punire, antequàm ad carcerationem formalem prò experienda incorrigibilitate deuenietur. Proindè idem A. R. P. Prouincialis proteſtatus eſt, & expreſsè declarauit, & mandauit, prædictum Fr. N. Reum de hoc nouo delicto detineri debere in carcere ad cuſtodiam, donec fuerit de eo ſententiatus, & pœnam Statutariam pro illo ſubierit; reſeruando ſibi ius decernendi, quandò prædictus Fr. N. Reus debebit formaliter carcerari pro experienda eius incorrigibilitate, iuxtà præmiſſum Diffinitorij decretum. Acta ſunt hæc die &c. loco &c.

Ego N. Prouincialis.

Ego N. Actuarius.

21 *Completa igitur pœna noui delicti, commiſſi in eius appræhenſione (ſi quod commiſit. vt ſupra dictum eſt) debet Reus formaliter carcerari ad experimentum incorrigibilitatis: & idem eſt, ſi ille ſinè ſtrepitu fuerit ductus in carcerem. Manens autem in eo, debet exerceri pœnitentijs, & ieiunijs iuxtà id, quod à Statutis Ordinis præſcribitur ſeruandum cum formaliter carceratis. Quòd ſi in aliqua Religione non habeatur Statutum de hoc, pœnitentia, & ieiunia ſibi præſcribenda ſunt à Prælato, cuius arbitrio commiſſa cenſentur, ſeruata tamen miſericordia, & charitate fraterna. Et tali caſu in decreto carcerationis, dato ſupra nu. 15. poſt illa verba* carcerandum per ſex menſes. *debent addi pœnitentia, & ieiunia, quæ Prælatus iniungenda iudicauerit, puta, dicendo.* per quod tempus dictus Fr. N. Reus teneatur ſemel in qualibet hebdomada, nempè feriâ ſexta, ſe in publica refectione diſciplinare per integrum Pſalmum *Miſerere*, & genuflexus comedere panem, & aquam tantùm, & illa die ieiunare. *Siuè* &c.

22 *Debet pariter Prælatus aſſignare taliter carcerato Religioſum deuotum, & grauem in Patrem ſpiritualem, qui eius Sacramentales Confeſſiones excipiat, frequenter viſitet, & paternis exhortationibus ad emendationem vitæ, & cordis compunctionem adhortetur. Debet pariter iniungere Superiori locali, vt ſaltèm bis in hebdomada eum viſitet; ab eo inquirat quomodò tractetur à Cuſtode carceris, ne ob eius aſperitatem ad deſperationem potiùs, quam ad compunctionem inducatur. Hæc autem fieri debent, vt appareat Prælatum nihil intentatum reliquiſſe, vt animam Fratris ſui lucretur. Et omnia adnotanda ſunt in proceſſu, vt ſequitur.*

23 Con-

23 Conſequenter idem A. R. P. Prouincialis vocare coràm ſe fecit R. P. N. Superiorem localem prædicti Conuentus, & P. N. Confeſſarium ſenem, & dicto Patri ſuperiori ſub formali præcepto obedientiæ iniunxit, vt bis ſaltem in hebdomada prædictum Fr. N. carceratum perſonaliter viſitet, & ab eo exquirat, quomodò tractetur in victu, ac alijs, ſibi neceſſarijs, à Cuſtode carceris; & ſi inuenerit malè ab eo tractari, hunc iuxtà regularia inſtituta puniat; aut etiam amoueat ab officio, & alium Cuſtodem fidelem, ac magis charitatiuum ei ſubroget. Quòd, ſi hæc præſtare aliquandò ob grauem cauſam ipſe Superior localis perſonaliter non poterit, deputet, durante impedimento, Vicarium ſuum, aut alium idoneum, qui prædicta, ſicut præfertur, adimpleat. Et ſi circà hæc Superior ſupradictus notabiliter negligens fuerit, per ſex menſes ab adminiſtratione Prælaturæ eum amouebit. Patri autem N. Confeſſario ſupradicto iniunxit munus excipiendi Confeſſiones Sacramentales prædicti Fr. N. carcerati; & quòd ipſum frequenter viſitaret, & ad æquanimitatem, patientiam, orationem, ac morum conuerſionem per exercitia ſpiritualia induceret, & animaret; ità vt nihil illi deſit, per quod ad bonam frugem reduci valeat. Qui prædicti Patres promiſerunt, munera, ſibi iniuncta, eſſe diligenter præſtaturos. Acta ſunt hæc die &c. loco &c.

Ego N. Prouincialis.

Ego N. Superior localis.

Ego N. Confeſſarius.

Ego N. Actuarius.

24 *Sub finem ſemeſtris, Prouincialis debet mittere ad carceratum duos Religioſos graues, (& bonum erit, quòd vnus ſit Superior localis, & alius Diſcretus antiquior Conuentus) ad explorandum illius animum, an velit a mala vita, tranſacta, reſipiſcere; quod in proceſſu adnotandum eſt, vt ſequitur.*

25 Conſequenter, cùm inſtaret finis ſex menſium carcerationis dicti Fr. N. Rei, A. R. P. Prouincialis informati voluit, an talibus pœnitentijs, ieiunijs, & carcere ille diſpoſitus ſit ad eiurandam duritiem proprij cordis, & concipiendum ſpiritum compunctionis, ac emendationis. Proindè vocari coràm ſe fecit R. P. N. Superiorem localem, & P. N. Diſcretum antiquiorem Conuentus, & illis iniunxit, vt ad carcerem ſe conferrent, & explorarent mentem prædicti Fr. N. carcerati, an habeat animum corrigendi vitam ſuam, & mores in meliùs mutandi, & quæ ab eo accepiſſent, fideliter ipſi A. R. P. referrent. Qui Patres promptos ad exequendum dictum mandatum ſe exhibuerunt. Acta ſunt hæc die &c. loco &c.

Ego N. Actuarius.

26 *Habito ſermone à prædictis cum carcerato, & explorata eius mente debent referre ad Prouincialem omnia eius dicta, & facta, & regiſtrari in proceſſu, vt ſequitur.*

27 Conſequenter coram eodem A. R. P. Prouinciali, ac infraſcriptis comparuerunt ſupradicti R. P. N. Superior localis, & P. N. Diſcretus, & ſub iuramento, quod præſtarunt tacto pectore, more ſacerdotali, retulerunt, ſe aſſociatos à PP. FF. N. & N. Teſtibus, ad hoc ſpecialiter rogatis, & adhibitis, vt intereſſent colloquio, habendo cum dicto Fr. N. carcerato, iuxtà prædictum mandatum, ſibi factum, & ad omnia benè attenderent, & à Cuſtode admiſſi intrà carcerem, ſimul cum præfatis Teſtibus, interrogauerunt eum, an vellet amodò vitam morigerati Religioſi gerere, antiquum hominem exuere, & antiquam conuerſationem in meliùs commutare. Qui præfatus Fr. N. reſpondit &c. *& hic deſcribantur ea omnia, quæ ipſe carceratus dixerit, aut fecerit.* Et hæc omnia Teſtes ſupradicti, & infraſcripti, medio iuramento, quod præſtiterunt, confirmarunt. Acta ſunt

K 2 hæc

hæc die &c. loco &c.

Ego Fr. N. Superior localis.
Ego Fr. N. Diſcretus affirmo.
Ego Fr. N. fui Teſtis.
Ego Fr. N. fui Teſtis.
Ego N. Prouincialis.
Ego N. Actuarius.

28 *Poteſt autem Reus diuerſimodè ſe geſſiſſe in reſponſione, data prædictis Delegatis, ad ſcrutandam eius voluntatem. Nam, vel poteſt reſpondiſſe ſe pœnituiſſe de mala vita, tranſacta, & concepiſſe firmum propoſitum amodò benè viuendi. Vel poteſt dediſſe verba emendationis ambigua. Vel poteſt apertè oſtendiſſe animum adhuc peruerſum, & induratum. Si primum, continuari debet proceſſus, vt ſequitur.*

29 Conſequenter cum completi fuiſſent ſex menſes carcerationis formalis prædicti Fr. N. Rei ad normam Apoſtolicarum, & Ordinis Sanctionum, & ad iuratam relationem ſupradictorum Patrum N., & N. ipſe Reus ſigna pœnitudinis, & ſpem emendationis dederit, A. R. P. Prouincialis, conuocato Diffinitorio in ſolitam cameram, per me Actuarium legi fecit totum proceſſum: quo lecto, ab ipſis conſilium petijt, quid ſibi videretur in hoc caſu agendum. Qui RR. PP., maturè conſideratis omnibus, & attentis ſignis emendationis promiſſæ, à Reo datis, & quòd Deus de lapidibus ſuſcitare poteſt filios Abrahæ; & quòd nullius, dùm viuit, deſperanda eſt correctio, in eam iuerunt ſententiam, vt è carcere educeretur, & coràm Diffinitorio grauiter admoneretur, ſibi facta expreſſa proteſtatione, quòd, ſi factis promiſſam emendationem non oſtenderit, aut aliquod ſcandalum de nouo commiſerit, habebitur pro incorrigibili de iure, & ab Ordine expelletur. Tunc A. R. P. Prouincialis immediatè adduci coràm omnibus fecit prædictum Fr. N., ad quem genuflexum, & humiliter veniam petentem, & emendationem denuò promittentem grauem ſermonem habuit, & aduocatis ad hoc ſpecialiter in Teſtes PP. FF. N., & N. proteſtatus eſt, quòd, ſi amodò Regulam, & Conſtitutiones non ſeruauerit, Superioribus obediens non fuerit, pacificè cum alijs Religioſis non vixerit, aut aliquod ſcandalum intrà, vel extrà Clauſtra commiſerit, tanquàm incorrigibilis de facto, & de iure iudicabitur, & à Religione eijcietur. Qui Reus iterùm emendationem promittens, proteſtationem ſibi factam acceptauit, & ſic pro tunc dimiſſus eſt. Acta ſunt hæc die &c. loco &c.

Ego Fr. N. promitto, & accepto vt ſupra. *Si Reus neſcit ſcribere, ponatur, vt ſequitur.*

Et cùm dictus Fr. N. neſciret ſcribere, manu ſua lignum ✠ appoſuit.

Ego Fr. N. fui Teſtis.
Ego Fr. N. fui Teſtis.
Ego N. Diffinitor.
Ego N. Diffinitor.
Ego N. Diffinitor.
Ego N. Diffinitor.
Ità eſt ego N. Prouincialis.
Ego N. Actuarius.

30 *Hoc modo completo proceſſu, præparatorio ad expulſionem proceſſus, ipſe debet diligenter cuſtodiri in Archiuio Prouinciæ, aut Conuentus iuxta ſtylum Religionis, & conſeruari per triennium ad minùs. Et ſi nondùm completo triennio Reus non oſtenderit factis perſeuerantem, promiſſam emendationem, ad priſtinam vitam redierit, aut aliud ſcandalum nouum commiſerit, poterit continuari proceſſus ad expulſionem, vt inferius dicetur.*

31 *Si verò Reus, interrogatus in carcere à Patribus, miſſis à Prouinciali, iuxta dicta ſupra* num. 27., *nulla ſigna, aut ſpem dederit emendationis, ſed verba aut ambigua, aut expreſſa animi perſeuerantis in malo, & de ijs relatio facta fuerit Prouinciali, continuabitur proceſſus poſt dictum* num. 27., *vt ſequitur.*

32 Con-

32 Conſequenter, cùm completi eſſent ſex menſes carcerationis prædicti Fr. N., & ad iuratam depoſitionem Patrum, vt ſuprà miſſorum ad explorandam eius voluntatem, A. R. P. Prouincialis intellexerit, ipſum ambigua *ſiuè* nulla ſigna conuerſionis dediſſe, vt patet ex ipſorum relatione in actis exiſtente, conuocauit Diffinitorium, in ſolitam cameram, & totum proceſſum per me Actuarium legi fecit, & ab ipſis RR. PP. Diffinitorij conſilium petijt, quid agendum in hoc caſu. Qui maturè conſideratis, & diſcuſſis omnibus, cenſuerunt eſſe ad vlteriora procedendum, in ordine ad expulſionem. Acta ſunt hæc die &c. loco &c.

Ego N. Diffinitor.
Ego N. Diffinitor.
Ego N. Diffinitor.
Ego N. Diffinitor.
Ita eſt Ego N. Prouincialis.
Ego N. Actuarius.

33 *Poteſt dari caſus, quòd Reus, poſtquam liberatus eſt a carcere, & mutationem vitæ promiſit, per aliquot menſes benè viuat, & ex poſt aliquod graue ſcandalum committat. Poteſt pariter dari caſus, quòd ſcandalum nullum quidèm patret, ſed ad vomitum reuertatur, relaxatè viuat, orationem, & Chorum fugiat, turpia loquatur, ſerat diſcordias, Familiam conturbet, & ab eius conſortio fugiant cæteri Religioſi. Si commiſerit delictum, quòd iuxtà ſtylum Religionis via iudiciali puniatur, Iudex inſtruat proceſſum more ſolito, & omnia acta perficiat, vſque ad ſententiam diffinitiuam excluſiuè; nam talis ſententia debet eſſe ad expulſionem, quæ a ſolo Generali danda eſt. Interim, ſi delictum iuxta ſtylum, & Statuta Ordinis tale eſt, quòd Reus debeat mitti in carcerem ad cuſtodiam, poterit in hoc detineri vſque ad ſententiam expulſionis diffinitiuam.*

34 *Si autem graue delictum non commiſit, moribus tamen parùm religioſis, prodit vitam, non emendatam. Prælatus debet ſuper hoc inſtituere proceſſum per viam inquiſitionis mixtæ, nempè generalis quoad delicta, ſpecialis verò quòad perſonam. Hæc autem poteſt inſtitui aut ex fama præcedente, aut ex denuntiatione, ſiue accuſatione. Sed compendioſius fiet, ſi occaſione viſitationis generales Conuentus ipſa inſtituatur, vt ſequitur.*

35 In nomine Domini. Amen. Cùm A. R. P. N. Prouincialis, occaſione viſitationis generalis Conuentus N. audierit à pluribus Religioſis, fide dignis, Fr. N. (qui per ſex integros menſes, iuxtà Apoſtolicas, & Ordinis Conſtitutiones probatus eſt in carcere formali, in ordine ad expulſionem à Religione) non mutaſſe in meliùs mores ſuos, iuxtà id, quod promiſerat tùm exiſtens in carcere, tùm immediatè poſt liberationem, prout apparet ex proceſſu, in ſpecie fabricato, qui aſſeruatur in Archiuio Prouinciæ, *ſeù* Conuentus, imò ad antiquam vitam reuertiſſe, irreligiosè viuendo, decreuit inquirere per viam iudicialem ordinariam ſuper hoc. Quapropter in præſentia N., & N. Teſtium ſpecialiter adhibitorum, & rogatorum, in cameram ſuam vocato me infraſcripto, per exhibitionem iuramenti fidelitatis, quod præſtiti tacto pectore more ſacerdotali, me Notarium creauit, vt illi inſeruirem pro legitimo Actuario in fabricando proceſſu. Acta ſunt hæc die &c. loco &c.

Ego N. fui Teſtis.
Ego N. fui Teſtis.
Ego N. Actuarius.

36 *Aduertat Iudex, quòd ipſe debet eſſe valdè cautus in examinando, & nullo modo quærere de defectibus, aut tranſgreſſionibus Eijciendi nec in generali, nec in particulari, ne videatur Teſtes ſuggeſtiuè interrogare: ſed debet quærere tantùm; An Eijciendus religiosè vixerit. Quià verò*

verò ſemper inter alios Teſtes reperitur aliquis ſpecialis Amicus, Partialis, aut Factionarius Eÿciendi, qui interrogatus de eius vita, reſpondebit, illum eſſe optimum Religioſum, & exemplariſſimè vixiſſe (licèt ſit totum oppoſitum), ideò, ne cum læſione iuſtitiæ, & veritatis eius teſtimonium labefactet dicta aliorum, optimum erit a Teſtibus quærere, an, & qui ſint in Conuentu amici, partiales, & intrinſeci ipſius Eÿciendi, vt ex ventre proceſſus appareat partialitas Teſtis cum Reo, & ſic fides eius teſtimonio minuatur. Porrò examen poteſt inſtitui, vt ſequitur.

37 Conſequenter vocatus coràm A. R. P. Prouinciali fuit Fr. N. &c. ætatis annorum &c. Religionis verò &c. Teſtis ex officio aſſumptus, qui monitus, & iuratus, prout iurauit tact. &c. fuit

Interrogatus. In quo Conuentu, & à quo tempore moretur? Reſpondit &c.

An cognoſcat Fr. N. Reum, in eodem Conuentu commorantem? Reſpondit &c.

An ſit amicus eius Fratris. Reſpondit &c.

An Frater ille habeat in eodem Conuentu amicos intrinſecos, & partiales, & quos? &c.

An prædictus Fr. N. compoſitè, & religioſè vixerit; Chorum, ac orationes communes frequentauerit, munia boni Religioſi obierit; conuixerit pacificè cum alijs Fratribus; honeſtè cum omnibus, maximè Sæcularibus locutus fuerit? Reſpondit &c.

Quomodò ſciat ea, quæ depoſuit? Reſpondit &c.

An ſuper à ſe depoſitis habeantur alij Conteſtes, & qui? Reſpondit &c.

An ſupradicta ſint publica, & notoria? Reſpondit &c.

An amore, vel odio depoſuerit? Reſpondit &c.

Quibus habitis, & ſi, & in quantum acceptatis, lectâ ſibi priùs ſuâ depoſitione, dimiſſus eſt, & ſe ſubſcripſit. Acta ſunt hæc die &c. loco &c.

Ego Fr. N. depoſui vt ſupra.

Ita eſt Ego N. Prouincialis.

Ego N. Actuarius.

38 *Si Teſtis velit ſuæ depoſitioni aliquid addere, aut minuere, ſeruetur forma, data ſupra* num. 7. in fin. *Et ſi neſcit ſcribere, ſignum* ✠ *ſua manu apponat, vt ſupra* nu. 15. in fin.

39 *Iuxta ſupra datam formam examinandi, ſunt quatuor, aut ſex Teſtes ex ſenioribus, & grauioribus, vt plenè probata remaneat incorrigibilitas; & ſi aliquis Teſtis (ſinè quo plenè nequeat probari ſingularis aliquis exceſſus ſcandali, qui Teſtis ſit ab alio examinato indicatus) eſt in alio Conuentu, debet vocari, & examinari. Et benè aduertat Iudex, quòd Teſtes benè reddant cauſam ſui dicti in probanda Rei negligentia ad Diuina Officia; fuga ab oratione mentali; indeuotione in celebrando; crapula; commeſſationibus priuatis, murmurationibus, conuitijs in proximum; diſcurſibus inhoneſtis; verbis obſcænis, conuerſatione affectata, & parùm compoſita cum Sæcularibus, maximè fœminis, & alijs huiuſmodi, quæ probant malam conſcientiam, ac vitam relaxatam.*

40 *Completo proceſſu pro informatione Curiæ caſu quo Reus commiſerit poſt liberationem nouum delictum iudicialiter punibile, vt dictum eſt ſupra* num. 33.: *ſiuè examinatis Teſtibus ſuper mala, & immorigerata eiuſdem vita, ſicut traditur ſupra* num. 37. *exhibendæ, (vt de iure naturæ, ac diuino eſt) ſunt Reo defenſiones, & citandus eſt ad dicendum quarè non debeat eÿci à Religione tanquam incorrigibilis, vt facto ſe prodidit, nouum delictum committendo, ſeu mores ſuos, vt promiſerat non corrigendo: & debet ſibi concedi Aduocatus, ſeu Patronus, qui ſuas defenſiones componat, aſſignato ſibi*

termino

termino congruenti; & conceſſis ſibi debitis dilationibus, ad deducenda omnia, quæ faciant ad ſui tutelam, & continuari proceſſus, vt ſequitur.

41 Conſequenter intendens A. R. P. N. Prouincialis ad vlteriora procedere, vocare coràm ſe fecit dictum Fr. N., & illi dixit quid ſibi occurreret allegandum ad ſui excuſpationem; & proindè deduceret quæcunque pro ſe facerent ad euadendam expulſionem ab Ordine, ob ſuam incorrigibilitatem, de qua conſtat in actis. Proindè decreuit ſibi eſſe concedendam copiam proceſſus, vt ſuas defenſiones parare poſſet, conceſſo pariter ſibi Aduocato, ſeu Patrono, quem idemmet eliget ad defendendam cauſam ſuam. *Qui Fr. N* ſibi in Patronum nominauit P. Fr. N. Theologum, *ſiuè* D:N. Iuris vtriuſque Doctorem; quem idem A. R. P. Prouincialis approbauit, aſſignato eidem termino octo dierum, ad præſentandum inter acta ſuas defenſiones. Acta ſunt hæc die &c. loco &c.

Ego N. Prouincialis.

Ego N. Actuarius.

42 *Si Reus renuntiet defenſionibus, non debet eſſe Iudex facilis in acceptanda tali renuntiatione, ſed debet iterùm, & iterùm defenſionis ſpatium ſibi offerre; & ſi Reus neſciat quem ſibi nominet in Aduocatum, ſeu Patronum, debet Iudex illum ex officio aſſignare, & ampliùs ſi Patronus à Reo nominatus nollet abſque legitima cauſa tale munus acceptare, debet Iudex illum præcepto obligare, vt defenſiones Reo componat, ne iſte videatur oppreſſus, & indefenſus ſententiari. Talibus ergo caſibus omnia hic recenſita ſeruanda ſunt, & proſequi proceſſus, vt ſequitur.*

43 Conſequenter intendens A. R. P. &c., *vt ſupra num.* 41., *vſque ad illa verba Qui Fr. N &c.* Qui Fr. N. reſpondit, ſe nihil curare de defenſionibus, neque per ſe, neque per alium faciendis, & meliùs ſibi eſſe viuere in pace extrà Clauſtra, quàm conuiuere cum inquietudine in Religione: proindè faciant Superiores quidquid velint. Et cùm A. R. P. Prouincialis iterùm, atque iterùm illi intimaſſet, vt per ſe, aut per Aduocatum ſuum adduceret, quæ habere poteſt in ſui defenſam, ipſe Fr. N. ſemper perſtitit in eàdem reſponſione. Quod videns A. R. P. Prouincialis, ipſum dimiſit, & decreuit ad vlteriora procedere. Acta ſunt &c. *Siuè*. Qui Fr. N. reſpondit, ſe acceptare quidèm ſuas defenſiones, ſed quia ipſe ignorans eſt, neque ſcit, quem Aduocatum, aut Patronum nominare poſſit pro ſe, ſe remittit iuſtitiæ P. A. R. Prouincialis. Quo audito idem A. R. P. vocare coràm ſe fecit P. N. Theologum, quem ex officio aſſignauit in Patronum prædicto Fr. N., & decreuit ſibi conſignandam eſſe copiam Proceſſus, ſtatuendo ſibi terminum octo dierum, ad præſentandas in actis ſuas defenſiones: quem terminum dictus P. N. Patronus acceptauit, reſeruato ſibi iure petendi opportunas dilationes. Acta ſunt hæc die &c. loco &c.

Ego N. Prouincialis.

Ego N. Patronus.

Ego N. Actuarius.

44 *Aduertat Patronus, quòd in condendis defenſionibus non debet vllo modo impugnare ea, quæ ſunt facti: cùm enim, vt ſuprà dictum eſt, proceſſum ſit per viam notorij, locus non eſt impugnandi, quod probatum eſt eſſe notorium. Sed defenſiones debent conſiſtere in oſtendendo, quòd facta non tam grauia, aut Religioni nociua ſunt, vt cogant ad expulſionem: & in hoc inſiſtat Patronus. Et aduertendum, quòd, ſi Patronus inſtet, vt repetantur Teſtes examinati contrà Reum, & ipſe præſentet articulos interrogatorios: ſiuè proponat articulos probatorios, ſuper quibus ſit faciendus proceſſus defenſiuus, Prouincialis debet omninò annuere petitis.*

tis, ſaluo tamen ſibi iure reſecandi articulos, impertinentes, iniurioſos, aut captioſos.

45 *Præſentatis ab Aduocato, ſeu Patrono defenſionibus, debet Prouincialis deputare Aduocatum Fiſcalem ex parte Religionis, qui reſpondeat ad argumenta Patroni Rei; & reſponſio debet inter acta reponi, & communicari parti ex aduerſo ad hoc, quòd poſſit contrareplicare, & pariter contrareplicatio debet Actuario præſentari, & inſeri inter acta. Quæ omnia extendi debent, vt ſequitur.*

46 Conſequenter die &c. loco &c. comparuit coràm me infraſcripto P. N. Patronus prædicti Fr. N. & mihi conſignauit ſcripturam quandam, quam dixit continere defenſiones, & iura, fauore dicti Fr. N., ad hoc, quòd inter acta reponerem. Talis autem ſcriptura incipit &c., & deſinit &c. *& deſcribantur verba principij, & finis ſcripturæ.* & inter acta repoſui, ſignata litera A. Et factâ per me relatione A. R. P. Prouinciali de eiuſdem conſignatione, ipſe vocare coràm ſe fecit, me præſente, R. P. Theologum, & illi iniunxit, vt fungeretur officio Aduocati Fiſcalis pro parte Religionis, & reſponderet argumentis, adductis ad fauorem Fr. N. in prædicta ſcriptura, cuius, copiam eſſe à me illi tradendam decreuit ad prædictum finem. Qui R. P. Theologus munus ſibi iniunctum acceptauit, & reſponſionem, quamprimùm poterit, exhibere fauore Fiſci promiſit. Acta ſunt hæc die &c. loco &c.

Ego N. Theologus.

Ego N. Prouincialis.

Ego N. Actuarius.

47 Conſequenter comparuit coràm me infraſcripto R. P. Theologus, & conſignauit mihi ſcripturam quandam, quæ incipit, & deſinit &c., & quam dixit eſſe reſponſionem pro iure Fiſci Religionis ad rationes, adductas à R. P. N. Patrono Fr. N. fauore clientuli ſui, quam ſcripturam recepi, & inter acta repoſui, ſignatam litera B., & illa incipit &c., & deſinit &c. *& ponatur eius tenor.* Et cùm de tali præſentatione certioraſſem A. R. P. Prouincialem, ipſe præcepit, vt eius copiam conſignarem prædicto R. P. N. Patrono dicti Fr. N., vt poſſit contrà eandem, ſi volet, replicare. Acta ſunt hæc die &c. loco &c.

Ego N. Prouincialis.

Ego N. Actuarius.

48 Conſequenter, cùm iuxtà ſupradictum mandatum conſignaſſem prædicto R. P. Patrono Fr. N. copiam ſupraſcriptæ reſponſionis, in fauorem Fiſci Religionis; paucis poſt diebus comparuit idemmet Patronus, & dixit nihil ſibi occurrere replicandum dictæ reſponſioni. *Siue* conſignauit mihi ſcripturam, quæ incipit &c., & deſinit &c., & dixit eſſe replicationem ad ſupradatam reſponſionem, quam recepi, & actis adiunxi ſignatam litera C. Acta ſunt hæc die &c. loco &c.

Ego N. Patronus.

Ego N. Actuarius.

49 *Sit compleso proceſſu expulſionis, aduertendum eſt, quòd circà ſex Patres, qui ſimul cum Generali conuenire debent ad ſententiam expulſionis, poteſt caſuum varietas interuenire; nam vel Generalis abeſt à confinio Prouinciæ Fratris expellendi vltra tres dietas, nempè ſexaginta milliaria Italica, & tunc non tenentur dicti Patres perſonaliter adire Generalem, ſed ſufficit, quòd ad eum mittant vota ſua, vt ſupra diximus; ſi verò non diſtat vltra tres dietas, debent illum adire. Poſito ergò caſu, quòd non diſtet vltra tres dietas, proceſſus continuandus eſt, vt ſequitur.*

50 Conſequenter A. R. P. Prouincialis aduertens, quòd Reuerendiſſimus P. Generalis, ad quem ſpectat iuxtà Apoſtolicas Sanctiones proferre ſententiam diffinitiuam, non diſtat à

confinio

Digitized by Google

confinio huius Prouinciæ vltrà tres dietas, decreuit, pro ſuo munere, omnium hucuſque actorum tranſumpta authentica clauſa, & Prouinciæ ſigillo munita, per idoneam perſonam ad ipſum fideliter mittere, & inſuper commonefacere RR. PP. N. N. N. N. N., & N. Iudices deputatos, & electos in Capitulo ad expulſionem Incorrigibilium, ad quos opportunas literas obedientiales dabit, vt quantocyùs iter arripiant ad eundem Reuerendiſſimum Patrem, ea, quæ ſui muneris ſunt, præſtaturi. Et mihi Actuario iuſſit, acta proceſſualia omnia ſigillare, & literas obedientiales pro vnoquoque dictorum RR. PP. præparare. Acta ſunt hæc die &c. loco &c.

Ego N. Prouincialis.

Ego N. Actuarius.

51 *Sigillato igitur, vt debet, proceſſu, deforis deſcribendus eſt eius titulus hoc modo.* Proceſſus criminalis contrà Fr. N. in ordine ad expulſionem à Religione. Ad Reuerendiſſimum P. N. Generalem Ordinis N.

52 *Si autem Generalis abeſt vltrà tres dietas, debet Prouincialis conuocare ſex Patres, vt præfertur, deputatos ad expulſionem Incorrigibilium, vt poſſint ſimul conferre, & acta benè examinare, & votum ſuum formare, & ſimul cum proceſſu ad Generalem mittere; & proceſſus continuabitur, vt ſequitur.*

53 Conſequenter aduertens A. R. P. Preuincialis, Reuerendiſſimum P. Generalem abeſſe à confinio huius Prouinciæ vltrà tres dietas, decreuit conuocare RR. PP. N. N. N. N. N. N.,& N. Iudices electos in Capitulo Prouinciali ad expulſionem Incorrigibilium. Vocare ergò eoſdem coràm ſe fecit, & per me Actuarium illis præſentari iuſſit copiam authenticam omnium actorum, vt poſſent ſuper cauſa tota inter ſe conferre, & votum, ſeu vota, vt de iure debet, ad memoratum Reuerendiſſimum Patrem ſimul cum prædicta copia tranſmittere. Qui præfati RR. PP. dictam copiam receperunt, & promiſerunt, ſe quantocyùs, quæ ſui muneris ſunt, præſtaturos. Acta ſunt hæc die &c. loco &c.

Ego N. Coniudex.
Ego N. Coniudex.
Ego N. Coniudex.
Ego N. Coniudex.
Ego N. Coniudex.
Ego N. Coniudex.

Itá eſt Ego N. Prouincialis.

Ego N. Actuarius.

54 *Maturè, accuratè, & cum charitate, omnique paſſione humana ſepoſita, conſideratis actis, & diſcuſſis Cauſæ totius meritis, & inter ſe collatis ſententijs, & etiam ſecretò requiſito conſilio ab aliquo, Deum timente, Canoniſta in criminalibus in materia Regulari exercitato ſuper punctis difficilibus, & arduis, debent Patres ſupradicti, ſi in vnam coeunt ſententiam, vnicum votum formare, & illud propria ſubſcriptione, & ſigillis munire, & poteſt extendi, vt ſequitur.*

55 Reuerendiſſime Pater.

In Cauſa, actitata coràm P. Prouinciali huius Prouinciæ N. de conſilio, & aſſenſu ſui Diffinitorij contra Fr. N. memoratæ Prouinciæ, ad effectum illum expellendi ab Ordine noſtro, tanquàm perniciosum, & incorrigibilem, Nos infraſcripti Iudices, in Capitulo ad hoc munus electi iuxtà Apoſtolicas Sanctiones, vidimus diligentiſſimè, & maturè diſcuſſimus, & ponderauimus acta omnia proceſſualia, & iura tàm prò, quàm contrà Reum. Perſpeximus autem, quòd, *Et hic ſuccinctè tangantur puncta delictorum, probationum, iurium, adductorum per Patronum, & maximè releuantium prò, vel contra Reum, & citentur textus, & claſſici Doctores, qui faciunt ad ſingula puncta.* Quapropter inuocato Spiritus Sancti auxilio, adhibito ſtudio, & conſide-

ratione, collatis inter Nos ſententijs, & conſultis viris doctis, Deum timentibus, attentis ſupradictis, ſumus in voto. *Et hic deſcribatur votum ad expulſionem, vel e contrà.* Saluo ſemper meliori conſilio P. V. Reuerendiſſimæ, ad quod &c. Dat. &c. *Et omnes ſubſcribant.*

56 *Si Iudices prædicti in diuerſas abeunt ſententias, illi, qui in vnum ſenſum conueniunt, poſſunt commune ipſis votum firmare, alius autem, ſeu alij votum ſeparatum exarare, in quo tamen forma ſupradata ſeruari poteſt. Bonum autem eſt, quòd talis voti, ſeu votorum duo fiant exemplaria, ab ijſdem Patribus ſubſignata, quorum vnum conſeruetur in Archiuio, vnitum actis proceſſus originalis, ne aliquo inopinato euentu in tranſmiſſione ad Generalem aliud deperiret.*

57 *Formato voto, ſeu votis, vt dictum eſt, debent ſex Patres ſupradicti vnitim adire Prouincialem, & reſtituta ſibi copia actorum, quæ ipſis fuit tradita, conſignare debent ſupradicta duo exemplaria voti, aut votorum ſuprum, & proceſſus continuari, vt ſequitur.*

58 Comparuerunt coràm A. R. P. Prouinciali ſupradicti RR. PP. Coniudices, qui reſtitutâ eidem copiâ actorum, præſentarunt duo autographa voti, ab ipſis formati ſuper Cauſa prædicta, ad effectum conſeruandi alterum illorum cum actis originalibus, aliud verò tranſmittendi ad Reuerendiſſimum P. Generalem. Qui A. R. P. cum gratiarum actione illa recepit, & iuſſit mihi, vt infererem illa reſpectiuè in originali, & in copia actorum. Et tandèm idem A. R. P. decreuit omnia quamprimùm ad prædictum Reuerendiſſimum Patrem mittere: pròindè mandauit mihi, vt copiam proceſſus, addito prædicto voto, ſigillarem. Acta ſunt hæc die &c. loco &c.

Ego N. Prouincialis.

Ego N. Actuarius.

59 *Sigillari ex poſt debet proceſſus, & deforis apponi inſcriptio, & ad Generalem dirigi, prout ſuprà* nu. 51. *Generalis verò recepto, & luſtrato proceſſu, ſimul cum voto Coniudicum, ſi iudicauerit, Reum eſſe expellendum, poterit proferre ſententiam, vt ſequitur.*

60 Chriſti nomine inuocato. Nos Fr. N. Generalis Ordinis N. Viſo proceſſu, fabricato à P. N. Prouinciali noſtræ Prouinciæ N. contrà Fr. N. eiuſdem Ordinis, & Prouinciæ profeſſum in ordine ad eum expellendum à noſtra Religione, tanquàm incorrigibilem. Viſâ, & conſideratâ formâ, ſecundùm quam proceſſum eſt in hac Cauſa, in qua ſeruata cognouimus omnia, præſcripta ab Apoſtolicis Sanctionibus circà carcerationem ſemeſtrem, pœnitentias, & ieiunia. Viſâ, & obſeruatâ diligentiâ, & medijs, adhibitis à dicto P. Prouinciali ad eum reducendum ab bonam frugem. Viſâ prædicti Fr. N. perſeuerantiâ in malis moribus, & duritie in vita relaxata. Viſis rationibus, adductis à P. N. Patrono præmemorati Fr. N., reſponſionibus Fiſci ad prædictas, & replicationibus contrà has à prædicto Patrono. Viſo voto Patrum Coniudicum, deputatorum in Capitulo eiuſdem Prouinciæ ad examinandas huiuſmodi Cauſas. Viſis tandèm omnibus videndis, & conſideratis conſiderandis; Nos Fr. N. Generalis, qui ſuprà, Deum ſolum præ oculis habentes, vt de eius vultu noſtrum iudicium prodeat, per hanc noſtram diffinitiuam ſententiam, quam in his ſcriptis ferimus, Chriſti Ieſu nomine inuocato, & repetito, pronunciamus, declaramus, & ſententiamus, dictum Fr. N. eſſe verè incorrigibilem, & vt talem eſſe ab Ordine noſtro eijciendum; idcoque illum per hanc noſtram diffinitiuam ſententiam à memorato Ordine noſtro eijcimus, & eiectum eſſe declaramus,

ramus, admonentes eundem nullatenùs liberum à votis, in profeſſione factà *inter nos, emiſſis remanere*; & extrà Religionem noſtram degentem eſſe perpetuò ſuſpenſum ab exercitio Ordinum ſuorum, & Subditum Ordinario loci, in quo morari ipſum contigerit, facultate moderandi, & relaxandi dictam ſuſpenſionem iuxtà mandatum Apoſtolicum, memorato Ordinario penitùs interdicta; & quandiù, vità in meliùs mutatà, verè pœnitens ad Religionem non redierit, in habitu, & tonſura Clerici ſæcularis incedat. Lata, lecta, & publicata fuit in Conuentu &c. die &c.

Ego N. Generalis.

Ego N. fui Teſtis.

Ego N. fui Teſtis.

Ego N. Secretarius gener.

61 *Si eijciendus ſit Clericus prima tonſura, & nullo Ordine inſignitus, aut laicus Conuerſus poſt illa verba* inter nos emiſſis remanere *ſubiungatur*. Et vt habitu noſtræ Religionis nullo modo, & tempore vtatur ſub pœna falſi, & alijs latis contrà eos, qui, cùm laici ſint, habitum alicuius Religionis aſſumunt. Iniungentes ei, vt ſtatim, habitu noſtro exutus fuerit, Diœceſano ſuo ſe præſentet, & eius iuriſdictioni, & obedientiæ ſe ſubmittat. Lata, lecta &c. *vt ſupra. &c.*

62 *Tranſmiſſa ſententia à Generali ad Prouincialem, debet iuridicè coram Teſtibus Reo intimari, & ſi poſt eam intimatam intra decem dies, Reus appellat ad Sedem Apoſtolicam, debet expectari ſententia Iudicis, quem illa delegabit. Si verò non appellat, tranſacta ſententia in rem iudicatam, debet Prouincialis coram toto Capitulo Conuentuali Reum expoliare habitu Religionis, & induere eum habitu Clerici ſæcularis, aut laici, iuxta conditionem expulſi, & ſic eum à Conuentu expellere.*

63 *Si autem Generalis ob legitimas cauſas iudicauerit non eſſe expellendum, ſed perpetuo, aut diuturno formali carceri mancipandum, aut ad triremes tranſmittendum, ſi talem pœnam merentur delicta, commiſſa ab Incorrigibili; aut clauſtrali tugi cuſtodia coercendum; aut alia longa pœna mulctandum, variari iuxta pœnæ aſſignationem debet ſupraſcripta ſententia. Sed meliùs ſemper erit à morboſis huiuſmodi pecudibus ouile Religionis expurgare, vt contagij periculo oues ſanæ eximantur.*

64 *Tandem ſententia expulſionis ſignificanda eſt Ordinario, iuxtà mandatum Apoſtolicum, ſignificationis autem formam tradimus infra num. 96.*

FORMA PROCESSVS AD EXPVLSIONEM,

Dùm Reus eſt in Carcere, vel in actuali notabili pœnitentia in pœnam tertij delicti.

65 D*Abitur caſus, quòd Reus de tertio delicto reperiatur in carcere in pœnam illius; aut aliam confuſibilem, ac notabilem pœnitentiam ſubeat pro tertio crimine, & Prouincialis deſperans de illius correctione, expediens pro bono Religionis iudicet illum probare per ſemeſtrem carcerationem formalem, an verè incorrigibilis ſit. Tali caſu proceſſus incipiendus eſt, vt ſequitur.*

66 In nomine Domini. Amen. Cùm A. R. P. Prouincialis N. aduerterit Fr. N. Reum detineri in carcere, *ſiuè* actualiter macerari notabili, ac confuſibili pœnitentia ob tale delictum &c., *& hic deſcribatur delictum, ob quod actualiter punitur*. Et cùm pariter idem A. R. P. perpenderit, prædictum Fr. N. Reum alia de-

 licta

liſta ſcandaloſa perpetraſſe, de quibus, licèt debitè, & ad normam iuſtitiæ pœnitentiatus, non tamen poſt dictas pœnas emendatus eſt, vt communis fert fama; conſiderauit ſui muneris eſſe fortioribus medijs emendationem morum in prædicto Fr. N. Reo procurare, & ſi eum penitùs incorrigibilem animaduerterit, eundem à Religione expellere, ne contagione peſtifera cæteros Religioſos perdat, totumque Ordinem nouis ſcandalis deturpet, & conturbet. Accito igitur me infraſcripto in cameram ſuæ reſidentiæ coràm infraſcriptis Teſtibus, requiſito priùs à me iuramento fidelitatis, quod præſtiti tacto pectore, more Sacerdotali, me Notarium creauit, ad effectum, vt illi inſeruirem pro legitimo Actuario in proceſſu, quem inſtituere intendit ad normam Apoſtolicarum Sanctionum, & Conſtitutionum Ordinis noſtri. Acta ſunt hæc die &c. loco &c.

Ego N. Prouincialis.

Ego N. fui Teſtis.

Ego N. fui Teſtis.

Ego N. Actuarius.

67 *Debet ſubindè Superior idoneos Teſtes examinare, qui deponant de ſignis emendationis, minimè præſtitis à Reo poſt carcerem, aut notabiles, & confuſibiles pœnitentias, quas ſubijt pro primo, & ſecundo delicto. Proindè examinandi ſunt illi Religioſi, qui poſt tales pœnitentias commorati ſunt de Familia cum eodemmet Reo: & bonum eſt, quòd Teſtes examinandi, ſint è ſentoribus, ac grauioribus, ad hoc, quòd eorum teſtimonia ſint fortiora ad intentum. Forma autem examinis poteſt eſſe, vt ſequitur.*

68 Conſequenter intendens A. R. P. Prouincialis pleniùs informari de vita, parùm compoſitâ, & indicijs perſeuerantiæ in relaxatione prædicti Fr. N. Rei, decreuit ſuper hoc Teſtes idoneos examinare. Quapropter vocare coram ſe fecit P. N. de N. Sacerdotem &c. *& hic ponantur tituli dignitatis Teſtis; vt Theologi, Confeſſarij, Diſcreti, Ex Diffinitoris &c.* ætatis annorum &c. Religionis verò &c. Teſtis ex officio aſſumptus, qui monitus, & iuratus, prout iurauit tacto pectore &c. fuit

Interrogatus, An ſciat cauſam ſuæ vocationis? Reſpondit &c.

An, & à quo tempore cognoſcat Fr. N.? Reſpondit.

An, & in quo tempore, & loco fuerit ſecum de Familia. Reſpondit &c.

An in tali tempore dictus Fr. N. fuerit affectus aliqua notabili pœnitentia, & qua; & ob quam cauſam? Reſpondit &c.

An talem pœnitentiam humiliter, patienter, & exemplariter adimpleuerit? Reſpondit &c.

An poſt eam oſtenderit ſigna emendationis, & mutationis in melius à vita ſua præcedenti? Reſpondit &c.

De cauſa, & cauſis ſui dicti? Reſpondit &c.

De conteſtibus? Reſpondit &c.

An hæc ſint publica, & notoria? Reſpondit &c.

Cuius famæ prædictus Fr. N. habeatur? Reſpondit &c.

De cauſa talis famæ? Reſpondit &c.

De cauſa ſcientiæ prædictorum? Reſpondit &c.

An talis Fr. N. habeat aliquos ſuos partiales, & quos? Reſpondit &c.

An amore, vel odio depoſuerit? Reſpondit &c.

Quibus habitis, & ſi, & in quantum admiſſis, lectaque ſibi priùs ſua depoſitione, cùm noluiſſet ei aliquid addere, vel minuere, ſe ſubſcripſit, & dimiſſus fuit. Acta ſunt hæc die &c. loco &c.

Ego N. Teſtis depoſui, vt ſupra.

Ego N. Prouincialis.

Ego N. Actuarius.

Si Teſtis velit addere, minuere, aut ſe corrigere in ſua depoſitione, ſeruetur forma tradita ſupra num. 7. *in fine: & iuxta ſupradatam formam*

mam examinandi ſunt alij quatuor, aut ſex Teſtes, vt plenè probetur, quòd Reus, poſt duas notabiles pœnitentias adimpletas, mores malos minimè mutauit.

69 *Poſt hæc, ſi in Archiuio Prouinciæ, aut Conuentus conſeruatæ manent ſententiæ iudiciales, aut memoriæ notabilium pœnitentiarum, quæ ſolent dari Reis, prout dictum eſt ſupra* num. 9., *vel non. Si ſic, copia authentica extrahenda eſt; & inſerenda in proceſſu; & continuari debet, modo ſequenti.*

70 Conſequenter A. R. P. Prouincialis præcepit mihi &c. *vt ſuprà num.* 10.

71 *Si autem memoriæ talium pœnitentiarum non conſeruantur, aut ſunt deperditæ iuxtà dicta ſupra* num. 11. *curandum non eſt, cùm earum veritas probata remaneat ex depoſitione Teſtium, vt ſupra examinatorum. Porrò continuetur proceſſus, conuocando Diffinitorium, vt diximus ſupra* num. 13., *& totum deſeribi, vt ſequitur.*

72 Conſequenter Anno &c. Menſe &c. die &c. & loco &c. *vt ſuprà* num. 14. *Aduertatur ſolummodò, quòd poſt illa verba*, in quo conſtat, *debet poni* de duabus notabilibus pœnitentijs, inflictis prædicto Fr. N. Reo, & de continuatione eiuſdem in mala vita &c.

73 *Debet ex poſt continuari proceſſus, deſeribendo carcerationem ſecutam, & omnia acta, quæ facienda ſunt, eademque forma ſeruanda, prout dictum eſt ſupra à* num. 15., *vſque ad ſententiam, dandam à Generali.*

FORMA PROCESSVS AD EXPVLSIONEM,

Dùm Reus fugijt à Carcere, in qua detinebatur ad cuſtodiam, ſeù in pœnam tertij delicti.

74 *SI Religioſus, iam punitus de duobus delictis, qui reperiebatur in carcere ad cuſtodiam (dum interea fabricatur proceſſus de tertio delicto) ſiuè in carcere formali in pœnam tertij delicti, fugit è carcere, non completa pœna, ſibi iudicialiter inflicta, poteſt procedi ad fabricandum proceſſum in ordine ad expulſionem, ſeruata tamen forma, quam infra trademus. Si proceſſus pro tertio delicto, adhuc completus non eſt, debet omninò compleri, & ferri ſententia, & expectari decem dies à ſua publicatione, vt ipſa tranſeat in iudicatum. Proceſſus autem initiabitur, vt ſequitur.*

75 In nomine Domini. Amen. Cùm A. R. P. N. Prouincialis relationem habuerit de fuga Fr. N., qui ſententiatus fuerat ad carcerem formalem per menſes &c. *ſiue* qui detinebatur in carcere ad cuſtodiam, donec compleretur proceſſus delicti, de quo erat infamatus; *ſiue* qui fuerat citatus ad ſe ſiſtendum in iudicio, tanquàm prætenſus Reus de crimine, de quo manet ſufficienter indiciatus in proceſſu, qui coràm ipſo A. R. P. N. Prouinciali actualiter formatur; & aduerterit, quòd idem Fr. N. Reus aliàs pro duobus alijs delictis notabiliter pœnitentiatus, non tamen malos ſuos mores, ac vitam relaxatam mutauerit, adeò vt iuſtè exiſtimari poſſit incorrigibilis; pro ſui muneris debito iudicauit bonum eſſe experiri iuxtà normam Sanctionum Apoſtolicarum, ac Statutorum Ordinis, an ipſe realiter poſſit declarari incorrigibilis, & ſi talis fuerit repertus, ipſum ab Ordine expellere, ne ſua peſtifera contagione alios perdat, & toti Religioni ſua praua conuerſatione noceat. Vocato igitur coràm ſe, & PP. FF. N. & N. Teſtibus, ad hoc

hoc ſpecialiter rogatis, & adhibitis, in Cameram ſuæ reſidentiæ, dato mihi iuramento, quod præſtiti tacto pectore, more Sacerdotali, de fideliter exercendo munere, Me infraſcriptum Notarium creauit, ad hoc, quòd in actis iudicialibus, quæ facere intendit, illi pro Actuario inſeruirem. In quorum fidem &c. Acta ſunt hæc die &c. loco &c.

Ego N. Prouincialis.

Ego Fr. N. fui Teſtis.

Ego Fr. N. fui Teſtis.

Ego Fr. N. Actuarius.

76 *Poſt hæc debet Prouincialis facere conſtare de notorietate incorrigibilitatis prædicti Rei, quam oſtendit poſt duas priores notabiles pœnitentias, quas ſubijt, iuxta dicta ſupra* num. 67., *& ad hoc examinandi ſunt Teſtes idonei, & ſint ex grauioribus, & quatuor, aut ſex, vt ex teſtium grauitate, & numero maius robur eorum teſtimonia ſortiantur. Forma autem poteſt eſſe eadem, quam dedimus ſupra* num. 68., *Quæratur ibi. Pariter ſeruanda ſunt, & aduertenda, quæ monuimus ſupra* num. 69. 70. & 71. Et continuati proceſſus, vt ſequitur.

77 Conſequenter Anno &c. Menſe &c. & die &c. & loco &c. *vt ſupra num.* 14. *vſque ad illa verba*, in quo conſtat, *& continuetur* in quo conſtat de duabus notabilibus pœnitentijs, inflictis prædicto Fr. N. de eiuſdem continuatione in vita mala, quam nunquam emendauit poſt illas adimpletas, & tandèm de fuga illius à carcere, ad quem damnatus fuerat ob tertium delictum, ab eodem commiſſum. *Siuè* & tandèm de fuga illius ab Ordine, apoſtatando poſt commiſſum tertium delictum, de quo fuerat diffamatus; quem quidem proceſſum altâ, & intelligibili voce per me Actuarium legi fecit omnibus, & ſingulis benè audientibus, & intelligentibus. Poſt quod idem A. R. P. Prouincialis propoſuit iiſdem RR. PP. Diffinitorij, an debeat inſtitui proceſſus ad expulſionem ab Ordine prædicti Fr. N., & expediat petere à Sacra Congregatione Concilij diſpenſationem, ità vt poſſit deueniri ad ſententiam expulſionis, abſque eo quòd prædictus Fr. N. fugitiuus probetur incorrigibilis per carcerationem formalem ſemeſtrem, attento maximè, quòd neſcitur, in quo loco ipſe Reus moretur, nec in fortias Religionis poſſit reduci. Qui RR. PP. maturè conſideratis omnibus, conſilium, & aſſenſum dederunt, quòd inſtitueretur proceſſus, & vt præfertur, peteretur à dicta Sacra Congregatione diſpenſatio. Acta ſunt hæc die, & loco ſupradictis &c.

Ego N. Diffinitor.

Ego N. Diffinitor.

Ego N. Diffinitor.

Ego N. Diffinitor.

Ità eſt Ego N. Prouincialis.

Ego N. Actuarius.

78 *Subindè formandum eſt memoriale, tranſmittendum ad Sacram Congregationem, in quo compendiosè narranda ſunt omnia delicta ſimul cum fuga Rei, & ſupplicandum, vt dignetur diſpenſare ſuper probatione incorrigibilitatis per carcerem ſemeſtrem, cum ex mala vita Rei ſatis appareat probata. Forma verò Memorialis poteſt eſſe, vt ſequitur.*

79 Eminentiſſimi, & Reuerendiſſimi Domini.

Prouincialis, & Diffinitores Prouinciæ N. Ordinis N. EE. VV. obſequentiſſimi filij humiliter repræſentant, in ſua Prouincia reperiri Fr. N. eiuſdem Ordinis, ac Prouinciæ Sacerdotem, *ſiuè* Clericum, *ſiuè* laicum Conuerſum, qui plura ſcandala (de quibus, licèt debitè punitus, nunquàm tamen emendatus eſt) committendo plurimùm Prouinciam conturbauit, & Religionem totam inquietauit, vt poteſt EE. VV. patere ex lectura Summarij authentici proceſſus, quod hic adnexum datur. Cum autem

tem vellent Superiores ad normam Decretorum huius Sacræ Congregationis per pœnitentias, ieiunia, & ſemeſtrem carcerationem, ipſe fugam arripuit, & à Religione apoſtatauit, & neſcitur vbi locorum reperiatur. Quapropter, vt ab vlteriori moleſtia, quam ab ipſius ſcandalis poteſt, Religio liberetur.

Supplicant omnes paternam benignitatem EE. VV. quatenus dignentur diſpenſare ſuper ſemeſtri carceratione, indulgentes, vt ſeruatis omnibus alijs, quæ ſunt præſcripta in Decretis de Apoſtatis, & Eiectis, poſſit contrà prædictum Fr. N. Reum ferri ſententia expulſionis, quantumuis non fuerit probatus incorrigibilis per dictam carcerationem. Quod &c. Quas &c.

Ego N. Prouincialis.
Ego N. Diffinitor.
Ego N. Diffinitor.
Ego N. Diffinitor.
Ego N. Diffinitor.

80 *Memoriali prædicto adiungi debet Summarium proceſſus incæpti contra Reum, cuius forma eſt, vt ſequitur.*

81 Summarium proceſſus initiati contrà Fr. N. profeſſum Ordinis N. Prouinciæ N.

Fr. N. indutus habitu Religionis de anno &c. die &c. in Conuentu &c. per manus P. N. ritè profeſſionem emiſit die &c. in Conuentu &c.

Anno &c. Menſe &c. die &c. commiſit &c. *Et hic deſcribatur ſumma riè delictum cum ſuis circumſtantijs.* Et de tali delicto fuit proceſſatus, & ſententiatus ad pœnam &c. *& hic exprimatur pœna illata.* *Siuè* fuit notabiliter pœnitentiatus pœnitentiâ &c. *& referatur per extenſum pœnitentia data.* Proceſs. fol. &c. Ex poſt (licèt per paucos dies ſpecimen mutationis vitæ dederit) ad priſtinos malos mores redijt. Proceſs. fol. &c.

Anno &c. Menſe &c. die &c. aliud crimen commiſit, nempè *& deſcribatur, vt paulò ſuprà dictum eſt.* Et indè per vnum, aut alterum menſem ſpecimen emendationis dederit, ad vomitum malæ vitæ redijt. Proceſs. fol. &c.

Tandem Anno &c. die &c. aliud delictum patrauit, puta &c. *& deſcribatur, vt ſupra.* Et cum in pœnam talis delicti detineretur in carcere, ad quem damnatus fuerat per menſes &c. *& exprimatur tempus carcerationis,* fugam arripuit. *Siuè* ſtatim, patrato delicto, fugit à Conuentu. *Siuè* cum de tali delicto eſſet diffamatus, & ſuper eo inſtrueretur proceſſus, ſe fugæ dedit.

Teſtes examinati viri graues, & omni exceptione maiores ſunt, puta Fr. N. ExProuincialis, *ſiue* ExDiffinitor, *ſiue* Theologus &c. R. Fr. N. Guardianus, *ſiuè* Nouitiorum Magiſter, *ſiue* Vicarius Confeſſarius &c. *& ſic exprimantur omnes Teſtes examinati cum titulis ſuarum reſpectiuè dignitatum &c.* & omnes ſupradicti deponunt de vita ſcandaloſa prædicti Fr. N. Proceſs. fol. &c. & fol. &c.

Ego N. Diffinitor.
Ego N. Diffinitor.
Ego N. Diffinitor.
Ego N. Diffinitor.

Ita eſt Ego N. Prouincialis.
Ego N. Actuarius.

Locus ✠ Sigilli.

82 *Poteſt contingere, quòd Sacra Congregatio non annuat petitis: & poteſt etiam emanare decretum fauorabile iuxta ſupplicata. Si primum, proceſſus hucuſque factus reponendus eſt in Archiuio, factò priùs decreto, quod ſequitur.*

83 Cùm Eminentiſſimi Patres non duxerint diſpenſare ſuper ſemeſtri carceratione, pœnitentijs, & ieiunijs, quæ ſubire debebat dictus Fr. N., antequàm declarari poſſet de iure, & facto incorrigibilis, vt contrà eum ferretur ſententia expulſionis ab Ordine; A. R. P. Prouincialis cum conſilio, & aſſenſu RR. PP. Diffinitorum

torum decreuit, quòd capto, & in fortias Religionis reducto, aut ad eam reuertente ſupradicto Fr. N., ipſum eſſe de facto incarcerandum formaliter per ſex menſes ad experimentum ſuæ incorrigibilitatis, & interim mandaui t proceſſum ſeruari in Archiuio. Acta ſunt hæc die &c. loco &c.

Ego N. Diffinitor.
Ego N. Diffinitor.
Ego N. Diffinitor.
Ego N. Diffinitor.
Ita eſt Ego N. Prouincialis.
Ego N. Actuarius.

84 *Si autem petita diſpenſatio fuerit obtenta, poteſt procedi ad vlteriora circà proceſſum in ordine ad expulſionem, ſed priùs citandus eſt per modum abſentis Reus, vt ſequitur.*

85 Cùm Fr. N. formaliter maneret detentus in carcere ex ſententia Diffinitorij ob delictum &c. *& hic exprimatur tenor delicti*. De quo concludenter fuit probatus Reus, vt apparet ex legitimo proceſſu, exiſtente in Curia. *Siuè*. Cùm Fr. N. detineretur ex decreto A. R. P. Prouincialis in carcere ad cuſtodiam ob delictum &c. *& hic deſcribatur delictum cum ſuis circumſtantijs*, de quo fuerat diffamatus, & vrgentibus indicijs grauatus, vt apparet ex proceſſu, ſuper hoc fabricato, quod aſſeruatur in Archiuio. *Siuè*. Cùm Fr. N. patrato delicto &c. *& hic exprimatur qualitas delicti*. de quo crimine ille erat notoriè Reus; *Siuè* vehementer indiciatus, & diffamatus, Reus fugam arripuerit; die &c. Menſis &c. Anni &c. à Conuentu N., in quo manebat, & fuerit Apoſtata à Religione, vagus, & profugus, vt notorium eſt, & tanquam talis denunciatus in pleno Fratrum Capitulo in prædicto Conuentu N. à P. N. Superiore locali iuxtà Ordinis Conſtitutiones; & citatus ad comparendum, & ſe excuſandum, & defendendum, in termino legitimo non comparuerit, & tanquàm contumax declaratus, ſententiatus fuerit in contumacia, prout apparet ex proceſſu, ſuper hoc condito, qui aſſeruatur in Archiuio. Cùmque intenderet A. R. P. Prouincialis prædictum Fr. N. incarcerare ad experiendum, an vellet ſuos malos mores corrigere, cùm, poſt alia, ab eodem commiſſa delicta, & pœnas, ob hæc inflictas, nunquàm emendationem oſtenderit, vt apparet ex actis; nequeatque talis carceratio executionem demandari ob fugam eiuſdem Rei, obtentaque fuerit diſpenſatio à Sacra Congregatione, vt abſque tali carceratione procedi poſſit ad ſententiam expulſionis; cùmq; neceſſarium ſit, ante talem ſententiam, Reum ipſum citare, & audire, ſi quæ adducere intendit ad ſuam defenſionem, ideò idem A. R. P. Prouincialis mandauit expediri per me Actuarium opportunum Monitorium, prout de iure, ad citandum prædictum Reum abſentem. In cuius mandati executionem, cùm Monitorium debitum extendiſſem, & ad mandatum eiuſdem A. R. P. Prouincialis publicaſſem in pleno Capitulo Conuentuali, illud affigendum curaui ad valuas Refectorij, & ad Cellam, in qua manebat dictus Fr. N., antequam fugam arripiet ad effectum &c. Acta ſunt hæc: die &c. loco &c.

Ego N. Actuarius.

85 Tenor porrò Monitorij prædicti eſt, vt ſequitur.

Fr. N. Prouincialis &c. Tibi Fr. N. ex aduerſo principali, auctoritate noſtri Officij, tenore præſentium, præcipimus, & expreſsè mandamus, quatenus infrà ſex dies, à publicatione præſentium numerandos, quorum duos pro primo, duos pro ſecundo, & duos pro tertio, & peremptorio termino aſſignamus, coràm Nobis perſonaliter teipſum præſentes, ad teipſum excuſandum, defendendum, & dicendum, quare non debeas iuxtà Apoſtolicas Sanctiones, & Ordinis Statuta, à noſtra Religione expelli, decla-

declaratâ priùs tua incorrigibilitate, in actis probatâ. Volumus autem præſens noſtrum Monitorium Tibi perſonaliter (ſi perſona tua commodè reperiri poterit) ſin autem Cellæ tuæ ſolitæ habitationis, & valuis Refectorij (dimiſſis ibidem, affixiſque copijs) præſentari, & intimari; & hoc, vt præfertur, Monitorium publicatum, & affixum ità te arctare, & afficere, ac ſi perſonaliter, & magis legitimè intimatum fuiſſet. Certificantes nihilominus Te, quòd, ſi in dicto termino non comparueris, Nos, tanquàm contumacem, contrà Te procedemus ad vlteriora. Dat. in Conuentu noſtro N. die &c.

Ego N. Prouincialis.

Locus ✠ Sigilli.

Ego N. Actuarius.

86 Anno &c. Menſe &c. die &c. comparuit coràm me infraſcripto Actuario Fr. N. Socius A. R. P. Prouincialis, & præſtito iuramento in forma ſolita, retulit, duas copias præiacentis Monitorij, à me ad hunc effectum ſibi conſignatas, affixiſſe ad valuas Refectorij, & ad oſtium Cellæ, in qua morabatur prædictus Fr. N. Reus, ſitam in Dormitorio communi verſùs meridiem *ſiue* orientem &c., cui titulus eſt &c. & hoc in præſentia Teſtium infraſcriptorum. Acta ſunt hæc in Conuentu &c. die, quo ſupra.

Ego N. fui Teſtis.

Ego N. fui Teſtis.

Ego N. Actuarius.

87 *Quanquam contra contumacem omnia iura clament, & poſſit Iudex abſolutè, illo non audito, ad vlteriora contra Reum procedere, tamen, cum agatur de omnium citrà mortem naturalem grauiſſima pœna viro Religioſo, puta, expulſio ab Ordine, ad abundantem cautelam bonum eſt illi Aduocatum, ſeu Patronum decernere, qui illius defenſiones componat, ne ſentiatus, & minimè defenſus euadat; & ipſe poſt expulſionem, quæſtionem contra Religionem moueat, vt indebitè, & contrà ius damnatus ſit. Optimum ergo eſt, quòd Prouincialis ex officio ſibi Patronum decernat, qui illi defenſiones faciat: & proceſſus poteſt continuari, vt ſequitur.*

88 Cùm expiratus eſſet terminus ſex dierum, aſſignatus Fr. N. Reo in ſuprà publicato Monitorio, & ad abundantem A. R. P. Prouincialis expectaſſet adhuc tres dies, & amplius, nec tamen ipſe Reus vnquàm comparuiſſet, per ſuum decretum pronunciauit, prædictum Fr. N. Reum eſſe contumacem. Quamuis autem poſſet liberè ad vlteriora procedi, ad abundantem tamen cautelam voluit idem A. R. P. Prouincialis prædicto Fr. N. Reo Aduocatum, ſeu Patronum decernere, vt ad illius fauorem producat, ſi quæ habet iura, ob quæ non debeat à Religione expelli. Quapropter vocare coram ſe fecit P. N. Theologum, cui decreuit conſignandam eſſe authenticã copiam actorum, *ſiuè* dandam eſſe facultatem luſtrandi proceſſum originalem, fabricatum contrà prædictum Fr. N. Reum; & mandauit eidem, vt partes Aduocati, ſeu Patroni ad fauorem prædicti Rei ſuſciperet, & termino octo dierum defenſiones præſentaret. Qui P. N. Theologus munus, ſibi demandatum, acceptauit, reſeruatâ ſibi facultate, opportunas dilationes, prout de iure, petendi, & conſequendi. Acta ſunt hæc die &c. loco &c.

Ego N. Patronus accepto vt ſupra.

Ego N. Prouincialis.

Ego N. Actuarius.

89 *Præſentatis ab Aduocato defenſionibus, debet Prouincialis deputare alium Aduocatum qui tueatur partes Fiſci Religionis, & reſpondeat argumentis, adductis a Patrono Rei &c. & proſequi proceſſus iuxtà dicta ſuprà num. 46. 47. & 48. cæteraque acta perfici. vſque ad ſententiam, à Generali dandam; pro quibus extendendis ſeruari poteſt forma tradita ſupra à num. 49. vſque ad finem.*

FORMA PROCESSVS AD EXPVLSIONEM

Quando Reus perſeuerat in inobedientia contumaci.

90 D*ictum fuit ſuprà à num. 67., quòd etiam ob vnum delictum poteſt ab Ordine expelli Religioſus, ſi iſte perſeueraret contumax in inobedientia. Dato ergo caſu, variandus eſt modus initiandi proceſſum ad expulſionem; & poteſt eſſe, vt ſequitur.*

91 In nomine Domini. Amen. Cùm Fr. N. contumaciter inobediens fuiſſet præceptis formalibus, ſibi factis à P. N. Superiore locali Conuentus N., qui in pœnam &c. *& hic exprimatur factum, ob quod dictus Superior voluit Reum pœnitentiare.* illi mandauit, vt in publico Capitulo Conuentuali ſe diſciplinaret; & ideò iuxtà Ordinis Conſtitutiones fuiſſet carceri formali mancipatus, vt tali pœna adigeretur ad obedientiam, & iniunctam pœnitentiam exequeretur, & ipſe Fr N. Reus, timore Dei poſtpoſito, durus ſemper, & obſtinatus in ſua contumacia perſtiterit, proteſtans ſe potiùs velle mori, & etiam animam perdere, quàm dictam pœnitentiam exequi; nec ad eum mouendum à ſua obſtinatione preces amicorum; paternæ admonitiones Superiorum; longa ieiunia in pane, & aquâ, ad quæ coactus fuit per ſubtractionem alimentorum, carceratio per menſes &c. *& hic exprimatur tempus carcerationis.* orationes publicæ, & priuatæ Religioſorum, factæ de mandato Superiorum ad hoc, quòd Deus dignaretur, gratiâ ſuâ, illius cor emollire ad pœnitentiam, quidquam profecerint; imò de die in diem magis durus, perſeuerans, & obſtinatus in ſua contumacia appareat; A. R. P. Prouincialis decreuit procedere ad eiectionis remedium ab Ordine; cùm dictus Fr. N. ſuâ obſtinatione ſe prodat incorrigibilem. Quapropter coràm ſe, & infra ſcribendis Teſtibus, in Cameram ſuæ reſidentiæ vocare fecit Me infraſcriptum, & à me exacto iuramento fidelitatis, quod præſtiti, tacto pectore, more Sacerdotali, me Notarium creauit, vt in proceſſu, quem fabricare intendit, in officio Actuarij illi ſeruirem. Acta ſunt hæc die &c. loco &c.

Ego N. Prouincialis.

Ego N. fui Teſtis.

Ego N. fui Teſtis.

Ego N. Actuarius.

92 *Poſt hac congregandum eſt Diffinitorium, & petendum a Prouinciali eſt conſilium decernendi carcerationem ſemeſtrem, ad effectum probandi incorrigibilitatem, iuxtà Sanctiones Apoſtolicas. Conuocatio autem adnotari poteſt, vt ſequitur.*

93 Conſequenter volens A. R. P. Prouincialis in negotio, tàm graui, cum maturo conſilio procedere, congregari fecit RR. PP. Diffinitores in ſolita Camera, & præmiſſa Spiritus Sancti inuocatione, vt moris eſt, ipſis propoſuit, an bonum eſſe iudicarent, Religioſum in contumacia, tàm ſcandaloſa obſtinatum, extrà Religionem eijcere, ne eius exemplo cæteri inducantur ad abijciendum iugum obedientiæ, quâ non vigente in Religione, ipſa totaliter deſtrueretur. Commune autem RR. PP. Diffinitorium conſilium fuit, vt dictus Fr. N. Reus, eductus de carcère, coràm toto Diffinitorio ſiſteretur, vt de ipſius ore audire poſſent, an adhuc in priſtina pertinacia contumax ad obedientiam perſiſteret. Ductus ergo à Cuſtode carceris coràm prædictis, & paternè, ac grauiter monitus ab A. R. P. Prouinciali, vt recogitaret ſe viuere in peccato mortali, dùm votum obedientiæ tranſgreditur permanenter,

cum

eum euidenti periculo damnationis; proindè ipſum enixè rogauit, vt pertinaciam exueret, & ſibi demandatam pœnitentiam exequeretur; ſubiungens, quòd, ſi non reſipiſceret, duro, ac perpetuo carceri maneret mancipatus; parique modo omnes, & ſinguli Diffinitores monuerunt, exorarunt, ac proteſtati ſunt. Sed ad eorum dicta ipſe Fr. N. Reus reſpondit &c. *& hic deſcribantur eius verba, geſtus, motus &c.* Videns porrò A. R. P. Prouincialis eius perſeuerantiam in antiqua obſtinatione, & contumacia, mandauit, eum reduci ad carcerem. Poſt quæ, interrogauit idem A. R. P. Prouincialis RR. PP. Diſtinitores, quid cenſerent in hoc caſu faciendum? qui vnanimi conſilio reſponderunt, decernendam ipſi Fr. N. Reo carcerationem, pœnitentias, & ieiunia per ſex menſes ad experiendum, ſi ipſe intrà hoc tempus velit corrigi. Et ſi in eàdem contumacia perſeuerauerit, eſſe procedendum ad vlteriora, in ordine ad expulſionem. Quod conſilium A. R. P. Prouincialis approbauit, & ſic faciendum eſſe decreuit. Acta ſunt hæc die &c. loco &c.

Ego N. Diffinitor.
Ego N. Diffinitor.
Ego N. Diffinitor.
Ego N. Diffinitor.
Ità eſt Ego N. Prouincialis.
Ego N. Actuarius.

94 *A die decretæ carcerationis computandi ſunt ſex menſes, requiſiti ad probandum incorrigibilitatem; & cum carcerato practicanda ſunt omnia, quæ diximus ſupra num. 21., & 22.; & continuandus eſt proceſſus vſque ad ſententiam dandam a Generali. Vndè acta deſcribi poſſunt; vt dictum eſt ſupra à num. 24. vſque ad finem.*

95 *Aduertendum tamen, quòd, ſi expletâ carceratione, Reus emendationem promiſerit, & poſt aliud graue delictum commiſerit, aut parum Religiosè vixerit, non tamen poterit expelli tanquam probatus incorrigibilis. Nam ſi diximus ſupra num. 33., & ſeqq., quòd qui de tribus delictis fuit punitus, & per ſex menſes carceratus, (ſi promiſſa emendatione, eam non præſtiterit factis) poteſt expelli; hoc ideo eſt, quia de tribus delictis iam fuerat punitus, ſed non emendatus. In hoc autem caſu contumacia, ob quam fuit carceratus, vnum delictum cenſetur, quamuis æquiualenter triplex fuerit, vt proindè ſufficiens fuerit ad ſemeſtrem carcerationem. Quapropter non poſſet procedi ad expulſionem, niſi alia duo delicta, poſt carcerationem, commiſerit; ac illiſque punitus, & minimè emendatus ſit. Et tali caſu non eſſet neceſſe carcerationem ſemeſtrem probatoriam incorrigibilitatis iniungere, cum ipſa iam præceſſiſſet. Sed expleta pœna tertij delicti, ſi mores emendatos non oſtendat, poteſt Reus expelli.*

96 *Quia ex Decreto Sacræ Congregationis, quod dedimus ſupra nu. 19., debet Superior Regularis inſinuare Ordinario loci, ſiue patriæ Rei eius expulſionem, ad hoc, quod Ordinarius amodò illum, tanquam ſuum Subditum recognoſcat, taliſq; inſinuatio debeat in ſcriptis fieri, eius formam damus, vt ſequitur.*

97 Fr. N. Generalis &c. Illuſtriſſimo, ac Reuerendiſſimo Domino Epiſcopo N. ſalutem in Domino.

Illuſtriſſimæ Dominationi veſtræ notum ſit, qualitèr paternalis, ac fraterna charitas demulcere, & imò rigor magiſtralis flectere non potuit P. F. N. Religionis præfatæ profeſſum, & ad Sacrum Præsbyteratus Ordinem promotum; quapropter nos ad Canonum, & Apoſtolicarum Conſtitutionum formam, & Decreti, præſertim Congregationis Concilij de Apoſtatis, & Eiectis, procedentes, per noſtram definitiuam ſententiam, quam in ſcriptis tulimus hoc anno

1703.

DE STATV EXPVLSORVM.

PARS TERTIA.

QVÆTIO I.

An Epiſcopus poſſit agnoſcere de Sententia Expulſionis?

SVMMARIVM.

1 *Fundamenta, tenentium poſſe Epiſcopum cognoſcere de Sententia expulſionis.*

2 *Poſſe recognoſcere Proceſſum ſapit iuriſdictionem, & qui poteſt recognoſcere, poteſt retractare.*

3 *Quæ exorbitant à iure communi, nequeunt trahi in conſequentiam.*

Sententia expulſionis Ordinario notificari debet.

Nullitas profeſſionis corãm Ordinario, ac Superiore Regulari proponi debet.

Expulſio ob incorrigibilitatem, ad ſolum Superiorem Regularem ſpectat.

Decreta, reſtrictiua iuriſdictionis exemptorum, nequeunt contrà præſcriptum ampliari.

4 *Expulſum inter ſuos Subditos recipere cogitur Ordinarius, nec illum poteſt expellere.*

Diœceſanus nequit inquirere de cauſa Clerici, exulantis à propria Diœceſi, & commorantis in ſua.

Degradatio, & expulſio in multis æquiparantur.

5 *Nuncius Sedis Apoſtolicæ nequit cognoſcere de Sententia expulſionis.*

Ordo appellationis ſucceſſiua vſque ad Summum Pontificem.

Apoſtatarum, & Eiectorum cauſa cognoſcenda eſt à S. Congregatione.

1 Reſpondeo, quod *Lauretus de Franchis* (1) ad ampliandam Epiſcoporum iuriſdictionem, tenet affirmatiuè poſſe ſcilicèt Epiſcopum expulſionis Sententiam examinare, inquirere de iuſta, vel iniuſta eiectione Regularis ab Ordine. Nititur auctoritati *Cardinalis*, (2) cui conſenſit quoque *Belletus*. (3) Ratio ad hoc eſt, quia Generalis, eijciens, debet ex vi *Decreti* eiectionis Sententiam Epiſcopo, ſeù Ordinario loci notificare, ergo poterit de illius iuſtitia cogno-

 ſcere:

(1) *Lauret. de Franch. Controuerſ. Epiſc., & Regul. ad Decretum de Apoſtat. q. 3.*

(2) *Card in Clement 1. §. quia verò v. adde de ſtatu Monacorum.*

(3) *Bellet. de pæn. Cler. § 20. num. 17.*

ſcere: Ad quid enim illum certiorare, ſi de validitate expulſionis nequit inquirere? Confirmatur, quià, cum profeſſio ſit quidam contractus reciprocus vltrò, citròque, obligationem pariens inter receptum, & Religionem, non debet claudicare, ità ex *capite ad Apoſtolicam*; (4) & conſequenter ratione æqualitatis ſeruandæ, ſicuti *Concilium Tridentinum* (5) diſponit, ne Profeſſus à Religione diſcedat, niſi auditis Epiſcopo, ſeu Ordinario, ac Superiore Regulari; ità etiam cenſetur diſpoſuiſſe, nè viceverſa Religio poſſit illum à Religione expellere, abſque concurſu, & declaratione Ordinarij, iuxtà naturam correlatiuorum, vt in omni contractu vltrò, citròque obligatorio, diſpoſitum in vno ex correlatiuis, cenſetur etiam diſpoſitum in alio, etiam in materia correctoria iuris communis per *textum*, (6) vbi notant *Bartolus*, & *Iaſon*, (7) traditque *Anchar*. (8) Quare in *Concilio Moldenſi*, (9) prout ex *Pignatello* (10) ob eandem rationem prohibitum eſt, ne Regulares propter delicta eijcerentur à ſuis Superioribus, niſi de Ordinarij conſenſu.

2 Oppoſita tamen Sententia eſt ipſius *Pignatelli*, (11) & probatur, quia, vt cauſa benè cognoſcatur, conſtetq; de illius iuſtificatione, quantum ad dictam expulſionem ab Ordine, non aliter fieri poteſt, quàm videndo, & examinando eius acta, quæ cum grauiſſima ſint, non debent in alio Tribunali, vel coram alio Judice, quàm ad præſcriptum Decretorum, & Conſtitutionum Apoſtolicarum tractari, tuncque ex ipſis apparebit, quàm rectè in tali caſu fuerit per Judicem Regularem iudicatum; Sed, vt benè aduertit *Paſqualigus cum Pafferino*, (12) recognoſcere proceſſum, & ſententiam illius eſt actus iuriſdictionis, & ſuperioritatis, & qui poteſt recognoſcere, poteſt retractare, & caſſare, annullare, aut corrigere, vel confirmare *argumento textus*, (13) & firmatur à *Gloſſa cum Baldo*. (14) Epiſcopus verò non habet iuriſdictionem ſuper Regulares exemptos, prout habetur ex *cap. Nimis praua*, & ex *cap. Neque alios*, (15) & apertè ex *Concilio Tridentino* (16) per verba illa: *Sed exempti omnino ſint; & eſſe intelligantur*; ex his verbis infert *Donatus*, (17) ergo, loquendo de cognitione iudiciali, nequit Epiſcopus ex defectu iuriſdictionis recognoſcere de iuſtitia, vel in iuſtitia expulſionis.

3 Quare ad fundamentum *Laureti* reſpondetur, quod, ſi hic *Auctor* attentè legiſſet *Cardinalem* in loco citato, inueniſſet, quod ſolum habet, quod, ſi Monachus eijciatur à Monaſterio, nec Monachi eum velint amplius recipere, ponitur ab Epiſcopo in alio Monaſterio; ſed hoc non eſt inquirere, an iuſtè, vel iniuſtè ſit eiectus. Inſuper loquitur ibi de Monachis non exemptis, nam non poſſet expulſum ab vno Monaſterio, in alio collocare, ſi illud eſſet exemptum, vt optimè habet *Paſqualigus*, ibi cum *Pafferino*. (18) ad id, quod ſubdit, quòd ex eodem Decreti robore, quo Generalis tenetur certiorare Ordinarium loci de ſententia expulſionis, poſſit Ordinarius de iuſtitia illius recognoſcere, nimis exorbitanter deducit illam concluſionem, & exorbitantia à iure commnni non poſſunt trahi in conſequentiam, ex *cap. Quæ à iure*. (19) Non enim monetur *Ordinarius* de ſententia, vt iudicet, vt habet *Pafferinus* loco citato, ſed, vt ſciat electum eſſe ſub eius cura, ac in habitu clericali;

(4) *Cap. ad Apoſtolicam de Regular.*
(5) *Concil. Trid. ſeſſ. 24. de Regular. cap. 19.*
(6) *Text. in l. fin.*
(7) *Bart. Iaſon. C. de Iudic.*
(8) *Anchar. in repet. cap. Canonum Statuta in 6. quæſt. princip. de Conſtit.*
(9) *Tom. 3. cap 53.*
(10) *Pignatell. tom. 1. conſ. 9. num. 18.*
(11) *Pignatell. tom. 1. conſ. 140. num. 2. & ſeq.*
(12) *Paſqual. num. 974. Paſſer. de Hom. ſtat. tom. 3. q. 188. art. 6. n. 666.*
(13) *Text. in cap. Sententia 35. q. 9.*
(14) *Gloſ. in cap. Nemini 17. q. 4.* *Bald. in l. 2. C. de ſent. ex per. recitat.*
(15) *Cap. Nimis praua de exceſſib. Prælat.* *Cap. Neque aliquos de Priuilegijs.*
(16) *Concil. Trid. ſeſſ. 14. cap. 5. de reformat.*
(17) *Donat. de Eccl. q. 55.*
(18) *Paſqual. Add. ad Lauret. de Franch. loco cit. n. 974.*
(19) *Cap. Quæ à iure de Regul. iuris in 6.*

cali, ſi ſit in ſacris, debere viuere, atque indè vultum pecoris ſui, de Religione ad ſæculum reuertentis agnoſcat. Quod, ſi Mens *S. Congregationis* in tali *Decreto* fuiſſet, quod de iuſtitia expulſionis *Ordinarius* loci inquireret, non enim contenta fuiſſet, quod ſententia expulſionis illi purè notificaretur; non enim ex tali ſimplici notitia poteſt *Ordinarius* cognoſcere, an ſententia lata fuerit iuſta, vel iniuſta, ſed ordinaſſet, quod tùm ſententia, tùm proceſſus *Ordinario* præſentarentur. Sic ergo *Sacra Congregatio* ordinat ſolam notificationem expulſionis, & vt *Epiſcopus* ſuæ curæ Expulſum eſſe commiſſum, & eum, tanquam ſubditum de nouo factum agnoſcat, gubernet, & puniat. Ad rationem in oppoſitum, dicitur, quòd totus ille contextus tenet, vbi agitur de expellendo ob nullitatem profeſſionis, vt apertè habetur ex citato *Decreto Concily*, iuncta declaratione *Sacræ Congregationis*, quia enim verba *Concily* iudicium de nullitate profeſſionis à profitente intentatum, coram Regulari Superiore, ac Ordinario proponendum decreuerant, nihilquè de nullitate prædicta, contrà profitentem à Religione propoſita continebant, ne priuatiuè quoad Ordinarios in ſecundo caſu intelligerentur. *Sacra Congregatio* apud *Pignatellum* (20) ſic cenſuit, ac declarauit. *In Neapolitana die 16. Decembris 1617. Eminentiſſimi Patres S. Concily Tridentini Interpretes, ex communi omnium ſententia cenſuerunt, Decretum eiuſdem S. Concily cap. 19 ſeſ. 25. de Regular. vendicare ſibi locum non modo, cum profeſſus nullitatem ſuæ profeſſionis allegat, cauſaſque deducit; verùm etiam cum Superiores ipſi ex ſe illum eycere, tanquam inualidè profeſſum. Referendum tamen Sanctiſſimo Domino Noſtro, qui die 18. eiuſdem in Conſiſtorio probauit Sententiam Sacræ Congregationis*. Idem quoq; ſtatuit eadem S. Congregatio die 18. Auguſti 1621. idem in Firmana die 13. Nouembris 1638. Undè non benè infertur, id eſt ſeruandum, vbi agitur de expellendo ob nullitatem profeſſionis, ergo & vbi eſt ſermò de expellendo ob incorrigibilitatem; Decreta enim reſtrictiua iuriſdictionis exemptorum non debent contra præſcriptum ampliari. Ad id, quod ex *Concilio Mildenſi* ſubditur, reſpondetur, quod quidquid fuerit tunc roboris in tali *Decreto*, nunc eſt tàm ex iure, quàm ex *Decretis Sacræ Congregationis Concily*, per *Summum Pontificem* approbatis, atque inſertis in *Bullario* inter *Conſtitutiones Vrbani Octaui ſub Conſtitutione 26*. abrogatum, ibi enim ſtatutum eſt, expulſiones profeſſorum ob incorrigibilitatem, vel alia crimina fieri per ſolam Religionem, eiuſquè *Generalem* cum interuentu ſex Patrum ex grauioribus, abſque interuentu Ordinarij.

4 Dico ergo, quòd nullo iure poteſt Ordinarius reuiſionem illius cauſæ prætendere, quod, ſi aliquando aliquis Epiſcopus, ſeductus doctrina *Laureti*, hoc fecerit, attentabit. Siquidem recognoſcere cauſam, ab alio Iudice actitatam, eſt actus iuriſdictionis, quæ in exemptos exerceri non poteſt, ergò, ſi Epiſcopus in hoc caſu procedit, abſque iuriſdictione procedit, & ità attentat, & nulliter agit. Non enim ſe habet Ordinarius in hoc caſu, vt Iudex appellationis, & actiuè, ſed merè executionis, & paſſiuè; tenetur enim ex vi *Decreti* Eiectum inter ſuos Subditos recipere, nec poteſt ipſum expellere; ſicut non poteſt inquirere ſuper vita Clerici, exulantis à propria, & commorantis in ſua Diœceſi, neque de cauſa, aut ſententia ſui exilij iudicare, ſed eum, vti ſibi ſubiectum, donec in ſua Diœceſi manet, recipere, & agnoſcere. Porrò, ſicut Epiſcopus Clericum, degradatum à foro ſuo, ablegat, & Iudici Sæculari ſubijcit, ità Superior Regularis, à Religione expulſum, habitu Religionis exutum, & ità ſimilitudinariè degradatum, foro Ordinarij conſignat, & ſubij-

(20) *Pignatell. tom. 1. conſult. 89. num. 97.*

abijcit; ſicut ergo Iudex Laicus tenetur exequi ſententiam Iudicis Eccleſiaſtici, & de iuſtitia, vel iniuſtitia ſententiæ minimè poteſt cognoſcere, quia hoc ius eſt Eccleſiaſtici, & non ſæcularis iudicij, vt dicunt *Doctores*, (21) ità neque poterit Epiſcopus de iuſtitia cauſæ expulſionis inquirere, cum hæc ſpectet ad Iudicem Regularem priuatiuè quoad Epiſcopum, & ità vltrà *Paſſerinum*, *Paſqualigum*, & *Sanctarum*, firmat *Donatus cum alijs* (22). In caſu igitur, quòd Eiectus prætendat ſe iniuſtè damnatum, debet recurrere ad Sacram Congregationem Epiſcoporum & Regularium, vel ad Summum Pontificem, vt habet *Paſqualigus* (23).

5 Quæres, an id, quod de Ordinario loci dictum eſt, locum habeat, etiam vbi de Nuncijs Sedis Apoſtolicæ eſt ſermo? Et reſpondetur affirmatiuè. Primò, quia ex ordine appellationis inhibetur Religioſis acceſſus contrà ſuos Prelatos, niſi ſeruato iuris ordine, ſcilicet à Generali ad Protectorem, à Protectore ad Sacram Congregationem, & ab hac ad Summum Pontificem, ità conceſſit Carmelitis Diſcalceatis *Clemens Octauus* (24). Idem conceſſit *Vrbanus pariter Octauus* anno 1631. Italicæ eiuſdem Ordinis Congregationi. Hoc ipſum obtinuerunt à *Gregorio XIII.* Fratres Minores, ab *Alexandro IV* Ciſtercienſes apud *Hieronymum Rodericum*, (25) & ab alijs alij, vbi notandum eſt, quod ſi *Gregorius XIII.* in conſtitutione ſua (26) non meminit S. Congregationis, cùm ità habeat. *Si ſe à Prælatis ſuis grauari prætendant, ad Generalem Miniſtrum ipſius Ordinis, ſeu illius Protectorem, aut Vice Protectorem in Romana Curia, vel ad Nos, ſiuè Romanum Pontificem Succeſſorem noſtrum, Supremum in Eccleſia Dei Iudicem recurſum habeant.* Hoc fuit, quià illud Purpuratorum Patrum Tribunal nondùm erat erectum, ſed inſtitutum fuit ex poſt à *Sixto V.* Hoc autem, quod à *Gregorio* ſpecificatum fuit in dicta conſtitutione, longè priùs ſtatuerat *Honorius III.* in quadam famoſa *Decretali* (27), ex qua *Gloſſa* hanc regulam ſtatuit, *Quòd gradatim eſt appellandum*. Nunc verò ſub *Innocentio XII.* à Superiori Ordinis, ad Sacram Congregationem eſt immediatus appellationis recurſus. Quare, cum nulla in præfatis Conſtitutionibus fiat de Nuncio mentio, cenſetur prohibita Religioſis in ſententijs pœnalibus à proprio Superiore ad eoſdem appellatio. Imò *Sixtus V.*, dum Sacram Regularium Congregationem erexit, vt habetur ex ipſius Conſtitutione 74. apud *Cherubinum* (28) prædictis Nuncijs huiuſmodi ſententias de Eiectis cognoſcere inhibuit, vt liquet ex illis verbis. *Apoſtatarum quoque Eiectorum, & propterea, extrà Monaſteria degentium, aut vagantium cauſam ijdem Cardinales audiant, & cognoſcant.* Et inferius *Sic & non aliter per quoſcunque Iudices Ordinarios, & Delegatos, etiam dictos Cardinales, ac cauſarum Auditores ſublata eis aliter iudicandi &c.* Quapropter etſi in Conſtitutione *Vrbani VIII.* ſuprà relata (29) reuocata remaneant omnia priuilegia ipſi contraria, quantùm ad formam ſeruandam in expellendis Religioſis, & in recipiendis Eiectis, non tamen manet reuocatus ordo, ſeruandus iuxtà præſcriptum Summorum Pontificum in tractandis cauſis

(21) *Cened. ad Decret. coll. 55. num. 2.*
Suar. de Leg. tom. 9. Fraud. 2. num. 3.
Mendoz. in Tran. Luſit. lib. 2. cap. 3. num. 16.
Mirand. Ord. Iudic. q. 5. art. 5. conc. 6. apud Dian. de Immunit. Eccl. Regul. reſol. 124.
(22) *Paſſer. de Hom. ſtat. tom. 3. q. 189. artic. 8. n. 662.*
Paſqual. qu. Can. Centur. 2. q. 351. n. 8.
Sanctor. de poen. cap. 19. q. 4. verſ. Reſpondeo negatiue fol. 364.
Donat. tom. 1. par. 3. tract. 8. q. 55. num. 3.
Nauar. Summa Iudar. tit. de Apoſt. num. 3.
Ceſped. de Exempt. Regul. cap. 26. dub. 325. n. 12.
Pignatell. tom. 5. conſult. 140.
(23) *Paſqual. num. 1028.*
(24) *Clem. 8. conſtitut. 110. §. 8.*
Vrb. 8. ſuper conſtit. Congregat. Ciſterc. in Italia.
(25) *Hieron. Roderic. reſolut. 40. num. 2.*
(26) *Gregor. 13. Quoniam noſtro 6. April. 1575. in Stat. Gen. Ord. cap. 7. §. 6. in fin.*

(27) *Decret. cap. Dilecti lib. 2. de appell. & ibi Gloſ. in Verb. poſt huiuſmodi cap. Romano, co. 318*
(28) *Cherub. tom. 2. Bullar. §. 12.*
(29) *I art. 30. num. 26.*

cauſis Religioſorum eiectorum. Cumque in nulla alicuius Summi Pontificis conſtitutione concedatur Nuncijs Apoſtolicis, hæc facultas, teſte *Pignatello*, loco citato, quinimmò ipſis ſpecialiter tollatur in dicta *Sixti V.* Conſtitutione, nullo modo ſe poſſunt intromittere in huiuſmodi cauſis. Atque ità ſæpè decreuit Sacra Congregatio Epiſcoporum, & Regularium, præcipuè in vna Florentina die 30. Martij 1594., & iterùm die 15. Maij eiuſdem anni in hæc verba. *Il Nontio non ſi deu interporre nelle cauſe de Regolari, douendoſi eſſe conoſcere da loro Superiori per grado, non oſtante qualunque facoltà.* Idem in vna Veneta die 4. Iunij 1602., & in vna Sancti Dominici die 26. Ianuarij 1604. ità ex Pignatello, loco citato, qui de Nunciorum auctoritate in Regulares remiſſiuè Lectorem mittit ad *Lezanam*. (30)

QVÆSTIO II.

Cui Epiſcopo debeat ſe præſentare, & an pro libito poſſit mutare Diœceſim?

SVMMARIVM.

6 *Eiectus debet ſe præſentare Ordinario loci, cum litteris teſtimonialibus eiectionis.*

Fundamenta Nauarri, opinantis pro Epiſcopo originis.

7 *Expulſus poteſt eligere Domicilium, vbi commodè poteſt ali.*

8 *Opinio tenentium, Eiectum poſſe ſe præſentare cuilibet Epiſcopo, voluerit.*

Molina in hác opinione procedit cum diſtinctione.

9 *In electione Domicilij nulla eſt diſtinctio inter Expulſum exemptum, & non exemptum.*

10 *Dubium, an Eiectus poſſit pro libito mutare Diœceſim.*

Opinio Paſqualigi ad Francum, negatiua.

11 *Reijcitur opinio Paſqualigi cum viue fundamento.*

Eiectus tenetur ſubeſſe Ordinario æquali vinculo obedientiæ, ſicut cæteri Clerici, non autem ſtrictiori.

Eiectus (hoc non obſtante) poteſt abſque Ordinarij facultate, mutare Diœceſim.

12 *Eiectus, mutans Diœceſim, debet ſe præſentare Ordinario ad quem.*

6 Reſpondeo. Quod pro certo habetur Expulſum teneri ſe præſentare Ordinario loci, vnà cum litteris teſtimonialibus ſuæ eiectionis, vt dictum eſt in calce ſecundæ Partis, vltrà ea, quæ tradita ſunt in fine quæſtionis 16. Partis primæ; nam hoc deducitur ex citato *Decreto Vrbani 8.* Sed dubitatur, an ſe præſentare teneatur Epiſcopo originis, vel Domicilij, quod elegerat ad habitandum; vel etiam loci, vbi fertur ſententia, ac expulſio executioni mandatur. Pro Epiſcopo originis opinatus eſt *Nauarrus* cum quibuſdam alijs. (31) Ratio eſt, quià aut debet eſſe ſubiectus Epiſcopo Domicilij, cui ſuberat antè Religionis ingreſſum, aut Epiſcopo in cuius ditione eſt ſitum Monaſterium, à quo eijcitur, aut Epiſcopo originis, Non Epiſcopo Domicilij, aut loci, in quo eſt ſitum Monaſterium, quia vtrumque ſubeſt mutationi eo, quià Monachus, ſicut antè ingreſſum Religioſus

(30) *Lezan. to. 5. Sum. in Mari magno Prædicat. num. 44. & in Mari magno Minimorum n. 192.*

(31) *Nauar. Com. 2. de Regular. nu. 33 & 34. & conſil. 79. nu. 4. & in cap. Non dicatis nu. 42. prout in Roderico to. 1. quæſt. 30. art. 25.*

Vgol. de poteſtat. Epiſ. c. 2. §. 9.

Federic. de Senis conſ. 8. in fin.

Marta d. iuriſ. p. 4. n. 182.

Riccius p. 2. deciſ. 95. n. 4.

Miranda tom. 1. quæſt. 33. n. 4. concl. 2.

gionis poterat pro libito, de vno ad aliud ferri Domicilium, itá, poſtquàm Religionem vouit, de vno loco ad alium, pro Superiorum voluntate, transferri poteſt. Relinquitur ergo, vt maneat ſubiectus Epiſcopo originis, eò, quòd originis Domicilium ſit immutabile iuxtà quamdam *legem*, (32) nec perditur per acceſſionem dignitatis, quæ non aufert, ſed cumulat Domicilium ex alio *textu* (34)

7 Verùm hæc opinio non conuincit. Durum eſt enim cogere expulſum, vt quandoque in Regiones longinquas abeat, vt originis Epiſcopum inueniat, ibiquè aliquandò cum maximà ſui, & ſuorum infamia degat, illi aditum præcludendo, ne ibi viuat, vbi magis dedecus ſuum occultet, nec ex eo, quòd eſt expulſus, itá ligatur, quin Domicilium eligat, vbi commodè ali poſſit, cùm id ſit iuri naturæ conſentaneum, itá *Rodericus*, (35) non enim deterioris conditionis eſt expulſus in electione Domicilij, quàm ſit quiuis alius Clericus, quarè *Azorius* (36) vnico verbo quæſtionem ſoluit, dicens, *eiectum Monachum in morem aliorum Clericorum Epiſcopo ſubijci, in cuius tunc Diœceſi viuit*.

8 Alij apud *Paſſerinum* (37) ſenſerunt, eiectum poſſe ſe præſentare cuilibet Epiſcopo voluerit, ſiuè ſit Epiſcopus originis, ſiuè loci, ſiuè alterius cuiuſque Diœceſis, itá quòd, poſt Sententiam expulſionis, ſuum ſit Diœceſim eligere, in qua habitet, itá *Suarez*. (38) Sed *Molina*, (39) diſtinguens inter Religioſos exemptos, & non exemptos, dicit, exemptos ſubijci in caſu expulſionis Epiſcopo originis, Religioſos verò non exemptos ſubdi Epiſcopo loci, vbi degunt, probatur allatæ diſtinctionis concluſio, quià Diœceſanus non debet ob expulſionem iure ſuo priuari, quapropter, ſi expulſus, conſtante ſtatu Monachali, erat ſubditus illi, in eodem ſtatu debet illi, poſt expulſionem manuteneri, nè potioris conditionis ſit incorrigibilis, poſt expulſionem, quàm antè. Quòd, ſi exemptus per profeſſionem, dimittitur à Religione, redditur ei, cui ab origine erat ſubditus. Pro hac Sententia citat *Paſſerinus* (40) *Azorium* eodem loco, quo illum pro oppoſita Sententia allegauimus, ſed arbitror, illum tali loco non vidiſſe, ſed ex falſa alterius citatione deſumpſiſſe, nàm ibi nullam mentionem de præfatà diſtinctione facit, opinionemque illius pænitus immutatam ſuprà retulimus.

9 Sed ommiſſà hàc diſtinctione exemptorum, vel non exemptorum, cùm omnia ſint modò ad formam iuris communis per Conſtitutionem *Vrbani Octaui* redacta, quæ conſtitutio ſtat pro Epiſcopo loci; dicimus, expulſum debere ſe præſentare illi Ordinario, in cuius Diœceſi eſt Conuentus, à quo eijcitur. Ratio eſt, quià Religioſus non habet, vel Diœceſim, vel Domicilium, quibus aliquo iure adſtringatur, ſed per profeſſionem ſolutus à Sæculi vinculo omni Domicilio extincto, nullum habet Epiſcopum originis, cui eo titulo ſubſit. Nec quià expellitur, deſinit eſſe Religioſus, cum Vota in eo ſubſiſtant, pluresque obligationes, ſtatum Religioſum comitantes, vt dicemus infrà. Quarè rationabiliter illi Diœceſano ſubditur, in cuius Diœceſi quodammodò Sæculo renaſcitur, & incipit degere extrà Clauſtra, ſic firmat *Diana* cum *Pelizario*, & *Portello*, (41) eſtquè communis, teſte *Antonio à Sancto Spiritu*, (42) Doctorum ſententia.

10 An

(32) *L. Aſſumptio ff ad Municipales.*
(34) *L. Senatores ff de Senatoribus.*
(35) *Roderic. tom. 1. q. 30. art. 25.*
(36) *Azor. lib. 12. cap. 16. lit. E. quæſito 11.*
(37) *Paſſerin. de Ho. ſtat. quæſt. 189. num. 693.*
(38) *Suarez tom. 4. de Relig. tr. 8. lib. 2. cap. 6 nu. 16.*
(39) *Molina tom. 1. de iuſt. diſp. 140.*

(40) *Paſſerin. loco citat.*
(41) *Diana 3 part. moral. tract. 2. reſol. 60.*
Peliz. tract. 8. cap -. num. 8.
Portell. Verb Eijcere num 6.
Donat in prax part. 2. tract 8. quæſt. 17.
Palaus. tract ib. decaſ 4. part 23. num 8.
(42) *Ant. a S. Spir. Director. Regul. tr. 4. diſp. 3. ſect. 12. §. 6. num. 466.*

Digitized by Google

10 An verò Eiectus poſſit pro libito mutare Diœceſim. *Paſqualigus ad Francum* (43) dicit non poſſe abſquè licentia ſui Ordinarij, quam ſi concedat, tenebitur ſe præſentare alij Ordinario, illumque monere de ſtatu ſuæ eiectionis, vt ſciat, quo iure adſtringatur. Fundamentum illius eſt, quià fortiori vinculo adſtringitur Epiſcopo Eiectus, quàm alij Clerici, ſed ex voto obedientiæ, quo erat Religioni debitus, nunc Ordinarij tenetur parere mandatis: ſubtrahere autem ſe ipſum ab illius Diœceſi, eſt ab illius obedientia declinare, ergo id nequit fieri, niſi de Ordinarij licentia. Hinc *Federicus de Senis* (44) cenſuit Epiſcopum poſſe adſtringere eiectum, vt in aliquo loco ſolitario viuat, & ibi quantum poteſt, ſubſtantialia Religionis ſeruet.

11 Verùm præfata *Paſqualigi* opinio reijcitur à *Suarez*, *Paſſerino*, *Roderico*, & *Palao* cum alijs; (45) & probatur, quià Religioſus eiectus, nec vt Religioſus, nec vt Clericus tenetur manere in vna Diœceſi, ità quòd nequeat ad aliam abſq; Diœceſani facultate tranſire; Non vt Clericus, cum nulla detur conſtitutio negans Clericos poſſe, aut ratione beneficij, aut Domicilij mutare Diœceſim, quoties curę Animarum non ſunt adſtricti. Nequè, vt Religioſus, quià licèt illi competat non exire ſinè licentia Superioris, hæc autem obligatio eſt obligatio Regulæ, illum afficiens, dùm manet in Clauſtro, & reſpicit Superiores Regulares, in quorum manibus vouit, non verò Ordinarium, cui nullatenùs Religioſus ſe ſubmiſit, quare non afficit Regularem extrà Clauſtra manentem, & ad ſic manere damnatum. Nec officit *Conſtitutio Vrbani VIII.*, ex ea enim tantum colligitur, quod *Ordinarij loci iuriſdictioni, & obedientiæ ſubſint*, ad cuius præcepti executionem ſat eſt apud citatos Doctores, eiectum illi Ordinario ſubeſſe, in cuius Diœceſi viuit, eo modò, quo illi ſubſunt alij Clerici. Ad id verò, quod de obedientia expulſi reſpectiuè ad Ordinarium dicitur, negatur Eiectum Strictiori vinculo obedientiæ teneri Ordinario, quàm teneantur cæteri Clerici, & ſicuti illi, eo non obſtante poſſunt pro libito mutare Diœceſim, ità & iſti; ſed de hac obedientia eiecti reſpectiuè ad Ordinarium fuſiùs agemus infrà.

12 Concluditur ergo, quod, licèt Eiectus, poſt ſententiam expulſionis, teneatur ſe ſiſtere Ordinario loci, vbi primò incipit viuere extrà Clauſtra, non ità tamen eiuſdem Diœceſi adſtringitur, quin ad aliam, abſque illius licentia, migrare poſſit, ſicut, & alij Clerici, cum ſat ſit pro obedientia Canonis, teſte *Paſſerino*, *loco cit.*, quod Eiectus viuat ſub aliquo Epiſcopo, à quo ſicut quicunque alius Clericus regatur, & coerceatur. Tenetur tamen in tali caſu Ordinarium, in cuius Diœceſi eligit Domicilium, vt etiam notauit *Paſqualigus*, de ſua eiectione monere, vt ſciat, quo iure iuxtà Decretum Urbani, illum diſtringat, quibuſque pœnis ſit innondatus nouiter ſubiectus ſuæ iuriſdictioni.

(43) *Paſqual. num. 963.*
(44) *Federic. de Sen. conſ. 5.*
(45) *Suarez loco cit.*
Paſſerin. loco cit.
Roderic., & Palao locis ſuprà cit.
Ant. à S. Spirit cum Azor. vbi ſupra.
Bartol. à S. Fauſto lib. 6.
Theſaur. quæſt. 128. cum Diana vbi ſupra.
Pellizar. loco cit.

QVÆSTIO

Digitized by Google

QVÆSTIO III.

Quo habitu incedere debeat Expulſus?

SVMMARIVM.

13 *Eiectorum differentia pro diuerſitate Status Religioſi.*

14 *Opiniones diuerſæ de obligatione delationis habitus Religioſi in Eiecto.*

15 *Opinio Paſqualigi, qui nulla facta diſtinctione inter Expulſum, Sacris Inſignitum, & Laicum tenet debere incedere ex vi Decreti in habitu Clericali.*

16 *Expulſus in Sacris ad habitum Clericalem adſtringitur. Clericus in minoribus, vel Conuerſus poteſt pro victus neceſſitate Laico habitu incedere.*

17 *Viuere de labore ſuo, magis commendatur, quàm de mendicatione.*

18 *Fundamenta cogentium Eiectos quoſcunque ad Clericalem habitum refelluntur.*

13 Reſpondeo, quod Eiecti diſpari gradu diſtinguuntur in Ordine Regulari: Alij ſaluti Animarum procurandæ, ſeruitioque chori dediti, & hi quidem in duplici differentia, nàm aliqui ex iſtis ſunt Sacris initiati, aliqui in Ordinibus Minoribus conſtituti. Alij verò ſeruituti aliorum in corporalibus applicati, veluti *Martha* in famulatu Saluatoris, & hi nomine Laicorum, Donatorum, vel Conuerſorum veniunt. De iſtis ergo omnibus quæſtio inſtituitur.

14 *Antonius à S. Spiritu*, cum *Sanchez*, ac *Roderico* (46) tenent, quod ſi per ſententiam expulſionis, non iubentur Eiecti habitum Religionis exuere, eo vti poſſint, extrà Clauſtra degentes; ſecùs, ſi illis vſus habitus Religioſi interdicitur, nàm tunc in habitu Clericali debent incedere. His ſe ſubſcribit *Bonacina*, (47) dicens Eiectos poſſe eijci cum onere deferendi habitum ſuī Ordinis; Quodue Superiores Regulares negare, vel permittere queant Eiectis Religioſi habitus vſum, iuxtà Ordinis Statuta, firmant *Nauarrus*, cum *Azorio*, *Leonardo*, *Sayro*, ac *Manuele*. (48) Verùm præfata opinio ſoli ſcribentium authoritati innititur, qui tamen, antè Conſtitutionem Urbani, editam anno 1624. ſcripſere, & *Antonius à S. Spiritu*, qui poſt illam, edidit in lucem *Directorium Regularium*, aſſerit, (49) præfatam Conſtitutionem non fuiſſe vbique promulgatam, aut vſu receptam, ac proindè de illa non conſtitiſſe authenticè; quapropter in eorum teſtimonio, ac authoritate non eſt vis facienda, cum nobis conſtet de robore præfati Decreti, cui quoquè aliæ nonnullæ declarationes Sacræ Congregationis acceſſere.

15 Hinc *Paſſerinus*, (50) nullâ factâ diſtinctione, ſi Eiectus ſit Ordine Sacro inſignitus, ſiuè Laicus tenet debere incedere ex vi *Decreti* in habitu Clericali. Ducitur ad hoc, quia *Decretum* non diſtinguit inter Clericum, & Laicum, ſed abſolutè præcipit, Eiectos incedere debere in habitu Clericali.

Secun-

(46) *Ant. à S. Spir. Direct. Regul. tr. 4. diſp. 3. ſect. 13. § 6. num. 464.*
Sanch. lib. 6. Decal. cap. 9. num. 55.
Roderic. tom. 1. quæſt. 30. art. 27.

(47) *Bonac. quæſt. 2. de Clauſtro p. 12. §. 6. num. 2. cū Bordono tom. 4. par. 3. reſol. 135 num. 32.*

(48) *Nauarr. Comment. 2 de Regular. num. 36., & lib. 3. conſ tit. de Regul in 1. edit. conſ 51. num. 2. in 2. conſ. 78. num 8*
Azor. tom. 1. Inſtit. mor. lib 17 cap. 18. q. 13.
Leon. lib. 2. de iuſt. cap 41. dub 15. num. 112.
Sayr. Clau. Reg. lib. 6. cap. 9. num. 28.
Manuel. Quæſt. Regul. tom. 2. quæſt. 27. art. 16.

(49) *Anton à Sanct. Spirit. Direct. Regul. loco citat. num 559.*

(50) *Paſſer. de Hom. Stat. tom. 3. quæſt. 189. inſpect. 3. num. 557.*

Secundò, quia Eiectus, tanquam Religioſus, & non Laicus ſit ſpecialitèr Epiſcopo ſubiectus, ideò debet vti veſte Clericali, vt à Sæcularibus diſtinguatur, & eſſe intèr Eccleſiaſticos dignoſcatur, citatque pro hâc ſententiâ *Donatum*, (51) ſubditque, quòd, ſi Eiectus vellet vti habitu quidèm Clericali, ſed colore ab habitu aliorum Clericorum differente, vndè poſſet cognoſci, ſe eſſe Regularem, poſſet hoc illi interdici, & compelli, vt ad modum aliorum Clericorum habitum deferret, quod & tenet *Belletus*. (52)

16 Verùm, his non obſtantibus, cenſeo cum *Suarez*, & *Nouario*, (53) eſſe diſtinguendum. Vel enim Expulſus eſt in Sacris conſtitutus, & tunc ambigendum non eſt, ipſum ex vi *Decreti* debere incedere in habitu Clericali, ità cum ſupradictis tenent *Sanchez*, & *Barboſa* (54); vndè peccarent, ſi in habitu Sæculari incederent, & ſecùs facientes poſſent puniri, & compelli ad reaſſumendum habitum Clericalem, vt habet *Graſſius*. (55) Vel Expulſus eſt Laicus, quòd, ſi Clericus, minoribus tantùm Ordinibus initiatus; & de iſtis pronunciant *Suarez*, cum *Nouario*, ex *Paſſerino*, loco citato, non teneri ad delationem habitus Clericalis, ſed poſſe vti habitu Laico; Ratio ad hoc eſt, quia huiuſmodi Eiectus non tenetur eſſe Clericus, ſi non vult; & ſufficit, ſi cœlibatum ſeruet in vita, & conſequenter in habitu Laicali; ſubditque *Suarez*, Epiſcopum non poſſe huiuſmodi Eiectos cogere ad habitum Clericalem, cùm illud non vouerint. Oppoſitum tamen tenent *Peyrinus*, & *Donatus* cum *Pellizario*, & *Paſqualigo*, (56) ob rationes ſuprà adductas à *Paſſerino*, quòd, ſcilicet Expulſus, eſto Clericus in minoribus conſtitutus, eſtò Laicus, teneatur contrà id, quod docet *Lezana* cum alijs (57) in habitu Clericali incedere.

17 In hac Doctorum varietate, diſtinguendum denuò cenſeo; Nàm, vel Eiectus habet in Domo ſ a, vndè viuat, abſque eo quòd alicui mechanico exercitio addicatur, vel ſi vult viuere, opportet, quòd in ſudore vultus ſui, laborando ſibi victum comparet. In primò caſu, certè tenenda eſt ſententia *Paſſerini* cum ſuis fundamentis. In ſecundo caſu, ſequenda eſt ſententia *Suarez*, & aliorum. Ratio eſt, quià de iure naturæ eſt, quòd ſibi vnuſquiſque victum quærat. Sed poteſt contingere, quòd Expulſus nullam aliam artem calleat, quâ ſibi neceſſaria ad victum quærat, quàm per exercitium eiuſdem. Debet ne ergo illam in habitu Clericali exercere? Hoc enim indecorum eſt. Quid turpius, quàm videre in habitu Clericali Cerdonem, Stabularium, Cauponem, aut Lanionem: vndè ergo viuere? Dicetur fortè, quod oſtiatim mendidando, poterit ſuis neceſſitatibus occurrere. Sed potens de labore ſuo viuere, vt conſulit *Diuus Paulus* (58), qui de hoc gloriabatur, dicens; *Argentum, & aurum, aut veſtem nullius concupiui, ſicut ipſi ſcitis, quoniam ad ea, quæ mihi opus erant, & his, qui mecum ſunt, miniſtrauerunt manus iſtæ*, & ipſe *Textus* ſuadet (a), ille, inquam non poteſt eleemoſynam veris Pauperibus, & Infirmis præripere; Non enim verè indiget, eò quià commodè poteſt ſibi neceſſaria, laborando comparare,

O vt

(51) *Donat. in prax. 2. t. 8. q. 48. num. 2.*
(52) *Bellet. diſq. Cleric. par. 2. de panit. Cleric. §. 25. num. 16.*
(53) *Suar. tom. 4. de Relig. tract. 8. lib. 2. c. 6. n. 14. Nouar. Lucern. Regul. v. Exactus num. 7.*
(54) *Sanch. lib. 6. Decal cap. 9. num. 55. Barboſ. in cap. final. num. 13. de Regul.*
(55) *Graſſius lib. 3. conſ. 5. q. 3. de Reg. num. 32. citat. à Donat. vbi ſupra.*
(56) *Peyr. Formul. lit. E. c. 39. n. 3. Donat. loco cit. Pellez Manual. tr. 8. c. 7. n. 18. Paſqual. ad Laur. de Franch. num. 987.*
(57) *Lezan. Sum verb. Ejicere num. 8. Ceſped. de exempt. Regul. cap. 21. dub. 219. n. 11. Sanctor de pan. cap. 19. quaſt. 4. dice non debere fol. 265.*
(58) *Acta Apoſtol cap 20.*
(a) *Decret. 91. diſtinct. cap. 4. & cap. ſeq. & c. Clericus.*

vt de iſtis textualiter ordinat vna *Lex Codicis*(59); vndè ipſe tenetur ſuis manibus laborare, vt docet *Graſſus*; (60) Sequitur ergo, quòd in tali caſu, vt exercitio ſuo victum quærat; debeat in habitu Laico incedere, & laborare; & quod dicitur de Laico, dicitur quoque de Clerico, minoribus tamen Ordinibus initiato, quando in tali ſtatu eſſet, quòd neque inſeruiendo alicui Eccleſiæ, neque Grammaticam, aut alias ſcientias docendo, neque Pedagogum agendo, poſſet viuere; præualet enim ius naturæ cuiuis Eccleſiaſticæ poſitiuæ diſpoſitioni.

18 Unde ad fundamentum *Paſſerini* dicitur ex allegato Decreto, non deduci expreſsè, quod ſiuè Clericus in minoribus, ſiuè Laicus habitu Clericali debeant, poſt expulſionem, incedere; & licèt loquatur indefinitè de omnibus Religioſis eiectis, non tamen omnia, quæ in eo diſponuntur, pro ſingulis ordinantur; quià in eodem præcipitur, quòd Expulſi *ſint perpetuo ſuſpenſi ab exercitio Ordinum*, (61) hoc autem pro Laicis quadrare non poteſt, quia nullos habent ordines, à quibus ſuſpendantur, ſicut neque pro Clericis ſolâ primâ tonſurâ inſignitis. Sicut ergo pro ſolis Ordinatis intelligenda eſt talis ſuſpenſio, licèt indefinitè de omnibus Expulſis pronunciata, ità quoque de delatione habitus Clericalis poterit accipi de ijs ſolis, qui Clerici ſunt. Ad id, quod ſubditur, debere Expulſos ſic indui in ſignum ſubiectionis iuriſdictioni Epiſcopi, non cogit, quia iſti Expulſi fortiori vinculo obedientiæ non adſtringuntur Epiſcopo, quàm alij Clerici; ſiquidèm ex vi voti Obedientiæ non obligantur ad ei parendum, vt fuſiùs docebimus infrà; non enim verum eſt, quòd Epiſcopus ſit eorum Abbas, vt contrà *Hostienſem*, & alios (62), tenent communitèr *Doctores*, 63) & licèt foro Epiſcopi ſint ſubiecti, non ſequitur, quòd per hoc obligari ad geſtandum habitum Clericalem; etenim omnes Familiares, & Officiales Epiſcopi, de ipſius foro ſunt, nec tamen ad portandum habitum Clericalem obligantur, vt aduertit *Sanchorus*. (64)

(59) *L. vnic. ſ. de Mendic. valid. lib. 11.*
(60) *Graſſ. deciſ. par. 1. lib. 3. cap. 5. de Reg. num. 82. & tom. 1. de Regul. conſ. 3. num. 8. Donat. tom. 1. par. 2. tract. 8. q. 33. num. 1. Paſqual. ad Lauret. de Franch. num. 971.*
(61) *Par. pr. num. 21. §. 10.*

(62) *Hoſtien. in cap. Quod Dei timorem de ſtat. Monac. Io. Andr. in Clem. 1. eo tit. Rota 3. part. deciſ. 95. num. 5.*
(63) *Roderic. tom. 1. q. 3. ar. 20. Barboſ. in cap. final. num. 13. de Regul. Bart. à S. Fauſto lib. 3. Theſ. q. 128. Laym. lib. 4. tr. 5. cap. 13. de Eiect. q. 7. n. 3. Donat. tom. 1. par. 2. tract. 8. q. 24. n. 3.*
(64) *Sanchez de pæn. cap. 19. qu. 4. verſ. Dico non debere fol. 865.*

QVÆSTIO

QVÆSTIO IV.

An Expulſus debeat enutriri ab Ordine, ſi cùm eo litigat pro reuerſione.

SVMMARIVM.

19 *Translatus ob delictum ab vno Monaſterio ad aliud, debet ali expenſis prioris Monaſterij.*

Qualitèr procedendum, dùm vtrumque Monaſterium, vel vnum tantùm eget.

20 *Iniuſtè Expulſus poteſt compellere Monaſterium ad alimenta futura, & ad ſatisfactionem præteritorum, ſi mutuò accepit.*

Iniuſtè Eiectus habetur pro non Eiecto.

Religio tenetur ad alimenta, & expenſas pro ſubſtentatione iniuſtè Eiecti, niſi alitèr habeat, quo viuat.

Iniuſta ſententia Reum non lædit.

21 *Lite pendente pro validitate expulſionis, Eiectus debet ex bonis Monaſterij enutriri.*

Monaſterium tenetur non ſolùm ad alimenta, ſed & ad expenſas pro lite ſic litigantis pro reuerſione.

Præſumptio pro Monachatu dat ius ad alimenta, petenda à Monaſterio.

22 *Qualiter Monachus agere poſſit in iudicio pro repetendis alimentis.*

Cauſæ, propter quas ſic poteſt intentare iudicium contrà Monaſterium, vel Abbatem.

23 *Legitimè Expulſus nutriendus non venit expenſis Ordinis.*

Membrum ſeparatum, de nutrimento corporis non participat.

24 *Legitimè pulſus, de bonis, delatis Ordini, nutriri non debet.*

Contractus initus in profeſſione, non obligat Religionem ad alendum Religioſum ex bonis, ab ipſo delatis, niſi religiosè viuat.

Eiectus contrà renunciationem, factam de bonis ſuis, venire nequit.

Renunciatio nequit cenſeri conditionata, niſi conditio exprimatur.

19 RESpondeo. Quòd non eſt hic Quæſtio de Monacho, ob delictum expulſo à Monaſterio, in quo erat Filius, & ad aliud Monaſterium deportato, ſi pro reuerſione litigat; nàm de illo habetur ex quodam *Canone*, (65) quòd, ſi expulſus bona aliqua intulit primo Monaſterio, tantùm ex fructibus bonorum ipſius tranſlati eſſe concedendum ſecundo Monaſterio, quantum ſufficere poterit pro victu ipſius Religioſi, ne ibi Monaſterio ſit oneroſus, vt tenuerunt *Io: Andreas*, *Hoſtienſis*, & alij, (66) quæ quidèm quantitas aſſignanda, cùm à iure non determinetur, arbitrio boni viri relinquitur, vt docet *Ancharanus* cum *Menochio*. (67) Quòd ſi non intulit Monaſterio bona aliqua, ex quorum fructibus ali poſſit, tunc ex eodem *Hoſtienſi* in *capite citato*, cuius ſententia eſt communi ſenſu recepta, teſte *Azorio*, (67) ali debet expenſis primi Monaſterij, non ſecundi: ità etiàm *Gloſſa* in eodem cap. (68) Quòd, ſi primum non habuerit, vndè eum alat, miniſtrabit alimenta ſecundum; quòd ſi nec hoc ea poſſit impendere, Abbas Generalis, vel Capitulum Generale proſpiciet:

O 2 Quòd,

(65) *Cap. de lapſis 16. q. 6.*
(66) *Andr. & Hoſtien. in d. cap. Quod à te.*
(67) *Anchar. in cap. Si quis habuerit 17. q. 1. Menoch. lib. 2. de arb. cent. 5. caſu 456. num. 80. ex Roderic. tom. 3. q. 52. art. 17.*
(67) *Azor. inſtit. moral. lib. 12. por. pr. cap. 27. lit. D.*
(68) *Cap. de lapſis 16. q. 6. Abb. in cap. vlt. de Reg.*

Quòd, ſi neutrum per ſe ad impenſas ſufficiat, vtrumque partem ſuam contribuet, ità ex *Azorio*, loco cit., cui concordat *Rodericus*, (69) qui etiam ſubdit, quòd in Religione, quæ neque in communi, neque in particulari aliquid de proprio habet, prout in Ordine Minorum de Obſeruantia, vſu receptum eſt, vt Monaſterium, in quod mittitur ad pœnitentiam agendam, ei neceſſaria miniſtret.

Senſus ergo quæſtionis eſt, an Expulſus ab Ordine ob incorrigibilitatem, & in ſæculo degens; ſi appellationem interpoſuit, inſtetque pro reuiſione cauſæ, ad finem, vt iterùm recipiatur, caſſatâ ſententiâ, contrà eum latâ, an interim, dum lis pendet coràm Iudice appellationis, ali debeat à Monaſterio, à quo fuit expulſus.

20 Et quidèm quod iniuſtè Expulſus compellere poſſit Monaſterium ad alimenta futura, & etiàm præterita, ſi illa mutuò accepit, tenent vnanimiter Doctores apud *Paſſerinum*, (70) eo quia iniuſtè eſt eo titulo ſpoliatus, & propterea Religio tenetur ad alimenta taliter Eiecti; qui quidèm, nec eſt, nec cenſeri debet præciſus à Monaſterio, vt tradit *Felinus* cum allegatis Doctoribus, ex quo fit, vt ſi Monachum hunc alens animo donandi caruerit, poſſit à Monaſterio alimenta repetere, quia, cum Monaſterium teneatur eum Monachum alere, & admittere, qui ipſum aluit, dicitur vtiliter Monaſterij negotium geſſiſſe; ſic docet *Sanchez* cum *Surdo*, qui etiam allegat *Rebuffum*; (71) hoc autem limitat *Paſſerinus* ad caſum, quo talis Eiectus non acquirat, nec habeat iuſtè, vndè viuat; tenetur enim Religio ei miniſtrare alimenta, expenſis pro illius neceſſariâ ſuſtentatione ſuccumbere; nec ipſe tenetur aliundè ea quærere, vel acquirere magis, quàm alij Religioſi; ſed tanquàm vnus de illis alendus eſt à Religione de bonis communibus. Ratio limitationis eſt, quià, cum iniuſtè expulſus habeatur pro non expulſo, iniuſta enim ſententia Reum non afficit, ideò quidquid acquirit Monachus, iniuſtè expulſus, iuxtà regulam cæterorum, Monaſterio acquirit, non ſibi; quapropter, ſi in Monaſterio viuens debuiſſet illi ea applicare, extrà Clauſtra degens, illa debet ſubſtituere.

Sed an hoc, quod dictum eſt de alimentis, iniuſtè Expulſo debitis, habeat locum, vbi adhuc non conſtat de iniuſtitia expulſionis; quod erat principale intentum quæſtionis.

21 Reſpondeo affirmatiuè: lite enim pendente pro validitate expulſionis, Eiectus ex bonis Monaſterij ali debet, donec ſit per ſententiam pronunciatum de iuſtitia, aut iniuſtitia illius, ità in terminis poſitâ quæſtione de Monacho litigante de iniuſtâ expulſione, tradunt *Imola*, *Cardinalis*, cum alijs, quos refert, & ſequitur *Sanchez*, (72) quibus ſe ſubſcribit *Paſſerinus* loco cit. tenens Monaſterium non ſolùm obligari, pro eo tempore, ad alimenta, ſed etiam ad illi ſubminiſtrandas expenſas pro lite, allegatque *Velaſcum* cum *Palao*, (73) quibus conſentit *Sanchez* ibidem; & probatur, quià litigans pro reuerſione, antequàm per diffinitiuam,

(69) *Roderic. Quæſt. Reg. tom. 2. q. 24. art. 2.*
(70) *Paſſer. de Hom. ſtat. tom. 3. q. 189. art. 8. inſpec. 6. num. 649.*
Afflict. deciſ. 10. num. 4.
Surdus de alim. tit. 5. quæſt. 1. num. 48. & tit. 6. quæſt. 35 num. 6
Nauar. comm. 2. de Regul. num 65.
Molina tom. 1. de iuſt. diſput. 140.
Sanchez lib. 6. Decal. c. 9. num. 8.
Fagnan. ad cap. ſin. num. 10. de Regul.
Sylu. v. Apoſtaſia num. 20.
Felin. 16. de Reſcriptis.
(71) *Sanchez loco cit. num. 9.*
Surd. de alim. tit. 6. q. 19.

(72) *Imol. Clem. 1. num 17. de Monach.*
Carden q. 4. n. 7. §. Quia verò.
Menoch de præſump. lib. 5. q. 35. num 21.
Velaſch conſ. 7. num. 3. fol. 8.
Surdus de aliment. tit. 1. quæſt. 136 num 10.
Simon de Pratis de interpret. vlt. volunt. lib. 5. diſſ. 2. num. 12. & 13.
Ioſeph Ludou. deciſ. 46. num. 4.
Bartol. tract. de alim. num. 43.
Sanchez lib. 6. Decal. cap. 9. num. 8.
(73) *Velaſc. loco cit.*
Palaus tract. 16. diſp. 4. part. 20. num. 18.

tiuam, vltimam, ac iuſtam ſententiam ſit præciſus à Religione, cenſeri debet tanquam de corpore, gremio, & conſortio communi Religioſorum, ſed illis tenetur Religio ex contractu, in profeſſione inito, præſtare alimenta, & expenſas ad Religioſum honeſtum, & neceſſarium finem, ergò & huic quoque præbere tenebitur alimenta, & expenſas ad Religioſum, & neceſſarium finem, qualis eſt defenſio, vt non expellatur iniuſtè, de cuius expulſionis iuſtitia conſtare nequit, donec de ea per vltimatam ſententiam pronuncietur. Quod ampliatur, vt ſit verum, etiam, dum diſputatur, an Eiectus ſit Monachus, vt habet *Bartolus* loco citato; hoc tamen limitatur à *Lancelloto*, (74) ad caſum, in quo ille eſſet in propria poſſeſſione Monachatus; ſed verius eſt ſufficere, quòd pro Eiecto adſit aliqua præſumptio Monachatus, ſic *Surdus*, *Boerius* cum *Menochio*, *Simone*, *Ludouico*, *Sanchez*, ac *Paſſerino*. (75); Poſtremò *Pignatellus*, (76) poſità dubitatione, an Moniali expulſæ debeantur alimenta à Monaſterio, dùm lis pendet ſupèr validitate expulſionis, affirmatiuam partem vno calamo tenere Doctores teſtatur; quod & ſtatuit *Rota* (77)

22 Sed dices, quomodò poterit Monachus alimenta, ac expenſas à Monaſterio repetere, ſi contrà illud actionem propriam habere nequit? Religioſus enim Filio ſamilias æquiparatur, contrà quem, vel pro quo nequit fundari iudicium. (78) Ratio eſt, quia Religioſi habentur pro mortuis, & nil habent de proprio, vt tradunt *Doctores*, (79) & teſte *Sanchez*, (80) nemo contradicit. Quarè docet *Bartolus* (81) cum alijs, quòd Monachus non eſt Perſona legitima ad comparendum in iudicio, ſiuè vt Actor, ſiuè vt Reus, abſque Superioris licentià. Quòd ſi per ſeipſum comparere nequit, ergo neque per Procuratorem, vt nomine ipſius agat, quià quod per ſe nequit, neque per alium præſtare poteſt; & ità expreſsè habetur in *textu* (82). Reſpondent *Cardinalis*, & *Imola* (83), Monachum hunc officio Iudicis potiùs reſtitui, quàm iure actionis. Sed etſi ſic agere in iudicio nomine proprio inhibeatur, vt dictum eſt, excipiuntur tamen à *Sanchez* loco cit., aliqui caſus, in quibus Religioſus nomine proprio, non obſtante Superioris contradictione, agere poteſt, quorum tertius in ordine eſt, dum Religioſus agere vult, vt in Religione detineatur, vel ab ea expulſus reſtituatur, vel ne ei alimenta debita, aut expenſæ à Monaſterio denegentur. Sic quoque firmat *Nauarrus* alios allegans cum *Azorio*, vt habetur ex *Sanchez*. (84)

23 An autem id, quod dictum eſt de Expulſo, dùm lis pendet ſupèr validitate expulſionis, locum habeat in eo, de cuius eiectionis ſententia legitima conſtat; Reſpondetur negatiuè. Legitimè enim Expulſus de bonis Monaſterij nutriendus non venit, neque obligatur Religio ad dandum illi victum, & veſtitum, expenſiſque illius, etſi neceſſarijs ſuccumbere, quia ex quo ſuâ culpà eiectus eſt, ſibi eſt damnum ſuum imputandum, ſi ſibi ipſi relinquitur, & prouidentia paterna priuatur, nec Religio aliquo iure vrgetur ad huiuſmodi alimenta, & expenſas Eiectorum, ſicut membrum ſeparatum à

(74) Lancellotus de attent. par. 2. cap. 4 limit. 18. n. 30.
(75) Surd. de alim. tit. 1. quæſt. 821. num. 2.
Boer. deciſ. 122. num 4.
Menoch., & alij locis citatis ſuprà.
(76) Pignatel. tom. 1. conſult. 34.
(77) Rota deciſ. 109 num. 6. par. 2. rec.
(78) L. ie nulla. & l. nec ff. de iudicijs.
L. Seruus C. eodem tit.
(79) Cap. cum dilecta de reſcript. & authent. cauſa, quæ tit cum Monacho. C. de Epiſc., & Cleric.
Specul. Tit. de Aſſeſſ. §. vnic. num. 48. & tit. de Reo § vnic. num. 19. & tit. de Statu Monach. num. 3.
Nauarr. Comment. 2. de Regul. num. 64.
(80) Sanch. lib. 6 Decal. cap. 32. num. 1.

(81) Bartol. l. Filius Fam. § Veterani ſine ff. de procurato.
Abb. Clem. Religioſus num 6. de procurat.
Bald. cap. conſanu in fin. de iudic.
Felin. cap. cum 3. & à num. 10. de ſent. & re iudic.
(82) Clem. Religioſ. de Procurat.
(83) Cardin. §. quià verò num. 7. qu. 2.
Imola Clem. 1. num. 37. de Stat. Monachor.
(84) Nauarr. loco citat.
Azor. tom. 1. lib. 12. Inſtit. mor. cap. 18. qu. 9.
Sanchez. ibidem.

à corpore, de nutrimento corporis non participat, ità *Donatus* cum *Paſqualigo*, ex *Paſſerino*. (85)

24 Addit verò *Paſqualigus*, numero ſequenti, quòd, ſi Eiectus aliquá bona intulit Religioni, cenſetur enim illa ſub tacita conditione intuliſſe, quòd viciſſim Religio illi præſtaret alimenta & ideò in eo caſu Religionem teneri ad nutrimenta, præſtanda ipſi Eiecto. Sed hæc limitatio non ſubſiſtit, quia illa bona tranſierunt in dominium, & proprietatem Religionis, cui fas eſt bona in communi habere, quæ quidèm Religio, etſi in profeſſione Monachi, quæ eſt quidam contractus, vltrò, citròque obligatorius inter Receptum, & Recipientem, vt habet *Pignatellus*, (86) ſe obligauerit ad illum retinendum, & alendum tanquàm filium; hoc autem intelligitur ſub conditione, quam de communi teſtatur *Sanchez*, (87) quòd ſcilicet ille iuſtam expulſionis cauſam non præbeat; quarè Religio ſe obligat quidèm ad alendum Religioſum, ſed viuentem religiosè intrà Clauſtra. Quòd autem Religio Eiectum ſinè alimentis relinquat, hoc eſt in pœnam ſuæ culpæ proportionatam. Nequè enim datur locus in ea donatione allegatæ conditioni tacitæ, quòd Religio teneatur alere Eiectum, ſi ob rebellionem ſuam fuerit eiectus; quià, qui per profeſſionem Deo ſe donat, non habet intentionem rebellandi in futuro, ſed intuitu virtutis, vt ſit Hoſtia ſacrata Deo, Religioni ſe ſpondet; hinc ceſſat in eo omnis præſumptio illius tacitæ conditionis, & ſi donat, abſolutè donat. Ideò Eiectus, nec poteſt venire, contrà renunciationem ſuam, quià nil proprium habere poteſt, vt dicetur infrà; nèc ex delicto commodum reportare poteſt; Nèc eius renunciatio cenſeri poteſt conditionata, niſi ipſe conditionem expreſſerit, ſic firmat *Lezana*, *Donatus*, & *Nouarius* ex *Rota*. (88)

(85) *Donat. d. q. 31.*
Paſqual. ad Franch. num. 991.
Paſſerin. loco cit. num. 657.
(86) *Pignatell. tom. 1. conſult. 89. num. 28.*
(87) *Sanchez lib. 6. Decal. cap. 9. q. pr. num. 7.*

(88) *Lezan v. Eiecti num. 9.*
Donat. part. 2 tract. 8. qu. 58.
Nouar. n. 14. ex Paſſer. loco cit. n. 658.
Rota deciſ. 109. coram Coccino.

QVÆSTIO

QVÆSTIO V.

An Expulſus promoueri poſſit ad Sacros Ordines, vel in ijſdem diſpenſari, vt miniſtret.

SVMMARIVM.

25 *Opinio tenentium poſſe Eiectum ad Sacros Ordines promoueri.*

26 *Sententia negatiua eſt abſolutè tenenda.*

Confirmatur ex Decreto Pontificis.

27 *Refelluntur eorum fundamenta.*

28 *Cenſura ſuſpenſionis afficit Eiectos pro toto tempore, quo degunt extrà Clauſtra, & ceſſat per ingreſſum in aliam Religionem.*

29 *Eiectus nequit in ſuſceptis Ordinibus miniſtrare ſinè diſpenſatione Pontificis.*

Si Pontifex cum illo diſpenſat, vt ordinetur, debet etiam prouidere de titulo.

30 *Eiectus in data hypotheſi ordinari debet à Diœceſano, vbi habitat, ni aliter determinetur.*

31 *Eiectus non ſolùm eſt ſuſpenſus, ſed etiam irregularis.*

Eiectus eſt infamis infamia iuris, & facti vtraque infamia explicatur, & applicatur.

Eiectus, eſt incapax officiorum ſpiritualium, nequit eſſe Iudex Ordinarius, Delegatus, Procurator, accuſans, aut teſtis, aut tabellio, niſi rogatus à partibus.

32 *Irregularitas Eiecti nequit ab Epiſcopo tolli.*

33 *Opinio tenentium talem infamiam, eſſe facti reijcitur.*

34 *Reuerſus ad Clauſtra liberatur per Superiores à tali irregularitate.*

Priuilegium Sixti IV. non extenditur ad irregularitatem ex homicidio.

35 *Eiectis non ſolùm miniſterium Ordinum, ſed etiam officium concionandi, & docendi interdicitur.*

36 *Eiecti, ſi honeſto labore nequeunt ſibi victum comparare, eleemoſynando viuere debent.*

25 AFfirmatiuam partem tenuere Doctores, qui antè Decretum *Vrbani* ſcripſere, dummodò tamen delictum, ob quod erat ſecuta expulſio, irregularitatem non inuolueret, nàm tunc, nonniſi obtentâ diſpenſatione, promoueri poterat, aut in ſuſceptis miniſtrare, ità *Rodericus* cum *Nauarro*, & *Sanchez* (88). Idem ſuſtinet *Antonius à Spiritu Sancto* (89) poſt tale Decretum, calamo manum admouens, ſed hæſitans de illius valore, vtpotè vel quià non receptum, vel quià non in vſu in Regionibus Luſytanis, aut non publicatum. Addit quoque, talem ſuſpenſionem, qua Pontifex Eiectos arcet in perpetuum ab Altari, dicens: *Sint perpetuò ſuſpenſi ab exercitio Ordinum*, eſſe comminatoriam, & inferendam, vtpotè, quæ lata eſt per verbum futuri temporis. *Sint perpetuò ſuſpenſi*; nàm verbum *Sint* eſt futuri temporis, vt habet *Sanchez* (90). Hoc quoque modo explicat tale Decretum *Ceſpedes* cum *Pelizario*(91). Quarè infert, quòd, cùm de iure communi Eiecti non ſint irregulares, aut ſuſpenſi, non eſt, cur talibus pœnis onerentur.

26 Oppoſitum tamen eſt abſolutè tenendum, cùm in citato Decreto habeatur, quòd *Eiecti, dùm extrà Religionem degunt, ſint perpetuò ſuſpenſi ab exer-*

---

(88) *Roderic. tom. 3. q. 30. art. 26. Nauar. lib. 2. conſil. in pri. edit. tit. de atat. & qualit. conſ. 9. in 2. lib. 3. tit. de Regul. conſil. 84. Sanch lib 6. Decal. cap. 9. qu. 3. n 59.*

(89) *Ant. à Sp. San. Director. Regul. tr. 4. diſput. 30 ſect. 12. §. 6 num 479.*

(90) *Sanch lib. 2. moral. cap. 38. num. 90.*

(91) *Peliz. tr. 8. cap. 7. num. 25.*

Exercitio Ordinum. Sententia enim lata à Summo Pontifice nequit abſque ſpeciali commiſſione eiuſdem relaxari, quarè, cùm ex citato Decreto auferatur *Ordinarijs locorum facultas dictam ſuſpenſionem relaxandi, atque moderandi*, ſtatim ac quis eſt eiectus, manet tali ſuſpenſione innodatus, ratione cuius nec aſcendere poteſt, nec in ſuſcepto Ordine miniſtrare ſub pœna irregularitatis, vt tradit *Donatus* cum *Paſqualigo.* (92)

27 Ad fundamentum oppoſitæ ſententiæ, & primò quantùm ad publicationem præfati Decreti, res eſt euidens, illud fuiſſe iuxtà ſtylum Curiæ legitimè publicatum, quarè non eſt ambigendum de illius obligatione; & eo maximè, cùm iuxtà ibi ſtatuta fuerit ex tunc in Romana Curia iudicatum. Nec id, quod ibi ſubditur, alicuius roboris eſt; falſum eſt enim, quòd dictio *Sint* tempori futuro conueniat, & non potiùs imperatiuo præſenti. Non enim Decretum de Eiectis, ipſos eſſe ſuſpendendos, pronunciat, ſed eos veluti tales ex tunc declarat; idem enim eſt, ac dicere, fiat. Quis enim Sacræ Scripturæ Interpres ſic legit, quòd, dùm in Geneſi dixit Deus; *Fiat lux*, verbum *Fiat* eſſet futuri temporis, & ſignificaret, lucem in futuro eſſe faciendam, & non potiùs, quòd ſtatim ad Imperium Dei fuerit diſſipata caligo per aduentum lucis? Sic & in propoſito, dictio *Sit*, quod eſt verbum præſens, & ſignum efficacis voluntatis, ſignificat, quòd Eiectus, pro tempore, quo extrà Clauſtra degit, ſit de præſenti, ex vi latæ ſententiæ, & non ſententiæ inferendæ, & in futuro ſuſpenſus ab exercitio Ordinum. Et hunc eſſe communem ſenſum Doctorum, pro certo, & indubitato tenendum teſtatur *Paſſerinus.* (93)

28 Hæc autem cenſura afficit Eiectos, pro toto tempore, quo manent extrà Clauſtra; verùm, ſi ingrediuntur aliam Religionem, etſi laxiorem, vel reuertantur ad priorem, illicò relaxatur, & ceſſat, vt ex verbis Decreti *Vrbani VIII.* colligitur, & tradunt *Lezana* cum *Tamburino* (94). Non enim cenſura illa percutit Perſonam per ſe primò, ſed ſtatum, cùm habeatur: *Eiecti, extrà Religionem degentes, ſint perpetuò ſuſpenſi*, quarè, mutato ſtatu, non officit; ſtatus autem per reditum ad priorem, vel per ingreſſum in alium quemcunque Ordinem Regularem, immutatur, cùm non ampliùs pronuntiari poſſit de Eiecto, quòd extrà Religionem degat. ſic cum *Donato* firmat *Paſqualigus.* (95)

29 An autem hæc ſuſpenſio relaxari poſſit cum Eiecto, vt promoueri poſſit ad Ordines, vel in ſuſceptis miniſtrare. Reſpondetur negatiuè, cùm obſtet Decretum per verba illa *ſublata Ordinarijs locorum facultate dictam ſuſpenſionem relaxandi, atque moderandi.* Quapropter ſola autoritas Sedis Apoſtolicæ poteſt illi ſubuenire. Non ergo modo locum habet quæſtio, propoſita à *Roderico* (96), ſcilicet. Quo titulo Eiectus ordinari poſſet, cùm non poſſet promoueri titulo profeſſionis in probata Religione; nàm à Monaſterio alendus non erat, quià Eiectus; non titulo Patrimonij, cùm ex profeſſione paupertatis Religioſæ, cuius votum comitabatur Eiectum, (quod & nos infrà oſtendemus) proprium quid habere non poterat; ſed neque titulo beneficij, cùm aliquando delicta expulſionis infligendæ, inducere potuiſſent irregularitatem, à qua non poterat per Ordinarium relaxari; vel ſaltèm Eiectum infamiæ nota vulnerabant. Tota (vt dixi) illa quæſtio ruit, nàm nunc ordinari nequit, niſi a Summo Pontifice diſpenſetur. Quòd, ſi Pontifex cum Eiecto

(92) *Donat. in praxi tom. 2. tr. 8. q. 38. Paſqual. ad Franch. num. 1005.*
(93) *Paſſer. de Hom. ſtat. q. 189. art. 8. nu. 638.*
(94) *Lezan. par. pr. cap. 23. num. 8. Tambur. 3 diſp. 8. num. 18.*
(95) *Donat quæſt 40. Paſqualigus num. 1010.*
(96) *Roderic. tom. 1. quæſt. 30. art. 14. Sanchez. lib. 6. Decal. cap. 9. quæſt. 3. num. 59.*

Electo diſpenſat, vt viuens extrà Clauſtra, ad Ordines promoueatur, eius quoque erit prouidere de Titulo, vt innuit *Paſſerinus*. (97)

30 A quo autem Eiectus debeat ordinari, ſi cum eo à Pontifice diſpenſetur, num ſcilicet ab Epiſcopo Domicilij, vel ab eo, qui eſt originis, diſputant Doctores apud *Paſſerinum* loco cit., ſed conſequenter ad ea, quæ ſuprà diximus (98), reſpondetur, quod niſi Pontifex in libello diſpenſationis præſcribat quoque Epiſcopum, à quo debeat ordinari, promouere debere ab eo, in cuius Diœceſi Eiectos habitare decreuit; eò quia illius iuriſdictioni ſubſit.

31 Aduertendum tamen, Eiectum non ſolùm eſſe iuxtà tenorem Decreti, indiſpenſabiliter ſuſpenſum; ſed eſſe quoque irregularem, ob infamiam eiectionis. Hæc autem infamia, an ſit iuris, vel facti, lis eſt inter *Donatum*, & *Mirandam* apud *Paſſerinum* (99). *Donatus* enim, cui conſentit *Sanchez*, & *Paſqualigus*, (100) cenſet illam eſſe Juris. Facti verò illam nominat *Miranda*, cum quo concordat *Rodericus*, *Peyrinus*, & *Lezana* (1). Nos verò vtramque concurrere in Eiecto dicimus; nàm, cùm infamia facti ea ſit in Jure canonico, quæ reſultat ex improbatis moribus, vt dixit *Conaruuias* (2); infamia verò Juris Canonici eſt quæ oritur ex delicto, cui ex Jure Canonico adnexa eſt infamia, & hoc vel per ſententiam declarato, vel ex euidentia notoria. Prima tollitur facto contrario, nàm, cùm ſit illa, quæ contrahitur ex quolibet peccato mortali, licèt tali, quod per ſententiam non ſoleat condemnari, per pœnitentiam ablatâ culpâ, deletur & infamia, vt notant quidam *Canones* (3). Secunda tollitur per ſolum Principem, puta, Papam, Generalem &c., vt dicunt *Iura* (4). Sed Eiectus ob incorrigibilitatem inuoluit deprauatos mores, quibus apud probos ex criminibus conſuetis ſætuit eius nomen, ſimulque de tribus ſaltem delictis grauibus per ſententiam debuit ante expulſionem puniri, ergo, accedente expulſionis ſententiâ ob incorrigibilitatem de illis, remanet vtràque infamiâ notatus; & per conſequens irregularis. Infamis enim, ex quo eſt talis, percutitur irregularitate, & non poteſt ad Ordines, ſeù Dignitates, & Officia promoueri. Incapax enim eſt Officiorum ſpiritualium, nec poteſt eſſe Tabellio, niſi rogetur à partibus, nec Judex Ordinarius, nec Delegatus, vt habet *Canon* (5), nec Procurator; priuatur beneficijs obtentis, & obtinendis: repellitur ab accuſando, & teſtificando, niſi in cauſa priuilegiata, vel ciuili, in qua non defertur ſolemnitati iuris ciuilis, vt ex diuerſis iuribus *Abbas* (6) partim colligit. Quarè deducitur, Eiectum incapacem eſſe cuiuſcunque beneficij, non ſolùm Curati, ſed etiam ſimplicis, eò quia infamis eſt, & irregularis.

32 Nec præſtat dicere cum *Theſauro* (7) poſſe Epiſcopum ſuper hac irregularitate diſpenſare, ſi delictum, ob quod quis fuit è Clauſtris per expulſionem ſublatus, adulterij malitiam non ſuperet, prout ex *iure* (8). Hoc, inquam, non ſubſiſtit, quia ex quo ab

 Ordi-

(97) *Paſſer. loco cit. num. 645.*
(98) *Part. 3. quaeſt. 2. num. 9.*
(99) *Donat. p. 3. tract. 8. qu. 44.*
Mirand. tom. 3. qu. 52. art. 5.
Paſſer. loco cit. num. 642.
(100) *Sanch. lib. 7. conſ. cap. 1. deciſ. 84.*
Paſqual. ad Franch. num. 1008.
(1) *Roderic. tom. 1. quaeſt. 3. art. 20.*
Peyr. in R. S. qu 3 cap 25 §. 1.
Lezan. ad Mare Mag. Minor. §. 24. num. 63.
(2) *Conaru. de Sponſ par. 1. cap. 8. §. final. num. 8.*
Apoſtol. ad Clar. quaeſt. 62. Verb. Infamia.
(3) *Cap. Euphemium 2. quaeſt. 3. cap. 2. & 3. cant. 6. qu. 1. cap. Teſtimonium de teſt.*
(4) *Cap. cum ſit de Sent. & re iudic. lib. 1. §. de qua ff. de Poſtul.*
Abb. in cap. Ex diligenti num. 6. de Simon.
(5) *Cap. Seſſeutates. Extra de Reſcrip.*
(6) *Cap. Tetrus de Homicid.*
Abb. in cap. 1. de Purgat. Canon. , & in cap. ficut num. 4. ne Cleric. vel Monach. & in cap. cum Deputati num. 4. de Iudic. & in cap. Cum olim de cauſa poſſeſſ. & in cap. Ex tua num. 1. de Purgat. can. & in cap. 1. num. 6. de Accuſat. & in cap. Delicto num. 6. de Iudic.
(7) *Theſaur. p. 2. tract. 5. cap. 13. V. Religioſ num. 5*

Ordinario demitur per Conſtitutionem Pontificis ius diſpenſandi cum Eiecto in pœna ſuſpenſionis, quæ minima pœnarum canonicarum exiſtit, multò minus poterit diſpenſare ſuper irregularitate ex delicto.

33 Dices cum *Antonio à Sancto Spiritu* (9). Hæc infamia in Eiecto, eſt infamia facti, non iuris; Durat enim quamdiù Eiecti incorrigibiles perſeuerant, vt etiam notauit *Peyrinus* (10). Per emendationem verò auſertur infamia facti, & irregularitas, vt habet *Baſſaus* (11), ergo ratione huius infamiæ non ſunt inhabiles ad beneficium ſimplex; niſi delictum, ob quod fuit expulſus, ſecum deferat irregularitatem, quale eſt homicidium. Reſpondetur, vt ſuprà probatum eſt, Eiectum, quandiù non redit ad Religionem, vtraque infamiâ eſſe notatum; Iuris quidèm, ob ſententiam expulſionis, pro grauibus delictis pronuntiatam; Facti, dùm incorrigibilis perſeuerat; ſemper quoque talis præſumitur, dùm viuit in ſæculo; nàm, ſi de commiſſis pœniteret, rediret ad Clauſtra, vt notauit *Paſqualigus* (12), ex quo fit, vt Epiſcopus, ex vi capitis citati, talem maculam tergere non poſſit, etſi Eiectus in delicta ſuprà adulterij malitiam non fuiſſet lapſus, ſi tamen ob illa fuit expulſus; dùm Epiſcopus tùnc ſolùm poteſt diſpènſare ſuper infamiâ; quando infamis verè pœnitet.

34 Ab hac ergo ſuſpenſione, & infamiâ liberantur Eiecti, quotiès ad Clauſtra reuertuntur; tùnc enim ceſſat ſuſpenſio ab exercitio Ordinum, prout ex Decreto citato; & ab irregularitate, contractâ propter infamiam, à Superioribus Ordinis diſpenſantur ex conceſſione *Pij V.*, *Sixti IV.*, quod tamen limitatur ad irregularitatem, quæ eſt pura pœna peccati, non ad eam, quæ ſimul eſt pœna, & inhabilitas, proùt de ea, quæ ex homicidio voluntario prouenit, vt aduertit *Diana*. (13)

35 Quæres, An ſicut Eiectus interdicitur, ne in ſuſceptis Ordinibus miniſtret, ſcilicèt conficiendo Sacramenta, Euchariſtiam miniſtrando, Confeſſiones audiendo, in Officio Miniſtrorum Altaris, veluti ex Ordine aſſiſtendo ſolemniter Celebranti &c. ità quoque nequeat aſſumi ad munus prædicandi Euangelium. Reſpondetur, quòd, licèt ex vi Decreti *Vrbani VIII.* ſolùm ſint ſuſpenſi ab exercitio Ordinum; attamen ex Conſtitutione *Gregory XI* pro Ordine Prædicatorum, quæ habetur in eorum *Mari Magno* (14), Eiectis ab eorum Ordine prohibetur concionari, & docere. Idem ſtatuitur pro Expulſis Ordinis Minorum in Mari Magno apud *Lezanam*, (15) & in Mari Magno Carmelitarum, Minimorum, & Seruitarum (16) cum facultate Superioribus earum Religionum huiuſmodi Eiectos excommunicandi, ſi intrà terminos ſuarum Prouinciarum, vel Diſtrictuum auſi fuerint concionari, Confeſſiones audire, & docere; quæ quidèm conceſſiones adhuc vigent, vt habet *Paſſerinus*. (17) Accedit ex *Concilio Tridentino* (18) prohibito, facta Epiſcopis: *Ne aliquem vel eorum, qui, cùm ſint nomine Regulares, extrà Clauſtra tamen, & obedientiam Religionum ſuarum, viuunt, in ſua Ciuitate, vel Diœceſi prædicare permittant, niſi ipſis noti ſint, & moribus, atque doctrinâ probati.* Quommodo ergo conſtare poteſt Epiſcopis de probitate Eiecti, ſi ideò à Religione expulſus, quia incorrigibilis.

(8) *Cap. at ſi Clerici de iudic.*
(9) *Ant. à S. Spir. Directl. Regul. tract. 4. diſp. 3. ſect. 12. num. 487.*
(10) *Peyr. de ſubd. quæſt. 1. cap. 25. §. 5.*
(11) *Baſſaus Verb. Irregularitas 10. num. 6.*
(12) *Paſqual. num. 190.*
(13) *Diana p. 4. tract. 2. reſol. 8 2.*
(14) *Mare Mag. Prædic. §. 24.*
(15) *Lezan. Mar Mag. Min. §. 24.*
(16) *Mar. Magn. Carmel. §. 93. & 94. Mar. Mag. Minimor. §. 36. & 45. Mar. Magn. Seruit. § 49.*
(17) *Paſſer. loco cit. num. 640.*
(18) *Concil. Trident. ſeſſ. cap. 2.*

bilis. Deindè, vt probatum eſt, huiuſmodi Expulſi Infamia Iuris, & Facti laborant, reiecti quoque, non ſolùm à Sanctuario, ſed etiam à teſtimonio ferendo, ergo nequeunt ad Apoſtolicum Euangelizandi miniſterium aſſumi, ità *Rodriquez* cum alijs. (19)

37 Sed dices, ex quibus nutriri poterunt, Ordinibus Maioribus initiati, ſi Spirituali Miniſterio Ordinum, vtpotè quia ſuſpenſi, victualia ſtipendia ſibi comparare nequeunt, neque euangelizando, mercedem laboris inuenire? Nunquid, quòd de Laicis, aut Clericis in minoribus dictum eſt, depoſito Clericali habitu, mechanicis actibus, & quandoque vilibus intenti, huiuſmodi neceſſitatibus poterunt occurrere? Reſpondetur cum *Sanchez*, & *Nauarro* (20). Quod, ſicuti liberum eſt cuique ſua omnia Pauperibus erogare, & mendicato cibo paſci, ſic etiam liberum eſt eiecto Monacho viuere ex eleemoſynis mendicatis. Quòd, ſi habent, vnde poſſint ſibi victum parare, honeſta exercitia exercendo, vel etiam manibus laborare, id poſſunt facere, vt ex *D. Thoma* habetur (21), ad nullum tamen determinatum modum tenentur, ſed ſufficit, quod licito modo victum quærant, exercitijs honeſtis, ſtatui Clericali non repugnantibus. Sic firmat *Paſſerinus* loco citato.

QVÆSTIO VI.

An Expulſus obligetur ad Vota eſſentialia Religionis, & ad alia Vota ſui Ordinis, nec non Regulares Obſeruantias.

SVMMARIVM.

37 *Vota Religionis durant in Eiecto, eſtò ſuſpendantur, quoad aliqua.*
Integra manet obligatio caſtitatis, non ſic obedientiæ, & paupertatis.
Acquiſita ab Eiecto ſunt eius, quantum ad adminiſtrationem, non autem Dominium.
Votum extinctum non reſurgit, niſi replicetur.
Expulſus cogitur ſubeſſe pœnis latis in ſententia Expulſionis.

38 *Diuerſa diuerſarum Religionum obligationes.*

39 *Fundamenta tenentium Eiectos teneri ad alias obligationes proprij Inſtituti vltrà vota.*

40 *Refelluntur fundamenta præfata Sententiæ.*
Eiectus poteſt ſe ciuiliter obligare in procuranda alimenta.
Vota ſolemnia ſequuntur perſonam cætera obligationes comitantur Statum.
Votum deſinit obligare, facta notabili variatione in materia voti.
Votum non obligat vltrà intentionem vouentis.

41 *Vota aliquarum Religionum vltrà tria eſſentialia.*

42 *Eadem obligatione tenetur Eiectus ad quartum votum, ſicut ad prima tria.*
Quæ vota ſuſpendantur in Eiectis ab Ordinibus habentibus quartum votum, & alias obligationes ſub mortali.

43 *Incommoda eorum, qui coguntur ad ſibi procuranda alimenta.*

44 *Viget quandoque obligatio voti, & eius obſeruatio ſuſpenditur; probatur exemplis.*

(19) *Rodriq. tom. 1. quæſt. 30. num. 21. Miranda tom. 1. quæſt. 5. art. 5. Peyr. Relig. ſubd. qu. 1. cap. 25. §. 16*

(20) *Sanch. lib. 6. Decal cap. 9. num. 50. Nauar. Com. 2. de Regul. num. 37. Azor. 1. lib. Inſtitut. Moral. cap. 26. in fine.*

(21) *D. Th. quæſt. 187. art. 3. ex Paſſerino loco cito.*

45 *Expulſio de ſui natura perpetua, ſit per accidens temporalis.*
46 *Votum de non procurandis dignitatibus, comitatur perſonam ad alium Ordinem tranſlatam.*
Quæ vota comitentur tranſeuntem ad alium Ordinem.
47 *Probabilitas, quod tranſlatus ad Epiſcopatum, liberetur ſe toto à iugo votorum proprij Inſtituti, ſalua Caſtitate.*
Sententia authoris, quod ad illa teneatur, pro quanto fert Status illius.
48 *Profeſſio, conditionatè facta reijcitur.*
49 *Concluſio Quæſtionis.*

37 RESpondeo, quod Expulſus non ideò ceſſat eſſe Religioſus, cùmque de eſſentia Religionis ſint tria Vota ſolemnia, ſcilicet Caſtitatis perpetuæ, Paupertatis, & Obedientiæ, vt habet *Textus*; (22) hæc ex communi Doctorum ſententia, vt videre eſt apud *Molinam, Sanchez*, & alios, (23) comitantur Eiectum, eſtò quòad aliqua Paupertas, & Obedientia ſuſpendantur quòad executionem, & obſeruantiam. Equidèm, quòd in Eiectis inconcuſſa maneat obligatio Caſtitatis tuendæ, eſt manifeſtum; et ſi matrimonio copulantur, matrimonium eſt ipſo facto nullum, & incidunt in excommunicationem ex *Clem.* (24) ac vt tradit *Donatus* (25), tanquàm de fide ſuſpecti, per Iudices Fidei ſunt puniendi. Manent quoque adſtricti Voto Paupertatis, eò quià nihil poſſunt ſub proprietate dominij acquirere, aut habere, tanquàm proprium, ſed eorum, quæ ſibi dantur ſolum vſum facti, & adminiſtrationem ſolucam habent, vt latè probant *Leſſius* & *Diana* (26) cum alijs, & firmat *Rota* (27) idipſum de Voto Obedientiæ, quod de Paupertate dictum eſt, aſſeritur. Quamuis enim Votum Obedientiæ in Expulſis maneat ſuſpenſum, quantùm ad multa, non tamen eſt vndequaque deletum, aliàs per reditum ad Religionem non reuiuiſceret, niſi accedente noua profeſſione, quam non eſſe neceſſariam infrà oſtendemus. Votum enim, ſemel extinctum, non reſurgit, ex communi Doctorum ſententia, niſi replicetur. Expulſus autem ſubeſſe cogitur, non ſolùm expulſionis ſententiæ, ſed pœnis quoque in eadem impoſitis. Quarè in aliquibus manet Religioni Subditus, in alijs Diœceſano, & in omnibus Papæ. Sed de iſtis in ſequentibus Quæſtionibus tractandum eſt.

38 Quod magis in controuerſiam venit, eſt; An in Expulſis vigeat obligatio aliorum Votorum ſui Ordinis, vltrà Vota eſſentialia Religionis, puta, an Minimi ad Quadrageſimam, Minores ad non equitandum abſque neceſſitate, ad Ieiunia in Regula contenta, ad non contractandam pecuniam, & alia obligantia ſub mortali. Fratres B.M. de Mercede Captiuorum, ad manendum ſub poteſtate Saracenorum in pignus, ſi opus fuerit pro redimendis Captiuis. Clerici Regulares ad miniſtrandum infirmis, etiam peſte infectis. Ieſuitæ ad Votum de Miſſionibus, de non procuranda prælatione extrà Societatem, Fratres Hoſpitalitatis, ad ſeruiendum infirmis; & alij ad alia, ex vi ſuæ profeſſionis obligantia ſub mortali, vltrà prædicta teneantur.

39 Affirmatiuam partem mordicus tenet Doctiſſimus *Paſſerinus* (28). Ducitur

Ducitur

(22) *Cap. Cum ad Monaſt. de Stat. Monach.*
(23) *Molin. tom. 1. de iuſt. d. 141. & tom. 2. diſp. 276.*
Sanch. lib. 6. Moral. cap. 9. num. 27.
Bonac. de clauſur. qu. 9. 13. § 3. num. 1.
Pegr. in 8. R. quaſt. 1. cap. 15. conſ. 5.
Paſqual. ad Franch. num. 1076.
Lezan. tom. 1. cap. 23.
Tambur. tom. 3. d. 8. quaſt. 8. num. 5.
Palaus tr. 16. d. 4. p. 21. num. 1.
Azor tom. 1. lib. 12. cap. 16. quaſt. 6.
Suar. tom. 5. in 3. p. d. 21. ſect. 1. num. 20.
Sayr. Clau. Reg. l. 12. cap. 9. num. 25.
(24) *Clem. Unica de Conſanguin. & affin.*
(25) *Donat. in prax. par. 2. tract. 8. qu. 23. ſin.*
(26) *Leſſ. lib. 2. cap. 41. dub. 5. num. 112.*
Diana par. 9. tract. 2. reſol. 60.
Bellet. diſp. Cler. dep. n. Cler. §. 25. num. 29.
Donat. Sayr. Azor. Palaus.
Lezana Paſqual. Molina locis citatis.
(27) *Rota deciſ. 109. par. 5. recent.*
(28) *Paſſer. de Hom. ſtat. tom. 3. quaſt. 189. inſpec. 3. num. 620. & ſeq.*

citur ex hoc. Primò, quia Eiectus non liberatur ab obligatione trium Votorum, ergò neque ab onere aliarum obligationum profitentium in tali Ordine. Antecedens probatur, quià per expulſionem non ceſſat eſſe Religioſus, eò quià ſtatus Religioſus ſit immutabilis; & adhuc eſt membrum Religionis, licèt ſit ſeparatus à conſortio aliorum, ne illos ſua contagione corrumpat. Conſequentia probatur, cùm non ſit maior ratio de primis tribus Votis, ac de alijs. Secundò, Expulſus non eſt ſeparatus in perpetuum, ſed ad tempus, & per accidens; manente ſubſtantiâ ſtatus Religioſi, & eſſentiali vnione Eiecti ad Religionem, ergo non eſt, vnde negetur ei ex hac parte obligatio ad Religioſè viuendum iuxtà regulam, quantum poteſt. Antecedens probatur, quia Religio adhuc tenetur illum inquirere, & vbi non adſit periculum, vt alios ſuo malo exemplo inficiat, etiam compellere, vt redeat; & ipſe manet ſubiectus ſuis Superioribus, & obligatus ad ſe corrigendum, & ad obediendum Superioribus, ſecundùm Regulam præcipientibus, ergo, ſi ſubſiſtit in Expulſo integra obligatio Voti Obedientiæ, erit, & aliorum Votorum, vel obligationum proprij Inſtituti. Tertiò, probatur ex Conſtitut. *Vrbani Octaui* (29); vbi ſtatuitur, quòd Religioſus alicuius Ordinis, in quo Religioſi vltrà tria Vota, Votum, vel Iuramentum ſolemniter emittunt de non petenda, nec procuranda, minùſque acceptanda aliqua dignitate extrà Ordinem, ſi transferatur ad alium Ordinem, in quo tale Votum, vel Iuramentum non emittitur, vel quomodocunque excant ab eo Ordine, etiam Expulſus, non remanet ab eius Voti, vel Iuramenti obligatione liberatus; & ſubdit, quod nunc eſt in more in Sacra Congregatione Regularium, non concedere Religioſis licentiam transfeundi ad alium Ordinem, niſi ſub conditione, quòd integra maneant Vota ſpecialia, in priori Ordine emiſſa, præter tria Vota eſſentialia; ex quo infert, ergo à fortiori hæc obligatio integra manet in Eiecto, qui non eſt in perpetuum, & ſimpliciter à ſuo Ordine ſeparatus, prout ſunt ad alium Ordinem tranſlati. Quartò, in aſſumptis ad Epiſcopatum manet obligatio ad ſeruanda Vota, & Regulam Ordinis, ex quo fuerunt aſſumpti, quantum decet illorum dignitatem, ergò multò magis in Expulſis, cùm non ſit rationabile, quòd Eiectus ex culpa ſua reportet commodum, & quia Rebellis, idcircò ſit immunis ab obligatione ſeruandi leges. Pro hac ſententia citat etiam *D. Antoninum*, & alios. (30)

40 Oppoſita ſententia, quam tuetur *Sanchez* cum *Palao*, *Bordono*, & alijs (31), tenet, Eiectos ad illa non obligari, ſed talem obligationem ſuſpendi in illis pro tempore, quo degunt extrà Clau-

(29) *Vrb. VIII Conſtit. 140. ſub die 21. Maij 1635. in Appendice Bullarij 10.*

(30) *D. Anton. 3. par. tom. 16. cap. 5. §. 8.*
Sylu. V. Religio 6. quæſt. 27.
Rodriq. tom. 1. q. 30. art. 20.
Corduba in Regul. S. Franc. cap. 2. q. 22. par. 1.
Miranda tom. 2. p. 72. art. 3. concl. p.
Hier. Rodriq. reſ. 72. num. 6.
Paſſer. ad mon. c. 59.
Donat. loco cit. q. 52.
Portell. v. Eiectus num. 5.
Villalobos p. 2. tract. 35. diffic. 39. num. 9.

(31) *Sanch. lib. 6 Decal. cap. 9. quæſt. 3. num. 52.*
Palaus tr. 16. dec. 4. par. 21 num. 3.
Bordon. tom. 4. par. 3. reſol. 208. num. 18.
Sotus lib. 7. de iuſt. quæſt. 2. art. 1.
Nauar. comment. 3. de Regul. nu. 46. & conſil. 78 num. 2. de Regul.
Aragon. 22. quæſt. 55. art. 3. fol. 997. §. huc vſque dimus.
Filliuc. de offic. Sacerd. tom. 1. pars. 2. lib. cap. 81.
Sayr. Theſaur. caſ. tom. 2. lib. 19. num. 28.
Emanuel. Sa. Sum. Verb. Relig. num. 40.
Leonard lib. 2. de iuſt. cap. 41. dub. 15.
Conrad. in ſuis reſpnſ. par. 1. quæſt. 285.
Leſſ. de iuſt. lib. 2. cap. 41. dub. 15.
Layman. lib. 4. tract. 5. cap. 13.
Graff. lib. 3. conſil. 3. de Regul. num. 9.
Bart. a S. Fauſto lib. 3. Theſaur. quæſt. 213.
Barboſa ad cap. final. de Regul. num. 12.
Diana par. 3. tract. 2. reſol. 116.
Lezana tom. 3. cap. 21. num. 17.
Vega prim. 2. Sum. cap. 80. caſu 16.
Suarez in Enchir. lib. 4. § de Voto Obedientia.
Tambur. tom. 3. diſp. 8. quæſt. 8. num. 15. ex Paſſerino loco cit.
Paſqual. ad Franch. num. 979.
Leander a Murcia in cap. 2. Regul. S. Franciſ. cap. 17. num. 20.
Ant. a S. Sp. Directl. Regul. tract. 4. diſp. 8. ſect. 12. num. 474.

Clauſtra. Ratio eſt, quià dempta Caſtitate, cuius obligatio integra in vtroque ſtatu perſeuerat, Votum paupertatis, & Obedientiæ, vt dictum eſt, ſuſpenduutur quòad executionem, ob ſtatus variationem in Expulſo, ergò à pari & huiuſmodi obligationes. Antecedens probatur, quià, ex quo priuatur prouidentia Religionis, acquirit adminiſtrationem rerum temporalium, poteſt negotiari, ciuiliter ſe obligare, de acquiſitis diſponere, ad finem procurandi ſibi alimenta, quod tamen iure profeſſionis erat ſibi in Clauſtris interdictum. Poteſt non obtentâ facultate Superioris pro libito mutare Diœceſim, & ab eius iuriſdictione eximi, imò in ea degens, tunc ſolùm parere cogitur, quoties verè emendatus pro reuerſione iubetur, ſuſpenſa in reliquis, non conteſtatis in ſententia expulſionis, & in pœnam impoſitis Obedientiæ obligatione. Conſequentia probatur, quià, ſi in multis ſuſpenduntur quòad executionem Vota ſolemnia in Expulſo, quæ tamen Vota videntur ſequi Perſonam, ratione ſui, ergo à fortiori ſuſpendetur quoque obligatio aliarum obſeruationum, quæ ſtatum eorum, qui degunt in communi, ſub eodem tecto reſpiciunt, eò quia Expulſus maneat extrà vitam communem aliorum, & veluti membrum reciſum ab illa Communitate; vnde ſequitur, quòd, ſicut ſtante validitate Votorum ſuſpenditur illorum executio, ità ſtante robore aliorum præceptorum Regulæ ſuſpendetur in Eiectis obligatio obſeruationis. Deindè Votum deſinit obligare, quando eſt ità notabilis mutatio facta materiæ, vt reddatur notabiliter difficilior, & quæ ab initio fuiſſet præuiſa, abſque dubio retraxiſſet à Voti emiſſione, ità *Sanchez* loco citato; ſed in caſu facta eſt mutatio, non ſolùm notabilis, ſed notabiliſſima; quarè, ſi Votum obligat præter intentionem vouentis; & intentio Religioſi, licèt ſit pro ſtatu Regulari, ad alias autem obligationes non eſt, niſi acceſſoriè ad illum, ergò ſecutâ mutatione in ſtatu principali, cenſetur quoque facta correſpondenter in acceſſorijs, quòad obligationem illorum ex ipſius promittentis interpretatiua intentione. Confirmatur, quia, ſicuti vouens profiteri in aliqua Religione, non tenetur ex vi Voti huius ad ſpeciales Regulæ obſeruantias, donèc de facto profiteatur, ità ſimiliter Eiectus, qui vouit Religionem, non tenebitur ad obſeruantias aliorum Votorum, & Præceptorum talis Religionis, niſi prò tempore, quo in tali Ordine viuit.

41 In hac Doctorum contrarietate cum diſtinctione procedendum eſſe cenſeo; nam huiuſmodi obligationes vltrà tria Vota ſolemniá, vel ſunt inductæ ex vi quarti Voti, prò vt dictum eſt de Minimis, taliter vouentibus apud *Bordonum* (32); *Voueo ſtare, & perdurare toto tempore vitæ meæ ſub vita, perſeueranter viuendo ſub Votis Paupertatis, Caſtitatis, ac Obedientiæ & quadrageſimalis vitæ &c.* De Fratribus B. M. de Mercede Captiuorum, in quorum profeſſione, ſic apud *Tamburinum*, (33) exprimitur. *Et in Saracenorum poteſtate in pignus, ſi neceſſe fuerit ad redemtionem Chriſti Fidelium, detentus manebo.* De Clericis Regularibus, Miniſtrantibus Infirmis, quorum profeſſionis forma inſerta in Bulla *Clementis Octaui* apud *Tamburinum*, (34) ſic habet. *Et perpetuò inſeruire, quod eſt præcipuum noſtri Inſtituti miniſterium, pauperibus infirmis, quos etiam peſtis inceſſerit &c.* De Jeſuitis ſic ſolemniter vouentibus apud *Sanchez*. (35) *Inſuper promitto ſpecialem obedientiam Summo Pontifici circà Miſſiones, prout in litteris Apoſtolicis &c.* De Minoribus qui in profeſſione ſolemni ſic habent *Voueo &c. toto tempore vitæ meæ ſeruare Regulam Fratrum Minorum; viuen-*

(32) *Bordon. tom. 4. p. 3. reſol. 115. num. 26.*
(33) *Tambur. tom. 2. diſp. 24. q. n. 4. num. 5%.*
(34) *Clem. 8. Bull. incip. ſuprema diſpoſitione. Tambur. loco cit. num. 87.*
(35) *Sanch. lib. 6. Decal. cap. 18. num. 1.*

viuendo in obedientia, ſine proprio, & in Caſtitate. Ubi ex declarationibus *Nicolai III.*, & *Clementis V.* Pontificum (36), in Regula D. Franciſci viginti ſeptem præcepta ſunt, vltrà Vota eſſentialia, quæ Profeſſores ſub mortali obligant. Vel eſt ſermo de alijs obligationibus, ſi quæ ſunt, quæ in alijs Ordinibus, vltrà Vota eſſentialia, vel ſolemniter emiſſa, profeſſores ſub obligatione mortali, vel veniali adſtringunt. Et de his omnibus poteſt inquiri, an Expulſos afficiant.

42 Dico ergò, quòd Eiecti ex Ordinibus, in quibus, vltrà tria Vota ſubſtantialia Religionis in ſe, additur quartum, eodem vinculo obligationis tenentur ad quartum Votum, ſicut ad prima tria; Non ità dicendum eſt de alijs obligationibus proprij Inſtituti, etſi ſub mortali præceptis. Ratio primæ partis eſt, quia ex delicto non debet reportari commodum, vt habetur ex *Textu*.(37) Tùm quia, cùm Expulſus adhuc maneat Religioſus, vt dictum eſt ſuperiùs, & per conſequens tribus Votis eſſentialibus adſtrictus, non eſt maior ratio, cur illorum obligatio maneat in Expulſo, non verò illorum, cùm æquè fuerint in profeſſione emiſſa. Ratio ſecundæ partis eſt, quia hæ obligationes comitantur vitam Monaſticam; & ratione ſolius Religionis tenebatur ad illa, eò quia illas non vouerit expreſsè; ergò, ſi per eiectionem ſuſpenditur, quòad aliqua obligatio Votorum, multò magis id erit dicendum de alijs obligationibus, quæ ſtatum Religioſum conſequuntur; pro hac limitatione ſtat *Peyrinus* (38), citans alios. Hinc deduco, Eiectos teneri ad omnia Vota ſui Inſtituti, pro quanto illorum obſeruatio non pugnat cum ſtatu, in quo reperiuntur; Ad alias verò obligationes, vt communior pars tenet, dicimus, non obligari; etſi conſultius ſit, vt pro viribus illas obſeruari curent. Quarè, ſicut ſuſpenditur executio Voti Paupertatis, eò quia Expulſus per eiectionem relinquitur propriæ prouidentiæ, & niſi ſaltèm illi paupertas, quòad vſum, adminiſtrationem, obligationemque ciuilem in rebus temporalibus relaxaretur, non niſi mendicando poſſet viuere, ad quod tamen non tenetur. Suſpenditur quòad aliqua Votum Obedientiæ, eò quia durius eſſet tale iugum Eiecto, ſi extrà Clauſtra degens, à nutu Superioris in omnibus ſuis operationibus, ſtando, & ſe mouendo pendere deberet, quàm dùm intrà Clauſtra viuit; ità ſuſpendetur in Minimis obligatio Voti quadrageſimalis vitæ, ſi penuria ciborum quadrageſimalium magis grauet Eiectum, quàm intrà Clauſtra degentem, vt docent *Vega*, & *Sanchez*, (39) Idem quoque, ſi ciborum debilitas impotentem reddunt Eiectum, ad ſibi de labore manuum ſuarum victum procurandum, prò vt in materia ieiunij communiter tenent Doctores. Suſpenditur in Eiecto ex Ordine B. M. de Mercede Redemptionis Captiuorum obligatio manendi in pignus pro redemptione eorum, nàm extrà Clauſtra degens habet, à quo deinceps redimatur, non ſic, ſi à Religione proiectus. Suſpenditur in Clericis Regularibus obligatio miniſtrandi Infirmis, cùm ea non ſit miniſtratio corporalis neceſſitatis, ſed ſpiritualis; Eiectus autem ab huiuſmodi officijs ob ſuſpenſionem contractam, ac etiam infamiæ notam reijcitur. Suſpenditur in Fratribus Hoſpitalitatis obligatio inſeruiendi Infirmis, ſi illis ex opere charitatis non datur merces ad victum, & veſtitum; cùm nequeant ſimul in miniſterio corporali Infirmorum detineri, & in exercitijs pro comparatione

(36) *Nicol. Cap. Exijt.*
Clem. V. Cap. Exiui.
(37) *Cap. Tuo de Cleric. non reſident.*
(38) *tom. 2. de Subd. qu. 1. cap. 25 §. 1.*
Hieronym. Roderic. de Eiect. reſ. 57. num. 6.
Roderic. tom. 1. quæſt. 30. art. 10.
Portell. V. Eijcere num. 5.

(39) *Vega in Summ. par. 2. cap. 86. caſu 16.*
Sanch. lib. 6. Decal. cap. 9. num. 56.

tione victus ſibi neceſſarij occupari. Suſpenditur in Eiectis à Societate Jeſu obligatio Voti de Miſſionibus, eò quia Expulſis munus concionandi interdicatur. Suſpenditur in Eiectis ab Ordine Minorum obligatio de non recipiendo pecuniam; de non ſe obligando ciuiliter in contractibus; de geſtando habitum, ad formam Regulæ præſcriptum; de calceamentis non deferendis; de non habendis annuis prouentibus; de non comparendo in iudicio pro repetitione rerum ſuarum; de non poſſidendis bonis immobilibus ad culturam, & redditum; eò quia hæc omnia incompatibilia ſunt in Expulſo, paternâ, ac Religioſâ prouidentiâ ſpoliato, vt propriâ induſtriâ in ſæculo degens ſuis neceſſitatibus occurrat. Non ſic ſuſpenditur obligatio ieiunij, Diuini Officij, de non equitando abſq; neceſſitate, cùm horum obſeruatio cum ſtatu Expulſi non pugnet. Undè datur regula, quod tunc Vota cenſeantur in Eiectis ſuſpenſa quòad executionem, quoties illorum obſeruatio notabiliter difficilior ex conditione materiæ ipſius Voti redditur in degente extrà Clauſtra, quam intrà; & ad hoc facit ratio *Sanchez* in ſecunda opinione ſuprà adducta. Hinc eſt, quod apud vtramque opinionem inconcuſſa manet vtrobique obligatio caſtitatis, cùm æquè poſſit intrà Clauſtra, quàm extrà ſeruari; nàm quamplures de ſæculo caſtè ad confuſionem aliquorum Clauſtralium viuunt, & multi de Clauſtris quamplurium Sæcularium impudentiam arguunt, & confundunt. Non relaxatur in Eiectis à Societate Jeſu obligatio de non procurandis Dignitatibus, ac Prælaturis extrà Ordinem, vt dictum eſt in prima opinione ſuprà relata, eò quià materia talis Voti manet inuariata pro vtroque ſtatu Expulſi; & fortius, quià per eiectionem redditur talium beneficiorum incapacior.

43 Quòd verò ſic modificentur Vota in Expulſo, quotiès materia Voti redditur, quòad obſeruantiam, difficilior; præter allegata ſuadetur, eò quià per eiectionem non debet Expulſus conſtitui in ſtatu deſperandæ ſalutis, quod vtique foret, ſi deficiente virtutis robore, onus ex conditione ſtatus Expulſi creſceret. Nec indè ſequitur, Expulſum à malitia ſua commodum reportare; nàm quantò ſit obligatio propriæ prouidentiæ Clauſtrali iugo oneroſior, iudicent hi, qui de labore manuum ſuarum viuunt, aut oſtiatim mendicando, alimenta procurant; coacti perſæpè ad ruborem, ad nuditatem, ad plagarum ſimulationem, vt miſericordiam ſollicitent.

44 Hinc ad argumenta *Paſſerini*, qui, etſi ab hac limitatione parùm diſtet, cùm loco citato ſic habeat. *Vndè non eſt, vndè negetur ei* (ſcilicet Expulſo) *ex hac parte obligatio ad Religiosè viuendum iuxtà Regulam, quantum poteſt*. Dictio enim illa *quantum poteſt* videtur Eiectum non in vniuerſum obligare, ſed pro quanto compati poſſunt Vota cum ſtatu Expulſi, quod & nos dicimus. Quià tamen rationes illimitatè procedunt, reſpectu cuiuſcunque alterius obligationis proprij Inſtituti, à quorum pondere, iuxtà allegata in ſecunda opinione, Expulſum abſoluimus, idcircò ad fundamenta eiuſdem reſpondemus. Ad primum, negatur conſequentia: non enim ſequitur, Eiecti non liberantur à Votis, ergo neque ab alijs obligationibus proprij Inſtituti: nam Vota comitantur Perſonam, & vt aiunt (a) annexa oſſibus profeſſi, cæteræ obligationes ſequuntur ſtatum, ſicque variato ſtatu ceſſant; non ſic Vota, quæ ſolùm tunc ceſſant, dùm ceſſat eſſe Perſona. Ad probationem conceditur in Expulſo continuare Religionem, nec indè ſequitur, Vota non ſuſpendi quòad executionem; eò quia vigere poſſit obligatio Voti, & eius obſeruatio ſuſpendi: probatur aſſumptum à ſimili de

Voto

(a) *Cap. cum ad Monaſterium 6. de ſtat. Monach.*

Voto ſimplici Caſtitatis, in quo diſpen'atur quis ad contrahendum matrimonium, dato quòd poſt emiſſionem Voti Virginem cum ſpe futuri matrimonij, ſeduxerit; tale inquam Votum, quòad ſubſtantiam non ceſſat, neque deſtruitur per eam deſponſationem, vt etiam notat *Bordonus* (40), ſed tantùm ſuſpenditur in ordine ad matrimonium, vndè accedens diſpenſatus ad alienum torum, non eſt immunis à ſacrilegio, vt habet *Sanchez* (41); quarè manet Votum radicaliter, & in ſubſtantia; manet quoque, quòad ſui executionem, reſpectu cuiuslibet actus venerei; ſuſpenditur verò ad copulam coniugalem. Idem dicitur de eo, qui poſt Votum ſimplex caſtitatis Uxorem ducit, non obtentâ diſpenſatione, ſuſpenditur Votum quòad reddendum debitum, ſed Uxore defunctâ reuiuiſcit, vt ex *Gloſſa* (42), ità à pari in Religioſo expulſo manent Vota, & obligationes, quas vouit integrè quòad ſubſtantiam, ſed ſuſpenduntur quòad executionem in ijs, quæ magis grauant Eiectum, quàm intrà Clauſtra degentem. Ad probationem conſequentiæ negatur eandem eſſe rationem de Votis, ac de alijs obligationibus proprij Inſtituti, & hoc ob ſuperius dicta.

45 Ad ſecundum; negatur Expulſum eſſe ad tempus ſeparatum, & per accidens, non autem in perpetuum, nàm, vt ſuprà diximus (43); Sententia expulſionis nequit ex ſe eſſe temporanea, licèt accidat illi, quod aliquando euadat temporalis ob reſipiſcentiam Expulſi; nec indè ſequitur, quod ſi Expulſus manet Religioni ſubſtantialiter vnitus, ergò non ſolùm tenetur ad vota, ſed etiam ad Regulares Obſeruantias, ſed rectius indè ſequitur, ergò quia in Expulſo manet ſola radicalis vnio cum Religione, eo quià ſit ab ea ſeparatus, ſuſpenduntur in eo quoad executionem Vota, quæ perſonam afficiunt, multò magis liberabitur ab illis Obſeruantijs proprij Inſtituti, quæ ſtatum Religioſum comitantur, eo quia Expulſus ad modum membri putridi à corpore Religionis ſeiunctus, cum eo non copuletur ad integritatem Religionis. Ad probationem antecedentis, qualiter teneatur Religio Eiectum quærere, & ille redire dicemus infrà; nec indè ſequitur, ergò manet vndequaque Superiorum mandatis addictus, vt in ſequentibus oſtendemus; imò ex eò quòd Votum Obedientiæ in multis, quòad executionem relaxetur, vt dictum eſt ſuperiùs, & ampliùs deinceps, manet quod idipſum erit de alijs Votis in his, quæ cum ſtatu Expulſi pugnant.

46 Ad tertium, iam dictum eſt in corpore Quæſtionis, Votum illud de non procurandis dignitatibus, & Prælaturis extrà Religionem, durare in Expulſo, eò quià illud æquè ſeruari poſſit antè, ſicut poſt expulſionem, & fortius cum Eiecti reddantur huiuſmodi dignitatum incapaces, conceditur quoque eandem obligationem perdurare in translato, ex diſpoſitione Conſtitutionis, cum id textibus ſit conſentaneum (44); nec indè ſequitur, quàm quòd Vota emiſſa maneant in Expulſo, & ad illa teneri, pro quanto ſunt cum ſtatu eiectionis compatibilia, quod & nos docuimus; negatur verò, idem eſſe de alijs obligationibus Ordinum loquendum, nàm aliud eſt dicendum de materia promiſſa, aliud de præcepta, aliud de ea, quæ ſequitur ſtatum, aliud de ea, quæ comitatur perſonam. Ad id, quod aſſumitur ex praxi Sacræ Congregationis, ab ea ſcilicet non concedi tranſitum ad aliam Religionem, niſi cum onere in translato ſeruandi in ſecundo Ordine Vota, in priori emiſſa, non probatur

(40) *Bordon tom. 4. par 3. reſol. 115. num. 18.*
(41) *Sanchez lib. 8. diſp. 21. num. 7. & 11.*
(42) *Gloſ V Vxores cap Nuptiarum 48. 27. qu. 1.*
(43) *Tart. pr. qu. 1. num. 38.*
(44) *Decret. par. 2. cauſ 6. quæſt. 1. cap. 9 & cauſ. 16. quæſt. 1. cap. 30.*

Etenim cogeretur profeſſus in Societate Ieſu, translatus ad Ordinem Carthuſianorum, clauſus vacare contemplationibus, ſimulque in miniſterio Miſſionum peragrare Regiones. Minimus, translatus ad Minores, onera oneribus addens, tot aſſumpti Ordinis grauaretur incommodis, nec in prioribus diſpenſatus, communi ſedens menſæ communem victum offenderet. Imò oppoſitum, tanquàm pro certo, ſupponit quoque de nondum Profeſſis in ſecundò Ordine *Bordonus* loco cit. dicens Minimum, dum in ſecunda Religione probatur, debere ſe conformare cum Religioſis illius Ordinis, ad quem tranſiuit, nec teneri ſeruare vitam Quadrageſimalem, etiam dum eſt Nouitius, eò adhùc ſit verè Religioſus Minimus, cum Vota prioris Ordinis non ceſſent niſi per profeſſionem in ſecundo, vnde infert, quòd in eo caſu Votum in Minimo ſtat, quoad ſubſtantiam, & neceſſario dicitur ſuſpenſum, quoad executionem. Quòd autem Vota prioris Ordinis per legitimum tranſitum commutentur tenent *Tamburinus*, cum *Sanchez*, qui etiam citat *Suarez*. (45) eſtque communis.

47 Ad quartum. Etſi non ità indubitatum ſit, Epiſcopum ex Ordine aſſumptum, ſecum duxiſſe onera Votorum, vltrà caſtitatem, cùm ex quadam *Decretali* (46) oppoſitum deducatur per verba. *Vt Monachus, quem canonica electio à iugo Regulæ Monaſticæ profeſſionis abſoluit, & Sacra Ordinatio de Monacho Epiſcopum facit*, vbi *Medina*, & *Hurtadus*, quos pro ſe citat *Paſqualigus* (47), cenſent, Epiſcopum aſſumptum omninò à iugo paupertatis, & obedientiæ Monaſticæ liberari, ac ſi illa minimè emiſiſſet Vota, quia tamen quamplurium obſtat ſententia Doctorum apud *Peyrinum*, (48) quibus fauet *textus* (49); vbi habetur, quòd *Monachi, qui ad Clericatum promouentur à priori propoſito*, ideſt à profeſſione Votorum ſubſtantialium, vt ex *Gloſſa* ibidem colligitur, *non debent* diſcedere. Undè deducit *Bordonus* loco citato, manere quidem Vota in aſſumpto, ſed ſuſpendi quantùm ad executionem, in his, quæ Epiſcopali dignitati non conueniunt, prout etiam concedit argumentum; indè tamen infero, quòd, ſi ſtante Votorum vi liberatur ab illis Epiſcopus in his, quæ eius dignitatem lædunt, ergò paritèr ſtante obligatione Votorum in Expulſo, illorum iugum ſoluetur quantum ad obſeruantiam in his, quæ cum ſtatu Expulſi non compatiuntur. Nec indè ſequitur Expulſum reportare ab eiectione commodum; prohibitus enim contrahere pro cibo, quia ſibi gratis menſa paratur, non enim commodum reportat, dùm præceptum relaxatur, ſi interim propriæ prouidētiæ relinquitur. magis enim fauet commoditas vſus ſine iure, quàm ius ad illam ſine facto.

48 Ad illa verò, quæ pro ſecunda opinione ſunt adducta; quia illa duo argumenta vltima plùs probant, quàm intendat ipſa quoque opinio; nàm ex dato fundamento ſe totis deficerent Vota ipſa; quarè negatur, Vota illa vltrà prima tria fuiſſe ſuſcepta veluti acceſſoriè ad ſtatum regularem, ità vt ceſſante tali ſtatu per expulſionem, ceſſent illa Vota, tanquàm dependentia à conditione ſtatus; nàm idem poſſet eſſe ſermo de Votis eſſentialibus, quòd ſcilicèt non fuerint abſolutè, ſed ſub conditione ſtatus Religioſi emiſſâ, qui tamen profitendi modus, vt potè inualidus, meritò à *Bordono*, & *Paſſerino* (50) reijcitur; nàm in profeſſione Vota ſimplicitèr, & vſque ad mortem, non verò pro tempore Clauſtri emittuntur. Quarè, ſi Vota ſuſpenduntur, id eſt, quia ob expulſionem fit notabilis in materia Voti variatio; ſi cæteræ obligationes regulares

(45) *Tambur. tom. 3. diſp. 7. quæſt. fin. nu. 6. Sanch. lib. 6 cap. 7 num. 87.*
(46) *Cauſ. 18. qu. 1. cap. 10. Statuimus eſt.*
(47) *Paſqual. deciſ. 360. num. 3.*
(48) *Peyr. tom. 2. de Subdit. quæſt. 1. cap. 10. §. vnic.*
(49) *Text. in cap. Monach. 3. 19. quæſt. 1.*

(50) *Bordon. tom. 2. p. 2. reſol. 115. num. 91. Paſſer. de Hom. ſtat. tom. 3. qu. 189. num. 622.*

lares ceſſant, hoc non eſt, quià conditionatè aſſumptæ, ſed quià notabilis facta fuit in ſtatu, ad quem ſequuntur, mutatio, vt optimè ab initio vim ſumpſerat argumentum.

49 Concluditur ergò, poſt ſententiam expulſionis, manere in Expulſo integram obligationem Voti Caſtitatis; obligationem Voti Paupertatis, Obedientiæ, ac aliorum Votorum proprij Inſtituti, ſuſpendi in executione, reſpectiuè ad ea, quæ pugnant cum ſtatu Expulſi. Cæteras obligationes regulares, quommodolibet ligantes Profitentem, Expulſum non afficere, licèt conſultius ſit illas pro viribus curare.

QVÆSTIO VII.

An Expulſus maneat poſt ſententiam eiectionis Religionis, iuriſdictioni ſubiectus.

SVMMARIVM.

50 *Fundamenta Nauarri, Eiectum exima ſe tote ab Ordinis iuriſdictione.*

51 *Fundamenta contraria ſententia.*

52 *Refelluntur adducta à Nauarro pro ſua ſententia.*

Pecus morbida, licet ſeparata, remanet ſub dominio Paſtoris.

Manumittens ſeruum, donat libertate; Religio eijciens non liberat Votis.

Sententia expulſionis nequit eſſe irrenocabilis.

Delinquens extrà Clauſtra ſubditur Epiſcopo.

50 NEgatiuam partem de iuſtè Expulſo tuetur *Nauarrus* (51), quam probat. Primò, quià Expulſus deſinit eſſe membrum illius Ordinis, ac proindè ab eius iuriſdictione exemptus; confirmatur à ſimili de Seruo, qui eiectus à Domino efficitur ſui iuris, deſinitque eſſe ſub poteſtate Domini. Secundò, quià res iudicata ſeruanda eſt, vt habet *Textus* (52), ſed Expulſi ſunt proiecti à cura Superiorum, ergò & à iugo obedientiæ, illis debitæ ſoluti. Tertiò, ex diſpoſitione Decreti, Expulſus ſubditur iuriſdictioni Ordinarij, ergo à iuriſdictione Religionis liberatur: Probatur conſequentia, nàm idem nequit ſubdi duobus Superioribus, ad inuicem non ſubordinatis; ſed Superior Regularis non ſubordinatur Ordinario, nec Ordinarius Regulari; ergo &c., aliter Subditus præceptis contrarijs poſſet conſtringi, & per conſequens ad impoſſibilia teneri. Pro hac ſententia ſtat *Rodriquez*, citans quoque *Molinam* (53).

51 Oppoſita tamen ſententia tenet Expulſum ſe toto non liberari à iuriſdictione Superioris Regularis, ac proindè non eſſe membrum, omninò à Religione diſciſſum; pro hac adducitur *Gloſſa* (54), ſic dicens: *Ille autem, qui propter culpam ſuam expellitur à Prælato, adhuc eſt ſuus ſubditus; ſicut Ouis morbida, licèt ſit expulſa à grege, adhuc eſt Paſtoris.* Deindè Superiores Ordinis ex ſpecialibus conceſſionibus Summorum Pontificum, ſuprà relatis (55), poſſunt excommunicare Expulſos, ſi intrà diſtrictum ſuarum Prouinciarum, contrà eorum præceptum audent Confeſſiones audire, concionari, aut docere; excommunicatio autem ferri non poteſt in non Subditum, ergo Expulſus adhuc manet ſub aliquali iuriſdictio-

(51) *Nauar. Comment. 2. num. 25. de Regul.*
(52) *Text. [illegible] de Regul. [illegible]*

(53) *Rodriq. tom. 1. quæſt. 30. art. 10. Molin. [illegible] tract. [illegible] d. 149. pag. 797.*
(54) *Conſtitut. Ordin. Prædic. cap. 19.*
(55) *Part. 3. quæſt. [illegible] num. 35.*

dictione Religionis. Probatur tertiò. Expulſus cogitur ſubeſſe pœnis in in expulſione impoſitis, puta, exilij, infamiæ &c. poteſt ad Religionem cogi, ſi conſtet de emendatione, non eſt omninò à Votorum obligatione ſolutus, ergo neque erit ſe toto à Religionis iuriſdictione ſeiunctus. Sic firmant *Paſſerinus*, *Vmbertus*, & alij (56).

52 Quare ad fundamenta oppoſita negatur, Expulſum deſinere eſſe membrum Religionis; nàm, vt benè arguit *Azorius* (57), penes Religionem ius nullum eſt, vllaue auctoritas Profeſſum Religioſum Voto liberandi; neque poteſt facere de Monacho non Monachum; ergo ſi Monachus, ex vi Voti Obedientiæ iuriſdictioni Superiorum adſtringitur, licèt fiat membrum putridum, & proindè ne alios inficiat, iubeatur manere extrà Clauſtra, non ideò ceſſat eſſe Religionis; ſicut Ouis morbida, licèt à grege ſeparetur, non deſinit eſſe Paſtoris ſui, quin poſſit (ſi conualeſcat) ad Ouile reduci, ita Expulſus (ſi reſipiſcat) ad Clauſtra reuocari. Ad id, quod adducitur à ſimili de Seruo, reſpondetur diſparem eſſe rationem de eo, & Seruo; nàm Dominus poteſt Seruo libertatem tribuere, & ideò illum eijciendo, cenſetur iuri ſuo cedere, & Seruum manumittere, & liberare. Sed Religioſus per profeſſionem adſtringitur Deo, illiuſque cultui magis, quàm Superioribus Religionis, & obligatio Votorum eſt perpetua, à qua Religio nequit ſoluere; hinc eſt, quòd nec Religio volens poteſt cedere iuri ſuo, cùm nequeat iuri Diuino præiudicium inferre; neque Eiectus poteſt cedere iuri, quod habet, vt à Religione recipiatur, ex ſuppoſitione, quòd ſe corrigat, & religiosè viuere decernat. Ad ſecundum dicitur, quòd per ſententiam expulſionis non decernitur, Expulſos perpetuò eſſe ſeparandos à conſortio aliorum, niſi pro quanto durat in eis incorrigibilitas; quæ quidèm ſententia, etſi limitatè non pronuntietur, ſitque ex parte ſui perpetua, ſubintelligitur tamen, ſi perpetua ſit cauſa expulſionis; vndè negatur, ſententiam illam ità tranſiſſe in rem iudicatam, vt irreuocabilis debeat permanere; aliàs reſipiſcentes nequirent contrà diſpoſitionem Conſtitutionis Pontificiæ, ſuperiùs relatæ, iterùm admitti; Ad vltimum, qualiter Expulſus ſubſit iuriſdictioni Epiſcopi, dicetur infrà; non indè tamen ſequitur, quòd ſi in aliquibus ſubditur Ordinario, ergo in omnibus eſt à iuriſdictione Superiorum Ordinis liberatus; nàm & modo Regulares in multis, puta dum extrà Clauſtra delinquunt, dum falſa miracula prædicant, dum clauſas indebitè viſitant, iuriſdictioni coercitiuæ Ordinariorum ſubduntur; nec indè ſequitur, à propriorum Superiorum Regularium iuriſdictione in reliquis liberari.

(56) *Paſſer. de Hom. ſtat. tom. 2. qu. 180. num. 8 5. Vmbert. in Regul. S. Anton. cap. 99. Sylu. V. Apoſt. q. 6. num. 9. Sot. lib. 7. de iuſt. q. 2. art. 5.*
(57) *Azor. Inſtit. Moral. lib. 12. cap. 16. quæſt. 4.*

QVÆSTIO

QVÆSTIO VIII.

An Expulſus teneatur ex voto ad obedientiam Epiſcopi, & Pontificis.

SVMMARIVM.

53 *Expulſus ſubditur Epiſcopo, quamdiù non redierit ad Ordinem.*

54 *Fundamenta tenentium, Eiectum viuere debere ſub obedientia Epiſcopi, vt Prælati Ordinis.*

Ordines Regulares antiquitùs non erant ab iugo Ordinariorum exempti.

55 *Fundamenta eorum, qui tenent, Eiectum non ſubdi Epiſcopo ex vi Voti.*

Eiecti non ſubduntur Pontifici, vt Prælatus Regularis, ſed vt Pontifex eſt.

Epiſcopi Regulares, ſpecialiùs adſtricti Voto Obedientia Pontifici, quàm Sæculares beneficiati.

56 *Eiectus adſtringitur Diœceſano, eo modo, quo cæteri Clerici.*

Reijcitur opinio dicentium, quod Eiectus ſubdatur Pontifici, præcipuè vt capiti Eccleſiæ.

57 *Eiectus non tenetur adire Epiſcopum, vt illi certum vitæ genus ſtatuat.*

Eiectus abſque Prælato non degit,

Eiectus, licet ſeparatus à cæteris, non perdit exemptionem, excepta ſubiectione Epiſcopi, pro quanto illi ſubijcitur à Pontifice.

Expulſio non ſoluit contractum incorporationis Eiecti cum Ordine.

Beneficiatus Regularis non eodem vinculo Obedientia ſubditur Epiſcopo, ac Prælatis Ordinis.

58 *Votum Obedientiæ Pontifici eſt independens à Clauſtris.*

Regulares ſubduntur Pontifici, vt Pontifex eſt, ac vt Prælatus Regularis.

59 *Eiectus tenetur Epiſcopo præcipienti, quantum ad honeſtatem vitæ, obſeruantiam Caſtitatis, & ad vſum paupertatis.*

Suo muneri ſatisfacit Epiſcopus, ſi curet Eiectum viuere iuxtà Statuta Eccleſiæ.

53 PRO certo tenetur ex ſupradictis Expulſum non abſtrahi omninò à iuriſdictione Superiorum Regularium, quamuis in pœnam ſuæ incorrigibilitatis, proijciatur extrà Clauſtra, ac quandam paternam prouidentiam, & curam. Quia verò ex Decreto *Vrbani VIII* (58) habetur, quòd Eiecti, quandiù non redierint, *Ordinarij loci iuriſdictioni, & obedientiæ ſubſint*. Ideò dubitatur, an Eiecti teneantur Epiſcopo eo obedientiæ vinculo, quo tenebantur Superiori Regulari: & quod quæritur de Epiſcopo, quæritur quoque de Pontifice.

54 Religioſum, etſi exemptum, ſi eijciatur ſubdi Epiſcopo voluit *Nauarrus* (59), in tantum, quòd Eiectus cogeretur adire Epiſcopum, vt ſibi certum vitæ modum, & rationem præſcriberet, quam teneret, atque vi Voti implere deberet, in loco ab aliorum conſortio ſeparato. Sententiam *Nauarri* ſecuti ſunt *Palaus*, & *Suarez* (60), & videtur fuiſſe *Hoſtienſis* (61), quæ probatur. Religioſus enim ex vi Voti, perpetuò duraturi ſubditur in profeſſione Superiori Regulari, præcipienti ſecundùm Regulam, & illius directioni

(58) Part. pr. num. 19. § 7.
(59) Nauar. Comment. 2 de Regul. num. 33., & 35. Comment. 3. num. 46.
(60) Palaus tract. 16. d. 4. p. 22. num 5. Suar. tom. 4. de Relig. tract. 8. lib. 1. cap 6. nu. 4.
(61) Hoſtienſ. in cap. Quod Dei. de Stat. Monach. Ioan. Andr. in Clement. eodem tit. in l'aſſer. de Hom. ſtat. tom. 3. qu. 289. num. 6. 7.

ni ſe totum committit, qui tamen, dùm eijcitur, tali prouidentiâ, & curâ ſpoliatur, ergo ſi Pontifex, ne ſine Prælato degat Eiectus, iuriſdictioni, ac obedientiæ Epiſcopi illum ſubijcit, & quodammodo loco Superioris Regularis illi ſubſtituit Diœceſanum, dicendum eſt, Eiectum ea obligatione illi teneri, quâ proprio Prælato Ordinis adſtringitur; Confirmatur aſſertum, quià non eſt rationabile, Eiectum manere ſine Superiore, cui ex vi Voti obedire teneatur, nullus autem eſt, cui præſtari poſſit hæc obedientia, quàm Epiſcopus. Probatur ſecundò, Nàm antiquo iure Religioſi ab Ordinarijs dirigebantur, ipſiſque vouebant, quod tamen ius Diœceſanorum in Regulares fuit per exemptionem temperatum; ergo, ſi proiectus extrà Clauſtra, ex diſpoſitione Conſtitutionis exemptionem perdit, & ſubditur Epiſcopo, reducitur ad priſtinum ius, ac ſi in manu Epiſcopi vouiſſet. Tertiò. Beneficiatus, ex quo aſſumitur ex Ordine, liberatur à iugo Monaſticæ vitæ, vt habetur ex *Textu*(62). ***Nemo poteſt Eccleſiaſticis Officijs deſeruire, & in Monaſtica Regula ordinatè perſiſtere, vt ipſe diſtrictionem Monaſterij teneat, qui quotidiè in Miniſterio Eccleſiaſtico cogitur permanere.*** Juncta *Gloſſa*, capite ſequenti, & ex quo ſoluitur à iugo Monaſticæ Profeſſionis, cùm Vota ſunt inextinguibilia, manet ſubiectus Epiſcopo, ergò ſubditur ſubiectione, proportionata ſtatui religioſo, & per conſequens ſubiectione Voti. Non eſt ergo dicendum (inquit *Nauarrus*), Eiectum ſubijci Ordinario ſubiectione communi, qua cæteri Clerici, ſed ſubiectione Voti, non minùs, quàm proprio Prælato.

55 Altera opinio, pugnans ex aduerſo, tenet, Eiectum, ne dum ex vi Voti, non ſubdi Epiſcopo, ſed neque Pontifici. Prima pars probatur, nàm Religioſus ad nullam aliam obedientiam ex Voto tenetur, præterquam ad eam, quam promiſit, at non promiſit obedire extrà Religionem Epiſcopo, ſed Prælatis Religionis, ergo Eiectus, licèt ſubdatur Epiſcopo per Conſtitutionem Pontificis, non erit illi ſubditûs, tanquàm Prælato, ſed tantùm ad modum aliorum Clericorum illi Epiſcopo, in cuius Diœceſi habitauerit. Deindè ipſe ***Nauarrus*** fatetur, loco citato, Expulſum ab vna Religione, non teneri ad aliam tranſire, eò, quòd illam non vouerit, ergo, cùm neque vouerit Epiſcopo obedire, eodem fundamento dicetur ad obedientiam illius ex vi Voti non teneri, ità ***Sanchez***, ***Azorius*** cum alijs (63). Quòd neque Pontifici, primò, quià vouens obedientiam, illam vouet, quamdiù eſt intrà Clauſtra, in Religione manens, & Religio eum patitur; Vel, vt alij dicunt apud ***Paſſerinum*** (64), Religioſi promittunt Obedientiam Pontifici, medijs proprijs Prælatis, & quia Eiecti liberantur à Voto obedientiæ reſpectu Prælatorum, nec tenentur obedire Pontifici ex vi eius Voti. Imò nec manent ſub obedientia Pontificis, quatenùs eſt Prælatus Regularis, ſed ſolùm, quatenùs eſt Pontifex eo titulo, quo cæteri Fideles illi ſubijciuntur; quia militat eadem ratio, cùm non vouerint obedientiam Pontifici, vt Prælato Religionis, niſi quamdiù Religio eos pateretur, & eſſent in illa. Quarè præſens opinio apud ***Sanchez*** loco citato concedit, Religioſum creatum Epiſcopum, manere obligatum obedire Pontifici, peculiari Voto Obedientiæ, vltrà generalem ab omnibus Fidelibus obedientiam

tiam.

(62) *Cap. Nemo 20. 16. quæſt. 1.*

(63) *Sanch. lib 6. Decal cap. 9. qu 3. num. 29.*
Azor Inſtitut. Moral lib. 12. cap. 10. qu. 11.
Roder. tom 1. quæſt 3. art. 20.
Ant. a S. Sp. Direct. Regul. tract. 4. diſ. 3. ſect. 11. num 419.
Portel. V Eijcere in addit. num. 3.
Barboſa ad cap. final. de Regul. num. 11.
Lezana lib. 4. tract. 5. cap. 13. num. 3.
Ceſped. de exempt. Regul. cap. 21. deciſ. 315. nu. 3.
Leſſ lib. 2. de iuſt. cap. 41. num. 114.
Tambur tom. 3. deciſ. 8. quæſt. 8. num. 9.
Io meda lib. 2. controu. dub. 9.
Donat. in prax. 2. tract. 8. quæſt. 34.

(64) *Paſſer. de Hom. Stat. tom. 3. qu. 189. num. 615.*

tiam ipſi debitam, & vltrà peculiarem debitam ratione iuramenti obediendi ipſi, quod omnes Epiſcopi præſtant; negat autem hoc modo teneri Eiectum, eò quia cenſet, quòd, ſicut per expulſionem ſecernitur à iugo regularis obedientiæ, quam vouit Religioni, ità quoque proijciatur ab obedientia, quà profitentes in Ordine, ſubduntur Pontifici, vt eſt Prælatus Regularis, à qua tamen non eximit Monachum factum Epiſcopum, quia non eſt à Religione expulſus, ſed Priuilegio Pontificio exemptus ab aliorum Prælatorum Religionis obedientiâ, non autem ab obedientia Pontificis, vt eſt Prælatus Regularis; eò quia Papatus omnem Religionem abſorbeat, ſitque omnium caput. Sic firmat *Sanchez* cum *Texeda* locis citatis, quibus adhæret *Paſqualigus* ad *Franchum* (65).

56 Ad Quæſtionem ergo dico, quòd, etſi Expulſus non teneatur, ex vi Voti obedientiæ, parere Epiſcopo, cuius iuriſdictioni ſubditur, ſed ſat ſit, quòd illi ſubſit, eo modo, quo illi ſubſunt alij Clerici, vt benè probant augumenta pro ſecunda opinione, quam tuetur quoquè *Molina* (66), dicens, contrariam ſententiam eſſe contrà totius Eccleſiæ praxim, & nuſquam more ſeruatam, non tamen dicendum eſt, huiuſmodi Eiectos non teneri ex vi Obedientiæ, quam profeſſi ſunt, obedire Pontifici, vt ſuadebant Doctores, pro ſecunda parte Quæſtionis adducti. Ratio eſt, quia promiſſio obedientiæ, facta Pontifici, eſt intima, & inſeparabilis à profeſſione Religioſa, quia non poteſt Religioſus vouere Obedientiam ſubordinato Prelato, niſi illam voueat ſubordinant; omnis verò Prælatus Religioſus eſt ſubordinatus Pontifici; non ergò congruenter deducitur, Religioſum, dùm extrà Clauſtra degit, non teneri ad Obedientiam Pontificis, ſicut, dùm in Religione viuit; nàm Religioſus vtrobique ſubditur Pontifici, reſpectu cuius nunquam eſt extrà, quoties in Eccleſiæ gremio degit. Hinc ad argumenta pro prima opinione.

57 Ad primum, negatur aſſumptum *Nauarri*, teneri ſcilicet Eiectum adire Epiſcopum, vt ſibi certum vitæ genus ſtatuat, id enim nullo iure cauetur, nec pro illo fundamentum aliquod adducit, vt aduertit *Azorius*, loco citat. ſed ſat erit, vt illi pareat in his, quibus tenentur alij Clerici communiter. Nec indè ſequitur, quòd, ſi Religioſus perpetua ſponſione ſe tradit Religioni, ſub cura Prælatorum, ergò, cùm ab illis dimittitur eodem vinculo ſubdetur Epiſcopo; nàm illam obedientiam vouit, non iſtam; Nec Pontifex, ſubdendo Eiectum Ordinario, ex quo priuatur curâ Superiorum Ordinis, illi ipſum ſtatuit, veluti Prælatum, cui ex vi Voti pareat, ſed veluti Diœceſanum, qui illum ac quemlibet de ſuis Clericis diſtringat. Ad Confirmationem negatur, Eiectum abſquè Superiore degere; nàm adhuc in multis, vt probatum eſt, & ampliùs oſtendetur, Religioni ſubditur, & ſe toto manet ſub poteſtate Pontificis. Ad ſecundum. Et ſi, loquendo de Eiectis ab Ordine Diœceſano ſubiecto, ex vi Voti, poſt eiectionem illi ſubijciantur; nàm expulſio ab obedientia non liberat, ſi quempiam ligatum reperit, niſi pro quanto illa pugnat cum ſtatu Expulſi; quarè obedientia Clauſtralis extrà Clauſtra degentem in multis liberat ob incommoditatem directionis; non ità in eo, qui regulariter viuens, ſubditur vi Voti Epiſcopo, eò quia eius directio, æquè obuia ſit degenti in ſua Diœceſi in Clauſtris, quàm extrà. Diſpar tamen eſt ratio de Exemptis, qui nunquam in manu Epiſcopi vouerunt, nec eius ſe directioni tradiderunt; nec ideò, quia expelluntur, exemptionem perdunt, niſi pro quanto iuriſdictioni Epiſcopi, inſtar aliorum Clericorum, à Pontifice ſubijciuntur. Nec præſtat dicere cum

Paſqua-

(65) *Paſqual. num. 965.*
(66) *Molin. tom. 1, de iuſt. diſp. 140.*

Paſqualigo (67) per ſententiam expulſionis, diſſolui contractum, per quem Religioſus incorporabatur Religioni, & ipſe Eiectus fit extraneus, ideóque non poteſt frui exemptione, Religioni conceſsâ, quæ non ſe extendit, niſi ad membra illius; nàm hoc pugnat cum *Textu (68)*, ex quo habetur Eiectos ad huc eſſe membra Religionis, inquirendos, recipiendos, & imò compellendos ad reditum ad Religionem, ſi id fieri poterit, ſaluâ Ordinis diſciplinâ: Ad tertium, negatur illatio, quòd quià Beneficiatus abſoluitur à iugo Monaſticæ profeſſionis, in his quæ cum ſtatu illius non compatiuntur, vt apertè poteſt deduci ex illo contextu citati capitis, quòd ideò æquali iugo ſubijciatur Ordinario, ſed ſat eſt, quòd illi ſubſit, ſicut cæteri Beneficiati; nec eſt omninò verum, Vota illa extingui, niſi ſubijciatur alicui, tanquàm Prælato Ordinis, vel loco illius ſubſtituto, nàm, vt ſuprà probatum fuit, manere quidem poſſunt Vota, quantùm ad id, quod neceſſariò requiritur ad Religionem, licèt ſuſpendantur, quòad executionem.

58 Ad id, quòd pro altera parte concluſionis adducitur. Falſum enim aſſumitur, quòd ſcilicet obedientia promittatur Pontifici pro tempore, quo quis degit in Clauſtris ſub prouidentia Religionis; imò Votum Obedientiæ independenter à Clauſtro fit Pontifici, reſpectu cuius iuriſdictionis, nunquàm Religioſus eſt extrà, vt benè notat *Tamburinus*, loco citato. Nec ſuffragat dictum eorum, qui dicunt Obedientiam Regularem reſpicere Pontificem mediatè, non immediatè, medijs ſcilicet Prælatis Religionis; quæ enim obedientiæ vis foret, ſi Pontifex non niſi præcipiendo Superioribus, vt imperent, ſubditos poſſet conſtringere; in tantum, quòd, ſi Prælati Ordinis iuberent, voluntas Pontificis fieret, ſi mandata Pontificis negligunt, ſubditi ab inobedientiæ reatu forent immunes. Dicitur ergò, Eiectos ſubdi Pontifici, & vt Pontifex eſt, quia ſic etiam ſubſunt cæteri Fideles, & vt Prælatus eſt, quia ex vi Voti ſubduntur & Prælatis, & ijs, quibus Prælati Regulares ſubordinantur, inter quos ſolus eſt Pontifex, quòad exemptos; nec dicendum eſt, Votum illud de obedientia Pontificis fuiſſe emiſſum pro tempore Clauſtri; nàm id quoque poſſet dici de alijs Votis, quem tamen vouendi modum ſuprà reiecimus. Hinc conceditur totus diſcurſus de Monacho Epiſcopo facto; ſed ex datis rationibus negatur Eiectum potioris conditionis, quòad vinculum obedientiæ, reſpectu Pontificis eſſe, quàm ſit ab Ordine Regulari Aſſumptus. Concluditur ergo, Eiectum inſtar alterius Clerici iuriſdictioni Epiſcopi ſubijci, ſed Pontifici obedientiæ vinculo, æquè ac in Religione teneri.

59 Quæres, quæ nàm ſint illa, quæ poteſt Epiſcopus præcipere Eiecto, & ille tenetur obedire. Reſpondetur cum *Suarez.* & *Palao (69)* Eiectum teneri obedire Epiſcopo in tribus materijs. Primò in his, quæ pertinent ad decentiam ſtatus religioſi, & hoc pro tempore, quo Eiectus manet extrà Clauſtra. Hæc autem decentia attenditur arbitrio prudentiæ, quantùm ad honeſtatem habitus, occupationem, ſeù negotiationem, ſi non eſt in ſacris, conuerſationem, & ſimilia. Secundò, in his, quæ pertinent ad obſeruantiam Voti Caſtitatis. Et tertiò, in his, quæ neceſſaria ſunt ad vſum Paupertatis. Ratio eſt, quia Eiectus non eſt ſimpliciter Eccleſiaſticus ad modum alterius Clerici, ſed, vt dictum eſt, manet ſubſtantialiter Religioſus, adſtrictus ad Vota, pro quanto poſſunt compati cum ſtatu illius; ergo Epiſcopus, ſub cuius iuriſdictione tunc viuit, non ſolùm

(67) *Paſqual. ed Franch. num. 960.*
(68) *Text. cap. ſtatu. de Regul.*
(69) *Suar. tom. 4. de Relig. tr. 8. l. 3. c. 6 n. 18.*
Palaus tr. 16. d. 4. p. 23. n. 9.

ſolùm poterit illum cogere ad honeſtatem vitæ, quo modo poteſt alios quoſcunque Clericos ſibi ſubiectos, vt habetur ex varijs *Textibus (70)*, ſed etiam illum, ſi in Vota ſua peccantem repererit, coercere, ne particeps criminum fiat eorum, qui ſuæ curæ ſunt addicti. Sat autem erit, vt innuit *Paſſerinus*, (71) vt Epiſcopus curet Eiectum viuere iuxtà Sacros Canones, & Eccleſiaſtica Statuta, & ad eorum formam vitam componere, & pro quanto ſtatus illius patitur, Regularis vitæ Votis conformetur.

QVÆSTIO IX.

An Religio poſſit reuocare Eiectum, & ille teneatur redire.

SVMMARIVM.

60 *Decretum Gregorij IX. de annua reductione Fugitiuorum, & Eiectorum.*
Fundamenta dicentium, tale Decretum vigere ſolùm, quoad fugitiuos.
61 *Reijcitur præfata expoſitio.*
62 *Sententia eorum, qui dicunt, tale Decretum fuiſſe abrogatum diſſuetudine.*
63 *Refellitur prædicta opinio cum ſuis fundamentis.*
64 *Sententia amplectans Decretum in tota latitudine.*
Referuntur fundamenta illius.
65 *Modificatur prædicta poſitio, & probatur Eiectum non poſſe cogi ad Clauſtra, niſi emendatum.*
Priuilegium Canonis nequit renunciari à Clerico, cùm ſit in honorem ſtatus Clericalis.
Innocens, alterius culpa, iure ſuo priuari non debet.
Bonum commune priuato anteponendum
Innocens poteſt Adulterum cogere ad cohabitandum, non viceverſa.
Religio potiùs manutenenda in iure expulſionis, quàm in obligatione reductionis.
Liberum eſt Iudici expulſionis cognita cauſa eiectionis, illam ſuſpendere; non tamen à ſententiâ iuſtâ reſilire.
Legislator tenetur ex æquitate iuſtis legibus ſuis ſe conformare.
Superior iure acquiſito totius Cœtus Religioſi nequit iuſtè derogare.
Facultas Superiorum eſt ad ædificationem, non ad deſtructionem.
66 *Etſi Religio non teneatur, tamen poteſt Eiectum reſipiſcentem reuocare.*
Expulſio non eſt præcisè in pœnam, ſed etiam in remedium Eiecti.
Expulſio extremum, ac grauiſſimum remedium dicitur.
Si conſtet de emendatione reuocari poteſt Eiectus.
67 *Cenſura pro cogendo Eiecto emendato, ſi reſiſtit Religioni, præcipienti regreſſum.*

60 QVæſtionem hanc mouet id; quod per *Gregorium IX.*, cuius Decretum *Parte prima num.* 12. retulimus; Decernitur, vbi Pontifex ſtatuit Fugitiuos, & Eiectos debere annuatim inquiri per Superiores Ordinis, & ſi opus fuerit, ſubſidio excommunicationis ad Clauſtra compelli. Eſt ergo dubiæ quæſtionis, an tale Decretum nunc vſque ſit in viridi. *Nauarrus (72)* ait, quòd quantùm ad ea, quæ Fugitiuos concernunt, debent per Superiores Ordinis præſtari; tales enim debent

 annua-

(70) *Decret. 41. diſt. Clericus. diſt. 81. cap. 25. ſi qui ſunt cap. 20. Clericus ſolus & cap. 22. Siquiſquam & diſt. 44. cap. Clerici.*

(71) *Paſſer. tom 3 q 189 inſpect 4 num. 632.*
(72) *Nauar comm 2. de Regul. num. 36. & comm. 3. num. 520, & lib. 3. conſil. 77.*

annuatim inquiri, & per cenſuras ad reditum cogi, ſi reluctantes obſtant regreſſui. Quod autem pertinet ad Expulſos, tales inquam eſſe reducendos, & recipiendos, ſi reuerti voluerint, ſecùs verò ſi recuſauerint. Id probat, quia *Panormitanus Cardinalis, Butrius*, & *Antoninus*, quos refert, non eodem modo loquuntur de Fugitiuis, & Eiectis; aiunt enim Fugitiuos annuatim perquiri debere, ac etiam renuentes compelli ad Clauſtra; Eiectos verò non niſi redire volentes.

61 Hæc autem opinio non ſubſiſtit, nam ibi Pontifex indiſcriminatim pronuntiat non ſolùm Fugitiuos, ſed etiam Eiectos quotānis debere inquiri, & ad Clauſtra reduci. Hanc inſtantiam ſibi ipſi obijcit *Nauarrus*, cùmque illam ſe toto declinare non poſſit, reſpondet, Decretum loqui de iniuſtè Expulſis, hoc eſt ob leuia, à non habente iuriſdictionem, non ſeruato iuris ordine; iſti enim, cùm adhuc maneant ſub iuriſdictione Superioris Regularis, eò quia iniqua ſententia non poſſit eos ab Ordine diuellere, & per conſequens ab obligatione Votorum liberare, tales enim debent inquiri, & reduci; non ſic illi, qui ob eorum crimina dimembrati ſunt ab Ordine, & à Religionis promptuarijs proiecti, vt in ſæculo viuant. Sed hæc euaſio vltrà quod falſum aſſumit, ſcilicet iuſtè Eiectos ſe totis declinare à iuriſdictione Superiorum, & ſoli Epiſcopo ſubdi, vt latè probauimus oppoſitum ſuperiùs, eſt ſatis periculoſa, teſte *Sanchez* (73), eò quia *caput illud finale* abſolutè loquitur de Eiectis, qui potiùs tales dicuntur, quando iuſte per ſententiam diffinitiuam, ritè latam eiecti ſunt.

62 Alij apud *Azorium* (74) dicunt, totum prædictum Decretum *Gregorij Noni*, cùm ſit iuris humani, vſu, & conſuetudine abrogatum fuiſſe: neque enim Religionum Præfecti Religioſos Eiectos quotannis perquirunt, neque reducunt, neque repetunt. Ratio ad hoc datur, quia expulſio non datur ad tempus, vt Eiectus corrigatur, & emendetur, ſed in perpetuum, & vt debitâ pœnâ puniatur, hoc enim dicitur eum ob culpam ſuam meruiſſe; hinc eſt, quòd multi ob certa quædam vitia, & delicta ſententia Judicum, ad id deſtinatorum, eijciuntur in perpetuum, nec ampliùs reducuntur. Quare concludunt apud *Sanchez loco citato*, quòd ex vi illius Decreti non tenentur Prælati quærere, nec reuocare Eiectos, nec Fugitiuos, ſed ſeruanda eſſe, quòad hoc, Statuta Religionum, & ius naturale, quòd ſolos iniuſtè Eiectos reſtitui dictat, & ſic quærendi ſunt, vt ad priſtinum ſtatum reſtituantur. Si verò Apoſtatæ, & Fugitiui ſunt, tenebitur eodem iure diuino, naturali Prælatus Religionis, ſi commodè poſſit eos quærere, vt corrigat, & puniat iuxtà Regulæ, & Conſtitutionum præſcriptum, vt potè qui verè ſui ſubditi ſunt; vt vel ſic ſpirituali eorum ſaluti proſpiciat, & ſi delictum non fuerit expulſione dignum, admittat correctos ad Religionem.

63 Verùm præfata ſententia falſum aſſumit, ſcilicet tale Decretum fuiſſe antiquatum, & per conſequens conſuetudine abrogatum, nàm *Vrbanus Octauus* in ſua Conſtitutione ſuprà recenſità *part. 1. num. 23. §. 11* illud innouauit, & ſeruandum propoſuit etiam reſpectiuè ad eos, qui iuſtè, ac diffinitiuè fuerunt expulſi. Deindè ſub *Innocentio XII.*, proùt in ſuo Decreto ſuprà relato *par. 1. nu. 31. §. 1.* taxatiuè, quòad Fugitiuos, & eorum requiſitionem confirmatum. Nec ratio ad hoc adducta ſuffragat; non enim verum eſt expulſionem infligi præciſè in pœnam, & odium incorrigibilitatis, quin potiùs inducta fuit ad reſipiſcentiam Expulſi, & ad preſeruationem aliorum, durante morbo incorrigibilitatis in illo; vt colligitur ex Decreto *Vrbani Octaui*, *Neue contagione peſtifera incorrigibilis alios perderet*; vndè negatur, talem ſententiam ſic tranſire in rem iudi-

(73) *Sanch lib. 6. Decal cap. 9. q. 8. num. 87.*
(74) *Azor. Inſtit. moral. lib. 12. cap. 17. lit. A.*

judicatam, vt nullatenùs reuocabilis exiſtat, eſtò non fuerit ad tempus pronunciata.

64 Tertia ſententia ſic latè amplectitur Decretum *Gregorij*, vt pro certo, ac veluti definito habeat Eiectum, licèt non emendatum, poſſe cogi ad regreſſum, & ipſe teneatur in hoc Superioribus Regularibus obedire; in tantum, quòd nulla circà hoc maneat difficultas. Pro hac opinione ſtat *Paſſerinus* (75), quam probat, quia eiectio fit in fauorem Religionis, quæ ius ſuum non amiſit, quin poſſit, quando ſibi in Domino videbitur expedire, reuocare ſuum Subditum, & illum ad reuertendum compellere. Confirmatur exemplo matrimonij, in quo Coniux innocens poteſt compellere alterum Coniugem adulterum ad ſibi cohabitandum. Et ſubdit hoc argumentum tenere à fortiori, quia in ſeparatione vnius Coniugis ab alio, & reductione eiuſdem ad alterum, agitur de reintegratione iuſtitiæ innocentis, vel de intereſſe, & iuſtitia priuata Coniugum; ſed hic nedum agitur de priuato intereſſe Religionis, ſed & de ſalute Religioſi, quæ cadit ſub curà, & prouidentiâ Religionis, vndè eſt quod multò magis, & ex multiplici capite poterit Religio Expulſum, etſi non emendatum ad Religionem, & Clauſtrum reuocare. Tandèm probatur aſſertum per dicta in *qu.* 16. *nu* 144., vbi habetur, quòd etſi Coniudices conſentiant vnanimitèr in expulſionem Incorrigibilis, adhuc tamen poteſt Generalis non expellere, & licèt teneatur ſtare Patrum conſilio in condemnando, non tamen in abſoluendo; eò quia per verba Decreti habeatur, quòd probatus incorrigibilis *eijci tandem poſſit*, non verò *eijci debeat*. Hinc infertur, ſi conſtante de incorrigibilitate Religioſi, liberum eſt Religioni eijcere, vel non eijcere, ergo quoque, durante incorrigibilitate, poterit Religio Expulſum reuocare.

65 Sed neque hæc poſitio vndequaque inconcuſſa manet, vt Author ſupponit; neque ità firmo hæret fundamento, vt ineluctabilis euadat, licèt ſuprà recenſitis ſit propior veritati. Negatur, inquam, poſſe Superiorem Regularem Eiectum contumacem ad Clauſtra reducere, quod manifeſtè ex diſpoſitione Decreti ſuprà recenſiti *par.* 1. *num.* 23. §. 11. apparet, nam ibi Pontifex, loquens de Eiectis reducendis, illam reductionem ſtatuit, *dummodò tamen in Expulſis huiuſmodi ſubſit ſpes, euidens emendationis*. Dictio enim *Dummodò*, cùm ſit conditionalis, prohibet, aut annullat quidquid, ſine ea fit. Si ergo de Eiecto reducendo ſubeſſe debet ſpes euidens emendationis, ergo admitti non poterit is, qui in incorrigibilitate perſeuerat, nec ratio ad id adducta concludit; etſi enim eiectio fiat in fauorem Religionis, non indè tamen ſequitur, poſſe Superiorem Regularem ea vti ad reductionem Incorrigibilis; nàm & priuilegium Canonis eſt in fauorem Clerici, nec tamen fas eſt Clerico illo vti ad beneplacitum, remittendo, vt impunè percutiatur, eò quia tale priuilegium fuit ad honorem ſtatus Clericalis inductum, cui nequit priuatâ authoritate derogari; ſed expulſio Incorrigibilis ad tutelam boni communis fuit inducta, ne ſcilicèt morbida Pecus corrumpat Ouile, ergo manente incorrigibilitate Eiecti non poterit Superior Regularis cum aliorum damno illum ad Clauſtra reuocare. Exemplum autem de matrimonio aſſumptum non concludit. Innocens enim poteſt Adulterum compellere ad cohabitandum, eò quia ius tori eſt in fauorem coniugij, & Innocens alterius culpâ iure ſuo priuari non debet; ſed expulſio Incorrigibilis, magis ac reductio eiuſdem eſt in fauorem Religionis, ergo Religio innocens potiùs in iure expulſionis, quàm reductionis eſt manutenenda. Hinc immeritò ex dato exemplo coniugij arguebat à fortiori pro reductione Eiecti, nàm bonum Religionis non eſt intereſſe priuatum, vt

(75) *Paſſer. tom.* 3. *q* 186. *num.* 616.

vt ibi dicitur, ſed commune, cui obeſſe poteſt impia Incorrigibilis conuerſatio, ergo ſi bonum commune priuato eſt anteponendum, non poterit Superior Regularis iuſtè Expulſum, dùm non corrigitur ad Clauſtra reducere. Quod autem aſſumitur de Judice expulſionis, eſtò concedatur ei pro beneplacito, dùm conſtat de cauſa legitima expulſionis decernere, non tamen à ſententia, re integrà manente, ac durante expulſionis cauſâ, reſilire; nàm & Legiſlatoribus datur à jure poſſe pro beneplacito leges ad Subditorum vtilitatem, bonumque commune condere, ijs tamen datis, licèt non teneantur ſuis legibus, vt ſic quòad vim coactiuam, & pœnam, ſiuè directè; indirectè tamen & quòad vim directiuam, & ex æquitate quâdam tenentur ſe tanquam caput membris conformare, vt habet *Diuus Thomas* (76) quare temerè, & ſinè cauſa diſpenſantem in propria lege ad vtilitatem aliorum conditâ de peccato damnant *Sanchez*, *Filiucius*, & *Diana* (77). Quod propterea eſſe nequit, niſi quia data lege ex ea Communitas ius acquirit ad bonum proueniens ab illa, cui bono nec Conditor legis poteſt ſine cauſa derogare. Quapropter cùm ex data ſententia expulſionis tota Religioſorum communitas ius acquiſierit ſe eximendi à communione pernicioſa Incorrigibilis; rebus ſic ſtantibus Superior Regularis iuri acquiſito aliorum omnium de Ordine derogare abſque iniuſtitia non poteſt; nàm tunc eſſet innocentem iure ſuo ſpoliare. Quare dicitur, quòd, licèt Judex expulſionis poſſit decernere, vel ſuſpendere (pròvt iudicauerit expedire) eiectionem; dùm tamen de ea pronunciauit, res tranſit in rem iudicatam fauore Religionis contrà Incorrigibilem, qui, niſi reſipiſcat, nequit à ſententia liberari. Superioribus enim Regularibus datur facultas ad ædificationem, non ad deſtructionem, quæ tamen foret, ſi pro libito poſſent Religioſum pernicioſæ conuerſationis ad Clauſtra in ruinam plurimorum reuocare.

(76) *D. Thom. quæſt. 96. art. 5. ad 3. Layman lib 3. tr. 4. c. 9.*
(77) *Sanch. lib. 8 d. 18. Filliuc. num. 418. Dian par. 8. tr. 3. reſp. 89. & 80. Buſemb. lib. 1. tr. 2. d ub. 4.*

66 Ad Quæſtionem ergo dico, quòd etſi Religio non teneatur, poteſt autem Eiectum reuocare, ſi in eo ſubſit ſpes certa emendationis. Primum probatur, quia vt ſuprà oſtendimus *Part. prim. quæſt. 1. num. 38.* expulſionis ſententia eſt ſuapte natura perpetua, nec poteſt ad tempus dari eo modo, quo de Triremibus. Nec officit Decretum *Gregorij* præcipientis annuam requiſitionem Expulſorum, quod ſuprà dedimus *Parte pr. nu. 12.* nàm illi quòad hoc videtur per Conſtitutionem *Innocentij XII.* relatam *Par. 1. num. 31. §. 1.* derogatum, eò quia Pontifex innouans quòad alia ibi contenta, Decretum *Gregorij IX.* annuam reductionem pro ſolis Fugitiuis, & Apoſtatis decernit, quo nomine non veniunt Eiecti. Equidèm, ſi in viridi eſſet annuæ reductionis Eiectorum obligatio, expulſionis remedio præcluderetur aditus. Secundum oſtenditur, quia expulſio non eſt præcisè in pœnam inflicta ad plectendam incorrigibilitatem, ſed veriùs in remedium, ac in fauorem non ſolùm Religionis, ſed etiam Expulſi, vt oſtendimus *Part. 1. quæſt. 2. num. 42.*, quòd non ſit præcisè in pœnam, conuincitur, quia per pœnam quis conſtituitur in deteriori ſtatu; Expulſus verò, vt ibi diximus, aliqualem libertatem conſequitur, ac in tutiori ſtatu ſe conſtituit. Deindè eadem Sacra Congregatio in ſuo Decreto relato *Par. 1. n. 20.* expulſionem vocat *grauiſſimum, extremumque remedium*, ergo ceſſante incorrigibilitatis morbo, poterit ceſſare expulſionis remedium. Poſtremò omnem tollit difficultatem aperta eiuſdem Sacræ Congregationis declaratio, quæ ibidem *num. 23. §. 11. Gregorij*

gorij IX. Decreto adhærens reductioni Expulſi, annuit; ***Dummodo ſubſit in Expulſo ſpes euidens emendationis.*** Ergo correctus, & emendatus poteſt à Religione reuocari. Immò ſi euidenter conſtet Religioni de illius emendatione, dicitur probabiliter, quòd tenetur ſe offerre ad recipiendum. Ad hoc enim videtur adſtricta Religio ex vi Decreti citati, quòd in viridi relinquens obligationem annuam ſollicitè requirendi Eiectos, per dictionem *Dummodò* conditionem ſtatuit, quâ debet impleri. Non tamen ex hoc infertur, Religionem teneri ad illius reductionem per vim, ac cenſuras; nàm ex quo Religio promptitudinem ſuam ad ſuſcipiendum oſtendit, & ille reuerti renuit, ſe prodit in incorrigibilitate perſeuerantem.

67 An autem Expulſus, ſed emendatus, teneatur tunc Religioni illum reuocanti obedire. Hoc non eſt ambigendum, nàm in præcitato Decreto *Gregorij IX.* ſtatuitur, quòd ſi Eiecti inobedientes Religioni præcipienti regreſſum extiterint, Superiores Ordinis ***Eos excommunicent, & tamdiù faciant ab Eccleſiarum Prælatis excommunicatos publicè nunciari, donec ad mandatum ipſorum humiliter reuertantur.*** Hæc ibi, ſed quoàd hoc dimittenda non eſt ſuperior animaduerſio, quarè in caſu contumaciæ potiùs conſulitur ſuſpenſio reuocationis, cùm de eo non ſubſit ſpes euidens emendationis.

QVÆSTIO X.

An Religio poſſit compelli ad receptionem Eiecti reſipiſcentis, & emendati.

SVMMARIVM.

68 ***Religio poteſt compelli ad receptionem iniuſtè Expulſi.***

In profeſſione interuenit contractus, vltrò citròque obligationem pariens.

Dimittens ſinè cauſa peccat, & ad reductionem tenetur.

69 ***Religio poteſt compelli ad receptionem etiam iuſtè Expulſi, ſi redeat emendatus.***

Reijcitur opinio Antonij à S. Spiritu, oppoſitum ſentientis.

70 ***Argumentum à paritate iuris, quòd ſicut Religio poteſt compellere Eiectum ad regreſſum, ità ille, ſi emendatus, cogere Religionem ad receptionem reijcitur.***

Ceſſante motiuo expulſionis debet ceſſare expulſio.

71 ***Cenſura Gregorij IX. contrà Superiores non admittentes emendatum.***

Cauſa, & motiua differendi receptionem emendati reuertentis remiſſiuè pertractanda.

Expoſitio Gloſſæ in verba Decreti, ſed ſalua Ordinis diſciplina, ***reijcitur.***

Conſtitutio Ordinis D. Benedicti de non recipiendis tertiò Fugitiuis, ſi reuertantur.

Vera oppoſitio illius Textus eſt, quæ ab Azorio.

Teſtimonialia Ordinarij non ſunt cauſa præciſa pro ſinceratione, probata ſpei emendationis Eiecti.

72 ***Renuente Religione emendatum recipere, cogi poteſt cenſuris, non autem per Diœceſanum, ſed per S. Congregationem infligendis.***

73 ***Emendatus non ſtatim recipiendus, ſed probata tractu temporis conuenientis emendatione.***

Eiectus in ſæculo plura committens non eſt ad carcerem recipiendus, ſed Ordinario relinquendus, vt corripiatur.

68 NON eſt hic ſermo de iniuſtè, ac non ſeruato iuris ordine Expulſis;

puitis; nàm de iſtis non eſt dubium, cùm enim profeſſio ſit quidam contractus, vt habet *Sanchez* (78) & quidem reciprocus, quo Religioſus ſe obligat Religioni ad perſeuerandum in illa, & è contra Religio ſe ſe obligat ad illum retinendum, & tractandum tanquàm Filium, dùm ille iuſtam expulſionis cauſam non præbuerit; & teſtatur de communi. Ergo dimiſſio abſque cauſa erit contrà iuſtitiam, & poterit Religio compelli ad reparationem damni, reducendo, ſeù veriùs recipiendo Eiectum.

69 Quæſtio igitur eſt de legitimè Eiectis ob incorrigibilitatem. Et reſpondetur affirmatiuè, quidquid dicat *Antonius à Spiritu Sancto*, qui in *Directorio Regularium* (79) tenet, Superiores Ordinis non poſſe cogi ad receptionem Eiectorum, nec ad id teneri, etſi redeant correcti, & emendati. Ratio ad hoc (inquit) quia *Textus cap. ne Relig. de Regular.* ſicut etiam Decreta S. Congregationis vel loquuntur de Eiectis cum habitu, quòd illos, inquam, teneatur Religio reſipiſcentes recipere, vel quòd fuere contrario vſu abrogata; citatque *Vidal.* (80) quibus adhæret *Diana* (81), quod probatur, quia ex iuſta ſententia Religioſus eiectus condemnatus eſt, vt viuat extrà Ordinem, ergo Religio non cogitur eum recipere. Verùm de validitate præfati Textus, ac Decretorum Sacræ Congregationis non eſt dubitandum; nec ratio prodeſt præfatæ ſententiæ, eò quia per talem ſententiam non eſt abſolutè condemnatus, vt viuat extrà Clauſtra, ſed quamdiù incorrigibilis permanſerit, vt benè inquit *Bordonus*. (82)

70 Probatur ergo Concluſio ex paritate iuris. Sicut enim Superiores Religionis poſſunt ſuos Eiectos reuocare, & compellere, vt redeant, ità Eiecti verè emendati habent ius, vt compellant Superiores, vt illos recipiant, ità *Paſſerinus* (83). Verùm præfata ratio infirmatur à *Sanchez, loc. cit. num. 32.* dicente, Religionem nequaquam ad hoc teneri, quia iuſta ſententia ſunt in perpetuum ex parte Religionis Eiecti, quâ tutâ conſcientiâ poteſt iuuari Religio, nè cogatur ad illorum receptionem. Nec mirum, ſi diſpar ſit Eiectorum, & Religionis conditio: hæc enim diſparitas meritò, & iure optimo inducitur propter Eiectorum delictum, ſicut in matrimonio carnali eadem diſparitas reperitur inter Coniugem innocentem, & adulterum. Innocenti enim integrum eſt, poſt diuortij ſententiam, adulterum ad reconciliationem cogere, quod ius adultero, quantumuis emendato, denegatur, hæc ille. Aliter ergo probatur à *Peyrino* (84). Quia Religio (inquit) non habet ius à vinculo Religionis aliquem abſoluendi, & ab ea eiiciendi, niſi quatenùs id permittunt illius delicta, ergo ceſſante iſtâ causâ, & Eiecto ad meliorem frugem reducto, & penitùs emendato, debet ceſſare effectus, & tenetur Religio cum humilitèr, & de corde puro petentem iterùm recipere.

71 Verùm, quod magis vrget pro noſtra ſententia, eſt ipſum Decretum *Gregorij IX.* de quo ſuprà *Par. 1. n. 12.* vbi mandatur, quòd *ſi in Monaſterijs ſuis recipi poſſunt*, puta Eiecti, ſed correcti, & emendati; tunc Superiores Ordinis *monitione præuia per Eccleſiaſticas cenſuras compellantur ad receptionem ipſorum, ſaluâ Ordinis diſciplinâ*. Ità *Nauarrus* cum alijs (85), limitat tamen *Cordu-*

(78) *Sanch. lib. 6. Decal. cap. 9. n. 7.*
(79) *Ant. à Sp. San. tr. 4. diſp. 3. ſect. 12. §. 6. nu. 461.*
(80) *Vidal tit. de horis canon. inquiſit. 3. nu. 35.*
(81) *Dian. de Regular. reſ. 117.*
Sanch. lib. 6. c. 9. n. 32.
Manuel q. regul. tom. 1. qu. 30. art. 20.
S. Bonauent. ex Azor. lib. 12. inſtit. moral. c. 17. q. 2. lit. B.
(82) *Bord. tom. 4. par. 3. reſ. 108.*
(83) *Paſſer. tom. 3. q. 187. n. 619.*
(84) *Peyrin. tom. 1. de ſubd. q. 9. c. 25.*
(85) *Nauar. lib. 3. conſil. tit. de Regular. in 2. edit. conſ. 51. in 1. conſ. 18.*
Cordub. in regul. D. Fran. cap. 2. q. 71. pu. 8.
Molin. tom. 1. de iuſt. diſp. 140. col. penult. §. quo ad votum.
Tapia authent. ingreſſi verb. ſed cap. 6. nu. 41.
Leonard. lib. 2. de iuſt. cap. 41. dub. 15. n. 118.

Cordubæ loco cit. niſi aliud obſtet, vtpotè ſi ſit probabile ſcandalum ex tali admiſſione; vel ſi redeant mordo aliquo contagioſo infecti; vel aliàs inhabiles ad Ordinis officia; ſi ad aliorum terrorem valdè conducat, hos iterum non admittere. Sic quoque limitat *Leonardus*, ſcilicet niſi Religio iuſtas non admittendi cauſas haberet, quas limitationes approbat *Sanchez* (86) quoties ſeruanda eſſet deciſio *Textus capitis final. de Regular.*, qui hos iterum admitti iubet, *ſed ſaluâ Ordinis diſciplinâ, ſi abſque graui ſcandalo fieri poterit*. Hoc autem ex data hypotheſi loquitur *Sanchez*, quia, vt dictum eſt, de valore Decreti dubitat, ſed de huiuſmodi limitationibus erit ſermo deinceps. Quid verò intelligendum ſit per verba Decreti, *ſed ſaluâ Ordinis diſciplinâ*, *Gloſſa* (87) ſic exponit, *impoſita eis pœnitentia, quam Regula illius Ordinis ei delicto imponi iubet*. Sed manifeſtè Textus aliud intendit, vt ex ipſo contextu apparet, & probat *Sanchez*, qui *loco cit.* ſic exponit, *niſi ea admiſſio eſſet contraria Regulæ illius Ordinis*. Si enim Regula præſcriberet, Eiectos non eſſe ampliùs dimittendos ad Religionem, prout *Antonius à S. Spiritu loco cit.* teſtatur de Conſtitutionibus proprij Ordinis reſpectiuè ad Eiectos in perpetuum; Et in Regula *D. Benedicti cap. 29.* iubetur, quòd hi, qui poſt fugam ter recepti, fugiunt iterùm, ampliùs non eſſe admittendos; tùnc inquit, quòd ex Textus diſpoſitione non iubentur eos recipere, ſed debere reponi in alijs Religioſis Domibus eiuſdem Ordinis ad faciendam ibi penitentiam. Sic quoque exponit *Hoſtienſis* (88): Veriorem tamen puto *Azorij* expoſitionem, qui *lib. 12. inſtit. moral. cap. 7. lit. C.* ſic gloſſat, *ſaluâ Ordinis diſciplinâ, hoc eſt, ſi emendati reuertantur, quod diſciplina regularis depoſcit, & requirit*. Hocque magis concordare videtur cum Decreto *Vrbani VIII.* §. 11., qui Eiectorum receptionem præcipiens, illam ſtatuit; *Dummodò tamen in Expulſis huiuſmodi ſubſit ſpes euidens emendationis, ex litteris ſaltem teſtimonialibus Ordinarii*. Vbi notandum venit, quòd per dictionem *ſaltem* indicatur, teſtimonialia Ordinariorum non eſſe præciſa teſtimonia emendationis Expulſi, quibus ſtantibus illicò cenſeri debeat correctus, atque emendatus; ſed potiùs ſubſidiaria, caſu quo Religio aliter certiorari nequiret de reſipiſcentia Expulſi. Sic firmat *Pignatellus*. (89)

72 Sed dubitatur, vtrùm ſi Religio obſtaret regreſſui Eiecti, nullâ legitimâ cauſa productâ; an tali caſu in vim citati Decreti *Gregorij IX.* poſſet Ordinarius cogere cenſuris, pœniſque Eccleſiaſticis Religionem ad receptionem illius. Et reſpondetur iuxtà dicta in 1. *quæſt. huius 3. part.*, quòd ſicut per Decreta S. Congregationis ibi relata, Epiſcopi nequeunt ſe intromittere in cognoſcenda iuſtitia, vel iniuſtitia expulſionis, ſic neque ad eos ſpectabit cenſuris compellere Religionem indebitè reluctantem ad receptionem Expulſi, etſi ſit correctus; ſed hoc ſpectabit ad Sacram Congregationem, vel Summum Pontificem, cui Regulares ſunt immediatè ſubiecti. Sic *Pignatellus loco cit.*, eſtque communis.

73 Quæres, an illicò, quòd quis reſipiſcit, & emendatum ſe offert Religioni, debeat ad Ordinem admitti? Reſpondetur cum *Azorio* (90) negatiuè, ſed expectandum eſt tempus congruum ad comprobandum, an in emendatione perſiſtat. Quale autem eſſe debeat huiuſcemodi ſpatium, relinquitur iudicio prudentis Viri; & ad hoc

(86) *Sanchez lib. 6. Decal. cap. 9. n. 32.*
(87) *Gloſſ ibi verbo ſalua.*
(88) *Hoſtienſ in cap. fin. num. 6. & ſeq.*
Antonius ibi num. 9.
Cardinal. num. 1. notab. 2.
Ioan. Andre. num. 4.
Anchar. num. 5.
Henric. in fine.
Archidiacon. cap. Abbatem. 6. 18. qu. 2. & ibi.
Bellamera num. 1. in fine.
D. Antonin. 3. par. tit. 16. cap. 5.
Syluest. ver. Apoſtaſia q. 5. & 7. num. 10.
Armilla ibi num. 14.

(89) *Pignatel. tom. 1. conſult. 140. n. 6.*
(90) *Azor. lib. 12. inſtit. mor. cap. 17. lit. B.*

hoc facit regula,quam dedimus *Par.* 1. *q.* 8. *num.* 85. Quòd ſi Eiectus alios ſuo malo exemplo offendit, aliaque mala committit in damnum plurimorum; quid tùnc faciendum? *Azorius loco cit.* ſuadet eſſe ad Clauſtra reducendum, ſi in Monaſterio accommodatus ſit carcer, vbi detineri poſſit, nàm tunc expedientius eſt illum paſcere in Clauſtro, quàm ſinere, quòd extrà illud in mala prorumpat. Verùm ad hoc teneri Religionem non probatur, cùm plurima ſubſint Monaſterio ex tali detentione incommoda, vt ſuprà *Par.* 1. *quæſt.* 3. *n.* 43. diximus, quarè conſultius eſt illum relinquere ab Ordinario puniendum, quia ex quo per eiectionem iuriſdictioni illius ſubijcitur, eius eſt etiam extrà Clauſtra degentem, ſi delinquit, compeſcere. Sic etiam firmat *Antonius à S. Spiritu* (a) pro ſe citans *Pellizarium*.

QVÆSTIO XI.

An Expulſus teneatur ſe corrigere ad finem, vt iterùm ad Ordinem admittatur.

SVMMARIVM.

74 *Opinio dicentium non teneri Eiectum mores ſuos, vt iterùm admittatur, reijcitur.*

75 *Fundamenta oppoſita ſententia, quæ & probabilior.*

Habens Votum ſimplex Religionis tenetur curare, vt recipiatur, & ibi maneat.

76 *Contrahens matrimonium cum Voto ſimplici caſtitatis, peccat contrahendo, licitè permanet in matrimonio, quo ſoluto per mortem alterius, reuiuiſcit Votum.*

Dans cauſam expulſioni, dando peccat, ſimulque peccat cauſam illam non ammouendo.

77 *Eiectus tenetur obedire Superiori, præcipienti regreſſum; ad alia præcepta eiuſdem non tenetur.*

Non tenetur obedire ei, cui deeſt Superior.

78 *Reiectus, poſtquam emendatus, ſe obtulit Religioni, poteſt tutus in ſeculo manere.*

Quotiès ſubeſt ſpes Eiecto, vt recipiatur, totiès debet inſtare.

74 RESpondeo, quòd aliquorum ſententia eſt apud *Antonium à S. Spiritu* (91), *quorum opinioni conſentit*, Eiectum non teneri ſe corrigere, & emendare, vt iterùm in Religionem admittatur, etſi Religio velit eum iterùm recipere, dummodò redeat correptus, & emendatus; pro hac ſententia citat *Azorium* tacito loco; verùm hic Auctor in *lib.* 12. *Inſtit. moral cap.* 16. *quæſt.* 4. & 7. & 11., & *cap.* 17 *qu.* 2. tenet oppoſitum. Citat quoque *Rodriquez*, ſed non diſtinguit qualem; *Emanuel* verò *Rodriquez tom.* 1. *quæſt.* 30. *art.* 20. *in fin.* concludit Eiectum teneri ad obſeruantiam eorum, quæ Deo in profeſſione ſui Inſtituti promiſit; & *Hieronymus* eo nomine pluribus pro ſe citatis Doctoribus Eiectum in malo ſtatu vocat, quamdiù per ipſum ſtat, eò quòd mores non corrigit, quominùs admittatur, teneturque id procurare. Poſtremò vocat talem ſententiam eſſe tutam, & probabiliſſimam; nullum tamen pro ea adducit fundamentum.

75 Dico ergo, quòd Eiectus tenetur mores ſuos corrigere, & ſe emendare, & dignum reddere, vt ad Religionem,

(a) *Ant. à S. Spiritu Direct. Regul. tr.* 4. *diſ.* 3. *ſect.* 22. *num* 491.

(91) *Ant. à S. Spir. Direct. Prælat. tr.* 4. *diſp.* 1. *ſect.* 22. *num* 464. *Paſqual in* 9 *moral ſent.* 2. *q* 114 *num.* 2. *Nouarius in Lucerna Regul. ver. Eiecti num.* 3.

gionem, à qua eiectus fuit, redire poſſit. Pro hac ſententia ſtant vltrà allegatos *Barboſa, Tamburin., Palaus* cum alijs (92) & probatur, quia Profeſſus eiectus non liberatur à Votorum obligatione, & verus eiuſdem Ordinis Religioſus manet, vt probatum eſt *quæſtione 6. huius 3. Part.*, ergo taliter viuere debet, vt per ipſum non ſtet, quin in Religione, & aliorum conſortio Vota ſua implere poſſit. Confirmatur à ſimili de habente Votum ſimplex Religionis, tenetur enim ex parte ſua non ponere obicem, & curare, quantum poteſt, vt in Religione, cuius habitum, formamque viuendi ſumere vouit, accipiatur, ergo multo magis, qui Religioſam vitam profeſſus eſt, ex vi Voti tenetur, ſe idoneum reddere, mores ſuos corrigere, & inſtare, vt iterùm recipiatur. Probatur ſecundò, quia Eiectus non debet ob eius delicta commodum libertatis conſequi pro eo, quod, vt diximus, ſuſpenduntur in eo Vota aliqua, quantùm ad executionem neque fieri potioris conditionis, quàm alij Religioſi; eò quia nemini ſua fraus patrocinari debet, neque fas eſt ex iniquitate commodum reportare.

76 Dices, Voto ſimplici Caſtitatis adſtrictus, etſi peccet contrahendo, tamen licitè manet in matrimonio, nec tenetur à contractu reſilire; poteſtque iuri alterius Coniugis parere, dùm in eo ſtatu perſeuerat, quo immutato per mortem Coniugis innocentis, Votum quod erat ſuſpenſum, ex integro reuiuiſcit; ergo à pari, licèt Eiectus peccauerit, dando cauſam expulſionis, eò quia in tali ſtatu Vota Religionis manere debebant ſuſpenſa, quantùm ad executionem, ob incompoſſibilitatem ſtatus eiectionis cum obligatione Votorum, ſicut incompoſſibile erat coniugium, vſuſque illius cum obſeruantia Caſtitatis; tamen licitè manere poteſt in tali ſtatu, conformando ſe ſententiæ expulſionis, nec tentare regreſſum adſtringitur, dum extrà Clauſtra degit; quo ſtatu immutato, dùm in Religionem iterùm admittitur, Vota quæ primò erant ſuſpenſa quoad executionem, reuiuiſcunt quoad totalem obligationem. Reſpondetur, diſparem eſſe rationem, quia, dùm obligationi Voti Caſtitatis ſuperuenit vinculum matrimonij, contrahens non eſt ampliùs ſui iuris, ſed ex ſponſione illa alteri adſtringitur; & ex quo iuri alterius Coniugis nequit præiudicare, ideò non peccat, reddendo petenti, benè autem ſi petat; ſed Eiectus in incorrigibilitate perſeuerans, non ſolùm peccat, ponendo obicem ad plenam Votorum obſeruantiam, quæ in Profeſſione emiſit, ſed etiam eſt in malo ſtatu, pro quanto in tali obice volens perſeuerat; & quia ſe corrigendo, & emendando alienum ius non violat, ſicut qui ſe continet contrà voluntatem alterius Coniugis, dùm in matrimonio perſeuerat; ideò innocenter permanere poteſt in coniugio, qui ſimplici Voto Caſtitatis erat adſtrictus, non ità qui in incorrigibilitate extrà Clauſtra degendo perſeuerat. Concluditur ergo, Eiectum teneri mores ſuos componere, ac idoneum reddere, vt ad Ordinem admittatur.

Quæres, an correctus, & emendatus ſe offerens Religioni, vt recipiatur, ſed repellitur, ſit tutus in conſcientia, ſi deinceps non inſtat pro admiſſione.

(92) *Barboſ. ad cap. fin. de Regular. num. 7.*
Tamb. tr. 3. diſp. 8. qu. 8. num. 1.
Palaus tr. 16. d. 4. p. 21. num. 5. & par. 23. nu. 5.
Leſſ. lib. 2. cap. 41. num. 131.
Vaſquez. par. 2. d. 165. num. 87.
Bordon par. 3. reſ. 108. num. 20.
Layman lib. 4. tr. 5. cap. 23. num. 6.
Bonac. de Clauſ. qu. 2. p. 12. §. 7. num. 8.
Bartol. a S. Fauſto lib. 6. Theſ. qu. 226.
Donat. in prax. p. 2. tr. 8. qu. 25.
Lezana tom. 1. cap. 23.
Paſqual. num. 972. ad Franch.
Laurot. de Franchis de Regul. Eiectis qu. 2.
Conrad. in reſponſ. par. 2. qu. 285.
Arragon. 22. qu. 88. art. 3.
Zerola in prax. Epiſc. 2. p. verb. Regulares.
Sanchez lib. 6. Moral. cap. 9. num. 25.
Corduo in Regul. S. Franc. cap. 7. qu. 22.
Fagnan. ad cap. ne Religioſi num. 9. de Regular.
Angleſ. lib. de Voto art. 2. diff. 8. cap. 3.
Sylu. V. Religio 6. qu. 11. & Verb. Apoſtaſia 9. 2. & 6. in Paſſerino tom. 3. qu. 189. art. 8. n. 635.

77 Reſpondeo, quòd *Sotus*, *Sayrus*, *Aragon.*, & *Monaldus* (93) cenſent hos manere abſolutos ab obligatione Voti Obedientiæ, & Paupertatis. Verùm quantùm ad hoc ſenſus horum Doctorum eſt iuxtà explicationem *Sayri*, & *Sanchez*, quibus adhæret *Paſſerinus* (94) quia non tenentur ea Vota ſeruare, niſi meliori modo, quo poſſunt, eò quia, vt dictum eſt *quæſt. 6. huius 3. Par.*, quantùm ad vſum Paupertatis habent liberam adminiſtrationem bonorum, quæ acquirunt. Et Votum Obedientiæ manet in illis, quantùm ad multa ſuſpenſum, atque vt habet *Sanchez loco cit. num. 31.* non tenentur obedire Prælatis Religionis aliquid aliud, præter reditum ad Religionem, præcipientibus; eò quia ſtatim ac illos eiecerunt, videntur conſtituere eos extrà ipſorum poteſtatem, & curam, ac ſubindè obedientiam; & hoc modo ſe explicat *Leonard.* (95) vbi ait ceſſare ex parte executionem Voti Obedientientiæ ob defectum materiæ, nempè quia hi carent Superiore, à quo dirigantur; & vt habent *Molina*, *Manuel*, & *Azorius* (96) ſatis eſt, ſi Eiecti ſint parati ad obediendum Prælato intrà Religionem, ſi in eam iterùm admittantur.

78 Sed quantùm ad ſic tutè poſſe manere in ſæculo, reſpondet *Peyrinus* (97) quòd ſi, poſtquàm Eiectus, ſe emendatum obtulit Religioni, non fuit receptus, poteſt tutè manere in ſæculo, quia iſte fecit quod in ſe eſt, vt reciperetur, ideò ſi non recipiatur, eſt tutus in conſcientia, & poteſt in ſæculo manere. Sic firmant *Nauar.*, *Aragon.*, *Rodriq.*, *Layman loco cit.* ſubdit tamen *Paſſerinus ibidem*, nunquam eiectum feciſſe, quod in ſe eſt, quotieſcunque ſit ſpes probabilis, vt recipiatur. Ideò ſemel, iterùm, pluriès non auditus, & reiectus, ſi inſurgat noua ſpes, vt recipiatur, debet inſtare, vt ad Ordinem admittatur.

(93) *Sotus lib. 7. de iuſt. qu. 2. art. 1. ad tertium.*
Sayrus Clau Regul. lib. 10. cap. 9. num. 27. 28.
Aragon 22 qu. 88. art. 3.
Monald conſ. 69. num. 5.
Nauarr Comm. 2. de Regular num. 36.
Corrad in reſp. quæſt. 285. par 3.
Rodriq tom. 1. quæſt 30. art. 11.
Bar th a S. Fauſto lib 6. de Voto Obed. dub. qu. 206.
Layman lib. 4 tract. 5. cap 11. num. 8.
Graſſius lib 3. de Regul. conſ. 3 num. 6.
(94) *Sanch. lib. 6. Decal. cap. 9. num. 56.*
Paſſer. lib 3. q. 189. num. 618.

(95) *Leonard lib 2. de iuſt cap. 41. in fin.*
(96) *Mol tom. 1. de iuſt. diſp 140. col penult.*
Manuel quæſt Regular tom. 1. q. 32. art. 19.
Azor lib 12. Inſtit. moral. cap. 16. q. 11.
(97) *Peyr. tom. 1. de ſubd. q. 1. cap. 25.*

QVÆSTIO

QVÆSTIO XII.

An Expulſus ſit tutus in conſcientia, ſi procurauit expelli.

SVMMARIVM.

79 *Declaratio Quæſtionis.*
80 *Contractus profeſſionis, aliquandò mutuus, aliquandò non.*
Differentia vtriuſque profeſſionis in Societate Ieſu.
Tradens ſe ſeruituti alterius, dimitti poteſt, recedere à ſe ipſo non poteſt.
Vota conditionatè emiſſa, remota conditione remouentur.
Qui vouit Religionem in particulari, liberatur à Voto, ſi pluriès facta inſtantia, vt recipiatur, eijcitur.
81 *Imponens ſibi crimina in Societate Ieſu, vt dimittatur poſt Vota biennij, non eſt tutus in conſcientia.*
Tenetur fraudes detegere, qui ſic dimiſſionem extorſit.
Opinio dicentium, quòd qui commiſit delictum eo fine, vt dimitteretur, ſecuta dimiſſione, poſſe tutò manere in ſæculo, reijcitur.
82 *Fundamenta oppoſita ſententiæ expenduntur.*
Non liberatur ab obligatione Voti conditionalis, qui nititur conditionem non impleri, vt liber euadat.
Condonatio fraudibus, & iniurijs extorta, non liberat exterquentem, ſed tenetur rem in priſtinum reuocare.
Qui vouit Religionem, Votum non implet, ſi delinquit eo fine, vt non admittatur.
Proteſtatio Congregationis Generalis in Societate Ieſu, contrà delinquentes eo fine.
83 *Peccat in Societate Ieſu contrà Vota biennij, qui mediocri diligentia non vtitur ad ea cauenda, per qua poteſt eſſe expulſio.*
Promittens finem, cenſetur ſe obligare ad media, ſaltem ex mediocri diligentia.
Obligatio Voti, vltrà intentionem vouentis, non extenditur.
Qui vouit Religionem in ſtatu Clericali, tenetur ſe diſponere per ſtudium conueniens.
Qui contrahit poſt Votum ſimplex Religionis, peccat, dum primò conſumat.

79 NON eſt hic Quæſtio de Expulſis, poſt Vota ſolemnia Religionis, nàm de iſtis ſiuè iuſtè, ſiuè iniuſtè fuerint dimiſſi; ſiuè reuerà deliquerint, ſiuè illa crimina ſibi impegerint, vt expellerentur, nunquam enim ab obligatione Votorum liberantur, quin, vt dictum eſt, ſemper teneantur tentare regreſſum per emendationem, quotiès ſuperſit ſpes, vt ad Ordinem recipiantur.

80 Tota difficultas eſt de Expulſis poſt Vota biennij à Societate Ieſu, qui contractu non mutuo inter ipſos, ac Religionem, per Vota ſimplicia ſe Deo in Religione ſpoponderunt; Societas verò talia Vota, vtpotè non facta in manu Superioris, non acceptat ad obligationem retinendi vouentem, quin illum citrà incorrigibilitatem dimittere poſſit; ſicut qui ſe tradit in perpetuam alterius ſeruitutem, quo acceptante, ille ſiquidem Domino adſtringitur, nec ab eo diſcedere poteſt, ſed tamen à Domino poteſt manumitti, quamdiù ad illum retinendum non ſe obligauit, eodem fermè modo vouentes in Societate ſe per illa Vota

Societati tradunt,ad perpetuò manendum in ea; at Societati liberum eſt eos dimittere, licèt id nequeat præſtare abſque iuſtâ causâ, vt habet *Sanchez (98)*. Quia ergo per dimiſſionem hi liberi prorsùs euadunt ab obligatione talium Votorum, cùm fuerint conditionatè emiſſa, ſcilicèt pro tempore, quo eos Societas alit,& retinet; atque ideò cùm eos expulerit,ceſſat Votum, non quia diſpenſatum, ſed quia non ſubſiſtit conditio, ſub qua Votum fuit emiſſum; ſicut qui vouit ingredi aliquam Religionem in particulari, liberatur ab obligatione Voti, dùm non admittitur, licèt pluries ſe obtulerit; eò quia tale Votum fuit emiſſum ſub conditione, quòd admittatur ad Ordinem, quâ non extante Votum ſe ipſo corruit; ità à pari de obligantibus ſe per Vota biennij in Societate Jeſu per expulſionem ab huiuſmodi Votis, ſecundùm talem formam emiſſis,liberantur.

Quæritur ergo, an ab huiuſmodi Votis liberetur, poſſitque tutè manere in ſæculo, ſi datâ operâ, inquietando cæteros, delinquendo, vel falſa ſibi crimina impingendo, procurauit expelli.

81 Reſpondet *Ant. à Sp San. (99)* cum diſtinctione; vel enim Eiectus,ideò eiectus eſt ob crimina, quæ ſibi ipſi impoſuit, vt ab Ordine dimitteretur; vel dimiſſus fuit, quia re verâ commiſit crimina, eo tamen animo, vt dimiſſionem extorqueret. Primo modo non eſt tutus in conſcientia extrà Religionem, ſed verus Apoſtata: talis enim eiectio eſt inuoluntaria, vtpotè fraudibus,& falſitatibus extorta. Undè tenetur detegere fraudes, & redire ad Religionem. Secùs dicendum eſt, quando commiſit crimina eo animo, vt eijceretur; etſi enim intentio illa peccaminoſa fuerit, poſitâ tamen eiectione, liber euadit, ſicut alij, ità ille cum *Lezana*, & *Belaſio (100)*; Quod probatur, quia ex Conſtitutionibus Societatis (1) habetur, quòd recedens ſponte ſuâ à Societate eſt dimittendus, ſi redeat ad Societatem abſque ſufficientibus pœnitentiæ ſignis, & verâ perſeuerandi voluntate, ſed per eaſdem Conſtitutiones dicitur (2) eſſe Societatis eos dimittere, quòd ſi acciderit,eos manere liberos ab omni Votorum obligatione, ergo qui recedendo à Societate procurauit expulſionem, eâ ſecutâ liberabitur à Votis.

82 Verum vno, vel altero modo extorquentem expulſionem liberum non arbitror ab obligatione Votorum, quin teneatur, ſi dimiſſus iterùm tentare regreſſum, & ad Religionem redire. Primum patet ex ſupradictis, ſecundum probatur; nàm teſte *Sanchez loco cit. num. 66.* ex communi Doctorum ſententia non liberatur à Voti conditionalis obligatione, qui datâ operâ nititur conditionem non impleri,vt liber euadat; ſicut enim qui vouit miniſtrare in aliquo Xenodochio, non ſatisfaciet Voto, ſi datâ operâ, malè ſeruiens, reſque illius diſpendens dimiſſionem extorſerit; ità non liberabitur à Votis biennij, qui peccat eo fine,vt dimittatur. Secundò quia non minùs hic obligatur ad Religionem ex parte ſua, quàm ſi abſolutè, & abſq; ea conditione voueret. Conditio enim illa non adijcitur ad maiorem ipſius vouentis libertatem, ſed vt Religioni liberum ſit ipſum dimittere, ſi ineptus ipſi videatur. At ſi nullâ conditione id Votum emiſſum fuiſſet, hic liber non maneret; ergo nec eâ conditione adiectâ, cùm non minùs eâ appoſitâ adſtringatur, quàm non appoſita. Tertiò quia nulla condonatio fraudibus, & iniurijs extorta liberat extorquentem, ſed tenetur rem in priſtinum ſtatum reuocare. Cùm ergo

(98) *Sanch. lib. 6. Decal. cap. 9. quæſt. vlt. num 61.*
(99) *Ant. à S. Sp. Direct. Regul. tr. 4. diſ. 3. ſect. 12. num. 495.*

(100) *Lezana V. eijcere num. 10.*
Belaſ. Verb. Eiectus num. 8.
(1) *2. Par. conſtitutionum cap. 4. §. 6.*
(2) *Part. 3. cap. 4. lit. B.*

ergo illa Votorum remiſſio per repulſum à Societate non ſit libera, ſed fraudibus extorta, non liberabit Expulſum, donec mutatis moribus, veritateque detecta, nitatur iterùm admitti. Deindè qui vouit ingredi Religionem, Votum non implet, ſi deliquit in eum finem, vt non admittatur, aut vt admiſſus excludatur, ſemper enim vrget Votum, donec per ipſum ſtat, quin impleatur. Quarè ad id, quod ex Conſtitutionibus adducitur in oppoſitum. Reſpondetur per eas probari Societati integrum eſſe ob eam cauſam rebellem illum dimittere; at non probatur eum liberari à Votis, nàm ab illis non ſoluitur, niſi quando ex parte Societatis expulſio eſt voluntaria, qualis non eſt iu caſu, ſed per malitiam extorta. Sicque eiuſdem Societatis Congregatio Generalis *Decreto* 18. §. 4. cum proteſtatione decreuit. Ità *Sanchez, loco cit. num* 66.

83 Quæres, an peccet contrà Votum biennii, qui ſaltèm mediocri non vtitur diligentiâ ad cauenda ea, per quæ ſequi poteſt expulſio. Et reſpondetur affirmatiuè, quia promittens finem, cenſetur ſe obligare ad media, & licèt non ſe obliget ad ea procuranda omni conatu poſſibili, nàm ad hoc non videtur vouens ſe velle obligare, & obligatio Voti, vltrà intentionem vouentis, non ſe extendit; tamen cenſetur adſtrictus ad ea curanda, ſaltèm mediocri diligentiâ; quapropter, ſicut qui vouit ingredi Religionem aliquam in ſtatu Clericali, tenetur ſe diſponere per ſtudium conueniens, ne reijciatur, & peccat contrà Votum, ſi totaliter negligendo ſtudium impotentem ſe reddit ad implendum Votum; ſicut qui poſt Votum ſimplex Religionis, contrahit matrimonium, peccat, dùm primò conſumat, eò quia impotentem ſe reddit ad præſtandum promiſſum, ſic quoque peccant Biennales, aut Coadiutores formati Societatis Jeſu, dùm mediocri ſaltem diligentiâ non curant ea vitare, per quæ è Societate poteſt eſſe expulſio.

QVÆSTIO

QVÆSTIO XIII.

An Expulſus poſſit cogi ad aliam Religionem, vel ipſe ſuà ſponte illam ingredi.

SVMMARIVM.

84 *Fundamenta tenentium poſſe Expulſum eodem contextu ſententia expulſiua cogi ad aliam Religionem capeſſendam, refelluntur.*

Profeſſus non vouet Religionem in communi, ſed hanc in particulari.

Nemo tenetur creſcere, aut Vota ſua mutare.

85 *Fundamenta ſententia, dicentis liberum eſſe Expulſo tranſire ad aliam Religionem, ſiuè arctiorem, ſiuè æqualem, ſiuè laxiorem, inuito priori Ordine.*

86 *Reijcitur prædicta opinio ex vi Decreti Pontificie.*

Roboratur reiectio adminiculo rationum oppoſitarum.

87 *Dum ſubeſt ſpes, quòd Eiectus admittatur, nequit irrequiſito Superiore aliam ingredi Religionem.*

Ordo iure ſuo priuari non debet, quin reſipiſcentem poſſit reuocare.

Vbi nulla ſpes, quòd iterùm admittatur Eiectus, Superioris aſſenſus non requiritur, vt ad alium Ordinem poſſit tranſire.

Ius Religionis non vinculat Eiectum, quin ſibi conſulat, dum abſquè ſpe reconciliationis expellitur.

Poteſt adulter mutare Statum, ſi lata ſententia diuortij, innocens reconciliationem reſpuit.

Diſpoſitio Decreti Pontificis non cenſetur contraria ſecuritati ſalutis Eiecti.

Cenſetur emendatus, non qui non delinquit, ſed qui in emendatione perſeuerat.

Emendatio ſpatio trium annorum poſt lapſum probatur.

Vbi in tranſitu Religioſi ad aliam Religionem requiritur facultas Apoſtolica, etiam dum Eiectus eiuſdem Ordinis cupit ad illam tranſire.

Per eiectionem Eccleſia iure ſuo non priuatur, nec Expulſus, maiorem conſequitur libertatem.

88 *Reſolutio obiectionis.*

89 *Eiectus ſinè ſpe regreſſus, nequit ad Ordinem laxiorem primo migrare.*

90 *Qui non impetrata à Superioribus facultate, in ſecundo Ordine nondùm profeſſus eſt, reuocari poteſt, ſecus ſi profeſſus.*

Limitatio huius poſitionis quoties interfuit aſſenſus Ordinis, vel Pontificis in tali tranſitu.

Tranſiens ad alium Ordinem ex fundamento negata reconciliationis reuocari poteſt à Nouitiatu, ſecùs poſt profeſſionem.

84 AFfirmatiuam partem docet, quòad poſſe cogi Expulſum ad capeſcendum alium Ordinem *Antonius à S. Spiritu* (3) ſi hæc clauſula imperatiua fuerit in eodem contextu ſententiæ expulſiuæ appoſita. Idem affirmauit *D. Bonauentura*, *Corduba*, *D. Antoninus*, & alij (4). Oppoſitum tamen eſt nunc tenendum ex diſpoſitione Conſtitutionis *Vrbani VIII.*, de qua ſuprà *Par. pr. num.* 21. §. 9. ibi enim prohibentur Superiores *Expulſis concedere litteras teſtimoniales, illos* ad

(3) *Ant. à S. Spir. Direct. Regul. tract. 4. diſp. 3. ſect. 12 nu 47.*

(4) *D. Bonau. in Regul. S. Franc qu. 34.*
Corduba in eandem Regul. cap. 2. qu. 25. p. 3.
D. Ant. 3. part tit 16. cap. 4.
Paſtorell ſuper priuil. Minim. cap. 26. & cap. 39.

ad Sedem Apoſtolicam reijcientes, vel iubentes aliam ingredi Religionem. Ratio quoque ſuadet, quia Profeſſus minimè vouet Religionem in genere, ſed hanc in particulari: ergo vel ad hanc, vel ad nullam tenetur. Nec obſtat, quòd Profeſſus ſe adſtrinxerit Religioni, nàm non tranſtulit dominium ſui, quòad omnem regulam, ſed quòad illam ſolùm, quam profeſſus eſt; ergo licèt teneatur ſe emendare, vt iterùm recipiatur, ſi reijcitur ad aliam Religionem, nequit cogi, quia nemo tenetur creſcere, aut Vota ſua mutare. Ità *Paſſerinus* (5) qui hanc opinionem reputat antiquatam.

An autem ſua ſponte Religionem aliam ab ea, à qua ſuit expulſus, eligere poſſit.

85 *Antonius à S. Spiritu* (6) tenet liberum eſſe Expulſo, *ſi velit* tranſire ad aliam Religionem ſiuè arctiorem, ſiuè æqualem, ſiuè laxiorem abſque vllâ prorsùs licentiâ Superiorum ſui Ordinis. Quod probatur, quia Expulſus eſt exemptus ab obedientia, & obſeruantijs illius Religionis, & poteſt liberè manere in ſæculo, ergo à fortiori poterit ad aliam Religionem tranſire, etiam laxiorem. Probatur, quia quælibet Religio arctior eſt ſtatu purè Clericali, vt patet; ergò non ſit potioris conditionis per talem ingreſſum, nec maiorem conſequitur libertatem.

86 Oppoſita ſententia eſt *Bordoni*, & *Paſſerini* (7) dicentium huiuſmodi tranſitum non licere Expulſo inconſultâ, & abſque licentiâ Sedis Apoſtolicæ, Et probatur, quia Pontifex in illo Decreto ſuprà *cit Par. 1. num. 19. §. 7.* præcipit, vt Eiecti maneant in habitu Clericali, quamdiù non redierint ad propriam Religionem; ergo ſi Pontifex excipit ſolum reditum ad propriam Religionem, firmatur Regula in contrarium, quòd ſemper manere debeant in habitu Clericali, nec poſſint tranſire ad alium quemcunque Ordinem. Secundò, quia Eiectus non ſoluitur à iugo Monaſticæ profeſſionis, licèt in aliquibus diſpenſetur ob incompoſſibilitatem ſtatus Eiectionis cum plena obſeruantia Regulæ, quapropter vel eſt correctus, & emendatus, & tunc iuſtum eſt, quòd ad ſuum Ordinem redeat, quòd, ſi non recipitur poteſt auxilio litterarum teſtimonialium, ab Ordinario obtentarum inſtare apud S. Congregationem, quæ vel tranſitum ad alium Ordinem permittet, vel coget Religionem, iuxtà ſibi tradita à Gregorio IX. *ſupra alleg par. 1. n. 12.* ad receptionem, quòd ſi non eſt correctus, expelli debet à quacunque Religione, ne bonos Religioſos corrumpat.

87 Ad Quæſtionem dico, quòd, vel ſubeſt ſpes, quòd iterùm admittatur Eiectus, ſi emendatus accedit, & tunc dico Eiectum nullarenùs poſſe ex propria electione, non requiſito Superiorum aſſenſu, aliam ingredi Religionem; & ratio eſt, quià, etſi Eiectus, tamen adhuc eſt verè Religioſus, & tenetur emendari, & eſſe paratum ad regreſſum, quoties euocabitur; Ordo enim iure ſuo priuari non debet, quin poſſit Eiectum reſipiſcentem ad Clauſtra compellere. Vel nulla ſubeſt ſpes, quòd admittatur, etſi correctus, & tunc vel ab eius Ordine ad eum, quem eligit, ſola Superiorum exigitur facultas, & tùnc dico talem aſſenſum non requiri; secùs, ſi talis tranſitus abſque licentia Sedis Apoſtolicæ præſtari nequit. Quòd, ſi ſola tùnc ad tranſitum Superiorum licentia ſuppetat, abſque illa ſubſiſtat electio noui inſtituti in data hypotheſi. Probatur, quià prior Religio non habet ius omninò in profeſſum Expulſum, vt ipſum, quaſi ligatum habeat, ne poſſit ſibi conſulere, ſtatum alium Religioſum eligendo, ſi ad reconciliationem minimè admittatur, ſed ſolùm habet ius reconci-

(5) *Paſſer. tom. 3. qu. 189. art. 8. inſpect. 5. nu 625.*
(6) *Ant à S. Spir. direct. Regul. tract. 4. diſp. 3. ſect. 12. num. 476.*
(7) *Bordon. tom. 4. par. 3. reſol. 208. Paſſer. loco cit.*

reconciliandi, quamdiù ſtatum non mutauit. Confirmatur, quià latâ diuortij ſententiâ, ſi Coniux innocens monitus nolit adulterum admittere ad reconciliationem, poteſt adulter ſtatum mutare, profitendo in aliqua Religione, vt habet *Sanchez*(8), ergò à pari, ſi Superior Ordinis renuat recipere Expulſum, & emendatum, poterit, illo inuito, aliam ingredi Religionem, eò quia voluntas refragans ingreſſui huiuſmodi, nec volens admittere, ſit irrationabilis. Nec huic poſitioni obſtat diſpoſitio Decreti ſupra citati à *Paſſerino*, quià vt benè aduertit *Bonacina*(9). Veriſimile non eſt, Summum Pontificem voluiſſe Eiecto occludere viam ad perfectiorem ſtatum, ſed ſtatuit habitum Clericalem, ne curſitarent cum habitu Religionis. Reſpondet *Paſſerinus loco cit.*, quòd aperta eſt via Eiecto ad ſtatum perfectionis abſque ingreſſu alterius Ordinis, cùm poſſit ſe emendare, & ſic ad Ordinem ſuum redire, qui illum recipere cogitur. Verùm cùm Ordo non teneatur recipere Eiectum, niſi correctum, & euidenter emendatum, nec verè emendatus cenſeatur, qui non delinquit, ſed qui in emendatione vitæ perſeuerat, vt dictum eſt *quaſt. 10. huius 3. Par. num.* 73. quòd quidèm nonniſi ſpatio duorum, aut trium annorum probatur, ne ergo tali tempore cogatur fluctibus tempeſtoſis iactari, nec rationabiliter cogi poſſit Religio ad illius ſuſceptionem, poterit ad alium Ordinem migrare. Hoc autem dicitur, vbi inter Ordinem dimittentem, & ſuſcipientem facultas Apoſtolica non expectatur, nàm tunc Sede Sanctâ non interpellatâ, nequit Expulſus ſic tranſire; Ratio eſt, quià Minorita, V. G. de quo extat huiuſmodi diſpoſitio, quòad alias Religiones, dempto Charthuſianorum Inſtituto, licèt Expulſus, non ceſſat eſſe Minorita, ergo ſi degens intrà Clauſtra, nequit, abſque tali indulto tranſire, ergo neque in ſtatu eiectionis; nàm per eiectionem iure ſuo Eccleſia non priuatur, nec Expulſus maiorem libertatem conſequitur præter eam, quæ incompoſſibilis cum illius ſtatu exiſtit.

88 Obijcies ex diſpoſitione citati Decreti interdicitur Prælatis Ordinum Eiectos cogere aliam ingredi Religionem, ergo mens Pontificis eſt, eos prò vt ordinauit incedere debere in habitu Clericali, donec reuertantur. Reſpondetur quòd ibi ſolùm præcipitur, ne Superiores Regulares cogant Eiectos vouere in alia Religione, eò quià vota Religionis, ſi coacta non ligant, non autem prohibet, vt ad aliam non tranſeant.

89 Quæres, an Eiectus, cui emendato negatur regreſſus, ingredi poſſit Ordinem priori laxiorem; & videtur affirmatiuè dicendum; ſiquidèm, cùm ſit liberum in tali caſu Expulſo perpetuò viuere in ſæculo quemcunque Ordinem eligat cenſetur ſemper ad ſtrictius Inſtitutum migrare comparatiuè ad ſtatum Clericalem, in quo degit; adhuc tamen cenſeo negatiuam partem eſſe amplectendam, ob rationem ſuperiùs allatam, eò quia Prælatis Regularibus non datur facultas teſte *Paſſerino loco cit. num.* 636. licentiandi ſuos Subditos ad alios quoſcunque Ordines, ſed tantùm ad actiores, ergo ſi Eiectus, dùm intrà Clauſtra degebat ex facultate Superiorum, ſolùm ad arctiorem Ordinem poterat transferri, ità & dum Expulſus ſibi ipſi relinquitur nonniſi ad ſtrictiorem Ordinem poterit tranſire in caſu denegatę facultatis tranſeundi ad alium Ordinem, vel admiſſionis ad priſtinum; eò quia talis negatio eſt vndequaque irrationabilis. Ratio huius limitationis eſt, nè deterioris conditionis ſit intrà Clauſtra degens, quàm Expulſus.

90 Quæres ſecundò, an maneat in Religione facultas reuocandi Eiectum ſuum, ſi ad aliam Religionem tranſiuit. Reſpondeo, ſi non impetratâ

(8) *Sanch. lib. 10. de matrim. diſp. 80 nu. 16.*
(9) *Bonac. de cenſ in par. diſp. 2. q. 9. par. 1. nu. 9.*

tratâ

tratâ à Superioribus facultate, migrauit,nec in ſecundo Ordine profeſſus eſt, reuocari poteſt, etenim tempore Nouitiatus, vt verus Religioſus prioris Ordinis, & quòad reuocationem ſubiectus Prælatis illius conſideratur, eò quia talis tranſitus ideò promiſſus ex ſuppoſitione, quòd prior Religio nollet admittere reſipiſcentem. Quòd ſi ad ſecundum Ordinem, vel obtentâ facultate à ſuis Superioribus, *ſi ea potuit ſufficere*, vel ſubſidio facultatis impetratæ à S. Sede tranſiuit, ampliùs reuocari non poteſt, etſi Nouitius, quia talis tranſitus fuit legitimus. Quòd ſi ex fundamento irrationabilitèr denegatæ licentiæ, alterum Inſtitutum amplexus, in eo profeſſionem emiſit, non poteſt reuocari, quia res iam non eſt integra, & deſinit eſſe Religioſus prioris, & poſteriori obligatur per profeſſionem illam validam; ſicut de Coniuge adultero, qui poſt diuortij ſententiam, renuente innocente reconciliationem, tranſijt ad Religionem, à qua reuocari poteſt ſi nondùm profeſſus eſt, ſecùs ſi ſe Ordini per Vota conſtrinxit, vt latè probat *Sanchez*. (10)

QVÆSTIO XIV.

An qui primò vouerat Religionem, deindè expellitur ab ea, in qua profeſſus fuerat, teneatur quærere aliam.

SVMMARIVM.

91 *Quomodò intelligenda eſt Quæſtio.*

92 *Fundamenta verum, qui tenent ipſum debere adire aliam Religionem, & illam amplecti, ex eo quòd in eo perſeueret Votum ſimplex Religionis afferuntur.*

Refellitur præfata opinio cum ſuis fundamentis.

93 *Obligatio ſemel extincta, non reſurgit, niſi replicetur.*

Omnia Vota perſonalia ceſſant, ſolemni profeſſione Religionis emiſſa.

In Votum ſolemne profeſſionis commutantur Vota ſimplicia.

Monachus Electus non ceſſat eſſe Monachus, licèt ab alijs ſeiunctus.

94 *Qui genericè Religionem vouit, perfectè implet quocunque inſtituto Regulari ſuſcepto.*

Extinguitur Votum, quoties cauſa illud ſuſpendendi euadit perpetua.

91 QVæſtio eſt de eo,qui Voto ſimplici ſe conſtrinxerat ad electionem ſtatus Religioſi,deindè conſideratis Ordinibus Minores amplexus, & apud eoſdem profeſſus dimittitur, an teneatur ex vi Voti ſimplicis ad alium Ordinem tranſire, ſi eum facti iàm ſui pœnitentem, Religio prior recuſet admittere.

92 Quorundam opinio eſt, quibus videtur adhærere *Sotus* (11) eum teneri aliam Religionem adire, eamque amplecti, eò quòd ante profeſſionem emiſſam, erat adſtrictus ſimplici Voto Religionem abſolutè capeſſendi. Probatur ſecundò, quia Votum illud non fuit de ſpeciali Inſtituto, ſed de Religione in genere, præſcindendo ab hoc, vel illo, ergo poterat impleri per ingreſſum in hoc, vel illud; cùm ergo in hoc iam nequeat eſſe, alterum inuenire cogitur. Tertiò, quia ſicut qui poſt ſimplex Caſtitatis Votum, ad matrimonium tranſiret, quod poſteà morte Coniugis ſolueretur, deberet omninò Caſtitatem ſeruare; & pari ratione

(10) *Sanch. lib. 10. de matrim. diſp 10 num. 16.*
(11) *Sot. lib. 5. de iuſt. quæſt. 2. num. 1. ad 3.*

tione Religioſus ad Epiſcopatum euectus, ſi ſe eo munere abdicaret, iure cogeretur ad Religionem, vndè aſſumptus, & electus ad dignitatem fuerat reuerti; ergo etiam Religioſus eiectus Votum Religionis, quod ante profeſſionem emiſerat, debet exoluere.

93 Hæc autem opinio falſum aſſumit, manere ſcilicèt in legitimè Profeſſo Vota, priùs emiſſa, vndè pro parte oppoſita arguitur, Obligatio ſemel extincta non reſurgit, niſi renouetur, dicitur communiter in materia Votorum, de quibus fuit obtenta abſoluta diſpenſatio, aut commutatio, ſed Votum ſimplex Religionis per ſolemne, in aliquo Religioſorum Ordine emiſſum, planè extinguitur, ergo nunquam reuiuiſcit. Maior eſt manifeſta, & probatur ex *l, cum ex cauſa C. de remiſſione pignoris*, vbi habetur *Obligatio ſemel extincta inſtaurari non poteſt*. Item *mortua non reuiuiſcunt per naturam*. Minor ſuadetur, quoniam omnia Vota perſonalia finiuntur, & ceſſant ſolemni Profeſſione Religionis emiſſa, quoniam in ipſum Religionis Votum perpetuum communi iure commutantur, vt habetur *ex cap. Scriptura, de voto, & voti redemptione*. Nec præſtat dicere, Vota antè profeſſionem emiſſa, per eam non extingui, ſed ſopiri, & ad tempus ſuſpendi, alioquin, vt benè probat *Azorius* (12) in Monacho profeſſo, & extrà Monaſterium eiecto omnia Vota non ſolùm perſonalia, ſed etiam realia reuiuiſcerent, quod tamen ab omnibus negatur. Deindè, vt probatum eſt *quæſt. 5. huius 3. Part.* Monachus eiectus adhuc eſt verè Religioſus, & profeſſionis ſuæ vinculo ligatus, & ob hoc adſtrictus iure profeſſionis ad reſipiſcendum, & ſe emendandum, vt iterùm, quantùm ad ſe pertinet, poſſit admitti; ſed pro tempore Clauſtri, vtpotè quia Monachus non tenebatur ad Vota antè profeſſionem edita, eò quia per profeſſionem ſopita, vt concedit oppoſita ſententia, ergo neque poſt eiectionem conſtringetur ad illa, eò quia Monachatus remaneat in Expulſo inuariatus, nec ceſſet eſſe Religioſus, eſtò ab alijs ſeiunctus.

94 Hinc ad prima duo argumenta, quæ redeunt in idem, negatur, Eiectum Voti vinculo ante profeſſionem emiſſo teneri, quocunque modo Religionem genericè vouerit, ſed illud fuiſſe perfecto modo impletum per ſolemnem Profeſſionem, quâ extante non eſt, cur reſurgat, etſi fuiſſet in Profeſſione tantummodò ſopitum, ac ſuſpenſum, quod tamen eſt falſum, cùm fuerit deſtructum, ſeù veriùs commutatum in ſolemne, & vt vno verbo dicam, ſit redditum, quod erat promiſſum. Ad tertium, conceſſo antecedente, quantùm ad id, quod à ſimili arguitur de eo, qui poſt Votum ſimplex Caſtitatis matrimonio copulatur, quòd ille, inquam, mortua Coniuge, ad Caſtitatem teneatur, eò quia tale Votum per matrimonium non fuit extinctum, ſed ſopitum ob incompoſſibilitatem coniugij exerciti cum Caſtitate, quare ſoluto vinculo matrimonij per mortem alterius reuiuiſcit obligatio, in caſu verò Votum illud per Profeſſionem fuit omninò extinctum, aut impletum, quòd ſi neutrum dici poteſt, ſed ſolùm ſopitum, adhuc non conſtringet Expulſum, eò quia in eo perpetuo durat cauſa, ob quam ſopitur, puta Profeſſio, à qua per eiectionem non abſoluitur, eò quòd Superior nequeat de Monacho non Monachum facere. Quod autem aſſumitur de Epiſcopo, qui à ſe Epiſcopatum abdicauit, quòd teneatur ad Clauſtra redire, dicemus infrà.

(12) *Azor. lib. 12. Inſtit. moral. cap. 16. qu. 5.*

QVÆSTIO

Digitized by Google

QVÆSTIO XV.

Expulſus ab vnò Ordine, & ad alium tranſlatus, an ſi à ſecundo eijciatur, poſſit recipi in priori.

SVMMARIVM.

95 *Inualidè profeſſus in poſteriori, Ordine, ſi ab eo dimittetur, ſicut & ſi tempore Nouitiatus eijcitur, tenetur tentare regreſſum ad primum.*

96 *Expulſus, poſt vtramque profeſſionem legitimam, neque repeti poteſt à priori Ordine, nec ad illum tenetur redire.*

Si poſterior Ordo ſupprimitur, licitè manet in ſæculo.

Per profeſſionem in ſecundo Ordine fit liberatio à priori iugo.

97 *Superiores Ordinis nequeunt facere de Monacho non Monachum.*

Status Religioſus, genericè conſideratus, ſolùm tria Vota eſſentialia includit, ſed ſpecificè inſpectus, alias obligationes, veluti cuiuſque Inſtituti differentias inuoluit.

Diſpenſatus ſimpliciter ad Matrimonium, ceſſat ſe toto eſſe Religioſus.

Diuerſa obligationes, additæ tribus Votis diuerſa conſtituunt Inſtituta.

Status Monachatus, ſolùm genericè ſumptus, dicitur inuariabilis.

Diſpenſare in Votis eſſentialibus Religionis ſoli Pontifici reſeruatur.

Status Religionis, genericè ſumptus, integer in omni Inſtituto perſeuerat.

Expulſus à poſteriori Ordine manet Religioſus poſterioris, non prioris Inſtituti.

95 NON eſt hic ſermo de Expulſo à ſecundo Ordine tempore Nouitiatus illius, neque de inualidè Profeſſo in eodem; nàm de iſtis certum eſt, eos teneri ſe emendare, & tentare regreſſum in priorem Ordinem, poſſeque ad illum admitti, eò quia huiuſmodi Religioſi nunquàm ceſſarint eſſe Religioſi illius Ordinis, nàm ſola profeſſio in alio Ordine eos tali titulo ſpoliat. Quæſtio ergo eſt de Expulſo, poſt vtramque profeſſionem legitimè factam, an poſſit recipi, vel repeti à priori Ordine, vndè fit concluſio.

96 Expulſus, V. G. ab Ordine Minorum, vel translatus ab eo ad alium Ordinem, eò quia idem ſit ſermo de vtroque diſceſſu, ſi poſt ſecundam profeſſionem expellitur, aut Ordo, ad quem tranſijt, deſtruitur, nec prior Ordo illum poteſt repetere, nec ille tenetur redire; ſed ſi Expulſus, cogitur emendari, vt regreſſum obtineat; vel ſi Ordo depreſſus, poteſt manere in ſæculo in Clericali habitu, vel vbi Pontifex in Bulla ſuppreſſionis iuſſerit. Ratio eſt vnica ad omnia ſupradicta, quia per profeſſionem in ſecundo Ordine, à iugo prioris Religionis fuit omninò liberatus, hinc ceſſat primi Ordiuis in eum iuriſdictio, & in Expulſo, vel translato reſpectu eiuſdem Religionis ſubiectio. Ità *Suarez*, *Sanchez*, *Bordon.* & alij apud *Paſſerinum* (13) qui tamen non conſequenter loquitur, nàm ſuperius *ſub n.622. & 623.*

T 2 ratio-

(13) *Sanch. lib 6 mor. cap. 7. nu. 87.*
Suarez tom. 8. tract. 8. lib. 3. cap. 5. num. 21.
Bordon. de profeſ cap 2. quaſt 72.
Bonac. de Clau. qu. 2. p 9. § 4 diſſ 2. num. 1. & 3.
Palaus tract. 16. d. 4. par. 17.
Barboſ. ad cap. licet num. 25. de Regul.
Butigl. de ſucceſ cap. 2.
Ullmer 77. num. 14.
Rota in Romana de Mellinis 14. Ianuarij 1658.
Tambur. tom 4. d. 8. qu. 8. num. 14 ex
Paſſerino de Hom. ſtat. qu. 189. tom. 3. art. 8. inſp. 5. num. 636.

ratione, & authoritate conatus eſt probare Vota non ſolùm eſſentialia, ſed & ſpecialia cuique Ordini comitari translatum ad alium Ordinem, & ad illa teneri etiàm poſt profeſſionem in illo; ex eo enim fundamento nunquàm Profeſſus in ſecundo Ordine, ceſſaret eſſe Religioſus prioris Inſtituti, quod tamen hic negat, imò appellat huiuſmodi translatos *à iugo prioris Religionis, omninò liberatos*.

97 Dices, Monachatus eſt in omnium ſententia inuariabilis, iuxtà ſuperiùs dicta *quæſt. 6. par. 3.* nàm Superiores Ordinis nequeunt facere de Monacho non Monachum, vt dictum eſt, ergo Expulſus à ſecundo Ordine æquè manet Religioſus ſecundi, ſicut prioris Inſtituti, ergo emendatus æquè poterit ad hoc, vel illud redire. Reſpondetur, quòd ſtatus Religioſus conſiderari poteſt in ſe, & quodammodo genericè, vel ſpecificè. Primo modo continet in ſe præcisè tria Vota eſſentialia, ſcilicet Caſtitatem, Paupertatem, & Obedientiam, quæ quidèm dicuntur eſſentialia, quia ſublato per diſpenſationem totalem vno, vel altero iſtorum, Religio non ſubſiſtit; ſicut ablato corpore tollitur Homo. Hinc dicitur à *Bordono* & *Sanchez* (14) quòd diſpenſatus ad matrimonium contrahendum ab eo puncto, quo habitum deponit, abſoluitur à quibuſcunque oneribus, & Votis Religioſis, quia deſtructo principali deſtruuntur etiam acceſſoria; ità quòd ad nihil ampliùs tenetur ratione ſtatus Religioſi. Ratio eſt, quia per diſpenſationem de Monacho factus fuit Sæcularis, cum deſtructione ſtatus Religioſi, ità vt deinceps non ſit ampliùs Religioſus; ità *Sanchez*, ſed limitatur à *Bordono*, ait enim, dicta procedere, quando fuit ſimpliciter diſpenſatus ſine aliqua limitatione vnius, vel alterius matrimonij; de illo enim ſic diſpenſato, inquit, quòd mortuâ Uxore, non tenetur redire ad Monaſterium, quia non eſt ampliùs Religioſus, neque in eo reuiuiſcere poteſt Profeſſio, & ſtatus Religioſus, quia in eo fuit ſimpliciter ille ſtatus extinctus, & deſtructus, non autem ſuſpenſus, quià directè opponuntur religioſus ſtatus, & matrimonium carnale; & firmatur etiam à *Stunica*, & *Angles* (15) ſtatus verò Religionis ſpecificè ſumptus accipitur, vt compræhendit alia Vota, & obligationes, quæ acceſſoriè iunguntur ad ſtatum eſſentialem Religionis in ſe; & ſe habent veluti differentiæ additæ generi; hinc ſequitur, quòd ſicuti Generi addita differentia, conſtituitur ſpecies, quæ non omninò ſecernitur à ratione generica, ſed illam includit eo modo, quo Homo, non ſolùm rationalitatem, quæ eſt eius differentia ſpecifica, per quam à cæteris animantibus ſecernitur, ſed etiam animalitatem, per quam cum cæteris conuenit, dicitur compræhendere, ità obligationes illæ, veluti differentiæ ſpecificæ additæ ſtatui generico Religionis, in ſe conſideratæ, conſtituunt Religionem in ſpecie; & ſicut pro diuerſitate differentiarum cum eadem ratione generica diuerſa conſurgit ſpecies, ità diuerſa Vota, & obligationes regulares, additæ rationi genericæ Religionis in ſe, diuerſa faciunt conſurgere Inſtituta. Quapropter cùm dicitur Monachatum eſſe in omnium ſententia inuariabilem, verum eſt de Monachatu genericè ſumpto, ſcilicèt de ſtatu Religionis in ſe ſpectato, nàm vt ſic ſola tria Vota eſſentialia includit, de quibus & nos ſuprà diximus ex *cap. cum ad Monaſterium 6. de ſtatu Monachor.* comitari perſonam, & vt verbis vtar *Textus Annexa oſſibus profeſſi*; Hæc enim Vota inuariata manent, & comitantur Monachum, quocunque pergat, & hæc ſunt, de quibus dictum eſt, poſſe ſuſpendi, quantùm ad aliquam executionem, non verò diſpenſari omninò,

quia

(14) *Bordon tom. 4 par. 1. reſol. 115. num. 66. Sanch. lib. 8. diſp. 8. num. 11. & 14.*

(15) *Stunica quæſt. 6 de Voto num. 125. Angl. in flor. par. 2. de Voto.*

quin deſtruatur ſtatus Religioſus, quod quidem Summo Pontifici reſeruatur, & quidem nonniſi exiſtente cauſa communis boni; vt optimè probat *Sanchez (16)* & ob id dicitur de Superioribus Ordinis, quod de Monacho nequeant facere non Monachum, quod vtique foret, ſi in huiuſmodi Votis poſſent diſpenſare. Hic ergo ſtatus religioſus eo modo, quo de ratione generica dicitur conſeruari integrè in qualibet ſpecie, ità ipſe in omni Inſtituto Regulari integer perſeuerat. Si ergo ab vno ad alium Ordinem fit translatio, hoc non fit per commutationem Votorum eſſentialium, in quibus conſiſtit ratio generica Religionis, ſed aliorum Votorum, vel obligationum proprij Inſtituti, in quibus conſiſtit ratio ſpecifica illius, ipſum à cæteris Inſtitutis diſcernens, & ab iſtis dicitur de translato, quòd per Profeſſionem abſoluatur, dùm in ſecundo Ordine profitetur. Undè ſequitur, quòd ſicut Profeſſus in ſecundo Ordine dici non poterat vtriuſque Inſtituti Monachus, eò quia per legitimam Profeſſionem in ſecundo, fuit à iugo Monaſticæ diſciplinæ prioris Inſtituti ſpecificè ſumpti abſolutus, ità & poſtquam à ſecundo expellitur, manet Religioſus poſterioris, non autem prioris Ordinis, & ad ſecundum cogitur per emendationem tentare regreſſum, non autem ad priorem, ac ſi in eo minimè vouiſſet.

QVÆSTIO XVI.

An Reuerſus debeat iterùm vouere, ac ſi rediret à Sæculo.

SVMMARIVM.

98 *Diſpenſatus à Votis, ſi ad Ordinem reuertitur, poteſt cogi ad renouitiandum.*

Moralia magis in indiuiduo ſpectanda ſunt, quàm ex ſola rerum conditione.

Varia de obligatione profitendi in Eiecto reuerſo, proferuntur; opinio negans anteponitur.

99 *Limitatur aſſertum, niſi fuiſſet poſt primam Eiectionem in alio Ordine profeſſus.*

Profeſſio in ſecundo Ordine fit ad contrahendas obligationes ſpeciales talis Inſtituti.

100 *Qui cogitur reprofiteri, etiam renouitiare debet.*

Translatus ad dignitatem Epiſcopalem, ſi ſponte cedens illi, reuertitur ad Ordinem, reprofiteri non debet.

101 *Translatus ad alium Ordinem, nec in eo profeſſus, nec renouitiare, nec reprofiteri debet, dùm reuertitur.*

98 QVòd teneatur renouitiare, eſt in poteſtate Religionis, vt inquit *Bordonus* (17) loquendo de ijs, qui diſpenſati à iugo Monaſticæ Regulæ, ad dignitatem Eccleſiaſticam ſunt aſſumpti, vt probet, quales ſunt eius mores extrà Ordinem acquiſiti; diuturnitas enim temporis mutat mores; prout innuit *Textus* (18), & moralia magis in indiuiduo ſpectanda ſunt, quàm ex ſola rerum conditione ità *Baldus in cap. cum acceſſiſſent, de conſt.* Sed quòad nouam profeſſionem emittendam ab eo, qui Eiectus à ſua Religione, ad eam reuertitur, duplex de hoc profertur à *Roderico* (19) opinio; prima

(16) *Sanch. lib. 8. diſp. 8. à num. 7.*

(17) *Bordon. tom. 4. p. 3. reſol. 125. num. 54.*
(18) *L. ſi non autem § libertus ff. de cond. indeb.*
(19) *Roderic. tom. 1. quæſt. 3. art. 29.*

prima inquit non teneri, ex quo enim eſſentia ſtatus Religioſi conſiſtat in tribus Votis eſſentialibus, à quibus Eiectus non fuit abſolutus, vt conſtat ex dictis ſuperiùs, videtur dicendum, quòd non teneatur in ea iterùm profiteri. Secunda ex oppoſito contendit, profeſſionem eſſe renouandam, quòd probat, nàm Religioſus ad aliam ſe conferens Religionem tenetur in ea iterùm profiteri, non obſtante, quòd ea Religio eadem Vota eſſentialia habeat, ſicut prima, & hoc propter diſtinctas aſperitates, quas habeat ſecunda Religio, ergo videtur aſſerendum, quòd licèt prædictus Eiectus non fuerit à prædictis tribus Votis eſſentialibus abſolutus, ſi vult redire ad ſuum primæuum Ordinem, debeat in eo iterùm profiteri, propter præcepta ſuæ Religionis, à quibus per Eiectionem, ſecundùm communem fuit liberatus; quorum obligatio, niſi per nouum conſenſum minimè reuiuiſcere poſſe videtur.

99 Ad Quæſtionem ergo cum diſtinctione procedo, vel enim reuerſus, tempore Eiectionis profeſſus eſt legitimè in alio Ordine, vel manſit in ſtatu Clericali, ſub Epiſcopi iuriſdictione vſque ad regreſſum, vel ſi in alio Ordine fuit admiſſus, ibi tamen non eſt profeſſus. Primo modo reuertens tenetur in priori Ordine reprofiteri, ac ſi in eo minimè vouiſſet; Ratio eſt, quia Profeſſio non eſt præcisè ad contrahendam obligationem Votorum eſſentialium Religionis in ſe ſpectatæ, aliàs de vno ad alium Ordinem tranſiens, non deberet in ſecundo profiteri, eò quia Vota eſſentialia Religionis in ſe emiſſa in priori Ordine, illum comitantur in ſecundo, quod tamen eſt nouum apud omnes Doctores, & contrà Praxim vniuerſalem Inſtitutorum; ſed fit etiam ad contrahendam obligationem aliorum Votorum, & obligationum, quæ ſunt coniunctæ cum ſtatu illius Inſtituti, quod in particulari complectitur. Sed Profeſſus in ſecundo Ordine per talem Profeſſionem abſoluitur, vt ſuprà probatum, eſt ab obligationibus ſpecialibus prioris Inſtituti, ergo ad idem reuerſus poſt Profeſſionem in alia Religione, tenebitur de nouo per Profeſſionem ſubijci iugo prioris Inſtituti, ad quod reuertitur.

100 Quòd ſi ſic reuertentem adſtringimus ad reprofitendum, etiam ad renouitiandum teneri dicimus, ità *Rodericus loco cit.* & probatur, cùm in omni Religione minimè ſit permiſſum, antè annum probationis completum, integrum, & continuatum, profeſſionem emittere iuxtà Decretum *Concilij Tridentini* (20). Nec obſtat, quod à *Bordono* adducitur de renouitiatione, quam tradit Superiorum arbitrio; nàm ibi loquitur de regreſſu ad Religionem eius, qui fuit ad dignitatem translatus, dato, quòd à ſe talem dignitatem abdicaret, qui vtique ceſſarit eſſe Religioſus illius Ordinis, à quo aſſumptus eſt, & per conſequens noua tunc indigeat in reditu profeſſione, hinc renouitiationem non prohibet ad comprobationem morum, nè fortè à propoſito Religionis redeat alienus, illam verò non conſulit, niſi depoſitus redierit, ſed de hoc infrà, vbi agemus, an qui fuit depoſitus, vel ſic ſpontè ceſſit Dignitati, ad reditum teneatur.

101 Quòd, ſi reuerſus, in alio profeſſus non eſt Ordine, tunc in regreſſu, nec ad renouitiationem, nec ad nouam profeſſionem cogitur; non ad renouitiandum, cum ad experimentum morum ſuppleat ſpes euidens emendationis; nec ad reprofitendum; Ratio eſt, quià à iugo proprij Inſtituti nunquàm fuit abſolutus, ſed eius obligatio ad tempus, quo ille extrà Religionem manſit, fuit quòad aliqua ſuſpenſa; Et ideò hanc partem tenet *Sanchez* cum *Roderico* (21), & eandem tenentur ſequi omnes Doctores, quos *quæſt. 6.*

huius

(20) *Concil. Trid. ſeſſ. 25. de Reg. cap. 15.*
(21) *Sanch. lib. 6. Decal. cap. 9. quæ. 3. num. 3. Roderic. loco cit.*

tuini 3, Par, retulimus, dicentes Eiectum à profeſſione priori non abſolui, quare ex dictis negatur, in Expulſo ceſſare obligationem proprij Inſtituti, vt contendebat ſecunda opinio, ſed tantùm fuit ſuſpenſa ad tempus ob incompoſſibilitatem aliquorum præceptorum cum ſtatu Eiecti, ideòque per regreſſum abſque nouo conſenſu, ea quæ erant ſopita, potuerunt reuiuiſcere.

QVÆSTIO XVII.

An Expulſus gaudeat Priuilegijs Ordinis.

SVMMARIVM.

102 *Ordinis priuilegia in duplici differentia.*

103 *Dempto priuilegio Canonis, cæteris ſpoliatur expulſus.*

Expulſus tenetur, donec redeat, in habitu Clericali incedere.

Expulſus, ſi delinquit, debet ab Ordinario puniri.

104 *In redeunte ad Ordinem, redeunt priuilegia.*

Priuilegia Ordinis veriùs ſunt realia, quàm perſonalia.

Qui non ſentit onus, nec gaudet emolumentis.

Eiectus voce paſſiua, aut actiua in negotijs Religionis, officijs, Filiatione Conuentus priuatur.

Supra recenſitis ſpoliantur quoque translati ad Sæculare beneficium.

102 RESpondeo, quòd Ordinis priuilegia in duplici differentia, quantùm ad præſens ſpectat, conſiderantur; alia enim reſpiciunt bonum ſpirituale Animæ, puta, Indulgentiæ, alia reſpiciunt Perſonam, puta, priuilegium Canonis, ius in electionibus, filiatio Conuentus &c.

103 Sit ergo Concluſio, dempto priuilegio Canonis, cæteris ſpoliatur Expulſus. Primum probatur, quia ex diſpoſitione Decreti Expulſus incedere debet in habitu Clericali, & iuriſdictioni Epiſcopi ſubdi, donec redeat, ergo ſi delinquit, debet ab Epiſcopo ſui Domicilij puniri, non verò à Iudice Laico, neque Prælato Regulari, niſi in his, quæ ſuprà diximus de prædicatione, illi interdictâ, cum in reliquis non tàm à iuriſdictione laica, quàm à Prælato Regulari ſit exemptus, ità *Antonius à S. Spiritu* cum *Pelizario* (23).

104 Probatur ſecundum, translati ad dignitatem Eccleſiaſticam, non ampliùs gaudent priuilegijs ſuæ Religionis, ſed in ipſis ſuſpenduntur, vndè, ſi redeant ſub obedientia Prælatorum Regularium, in illis reuiuiſcunt priuilegia Prælatis annuentibus, ergo à fortiori ceſſari debent huiuſmodi priuilegia in Eiecto, antecedens probatur ex *Textu* (24). Ratio eſt, quia priuilegia Religioſis, conceſſa dicuntur realia, hoc eſt ipſius Religionis, & ſpectantia ad ſtatum Religioſum, qui coaleſcit ex vnione eorum, quibus componitur Religioſa communitas, & conſequuntur perſonam, niſi intrà limites conceſſionis. Confirmatur, quià ſicut in illis ſuſpenduntur onera Religionis, ita & priuilegia: æquum enim eſt, vt qui non ſentit onus ſubiectionis, neque gaudeat emolumentis, quæ propter onus conferuntur *arg. Reg.* 55. *in* 6. Quapropter vocem actiuam, neque paſſiuam in negotijs Religionis, aut Conuentuum habe-

(23) *Ant. à S. Spir. Directt. Regul. tract.* 4. *diſp.* 3 *ſect.* 12 § 6. *num.* 49.
Pelizar. tract. *cap.* 8. *num.* 29.

(24) *Cap. Nepos* 7 16 *qu.* 1. *Cap. Siquis* 3 28 *quæſt.* 1. *Gloſ. in cap. Generalis* 40. 16. *quæſt.* 1. *Gloſ. V. Ceſſauerit cap. fin.* 25. *qu.* 2.

Digitized by Google

habere poſſunt; neque aliquod Regimen, aut Officium, ità *Rodriquez*, *Sanchez*, *Portell.*, & *Laurent. de Franch.* (25) Non ampliùs gaudent filiatione Conuentus ex *Gloſs.*, & *Nauarr.* (26) ſed neque Indulgentijs, vt habet *Rodriq*; (27) Sed nimis rigidè, vt addit *Bordonus* loco cit.; De Eiectis verò abſolutè negat *Antonius à Sancto Spiritu cum Pelizario loco cit.*, ergo à fortiori priuari debebunt omnibus alijs Priuilegijs, quibus ſpoliantur translati. Non enim rationi, ac æquitati conſonum eſt, quòd translati ad Dignitatem Eccleſiaſticam non gaudeant, etſi per eos honoretur Ordo, eò quia non ſub vno cum cæteris Religioſis habitant tecto, nec Prælatorum Regularium directioni ſubijciuntur, & præfata Priuilegia comitentur eos, qui nè cæteros inficiant, proijciuntur extrà Clauſtra.

QVÆSTIO XVIII.

An Expulſus poſſit eſſe Apoſtata per dimiſſionem habitus Clericalis.

SVMMARIVM.

105 *Prohibitio Clericis, & Monachis de non dimittendo habitu Religioſo.*

106 *Fundamentum ſententiæ, tenentis partem affirmatiuam.*

107 *Reijcitur prædicta opinio ex eodem capite, quo fuit probata.*

Habitus Regularis indicat profeſſionem, & Inſtitutum.

Signatur animus deſerendi Religionem, dum quis eo ſe ſpoliat.

108 *Habitus Clericalis ſubrogatus ob decentiam ſtatus Religioſi, non in ſignum ſui Inſtituti.*

Motiuum Decretalis illius fuit ad tollendas vagationes Regularium.

109 *Eiectus nequit dici Apoſtata, dùm habitum Clericalem dimittit.*

Eiectus non inſignitus Ordine Sacro, poteſt vti habitu Laico, ad victum ſibi comparandum.

Depenens habitum Clericalem animo nunquàm reaſſumendi habitum, neque Clericalem, neque Regularem, ſi ſit in Sacris, eſt verè Apoſtata.

105 RESpondeo, quòd hæc dubitatio ortum habet *ex cap. Vt periculoſa; Ne Clerici, vel Monachi*, quo ſub pœna Excommunicationis interdicitur habitus religioſi dimiſſio. Dubitatur, inquam, an Expulſus, qui ex Decreto Pontificis in habitu Clericali incedere cogitur, incidat in præfatam Excommunicationem, ſi illum dimittat.

106 Affirmatiuam partem tenent *Paſqualigus, Donatus* & *Maranta* (28) quam probant, quia habitus Clericalis ſubſtituitur à Pontifice in Expulſo pro habitu Regulari, quo per ſententiam eiectionis iuſtè ſpoliatur, ergo eâdem obligatione tenetur extrà Clauſtra degens ad geſtandum habitum Clericalem, quàm intrà Clauſtra ad incedendum in habitu Regulari, ſed temerè dimittens habitum Regularem, *ex eo capite, vt periculoſa* excommunicatur, ergo

(25) *Rodriq. tom. 2. quæſt. 58. art. 4. cum ſuo Compend. reſol. 62. num. 5.*
Sanch. lib. 6. cap. 6. num. 15.
Portell. V. Episcopus nu. 15.
Laurent. in controu. inter Epiſcop. & Regul. qu. 116. in
Bordono tom. 4. par. 3. reſ. 115. nu. 96.

(26) *Gloſ. fin. cap. Statutum 18. quæſt. 1.*
Nauarr. conſil. 0. de teſtam. Aphor. Epiſc. V. Monachus num. 4.

(27) *Rodriq. in addit. ad Summam V. Epiſcop. cap. 68. concluſ. 10.*

(28) *Paſqual. ad Franch. num. 108.*
Donat. in prax. tract. 9. qu. ſt. 42.
Marant. p. 3. controuerſ. reſponſ. 58. nu. 3.

ergo& id dicendum, ſi habitum Clericalem deponit.

107 Verùm oppoſitum eſſe dicendum cenſeo, quia *ex cit. cap. vt periculoſa*, non excommunicatur, niſi qui temerè habitum ſuæ Religionis dimittit, ſed Eiectus non dimittit temerè talem habitum, ſed ſpoliatur illo per ſententiam. Habitus verò Clericalis non eſt habitus Religioſus, & Clauſtralis, ergo per dimiſſionem illius non dicetur quis habitum ſuæ Religionis dimiſiſſe. Confirmatur, quia habitus regularis eſt ſignum propriæ Profeſſionis, & Inſtituti, ex quo fit, quòd ſe expoliantem cenſura Apoſtolica percutit, quia indicat animum recedentem à propoſito,& ſponſione, quâ ſe Deo deuouit; ſed habitus Clericalis, ſicut ſpecialem Profeſſionem alicuius Regularis Inſtituti non ſignat, ità neque ſe expoliantem, veluti rebellem Votis ſuis manifeſtat, ergo illa dimiſſio anathemate non plectitur.

108 Hinc ad argumentum dicitur, quòd habitus Clericalis ſubrogatur, vt habet *Paſſerinus* (29) propter decentiam, non verò vt ſit ſignum externum ſuæ Religionis, ideòque non eodem vinculo præcipitur, ac eâdem cenſurâ punitur dimiſſio, ſicuti præcipitur geſtatio, & percutitur dimiſſio habitus Religioſi, degentis in Clauſtris. Accedit, quòd finis illius Decretalis eſt auferre occaſionem vagandi ſecretè Religioſis, ſed Eiectus, & in habitu Clericali incedens, poteſt ire, quocunque vult.

109 An autem dici poſſit Apoſtata, qui ſic habitum Clericalem deponit; Reſpondet *Paſqualigus loco cit.* negatiuè, quia, cùm iam viuat extrà Clauſtra, non deponit habitum Clericalem, animo laicalitèr viuendi, ideſt viuendi extrà Clauſtra, quod eſt de ratione Apoſtaſiæ. Verùm cùm ſit ſermo de Eiecto, & in Sacris conſtituto, de quo extat ſpeciale mandatum de delatione habitus Clericalis, nàm de alijs diximus ſuperiùs, ità ſtrictam non eſſe obligationem incedendi in habitu Clericali, quin ob neceſſitatem ſibi comparandi opere mecanico victum, poſſint habitu laicali vti; de illis, inquam, cum diſtinctione proceditur, vel enim deponens habitum Clericalem, illum deponit ad tempus, vt ſcilicèt operi alicui, vel itineri vacet, animo illum reaſſumendi, & ſic nequit dici Apoſtata, vel illum dimittit, animo non reaſſumendi habitum, neque Regularem, neque Clericalem, ſed viuendi laicalitèr excuſſo pænitus iugo obedientiæ, more Sæcularium, talis enim à *Paſſerino loco cit.* cenſetur verè Apoſtata, eò quia Eiectus habet obligationem corrigendi mores ſuos, viuendi religioſè in habitu Clericali, imò & in habitu religioſo, ſi reuocetur ad Clauſtra, idcircò deponens, eo animo perpetuandi in rebellione à ſtatu Clericali, & Regulari, verè eſt Apoſtata.

(29) *Paſſer. tom. 3. quæſt. 189. nu. 677.*

QVÆSTIO XIX.

An Reuerſus recuperet Antianitatem, Præeminentias, & Gradus, quibus fruebatur ante eiectionem.

SVMMARIVM.

110 *Sententia de neceſſitate reprofitendi, ad recuperandam antianitatem in Eiecto reuerſo, reijcitur.*
Profeſſio dat ius ad præcedentiam, ab illo die, quo emittitur.
Apud Minores attenditur habitus ſumptio.

111 *Opinio Manuelis pro recuperatione antianitatis reijcitur, quoad probationem.*

112 *Sententia Paſſerini, dant Eiectis ius primum ad Lectoratum, Doctorum, Magiſterium, dùm reuertuntur, refellitur.*
Superior Regularis delet in Eiecto maculam infamiæ, dùm reuertitur, quam nequit Epiſcopus, dùm Eiectus ſub eius iuriſdictione degit.

103 *Ius præcedentiæ in Eiecto ſuſpenſum, non debet ſtatim, ac redit, reſtitui.*
Obedientia, præſtita ab Eiecto ipſi Diœceſano, limitatur à iure.

114 *Eiectus ſubditur Epiſcopo, tanquàm Iudici, & Prælato in ſpiritualibus, non tamen tanquam Patri.*
Reuerſus ſubditur quocunque modo Prælato Religionis.

110 Reſpondeo, quòd *Nauarrus* (30) putat, neceſſe eſſe in reuerſo ad Ordinem reprofiteri, ad hoc, vt recuperare poſſit antiquum locum, & præeminentias. Verùm hæc opinio reijcitur à *Rodriquez, Sanchez, Donato, Fauſto*, & alijs (31) & probatur, quia Profeſſio dat ius ad præcedentiam, ab illo die, quo fit, ergo per eam non poteſt recuperare antiquum locum; ità *Bordonus* (32); ſed apud Minores Profeſſionis tempus non conſideratur ad antianitatem, ſed habitus religioſi aſſumptio, firmatur tamen tale ius per Profeſſionem ſubſequentem, quare, ſi primò dimittitur, ſecundo reuertitur, & deinceps profitetur, à reditu computatur antianitas, aliter ergo reijcitur à *Sanchez* opinio *Nauarri*. Eiectus à priori Profeſſione non abſoluitur, ſed eius obligatio ad tempus, quo hic manet extrà Clauſtra, ſuſpenditur quòad aliqua, ergo Reuerſus non tenetur reprofiteri, vt recuperet antianitatem.

111 Alitèr probat *Manuel.* (33) Reuerſos ad Religionem minimè reſtituendos eſſe ad eum locum, & gradum, in quibus antè repulſum erant, eò quia denuò ſe ſubijciunt poteſtati eius, à quo per repulſum liberi erant. Sed neque hæc ratio probat intentum, quia, vt habet *Sanchez loco cit.* ea obligatio non erat extincta, ſed tantùm ſuſpenſa, donec ad Religionem rediret, manente firma priori Profeſſione.

112 *Paſſerinus* (34) tenet, quòd, præſcindendo à Statutis particularibus Religionum, de iure communi tenendum eſt, ſi loquamur de prærogatiuis perſonalibus, vt ſunt Antianitas, Lectoratus, Doctoratus, Magiſterium, & huiuſmodi; Niſi per ſententiam, & culpas ſuas, Eiectus fuerit huiuſmodi prærogatiuis ſpecialitèr priuatus, cùm aliàs tales prærogatiuæ de ſe ſint perpetuæ, nulla eſt ratio, vndè Eiectus illis

(30) *Nauar. conſil. 80. de Regul.*
(31) *Rodr. tom. 1. qu. 30. art. 29.*
Sanch. lib. 6. cap. 9. num. 33.
Donat. par. 2. tract. 8. qu. 17.
Fauſt. lib. 6. Theſaur. quæſt. 238.
Tambur. tom. 3. d. 8. num. 5.
Palau tract. 16. d. 4. par. 21. num. 2.
Paſquat. num. 1616. in
Paſſer. de Hom. ſtat. tom. 3. q. 189. art. 8. n. 660.

(32) *Bordon. tom 4 par 3. reſol. 108. num. 24.*
(33) *Manuel qu. Regul. tom. 1. qu. 30. art. 28.*
(34) *Paſſer. tom qu. 189. art. 8. inſpect. 6. num. 650.*

illis dicatur priuatus, & vndè, dùm redeat, debeat illas amittere; & licèt huiuſmodi prærogatiuæ, tempore eiectionis, ſint veluti ſuſpenſæ, ceſſat ſuſpenſio, dùm Eiectus redit, qui illas recuperat, ità ille, citans etiam *Paſqualigum ad Franch. n.* 1019. ſed neque id eſt vndequaque verum, nàm & ex ſententià Auctoris ſuprà recenſità *quæſt. 5. huius 3. Part.* Eiectus euadit ob infamiam irregularis, ſuſpenſus ab exercitio Ordinum, prohibitus concionari, docere, teſtari in iudicio, & licèt à ſuſpenſione liberetur, dùm redit, ab irregularitate tamen contractâ propter infamiam, ait *loco cit. conſpect. 5. nu.* 644. quòd licèt Epiſcopus non poſſit liberare Eiectum, vt numero antecedenti oſtenderat, illum tamen liberare poteſt Superior Regularis ex conceſſione *Pij V.* Monachis *Caſſin. conſtit. ſua* 29. Si ergo indigeat diſpenſari ab irregularitate in reditu ſuo, vt miniſtret, vt tollatur ab eo infamia, debet per Superiores Priuilegiorum vſu habilitari, quomodò ergo ſtabit, quòd ex vi reditus reſtituatur ad omnia, puta, ad Antianitatem, ad Gradus, Præeminentias, Dignitates, ac ſi de prælio Hæreticorum reuertentem Religio ſuſciperet?

113 Dico ergo cum *Roderico*, *Palao*, *Suarez*, *Bordono*, & *Donato* (35), quòd, licèt non amiſerit, ſeù extincta fuerit eius profeſſio, quæ dat ius ad præcedentiam, extinctum tamen fuit ius ad eam, aut ſaltem mortificatum, ità quòd non tàm citò reſtituendus ſit, ſed priùs probandus eſt, & expectandus, vt illud mereatur exemplo bonæ vitæ, & exercitio actuum virtutis. Nec præſtat dicere, quòd, licèt Expulſus obedientiam non præſtiterit Prælatis Ordinis tempore ſuæ Eiectionis, ratione cuius poſſet dici vnà cum cæteris portaſſe pondus Religionis, ſubiecit tamen ſe nouæ obedientiæ Epiſcopi, & ſub ea in exercitio virtutum exercitus. Reſpondetur, diſparem eſſe rationem obedientiæ, debitæ Prælatis ex Voto, & Epiſcopo, veluti Diœceſano, cuius iuriſdictio in Clericos à Sacris Canonibus limitatur ad curanda ea, quæ de Clericorum honeſtate ſunt ſancita. Deindè talis ſubiectio, ſi antianitatem tribuit, ea eſt inter Clericos, quorum tamen præeminentia ab officio, & dignitate penſatur.

114 Dices; Eiectus nunquàm fuit à robore profeſſionis ſuæ ſolutus, ergo ab ea numerare debet antianitatem. Reſpondetur, quòd, licèt nunquàm fuerit abſolutus à dictis tribus Votis; ſubiecit tamen ſe nouæ poteſtati eius, à quo fuerit per Expulſionem liberatus, commutando obedientiam, datam Epiſcopo, in obedientiam, de nouo datam Prælato Regulari. Et ità nouam, vt Epiſcopo, tanquàm Iudici, & Prælato in ſpiritualibus ſubderetur; non tamèn, tanquàm Patri, ratione cuius non poterat ipſe Epiſcopus eius Vota irritare, modo autem ad Religionem ſe iterùm conuertens, ſubijcit ſe ſuo Prælato, tanquàm Judici, manens ſub eius iuriſdictione, & tanquàm Patri, manens ſub eius poteſtate, & ſic acquirit iſtam ex omni parte nouam ſubiectionem, ratione cuius non debet habere eundem locum, & gradum, quem antè ſententiam habebat, ſicut habent veterani Milites Religionum, ità *Rodericus loco cit.*

(35) *Roder. Palaus loco cit.*
Suarez tom. 4. tract. 8. lib. 3. cap. 5. num. 17.
Bord. loco cit.
Donat. de Eiect. quæſt. 27. num. 3.

QVÆSTIO XIX.

An per ſententiam expulſionis poſſit Eiectus imperari, vt exulet.

SVMMARIVM.

115 *Sententia affirmans, ſuppoſita à Peyrino pro certa, patitur diffi cultates.*
Iudex extrà territorium ſuum nequit iubere.
Paria ſunt aliquid fieri tempore inhabili, & referri ad tempus inhabile.
Præſes vltrà tempus adminiſtrationis ſuæ, nequit interdicere.

116 *Poteſt expellens imperare exilium.*
Vt ad illud teneatur Eiectus, ſufficit, quòd ſubſit Iudici tempore ſententiæ.
Praxis obtinuit fauore Iudicis, ſic ſententiantis.

117 *Procedentis per modum mandati, ceſſante adminiſtratione, ceſſat mandatum.*
Agens per ſententiam diffinitiuam, ligat elapſo officio, ſecùs, ſi ex interlocutoria.

115 PArs affirmatiua, tanquàm indubitata, habetur a *Peyrino* (36) qui illam ſupponens, inquit, quòd dato ſuppoſito, ſic à Generali decernatur, debere ſcilicèt Expulſum exulare à loco, vbi habitabat, deberi talem ſententiam (quam etiam collaudat, appoſita quoque grauiori adhuc pœna in caſu inobedientiæ) notificari Ordinario loci, vbi expellitur, & illi, in cuius Diœceſi debet exulare. Simili modo ſe habet *Azorius* (37) fingens caſum de Religioſo eiecto, ac relegato ad Prouincias, à ſua origine omninò remotas, & eo ſuppoſito quærit, cui Ordinario ſubijci debeat, dùm ſic diſtat ab Ordinario originis. Poſitio tamen hæc ſua difficultate non caret, etenim pro parte oppoſita arguitur, ſicut Iudex nequit extrà ſuæ iuriſdictionis territorium aliquid iubere, vt habetur ex *Textu* (38) ità neque extrà ſuæ iuriſdictionis tempus; valet enim argumentum de loco ad tempus (39) ergò cùm hic Superior habeat ſolùm iuriſdictionem in hunc Religioſum, dùm manet ei ſubditus in Religione, & ab illa expulſus, deſinat eſſe ei Subditus, non poterit Superior præcipere, vt poſt repulſum exulet. Confirmatur, quia paria ſunt aliquid fieri, tempore inhabili, & referri ad tempus inhabile, pròvt ex *lege* habetur (40); Secundò poteſt probari *ex l. fin. C. de pœnis*, ibi: *Patria Præſes vltrà tempus adminiſtrationis ſuæ interdicere non poteſt.*

116 His non obſtantibus, dicendum eſt, poſſe Prælatum expellere Incorrigibilem à ſuâ Religione, iubendo, quòd ad tempus, vel perpetuò exulet ab aliqua Prouincia, & probatur, quia ad hoc, quòd Judex per ſententiam diffinitiuam poſſit cogere, ſat eſt (inquiunt *Rodericus* & *Sanchez* (41)) quòd damnandus ſit ei ſubditus tempore, quo ſententiam profert, ſitque tùnc intrà ſuum territorium; ſed hæc concurrunt in caſu, aliàs nullus Judex poſſet damnare Triremibus, vel exilio decennio, aut perpetuò, ſi anteà contingeret ſuum munus finiri, & damnatus ille, dùm eſt in Triremibus, vel in exilio,

(36) *Peyrin. Formular.*
Tralat. Regul. cap. 39. num. 4.
(37) *Azor. inſt. lib. 12. moral. cap. 16. quæſt. 12.*

(38) *Text. l. final. ff. de iuriſdict. omnium Iudicum, &c. 2. de conſtitutionib. in 6.*
(39) *L. minimum ff. de reb. credit.*
(40) *L. in tempus ff. de hæred. inſtit.*
(41) *Roderic. tom. 1. q. 10. art. 23.*
Sanch. lib. 6. cap. 9. num. 42.

exilio, eſſet extrà ſuum territorium; cùm ergo Prelatus Regularis, licèt non habeat iuriſdictionem in Expulſum, poſtquàm ipſe eſt iàm ab eius iuriſdictione exemptus, quia tamen habet iuriſdictionem in eum, dùm ſententiam de expulſione pronunciat, ideò eodem contextu poſſunt illum ad eiectionem, & ad exilium per ſententiam diffinitiuam obligare, ſubditque *Rodericus* id experientiâ, & conſuetudine comprobari, nàm Prælati diffinitiuè hos Incorrigibiles condemnantes, eos obligant per expulſionis ſententiam, nè huic vel alteri Ciuitati accedant, aut ingrediantur grauiſſimis id cauſis ſuadentibus, & nemo (eo teſte) firmauit hanc ſententiam minimè dictos Expulſos obligare.

117 Ad argumentum ergo in oppoſitum reſpondetur cum *Sanchez loco cit.*, quòd, dùm *Textus l. fin. C. de pænis* decidit, non poſſe Iudicem interdicere vltrà ſuæ adminiſtrationis tempus, hoc debere intelligi, quando Iudex procedit per modum mandati, ſecùs quando, cauſâ cognitâ, profert ſententiam; huic expoſitioni fauet *Gloſſa*, & *Salycet.* (42) Vel intelligitur, vt explicant *Bartol. Bald. Paul.* & *Salyc.* (43) quando iubet per ſententiam interlocutoriam, ſecùs quando per ſententiam diffinitiuam, quia hæc ſententia fertur præmiſsâ cognitione cauſæ, & magna ſolemnitate interueniente, cùm ergo antè eiectionem à Religione, eo tempore, quo hic erat ſubditus, & intrà Iudicis iuriſdictionem damnatus ſit per ſententiam diffinitiuam, vt eijceretur ab ea Religione, & territorio, atque ſic Expulſus exularet in ſibi aſſignatâ Prouinciâ, & tranſierit in rem iudicatam, eò quia non appellauerit, non obſtabit obligationi parendi latæ ſententiæ, ſi pauló poſt Iudex ceſſerit officio, aut Expulſus extrà illius iuriſdictionem reperiatur, nondùm impleto tempore exilij, in ſententiâ prædefinito.

QVÆSTIO XXI.

An Expulſo competat dominium, & adminiſtratio rerum temporalium.

SVMMARIVM.

118 *Dominium, & proprietas pugnant ex aduerſo cum paupertatis Voto.*
Ius & proprietas per profeſſionem extincta, per expulſionem non reuiuiſcit.

119 *Vſus rerum temporalium in duplici differentia conſideratur.*
Quid ſit vſus fructus, ſeu iuris, & vſus nudus, ſeu facti, expenditur.
In Eiecto ſolus vſus facti, ſolaque adminiſtratio abſque proprietate manet.

120 *Opinio Nauarri docentis, teneri Eiectum petere facultatem, ab Epiſcopo, vt poſſit in proprios vſus, ſibi neceſſarios, conuertere acquiſita, reijcitur.*
Eiecto conceditur tacitè, eo ipſo, quo pellitur, facultas conuertendi in vſus, ſibi neceſſarios acquiſita.

121 *Parſimoniam docet Eiector Sayrus, accumulationem temporalium Sanchez.*
Sententia Sanchez cum limitatione ſuſtinetur.
Eiectus ab Ordine, poſſidente bona.

---

(42) *Gloſ.* ibi verb. *adminiſtrationis*, & l. 1. verb. *obij tempora C. de poſtulando*.
Salycet. num. 4

(43) *Bartol.* in l. 1. num. 1.
Bald. num. 1.
Paulus num. 1.
Salyc. num. 1.

na in communi, poteſt illi acquirere, quæcunque poteſt, non ità pulſus ab Ordine non poſſidente bona in communi.

Parſimonia, & moderatio in vſu temporalium ſuadetur Eiectis pro modo ſui Inſtituti.

118 Concluſio, quòad primam partem, eſt in omnium ſententia negatiua; Ratio eſt, quià dominium, & proprietas pugnat ex aduerſo cum Paupertatis Voto; ſed ex probatis Votum Paupertatis comitatur Eiectum, ergo per expulſionem nullum ius, aut proprietas ſuper bona temporalia in eo reuiuiſcit, ità *Nauarrus*, *Leſſius*, *Sayrus*, *Molina*, *Azorius* ex *Sanchez* (44) *Lezana*, *Donatus*, *Paſqualigus ad Franch. Rota*, *Tamburinus*, & apud eum *Salas*, *Sanfarellus*, *Diana*, *Palaus*, & *Belletus* ex *Paſſerino*. (45) Qui omnes ſolùm vſum facti, & adminiſtrationem nudam eorum, quæ poſſident, vel potiùs videntur habere, vt dicemus infrà, Eiectis permittunt.

119 An autem Eiectis competat ius aliquod in adminiſtratione bonorum, quæ acquirunt. Reſpondetur, quòd cùm vſus rerum temporaliũ in duplici ſit differentia, vt illud diſtinguunt *Nicolaus III.*, & *Clemens V. in Regulam Fratrum Minorum cap. Exim de Paradiſo, & cap. Exijt qui ſeminat.* ſcilicèt vſus iuris, & vſus facti. Primus concedit vtenti non ſolùm ipſum vſum, ſed ius vtendi, quod conſiſtit in poſſe repetere, diſponere pro beneplacito, & tueri in iudicio res acquiſitas, idque nomine proprio. Uſus verò facti nullum ius tribuit adminiſtranti, ſed vſum nudum, & adminiſtrationem rerum temporalium, & hoc nomine alterius, cui ea, quę videtur habere, acquirit; hinc, cùm Votum Paupertatis omne ius in res temporales extinguat, remanet in Eiecto ſola adminiſtratio ſinè proprietate, acquiſitio rerum temporalium ſinè dominio earum, vſus facti, abſque vſu rationis, ità apud *Sanchez* aduertit *Azorius loco cit.*

120 Subdit *Nauarrus* teneri Eiectum petere ab Epiſcopo facultatem, quà obtentà, poſſit bona, quæ comparat, conuertere in proprios vſus, ſibi neceſſarios. Verùm id habet, vt conſequenter loquatur ad ea, quæ alibi dixerat, (46) vbi Eiectos ſub totali iuriſdictione, & poteſtate Epiſcopi ſtatu, & æquè ac ſub cura iudiciali, ac paterna Prælati, in tantum, quòd nec illis fas ſit, quòd cæteris Clericis non negatur, inconſulto Epiſcopo, mutare Diœceſim, quia ergo rerum temporalium adminiſtratio, ſubditis Religioſis, ex ſola Prælati deputatione, competit, hinc cùm Epiſcopus in eius ſententia, toties repetita, loco Prælati, ſuccedat Eiecto, ex eius diſpenſatiua diſpoſitione poterit ea, quæ acquirit, ad ſui ſuſtentationem applicare. Sed huiuſmodi licentiæ neceſſitas meritò à *Molina*, *Leſſio*, & *Rodriquez* (47) reijcitur, quia vt habet *Sanchez*, eo ipſo, quòd à Religione eijcitur, ac paternà prouidentia ſpoliatur, videtur ei tacitè conceſſa adminiſtratio, & commoditas vſus rerum, quas acquirit.

121 Quæres, an Eiectus in adminiſtratione rerum temporalium teneatur ad parſimoniam, ac moderationem. Clau-

(44) *Nauar. comm. 2. de Regul. num. 25.*
Leſſius lib. 2. cap. 41. dub. 15. num. 112.
Sayr. Clau. Reg. lib. 6. cap. 9. num. 18.
Molina tom. 1. d. 142. §. quando vero.
Azor. lib. 12. Inſtit. mor. cap. 16. quæſt. 4. ex Sanch. lib. 6. Decal. cap. 9. num. 45.

(45) *Lezana tom. 1. cap. 23.*
Donat. in prax. par. 2. tr. 8. qu. 45. & ſeq.
Paſqual. num. 1078.
Rota deciſ. 109. par. 5. rec.
Tambur. tom. 3. cap. 8. qu. 8. num. 7. & apud eum Salas, & Sanfarell.
Diana par. 2. reſ. 60.
Palaus trac. 16. d. 4. par. 23. num. 2.
Bellet. diſ. Cler. de pan. Cler. §. 25. num. 21. ex Paſſer. de Hom. ſtat. tom. 3. ar. 8. qu. 189. nu. 602.

(46) *Nauar. lib. 3. conſil. tit. de Regul. in 1. edit. conſil. 50. num. 2. conſil. 5. num. 2. & in 2. conſil. 77. num. 3. & conſil. 78. num. 2. & conſil. 79. num. 2.*

(47) *Mol. & Leſſ. loco cit.*
Rodriq. qq. Reg. tom. 2. quæſt. 30. art. 9.

Clauſtralem. Reſpondet *Sayro* affirmatiuè, dicens, huiuſmodi Eiectis interdici diuitias cumulare. Hoc diſplicet ipſi *Sanchez, loco cit.* nec habet pro vero, eò quia non aduerſatur Paupertatis Voto hæc accumulatio, retento ſolùm illarum vſu. Sed licèt dictum *Sanchez* locum habeat in Eiectis ab Ordine, qui in bonis temporalibus poteſt creſcere, non ità ſi à Religione, quæ nil in communi poſſidet; ratio huius eſt, quia ſicut intrà Clauſtra degens, Monaſterij bona poteſt augere, ſi ſit capax, ità dùm à Clauſtris repellitur, cùm non ceſſet eſſe membrum illius Ordinis, illi poterit acquirere; quòd ſi Ordo bona in communi, & in particulari iure poſſeſſa reſpuit, ſi intrà Clauſtra theſaurizare interdicitur, & id erit, dùm extra Clauſtra vagatur, nàm tùnc nec Ordini accumulat, qui diuitias odit; nec Pontifici acquirit, qui in Sedem Apoſtolicam dominium eorum, quæ Minoribus dantur transferens, relicto pænès Minoritam nudo vſu facti, reiecta opulentia in oblatis acceptat, vt ex allegatis capitibus *Nicolai III.*, & *Clemente V.* colligitur. Quod autem attinet ad parſimoniam, ac religioſam moderationem, dico vtrumque teneri pro qualitate ſui Inſtituti. Ratio eſt, quia ſtatus expulſionis in tantum diſpenſat, pro quanto Votum Paupertatis eſt incompoſſibile cum illo, ſed moderatio Religioſa in victu, & veſtitu, æquè ſeruari poteſt in Eiecto, & non Eiecto, ergo nè ſit potioris conditionis Eiectus ad eam pro qualitate ſtatus ſui reſpectiuè ad Ordinem, à quo reijcitur, obligabitur, aliàs ex iniquitate commodum, ex fraude patrocinium reportaret impietas.

QVÆSTIO XXII.

Cui acquirat bona ſua Expulſus.

SVMMARIVM.

122 *Diſtinctio Azorij inter eum, qui contrà iure, aut legitimè expellitur, applicando bona primi Ordini, bona ſecundi Eccleſiæ, vel Pontifici, producitur.*

123 *Sententia Gotofredi, qui tenet bona, acquiſita ab Eiecto, eſſe Monaſterij, à quo eijcitur, refertur cum ſuo fundamento.*

124 *Opinio Nauarri, qui talium acquiſitorum hæredem ſtatuit Epiſcopum, adducitur cum ſuis probationibus.*

125 *Sententia eorum, qui ponunt differentiam inter Expulſum ad tempus, & in perpetuum tradentes bona prioris Monaſterio, poſterioris Cameræ Apoſtolicæ, refertur.*

126 *Diſtinctio Azorij, & vltima opinionis, reijcitur.*

127 *Diſtinctio inter bona acquiſita, attenditur ex parte modi acquirendi.*

128 *Diſcrimina ſtatuum, in quibus poteſt decedere Eiectus.*

129 *Fructus beneficij, qui ſuperſunt Eiecto, & ex diſpenſatione tranſlato, ſunt Eccleſiæ, cui intitulatur, ſi extrà Clauſtra decedit.*

Quicunque beneficiatus Regularis, ſiue ex donatione, ſiuè ex induſtria perſonæ, ſiuè iure hæreditario acquirat, acquirit Eccleſiæ, cui præeſt, ſi ibidem moriatur.

Beneficiario competunt fructus beneficij, quantum ad adminiſtrationem, quæ cum morte finitur.

Tranſlatus, quæ vni Eccleſiæ acquiſiuit, ad aliam transferre non poteſt.

Duæ Eccleſiæ in ſolidum nequeunt habere dominium eiuſdem rei.

Mutare Eccleſiam eſt eidem Eccleſiæ mori.

130 *Monachus translatus non diſpenſatur in paupertate, nec ſibi vendicat paternam hæreditatem, ſed Eccleſia.*

131 *Ad aliam Eccleſiam, vel Religionem poſſunt transferri donata, & fructus perſonæ.*

132 *Paſſerinus, licèt conſentiat de fructibus Beneficij, negat tamen de acquiſitis, intuitu perſonæ.*

133 *Bona de fructibus perſonæ, acquiſita à Monacho translato, non acquiruntur abſolutè Altari, cui inſeruit, ſed conditionatè.*

134 *Acquiſita ab Eiecto ex induſtria perſonæ, ſi decedit extrà Clauſtra, ſunt Cameræ Apoſtolicæ, ſi intrà Clauſtra, ſunt Monaſterij.*

Quod in fauorem introductum fuit, non debet in damnum verti.

135 *Minorum priuilegium de aggregatione Ordini acquiſitorum ab Eiecto redeunte, ſi illorum vſus ex Regula non interdicitur.*

136 *Bona Eiecti ex illicita negotiatione ſunt Cameræ Apoſtolicæ, deductis ijs, quæ ſunt obnoxia reſtitutioni.*

Illicita negotiatio, alia talis, quià contrà Sacros Canones, alia, quia contrà iuſtitiam.

137 *Qualiter intelligenda conſtitutio Pij V. diſponens de mobilibus Eccleſiæ cumulandis tempore mortis ipſius Beneficiarij.*

138 *Quænam ſint exercitia Clericis omnibus Eiectiſque interdicta ex lege ſpolij.*

139 *Acquiſita ab Eiecto comitantur perſonam, accedente donatione, aliter ſunt eius, cuius ſunt acquiſita.*

140 *Eiectus tranſiens ad aliam Religionem, ſi prima Religio ſit incapax bonorum in communi Cameræ conueniunt, quæ acquiſiuit.*

141 *Donatio tempore debito facta; qualiter de illis diſponat.*

142 *Acquiſita à Recepto in alio Monaſterio ad ſolam pœnitentiam ſunt prioris Monaſterij.*

Quibus expenſis debeat enutriri?

143 *Reſponſio ad argumenta in oppoſitum.*

144 *Reijcitur fundamentum Nauarri.*

Status Regularis, in quo conſiſtat.

Diſparitas inter acquiſita à ſeruo dimiſſo, & Religioſo Eiecto.

Qualiter Diœceſanus præſit Eiecto.

145 *Reijcitur ſententia eorum, qui ponunt differentiam inter Expulſum ad tempus, & in perpetuum.*

Decretum Gregorij IX. præcipiens annuam reductionem Eiecti, non diſtinguit inter legitimè, vel illegitimè Eiectum, ſed indiſtinctè de omnibus pronunciat. Ità Gregorius XIII. pro bonis omnium Apoſtatarum.

146 *Refellitur opinio eorum, qui de bonis Eiectorum aſſerunt, ea nulla eſſe acquiſita, vt minùs congrua ratione.*

122 QVantùm ad hoc diuerſa opinati ſunt Doctores, antè Conſtitutionem *Vrbani VIII. Azorius* (48) diſtinctione vtitur intèr eum, qui contrà ius eijcitur, & eum, qui ob delicta legitimè expellitur, bona primi applicat Monaſterio, bonorum ſecundi hæredem inſtituit Deum, quantum ad dominium, & Pontificem, ſeù Eccleſiam, quantùm ad adminiſtrationem. Ratio pro primo eſt, quia iniqua eiectio nihil Monaſterio obeſt, neque enim Abbatis delictum Eccleſiæ nocere poteſt, vt ex *cap. ſi Epiſcopi 16. quæſt. 6. & cap. delictum de reg. iur. in 6* Ratio pro ſecundo eſt, quià, ſicuti bona eius, qui abſque vllo prorsùs hærede decedit, tanquàm vagantia, ad Principem deueniunt; ſic etiam

(48) *Azor. Inſtit. moral. lib. 22. cap. 16. qu. 9.*

etiam eius rei, quam ille Monachus eiectus acquirit; vſus, qui eſt res facti, ad ipſum pertinet, ius veró ad Romanum Pontificem, qui eſt ſummus Eccleſiæ Princeps, ac proindè per obitum Monachi, vſus, quaſi ad proprietatem, & dominium, hoc eſt ad ius adminiſtrandi, reuertitur, & cum eo vna coniungitur, & conſolidatur, vt Juriſperiti loquuntur.

123 *Gotifredus*, citatus à *Panormitano* (49) quem ſequitur *Syluester* (50) bona acquiſita à legitimè Expulſo, tradit Monaſterio. Ratio ad hoc, quia Monaſterium ius ſuum non ammittit ob Monachi delictum, ratione cuius per ſententiam iuſtam eijcitur: item Monachus eiectus debet reſipiſcere, & ità corrigi, & emendari, vt dignus ſit, qui in Monaſterium reſtituatur; ac proindè non eſt pænitùs abſciſſus, quarè ſi quid lucratur, Monaſterio acquirit.

124 *Nauarrus* (51) inquit, quòd, cùm Eiectus acquirere nequeat ſibi ipſi, cùm id contradicat Paupertatis Votum, quod in Eiecto perſeuerat (52) neque Monaſterio, à quo eſt per ſententiam eiectus, eò quia deſinat eſſe Regularis, & membrum obedientiale talis Monaſterij, quoniam Eiectus per ſententiam iuſtam, pro derelicto habetur, vt probat argumento quorundam *Iurium* (53) concludit, quòd Epiſcopo acquirat. Ducitur ad hoc, quia ſub eius obedientia viuendum eſt illi, quià per eiectionem iuſtam recidit in eam, à qua liberatus fuerat per Profeſſionem, ergo ſi ſub obedientia Prælati viuens, iuxtà regulam, quidquid acquirit Monachus, acquirit Monaſterio, Prælato Religionis acquirit; pari formitèr quidquid degens extrà Clauſtra ſub obedientia Epiſcopi acquirit, illi acquirit.

125 Alij apud *Suarez* (54) intèr Eiectum, qui ad tempus fuit expulſus, & eum, qui perpetuò, & ſinè ſpe reditus fuit ſeparatus, ponunt differentiam, conſiderantes bona prioris, tanquàm debita Monaſterio, bona alterius, tanquàm ſpolia Cameræ Apoſtolicæ, ex diſpoſitione *Gregorii XIII.* illi applicanda. Poſtremò *Inn. Bellamera, Hoſtienſ. Ioan. Andr. Cardinalis. Henr. Roſella* (a) dicunt, Eiectum nulli acquirere.

126 Ut ergo certa ab incertis ſecernamus, aduertendum eſt primò, hic non habere locum diſtinctionem *Azorii* inter eum, qui legitimè, vel illegitimè expellitur, neque eorum, qui apud *Suarez* alitèr loquuntur de perpetuò Expulſis, & de illis, qui ad tempus, nàm de vtriſque militat eadem ratio, nàm æquè manent Religioſi ſubditi Votis ij, qui iuſtè, ac qui iniuſtè expelluntur, & ſententia expulſionis perpetuæ fuit per Conſtitutionem 26. *Vrbani VIII.* reuocata, cùm innouauerit Decretum *Gregorii* pro annua reductione Eiectorum, ſi reſipiſcant, vt aduertit *Donatus*. (55)

127 Adnotandum ſecundò, quòd bona Eiectorum, alia poſſunt eſſe bona ex fructibus beneficij, dato, quòd in illis diſpenſaſſet Pontifex, alia poſſunt eſſe fructus propriæ induſtriæ, & hoc dupliciter, vel ex labore honeſto, ac ſuo ſtatui conueniente, alia ex lucro indebito, & contrà ius diuinum, vel ex negotiatione Clericis à iure Eccleſiaſtico interdicta.

128 Notandum tertiò, quòd vel Eiectus redijt antè mortem ad Religio-

X nem,

(49) *Panormit in cap. 1. de infantibus & languid. expoſit.*
(50) *Sylu. V Apoſtata qu. 9.*
Baſſaus V Religio 6 num. 8.
(51) *Nauar in cap cum non dicatis num. 33. & ſeqq.*
(52) *Cardinal. in Clement. 1. §. quia veri qu. 1. de Stat. Monach.*
(53) *Cap. ſi quis translatus 21. qu. 2. & cap. ne pro cuiuslibet 16. qu. 1.*

(54) *Suar tom. 5. in 3. par. diſ. 21. ſect. pr. num. 19. & 0.*
(a) *Bellamer. cap quanto num. 11. de offic. & ordin. & cap. Abbates ad fin verſ. in Gloſs ibi recipere 18 quæſt. 2.*
Innocens. cap. cum olim, il. 2. num. 3. de priuileg.
Hoſtien. num. 12. in cap vnic de languidis de infant. & languid. expoſitis.
Io. Andr in cap cum olim num. 5.
Cardinal num. 4, verſ quid ſi eſt Expul.
Henric. num. 5. ibi.
Roſell. in ſumma V. Religio 3, num. 1.
(55) *Donat. quaſt. 50. num. 8.*

nem, à qua fuit expulſus, vel in alio Monaſterio eiuſdem Ordinis fuit receptus ad pœnitentiam; vel ad aliam ſe tranſtulit Religionem, ibique ante, vel poſt Profeſſionem, obijt; vel tamen in ſæculo degens migrauit e vita; & de his omnibus eſt ſeorſim pertractandum, ac per diſtinctas concluſiones enucleandum, Sit ergo prima Concluſio.

129 Bona Eiecti, ſi ſunt ex fructibus beneficij, ad quod apoſtolica diſpenſatione fuerit aſſumptus, ſiuè fuerit beneficium ſimplex, ſiuè curatum, ſiuè dignitas Epiſcopalis, ſi Beneficiatus moriatur extrà Clauſtra, ſunt Eccleſię, intuitu cuius illa acquiſiuit, cùm in eo caſu teneatur illa reſignare, quod etiam præſtare debet, ſi ab vno ad alterum beneficium transferatur. Quòd fructus beneficij ſint Eccleſiæ, ad cuius Altare quis intitulatur, probatur ex *Textu* (56) vbi habetur, quòd *Monachus, quem canonica electio à iugo Regula Monaſtica Profeſſionis abſoluit, & Sacra Ordinatio de Monacho Epiſcopum facit, velut legitimus hæres paternam hæreditatem poſteà iure vendicandi poteſtatem habeat: ſed quidquid acquiſierat, vel habere viſus fuerat, Monaſterio relinquat. Poſtquàm enim Epiſcopus ordinatur, ad Altare, ad quod ſanctificatur, & intitulatur ſecundum Sacros Canones, quod acquirere poterit, reſtituat.* Ex cuius Decreti diſpoſitione deducit *Bordonus* (57) quòd quæcunque Beneficiatus Regularis extrà Clauſtra acquirit, ſiuè iure hæreditario, vt apertè ex eo Textu colligitur, ſiuè ex donatione, ſiuè ex propria induſtria, aut labore, acquiruntur Eccleſiæ, cui præeſt; eò quià dominium non habet, neque proprietatem ſuper illis, cùm Votum Paupertatis quòad hoc, actu vigeat in eo, ſed ſolùm adminiſtrationem ſuæ Eccleſię habet, q[illegible] morte finitur, ſed de hoc infrà. [illegible] autem nihil ex ijs, quę priori Eccl[illegible] acquiſierit, transferre debeat ad ſecun[illegible], ad quam tranſiuit, probatur ex eodem Decreto; Duæ enim Eccleſiæ in ſolidum nequeunt habere dominium in eandem rem, *argumento legis ſicut certo §. ſi duobus ff. commod.* Tùm quià dominij tranſlatio eſt de ſui natura perpetua *l. fin. C. de legib* ergo dominium rerum acquiſitarum priori Eccleſię ibidem perpetuò manere debet. Et etiam, quià mutare Eccleſiam, idem eſt ac idem Eccleſiæ mori, vt habet *Textus* (58) ſed per mortem acquiſita ab Epiſcopo remanent Eccleſiæ, cui illa acquiſierat, pròvt ex *Iure* (59) ergo &c. Sic quoque firmat *Barboſa.* (60)

130 Ex verbis autem citati Decreti conſurgit dubitatio, an Monachus beneficiatus extrà Clauſtra, diſpenſetur in Paupertatis Voto, & videtur affirmatiuè reſpondendum contra ea, quæ ſuperiùs dicta ſunt, nam ſi Monachus translatus vindicare poteſt paternam hæreditatem, & de ea hæredem Eccleſiam ſuam relinquere, videtur in Paupertatis Voto diſpenſatus. Verùm hanc difficultatē ſoluit *D. Thomas* (61) cui

(56) *Cap. Statutum 18. qu. 2. iuncta Gloſſ. fin.*
(57) *Bord. tom. 4. par 3 reſol. 115. num. 85. D. Thom. 2. 2. qu 185 art. 8. ad 3. Leſſius de iuſt lib. 2 cap. 41. num. 91. Azor tom. 1 lib 12. cap 10. qu. 6. Rodrig. tom. 2. qu 18 art 6. Couarru. cap. 3. de teſtam. num. 13.*

(58) *Cap. in apib. ff. Eue 7 qu 1. cap ſi Epiſ. de ſupplen. neglig. in 6. Clem 1. Vt lite pendente*
(59) *Cap quia ſape de elect in 6. cap. fin de offic. Ordin in 6.*
(60) *Barboſ conſil. 20. vol. 3 ſpecul. de ſtat Mon. nu 49. Eiſ. par. 1 diſq. Cleric tit. de bonis Cler §. 8. n 49.*
(61) *D. Thom. qu. 88. art. 11 ad 4. & quaſt. 185. art. 8. ad 3. D Bonau art 2. qu. vltim. in 4. ſent. diſt. 38. Gloſs. cap quorumdam verb. mendicantium de elect in 6. & cap quia tua verb. ſenſum 12. qu. 1. Abbas ſin cap. penult de vita, & honeſt. Cler. Bald. authen licent. num. 3. C. de Epiſ & Cler. Palud. quaſt 4. art. 4. concl. 11. num. 59. Ricard. art 5. q. 1 ad vltim. Maior ibi q. 20. arg. 3. controuerſ. 1. concl. Ancharan. cap. cum olim cl. 3. n. 8 de priuileg. Iaſon authent. ingreſſ. num. 15. Franch. rubric. de teſtam. nu 75. in 6. Turrecrem. c. de Monach 1 q. 1. nu 3. Gambar. authent. legat. lib 6. num. 251. tom 13. par. 1. Abulenſ. cap. 30. numer. qu. 109. D. Anton. 3. par tit. 20. cap. 2. §. 7. Reſoll. verb. Religio 1. num 4. Angel. Verb. Monachus num. 7. Sylu. Verb. Religio 6. qu. 10. Tabien. verb. Epiſ qu. 10. num. 7. Nauarr Comment 1 de Regul. num. 31. Couarru. cap. 1. n. 18. de Teſtam. Molin. lib. de primogen cap. 10. n. 28. Cordub in Regul. D Franc. cap 1 qu 20. p. 2. Surd. de alim. tit. 8. priu. 79. nu. 99. Cucus lib. 3. inſtit. maior. tit. 1. nu 158. Azor tom 1. inſt. cap. 7. qu 2. Henriq. lib. 12. de Sacram Ord. cap 3. nu. 5. & cap. 35. num. 4. Rodriq tom. 2. ſumm. cap. 10. num. 4.*

adhærent *D. Bonauentura*, & alij dicentes, quòd non vendicat paternam hæreditatem, quaſi propriam, ſed quaſi Eccleſiæ ſuæ debitam, nec enim confertur ei facultas, vt acquirat dominium, ſed vt fiat acceſſio bonis Eccleſiaſticis, quæ adminiſtrat, ſicut fieret ex omnibus bonis, quæ quomodocunq; tales Epiſcopi acquirerent, ità vt per Epiſcopatum fit, vt quidquid in poſterum Monachus acquirat, non Monaſterio, vt priùs acquirebat, ſed ſuæ Eccleſiæ comparet. Sic firmant Doctores allegati, quos ſequitur *Sanchez lib 6. cap. 6. num 8.*

131 An autem, quod dictum eſt de fructibus beneficij, ſcilicèt ſpectare ad Eccleſiam, cui Monachus fuit aſſumptus, locum habeat etiam in ijs, quæ vel donatione, induſtriâ perſonæ, laboreue acquiſierit, quotiès feratur caſus, quòd ad aliam Eccleſiam transferatur, vel ad Clauſtra redeat, ità quòd nil de illis ſecum ferre queat. *Bordonus vbi ſuprà* de omnibus quibuſcunque bonis affirmatiuè pronunciauit hoc, quod putauit ineluctabili fundamento. Ex diſpoſitione Decreti, quidquid acquirit Monachus, translatus acquirit Eccleſiæ, cui intitulatur, eò quià nil ſibi acquirere poſſit, cùm ſit ob Votum Paupertatis dominij incapax, imò vt dictum eſt, & ius vtendi, quarè ſola adminiſtratio illi competit, ergo, dùm transfertur ad aliam Eccleſiam, vel dùm ad Clauſtra reuertitur, cùm tùnc ceſſet in eo adminiſtratio bonorum talis Eccleſiæ, quæcunque acquiſita debet reſignare.

132 Hæc autem poſitio non placet *Paſſerino* (62) qui, licèt conſentiat de fructibus beneficij, eos inquam ex integro eſſe à translato, & redeunte reddendos, negat autem de acquiſitis, intuitu perſonæ, nàm hæc ſecum ferre ad nouam Eccleſiam, vel Ordinem, à quo fuit aſſumptus, ſi talium bonorum ſit capax, admittit. Hoc autem ſola auctoritate Doctorum, quos citat, oſtendit. Verùm præfata opinio ſic eſt rationi conſona, quòd *Bordonus* ipſe, qui *num.* 84. oppoſitum ſtatuerat, ſub *num.* 89. rigorem temperans, concedit translatum ſecum deferre poſſe, quæ ſibi ſunt neceſſaria in ſecunda Eccleſia; reddit ſui dicti rationem: *Cùm enim ſpoliata fuerit, æquum eſt, vt ſibi prouideat ex mobilibus prioris, quæ ipſe comparauit, hæc ille.*

133 Quarè ad argumentum dico, quòd acquiſita à Monacho translato, loquendo de fructibus Perſonæ, non acquiruntur abſolutè Altari, cui inſeruit, ſed conditionatè, dato ſcilicèt, quòd in illius miniſterio decedat. Exemplum eſt de acquiſitis ab Apoſtatis, & Eiectis; hi enim quæcunque acquirunt, non ſibi, cùm ſint ob Votum, à quo non liberantur, dominij incapaces, ſed Monaſterio, & Cameræ Apoſtolicæ acquirunt; vtrique tamèn ſub conditione; Monaſterio, ſi, poſtquàm reuerſi ſunt ad Clauſtra, deceſſerint; Cameræ Apoſtolicæ in Regionibus, vbi viget ſpolum, ſi tamèn extrà Clauſtra moriantur, quarè illa acquiſitio dominij ſiuè pro Monaſterio, ſiuè pro Camera à conditione mortis purificatur, vt patet ex Conſtitutione *Gregorij XIII. §. 2.* & clarius infrà expandetur, vndè fit Concluſio ſecunda.

134 Bona acquiſita ab Eiecto ex licita negotiatione, vel induſtriâ, iure communi acquiruntur Monaſterio, à quo fuit Eiectus; ſed ſi dùm manet extrà Clauſtra decedit veniunt nomine ſpoliorum, & fiunt Cameræ Apoſtolicæ. Primum probatur ex eo, quòd Religio per iuſtam ſententiam Eiectionis non ſibi præiudicat, nec priuatur iure, quod habet ad omnia ea, quæ Religioſus acquirit, & eo magis, quod Eiectio inuenta fuit, & à iuribus ſtatuta in commodum, & fauorem Religionis, & ne membrum putre cætera

(62) *Paſſer tom. 3 qu. 189. art 8. inſpect. 4. num. 531. D. Ant 5. par. tit. 16. cap. 5. § 1. Azor. p. 1. lib. 12. cap. 16. qu. 8. Lezan. tom. 1. qu. Reg. cap. 16. num. 8. Paſqual. ad Franch. num. 1096.*

tera inficiat, quòd verò in fauorem introductum fuit, non debet verti in damnum, vt habetur ex Regulis *Iuris* (63), ergo ſi Monachus intrà Clauſtra acquirat Monaſterio, etiam cum fugitiuus, vel Eiectus, vagatur, cùm ex hoc non ceſſet eſſe Monachus. Deinde, quia Religio tenetur inquirere ſi ſibi conſtet de emendatione, & recipere reſipiſcentem, dum redit, vt ſuprà dictum eſt; imò emendatum poteſt compellere ad regreſſum, ergo tàm ipſe, quàm ſua manent ſub Religionis dominio, ità *Molina*, *Leſſius*, & *Lezana* (64), quibus accedit priuilegium *Leonis X.* pro Minoribus, quòd refert *Baſſaeus* (65); vt poſſint vti bonis Apoſtatarum, & fugitiuorum redeuntium, ſi ſunt talia, quorum vſus ſit eis ex Regula permiſſus, & de alijs, quòd poſſint facere id, quòd de ſimilibus fieri mandatur in eorum Regula.

135 Quòd autem, ſi Eiectus decedat tempore Eiectionis, omnia ſua fiant Cameræ Apoſtolicæ, de hoc extat ſpecialis diſpoſitio *Gregorij XIII.* quæ incipit *Officij noſtri partes ſedulo*, qua in caſu mortis, vt ibi habet §. 2. *poſt obitum eorum* bona Religioſorum degentium extrà Clauſtra Cameræ Apoſtolicæ applicat. Aduertit *Paſſerinus* (66) hoc Decretum non habere locum de omnibus bonis Religioſorum, ſed de illis, quæ acquiſierunt, extrà Clauſtra degentes. De his enim bonis loquitur Conſtitutio *Pauli IV.* contrà Apoſtatas, & patet etiam ex Conſtitutione *Gregorij XIII.* citata, vbi habetur *tempore quo extrà Clauſtra huiuſmodi fuiſſent acquiſita*, & tandem §. 3. ſtatuit, vt bona omnia per Regulares, degentes extrà Clauſtra, acquiſita, ſpectent ad Cameram Apoſtolicam; ideò quæ Religioſus acquiſiuit, antequàm egrederetur de Clauſtro, concludit *Paſſerinus*, Religioni manent, nàm fuerunt Religioni acquiſita, ideò illi debentur.

136 Concluſio tertia. Bona acquiſita ab Eiecto, prouenientia ex illicita negotiatione, ſiuè quia prohibita, ſiuè quia contrà iuſtitiam, ſiunt Cameræ Apoſtolicæ, nec comitantur Eiectum, dùm redit ad Clauſtra. Hoc deducitur ex quadam Conſtitutione *Pij IV.* incipient. *Cupientes malitiæ nonnullorum &c. ſub anno* 1567. 1. *Decembr.* qua determinat, quòd omnia acquiſita per negotiationem illicitam Clericorum, & Religioſorum, quæ in tempore mortis eorum remanſerunt inconſumpta, vel quibus in vita priuantur, Cameræ Apoſtolicæ applicentur. Verùm, cùm ſimus in materia pœnali, expectanda eſt ex communi Doctorum, Iudicis ſententia. Quid verò veniat nomine illicitæ negotiationis, reſpondet *Rodericus* (67) quòd dupliciter poteſt conſiderari negotiatio illicita: quædam enim eſt contrà virtutem ſpecialem iuſtitiæ, quæ non ſolùm inducit peccatum, ſed etiam obligationem ad reſtituendum; alia, quæ fit contrà virtutes morales, vt quæ fit à Regularibus, & Eccleſiaſticis, quibus prohibitum eſt iuxtà Sacros Canones negotiari, vt tradit *Panormitanus* (68) & reſoluit poſt alios *Nauarrus* cum *Diuo Thoma*. Et iuxtà hæc quæritur, an ſolùm pertineant ad Cameram Apoſtolicam bona Apoſtatarum ex negotiatione illicita, contrà virtutem ſpecialem iuſtitiæ acquiſita, quæ obnoxia erant reſtitutioni; an etiam ea, quæ acquiſierunt dicti Apoſtatæ contrà Sacros Canones eis negotiari prohibentes.

137 Reſpondetur cum *Gutierez* (69) quòd dictæ Conſtitutiones determinantes

(63) *Ex Reg. iuris 61. lib. 6. C. de legib.*
(64) *Mol tom. 2. diſp 140.*
Leſſ lib. 2. cap. 41. num. 112.
Lezan l. 2. c 22. num. 19.
Card de de Lugo tom. 1. de iuſt. diſp. 8. num. 240.
(65) *Baſſaus V. Apoſtaſia num. 7.*
(66) *Paſſer. tom. 3. qu. 189. art. 8. num. 529.*
(67) *Roder. tom 1. qq. Regul. q. 60. art. 13.*
(68) *Panormit. in cap 1. & 2. de poſt.*
Nauarr. cap. 15. num. 100. & lib. 3. conſil. tit. de ſucc. ab inteſt. conſ 2 par. 212. in 1. impreſ
D Thom 2. 2. q. 92 art. 1.
(69) *Gutierez lib. 2 prac. cap. 95. in fin.*

nantes omnia iſta Cameræ Apoſtolicæ applicari, ſunt intelligendæ, deducto ære alieno, & ſolutis debitis, quibus ipſi Eiecti, vel Apoſtatæ tenebantur, & hoc modo ſubdit eſſe intelligendam Conſtitutionem *Pij V.*, determinantis Ornamenta, Paramenta, Vaſa, Miſſalia, Gradualia, Libros Cantuum, & omnia auri, & argenti conſecrata, & omnia deſtinata per quemcunque Beneficiarium, aut Prælatos Commendatarios, ad cultum Diuinum applicari, tempore mortis ipſorum, ſiuè ab inteſtato, ſiuè cum teſtamento decedant, Eccleſijs, Monaſterijs, & Beneficijs, vbi dicti Beneficiarij, Prælati, & Commendatarii ſuum titulum habent, & redditus colligunt, etiam ſi ad teſtandum habeant facultatem. Hæc enim Conſtitutio, dicit *Gutterez*, intelligitur, deducto priùs ære alieno, & debitis, quibus aliàs non poteſt ſatisfieri, & cum eo *Rodericus*. Cenſeo autem hanc doctrinam habere locum, vbi perſona læſa non ignoratur, aliàs ſub nomine incertorum, ſic acquiſita, poterunt cum ſpolijs ipſi Cameræ applicari.

138 Sed quænam ſint exercitia, Clericis quibuſcunque, & Eiectis interdicta, quorum fructus, Cameræ deuoluti, à iure penſantur? *Rodericus loco cit.* nominat Medicinam, Chirurgiam, & alia, Clericis prohibita; item obſequia indecentèr præſtita Regibus, alijſque Sæcularibus Perſonis, fructus indè perceptos, Papæ reſeruat, quibus etiam addit ea, quæ à beneficio, contrà iura retento, quis percipit. *Paſſerinus* autem (70) eſtò conſentiat *Nauarro*, & *Sanchez*, qui de acquiſitis, vt ſuprà, hæredem faciunt Eccleſiam, etiam in vita Religioſi, ſiuè intrà, ſiuè extrà Clauſtra degentis, limitat tamen ad acquiſita ex illicita negotiatione, non verò ad acquiſita ex Chirurgia, Principum ſeruitute, & ſimilitèr. Verùm, licèt hæc limitatio poſſet admitti in Eiecto, non habente quommodò aliter congruè alatur, non tamen id Clericis generalitèr admittendum eſt, cùm & de fructibus ex illicita negotiatione. *Vel aliàs contrà Sacros Canones* acquiſitis, Textus pro Camera diſponat.

139 Concluſio quarta. Eiectus, ad aliam Religionem ſe transferens, ſiuè Nouitius decedat, ſiuè profiteatur, bona per illum honeſtè acquiſita, ſunt prioris Monaſterij, niſi obſtet donatio facta ſecundo, tempore debito. Probatur, quia cùm iſte Eiectus moriatur intrà Clauſtra, locum non habet Conſtitutio *Gregorij XIII.*, quòd Cameræ Apoſtolicæ bona, ab eo acquiſita, debeantur, vt optimè aduertit *Card. de Lugo* (71). Eiectus verò cùm non deſierit eſſe Religioſus prioris Monaſterij, vt probatum eſt, illi acquiſiuit, quantùm ad dominium, retentà apud ſe adminiſtratione, ergo dùm Eiectus eſt Nouitius in ſecundo Ordine, cùm non ceſſet eſſe Religioſus prioris Inſtituti, nàm eo titulo ſolùm ſpoliatur per ſecundam Profeſſionem, vt ſuprà dedimus, ſi decedit, bona per eum acquiſita ſunt illius Monaſterij, cuius adhuc eſt Religioſus; quòd ſi profiteatur, adhuc ſunt prioris Monaſterij, eo quia apud eum nonniſi adminiſtratio talium bonorum, vel vſus facti, manebat, quæ tamen adminiſtratio ſtatim ac fuit in alia Religione profeſſus, ceſſauit; vndè ſtatim vſus fructus talium bonorum, cum eorum proprietate, & dominio conſolidatus fuit vero domino illorum, atque ideò ſiuè Monaſterium, in quo Eiectus profitetur de nouo ſit capax, ſiuè ſit incapax ſuccedendi, non poteſt habere vſumfructum illorum bonorum, ſed hic redit ad dominum illorum, qui eſt prius Monaſterium, ſeù prior Religio, à qua fuit Eiectus.

140 Quòd,

(70) *Paſſer loco cit. num. 532.*
Nauar Comm de ſpol §. 7. num. 4. & 5.
Sanch lib. 7. Decal. cap 22. num. 9.
Portel V Apoſtaſia num 7. & 8.
Paſqual. deciſ 4 . em
Dengt. p. 4. tract. 4, q. 23. num. 14. 17. & 19.

(71) *Card. de Lugo tom. 1, de iuſt. diſp. 3. num. 241.*

140 Quòd, ſi primum Monaſterium ſit incapax talium bonorum, ſecundum autem ſit capax, adhuc talia bona nequeunt eſſe poſterioris Monaſterij, ſed ſunt ſpolij. Ratio eſt, quia bona illa non potuerunt acquiri priori Monaſterio, quod ſupponitur illorum incapax, nec poſteriori, quod ius nullum in Eiectum habebat, ergo Cameræ, eſtò ſub conditione, quòd Eiectus extrà Clauſtra decederet; quare tale dominium in Camera erat ſuſpenſum, quoad adminiſtrationem talium bonorum, donec purificaretur conditio ſcilicet, quòd Eiectus decederet extrà Clauſtra, occurrente ergo obitu Eiecti, tempore Nouitiatus, vel eo profitente in ſecundo, ceſſauit in eo adminiſtratio, & vſus talium bonorum, ergo ille accumulari debuit habenti dominium, & proprietatem ſuper talia bona, quod in caſu non eſt niſi Camera, eò quia primum Monaſterium, pro quo ſtare poterat conditio obitus ipſius Eiecti, ipſorum bonorum ſit incapax. Quòd ſi inſtetur, Cameram talium bonorum non eſſe hæredem, eò quia conditio obitus non ſteterit pro ea,& bona illa ſub tali conditione illi ſuerint acquiſita. Reſpondetur, quòd ſi talia bona Cameræ non competunt, vt lucra Eiecti, decedentis extrà Clauſtra, ſunt tamen illius, vt ſunt bona nullius domini, quæ ad Principem clamant, quotiès ſunt bona decedentis ab inteſtato, & abſque legitimo hærede.

141 Hæc autem, quæ diximus, procedunt, quotiès non obſtet de taliter acquiſitis, tempore debito, facta donatio poſteriori Ordini, vt aduertit quoque *Cardinalis De Lugo loco cit.* Ratio eſt, quia Eiectus ex vi adminiſtrationis bonorum, quam habet, potuit eadem bona applicare, & donare Monaſterio poſteriori, quòd ſi talis donatio fiat, antequàm profiteatur, tempore debito fit, eò quia apud ipſum perſeueret talium bonorum adminiſtratio, quæ tamen per Profeſſionem ceſſat in illo, nec tali donation obſtat dominium, quod apud Monaſterium primum perſeuerat,nàm ſicut, eo ſtante poterat, in ſæculo manens, ex vi ſuæ adminiſtrationis, facere donationes, vt infrà dicetur, ergo eâ durante, poterit bona acquiſita, quorum adhuc vſus in illo manet, donare ſecundo, cuius quoque erunt omnia bona, quæ poſt Profeſſionem in illo acquiret. Sic firmat cum *Cardinali De Lugo Paſſerinus*. (72)

142 Concluſio vltima. Si Eiectus non redeat ad propriam Religionem, nec moriatur extrà Clauſtra, ſed recipiatur in alia Religione, non vt ibi profiteatur, ſed vt ibi ſit ad pœnitentiam; quòd etiam dici poteſt de eo, qui eijcitur à Monaſterio, cuius erat filius, & eodem titulo recipitur in alio eiuſdem Ordinis; tunc bona, per eum acquiſita, ſunt prioris Religionis, aut Monaſterij, eò quia illi fuerint acquiſita, vt ſuprà diximus. Nec obſtat, quòd Eiectus fuerit filiatione Monaſterij priuatus, vt diximus *quæſt. 17. huius 3. Part.*, & per conſequens, cùm non potuerit acquirere Monaſterio, cuius erat filius, acquiſierit Ordini, cuius adhuc manebat Religioſus, & ex quo recipitur in alio Monaſterio, eius quoque ſint bona per eum acquiſita, nam licèt fuerit priuilegio filiationis priuatus, ſeù ſpoliatus commodis ex filiatione prouenientibus, quæ conſiſtunt in paterna illius Abbatis prouidentia in ſubminiſtratione alimentorum, medicinalium in infirmitate, in expenſis pro eius ſuſtentatione, & hoc ſumptibus Monaſterij vt verus eius filius;non tamen priuatur filiatione ipsâ, quin adhuc maneat ſub iuriſdictione illius Abbatis,qui illum emendatum tenetur inquirere, & ipſe cogitur ſe emendare, & redire; quare,ſi quid acquiſiuit tempore Eiectionis, priori Religioni, ac Monaſterio acquiſiuit. Prior autem Religio, vel Monaſterium tenebitur pro

(72) Paſſer. tom 3. qu. 189. art. 8. num. 604.

pro alimentis alteri Monaſterio, vel Religioni, vt bene notat *Paſſerinus loco cit. num.* 605., & licèt *Sylueſter* (73) aſſerat, bona per Eiectum acquiſita, ſpectare quidèm quantùm ad Dominium priori Religioni, vel Monaſterio, ſed quòad vſum fructum eſſe Monaſterij, vel Religionis aſſignatæ, loco pœnitentiæ; id tamen limitat *Paſſerinus*, eſſe intelligendum pro valore alimentorum, & iuxtà prioris Monaſterij beneplacitum, eò quia, licèt tale Monaſterium teneatur alere reuerſum ad pœnitentiam, vel ad hunc finem in alio Monaſterio receptum, vt diximus *quaſt.* 4. *huius*, tamen alimenta poteſt ſoluere, vt ait *Paſſerinus ibidem*, modo ſibi benè viſo, ſeù iuxtà contractum, initum cum poſteriori Monaſterio, vel Ordine, iuxtà regulam, quam ibi tradidimus.

143 Hinc ad argumenta in oppoſitum, & primò ad ea, quæ ab *Azorio* adducuntur pro Pontifice; negatur inquam, quòd Eiectus acquirat Pontifici, nàm licèt Pontifex ſit dominus bonorum omnium, quæ Monaſterijs acquiruntur, cùm & tota Religio illi ſubſit, tanquàm habenti ius ſummum adminiſtrandi patrimonium Chriſti, proximè tamen acquirit Monaſterio, ità tamen, quòd ſi decedat in ſtatu eiectionis, acquiſita ſpectent ad Cameram Apoſtolicam, vt dictum eſt, & per hoc patet ad opinionem *Gotifredi*. Totus, inquam, ille contextus tenet, ità tamen, quòd Monachus non decedat extrà Clauſtra, nàm tunc viget diſpoſitio pro Camera Apoſtolica.

144 Ad opinionem *Nauarri*, cui conſentit, *Sanchez* (74), negatur, quòd, ex quo Eiectus communionem non habet cum Religioſis prioris Monaſterij, à quo fuit expulſus, ideò illi non acquirat; nàm licèt membrum diuiſum, eſt tamen illius corporis, & licèt corpore ſeparatum, tamen vinculo Profeſſionis illi inſeparabiliter vnitum; nec quod aſſertur à *Nauarro*, ſubſiſtit. Falſum eſt enim, quòd Eiectus deſinat eſſe Regularis, aliàs à Votis abſolueretur, quod neque *Nauarrus* audet dicere, non enim ſtatus Regularis conſiſtit in conuictu communi conuenientium ſub eodem tecto, ſed ab obligatione trium Votorum eſſentialium conſurgit, cum cæteris obligationibus proprij Inſtituti, quæ quidèm Vota in Eiecto ſuprà diximus perpetuari, licèt cum aliquali ſuſpenſione quòad aliqua ob ſtatus incompoſſibilitatem, nullâ tamen diſpenſatione; nec fauet Textus pro ea à *Sanchez num.* 23. adductus, vbi ex *l. quod ſeruus 36. ff. de ſtipulat. ſeruor.* habetur, quod Seruus à Domino derelictus, illi non acquirat, eò quia qui pro derelicta rem habet, omni modo à ſe reijcit, nec poteſt eius opere vti, quem meritò iure ad ſe pertinere noluit, & ità eodem modo Eiectus veluti pro derelicto conſideratus Monaſterio, à quo fuit expulſus, nequeat acquirere; non enim verum eſt, Eiectum pro derelicto haberi, cùm Prælatus emendationem illius annuali ſollicitudine procurans, expectet correctionem, vt ad Clauſtra reducat. Pecus enim morbida, licèt ſeparata, nè cæteros inficiat, non ideò ceſſat, *vt aliàs diximus*, eſſe Paſtoris, neque eſt par ratio de Seruo dimiſſo, ac de Monacho eiecto, ille, inquam, dimiſſus, fit ſui iuris, Monachus verò, etſi eiectus, perpetuâ Votorum catenâ manet vinculatus; quare ille dimiſſus, ſibi acquirit non Domino, iſte Eiectus non ſibi congregat, ſed Monaſterio. Ad rationem pro iure Epiſcopi in repetendis acquiſitis ab Eiecto, tanquàm ſibi debitis virtute prælationis, quâ illi degenti extrà Clauſtra præerat loco Prælati Regularis, negatur aſſumptum ex ſuprà datis *quaſt.* 8. non enim ſtrictiori obligationis vinculo obedientiæ tenetur Eiectus ipſi Epiſcopo, quàm cæteri Clerici de eius Diœceſi, nec Epiſcopus illi præeſt, vt Prælatus Ordinis,

(73) *Sylu. V° Apoſtaſia qu. 9. num. 12. ex Raymundo Hoſtienſi, & ſumm. Confeſſ.*
(74) *Sanch. lib. 7. Decal. cap. 33. num. 26.*

dinis, ſed vt Diœceſanus in his, quæ de Clericorum honeſtate, per Sacros Canones ſunt ſancita. Quare, ſi quid roboris haberet argumentum, id maximè foret reſpectiuè ad Eiectum ab Ordine non exempto, verùm cùm Textus *Gregorij XIII.* iura ſpolij præſcribens, inter exemptum, & non exemptum non diſtinguat, ſed de vtriuſque bonis, ſi extrà Clauſtra decedant, pro Camera diſponat, ideò à ſupradictis non eſt recedendum.

145 Ad dicta de mente eorum, qui apud *Suarez* acquiſitorum ab Eiecto ad tempus, vbicunque decedat, hæredem ſtatuunt Monaſterium, à quo fuit expulſus; quòd ſi bona ſunt perpetuò expulſi, ea conuenire Cameræ decernunt, quæ ſententia cum diuidentibus intèr illegitimè, & legitimè Eiectum congruit, qui reſignatis bonis prioris Monaſterio, aut Ordini, acquiſita à poſteriori tradunt ſub lege ſpolij, dicimus, quòd cùm Conſtitutio *Vrbani Octaui* innouans Decretum *Gregorij Noni*, præcipientis annuam reductionem Eiecti, non diſtinguat intèr legitimè, vel illegitimè Eiectum, ad tempus, vel in perpetuum, ſed de omnibus indiſtinctè pronunciet, ſi tamen ſubſit ſpes euidens emendationis; ità *Gregorius XIII.* pro bonis omnium Apoſtatarum, ac Eiectorum legem ſpolij ponit, ſi extrà Clauſtra decedant.

146 Ad opinionem eorum, qui de bonis Eiectorum aſſerunt, ea nulli eſſe acquiſita, dicimus, illam minùs congruere rationi præ cæteris, ſuprà recenſitis, cùm pro illa à præfatis Doctoribus nullum adducatur fundamentum, ni forſan, ex eo quòd Eiectus in eorum mente non acquirat Monaſterio, quia ab eodem derelictus, nec ſibi, quia dominij incapax, inferant ergo nulli; hæc enim illatio ex ſuprà habitis, eſt vndequaque aberrans, & magis probatur, quia bona Eiectorum non habentur pro derelictis, ergo debent eſſe in alicuius dominio, alias eſſent primò occupantis; quare ab hac ſententia ipſimet Auctores, paulò poſt declinantes, incidunt in ſententiam *Nauarri*, concedendo, quòd poſſit dici, Eiectum acquirere Epiſcopo, atque illum ſuccedere in eius bona poſt mortem, quia incidit poſt expulſionem in Epiſcopi obedientiam, quam tamen poſitionem ſuprà reiecimus.

QVÆSTIO

Digitized by Google

QVÆSTIO XXIII.

An Eiectus poſſit venire contrà renunciationem bonorum, à ſe factam in Profeſſione.

SVMMARIVM.

147 *Quibus, & qualitèr poſſit fieri renunciatio à profitente.*

148 *Renunciatio abſoluta, facta intuitu Profeſſionis Parentibus, & Amicis non ingratis tenet contrà Eiectum.*

Huiuſmodi renunciatio non reſcindenda à translato ad Epiſcopatum.

Limitatio quotiès hæreditas fuit adita.

Decretum Sacræ Congregationis in tali materia.

149 *Argumenta contrà ſententiam Authoris.*

150 *Solutiones argumentorum oppoſitorum.*

Donans Amicis, occaſione Profeſſionis, non cenſetur donare intuitu illius.

Omnis donatio cenſetur inter viuos, quotiès non fit mentio mortis.

Donatio, non expreſſa conditione, adiudicatur abſoluta.

151 *Donatio conditionata conditione non extante, reddit donata in priſtinam libertatem,*

152 *Donatarij ingratitudo irritat donationem.*

153 *Cui acquirat Eiectus, dum repetit donata ingrato.*

154 *De validitate donationis, factæ Religioni, intuitu Profeſſionis, & eius irreuocabilitate, non obſtante ingratitudine Prælatorum.*

Petens reuocare donata, poteſt eodem iure donare.

Cui competat validare acta Religioſi ſubditi.

155 *Argumenta contrà irreuocabilitatem donationis, factæ Religioni.*

156 *Soluuntur adducta in oppoſitum.*

Habenti ius, pendens à conditione de futuro, non competit actio contrà poſſeſſorem.

157 *Quid? ſi donatio fuerit conditionata, proteſtando ſe donare ad propria alimenta.*

147 RESpondeo, quòd talis renuntiatio bonorum, vel eſt facta Parentibus, Amicis, vel ipſi Monaſterio, aut Ordini; Quòd ſi Religioni, vel fuit abſoluta, vel conditionata; ſi abſoluta, vel iuſtè, vel iuiuſtè fuit eiectus. Similitèr, ſi facta Conſanguineis, & Amicis, an talis donatio fuerit libera, vel conditionata; quòd ſi libera, an Donatarij fuerint ingrati, nec ne ipſi Renuncianti, ſeù Donanti bona ſua. De iſtis ergo omnibus videndum eſt in præſenti. Et primò de donatione, vel reſignatione bonorum factâ Parentibus, intuitu Profeſſionis, pro quâ ſit concluſio prima.

148 Renunciatio bonorum ſuorum facta Parentibus, vel Amicis à Nouitio intuitu Profeſſionis, ſi fuit abſoluta, nec illi extiterint ingrati, nequit reuocari ab illo, dùm Expulſus ab Ordine extrà Clauſtra vagatur; probatur hæc concluſio. Renunciatio, facta à Religioſo in Profeſſione, nequit reſcindi, dùm transfertur ad Epiſcopatum, quotiès bona illa ſint alteri acquiſita, ergo à fortiori non poterit talis renuntiatio reſcindi ab Eiecto, ſi bona illa, per donationem liberam, tranſierint in ius alienum. Antecedens patet ex *declaratione S. Congregationis ſub die 11 Ianuarij 1631.* in cauſa cuiuſdam Religioſi translati ad Epiſcopatum, & & tentantis recuperare renunciata in Profeſſione, cuius declarationis hæc

ſunt verba, prôvt refert *Barboſa* (75). *Patres cenſuerunt, dictum Oratorem recuperare ius ſuccedendi etiam in bonis, ob eo renuntiatis, dummodò non ſint alteri acquiſita*; Conſequentia probatur, non enim potioris conditionis eſt Eiectus, quòad obligationem Votorum, quàm ſit tranſlatus, nec minùs vinculis iuſtitiæ adſtrictus, quàm ille, ergo ſi talem renuntiationem reuocare nequit Epiſcopus, Textus *ex cap. Statutum* 18. *qu.* 1, quem præcedenti Quæſtione retulimus, multò minùs Eiectus, quem iura perſequuntur. Sic firmant *Nauarrus*, & alij (*a*).

149 Dices, renunciatio bonorum in Profeſſione fit intuitu vitæ regularis, ergo, ceſſantè causâ finali Religioſę vitæ, per eiectionem ceſſat & ipſa. Secundò, renuntiatio cenſetur facta rebus in eodem ſtatu permanentibus, ſicut & intelligitur omnis diſpoſitio, quapropter, cùm mutetur ſtatus rerum, dùm Religioſus eijcitur, eò quià tùnc recuperet proprium velle, & nolle, paritèr recuperabit & bona, quæ renunciauit. Tertiò, donans intuitu Profeſſionis cenſetur donare, causâ mortis, ingrediens enim Religionem reputatur à Textu ciuilitèr mortuus (76) quâ non ſecutâ, vel eo reſurgente, reuocatur donatio, ergo renunciatio facta, dùm quis per Profeſſionem moritur ſæculo, ſi iterùm per expulſionem illi traditur, reuocari poterit.

150 Ad primum reſpondeo, quòd in renuntiatione illa duo conſiderantur, ſcilicèt abdicatio à ſe bonorum temporalium, & reſignatio eorum huic, vel alteri perſonæ in particulari; ſtatus Religioſus eſt quidèm cauſa finalis abdicandi dominium rerum temporalium, quia Votum Paupertatis id exigit, ſed quòd talis renunciatio fiat in fauorem huius, vel alterius perſonæ, aliâ causâ diſtinctâ à causâ finali Religionis mouetur renuncians, puta, agnatione, amicitiâ, miſericordiâ, vndè non ceſſat per expulſionem motiuum renunciationis factæ in fauorem Conſanguineorum, & Amicorum, quare nec reuocari poterit rènunciatio. Ad ſecundum dico, quòd ſicut omnis donatio cenſetur intèr viuos, vbi nulla mentio fit mortis, vt tradit *Gloſſa*, communitèr recepta (77) ſi ergo donatio à moriente facta, præſumitur intèr viuos, eò quòd nulla mentio mortis facta ſit, ſimilitèr præſumitur donatio intèr viuos, & non causâ mortis ciuilis facta, quæ fit à Nouitio, volente Religioſum Inſtitutum capeſſere, quotiès non exprimitur, eam fieri causâ Profeſſionis, ac proindè firma manebit, quamuis Profeſſio non ſequatur, vt docent *Gloſ. final. Hoſtienſis, Morquechus, Ananias, Bertrandus* (78) dùm abſolutè docent, Nouitium exeuntem non recuperare donationem, niſi contemplatione ingreſſus donauerit; ergo à fortiori non recupebit renunciata, dùm Eiectus in renunciatione nullam fecit de eiectione, vel non eiectione mentionem, cenſebitur enim talis donatio abſoluta, & irreuocabilis, dùm nulla fuit conditio explicitè appoſita; & per hoc patet ad tertium argumentum in oppoſitum.

151 Dictum fuit irreuocabilitèr tenere renunciationem, ſi fuit abſoluta non conditionata, nàm quòd conditionatè donatur, conditione non extante, irrita euadit donatio; quarè ſi Nouitius donat pro ſolo tempore, quo à Monaſterio ălitur, cùm ceſſet donationis conditio, dùm expellitur, donatio cadit, & bona donata in priſtinam libertatem reducuntur.

152 Addi-

(75) *Barboſa lib.* 1. *de iure Eccleſ cap* 42. *num.* 242.
(*a*) *Nauar. in Aut. a S. Spir. Direct. Regul. tr.* 4. *diſp.* 3. *ſect.* 12. *num.* 494.
Belloſius V. Eiectus num. 7.
Lezana V. Eijcere num. 9.
(76) *L. Deo nobis. C. de Epiſcop., & Clericis,*

(77) *Gloſ. l. ſera.* 42. *in principio, verbo videre ff. de mort. cauſ. donat.*
(78) *Gloſ. final. in vltima ſolutione cap. quod à te de Cleric. coniugat.*
Hoſtien. cap. in præſentia num. 14. *ſeu & ſeu de prob.*
Morquech. de diuiſ. bonor. lib. 4. *c.* 5. *num.* 14.
Ananias dicto cap. quod à te num. 6.
Bertrand. conſ. 135, *num.* 1. *volum.* 1. *in priori parte*

152 Addita quoque fuit conditio, dummodò Donatarij, ingratitudinis maculâ non ſint notati; nàm, licèt renunciatio obtineat effectum, reuocari tamen poteſt, quotiès ad id Donatarij ingratitudo oſtium aperit, vt habetur ex *l. vltim. C. de reuocandis donationibus*. Hinc ſi Donatarius egere viderit Donantem, nec illi ſubueniat, ſaltèm ex fructibus donatorum, vt ingratus meritò ſpoliatur donatis.

153 Sed dubitatur, cui nam reuocata acquirit Eiectus, ſi illa repetit ab ingrato, ſi ea recuperet, quia non fuit impleta conditio.: Reſpondetur iuxtà dicta in ſuperiori Quæſtione, quòd cùm ſibi illa nequeat acquirere, illa acquirit, quantùm ad dominium, Monaſterio, vel Cameræ, pròvt decedet vel reuerſus, vel in ſtatu eiectionis, ſibi verò quantùm ad vſum,& adminiſtrationem.

154 Concluſio ſecunda. Donatio abſoluta intuitu profeſſionis facta Religioni, non obſtante ingratitudine, aut iniuſta Eiectione irreuocabilitèr tenet, ſecùs ſi conditionata. Quod donatio abſoluta facta Ordini vigeat poſt Expulſionem donantis, iiſdem firmatur rationibus; quibus prima concluſio de reuunciatione Conſanguineis facta, quòd firma conſiſtat vrgente ingratitudine, & iniqua Eiectione probatur. Donatio illa præſumitur facta Ordini ad ſuſtentationem Eccleſiæ, Monaſterij, & Seruorum Dei, qui nequit eſſe ingratus, ergo cum non cenſeatur facta intuitu Perſonarum, ob ingratitudinem Prælati, vel Capituli reuocari non poterit. Deindè Reuocatio validè non fit, niſi in Reuocante adſit tale ius, & qui poteſt reuocare donationem,poteſt de donatis diſponere; ſed Religioſus per profeſſionem quocunque iure ſuprà res temporales, ſpoliatur, ità quod nil ſibi poſſit acquirere, ſed neque diſponere niſi de conſenſu Monaſterij, ad quod ſpectat acta per ſubditum validare, ergo licet Eiectus renunciationem ingratis Conſanguineis factam reuocare poſſit, agendo ex iure Conuentus, quamuis ab eo Expulſus, non tamen Conuentui donata repetere poterit titulo ingratitudinis, cum nullum ius in eum collimet, quo ſuffultus ea poſſit reuocare.

155 Dices, estò Expulſus agere nequeat nomine proprio, aut Conuentus, agere tamen poterit nomine Sedis Apoſtolicæ, cui reuocata poteſt acquirere. Deindè Ius ciuile, etiam pœnale habet locum, etiam in iure canonico, vbi ius canonicum non diſponit oppoſitum, vt aduertit *Naldus* (79) cùm ergo in hac parte ius canonicum, nec in genere, nec in ſpecie prohibeat donationem factam à Nouitio, reuocari titulo ingratitudinis habebit locum lex ciuilis. Tertiò contrà principale Quæſtionis. Acceſſorium ſequitur naturam principalis, vt habetur ex *Textu* (80) ſed quando eo modo fuit facta donatio, animus non fuit donandi principalitèr,ſed acceſſoriè ad traditionem Perſonæ alendæ cum cæteris eiuſdem Ordinis, ſed traditio perſonæ non ſubſiſtit, ergo nec donatio bonorum.

156 Ad primum, negatur Eiectum agere, poſſe nomine Sedis Apoſtolicæ ad recuperationem donatorum, nàm, licèt illa ſit Domina omnium iurium, quæ competunt Ordini, proximè tamen bona donata fuerunt acquiſita Monaſterio, & non niſi remotè ipſi Sedi, cuius ius proximum pendet à conditione de futuro, dato ſcilicet, quòd Eiectus donans decebat extra Clauſtra; ſed habenti ius pendens à conditione de futuro, non competit actio contrà poſſeſſorem, niſi purificatâ conditione, ergo Sedes Apoſtolica nequè per ſe, nequè per Eiectum virtute ſpolij, reuocare poterit renunciationem; aliter, qui ſucceſſurus eſt in hæreditate Conſanguinei, ex hypotheſi

(79) *Nald. verb. ius num. 2.*
(80) *Regul. Acceſſorium de Regul. iuris in 6.*

theſi, quòd decedat ab inteſtato, in vita illius hæreditatem ad ſe conditionatè aduenturam poſſet vindicare. Ad ſecundum non prohibetur Eiectus, quòd agat ad recuperationem donatorum, ſi donatarij inſtet ingratitudo, quotiès reſpectu illius intentare poſſet actionem reuocatiuam; hanc autem actionem habere nequit contrà Ordinem, in quem omnia iura Eiecti tranſierunt, ſed tantùm reſpectu aliorum, agendo tamen nomine Conuentus. Ad tertium, dictum eſt ſuprà, quòd vbi conditio non exprimitur, donatio cenſetur eſſe abſoluta.

157 Quæres, dato quòd donatio fuerit conditionata, puta proteſtando ſe donare ad propria alimenta, vel ſub alia conditione, cui nam competit actio contrà Ordinem, ſi alimenta neget Eiecto, ſi renunciatio ex defectu conditionis decidat? Reſpondetur, quòd obligatio de præſtandis alimentis, ſi non exprimitur pro tempore Eiectionis, ſemper enim cenſetur ſub tacita conditione, quòd Religiosè viuat, in caſu ergo contradictionis pro alimentis inſtare poterit apud Iudicem competentem, cuius erit donatis ſpoliare, ſi Ordinem repererit delinquentem; quòd ſi donatio ſe ipſa ruit ex defectu conditionis appoſitæ, ruit in fauorem eorum, quibus de iure, iis ſcilicèt, ad quos, ſe motâ donatione, donantis bona prouenniſſent, horum enim eſt inſtare pro recuperatione, eò quia tunc bona redeant in priſtinum.

QVÆSTIO XXIV.

An Eiectus poſſit donare acquiſita, ac de illis pro beneplacito diſponere.

SVMMARIVM.

158 *Quæſtio non eſt de donatione, quæ fit cauſa mortis, ſed de donatione libera congruæ quantitatis.*

159 *Qualiter teneat donatio de fructibus beneficij.*

Ad donationem non requiritur dominium, ſed ſat eſt adminiſtratio, & vſus facti.

Epiſcopus qualiter tenetur ad eleemoſynas ex fructibus beneficij.

Quas donationes facere poſſit Eiectus.

160 *De quibus poſſit donare.*

161 *Prohibitio de largitione munerum, an extendatur ad Eiectos.*

162 *Qualiter immobilia, & pretioſa mobilia nequeant alienari.*

An idem ſit ſermo de immobilibus, legatis Eiecto, ac de acquiſitis ab illo quantùm ad prohibitionem donationis talium bonorum.

163 *Qualiter prohibitio extendatur ad donationes faciendas de illis poſteriori Ordini; ſi illum ingreditur Eiectus.*

158 QVæſtio non eſt de donatione, quæ fit causâ mortis, quæ cum Teſtamento confunditur, nàm de hac infrà tradetur, dùm de teſtamento Eiecti erit ſermo, nequè de modicis donationibus, quæ nequè degentibus in Clauſtris ſub paterna Superiorum prouidentia negantur, quoties illorum conſenſus accedat, vt tradit *Sanchez* (81), ſed de donatione congruæ quantitatis. Et quia acquiſita ab Eiecto, in duplici ſunt differentia alia enim poſſunt eſſe fructus beneficij, dato quòd ad illud, diſpenſatione Apoſtolicâ, eſſet aſſumptus, alia fructus

(81) *Sanch. lib. 7. cap. 3. num. 5. in Decal.*

fructus induſtriæ perſonæ, ideò ſit prima concluſio.

159 Eiectus, ſi de fructibus beneficij in vita faciat donationes, tenet donatio, dummodò non ſit de ijs, quæ immediatè acquiruntur Eccleſiæ, ſed manent ſub poteſtate beneficiati, etſi Regularis, vt ea, cui voluerit donare, poſſit, quamuis ſi de eis non diſpoſuerit viuens, ea donando, vel alienando, poſt eius mortem remaneant vel Eccleſiæ, vel inter ſpolia numerentur. Ità *Paſſerinus* (82), probatur autem concluſio. Ad validitatem donationis non eſt de neceſſitate dominium, ſed ſufficit adminiſtratio bonorum, ſimplex vſus facti, vt habet *Sanchez* (83) ſed huiuſmodi adminiſtratio manet apud Eiectum reſpectiuè ad fructus beneficij (dato, quòd ad illud ſit promotus) ergo de huiuſmodi fructibus congruas poteſt facere donationes. Confirmatur, quia Epiſcopus Regularis puram adminiſtrationem Eccleſiaſticorum prouentuum habens, eò quia à Votis Regularibus non abſolutus, non ſolùm poteſt, ſed & tenetur ex iuribus, adductis à *Nauarro*, & *D. Thoma* (84) de prouentibus ſuis facere eleemoſynam, ergo, licèt in Eiecto promoto ſola adminiſtratio fructuum beneficij conſiſtat, de illis poterit facere donationes proprio Ordini, vel alijs. Ità *Molina* (85).

160 Concluſio ſecunda. Eiectus de fructibus propriæ induſtriæ conuenientes facere poteſt donationes, ſecùs de acquiſitis ex illicita negotiatione. Prima pars patet ex dictis ſuperiùs, idque argumento à fortiori. Addit *Belletus* (86) quòd non poteſt facere magnas expenſas, & donationes; ſed dicendum eſt, quòd quantum ſit ex Voto Paupertatis, Eiectus non prohibetur ab illis alienationibus, quæ à Religioſo fieri poſſunt de licentia Superioris, eo Voto non violato, quia omnem hanc licentiam habet, ex quo habet bonorum adminiſtrationem. Secunda probatur, quia acquiſita ex illicita negotiatione ſunt bona ſpectantia ad Cameram Apoſtolicam, etiam in vita Religioſi degentis extrà Clauſtra, & qui ea extrà Clauſtra acquiſiuit, vt habet *Nauarrus*, cum *Sanchez*, *Portello*, *Rodriquez*, *Paſqualigo*, & *Donato* (87) ergo de illis nequit largiendo diſponere; nàm de non ſuo nec fas eſt donare ad eleemoſynam.

161 Dices ex Conſtitutione *Clementis VIII.* donationes interdicuntur vtriuſque ſexus Religioſis perſonis, ſiuè fiant de bonis Monaſterij, ſiuè de alijs ſibi prouenientibus, ergo à fortiori interdicuntur Eiectis, eò quia potioris conditionis eſſe nequeant, quàm intrà Clauſtra degentes. Reſpondetur, ſub Conſtitutione illa non cadere Eiectos, eò quia illorum donatio Conſtitutionis motiuo non conferat, quæ ideò fuit edita, vt Pontifex ſe declarat, ad frenandas donationes, ad ruinam Monaſteriorum introductas. Eiectus enim cùm non ſit de bonis Monaſterij enutritus, ſed membrum à Monaſterio proiectum, & ſuę prouidentię relictum ſuis donationibus Monaſterio non obeſt, nec illi prodeſt non donando, eò quia in ſtatu eiectionis, quà Eiectus illi non acquirat, ſed Cameræ Apoſtolicæ, eſtò per accidens fiat, vt Monaſterio acquirat, dùm ad Clauſtra reuerſus, ſecum ferens acquiſita recipienti applicat.

162 Quæres, an id, quod dictum eſt de donationibus congruis, locum habeat quoque, vbi agitur de donatione rerum pretioſarum, ac immobilium, Et

(82) *Paſſer. tom. 3. qu. 189. art. 8. num. 532.*
(83) *Sanch. lib. 6. Decal. cap. 6. num. 20.*
(84) *Nauar. tom. 2. quaſt. 1. de reddit. Monet. 21. & 43. num. 3.*
D. Thom. 2. 2. quaſt. 87. art. 3. ad 1. & quaſt. 185. art. 5. ad finem.
(85) *Molina tract. 2. de iuſt. diſp. 276. & diſp. 520.*
(86) *Bellet. de penu Cleric. §. 35. num. 21.*

(87) *Nauarr. Comm. de ſpol. §. 7. num. 4. & 5.*
Sanch. lib. 7. decal. cap. 23. num. 9.
Portel. V. Apoſtaſia num. 7. & 8.
Rodriq. in compend. reſol. 81.
Leo in theſ. tr. Eccl. par. 3. cap. 3.
Paſqual. deciſ. 27.
Donat. p. 2. tract. 6 qu. 23. num. 14. & 17. & 19.

Et reſpondetur negatiuè, nàm bona immobilia alienare non poteſt Eiectus, ſicut nec immobilia pretioſa; & hoc nè dum, quia hæc ſunt bona Eccleſiaſtica prohibita alienari ſinè licentiâ Sedis Apoſtolicæ, ſed etiam ratione dominij, quod Eiectus non habet, vt aduertit *Paſqualigus* ad *Franch. num.* 994. Ratio eſt, quia, cùm nequeat illa ſibi acquirere, cùm ſit dominij incapax, illa acquirit vel Cameræ Apoſtolicæ, ſi decedat extrà Clauſtra, vel Religioni, ſi redibit; & vtramque credere poteſt rationabilitèr inuitam; non enim cenſeri debet vel Religionem, vel Cameram ea habere pro derelictis, vel tacitè conſentiat alienationi, niſi pro quanto neceſſitas vrgeat Eiectum, quæ quidèm non modica, ſed grauis eſſe debet. Quod libera bonorum adminiſtratio, quæ traditur Eiecto quoàd acquiſita, non extendatur ad mobilia, vel immobilia, quæ Eiecto ex teſtamento, ſeù hæreditate ab inteſtato, aut legato proueniunt, in tantum, quòd Eiectus illa adire, nec poſſidere queat, nulli eſt dubium, ea enim pleno iure immediatè Religioni, in quam Eiectus omnia ſua iura tranſtulit, proueniunt. Quòd etiam acquiſita extrà Religionem ex induſtria perſonæ, ac proprio labore, ſi ſint bona immobilia, aut pretioſa mobilia, illa nequeat abſque beneplacito Sedis Apoſtolicæ alienare ſatis conſtat, qui quidèm conſenſus non tacitus, ſed expreſſus eſſe debet, vt habetur ex *cap. 1. de his, quæ ſiunt a Prælatis*; quare ſi illa alienat, nullitèr agit; vt habet *Paſſerinus* (88) veriſimile eſt, quòd id faciat iniuſtè, & contrà Religionis voluntatem, quæ ſub conditione, quòd Eiectus redeat, ſicut ſi emendatus poteſt cogi redire, eſt illorum Domina.

163 Quæres ſecundò, an id, quod dicitur de donatione immobilium, ac mobilium rerum pretioſarum reſpectu exterorum, id teneat quoque reſpectiuè ad Religionem, ſi quam ingreditur; & reſpondetur affirmatiuè, nàm hæc priori Ordini debentur, cui fuerunt acquiſita ità *Paſſerinus* loco cit. nec obeſt dicere, quod ea fuerint Cameræ Apoſtolicæ acquiſita, nàm id verum eſt conditionatè, dato quòd decedat extrà Clauſtra, cùm ergo tranſiens ad aliam Religionem ad Clauſtra, eſtò non priora reuertatur, locum non habet ſpolij diſpoſitio, ſed Religionis dominium ad ſibi copulandam adminiſtrationem bonorum, qua profeſſus in alia Religione ſpoliatur.

(88) *Paſſer. tom. 3. qu. 189. ar. 8. num. 612.*

QVÆSTIO

QVÆSTIO XXV.

An ſi Expulſus in illicita expendat, peccet contrà Votum, & debeant reſtitui.

SVMMARIVM.

164 *De iure Eiecti, ſeù potiùs vſu licito acquiſitorum, dùm illa ad vſus pios expendit.*

165 *Opinio tenentium Eiectum peccare contrà Votum, & recipientes teneri ad reſtitutionem, dùm in illicita expendit acquiſita.*

Adducuntur argumenta pro tali opinione.

166 *Opinio oppoſita cum ſuis rationibus producitur.*

Qualiter competat Eiectis adminiſtratio bonorum, à ſe acquiſitorum.

167 *Reſponſiones ad argumenta oppoſita.*

A quo proueniat in Eiectum adminiſtratio acquiſitorum.

Quomodo ſtet, quòd Eiectus abutatur facultate adminiſtrationis, ſibi tradita ad licita, nec contrà paupertatis obligationem peccet.

Abutitur facultate deferendi arma ad ſui tutelam, qui occidit ex dolo, nec tamen peccat contrà edictum de delatione armorum.

Quorum alienationem Camera neget Eiecto.

Facultas tradita Epiſcopis Sacularibus circà diſpoſitionem redditnum, aquè extenditur ad Epiſcopos Regulares.

Eiectorum facultas circà donationes inter viuos, ſed non pro teſtamento.

Eiectus in illicita expendens non tenetur reddere, nec recipiens reſtituere.

168 *Qualiter turpiter promittens poteſt Eiectus promiſſa turpiter honeſtè reddere.*

164 DUO hic quæruntur. Primum, an Eiectus, contrà Votum Paupertatis peccet, ſi in illicita expendat. Alterum, an recepta turpitèr ab Eiecto, ſint obnoxia reſtitutioni. Quantùm ad primum pro certo habetur, quòd, licèt Expulſus non maneat liber à Voto Paupertatis, ratione cuius ius nullum in temporalia poteſt habere, etſi ab eodem acquiſita, habet tamen illorum adminiſtrationem, vt poſſit illis vti, & etiam donare, vt dictum eſt. In quo tamen vnum eſt certum, & aliud dubium. Certum eſt enim, quòd poteſt Eiectus bonis, à ſe acquiſitis, vti ad vſus neceſſarios, & pios, qui ſunt actus virtutis, & tales, vt inquit *Paſſerinus* (89) quod ad eos facultatem legitimam, ac iuſtam à ſuo Superiore haberet, ſi illam peteret.

Dubium ergo eſt, an poſſit vti talibus bonis ad vſus illicitos, & ſuperfluos; & cùm iam certum ſit, vſum bonorum ad finem illicitum non carere culpâ, dubitatur, an ſit in Eiecto ſpeciale peccatum ſacrilegij contrà Votum Paupertatis, aut contrà iuſtitiam, debitam Religioni, & conſequentèr, an recipientes ab Eiecto teneantur ad reſtitutionem.

165 Affirmat *Fauſtus* cum *Donato, Paſqualigo ad Franch. Lezana,* & *Toxeda* (90) & probatur primò, quia libera, & vniuerſalis adminiſtratio ad omnem vſum pugnat cum Voto Paupertatis, cùm ex ea inferant dominium Juriſperiti (91) quotiès eâ facultate quis

(89) *Paſſer. tom. 3. qu. 189. art. 8. num. 605.*
(90) *Fauſt. lib. 6. quaſt. 222. in edit. noua.*
Donat. in prax. p. 2 tr. 8. qu. 50.
Paſqual. num. 1002. & ſeq.
Lezan. tom. 1. cap. 13. num. 14.
Toxed. tom. 1. mor lib. 2. tract. 1. controu. 10. n. 17.
(91) *Inſtitut. de rerum diuiſ. & tit. de vſu, & vſufruct.*

quis poteſt vti abſque alterius iniuria. Secundò Eiectus nequit à ſe acquiſita conſumere, niſi de licentia, ſaltem interpretata Superioris, licèt illa ſibi ſit generalitèr tradita, quando ſuit propriæ prouidentiæ relictus, ſed ea ad vſus illicitos nequit extendi, ergo ſic expendens contrà Paupertatis Votum delinquit. Tertiò, quia, licèt Religio de bonis Eiectorum non ſe intromittat, non ideò benè infertur dominium ſuper illa in Eiecto, nàm à diuerſis non eſt illatio. Quartò, acquiſita ab Eiecto, acquiruntur Cameræ Apoſtolicæ, cuius iuri nequit Eiectus præiudicare. Quintò, Religioſus translatus ad dignitatem, & beneficium prodigè, & ſuperuacaneè conſumens tenetur reſtituere Eccleſiæ, cui acquirit, niſi fortè Eccleſia ad tollendos ſcrupolos ea remittat, ità *Valent* (92) ergo & Eiectus, cui ſola competit bonorum acquiſitorum adminiſtratio, ſicut & de tianslatis dicitur quòad fructus beneficij, peccabit contrà Paupertatis Votū in illicita expendendo acquiſita, cogeturq; vel is, vel accipiens reſtituere.

Quòd autem hi, qui à ſic dante recipiunt, ad reſtitutionem teneantur, id tanquàm correlatiuum præfatæ poſitionis inferunt Doctores, vt videre eſt apud *Molinam*, & *Leſſium* (93) ratio eſt, quia accepta à non habente ius ad dandum, ſunt obnoxia reſtitutioni, non minùs ac accepta à filiofamilias.

166 Verùm hos Eiectos expendendo in vſus illicitos, & ſuperfluos non peccare contrà Votum Paupertatis, & recipientes ab eis non teneri ad reſtitutionem tenent *Sanchez*, *Diana*, *Sanctarellus*, & *Bonacina*, quibus adhæret *Paſſerinus* (94) & probatur, quia tota commoditas vſus, & diſpoſitio illorum bonorum, interim dùm viuunt, proindè ad ipſos ſpectat, ac ſi Religioſi non eſſent, cùm careant Superiore, cui in ea parte pareant, & cuius dictum, & voluntatem ſequi teneantur, ſed quòad acquiſitionem, adminiſtrationem, ac alienationem eorum bonorum ſe habent, ac ſi dominium illorum haberent, ac ſui iuris eſſent. Hoc confirmatur ex eo, quòd Monaſterium nullam curam habet de bonis Eiectorum, nec pænitùs ſe ingerit in illorum adminiſtratione; Nec obſtat, quòd degentes intrà Clauſtra hàc facultate careant, nàm non ſunt ità propriæ prouidentiæ relicti, ſicut iſti, nec in hoc eſt potior Eiectorum conditio, quinimmò hæc eſt non modica Eiectorum pœna, cogi ad alimenta ſibi ex labore, & induſtriâ procuranda. Cùm ergo Eiectus non habeat Superiorem, à quo dirigatur, nàm Epiſcopus nequit eſſe illi loco Prælati, nec per conſequens illorum bonorum dominus, eò quia illi non vouerit obedientiam, ideò habet bonorum, quæ acquirit vſum ſacti, ac ſi eſſet eorum dominus, vndè expendendo in vſus illicitos, non peccat contrà Votum Paupertatis, nec qui ab eo recipit, eſt reſtitutioni obnoxius.

167 Quarè ad argumenta in oppoſitum. Ad primum negatur ex *Paſſerino loco cit.* aſſumptum, non enim libera, & vniuerſalis adminiſtratio bonorum arguit dominium, pugnans cum Paupertatis Voto, quotiès talis adminiſtratio eſt ab alio conceſſa, & ab eodem reuocabilis. Dominium enim dicit ius vtendi independentèr à quocunque alio; adminiſtratio verò bonorum, quam habet Eiectus, eſt ſibi conceſſa à Religione, ſi ea ſit dominij capax, vel à Summo Pontifice, & ab ea vel illo reuocabilis, cùm poſſit Eiectus cogi ad Clauſtrum. Ad ſecundum dico, quòd falſo innititur fundamento ſcilicèt, quòd vſus rerum temporalium ad turpia inuoluat neceſſariò peccatum contrà Paupertatis Votum, niſi Religio det licentiam vtendi

ad

(92) *Valent. 2. 2. diſp. 10. qu. 3. punct. 8. col. 3.*

(93) *Mol. lib. 2. de iuſt. diſp. 276. col. 3.*
Leſſ. lib. 2. de iuſt. cap. 4. dub. 5. num. 29.

(94) *Sanch. lib. 6. Decal. cap. 6. num. 13.*
Diana par. 7. tr. 12. reſ. 5.
Sanctarell. de Apoſt. cap. 6. dub. 2. num. 11.
Salas tr. 5. de luda dub. 28. num. 5.
Bonac. de Clauſ. qu. 2. par. 12. §. 3. num. 2.
Paſſer. loco cit. num. 606.

ad illum finem, quæ tamen facultas nunquàm abſque concedentis culpa poteſt ſupponi; etenim re verâ ſtat, quòd à Religione obtineat Eiectus liberam adminiſtrationem acquiſitorum, quæ quidem facultas valida, ac innocens ex parte cōcedentis, Eiectus verò peccet, qui ea abutitur, non quia ſinè licentia agat, ſed quia facultate, datâ ad finem licitum, vtitur ad culpam, Exemplum damus in Principe, qui in lege prohibitiua delationis armorum dans alicui facultatiua diſpenſatione ius illis vtendi, nunquàm ſupponit ad innocentis offenſam, ſed ad ſui tutelam, quòd ſi facultate obtentâ, quis vtitur ad necem innoxij, mulctandus, quidèm venit pro qualitate occiſionis, non pro vſu armorum, quia, etſi facultas data ſit ad finem honeſtum, & per hoc culpa careat Princeps; qui tamen ea abutitur, peccat in legem Dei prohibentem occiſionem, non autem in Principis edictum. Non abſimili Eiectus diſpenſatus in Voto Paupertatis, quantùm ad adminiſtrationem bonorum ſibi prouenientium, vel acquiſitorum, ſi facultate traditâ ad ſui ſuſtentationem, abutatur ad turpia, reus quidèm erit pro culpa incontinentiæ, non tamen Voti Paupertatis transgreſſor, ſicut foret, qui de Clauſtro non nactus rerum temporalium adminiſtrationem, nàm is vtraque culpa non vacaret. Ad tertium, dicimus vtique non inferri dominium in Eiecto ſuper ab eo acquiſita, ex quo Religio in illius bonis non ſe intromittit, Sed quòd obtineat illorum adminiſtrationem, hæcque ſufficit, vt illa queat pro beneplacito vti conſumendo, vel expendendo, vel alienando acquiſita. Ad quartum, reſpondetur, quòd ius Cameræ eſt, vt ſuccedat veluti decedenti ab inteſtato in his, quæ poſt ſe relinquit Eiectus, dato, quòd extrà Clauſtra moriatur. Nec Camera vetat Eiecto alienare bona, per eum acquiſita, aliquibus demptis, de quibus ſuprà. Ad vltimum, negatur aſſumptum, nàm Epiſcopus Religioſus, eſtò non ſoluatur Voto Paupertatis, quòad dominium acquirendum; ſoluitur tamen aliqua ex parte, vt habet *Azorius (95)* ſiquidem fructibus, ſibi obuenientibus, vti poteſt, vt vult, quod eſt intelligendum, quod attinet ad vinculum reſtitutionis non incurrendum. Quinimmò tanquàm certiſſimum deducit *Sanchez* ex *Cardinale, Nauarro, Emanuele Sà*, ac *Roderico (96)* nempè Religioſum, translatum ad Epiſcopatum tàm amplè, poſſe diſponere inter viuos de ſui beneficij, & Epiſcopatus redditibus, quàm amplè poteſt licitè Epiſcopus, aut Beneficiarius Sæcularis diſponere; Sic firmant quoque *Leonardus*, *Rota Romana*, *Viualdus*, *Gemoninus*, *Cardinalis*, *Molina*, & *Graſſis (97)*; dixi inter viuos, quin id poteſt per donationem, aut contractum irreuocabilem inter viuos diſponere, non verò per teſtamentum, vt erit poſt hæc dicendum; quapropter concludunt *Molina*, & *Leonard. loco cit*, Eiectum non teneri reſtituere, quæ in illicitis, & ſuperfluis expendit, nec quoque teneri accipientes ab illo, ſimilemque rationem in eo procedere, ac in translato ad beneficium.

168 Quod autem attinet ad reſtitutionem, quam diximus non cogere accipientem ab Eiecto turpitèr dante, adnotandum venit, quòd licèt obligare ſe ex turpi cauſa ad aliquid dandum, ſit malum, & illicitum, quotiès autem turpe opus eſt præſtitum, quòd turpitèr promiſit, honeſtè poteſt reddere; ſic *loco cit. n. 614.* firmat *Paſſerinus.*

Z QVÆSTIO

(95) *Azor. lib 12. Inſtit. Moral. cap. 7. qu. 2.*
(96) *Sanch lib 6 Decal cap 6 num 14.*
Card Clement verſ ſed & talet notab. 1. de vit. & honeſt Cler
Nauarr. in lib de redditibus Eccl. in 1. edit. qu 1. mo. 81. in edit. qu. 1. monit. 3. n 2. & monit. 33. n. 1. lib. conſil 3. tit. de Regul in 1. edit. conſil. 70. n. 4.
Sa verb. Relig. num. 46.
Roderic. qq. Regul tom. 2. qu 8. art. 8.
(97) *Leonard. lib. 2. de iuſt cap. 4. dub. 5. num. 29. & cap. 41 dub. 11 num. 86.*
Rota in nouiſ deciſ 216. num. 13. par. 2.
Viuald. candelab Sacram par. 3. cap. 14. num. 85.
Cardinal. §. Regularia beneficio. num. 47.
Molin. tom 2. de iuſt. diſp. 276. col. 3. verſ. Religioſus in Conu
Graſſis. 1. par. Deciſion lib. 3. cap 5 num. 43.

QVÆSTIO XXVI.

An Conuentus, dùm reuocat, teneatur ad debita Eiecti.

SVMMARIVM.

169 *Diſcrimina pro diuerſitate expulſionis, redditur Expulſi, vel repulſa.*

Qualiter poſſit repetere à Monaſterio, qui aluit Eiectum.

Ad quæ debita iniuſtè Eiecti teneatur Religio, dùm reuocat.

170 *Sententia affirmans, Religionem reuocantem teneri etiam ad debita pro ſuſtentatione legitimè pulſi, adducitur cum ſuis fundamentis.*

171 *Refellitur præfata opinio, & adducitur ratio oppoſita.*

172 *Diluuntur argumenta in contrarium.*

Damnum proximi per accidens permittitur, quià temporale, vt fiat ſatis ſaluti ſpirituali Eiecti.

Sat, quòd aliquis acquirat alicui, qui tamen ad onera non teneatur.

Bona fides non ſuffragat, quotiès res præſtita eſt in ruinam proximi.

Non tenetur Pater ad alimenta filij fugitiui.

173 *Monaſterium commodum conſecutum ex debitis Eiecti, qualitèr teneatur ad compenſandum Creditoribus.*

169 RESpondeo, quòd Eiectus vel eſt iniuſtè à Religione pulſus, vel legitimè eiectus, ſed indebitè poſt emendationem repulſus; vel legitimè pulſus, nec vnquàm anteà reſipiſcens, tandém emendatus, vel redit, aut redire cogitur. Quæritur ergo, an Religio ad debita iſtorum, dùm eos ad Clauſtra reuocat, teneatur; & primò, quòd teneatur ad debita indebitè pulſi, ſi ea contraxit, ad ſe alendum tempore eiectionis ſuæ, nulli dubium eſt, vt patet per ea, quæ diximus *quæſt. 4. huius 3. Part.* quapropter qui eum aluit, poteſt à Monaſterio repetere, vt ibi diximus, niſi animo donandi dediſſet, idem quoque pari ratione dicendum eſt de debitis, contractis poſt repulſionem ab eo, qui emendatus acceſſerat, vt reciperetur, fuitque indebitè repulſus; nàm de vtroque par ratio militat, quia, vt arguit *Paſſerinus* (a) ex eo tempore, quo Eiectus deferens teſtimonium ſufficiens ſpei euidentis ſuæ emendationis, petit recipi, & non recipitur, iàm manet iniuſtè eiectus, & poteſt petere alimenta à Religione ab eo tempore, ex quo eſt iniuſtè reiectus. Dixi, ſi ea debita ad ſe aliendum contraxit, nàm ſi turpitèr promittendo, vel dando ad malum finem, obligationem contraxit, eam extinguere, Religio non tenetur, nàm, licèt ex contractu, inito in Profeſſione, fouere, alere, ac ſuſtentare teneatur profitentem, non tamen illi dare ſtipendia ad affectandas turpitudines; quare qui ad victum dedit, cùm dederit id, quod præſtare tenebatur Religio, repetere poterit, non ſic qui ad vitia infectanda, & eo maximè, cùm ità agendo emendationem Expulſi protraxerit,

170 De eo autem, qui legitimè pulſus, debita pro ſuſtentatione contraxit, aliquorum opinio eſt apud *Sanchez* (98), ad ea teneri Religionem, reuocantem Eiectum, tùm quià eſt in cauſa, cur Expulſus, nequeat reddere, tùm quia ſi Monachus plurima acquiſiuiſſet, ea fuiſſent Monaſterio applicanda, cum ergo ſentiat commodum

(a) *Paſſer. tom. 3. qu. 189. art. 8. num. 617.*

(98) *Sanch. lib. 6. Decal. num. 21. cap. 9. qu. 2.*

modum ab Eiecto reuertente cum acquiſitis, debet iuxtà *Regulam Iuris in 6.* vt ſit par ratio, etiam incommodum eius, qui cum debitis redit. Tùm denique, quià videtur Monaſterium teneri ad id, quod vtiliter eius negotium geſtum ſit, alendo eius Religioſum, nè famè periret, & Monaſterium factum ſit ditius, dùm intrà Monaſterium tantumdem conſumpſiſſet, ſi non fuiſſet Eiectus,

171 Verùm, oppoſitum eſt abſolutè tenendum, non teneri, in quam ad debita Eiecti, ſiuè ſpontè reuertentis, ſiuè coacti ad regreſſum; ratio eſt, quam ſæpè tetigimus, quia ex quo Religio illum legitimè eijcit, priuat omni prouidentia, ac propriæ induſtriæ committit, quare, qui illi mutuat, non habenti, vndè reddere poſſit, mutuat, ſuæ enim negligentiæ fructus percipit, ſi preſtita perdit, Monaſterium enim pro Eiectis non fide iubet; nec proindè ſuo iure priuari debet, quo pollet ad reuocandos Eiectos ſuos, quotiès ſpes emendationis ſubeſt, quià exindè damnū mutuanti inferat; nàm damnum temporale proximi damno ſpirituali Eiecti ſui cauere non debet.

172 Quare ad argumenta in oppoſitum reſpondetur, ad primum, quòd Monaſterium, reuocando Eiectum, non intendit damnum proximi, ſed ſalutem Eiecti ſui, licèt per accidens permittat malum aliquod temporale ſequi, vt ſaluti Religioſi fiat ſatis, qui obligatione Decreti Pontificis ad Clauſtra compellitur. Ad ſecundum deficit Regula in illis, qui ità alteriùs poteſtati ſubiecti ſunt, vt rei acquiſitæ dominium non comparent, vt ſeruus, quiquid quid acquirit, domino acquirit, qui tamen damna, per ſeruum illata, in ipſius vtilitatem non conuerſa, non tenetur reſarcire. Ad tertium dicitur, quòd in tantum Monaſterium tenetur ad alimenta Monachi, in quantum Monachus illi ſeruit, & acquirit, vt habet *Surdus* cum *Paulo* (99) ſed Eiectus ſua culpa non ſeruit, ergo Monaſterium non tenetur eum alere, quamdiù durat in eo ſtatus expulſionis; quòd ſi Conuentus eum alere non tenetur, eius negotium geſtum non eſt alendo Eiectum, nec exindè factum eſt ditius. Quòd, ſi tantumdèm de Monaſterij bonis conſumpſiſſet Eiectus, ni fuiſſet pulſus, vtique, & Monaſterio pro alimentis, in regulari diſciplina perſiſtendo, miniſtraſſet. Nec bona fides ſubminiſtranti alimenta Eiecto ſuffragat, cùm ea potiùs fuerit in damnum ſpirituale Eiecti, & ipſius Monaſterij detrimentum, illis enim non miniſtratis, Religiòſus ille neceſſarijs ſibi deficientibus, vexatione dante intellectum, ad ſaniorem mentem rediret, & ad priſtinam Religionem ſe reciperet. Deindè, ſicut Pater non tenetur alere filium, ſuâ culpâ, à Patris conſortio recedentem, vt optimè *Pinellus*, *Suarez*, & *Surdus* (100) nec Uxor, culpâ ſuâ, à Viro diuertens, expenſas interim factas repetere poteſt, vt cum *Gloſſa* tenet *Lupus* (1) nec Religio tenebitur ad alimenta Religioſo, ex culpa ſua de Clauſtris proiecto.

173 Verum eſt autem, quòd ſi ex contractu, inito cum Eiecto, commodum aliquod reportauit Monaſterium, ad id pro rata compenſare debet Monaſterium ei, qui ex hoc damnum patitur, ſicut, ſi Eiectus aliqua acquiſiuit, ex ijs primò facienda eſt ſatisfactio Creditoribus, antequàm Monaſterio aggregentur, nàm, vt etiam diximus de ijs, quæ ſub ſpolio cadunt, quòd vtique in legem illius tranſeant, deducto priùs ære alieno, quòd ſi apud reuertentem nulla bona ſuperſunt, tenebitur Religioſus, vt docet *Sanchez loco cit.* alimenta miniſtrantibus reſtituere, ſi aliquando, ſaluis iuribus Monaſterij, reſtituendo fuerit.

(99) *Surd. de aliment. tom. 6. qu. 35. num. 1.*
Paul. conſ. 76. num. 8. vol. 1.

(100) *Pinel par. 1. cap. 2. num. 54. C. de bonis mater.*
Suarez in communibus opinion. Verb. filius nu 185.
Aſcan. Clement. tit. de patria poteſt. effect. 17. num. 38.
Surd. de alim. tom. 3. qu. 7. num. 1. & 2.

(1) *Gloſs. cap. ſignificaſti verb. Matrimonium de diuortiis.*
Lupus rubr. de donat. inter vir. & Vxor §. 64. n. 6. & 10.

QVÆSTIO XXVII.

An Eiectus, ſed emendatus, debeat admitti ad Ordinem, ſi ex receptione timeatur infamia Religioni; ſi Eiectus, extrà Religionem degens, morbum gallicum contraxit, ſi redeat inhabilis ad Ordinis Officia; ſi nequeat ſine ſcandalo cæterorum innocentibus aggregari.

SVMMARIVM.

174 *Cauſæ retardantes, vel impedientes receptionem reuertentis.*

Sententia docens lapſum in hæreſim poſt expulſionem, non debere recipi poſt reſipiſcentiam affertur.

175 *Refellitur prædicta opinio cum ſuo fundamento.*

176 *Opinio, docens reuertentem cum morbo gallico debere excludi.*

Afferuntur argumenta, illam probantia.

177 *Reijcitur prædicta opinio ex fundamento Decreti de eijciendis incorrigibilibus.*

Limitatur poſitio ex difficultate conditionis ſperatæ emendationis in reuertente cum tali infectione.

178 *Infirmus, & debilis, ſenexque reuerſus, ſi emendatus, excludi non debet.*

179 *Scandalum imminens prohibet receptionem reuertentis.*

Limitatur de ſcandalo actiuo, quod omnimodè debet vitari, & conſulitur, quommodò etiam paſſiuo poſſit occurri.

174 QVæſtio hæc ortum habet ex his, quæ *Gregorius IX.* in ſuo Decreto, quod ſuprà retulimus *part. 1. num.* 12. ſtatuit, vbi Superioribus Regularibus annuam reductionem præcipiens, iniungit *ſaluâ Ordinis diſciplinâ*, & deinceps ſubdit; *Si abſque ſcandalo fieri poterit*, vbi *Corduba* ſuprà recenſitus *quæſt.* 10. *huius* 3. *Part.* poſuit quaſdam limitationes, quas hic remiſimus examinandas, & quia ſcandalum probabilitèr ſecuturum ex tali admiſſione, morbum gallicum, inhabilitatem ad Ordinis Officia, in redeunte cenſuit legitimam cauſam repellendi emendatum, idcircò hæc ſunt ſpecialitèr examinanda; & primò quæritur, an ſi ex receptione timeatur grauis infamia Religioni, quia nimirùm poſt eiectionem incidit in graue, & enorme delictum, vt, ſi fuiſſet lapſus in hæreſim, vſque ad eam abiurandam coactus coràm populo; quæritur, an emendatus debeat recipi. Reſpondent *Donatus*, & *Paſqualigus* (2) negatiuè; Nàm tùnc recipere poſſit cedere in infamiam, & dedecus Religionis, à qua Religio iure naturæ tenetur ſe tueri, eo maximè cum intereſſe communi Religionis priuato commodo Eiecti præponderet.

175 Attamen, vt benè aduertit *Paſſerinus* (3), hæc limitatio locum non habet, quià pro huiuſmodi crimine, vel Eiectus eſt morte multandus, vel ad triremes, carcereſque perpetuos

(2) *Donat. par. 2. tract. 8. q. 26. Paſqual. num. 10.*
(3) *Paſſer. tom. 3. qu. 189. art. 8. nu. 655.*

petuos damnandus, vel non, ſi primum, iam ceſſat occaſio regreſſus, ſi ſecundum, vel conſtat euidentèr de emendatione, ac reſipiſcentia, vel non; ſi non conſtat de tali reſipiſcentia, non datur locus regreſſui, cùm in eo vigeat incorrigibilitatis præſumptio; ſi quibus innotuit delictum, innoteſcat emendatio per euidentia pœnitudinis ſigna, fructibus bonæ vitæ probata ſpatio temporis conueniente ad abluendam notam perſeuerantiæ in malo, nulla indè infamia Ordini Religioſo ad ſtolam primam ſuſcipere Filium, qui diſſipato patrimonio, humiliatus reuertitur ad Patrem. Quòd ſi quid ſupereſt notæ ob præteritorum memoriam, ea poterit caueri in alia Prouincia, aut remoto Conuentu ſuſcipiendo reuertentem, vbi pœnitentia ſpectetur ignoto peccato.

176 Quid autem dicendum de reuertente cum morbo contagioſo, nùm teneretur Religio illum recipere, quia emendatum? negatiua mens eſt *Donati*, ac *Paſqualigi vbi ſuprà*. Quià commune commodum priuato præualet, legeſque humanæ cum graui detrimento communitatis non ligant. Deindè profeſſus cum morbo gallico caſſam reddit Profeſſionem, ſi contrà eam fuit, vt dictum eſt *quæſt. vlt. pr. Par.* proteſtatum, ergo multò magis poterit illam in Eiecto conſeruare, quòad aliqua ſuſpenſam. Tertiò, quià tali morbo infectus, cui ſit obuiam, ſe prodit ignominioſa Ordinis decori turpitudinis ſuæ macula notatum; ergo ſinè ſcandalo, quod tamen ex Pontificis diſpoſitione eſt cauendum, nequit ad Clauſtra admitti. Quartò, conturbans grauitèr Religioſum Ordinem poteſt expelli, præſtitis de iure præſtandis; ergo multò magis, poſtquàm dimiſſus, poterit excludi.

177 His non obſtantibus, conatur *Paſſerinus* ſic reuertentis ſuſceptionem ſuadere, quotiès ſubeſt ſpes euidens emendationis. Ratio eſt, quia ex diſpoſitione *Vrbani VIII.* ſola incorrigibilitas iuſtificat expulſionem; ergo & illa ſolùm poterit impedire regreſſum, ſed in emendato non ſubſiſtit, ergo nec cauſa legitima expulſionis. Undè concludit, laborantem morbo gallico, ſi non conuenit recipere intrà Conuentum ad conſortium aliorum debere recipi alibi, ac ſi non fuiſſet eiectus, & debet Religio talem illius curam habere, qualem debet habere de non Eiecto, ſolâ saluâ differentiâ innocentis, & pœnitentis; hæc ille *loco cit. num. 656.* Hæc autem opinio, licèt pia, non eſt de facili ad praxim reducibilis, cùm enim agatur de criminibus, quæ ſunt difficilis probationis, non minùs quàm reſipiſcentiæ, ſi ipſe *Paſſerinus loco cit. num. 652.* inquit ſpem dubiam, & probabilem emendationis non ſufficere, ſed requiri ſpem certam, ac euidentem in tantum, quòd Eiectus nedum de præteritis pœniteat, abſtinuerit, & abſtineat à relapſu, ſed certitudo ſit, & euidentia moralis, quòd in futurum abſtinebit à grauibus delictis, & ſcandalis, & in Religione pacificè, ac religiosè viuet. Quomodò ergo conſtabit de eo, qui Animæ, & Corporis patrimonium diſſipauit, & vtriuſque ſanitatem inſumpſit, viuendo luxuriosè, quòd Clauſtra petat non fame preſſus, ſed conſcientiâ ductus, ceſſet à peccato, quia horreat turpitudines, & non quia viribus deſtitutus, ſcortum relinquat, quia emendatus, & non potiùs, quia non habet, quo alat, & alatur; ſit Agnus in pelle ſua, & non Lupus in Ouina. Equidèm in criminibus difficilis reſipiſcentiæ firmior hæret incorrigibilitatis præſumptio, dùm infirmitas cogit, quàm, dùm vires ſuppetunt clamanti, vt recipiatur, quare qui pro hac opinione ſtatuit contrà *Donatum*, & *Paſqualigum*, eorum ſoluat argumenta, hancque ad praxim reducendo, prudentiam, & diſcretionem, vt hæreat pietati, non relinquat.

178 An autem idipſum ſit dicendum de eo, qui fractis viribus, quia debi-

debilis, & infirmus, quia ſenex, & inhabilis ad Ordinis Officia redit, *Donatus*, & *Paſqualigus vbi ſuprà* idipſum aſſerunt; verùm, ceſſante in eo contumaciâ, ac rebellione, non eſt cur, licèt infirmus, aut ſenex nequeat admitti ad religioſæ charitatis officia; non enim quæ de morbo gallico contagioſo, ſunt dicta, quadrant ſenectuti, ac virium debilitati; hæ enim, licèt inutilem, non tamen turpem, abominabilem, reuerentem conſtituunt, nec ità incorrigibilitatis præſumptio viget in ſecundo, ſicut in primo. Pro hac ſententia ſtat quoque *Paſſerinus loco cit. num. 656.*

179 Quòd, ſi admittendo Eiectum, vrgeat ſcandalum; quid tùnc agendum? Innocentum enim ſcandalo occurrendum eſt, vt habetur ex *dict. cap. final. v. ſi abſque graui ſcandalo fieri poterit*. Ibi enim Pontifex ſtatuit annuam reductionem Eiectorum, ſed citrà ſcandalum, vt ibi notauit *Gloſſa* cum *D. Antonino*, *Syluest. Armilla*, *Graff. Corduba*, *Layman*, *Sanchez*, & *Paſqualigo* ex *Paſſerino* (4). Quia tamen ſcandalum in duplici differentia conſideratur, actiuum ſcilicet, & paſſiuum; hinc dicimus actiuum in caſu non habere locum, cùm enim illud nequeat ſubſiſtere in notoriè emendato, idcircò vel eſt correctus euidentèr, ſicque ſcandalum actiuum ceſſat, vel non, & tùnc nequit admitti. Solùm ergo poteſt eſſe paſſiuum, vt cum ſcilicèt alij Religioſi ità ex admiſſione reuertentis commouerentur, vt habet *Rodericus loco cit.* & dicerent ſe velle potius tale Monaſterium deſerere, quàm ſimul cum eo morari, ſicut *Hoſtienſis*, & *Archiaconus* apud *Rodericum* teſtantur de viſu. Sed ſcandalum paſſiuum, vt benè notat *Paſſerinus ibidem*, non ſufficit ad iuſtificandam repulſam reſipiſcentis, dùm petit admitti; hoc inquam præſtare poterit, quod etiam *Textus citati capitis* diſponit, *vt in alijs Religioſis Domibus eiuſdem Ordinis, ad agendum ibi pœnitentiam talibus vita neceſſaria miniſtrentur*. Erit ergo in tali caſu non abſolutè reijciendus, ſed alibi ponendus, & collocandus; & pro expenſis pro illius ſuſtentatione erit praxis iuxtà ea, quæ *tert. Part. quæſt. 4.* præſentis Operis adnotauimus.

(4) *Gloſſa in dict. cap. final.*
D. Antonin. 3. par. tit. 16. cap. 5. §. 1.
Sylu. V. Apoſtat. num. 10.
Armilla num. 26. V. Apoſt.
Graff. par. 1. deciſ. lib. 2. cap. 5. num. 252.
Corduba in cap. 2. Regul. S. Franc. qu. 28. p. 2.
Laym. lib. 4. tract. 5. cap. 13. num. 7.
Sanch. lib. 6. moral. cap. 9. num. 10.
Rodriq. tom. 1. qu. 3. art. 5.
Leandr. in cap. 2. Regul. S. Franc. cap. 26. num. 15.
Paſqual. ad Franch. num. 1021.
Donat. par. 2. tract. 8. qu. 26. num. 1.
Paſſer. tom. 3. qu. 189. num. 564.

QVÆSTIO

QVÆSTIO XXVIII.

An Eiectus, in alio Ordine receptus, transferat in illum bona donata primo, aut illi acquiſita.

SVMMARIVM.

180 *Qualitèr Profeſſus in ſecundo Ordine, illi acquirat.*

181 *Acquiſita priori Monaſterio illi manent, dùm fit tranſitus ad ſecundum.*

Translatio dominij eſt de ſui natura perpetua.

Acquiſita in ſpe priori Monaſterio, non ſunt eius, niſi tempore delata hæreditatis, Legatarius ſit illi ſubiectus.

182 *Acquiſita Monaſterio nequeunt repeti, dùm ſuccedit translatio ad Epiſcopatum.*

Quæ intuitu Profeſſionis donantur, ea ſecuta, irreuocabilitèr donata cenſentur.

Profeſſio quocunque iure ſpoliat profitentem, & illius hæredem ſtatuit Monaſterium.

183 *Opinio Roderici, dicentis bona acquiſita, Monaſterio, illi manere quoad proprietatem, ſed vſumfructum tranſire cum perſona profitentis in alio Monaſterio, reycitur.*

184 *Dato Filio in adoptionem, liberatur Pater ab obligatione illum alendi.*

Profeſſus in alio Ordine, expenſis illius debet nutriri.

Translatus ad aliud Monaſterium, non vt ibi profiteatur, ſed ad pœnitentiam, à priori Monaſterio debet ali.

185 *Argumenta contraria ſententiæ Authoris adducuntur.*

186 *Soluuntur oppoſita rationes.*

Ius ſuccedendi non competit, niſi poſt mortem Defuncti.

Religioſus tranſit ad ſecundum Ordinem cum onere illi ſeruiendi, & acquirendi, ſicut primo.

Dos data pro Matrimonio carnali, qua ratione redeat, dùm Vir decedit.

Cur non reddantur donata intuitu Profeſſionis, quotiès mors ſuccedit profitentis.

187 *Spes hæreditatis acquiſita priori Monaſterio, comitatur perſonam in ſtatu capaci, ſed, ſi ſit incapax tempore delationis, cadit ſub ſpolio.*

Spes acquiſita cadit delationi hæreditatis.

Monaſterium, cui hæreditas fuit acquiſita, ſi præueniatur in aditione hæreditatis à poſteriori Monaſterio, in quo degit Legatarius, illam poteſt iure Canonico, non Cæſareo repetere.

188 *Soluuntur argumenta iuris Cæſarei.*

Hæreditas, legata Seruo, ſi ablegatur ante aditionem illius, fit poſterioris Domini, accedente Serui conſenſu.

Hæreditas, legata Monaſterio intuitu perſonæ, adiri poteſt, non obſtante contradictione Legatarij.

189 *An tranſeat cum Perſona vſusfructus, illi relictus, opinio negans adducitur.*

190 *Refellitur poſitio cum fundamento eiuſdem.*

Qualitèr tranſeat, & qualitèr pereat, & à quo tempore.

Acquiſitio proprietatis habet cauſam inſtantaneam, vſusfructus autem ſucceſſiuam.

191 *Vſusfructus, relictus Religioſo poſt Profeſſionem, contemplatione Monaſterij, remanet, recedente*

dente Monacho, ſecus, ſi contemplatione Monachi.

In dubio iudicandum eſt pro Monaſterio.

180 Supponitur hic vtrumque Ordinem eſſe capacem, nec Quæſtio eſt de prouenientibus Eiecto, poſtquàm in alio Ordine eſt profeſſus, nàm hæc ſiuè ſint ex legato, hæreditate, donatione, vel propria induſtria acquiſita, iàm ſuprà diximus ad ſecundum Ordinem pertinere; quià ex quo profeſſus eſt in ſecundo, tranſtulit in illum omnia iura ſua, ac ſi nunquam in alio Ordine fuiſſet profeſſus. Difficultas ergo eſt, an ſicut transfert in alium Ordinem perſonam cum iuribus ſuis ſuper ea, quæ ſibi poſſunt aduenire, & eorum quæ poteſt acquirere, ità etiam transferat in illum iura omnia acquiſita primo Monaſterio. Dimiſſis ergo varijs opinionibus, quæ hinc indè circumferuntur, ſit concluſio.

181 Quidquid Profeſſus in priori Monaſterio illi acquiſiuit, ſiuè de donatione, legato, aut alio quocunque modo illi manent, dùm in ſecundo profitetur. Probatur primò ex *Textu* (5) vbi habetur. *Si vero relinquens Monaſterium, in quo conuerſationem habuerit, ad aliud transeat, etiam ſi quidem eius ſubſtantia maneat, & vendicetur à priori Monaſterio, vbi abrenuncians hanc reliquit*; Si ergo quæ in Profeſſione abrenunciauit, manere debent apud primum Monaſterium, ergo illa nequit transferre ad ſecundum. Secundò *ex authent. ingreſſi C. de Sacroſanctis Eccleſijs*, vbi abſolutè dicitur, per Profeſſionem omnia bona profitentis dedicari Monaſterio; ſed translatio dominij ex ſua natura eſt perpetua *l. fin. C. de legib.* ergo dominium rerum acquiſitarum priori Monaſterio, ibidem perpetuò manere debet. Pro hac ſententia ſtat *Cardinalis*, cum *Abbate*, *Henrico*, & alijs (6) quos citat, & ſequitur *Sanc[hez]* *lib 7 Decal. cap 32. num. 8* licèt C[ar]*dinalis Ioan. Andreas*, *Ancharan[us]* *Abbas*, *Henricus*, *Imola*, & *Bellame[ra]* illam temperauerint ducti à *Gloſſa c[ap.]* *quod à te, in fin. de Cleric. coniug.* (7) quibus acceſſere *Natta*. *Angelus*, *M[o]nechius*, & *Mandel.* (8) dicentes præfa[ta]m ſententiam locum habere de his, quæ tempore ingreſſus Religioſus expreſsè Monaſterio donauit; ſicut etiam de acquiſitis propriâ Religioſi induſtria; non autem de his, quæ ex legato, hæreditate, aut bonis patrimonialibus acquiſita fuerunt priori Monaſterio; nàm prima bona dicunt perpetuari debere quòad dominium, & proprietatem priori Monaſterio, ſecunda verò tranſire quòad vtrumque vna

(5) *Authen. de Monach §. ſi verò relinquens;*

(6) *Cardin. num. 2. qu. 4.*
Abbas dict cap final. num. 3
Henric. num 4. & cap. cum olim il. num. 7. de priuileg.
Ioan. Andr. cap. final. num. 3. de Regul.
Ananias num. 8.
Imol Clement. final. num. 8. qu. 7. de elect.
Anchar conſ. 353. fin.
Paulus l. inter antiquam num. 2. C. de vſufruct.
Euerard. in ſuis topic. loco a Serno ad Monach nu 9.
Petrus de Perus tract. de mutat. ſtat. Eccleſ. cap 1. num. 3.
Nicolaus de Vbald. ſucceſ. ab inteſt. 2. par. vbi de ſucceſ Regul num vlt.
Redoan. de ſpol. E cel. qu. 8. in princip. nu. 79. & 80.
Bellamera cap. quanto num. 18 de offic. ordin.
Bald. nouell de dote par. 1. num. 80.
Syl V. Religio 4. qu 10.
Tabiena Verb. Religio qu. 28.
Couar à num. 20. vſque in fin de teſtam.
Nauarr comment. 4. num 20. de Regul. & lib. 3. conſil in 2. edit. de Regul. conſil. 55. num. 9.
Ronald. iunior conſil. 342. num 25. vol. 3.
Tapia authent. ingreſſi verb ſua cap. 6. num. 7. C. de ſacroſanct. Eccl.
Carmon de ſacror. communit. lib 3. cap. 4. num. 37.
Surdus de alim. tit 6 qu 27. num. 8.
Em Sa in ſumm V. Religio num. 35.
Molin tom 1. de iuſt. diſp. 140. col. 13.
Azor tom 1. inſtit. mor. lib 12 cap. 15. quæſt. 2. & cap 16 quæſt. 8. ex Sanchez lib. 7. Decal. cap. 32. num. 8.

(7) *Cardinal ibi num. in. oppoſ. 4.*
Ioan. Andr. num. 7.
Anchar in dict. cap. num. 9.
Abbas num. vlt.
Henric. num. 2. & 3.
Imol Clement 1. num. 38. de ſtat. Monach.
Bellamer. num. 1

(8) *Natta conſil. 180. num. 18.*
Angel. V Monaſterium num. 6.
Monech. de arbitrar. lib 2. centur. 5. caſu 436. à num 13. vſq. ad 16.
Mandel. conſil. 712. num. 9. vol. 3. num. 1.
Armilla V. Religio num. 17.

vna cum Perſona ad ſecundum Monaſterium. Ratio diſparitatis eſt, quia priora bona recta via, & independentèr à Perſona transierunt in dominium prioris Monaſterij, ideò non ſunt ab eo auferenda; ſed poſteriora transierunt in conſequentiam perſonæ, & proindè ab eius perſeuerantia in Religione pendent, ergo dùm in aliam ingreditur Religionem, illum comitantur, & fiunt per Profeſſionem poſterioris Monaſterij. Immò ſubdit *Abbas*, quòd ſi Religioſus ea donaſſet intuitu Profeſſionis, quod ex coniecturis poſſet argui, puta, quia donata tempore ingreſſus, vel illi proximo, reddenda forent poſteriori Monaſterio; idem quoque ſuſtinet *Socin.* cui *Vbald. Rodoan.* & *Tapia* (9) qui eandem tenet ſententiam, ſiuè bona illa fuerint donata ab eodem Religioſo ipſi Monaſterio, contemplatione ingreſſus, ſiuè ab alio, dummodò donata, inſpectione Profeſſionis ipſius Religioſi.

182 Hæc autem limitatio non tenet, quia, vt diximus *quaeſt. 23. huius num.* 148. renunciatio, facta à Religioſo in Profeſſione, nequit reſcindi, dùm transfertur ad Epiſcopatum, quotiès illa bona fuerint alteri acquiſita, vt habetur ex declaratione *S. Congreg. ibi cit.* ergo à fortiori illa non poterit repetere, dùm tranſit ad alium Ordinem, quotiès illa fuerunt cum iuribus Profeſſi incorporata bonis Monaſterij Prioris. Nec præſtat dicere, quòd illa ſequantur Perſonam profitentis, aut tradita fuiſſe, contemplatione Profeſſionis in tali Ordine, quapropter tranſeunte Religioſo ad alium Ordinem, illum ſequi debeant, ſicut, dùm non ſubſiſtit prima Profeſſio, nàm per Profeſſionem Religioſus quocunque iure ſpoliatur, & illud transfert in Monaſterium, ergo bona illa ex tunc comitari debent Monaſterium, veluti legitimum Dominum, non profitentis perſonam. Quæcunque verò donata etiam intuitu Profeſſionis, vt ibi diximus, ſecuta Profeſſione cenſentur irreuocabilitèr donata, niſi in donatione clauſula conditionali ſit cautum, eam valere, nonniſi durante vinculo Profeſſionis in tali Ordine; ſed neque tùnc donata tranſirent cum eo ad poſterius Monaſterium, ſi de eo nulla fuiſſet facta mentio, ſed in priſtinum libertatis ſtatum bona illa redirent, quibus ſuccederet, qui de iure.

183 *Rodericus* tamen (10) inquit, quòd bona, priori Monaſterio acquiſita, remanere debent apud illud, quòad proprietatem, ſed quòad vſumfructum pertinere ad poſterius, dùm Monachus ille in eo vixerit, & hoc non quòad omnem vſumfructum, ſed quantum ſufficit ad alimenta Religioſi, nè ſit poſteriori Monaſterio oneroſus. Eodem modo limitant *Specul.*, & *Menochius* (11) quotiès poſterius Monaſtarium ſit inops. Attamen *Hoſtienſis*, *Socinus*, *Anton. Mandoſ. Caldarin. Ananias*, & *Rebuff.* (12) id ſtatuunt de fructibus omnium bonorum, quæ priori Monaſterio manent adiudicata. Ducuntur ad hoc ex quibuſdam iuribus (13) quę alimentorum loco pro Profeſſo degente in alio Monaſterio tradunt vſumfructum bonorum, quæ intulit priori.

184 Sed neque hæc limitatio ſubſiſtit, quia Pater omninò liberatur ab

Aa one-

(9) *Vbald. de ſucceſ ab inteſt. 2. par. de ſucceſ. Regul. num. vlt*
Socin conſil 123. num. 3. vol. 2.
Rodoan. de ſpol. Eccleſ. qu. 8. num. 79. & 80.
Tapia authent. ingreſſi Verb. ſua cap. 6. num. 10 C. de ſacroſanct. Eccl.

(10) *Roder. qq. Reglu. tom. 3. qu. 2. art. 37. & tom. 2. ſum. cap. 11. num. 9. & 10.*
(11) *Specul tit. de ſtat. Monach. §. vlt. num. 10. qu. 6. Menoch conſ. 193. num. 22. vol. 2.*
(12) *Hoſtienſ in ſumm. tit. de Cleric. coniugat. propè fin. verſ ſicut mulier contra.*
Socin. conſil. 52. num. 18. vol. 4.
Ant. conſ 76. Monaſtii quadam.
Mandoſ. in praxi ſignatur grat. §. tranſlationes vel permit.
Caldarin. conſ. 24. num. vnic. de Regular.
Ananias cap. quod à te in fin. de Cleric coniug.
Rebuff de nominationibus rubr. de Reg. ad prælatur. nominat faciend. verb. conceſſa Verſ quod ſi Monac. in Sanchez loco cit. num. 7.
(13) *Cap. de Lapſis 26. quæſt. 6 & cap. ſi quis rapuerit 27. qu. 1. & Authent. de ſanct. Epiſc. §. porrò.*

onere alendi filium, eo dato in adoptionem, ex qua onus alendi omninò tranſfertur in adoptantem, vt ex *Textu* (14) ergo ſimilitèr Religioſus liber effectus à prioris Religionis iugo per Profeſſionem in poſteriori, eſt ab hoc poſteriori alendus, nullis alimentorum expenſis à priori petitis; vt benè arguit *Sanchez loco cit.* Deindè ſibi ipſi imputare debet Monaſterium poſterius voluntariè illum recipiens, ſi abſque emolumento illum enutrire cogitur. Nec Textus adducti fauent hiſce limitationibus, nàm ibi eſt ſermo de Religioſo, qui eſt translatus ad aliud Monaſterium, vel Religionem, non vt ſit verus Religioſus poſterioris Ordinis, ſed vt in criminis pœnam ibi detineatur, gratiâ agendæ pœnitentiæ, ille, inquam, alendus eſt, ſicut & nos diximus *quæſt. 4. huius num. 19.* expenſis prioris Monaſterij; quòd ſi intulit bona, ex fructibus eorum poterit enutriri, manente in priori Monaſterio proprietate, & dominio.

185 Obijcies contrà principale Quæſtionis. Spes ſuccedendi parentibus, competens Monacho, eo tempore, quo degit in priori Monaſterio, tranſit cum eo in poſterius Monaſterium, & ideò decedentibus parentibus poſt profeſſionem in hoc poſteriori, ſuccedit hoc poſterius, vt patet ex *cap. vnic. 18. quæſt. 1. ſtatutum eſt*, licèt ſuccedendi ſpes fuerit priori Monaſterio acquiſita, in quod vniuerſa Religioſi iura translata ſunt, ergo idem dicendum erit de alijs bonis, priori Monaſterio acquiſitis. Secundò onus alendi Religioſum tranſit in ſecundum Monaſterium, ergo & bona per eum acquiſita priori, iuxtà Regulam, qui ſentit incommodum, debet & commodum reportare. Tertiò, quia illa bona tranſierunt in prius Monaſterium, tanquàm acceſſoria, & conſequentia perſonam profitentis, ergo cenſentur transferri ſub eâ conditione, quamdiù Religioſus in illo vixerit: acceſſorium enim ſequitur principale, quarè illo licitè tranſeunte ad aliud Monaſterium, vel Religionem, tranſibunt cum eo omnia bona, ſiuè ab eo donata, vel acquiſita priori Monaſterio, vel Ordini, ſiuè ab alio intuitu talis Religioſi priori Monaſterio, aut Ordini legata, vel largita. Quartò, ſicut Dos propter matrimonium carnale, viro tradita, eam habet tacitam conditionem, vt eo matrimonio legitimè ſoluto ſit reddenda, ergo, & bona data intuitu Profeſſionis, quâ ſpiritualiter Religioſus nubit Religioni, ſub eâ conditione erunt tradita, quòd ſoluto priori vinculo per legitimam Profeſſionem in alia Religione, perſonam Religioſi ſequantur, non minùs ac Dos ſequatur Mulierem, quotiès tranſit ad poſteriores nuptias.

186 Ad primum reſpondetur cum *Sanchez*, & *Couarruia* (15), quòd ſpes ſuccedendi parentibus non eſt verè acquiſita antè parentum mortem, ità vt illa hæreditas inter bona, iam acquiſita, computetur; quod clarè indicat *Gloſſa eodem cap. vnic. Verb. reſtituat* vbi ſic habet. *Ius ſuccedendi non competit, niſi poſt mortem Defuncti, vndè illud ius non dedit Monaſterio, ſed tantùm ſolam ſpem, ſed illa ſpes euaneſcere debet, ex quo illa Perſona deſinit eſſe filius illius Monaſterij.* Si ergo ſpes illa hæreditatis fuit translata in ſecundum Monaſterium, hoc fuit, quia non perfectè acquiſita, ſicut cætera bona, donata priori Monaſterio, quare illâ migrante, cætera debent permanere. Ad ſecundum reſpondetur, quòd ſi ad ſecundum Monaſterium transfertur Religioſus, ſi Monaſterium ſecundũ aſſumit onus aliendi Religioſum, acquirit quoque ius, vt quæcunque expoſt acquirat, illi acquirat, & ferūat. Ad tertium patet ex dictis contrà primam limitationem *nu. 182.* Ad quartum, non eſt ſimile de Dote, datâ pro matrimonio carnali, ac datis intui-

(14) *L. moræ ff. de adoption.*

(15) *Sanch. lib. 7. Decal. cap. 32. num. 26. Couarru. cap. 3. num. 20. de teſtament.*

intuitu Profeſſionis; nàm Dos, diſſoluto matrimonio per mortem Viri, vel Mulieris, eſt neceſſariò reddenda, idcircò infertur eam tradi præciſè pro onere, quod ſubit Maritus alendi Uxorem, eo tempore, quo durat matrimonium. At diſſolutâ profeſſione per mortem Religioſi non reſtituuntur donata Monaſterio, cùm eius dominium perpetuò in tale Monaſterium transierit, ergo nō cenſentur donata, vel legata intuitu alimentorū, nec per conſequens transferenda translatione perſonæ.

187 Ex dictis oritur difficultas, quando ſcilicèt Religioſus eiectus ab Ordine capaci, & recipitur in alio, pariter capaci, dato, quòd ex mente Teſtatoris deferatur hæreditas priori, ſed antequàm adeatur, profitetur in poſteriori, cui ex his duabus Religionibus acquiratur. Difficultatem hanc fusè, ac eruditè, vt ſui moris eſt, tractat *Sanchez loco cit. num.* 17. Breuitèr tamen reſpondetur, quòd, licèt ſecundùm communem iuris Cæſarei Doctorum dicentium, non eſſe integrum Monaſterio adire hæreditatem abſque Monachi facto, quo dato, hæreditas ad poſterius Monaſterium deueniret, ex diſpoſitione *Textus* (16) vbi habetur, quòd *ius hæredis, eo maximè tempore, inſpiciendum eſt, quo acquirit hæreditatem*. Deindè in alio ſubditur, quòd *ſi Seruus, inſtitutus hæres, nec iuſſus à Domino adire hæreditatem, alienatus in alium, ſi ab eo iubeatur adire, poſteriori acquiritur hæreditas* (17) & fauet *Lex* (18) & etiam quia ius adeundi Monaſterio competit ratione perſonæ, vt ex *Textu* (19) ergo translata perſona videtur translatum ius hæreditatis; pro quâ ſententiâ ſtant *Bartol. Bald. Imola*, & *Vbaldus* ex *Sanchez* (20) Attamen dicendum eſt, eam hæreditatem pertinere ad prius Monaſterium, illique integrum eſſe illam adire, excluſo pænitùs ſecundo. Ratio eſt, quia, eo ipſo, quòd Monacho hæreditas delata eſt, non eſt ipſi acquiſita, nec ius adeundi in ipſum tranſit, ſed vtrumque acquiſitum eſt Monaſterio, ergo per ſequentem translationem in aliud Monaſterium, non debet priùs iure ſibi acquiſito ſpoliari. Ità *Abbas, Bereius, Curtius iunior, Couaruu., Molina, Leonard.* (21). Quare ad argumenta.

188 Ad primum dicitur, quòd per illos duos Textus probatur, quòd tempus, quo aditur hæreditas, conſideratur veluti id, quo perfectè conſtituitur hæres in Poſſeſſione illius, & de habente ius ad rem, fit habens in re; non tamen probatur, quòd, ex quo, Monaſterium poſterius, fit capax talium bonorum per ingreſſum Legatarij derogare poſſit iuri acquiſito à priori Monaſterio; nàm tempus delatæ hæreditatis magis inſpiciendum eſt, quàm aditæ. Et hâc ratione concludit *Rodericus* (22) quòd Frater Minor inſtitutus hæres, vel ſuccedens ab inteſtato, ſi talis hæreditas per mortem Teſtatoris deferatur alicui, eſtò quòd, antequàm adeatur, fiat capax per translationem illius in Ordinem capacem, non exindè poterit illam vendicare, eò quià capacitas poſterior nequit præiudicare priori iuri ab altero acquiſito. Ad ſecundum negatur paritas de Seruo, nàm ex hoc, quòd quis eſt Seruus non habet ius illius Dominus adeundi hæreditatem illi legatam, niſi ipſe conſentiat, vt firmat *Sanchez ibidem*: vndè deducit ius nullum fuiſſe acquiſitum Domino illi ex hæreditate Seruo delata, tempore, quo erat ſuus,

(16) *L. ſi alienum* 40. §. *in extraneis ff. de hæred. inſtitut.* & § *in extraneis Inſtit. de hæred. qualit.* & *differ.*
(17) *L.* 2. § *ſi duo ſint hæred. Verſ. ſi ſeruus ff. de bonorum poſſeſſ.* 2. *tabul.*
(18) *L. ſi ſeruus eius, qui* 81. *ff. de acquirend. hæred.*
(19) *Authent. ingreſſi C. de ſacroſanct. Eccl.*
(20) *Barthol. lib.* 2. § *ſi ſeruus in fin. cunctoprincipio ff. de bonorum poſſeſſ.*
Bald. l. ſi quis mihi § *ſeruus in fin. de acquirend. hæredit.*
Imola Clem. dudum in fin. de ſepult. Peder. conſ. [illegible] *fin.*
Vbald. de ſucceſſ. ab inteſtat.
Sanch. lib. 7. *Decal. cap.* 32. *num.* 17.

(21) *Abbas can. præſentia num.* 77. *de probat.*
Bereus ibi num. 560. & *cap. Raynucius num.* 38. *de teſtam.*
Curt. conſil. 48. *fin.*
Couarru. col. num. 21. *de teſtam.*
Molin. lib. 1. *de primog. cap.* 13. *num.* 36. & 37.
Leonard. lib. 2. *de iuſt. cap.* 41. *dub.* 11. *num.* 58.
(22) *Rodor. tom.* 2. *qu.* 79. *art.* 2.

quarè Seruo alienato id ius in ſequentem Dominum tranſibit, vt ex Serui voluntate adeat, aſt Monaſterium, cùm poſſit adire hæreditatem, etiam inuito Monacho, cui fuit delata, perfectum adeundi ius, ex tempore illius delationis comparauit. Ad tertium, licèt ex motiuo perſonæ hæreditas fuerit delata Monaſterio, tamen ex quo illud acquiſiuit ius in illam, poterit adire, non obſtante quacunque mutatione, aut contradictione perſonæ inſtitutæ, cuius omnia iura per Profeſſionem tranſierunt in Monaſterium.

189 Quæres, an vſusfructus, relictus Monacho profeſſo, tranſeat cum illo, dùm expellitur, & deindè dùm ad alium Ordinem tranſit. Et videtur non tranſire, quia hæreditas, adita à priori Monaſterio, non tranſit ad ſecundum, ergo multò minùs comitatur perſonam, quæ dominij eſt incapax, ſed ille vſusfructus eſt perfectè acquiſitus priori Monaſterio, ergo &c.

190 Attamen dicendum, puto, ſi vſusfructus eſſet acquiſitus Monacho, antè Profeſſionem, eum tranſire cum ipſo in ſtatu eiectionis, & ad poſterius Monaſterium, dùm in eo profitetur. Quòd ſi poſterius Monaſterium eſt incapax, perit à tempore Profeſſionis, & conſolidatur cum proprietate; ità *Sanchez* (23). Ducitur ad hoc, quia vſusfructus talis eſt naturæ, vt ſequatur perſonam, in qua conſtitutus eſt, & ab ea pendeat quoad eſſe, & conſeruari; quarè vſusfructus, ſicut dependet à vita Monachi, ità à perſeuerantia illius in tali Monaſterio. Fauet ad hoc *Textus* (24) vbi habetur. *Vſusfructus quotidiè conſtituitur, non vt proprietas, eo tempore, quo vendicatur.* Subdit verò *Paulus* (25) quòd acquiſitio proprietatis habet cauſam inſtantaneam, vſusfructus autem ſucceſſiuam; quòd illa ſtatim perfectè acquiratur, hic autem nonniſi ſucceſſiuè. Cùm ergo non cenſeatur perfectè acquiſitus priori Monaſterio, ſed ſucceſſiuè quotidiè acquiratur ex Monachi perſona, ceſſabit illa, quotiès ceſſat ius ex Monachi illius perſona ſuccedendi, eò quòd vel fuerit Eiectus, vel in alio Monaſterio, aut Ordine Profeſſus, & per hoc patet ad rationem in oppoſitum. Nec præſtat dicere, quòd omnia iura Profeſſi tranſeunt in Religionem, nàm id debet intelligi ſecundùm illorum naturam.

191 Aduertendum tamèn, quòd, ſi vſusfructus fuit relictus Monacho poſt Profeſſionem, contemplatione Monaſterij permanebit in eo, inquit *Sanchez ibidem*, quia cenſetur illi relictus; ſi verò fuit relictus, contemplatione Monachi, cenſetur relictus Monaſterio, dependentèr à perſona illius Monachi, & ideò tranſibit cum illo ad poſterius Monaſterium. Quòd ſi ſit dubium, cuius intuitu ſit relictus, iudicandum eſt pro Monaſterio, & tùnc erit prioris Monaſterij, quòd ſi fuit relictus Nouitio, præſumitur relictus ratione perſonæ, & illam comitabitur, eò quià Nouitius poteſt Religionem deſerere.

(23) *Sanch. lib. 7. cap. 23. num. 63.*

(24) *L. 1. §. final. ad fin. ff. de vſufruct.*
(25) *Paul. in dict. cap. num. 4.*

QVÆSTIO

QVÆSTIO XXIX.

An Eiecto debeant reſignari ſcripta, ab eodem compoſita.

SVMMARIVM.

192 *Opinio tenens ſcripta ſua comitari Eiectum.*
Rationes pro tali ſententia.
193 *Oppoſita ſententia ſtatuitur, data libertate Superiori concedendi, vel negandi eadem Eiecto.*
Religioſus tranſlatus, quo iure cogatur cuncta Ordini reſignare.
194 *Filius, genitus in ſeruitute, naſcitur ſeruus.*
Manumiſſo Patris ſeruo, Filius libertatem non acquirit.
Differentia inter Seruum manumiſſum, & Religioſum Eiectum.
Profeſſio priuat Religioſum iure applicandi proprium Sacrificium.
Vſus ſuorum ſcriptorum datur Profeſſo, non dominium.
De ſcriptis ſuis nequit Religioſus condere teſtamentum.

192 SUpponitur, aliquem ex Eiectis fuiſſe in Religione Concionatorem, vel Theologum, ac Conciones, vel Opus aliquod Theologicum compoſuiſſe, vel in alia diſciplina exharaſſe. Quæritur, an talia ſcripta ſint ſibi concedenda à Superiore.

Affirmatiuæ ſententiæ adhæret *Diana* (26) dicens, ſcripta eſſe Religioſi, eumque poſſe illa ſecum deferre, tranſeundo ad aliam Religionem, idque nullâ petitâ licentiâ, & nullis relictis copijs, ſicque de facto quemdam Religioſum, tranſeuntem ad Carthuſiam, ſecum detuliſſe duos libros à ſe conſcriptos, nullâ petitâ licentiâ: opinioni *Dianæ* fauet *Bordonus* (27) & in eam inclinat *Paſſerinus* (28) dicens, quòd manuſcripta propria, & à Religioſo compoſita, quantùm ad dominium ſunt Religionis, ſed quantùm ad vſum proprium ſunt Religioſi irreuocabilitèr. Ratio eſt, quià vſus talium librorum reſpectu Authoris non eſt res pretio æſtimabilis, ſed ſuprà omne pretium, cùm ſit quid intrinſecè ſpectans ad vſum ſcientiæ, ad quem Religioſus habet naturale ius, quo non priuatur per Votum Paupertatis; ſed reſpectu aliorum eadem eſt ratio de libris impreſſis, aut manuſcriptis, quorum vſus eſt pretio æſtimabilis, & ideò prohibitus ex vi Voti Paupertatis, ſi ſinè licentia Superioris habeatur. Hæc *Paſſerinus*: vndè ex data doctrina concludit, quòd tranſiens ad aliam Religionem, propria manuſcripta ad ſui vſum poteſt deferre, ſed tamen, vel debet eorum copiam relinquere Religioni, vel originalia illi aſſecurare, niſi haberet facultatem, ſeruatis ſeruandis, illa imprimendi, quod vbi non fecerit, prior Religio habet ius illa recuperandi, quià, quatenùs ſunt vſui aliorum ab Authore, ſunt pretio æſtimabilia, & ideò ſub dominio prioris Religionis. Ità ille.

193 Attamen dico, quòd in arbitrio Superioris eſt illa concedere, vel negare, & Expulſus nullo iure poteſt aliquid ex illis prætendere. Ratio eſt, quià quidquid Monachus acquirit, Monaſterio acquirit; vndè ſequitur, quòd ſi in Religione ex commoditate, & alijs, quæ ſibi dedit Religio, aliquos libros conſcripſit, vel compoſuit, totum hoc debet cedere in beneficium Religionis. Et argumentari licèt à fortiori, ex hoc, quòd Religioſus factus Epiſcopus, non ſolùm ſuppellectiles, ſed etiam libros, quos ſibi parauit in Religione, debet antè conſecrationem reſignare in

(26) *Diana par. 2. tract. 6. reſol. 25.*
(27) *Bordon. de profeſſ. cap. 5. qu. 41.*
(28) *Paſſer. tom. qu. 185. art. 8. num. 124.*

in manu Superioris Regularis, vt pro Dominicanis decreuit *Clemens IV.* ex relatione *D. Antonini* (29) alitèr à Pontificalibus remanent ſuſpenſi; & hoc idem ſanxit *Alexander IV.* pro Minoribus, vt ex *Monumentis* Ordinum refert *Rodericus* (30). Si ergo factus Epiſcopus, qui honorem Religioni ex dignitate comparat, non tamen poteſt aliquid, quod in Religione habuit, ſecum habere, à fortiori idem dicendum erit de illo, qui vitijs, & exceſſibus ſuis Religionem dehonorauit; iſte ſiquidèm in pœnam delictorum debet ſpoliari omnibus, quæ ibi habuit, & ſicut nudus ingreſſus eſt Religionèm, nudus ab ea debet expelli, & quemadmodùm habitu Religionis ob ſua ſcelera priuatur, ità debet etiam cæteris priuari. Nec dicendum eſt, dictas Conſtitutiones loqui de libris aliorum Auctorum impreſſis, vel manuſcriptis, non verò de proprijs à ſe compoſitis, vt innuit oppoſita opinio, eò quià iſti ſunt veluti partus proprij ingenij, ad quos ius naturale habet, vt Pater in filios; imò magis amantur, quià maiore labore comparantur partus mentis, quàm partus ventris. Quià dictæ Conſtitutiones talem diſtinctionem non faciunt de libris impreſſis, & manuſcriptis, nec de compoſitis à ſe, vel ab alio. Liquet verò, quòd plùs æſtimatur originale manuſcriptum, cuius nullum extat vulgatum exemplar, maximè ſi ſit compoſitum à Viro excellentèr docto, qnàm quiuis alius liber impreſſus, vndè magis læde-tur Religio ab ipſius ablatione; vndè, ſi cauetur indemnitati Religionis in minori damno, à fortiori idem erit in maiori.

194 Paritèr ſi Filius generatur in ſeruitute, naſcitur Seruus, *quià partus ventrem ſequuntur*, vt dicitur in *Iure* (31) non autem ex hoc, quòd manumittatur Pater, vel Mater, Filius, qui natus eſt Seruus, libertatem acquirit, argumento cuiuſdam *Legis* (32) nec patria poteſtas ad ipſum extenditur. A ſimili ergo, cùm Religioſus ſit ſub dominio Religionis, Filij à mente ſua geniti, hoc eſt libri à ſe compoſiti, ſunt in dominio, & proprietate Religionis; dùm autem ille expellitur à Religione, manumittitur quodammodò (& quidèm improprijſſimè, non enim à Votis Religionis abſoluitur, nec antiquam libertatem recuperat) ſequitur ergo, quòd non per hoc etiàm à dominio Religionis abſoluantur eius Filij, nempè libri à ſe compoſiti. Quarè negatur, per Votum Paupertatis non deuolui ad Religionem ius ſuper propria ſcripta, ex quo per illud deuoluitur etiam ius Ordinis, quòad applicationem proprij Sacrificij, vt meritò iuxtà Minorum Conſtitutiones voluntatis proprietarius cenſeatur, qui ſic delinquit. Solus ergo vſus facti quòad propria ſcripta reſeruatur ſcribenti, etſi priuatiuus vſus communis, eò quòd ſub propria cadant cuſtodia, nunquàm tamen dominio, alitèr de illis poſſet teſtamentum condere; habenti enim dominium lex non obſtat in morte diſponere.

(29) *D. Ant. de ſuſpenſ cap. 4. num. 20.*
(30) *Roderic. tom. 2. qu. 58. art. 6.*

(31) L. Partum C. de Rei vindic.
(32) L. Si ità § ſed etſi ff de manum. qua ſern. ad vni.

QVÆSTIO

QVÆSTIO XXX.

An Expulſus poſſit de acquiſitis teſtari, vel facere donationes, causâ mortis.

SVMMARIVM.

195 *Poteſtas teſtandi pugnat cum Voto Paupertatis.*
Cui interdicitur teſtari, etiam condere codicillum.
Decedentis extrà Ordinem hæres neceſſarius eſt Sedes Apoſtolica.
Prohibitio teſtandi non extenditur ad donationes de rebus conuenientibus factas inter viuos.
196 *Sententia negans donationes, cauſa mortis, ipſi Eiecto.*
Reprobatur aſſertio cum ſuo fundamento.
Qualitèr diſtinguatur donatio cauſa mortis à teſtamento.
Vxor abſque licentia Mariti teſtari poteſt, non tamen cauſa mortis donare.
Filiusfamilias antiquo iure nequit de bonis aduentitijs, etſi accedat Patris aſſenſus teſtari, benè tamen facere donationes cauſa mortis.
Sapit teſtamentum, ſi Eiectus in morte linquat ſchedulam, in qua notata ſit perſona, reſque donata, nec ligat hæredem.

195 Reſpondeo, quòd certum eſt ex communi Doctorum, vt videre eſt apud *Paſſerinum*, & *Sanchez* (33) non poſſe Eiectum de rebus à ſe acquiſitis, condere teſtamentum, eò quia poteſtas teſtandi pugnat cum Paupertatis Voto; nec Eiectus eſt dominus illorum bonorum, ſed ſolùm vſus, & commoditas eorum illi conceditur, dùm viuit, vt ſuprà oſtendimus, hinc *Sanchez* concludit, quòd neque condere poſſit codicillum, quia qui vnum nequit, nec alterum præſtare poteſt, vt ex iuribus probatur (34) quarè, ſi decedat extrà Ordinem, eius neceſſarius hæres eſt Sedes Apoſtolica, vt firmant *D. Thom. Molina*, *Leſſius*, & *Donatus* (35). Nec præſtat dicere, poſſe Monachum in vita aliquid modicum, annuente Abbate, donare, ergo & poſſe via teſtamenti donare poſt mortem; quia diſpar eſt ratio, quia teſtamentum eſt ius, & facultas, quâ teſtator explicat ſuam voluntatem, poſt obitum ſuum exequendam, quod interdixit ius Eccleſiaſticum, tanquàm ſapiens naturam dominij, vt ex *Iure* (36) paſsim colligitur; at non interdixit donationes modicas in vita, id enim poſſe fieri de licentia Superioris permiſit, tanquàm quid conuictui humano neceſſarium; vndè concludit *Nauarrus* (37) poſſe Prælatum Religionis dare facultatem Religioſo, vt de illis diſponat in vita, ſolùm verò Pontificem, vt diſponat in morte.

196 Maior eſt ergo difficultas, an Eiectus poſſit donationem, causâ mortis facere. Negat *Nauarrus* (38) eò quia huiuſmodi donatio eſt quædam vltimæ voluntatis ſpecies: tùm etiam

(33) *Paſſer. tom. 3. qu. 189. art. 8. num. 614. Sanch. lib. 6. mor. cap. 9. num. 46. & lib. 7. cap. 8. num. 9.*

(34) *L. Diui 6 § penult. in fin. & ibi Gloſ. verb. teſtamenti. & l. ſi quis 3. paulo poſt princip. & ibi Gloſ. verb. ſuſtion. & l. regul. 6. tit. 12. p. 6.*

(35) *D. Thom. ſuprà q. 185. art. vlt. ad 3. Molina diſ. 277. Leſ. 2. cap. 41. num. 217. Donat. q. 49.*

(36) *Authentic. ingreſsi C. de ſacroſ. Eccl. & cap. quia ingredientibus 19. quæſt. 3. & cap. 2. de teſtam. & l. reg. 17. tit. 1. p. 6.*

(37) *Nauar. comment. 2. de regul. num. 58.*

(38) *Nauar. lib. 3. conſil. in 1. edit. de donat. conſil. 6. num. 3. in 2. lib. 2. tit. de præſumpt. conſ. 2. n. 3.*

etiam quia non potens de iure teſtari, nequit etiam donare causâ mortis, vt tradit *Gloſſa* (39). Attamen affirmatiua pars, tanquàm probabilior ſuſtinetur à *Sanchez* (40). Ratio eſt, quia Eiectus vi ſuæ adminiſtrationis poteſt facere aliquas donationes intèr viuos, ergo & causâ mortis. Secundò, quia teſtamentum, & donatio, causâ mortis, ſunt ſeparabilia, ergo de vno ad alterum non valet illatio. Probatur, quià Uxor abſq; Viri licentia poteſt teſtari, & tamen iuxtà frequentiſſimã ſententiam, quam tenet *Couaruuias* (41) cum multis alijs, quos refert *Matienzo* (42) nequit cauſa mortis donare, è contrà Filiusfamilias, attento iure communi antiquo, nequit teſtari de bonis aduentitijs, vt habetur ex *Textu* (43) etſi conſentiat Pater, cùm tamen poſſit ex eodem iure donare, causá mortis. Non ergo ex prohibitione teſtandi rectè deducitur prohibitio donandi, causà mortis. Tandem quia nulla apparet ratio, cur Eiectus poſſit ſtatim donare librum, & nequeat illum eidem, causâ mortis, donare, vt poſt mortem habeat effectum, & confirmetur ea donatio. Sic quoque firmant *Bartol. Bellapert. Tapia, Suarez*, & *Gratianus* (44). Aduertendum tamen, quòd ſi Eiectus relinqueret ſchedulam, in qua eſſet diſpoſitio, quid faciendum eſſet de rebus ſuis poſt mortem, illa, inquam, haberet vim teſtamenti quodammodò, aut Codicilli, vndè ibi diſpoſita nulla eſſent.

QVÆSTIO XXXI.

An Translatus ad Dignitatem Epiſcopalem, ſi illi cædit, aut deponitur, teneatur ad Ordinem redire.

SVMMARIVM.

197 *Sententia, affirmans, teneri redire, & Religionem recipere, affertur cum ſuis fundamentis.*

198 *Sententia, negans quoad ſpontè renunciantem Epiſcopatui, ſuadetur.*

Probatur ratione, & auctoritate.

Qualitèr hoc priuilegium ab aliquibus extendatur etiam ad degradatos.

Reyicitur talis extenſio, & probatur reiectio auctoritate, & ratione.

199 *Soluuntur argumenta oppoſita.*

Epiſcopus Regularis ex ſola decentia poſt renunciationem Epiſcopatus ſuadetur redire ad Ordinem.

Diſparitas intèr Epiſcopum Regularem, & Prælatum quoad ſubdi Obedientia Voto.

197 QUòd teneatur redire, & Religio cogatur illum recipere, ſuadetur ab *Abulenſi, Maiore*, & *Aragonio* (45). Ratio eſt, quia Religioſus Epiſcopus tenetur ad regulares obſeruantias, pro quanto ſunt compatibiles cum ſtatu Epiſcopali, ergo ſolutus ab illo tenetur redire. Secundò, translatus ad aliud Monaſterium, vt illi præficiatur, ſi regimen dimittit, ad primum redire compellitur. Tertiò, adſtrictus Voto Caſtitatis, ſi Uxorem ducat, eâ defunctâ, reuiuiſcit ex inte-

gro

(39) *Gloſ. l. tam et. 25. verb. non facit ff. de donat. cauſa mort.*
(40) *Sanch. lib. 7. cap. 8. Decal. num. 18.*
(41) *Couaru. rubric. de teſtam. par. 3. num. 8.*
(42) *Matienzo ad gloſ. 2. num. 29.*
(43) *L. tam et. 23. ff de donat. cauſ mort. L. final. tit. 4. part 5.*

(44) *Bartol. in 2. lectur. num. 66.*
Bellapert. q. vlt. in authent ingreſſi.
Tapia verb. ideoque nec de his cap. 8. num. 4.
Suarez alleg. 20. num. 27.
Gratian. Regular. 456. num. 4.
(45) *Abulenſ cap. 10. num. quaſt. 109.*
Maior. lib. 5. de eccleſ. cap. 6. num. 7.
Arragon. 2. 2. quaſt. 88. art. 11. fol. 1036.

gro prior obligatio, eò quòd ceſſauerit impedimentum, ità à pari. Deindè hanc eſſe praxim, exemplo multorum firmatam, narrant hiſtoriæ, teſte *Sanchez* (46) quibus additur *Celeſtini V.* exemplum.

198 Oppoſita ſententia tenet, Religioſum renunciantem Epiſcopatui, nullatenùs cogi ad regreſſum, nec Religionem conſtringi ad receptionem. Ità *Peyrinus*, *Sanchez*, *Bordonus*, & *Rodericus* (47); ratio adducitur ab eodem *Roderico*, quia cùm Epiſcopus fuerit conſecratus, & ab obedientia Prælati Regularis liberatus, non reincidit in ipſius Prælati ſubiectionem, & obedientiam; nàm, licèt renunciet, remanet in perfectiori, & altiori ſtatu collocatus. Nec obſtat, quòd adhuc ſit Religioſus, & in eo ſint ſuſpenſæ obligationes religioſæ vitæ, inquit *Bordonus*, quià eſt Religioſus quoàd ſubſtantiam ſtatus religioſi, non quoàd clauſuram, & obligationes, à quibus fuit exemptus. Hoc ipſum firmatur ex *cap. 1. & 2 de translat.*, quibus quoque vtitur *Rodericus* ad ſuam concluſionem. Limitat verò *Peyrinus*, vt non intelligatur de degradato; ſed quòd idem ſit de eo dicendum, tenet *Bordonus*, cui adhæret *Paſqualigus* (48) eò quià translatio fuerit ſimpliciter, & ſinè limitatione temporis facta, nec ſit aliquod ius, quod cogat ad regreſſum. Verùm, quòd depoſitus, & degradatus, ſi id ex eius culpa contingat, cogatur redire, optimè probat *Sanchez ibidem num. 30.* eò quià depoſitus, & degradatus huiuſmodi exuitur per degradationem omnibus priuilegijs, ratione dignitatis conceſſis, quare ceſſabit quoque prædictum exemptionis priuilegium, & tenebitur ad Religionem redire, vt etiam docet *Henriquez* (49) & fauet *Gloſſa* (50). Hinc ad argumenta.

199 Ad primum dicitur, Epiſcopos teneri ad regulares obſeruantias, ſolo honeſtatis, & decentiæ debito; nàm ſub culpa non tenentur, niſi ad Vota, pro quanto ſunt compatibilia cum eorum ſtatu; & ità nonniſi ex decentia tenentur redire, ſi ſpontè ceſſerint Epiſcopatui. Ad ſecundum non eſt par ratio, quia Præpoſitus Monaſterio ſe habet ſicut Generalis, qui pro ſolo tempore officij ſoluitur à iugo obedientiæ, eò quia in Ordine non habet, cui obediat, ceſſante tamen officio alteri ſubditur, ità ille; non ſic Epiſcopus, qui in perpetuum fuit exemptus, ſicut & dignitas illius perpetuitate gaudet. Ad tertium locum non habet ſimilitudo, quia impedimentum Voti fuit temporaneum, ideòque potuit reuiuiſcere, ſed exemptio Epiſcopi, vtpotè à dignitate perpetua ortum trahens, perpetuò durat; nec dicendum eſt talem exemptionem dari ad leuamen oneris Epiſcopalis, alias Epiſcopus in partibus cogeretur ad Clauſtra, donèc eius Eccleſia redimeretur. Ad vltimum praxis illa ab honeſtate, non ab obligatione conſulitur.

(46) *Sanch. lib. 6. cap. 6. num. 28.*
(47) *Peyr. formul. lit. S. cap. 7.*
Sanch loco cit.
Bordon. tom 4. par 3. reſ. 115. num. 49.
Roderic qq regul. tom. 3. q. 52. art. 26.
(48) *Paſqual deciſ 282.*

(49) *Henriq. lib. 10. de Sacr. Ord. cap. 32. n. 4.*
(50) *Gloſ. authentic. conſtit. quade dignit. collat. 6.*

QVÆSTIO XXXII.

An Minorita promotus ad Epiſcopatum recuperet antiquum ius ſuccedendi in bonis paternis, olim amiſſum, ob religioſam Profeſſionem.

SVMMARIVM.

200 *Reſolutio quæſiti negatiua.*
201 *Religioſus factus Epiſcopus manet adhuc in ſtatu Religioſi.*
Subſtantia ſtatus Religioſi in quo conſiſtat.
Religiones Militares late modo vocantur Religiones.
202 *Papa ex cauſa graui poteſt de Religioſo facere non Religioſum.*
Papa non diſpenſat de facto ſuper Votis ſolemnibus cum Religioſo Epiſcopo.
203 *Diſpenſatio facta ſinè cauſa non valet.*
Papa ſinè cauſa nequit diſpenſare ſupèr iuramento.
Diſpenſatus à Papa in iis, quæ ſunt de iure Diuino, ſinè cauſa non eſt tutus coràm Deo.
204 *Nulla cauſa adeſt, vt Regularis factus Epiſcopus diſpenſetur in Votis ſolemnibus emiſſis.*
Vota tantùm repugnantia ſtatui Epiſcopali relaxantur.
Nec obedientia, nec caſtitas relaxantur in Epiſcopatu.
Votum Paupertatis remanet in facto Epiſcopo.
205 *Firmatur concluſio, quòd Vota Regularia ſolemnia non ſunt incompatibilia cum ſtatu Epiſcopali.*
206 *Religioſus ſi de facto diſpenſaretur ſuper Voto ſolemni, non eſſet ampliùs Religioſus.*
207 *Quidditas ſtatus Religioſi in quo conſiſtat.*
208 *Status Religioſus quo ſenſu ſit ex inſtitutione Eccleſiæ, & in quo ſenſu ſit de iure Diuino, & inſtitutione Chriſti.*
Concordantur Canoniſtæ cum Theologis.
209 *Qualis forma religioſæ vitæ fuerit tradita à Chriſto.*
Tria Vota ſolemnia ſunt de quidditate Religioſæ vitæ.
210 *Paupertatis Votum præ cæteris ſpectat ad vitam Religioſam.*
211 *Impugnatur Pellizarius.*
Apoſtoli profeſſi ſunt ad ſtatum Religioſum.
Chriſtiani primitiuæ Eccleſiæ proprium non habebant.
Quomodò Papa non poteſt diſpenſare in iis, quæ ſunt de eſſentia ſtatus Religioſi.
212 *Regularis factus Epiſcopus non recuperat ius ad bona patrimonialia.*
213 *Confirmatur proximè data concluſio.*
Diſpoſitio ad formam non expirat ſuperueniente forma.
214 *Terminus à quo non excluditur à termino ad quem, quando ſubiecta materia incluſionem perſuadet.*
215 *Faciliùs eſt, vt Monachus fiat Epiſcopus, quàm è contrà.*
216 *Regularis factus Epiſcopus adminiſtrat bona ſuæ Eccleſiæ, vt Epiſcopus non Regularis.*
Non tamen habet dominium fructuum Eccleſiaſticorum.
217 *Quae donationes poſſit facere Epiſcopus Regularis.*
Error dicentium Epiſcopum Regularem eſſe dominum fructuum ſuæ Eccleſiæ.
Monachus quomodò habeat ius vindicandi paternam hæreditatem.

Epiſco-

Epiſcopi quilibet ſunt puri adminiſtratores bonorum Eccleſiæ ſuæ.

218 *Quidquid obuenit Regulari poſt Epiſcopatum cedit in dominium Eccleſiæ ſuæ.*

Epiſcopus Regularis prodigens bona etiam à ſe acquiſita tenetur ad reſtitutionem ergà ſuam Eccleſiam.

Epiſcopus quiuis nequit ſinè licentia Papæ teſtari de fructibus ſuæ Eccleſiæ à ſe acquiſitis.

Epiſcopus Regularis, ſi vult teſtari de bonis quibuſnis, quid facere debeat.

Diſpenſatio terminatur cum vita.

219 *Epiſcopus Minorita non poteſt, neque nomine Conuentus ſuccedere in bonis patrimonialibus.*

220 *Ius bonorum, quæ erant eius, qui Profeſſionem emiſit inter Minoritas, acquiritur ijs, qui debent ſuccedere, ſtatim ac Profeſſio eſt emiſſa.*

221 *Diluitur inſtantia contrà prædicta.*

222 *Profeſſio Regulæ Minoritæ inuoluit renunciationem quorumuis bonorum.*

Qui vult antecedens, vult eius neceſſarium conſequens.

Renunciatio excludit à iure ſucceſſionis.

Renunciantibus ſua iura, ad ea non datur regreſſus.

223 *Nonnulli Doctores contrarium ſentientes impugnantur.*

224 *Primum fundamentum ſuppoſitæ ſententiæ.*

Bona vendicare, & ſibi acquirere ſolis veris Dominis competit.

225 *Reſpondetur primo fundamento.*

Quomodò Monachus factus Epiſcopus abſoluitur à iugo Regulæ ſuæ.

Non abſoluitur à geſtatione habitus.

Quarè Regularis factus Epiſcopus teneatur portare habitum Religioſum.

226 *Alitèr reſpondetur eidem fundamento.*

Religioſus Epiſcopus abſoluitur à præceptis Regulæ, non ab eſſentialibus ſtatus Religioſi.

Per ſpeciem quando generi non derogetur.

Accidens mutatur inuariatâ ſubſtantiâ.

Frater Minorita prohibetur contrectare denarios independentèr ab eorum proprietate.

227 *Reſpondetur tertiò ad idem fundamentum.*

Monachus factus Epiſcopus ius ſuccedendi in paternis bonis transfert in Eccleſiam ſuam.

228 *Secundum fundamentum in oppoſitum.*

Nemo poteſt transferre in alium ius, quod non habet in ſe.

229 *Reſpondetur dato fundamento.*

Quomodò Epiſcopus Regularis transferat in alium ius bonorum, quæ diſpenſat.

230 *Tertium fundamentum in contrarium.*

131 *Satisfit tertio fundamento.*

Quid agendum ab ijs, qui bona receperunt ab Epiſcopo Regulari.

232 *Quartum fundamentum in oppoſitum.*

Renunciatio non extenditur ad futura.

Renunciatio, quæ fit à Regulari profitente, eſt conditionata.

233 *Reſpondetur allato fundamento.*

Quo ſenſu renunciatio dicta ſit conditionalis.

Talis renunciatio quomodò reſoluitur in abſolutum.

Dicta renunciatio eſt vt donatio intèr viuos.

Vel eſt donatio cauſa mortis, morte ſecuta.

Mortuus reſuſcitatus an bona ſua recuperet.

Regularis mortuus ciuilitèr ſemper manet mortuus.

2 34 *Reſpondetur alitèr eidem fundamento.*

Actus Profeſſionis Regularis non admittit conditionem.

Actus legitimus non admittit conditionem.

235 *Quintum fundamentum in oppoſitum.*

Reuerſus ab hoſtibus iure poſtliminij recuperat ſua bona.

Deportatus reſtitutus à Principe recuperat antiquum ſtatum.

236 *Reſpondetur allato fundamento, negando paritatem.*

Religioſus renunciat iuri bonorum, quæ poſſidet, & eorum, quæ poſſent obuenire ſibi.

237 *Sextum fundamentum in contrarium.*

238 *Impugnatur, quod Paupertas Religioſa poſſit compati dominium bonorum.*

239 *Oſtenditur dicta opinio eſſe contraria Sacræ Euangelio, & Textui Canonico, & rationi naturali.*

240 *Quomodo Scholares Societatis Ieſu poſſint dici Religioſi.*

241 *Aſſignatur alia ratio, ob quam prædicti poſſunt dici Religioſi.*

242 *Impugnatur, quod detur gradus Religioſæ Paupertatis, qui prohibeat tantùm vſum, retento bonorum dominio.*

Pupillus poteſt eſſe ditiſſimus, licèt independentèr à Tutore de ſuis bonis nequeat diſponere.

243 *Quænam ſint de quidditate Religioſæ Paupertatis, & quæ ſibi ſint accidentalia.*

244 *Impugnatur, quod abdicatio bonorum quòad vſum ſit neceſſaria Religioſæ perfectioni, non verò abdicatio dominij.*

245 *Impugnatur, quod ſit introductum à Iuſtiniano, vt Monachus ſuorum bonorum ius transferat in Monaſterium.*

Regularis vita à Chriſto, & Apoſtolis inſtituta.

246 *Monachi longè antè Iuſtiniani tempora bonorum ſuorum ius cedebant Monaſterio.*

247 *Affertur vltimum fudamentum in contrarium, & ei reſpondetur primò.*

248 *Nulla conſuetudo contrà ius Diuinum tenet.*

249 *Reſpondetur ſecundo dicto fundamento.*

250 *Reſpondetur tertio eidem.*

Papa non diſpenſat in ijs, quæ ſunt iuris Diuini.

Nec diſpenſat cum Regulari facto Epiſcopo ſupèr Votis, quæ compatiuntur cum ſtatu Epiſcopali.

Omnia Vota ſunt principalitèr ob cultum Dei.

Cauſa Votorum impulſiua, quæ.

251 *Concluditur, quòd ſi Papa non diſpenſat in Voto cum tranſeunte à ſtrictiori ad laxiorem Religionem, ità non diſpenſat cum facto Epiſcopo.*

ADSIT DOMINUS.

200 IN caſu mihi propoſito. *An ſcilicit Frater Minor Strictioris Obſeruantiæ factus, ac confirmatus Epiſcopus recuperet ius ſuccedendi in hæreditate paterna, bonis fideicommiſſis, feudis, ac alijs iuribus, & actionibus, quod per Religioſam Profeſſionem amiſerat?* Reſpondendum cenſeo negatiuè.

201 Fundamentum reſolutionis eſt, quòd Religioſus euectus ad Epiſcopatum manet adhùc Religioſus, & obligatus cònſequentèr ad obſeruantiam trium Votorum eſſentialium, nempè Obedientiæ, Caſtitatis, ac Paupertatis. In communi enim Doctorum (1) ſententia eſt, quòd ſubſtantia ſtatus Religioſi conſiſtit in firma, ac ſtabili permanentia in aliqua ex Religionibus per Eccleſiam approbatis, ſeruando tria Vota eſſentialia prædicta, quæ ſunt omnibus Religionibus propriè ſumptis æqualitèr communia. Dico autem *Religionibus propriè ſumptis*, vt ſunt Monachales, Mendican-

(1) *D. Thom. 2. 2. quæſt. 186. art. 3. & 1. Suar. tom. 3. de Relig. lib. 2. cap. 1. num. 3. Sanch. moral. lib. 5. cap. 1. num. 16. Layman. lib. 4. tr. 5. cap. 1 num. 1. Pellizzar. Manual. Regul. tr. 2. cap. 1. n. 1. 1. & 3.*

dicantes, ad differentiam Ordinum Militarium, qui lato tantùm modo veniunt nomine Religionum (2) & in quibus talium Votorum profeſſio valdè differt à Religionibus prædictis propriè ſumptis.

202 Quòd verò euectus ad Epiſcopatum maneat adhuc Religioſus, conuincitur ex hoc, quod Papa, quamuis de poteſtatis plenitudine poſſit ex vrgenti cauſa diſpenſare cum aliquo ſuper Votis ſolemnibus, & transferre per talem diſpenſationem illum ad ſtatum non Religioſum, prout poſt *Gloſſam*, ac *Innocentium*, tenet *Io: Andrea Abbas* (3) & alij Doctores communitèr; tamen de facto, ac regularitèr non diſpenſat ſuper illis in eo, quem transfert ad Epiſcopatum, vt docet *Arauxo* (4) quia non vult Papa illum eximere ab obligatione ad id, quod perfectius eſt, quàm illius oppoſitum.

203 Ex hoc magis conuincitur ex communi doctrina, quòd diſpenſatio conceſſa ſinè cauſa non eſt legitima, ſed cum D. Bernardo dicenda eſt potiùs *diſſipatio*; vndè dicitur, quòd ſinè cauſa non poteſt Papa quemquam abſoluere à iuramento (5) neque in cæteris, quæ ſunt de iure Diuino ſinè cauſa diſpenſare: quod ſi hoc facit, non eſt tutus coràm Deo ille, qui diſpenſationem obtinuit, vt habet *Gloſſa* quædam ſingularis (6) quamuis in facie Eccleſiæ aliter ſit.

204 Nulla porrò interuenit legitima cauſa, vt Regularis, qua talis promouendus ad Epiſcopatum debeat ex hoc diſpenſari in Votis ſuis ſolemnibus, vt firmat *Sanchez* (7). Siquidem Vota ſolemnia Religioſa cum oneribus ſtatus Epiſcopalis non pugnant, imò ipſum tanquàm ſtatum perfectiſſimum iuuant; & per aſſumptionem ad Epiſcopatum non relaxantur Vota, niſi quatenùs ſtatui Epiſcopali repugnantia (8). Non repugnant autem huic Vota ſolemnia; nàm Caſtitas in nullo mutatur in Epiſcopo, ac primò erat in Religioſo, Obedientia in eodem perſeuerat immutabilitèr, illa nempè, quæ primò reſpicit Romanum Pontificem, ad quem, tanquàm ad obiectum primò intentum dirigitur Votum Obedientiæ Religioſæ; Papa enim eſt ſupremus omnium Ordinum Generalis; (9) imò tale Votum magis intenditur iuramento, quo Epiſcopi, iuxtà Canones (10) ſpecialitèr obſtringuntur ad obediendum Papæ. Nec dicendum, quòd laxatur Votum Obedientiæ in Religioſo facto Epiſcopo, quia non tenetur ampliùs obedire Prælatis ſuis Regularibus; quia ipſis obedire non tenetur, quia maior omnibus illis euadit; vndè etiam Religioſus factus Prælatus Generalis ſui Ordinis, nulli Prælato locali, aut Prouinciali tenetur obedire, nec tamen per hoc ſequitur, quòd relaxetur Votum Obedientiæ in Religioſo ad Generalatum euecto. Paupertas etiam perdurat in ſtatu Epiſcopali, in quantum hæc importat abdicationem proprietatis, ac dominij, vt infrà patebit, & ſolam rerum Eccleſiaſticarum adminiſtrationem habet talis Epiſcopus, vtpotè quæ ſtatui ſuo neceſſaria eſt. Undè non aliter diſpenſat Epiſcopus, ac adminiſtrat res Eccleſiæ de licentia, ac voluntate Papæ, quàm Syndicus, Procurator, aut Oeconomus Monaſterij

(2) *D. Thom. 2. 2. quæſt. 186. art. 4. ad 3. Roderic. tom. 1 qq Regul. 1. art. 6. Soto. Sarmien. Aſcued. Lopez. Gimn. apud Arauxo. deciſ moral. tract. 3. quæſt 28 num. 24. & ſ.*

(3) *Gloſſ final. in cap. Cum ad Monaſterium, & ibi. Innocent. & Abb. num. 28. de ſtat. Monach. Io: Andra. in cap. Semel. de Reg. iur. in 6. Alex. conſ. 147. num. 7. & ſeqq. Iac. Anell. ad Abb. l. cit. lit. A.*

(4) *Araux. deciſ. moral. tom. 1. tract. 3. quæſt. 29. dub. 2. num. 10*

(5) *Gloſſ in cap. Quanto. in v. Abſolui. v. Vbi verò. Innoc in cap. Cum inter P. de Renunc. Abb. in cap. Significaſti num. 8. de Elect.*

(6) *Gloſſ in cap. non eſt. in v. Adimplere. de Vot. & Vot. redempt.*

(7) *Sanch. in Decal. lib. 6. cap 6. num. 2.*

(8) *Sanch. loco cit. num. 8.*

(9) *Sanch. moral lib. 6. cap. 1. num 8.*

(10) *Text in cap. Significaſti 4. de Elect. & in cap. Ego N. de iureiur.*

ſterij de licentia, ac voluntate ſui Prælati, & ſicut ille bona Monaſterij diſpenſat, quorum tamen dominium non habet; ità etiam factus Epiſcopus res ſuæ Eccleſiæ adminiſtrat dependentèr à voluntate Papæ, nec per hoc illarum dominium, aut proprietatem acquirit.

205 Si ergo Votorum ſolemnium nulla eſt repugnantia cum ſtatu Epiſcopali, nulla conſequentèr adeſt, vrgens cauſa diſpenſandi ſuper Votis ſolemnibus: ſequitur ergo, quòd Papa ſuper illis minimè diſpenſat.

206 Quòd ſi ex aliquo iuſto motiuo (quod tamen vix dabile eſt) Papa cum aliquo diſpenſaret ſuper Voto Paupertatis, ità vt acquirere poſſet dominium, ac proprietatem bonorum temporalium, ſiuè patrimonialium, ſiuè aliundè ſibi obuenientium, diſpenſatus non maneret ampliùs in ſtatu vero Religioſi, vt docet *Marchantius* (11) ſiquidem, vt infrà clariùs demonſtrabitur quiditas, ac eſſentia Religioſi ſtatus conſiſtit in ſolemni Profeſſione obſeruandi Paupertatem, Obedientiam, ac Caſtitatem cumulatiuè; vndè aliquo ex his Voto relaxato ceſſat in illo, qui diſpenſatur ſtatus verè, & propriè Religioſi.

207 Quod, vt ampliùs pateat, aduertendum poſt *D. Thomam* (12) quiditatem ſtatus Religioſi conſiſtere in hoc, quod illum profitens acquirat ſincerum Dei amorem ſupèr omnia, quatenùs via mandatorum Dei, ac conſiliorum Euangelicorum ſolemni Voto, ac obſeruatione ad illum peruenitur; in cæteris enim Chriſtianis, vt ibidem docet *Marchantius* (13) ſufficit ad perfectionem Charitatis iuxtà proprij ſtatus exigentiam obſeruatio mandatorum Dei; ſed in ſtatu Religioſo perfectio eiuſdem Charitatis vltrà obſeruantiam mandatorum exquirit conſiliorum Euangelicorum ſolemnem profeſſionem, ac obſeruantiam.

208 Hic porrò obſeruandum, quòd Canoniſtæ communitèr (14) tenent Religioſum ſtatum eſſe ex inſtitutione Eccleſiæ, quæ proindè poſſit ſuper eo abſolutè diſponere. Contrarium docent Theologi tenentes, quòd ille ſit ex inſtitutione Chriſti, ac omnes Apoſtolos illum fuiſſe profeſſos obſeruando Euangelica tria conſilia. Et poſſunt optimè concordari iſtæ ſententiæ, quæ oppoſitæ videntur, dicendo, quòd inſtitutio Regularis, quatenùs importat vitam ſub aliqua Regula per Eccleſiam approbata, verè eſt per auctoritatem Eccleſiæ, quæ proindè poteſt non tantùm reſpectu Religioſi particularis, ſed etiam reſpectu integri Ordinis ex legitima cauſa, prout expedire Papa iudicauerit de illo diſponere. Videmus proindè, quòd multos Ordines ob rationabiles cauſas Eccleſia deſtruxit, & in hoc ſenſu loquuntur Canoniſtæ, nec refragantur Theologi. Quatenùs verò Religioſus profitetur in Ordine ad acquirendam Chriſtianam perfectionem, obſeruantiam trium Votorum ſolemnium, quæ habent pro obiecto tria conſilia Euangelica, dicendum, quòd hoc ſit de inſtitutione Diuina; vt proindè liberum quidem ſit Eccleſiæ circà præcepta, ac Statuta Ordinum ea ſtatuere, confirmare, ampliare, reſtringere, & etiam tollere; non tamen hæc poſſit circà Vota ſolemnia, in quibus conſiſtit quiditas ſtatus Religioſi. Quia quantumuis poſſit ex cauſa ſuper ijs diſpenſare cum particulari Religioſo, tamen hoc nequit relinquendo diſpenſatum in ſtatu Religioſo, quià de quiditate talis ſtatus, vt dicebamus, eſt trium Votorum ſolemnium profeſſio, ac obſeruantia.

109 Ac

(11) *Petr Marchant. Tribun. Sacram. tom. 2. par. 2. tract 2. tit. 2. quaſt. 4. dub. 4. verſ. primò hic non ago.*

(12) *D. Thom opuſc. 18. cap. 6. & ſeqq.*
Marchant. loco cit. quaſt. 2. concl. vnic.

(13) *March loco cit. v Dixi & conſiliorum.*

(14) *Abb. in cap Cum ad Monaſterium num. 21. verſo Item Religio de ſtat. Monach.*

209 Ac vt ſuprà data doctrina ampliùs fundetur, aduertendum ad ea, quæ D. Paulus ſcripſit, puta, quòd Religioſæ vitæ *Fundamentum aliud nemo poteſt ponere præter id, quod poſitum eſt, quod eſt Chriſtus Ieſus* (15). Vita ſiquidem Ieſu Chriſti, quam Apoſtoli ſunt imitati, obſeruando tria conſilia Euangelica, quæ Chriſtus ipſe verbo, aut exemplo docuit (16) forma eſt Religioſi ſtatus; & eiuſdem quiditas, ac eſſentia innititur huic fundamento; nempè vt ſicut ipſe fuit *factus obediens vſque ad mortem* (17) caſtitatem ſeruauit, & eam ſeruari poſſe docuit, & ſeruandam ad perfectionem conſuluit (18) paupertatemque oſtendit *non habens vbi caput reclinaret* (19) & eam docuit eſſe neceſſariam ad perfectionem. *Si vis perfectus eſſe, vade, vende omnia, quæ habes, & da pauperibus* (20) & ſinè ea neminem eſſe poſſe diſcipulum eius: *Niſi quis renunciauerit omnibus, quæ poſſidet, non poteſt meus eſſe diſcipulus* (21) ità qui Religioſum ſtatum propriè dictum profitetur, hæc tria de neceſſitate profiteri debet. Hinc eſt, quòd quamuis ſinguli Ordines Monachales, ac Mendicantes, qui important ſtatum Religioſum propriè, & ſtrictè acceptum, intèr ſe differant Regula, Satutis, Conſtitutionibus, moribus, habitu &c. omnes tamen conueniunt in ſolemni Profeſſione illorum trium Votorum; eò quià hæc ſunt de ſubſtantia verè, & propriè Religioſi ſtatus.

210 Inter tria autem Vota ſupradicta Paupertas ſpecialitèr ſpectat ad Religioſi ſtatus ſubſtantiam, pròut poſt *Textum* (21) notat *Sanchez* communitèr receptus. Porrò Paupertas importat voluntariam abdicationem omnis poſſeſſionis, dominij, & cuiuſcunque iuris ciuilis, & politici ſiuè actualis, ſiuè poſſibilis, & etiam vſus proprij ad rem quamcunque temporalem propter Deum, & Chriſti ſequelam, vt fusè probat ſuprà laudatus *Marchantius*. (22)

211 Hinc patet lapſus *Pellizzarij* (23) qui vult incapacitatem dominij non eſſe effectum iuris Diuini, aut naturalis ex vi Voti, ſed eſſe effectum iuris humani, nempè ex diſpoſitione Pontificis; nàm hoc falſum eſt: ſiquidem in communi omnium Doctorum ſententia Religioſus ſtatus inſtitutus fuit à Chriſto Domino, & hunc profeſſi ſunt Apoſtoli (24) ac reliqui Chriſtiani omnes à principio naſcentis Eccleſiæ reſpectu abdicationis dominij, ac proprietatis rerum temporalium, idem inſtitutum ſunt amplexati: quod patet ex caſu Ananiæ, ac Saphiræ, qui ideò interiere ad repræhenſionem ſibi factam à D. Petro, quia *fraudauerunt de pretio agri* (25) à ſe venditi, quod minimè fuiſſet. nec ob talem fraudationem peccaſſent, ſi pròut ſcribit *Marchantius* (✝) Chriſtiani vendentes ſua, & pretium deferentes ad pedes Apoſtolorum, non renunciaſſent eorum dominio, ac proprietati: ità vt mortem illi duo, in pœnam ſui peccati obierint, quià retinentes partem pecuniæ vitio proprietatis contrà factam renunciationem peccauerunt. Concludendum ergò venit, quòd abdicatio dominij, ac iuris vtendi re tanquàm propria, quæ importatur per Votum Paupertatis eſt de quiditate Religioſi ſtatus à Chriſto Domino inſtituti, quem profeſſi ſunt Apoſtoli, & naſcen-

(15) *Corinth. 1. cap 3. verſ. 11.*
(16) *Text. in cap. Exijt verſ Hæc eſt, & verſ. Porrò cum ipſa in fin. de verb. ſign. in 6.*
(17) *Philipp. cap. 2. verſ 8.*
(18) *Luc. cap. 9. verſ. 58.*
(19) *Luc. cap 9. verſ 58.*
(20) *Matt. cap. 19.*
(21) *Text. in cap. Cum ad Monaſterium in fin. de ſtat Monach.*
Sanch. moral. lib. 6. cap. 6. num. 8.
(22) *Marchant. tom. 3. par. 2. tract. 2. tit. 1. quæſt. 5. concl. 2.*
Araux. tom. pr. tr. 3 quæſt. 27. dub. 2. num. 9.
(23) *Pellizzar. Manual. Regular. tom 1. tract. 4. ſect. 5. num. 149.*
(24) *D Thom. 2. 2. quæſt. 88. art. 4. ad 3. & quæſt. 185. art. 6. ad 1.*
(25) *Act. cap. 5. verſ 2.*
(✝) *Marchant. tom. 3. par. 2. tract. 2. tit. 1. quæſt. 4. dub. 1. reſol. 2.*

naſcentis Eccleſiæ Fideles; & nullo modo hoc eſſe ex ordinatione Eccleſiæ. Conceditur quidem Ordinem hunc, vel illum, quatenùs peculiarem Regulam, Conſtitutiones, & Inſtituta ſeruat, ab Eccleſiæ anctoritate illum approbante ſuum eſſe recognoſcere, vt proindè eius regulæ, ac præceptorum diſpoſitio ſit de iure humano, per quod talis regula, ac præcepta immutari, & diſpenſari valent. Conceditur paritèr, quòd per Eccleſiam potuerunt inſtitui Ordines nonnulli Religioſi, in quibus trium Votorum prædictorum eſſet moderatio, vt patet de Ordinibus militaribus, in quibus Obedientia maximam patitur latitudinem, Caſtitas ad coniugalem reſtringitur; & Paupertas ad bona Religionis communia tantùm limitatur, admiſſa alioquin patrimonialium bonorum proprietate. Hi Ordines quidem à iure purè humano pendent, non tamen verè, & propriè Religioſi ſunt, vt diximus ſuprà *num.* 201. *in fine*. Ut autem Religioſi omnes propriè dicti, puta Monachi, ac Mendicantes habent pro fundamento ſui ſtatus Profeſſionem trium Votorum ſolemnium, hoc eſt de iure Diuino, & Chriſti Inſtitutione, vt *Pellizzarius* (26) ipſe alibi fatetur; & ſic ſequitur, quòd Summus Pontifex non poſſit contrà illa tria Vota diſpenſare, vt habet *Textus* (27) quià de iure Diuino ſunt; quod tamen intelligendum eſt, vt diſpenſare nequeat, relinquendo diſpenſatum in ſtatu Monachi (potens aliàs diſpenſare ex cauſa rationabili, facendo non Monachum de Monacho, prout habet *Gloſſa* (28) illius *Textus*) & hoc ideò, quià Vota illa ſunt de ſubſtantia ſtatus Religioſi à Chriſto, vt dicebamus inſtituti.

212 Ex his concludendum venit, quòd ſi Regularis factus Epiſcopus remanet adhùc Religioſus, prout docent *Sanchez* (29) qui cumulat 34. Doctores, Theologos, ac Canoniſtas idem ſentientes; *Araujo* (30) qui citat ſex Auctores in eandem ſententiam abeuntes, *Fagardo* (31) qui congerit 46. Doctores, quorum 13. ſunt *Theologi*, 12. *Iuriſtæ*, & 21. *Canoniſtæ*, & *Paſqualigus* (32) qui 65. Doctores hanc concluſionem propugnantes conglomerat) ac de quiditate ſtatus Religioſi eſt cuiuſcunque dominij, ac iuris in re, ac ad rem abdicatio, non poteſt vllo modo recuperare illud ius, quod habuit ad bona patrimonialia, antequàm Religioſum ſtatum profiteretur, & quod per emiſſam Profeſſionem totalitèr amiſit.

213 Quod magis confirmatur ex hoc, quod vt ex Philoſopho tradit *D. Thomas* (33) adueniente profeſſione formæ præſtantioris in ſubiecto, non excluditur diſpoſitio conſeruans illam, ſed ſolùm quantùm ad id, in quo repugnat perfectioni illius: porrò ſtatus Epiſcopalis forma perfectior eſt, quàm Regularis, ambo tamen ad vnum ordinantur, puta ad perfectionem Chriſtianam, hic ſcilicèt acquirendam, ille autem acquiſitam; Votorum autem ſolemnium Profeſſio, per quam Regularis tendit ad perfectionem acquirendam, eſt diſpoſitio ad formam præſtantiorem, nempè Epiſcopatum, quæ in eodem ſubiecto recipitur, & nulla eſt inter talem diſpoſitionem, ac formam repugnantia; imò vna aliam tuetur, ac conſeruat; ſequitur igitùr, quòd Epiſcopatus adueniens Regulari Votorum ſolemnium Profeſſionem factam non abolet, aut minuit; & quemadmodum in eo Votum Caſtitatis non relaxatur; & Votum Obedientiæ magis intenditur, vt diximus

(26) *Pellizzar. tom.* 1. *tract.* 1. *cap.* 9. *à num.* 9. *ad* 10. *Manual. Regular.*
(27) *Text. in cap. Cum ad Monaſterium in fin. de ſtat. Monach.*
(28) *Gloſſ. in cap. Cum ad Monaſterium. in v. Abdicatio. v. Vincent. & Io. de ſtat. Monach.*
(29) *Sanch. in Decalog. lib.* 6. *cap.* 6. *num.* 2. *in fin.*
(30) *Araux. tom.* 1. *tract.* 2. *quæſt.* 28. *dub.* 2. *nu.* 9.
(31) *Fagard. quæſt. pro Epiſc. Regular. num.* 26. 27. & 28. *fol. m.* 916.
(32) *Zacchar. Paſqual. moral. decif.* 267. *num.* 1.
(33) *D. Thom.* 2. 2. *quæſt.* 185. *art.* 8.

mus ſuprà *num.* 206. ità in Voto Paupertatis non diſpenſatur.

214 Hinc eſt, quod, vt optimè obſeruat *Faiardo (34)* termini à quo, & ad quem non ſe inuicem excludunt, ſed includunt, quando ſubiecta materia incluſionem perſuadet; vt Religioſus de Subdito factus Prælatus non amittit qualitatem Religioſi, nàm terminus à quo, nempè conditio Subditi non excluditur à termino ad quem, puta Prælatura in quantùm tùm Subditus, tùm Prælatus Religioſum ſtatum ſupponunt, ac requirunt. Ità pariter in caſu; ſiquidem ſtatus Regularis, ac Epiſcopalis termini ſunt à quo, & ad quem, & ambo ad perfectionem ſpectant, ille quidem acquirendam, hic acquiſitam, quæ perfectio per Votorum ſolemnium Profeſſionem comparatur, ac conſeruatur. Sequitur igitur, quod obligatio eſſentialis, quæ eſt in termino à quo, non euacuatur per aduentum termini ad quem, ſed eadem cum vtroque termino perſeueret, & ſic Epiſcopus teneatur ad ſolemnia Vota ſeruanda, ad quæ in ſtatu Regulari obligabatur.

215 Quod fortius ſuadetur ex hoc, quod vt habetur in quodam *Canone (35) facilius indulgetur, vt aſcendat Monachus ad Præſulatum, quàm Præſul ad Monachatum deſcendat*; huius autem diſpoſitionis ratio eſt, prout habet *D. Thomas (36)* quia Monachus factus Epiſcopus aſcendit de ſtatu minùs perfecto ad perfectiorem; Epiſcopus autem declinans ad Monachatum deſcendit à maiori ad minorem gradum perfectionis. Porrò in primo caſu non amittitur per tranſitum ad terminũ ad quem perfectio, quæ eſt in termino à quo; imò magis intenditur ſicut lignum, quod formam ignis in ſe recipit, non deperdit gradus caloris, à quibus antecedenter fuerat alteratum, ſed illos conſeruat, ac perficit per formam perfectiorem inductam. In ſecundo verò caſu aliter euenit; nàm abſolutè deficitur à perfectione formæ. Dictum autem ſuprà *num.* 207. fuit perfectionem Chriſtiani hominis conſiſtere in amore Dei, qui acquiritur per Profeſſionem, ac obſeruantiam conſiliorum Euangelicorum; ſequitur ideò, quod perfectio ſtatus, quæ eſt in Epiſcopo non excludit eam, quæ eſt in Religioſo; & proindè ſolemnium Votorum Profeſſionem, ac obligationem in vtroque ſtatu perfectionis acquirendæ, ac acquiſitæ perſeuerare.

216 Sequitur ex his, quod Regularis factus Epiſcopus, quamuis rerum Eccleſiæ ſuæ habeat adminiſtrationem, quam habent Epiſcopi non Regulares, vt Doctores *(37)* communiter ſcribunt; tamen non poteſt fructuum bonorum ſuæ Eccleſiæ nanciſci dominium, quod tamen iuxtà Canoniſtarum, ac Theologorum modemiorem ſententiam acquirunt Epiſcopi è Clero Sæculari aſſumpti; & ratio eſt, quià illi impediuntur à Voto perdurante Paupertatis, ob quod incapaces dominij ſunt.

217 Hinc eſt, quod de redditibus ſuę Eccleſiæ non poteſt Epiſcopus Regularis liberas, & amplas donationes pro libito facere, ſed tantùm modicas, & antidorales, ſeù remuneratorias, & eleemoſinales *(38)* non enim largitur aliquid de ſuo, ſed diſpenſat tantùm patrimonium Eccleſiæ. Nec facit in contrarium ſententia aliquorum, quos recitat, & ſequi videtur *Sanchez (39)*

Cc qui

(34) *Faiard. loc. ſup. cit num. 42. & ibi Gonzal. ad Regul. 8. Lancell. gloſſ 12. num. 24. & Barboſ dict. 98. num. 5.*

(35) *Text. in cap. Niſi cum pridem v. Nec putet. in fin. extra de renunciat.*

(36) *D. Thom 2. 2. quæſt. 185. art. 4.*

(37) *Card. in Clem. 2. v. ſed & tales notab. 1. de vit. & hon. Cleric. Nauarr. Sà. Roderic. Rota. Leſſ Vivald. Germon. Molin. Graſſ. apud Sanch. Decal. lib. 6 cap. 0. n. 24.*

(38) *Munoz de Escobar. tract de ratiocin. cap. 24. nu. 8. 26. & 24. Soſa lib. de la obligat. con que quedan los Relig obiſp. num. 27. apud Faiard. cit. quæſt. nu 45. fol 8719. col. 2.*

(37) *Sot. Palacio. Meb. Medin. Angloſ Gratian., & Vaſq. apud Sanch. moral. lib. 6. cap. 6 num. 7.*

qui tenent Epiſcopum Regularem efficì verum dominum redituum Eccleſiaſticorum non ſecùs, ac ſint è Clericatu Sæculari aſſumpti. Etenim *Canon* ille (40) ſuper quo fundatur eorum opinio, in quo dicitur, quod ille, *Velut legitimus heres paternam ſibi hereditatem poſteà ſibi vendicandi poteſtatem habet*, non facit ad intentum, tum quià aliud eſt de bonis patrimonialibus hæreditarijs, aliud eſt de redditibus Eccleſiæ, & ab vno ad aliud inepta conſequentia deducitur, cùm è diuerſis non fiat illatio (41). Tùm quià ius acquirendi paternam hæreditatem eſt reſpectu non ſui, ſed Monaſterij, dùm manet Monachus, aut Eccleſiæ ſuæ, ſi fit Epiſcopus, ità vt hæreditatis dominium acquiratur aut Monaſterio, aut Eccleſiæ, non verò ſibi, vt infrà magis probabitur. Tùm quià & melior, & verior, & ſecurior eſt antiquorum omnium Canoniſtarum concors ſententia, qui docent Epiſcopos omnes, etiam è Clero aſſumptos, non fieri dominos, ſed puros adminiſtratores fructuum Menſæ Epiſcopalis, etiam poſtquàm facta eſt diuiſio bonorum Eccleſiaſticorum in quatuor partes, nempè Epiſcopo, Clero, Fabricæ, Eccleſiæ, ac Pauperibus; pròut ſolidè, & ineluctabiliter probat *Marchantius* (42. Quare oppoſita ſententia palpans Eccleſiaſticos, qui volunt proprias domos ditare patrimonio Chriſti, aç Pauperum, falſa eſt, & talem coràm Deo eſſe probat perditio, aut inopia familiarum, quæ ditantur ex talibus redditibus; experientialiter enim videmus, quod tales aut in ſucceſſione breui tempore deficiunt, aut volant malæ comparatæ diuitiæ, iuxtà Prouerbium Hiſpanicum,

Los dineros del Capellan
Cantando veugon y cantando van,

218 Sequitur etiam ex ſuprà data concluſione principali, quod Epiſcopus Regularis non acquirit dominium, aut proprietatem bonorum ſibi obuenientium ſiuè à ſucceſſione paternæ hæreditatis; ſiuè à donatione ſibi facta; ſiuè ſint comparata proprio labore, ac induſtriâ, illud enim acquiritur Eccleſiæ ſuæ; quod manifeſtè conuincitur ex *Textu*, & *Gloſſa* (43) cuiuſdam Canonis, in quo Judices Apoſtolici condemnauerunt quoddam Monaſterium ad reſtituendum Cathedrali Eccleſiæ quandam pecuniæ ſummam ſibi donatam ab Epiſcopo Regulari ab eo acquiſitam, poſtquàm Epiſcopatum adeptus fuerat. Ex quo conuincitur, quod quidquid obuenit Epiſcopo Regulari, quomodolibet cedit in dominium Eccleſiæ ſuæ (44). Quod tamen non eſt de Epiſcopo non Regulari, qui bonorum patrimonialium, ac aliorum induſtriâ ſuâ, aut per donationem ſibi factam comparatorum plenum dominium nanciſcitur, & de ijs poteſt liberè diſponere. Ex hac autem concluſione pariter elicitur, quod ſi Religioſus Epiſcopus prodigè, & ſuperuacaneè conſumit, aut ſinè rationabili cauſa donat de bonis etiam à ſe acquiſitis, tenetur tùm ipſe, tùm qui ea recipit, reſtituere Eccleſiæ ſuæ, vt dicunt Doctores (45). Et ratio eſt, quià eorum dominium eſt pęnes Eccleſiam ſuam, & ipſe adminiſtrationem eorum quidem habet, non tamen plenam, ac abſolutam, ſed limitatam ad moderamen prudens, ac regulatum, & directum à rationabili cauſa. Sequitur pariter, quod licèt poſſint Epiſcopi à Clero aſſumpti de bonis ſuis patrimonialibus teſta-

(40) *Text. in cap vnic. 19. qu 1.*
(41) *Arg. l. vlt. in fin. ff. de column. l. Papinianus exult. ff. de Minor. l. Inter ſtipulantem. §. Sacram. ff de verb. obl.*
(42) *Marchant. tom. 3. par. 1. tr. 8. tit. 1. ſect. 3. qu. 1. concl. 3. fol. 1188.*

(43) *Text. in cap. Cum olim ll. 2. vbi Gloſſ. in v. Reſtituat. extrà de priuil.*
(44) *Hieronym. Rodorio reſol. 60. num. 9. & ibi Nauar. Sanch. & alij.*
Gabriel. pereyr decis. 65. num. 3.
Fatard quaeſt ſup cit. num. 37. fol. 1737. col. 1.
(45) *Valent 2. 2 diſp. 10. quaeſt. 3. pun. 8. col. 3.*
Leſſ de iuſt & iur lib. 2. cap. 4. dub. 5. num. 29.
Molin. eo. tit diſp 276. col. 3 v Religioſus in Commendam apud Sanchez Decal. lib. 6. cap 9. nu. 13.

teſtari (45) liberè; non tamen de rebus Eccleſiæ, neque de inuentis in ea, aut acquiſitis per eam (47) niſi accedente Summi Pontificis diſpenſatione; tamen Epiſcopus Regularis de bonis tùm ex paterna hæreditate, tùm ex alia quacunque cauſa perſonali quæſitis teſtari minimè poteſt, vt firmat *Sanchez* (48) qui triginta tres Doctores pro hac ſententia congerit. Unde ſi licentiam teſtandi legitimam obtinere debet, oportet, quod in ſupplicatione ad Papam exprimat duplex impedimentum, quo afficitur, nempè quod Epiſcopus, & quod Regularis ſit, vt ex *Henriquez* (49) docet *Sanchez*, cui concordat *Arauxo*. Et horum rationem aſſignat *D. Thomas* (50) quià nempè per Epiſcopatum non acquirit dominium, ſed puram diſpenſationem non tantùm bonorum Eccleſiæ, ſed etiam aliorum quomodo libet ſibi obuenientium: diſpenſatio autem cum vita terminatur; vndè poſt mortem, à qua ſola teſtamentum accipit robur, non valet.

219 Quæ autem hucuſque demonſtrata ſunt circà ſucceſſionem in patrimonialibus, quadrant de Epiſcopo Regulari aſſumpto à Monachatu, aut ſtatu Regulari mendicanti capaci poſſeſſionis bonorum in communi; non verificantur autem de eo, qui aſſumitur à Religione Minorum de Obſeruantia maximè Strictiori, ac Capucinorum. Ratio eſt, quià vt habetur ex *Textu* (51) vtroque, in tantùm Monachus ſuccedit in hæreditate in quantùm hoc cedit in vtilitatem Monaſterij, quod eſt capax dominij, & ad quod tranſit illud ius ſuccedendi, quod Monachus antè Profeſſionem habuit.

Conuentus autem, ac Religio Minorum de Obſeruantia incapax eſt dominij cuiuſuis tùm proprietatis, tùm iuris vtendi quorumuis bonorum temporalium, vt habet *Textus* (52) ſequitur igitur, quod Epiſcopus Minorita ſuccedere nullo modo poteſt in bonis patrimonialibus.

220 Hoc pariter eſt reſpectu Eccleſiæ, cuius eſt Epiſcopus. Quià quantumuis hæc capax ſit dominij, & proindè etiam ſucceſſionis in bonis patrimonialibus Epiſcopi ſui à Monachatu aſſumpti, non tamen capax eſt reſpectu Epiſcopi Minoritæ. Ratio eſt, quià in Profeſſione ſua Regulari per Vota ſolemnia in Religione incapaci ſucceſſionis extinctum remanet totaliter in ipſo ius ſuccedendi, cum nec ipſe, nec Monaſterium ſuccedere vllo modo potuerit, & ne dominium bonorum patrimonialium in ſuſpenſo maneat, illud quæſitum ſtatim ab eius Profeſſione eſt ijs, qui de iure ſuccedere debuerunt. Si ergo manet in eodem ſtatu Profeſſionis reſpectu Votorum ſolemnium, vt ſuprà abundè probatum eſt, quando promouetur ad Epiſcopatum, promouetur ſpoliatus totali iure ſuccedendi; & proindè nullum tale ius poteſt transferre in Eccleſiam ſuam.

221 Quod ſi dicatur, quod ſicut profitens Monachatum in Profeſſione transfert ius ſuccedendi in Monaſterium, ità aſſumptus ad Epiſcopatum transfert idem ius in Eccleſiam, vt proindè nomine huius ſuccedere poſſit; conſequentia negatur. Ratio eſt, quià in Profeſſione in Monachatu tranſit à ſtatu laico, in quo ipſe habuit ius ſuccedendi; & proindè illud ius potuit transferre in Monaſterium; quando autem tranſit ad Epiſcopatum Minorita, tranſit à ſtatu, in quo nullum ius habuit, & ideò nullum ius poteſt in Eccleſiam ſuam transferre.

(46) *Concil. Antioch cap. 24. Agathen. cap. 48. cap. Manif ſ.a 12 q. 1. cap. Quorundam de Teſtam.*
(47) *Cap. Cum in Officijs cap. Quia nos. cap. Relatum de Teſtam.*
(48) *Sanch. Decal. lib 6. cap. 6. num. 10. in fin.*
(49) *Henriq. in cap Si quis ſane, nu. 10. de Facul. Cleric. Sanch loc cit. num 11*
Arauxo tom. 1. tr. 2. qu. 28 dub. 2. nu. 18.
(50) *D Thom 2. 2. quæſt 185 art. 8. ad 2.*
(51) *Cap Statutum 18 q 1. cap. Si qua mulier 19 q. 3. l. Deo nobis C. de Epiſc. & Cler.*

(52) *Text in cap. Exijt v. Porrò cum ipſa de Verb. ſign in 6.*

222 Nec dicendum, quod ius antiquum, quod per Profeſſionem amiſit, per promotionem ad Epiſcopatum recuperet, nàm hoc falſum eſt. Siquidem quamuis factus ſit Epiſcopus, tamen in ſtatu Religioſo, & primæua ſolemnium Votorum Profeſſione percurat, ob quam omni iure ſucceſſionis priuatus permanet. Præterquamquod quamuis nullam explicitam renunciationem dominij, aut iuris ſuccedendi in bonis ſibi quomodolibet debitis fecerit, per Profeſſionem tamen ſolemnem implicitam renunciationem facit. Ratio eſt, quià profitetur ſtatum, qui tùm dominium, tùm quoduis ius quomodolibet ſuccedendi excludit; & qui vult antecedens, vult neceſſarium conſequens ad illud (53). Renunciatio autem facta vtcumque cauſam habentes excludit à iure ſucceſſionis, vt tradunt Doctores (54) nam vt ex vtroque iure (55) liquet, non datur regreſſus renunciantibus abſolutè propria iura.

223 Quià verò contrà principalem reſolutionem videntur nonnulli Doctores (56) tenere, quod Regularis factus Epiſcopus ſolutus remaneat Voto Paupertatis, & recuperet ius ſuccedendi in bonis patrimonialibus &c. ideò ſoluenda remanent iſtorum fundamenta.

224 Primum fundamentum eſt, quod Textus *in cap. vnic. 18. qu. 1.* habet, quod Monachus factus Epiſcopus *Velut legitimus hæres paternam ſibi hæreditatem poſteà iure vendicandi poteſtatem habet*. Si ergo ſibi acquirit, ac vendicat, verum dominium habet: vendicare enim, & ſibi acquirere ſolis veris dominis competit (57). Nec obſtat Votum Paupertatis emiſſum, quià vt habet ibidem idem Textus *Canonica electio à iugo Regula Monaſtica Profeſſionis abſoluit*.

225 Reſpondetur primò, quod abſolutio à iugo Regulæ, prout habet poſt *Gloſſam* (58) *Cardinalis Turrecremata* non eſt vniuerſalis, ſed quoad aliqua tantùm, nempe ab obſeruantijs quibuſdam Regularibus, quæ compati ſecùm non poteſt ſtatus Epiſcopalis (59) non verò quoad reliqua; nàm non abſoluitur ab eſſentialibus ſtatus Religioſi, puta à Votis eſſentialibus Obedientiæ, Paupertatis, ac Caſtitatis, vt habetur ex *Textu*, & *Gloſſa* alterius *Canonis* (60). Non abſoluitur pariter à geſtatione habitus Regularis, vt præcipitur in quadam *Decretali* (61) imò in *Synodo Octaua* (62) ſtatuitur Epiſcopis Monachis ſub pœna depoſitionis, ne Veſtem Monaſticam deponant; & hoc non eſt quid accidentale, & in honorem relicti Ordinis, vt putauit *Hurtado* (63) ſed vt cauſa à iure inducta in ſignum, & confirmationem Religioſi ſtatus minimè mutati per aſſumptionem ad Epiſcopatum, vt ex *D. Thoma* (64) firmat *Faiardo*. Et tandem non plenè abſoluitur ab alijs Obſeruantijs Regularibus, quæ Pontificium munus non impediunt, nec Dignitatem Epiſcopalem dedecent, vt firmant tredecim Doctores congeſti per eundem *num. 230.* ſed ex quadam ſaltem honeſtate illas ſeruare debet.

226 Reſpondetur ſecundò, quod aliud eſt loqui de *iugo Regula* quoad præ-

(53) *Alex. conſ 157. num. 14. lib 2. Caſtrenſ conſ 100. num. 4. v. Quod autem lib. 2. Barboſ. axiom. 30. num. 3.*
(54) *Menoch. Franc. de Ponte Franch. Sud. Melfet. Fab. de Anna. conſ 45. num. 93. & 104. apud Faiard. d. quaſt. num 67. fol. 1720.*
(55) L. *quæritur § ſi venditor. ff. de Ædilit. edict 1. ſi maritus. §. ſi negauerit ff. ad leg. Iul. de Adult. cap. Quamuis 2. de pact. in 6.*
(56) *Sot. Palacio Medin. Angles. Grattan. Vaſq. apud Sanch. moral. lib. 6. cap. 6. num. 7. Pellizzar. Manual. Regul. tom. 1. tract. 4. cap. 2. ſect. 5. num. 366. & ſeqq. Melfet Paſqual. Ricc. Genuen. Alphon. de Leon. Laurel de Franch. Paſqualig. Magon. apud Faiard. d. quaſt. num. 2.*

(57) *L. in rem ff. de rei vendic.*
(58) *Gloſſ in cap. Statutum in v. Abb. ſoluit. vbi Turrecremat. v. Statutum. 18. q. 1.*
(59) *Turrecremat. in cap. de Monachis v. ſecunda concluſio 16. q. 1.*
(60) *Cap 3. iunct. gloſſ in v. Diſcedere 16 q 1.*
(61) *Text. in cap. Clerici. 11. 2. de vit. & honeſt. Cleric.*
(62) *Synod. VIII act 10. cap 27.*
(63) *Hurtad. de Fide &c tom. 2. diſp. 160. ſub ſect. 3. §. 14. v. Sed in aliquibus.*

præcepta Regulæ per Inſtitutores Ordinum latæ, & per Eccleſiam approbatæ; aliud eſt de Votis ſolemnibus, per quæ emiſſa conſtituitur Profeſſus in ſtatu Religioſo: ſiquidem, prout dictum fuit ſuprà *num.* 211. illa ſunt de iure merè Eccleſiaſtico,& humano; hæc verò de iure Diuino: & per illa profeſſus conſtituitur Religioſus illius Ordinis, cuius Regulam profitetur, & ſpecificè diſtinguitur ab alijs, qui diuerſam Regulam obſeruant; per hæc autem conſtituitur in eſſe quiditatiuo Religioſi ſtatus, in quo tanquam in genere omnes Religioſi conueniunt, nec vnus ab alio iuxtà hæc diſtinguitur, omnes enim Religioſi ſtrictè ſumpti æqualiter profitentur tria eſſentialia Vota. Religioſus ergo factus Epiſcopus abſoluitur à *iugo Regulæ* quoad præcepta, & obſeruantias peculiares ſui Inſtituti modo explicato numero proximo ſuperiori, non autem quoad eſſentialia ſtatus Religioſi. Ratio eſt, quià per ſpeciem non derogatur generi, quando ambo ſe compatiuntur (65) nec ablata ſpecie auſertur genus, aut ablato accidenti auſertur ſubſtantia, quià poteſt mutari accidens non vitiata ſubſtantia (66) ſicut factus Clericus, quamuis deperdat eſſe laici, non tamen amittit eſſe hominis, quià illud conſideratur, vt ſpecies accidentalis, hoc verò genericum,ac ſubſtantiale eſt. Ità in caſu particularis Regulæ Profeſſio ſpecies, & quidem accidentalis Religioſi Inſtituti eſt; vndè, & eius pręcepta,per quę ab alijs accidentaliter ſpecificèReligioſus diſtinguitur, tolli poſſunt,non tamen inſertur,quod ideò tollatur Religioſus ſtatus, qui eſt per tria Vota eſſentialia, quæ conſtituunt quodammodo morale quiditatiuum genus. Et exemplum eſt in Minorita facto Epiſcopo, præceptum enim ſuæ Regulæ eſt (ad quod ſub mortali obligatur) ne pecuniam numeratam ciuiliter contrectet etiam independenter à proprietate illius (67) ab hoc quidem diſpenſatur, dum fit Epiſcopus, quià Eccleſiaſticæ pecuniæ ciuilem adminiſtrationem ex officio nanciſcitur, non ſequitur autem, quod per hoc diſpenſetur in Voto Paupertatis, per quod talis pecuniæ dominium, ac proprietatem habere nequit.

217 Reſpondetur tertiò, vt habetur ex duplici *Gloſſa* (68) illius Capituli; Monachum factum Epiſcopum non acquirere ius ſucceſſionis per Epiſcopatum adeptum, ſed illud anteà habebat exiſtens Monachus, vt patet in *Iure* (69) cum hoc tamen quod per tale ius ſuccedendi non ipſe, ſed Monaſterium acquireret dominium bonorum, in quibus ſucceſſiſſet. Factus autem Epiſcopus illud idem ius ſuccedendi conſeruat quidem in ſe, transfert tamen in Eccleſiam ſuam ius poſſeſſiuum, quod ſibi nullo modo competere poteſt. Et ſic conuincitur, quod per citatum Capitulum Votum Paupertatis in Epiſcopo Regulari non diſpenſetur.

218 Secundum fundamentum eſt, quod vt patet ex Doctoribus ſuprà *num.* 216. citatis, Epiſcopus Regularis non ſecus ac Sæcularis habet liberam adminiſtrationem transferendi in alium dominium fructuum bonorum ſuæ Eccleſiæ, ſequitur igitur, quod dominium eorum habet, antequàm transferat; nemo enim poteſt in alium transferre ius, quod transferens non habet in ſe. (70)

229 Reſ-

(64) *D. Thom.* 2. 2. *q.* 185. *art.* 8. *Fatard. d. quaſt. num.* 34. *in fin.*

(65) *Bartol. Caguol. Roman. Decian. Tuſch. apud Barboſ. axiom.* 107. *num.* 18. *v. limita.*

(66) *Arg. l. falſaſ de condit. & demon. l. poſſe conuenta ff. de contr. empt.*

(67) *Tanc. in cap. Exijt §. cæterum v. ſi tamen de verb. ſign. in 6. Clement. Exiui §. Porrò & §. Proinde eo. tit. Ego ipſe de debit. & num.* [illegible]

(68) *Gloſſ. in cap. vnic. in v. legitimus & in v. reſtituat* 18. *quaſt.* 1.

(69) *Cap. Si qua mulier.* 19. *quaſt.* 3. *l. Deo nobis C. de Epiſc. & Cler.*

(70) *Cap. Nemo de reg. iur. in 6. l.* 2. *C. de pan. l.* 8. *C. Qui pro ſua iuriſ.*

229 Reſpondetur negando aſſumptum, nàm vt dictum eſt ſuprà *n.* 216. quamuis Epiſcopi Sæculares in ſententia aliquorum ſint domini fructuum ſuæ Eccleſiæ, non tamen hoc eſſe poteſt in Epiſcopo Regulari, qui ab acquiſitione dominij inhabilitatur à Voto Paupertatis. Quod ſi talium bonorum dominium transfert in alios in largitione eleemoſinali, remuneratoria, aut recompenſatiua &c. hoc facit non quidem auctoritatiuè, ſed purè miniſterialiter, nàm ſibi commiſſa eſt prudens adminiſtratio bonorum Eccleſiæ, quæ bona ſi prodigit, aut irrationabiliter largitur tùm ipſe, tùm recipiens ad reſtitutionem tenetur, vt probatum eſt ſuprà *num.* 218. Proindè falſa redditur etiam conſequentia illius argumenti.

230 Tertium fundamentum eſt, quod ſi Epiſcopi Regulares non eſſent veri domini redditiuum ſuæ Eccleſiæ, ipſi tenerentur ex iuſtitia reſtituere ſuperuacaneè conſumpta; & eadem obligatione tenerentur illa recipientes, quod eſſet nutrire ſcandala, & multorum perditionem, cum plerique talium Epiſcoporum conſanguinei ditari procurent bonis Eccleſiæ ſibi abundè, & ex ſola ſanguinis affectione dilargitis.

231 Reſpondetur concedendo illationem, vt probatum fuit ſuprà *num.* 218. Quod autem attinet ad periculum animarum eorum, qui talibus bonis ditantur, poteſt eos ſaluare bona fides, quæ ſibi naſcitur ex eo, quod hoc, vt in pluribus practicatur, & ideò hoc eſſe licitum putant. Quod ſi bona fides ceſſat, poſſunt procurare, vt ab Eccleſia, cuius ſunt talia bona, ſibi fiat remiſſio, vt ex *Vaſquez* innuit *Sanchez.* (71) Quod ſi vtrumque iſtorum ceſſet, & taliter poſſidentes bona Eccleſiæ malè parta nolint reſtituere ſibi ipſis propriam perditionem imputent: nec ob id debent Chriſtiani Doctores falſam doctrinam tradere, ſe ipſos, & alios etiam perdendo (nàm talis doctrina quibuſdam hominibus plauſibilis coràm Deo non probatur) dum dicunt eos ad reſtitutionem non teneri; quià, vt fert iuris effatum (72). *Vtilius ſcandalum naſci permittitur, quàm veritas relinquatur.*

232 Quartum fundamentum eſt, quod renunciatio nec extenſionem ad futura admittit, nec aliâ causâ, quam primordiali ſubſiſtit. (73) Renunciatio autem, quæ fit de bonis paternis &c. inſtante tempore Profeſſionis fit huius intuitu, rebus ſic inſtantibus, ac in eodem ſtatu permanentibus; proindè conditionalis eſt nempè perdurante eo, qui renunciat in ſtatu Regulari; & ſub tali tacita conditione omnis diſpoſitio renunciationis concepta intelligitur. (74) Sequitur proindè renunciationem à Monacho in Epiſcopum electo reuocari poſſe tum ob cauſam deficientem; tum ob non implementum conditionis; tum ob defectum tacitæ iuhærentis clauſulæ, cum Religioſus factus Epiſcopus nec in Monaſterij Clauſtris, nec Monachus exiſtat, & proindè poſſit ad bonorum renunciatorum dominium iterùm reuerti.

233 Reſpondetur primò, quod renunciatio, quæ à Profeſſuris Religionem fit intrà bimeſtre ante Profeſſionem ipſam iuxtà diſpoſitionem *Tridentini* (75) eſſe quidem conditionalem, & in ſe imbibitam habere conditionem ſuſpenſiuam, ſi nempè valida Profeſſio ſequatur, ſic enim diſponit *Concilium*, dicens. *Ac non aliàs intelligatur effectum ſuum ſortiri, niſi ſequuta Profeſſione.* Sed conditione adimpleta per ſubſecutam Profeſſionem reſoluitur renunciatio ipſa in ſimplicem, & abſolutam, & eſt vt purus contractus irreuo-

(71) *Vaſq. 2. 2. diſp. 30. queſt. 1. punct. 8. col. 3. Sanch. moral. lib. 6. cap 2. num. 13. into.*

(72) *Cap. Qui ſcandalizauerit. extrà de Regul. iur.*

(73) *Arg. l. ſi aliſionem. C. de pact. cap. Cum inter. vbi Abb. notab 2. n. 8 de renunciat. Bart. in l. Qui Roma §. duo fratres ff. de verb oblig. Bart. in l. Qui Roma §. duo fratres ff. de verb oblig. l. quod Lafon. nu. 2. ff de condict.*

(74) *Arg. l. quod ſeruitus. vbi Iaſon. nu. 2. ff de condict. cau. dat l. continuus. §. cum quis ff. de verb. ob l. l. quæro §. inter locator ff locat*

(75) *Concil. Trident. ſeſſ. 25. de Regular. cap. 16.*

irreuocabilis inter viuos, vt argumento *Iuris* (76) reſoluit *Marius Cutellus*; habet enim ibi Textus. *Cum conditio ſemel extitit, perindè habetur, ac ſi in illo tempore, quo ſtipulatio interpoſita eſt, ſine conditione facta eſſet.* Talis igitur renunciatio ſeruatâ formâ præſcriptâ vel eſt iudicanda vt contractus inter viuos celebratus, vt pluribus reſoluunt *Fabius de Anna*, & *Molfeſius* (77) & hoc pacto eſt irreuocabilis, ſiquidem diſpoſitiones inter viuos ſunt irreuocabiles. (78) Vel eſt iudicanda vt donatio causâ mortis; morte autem per Profeſſionem ciuiliter ſecuta, donatio irreuocabilis eſt. Quod ſi dicatur donationem causâ mortis factam, morte ſecuta, mortuo verò donatore iterùm reuiuente reſcindi, cum mortuus reuiuens bona ſua recuperet; & hoc modo reuiuat Monachus per aſſumptionem ad Epiſcopatum, & ſic facta renunciatio non ampliùs ſubſiſtat. Reſpondetur, quod inter Doctores maxima controuerſia, & incertum proindè eſt, an mortuus reſuſcitatus bona ſua recuperet, vt videre eſt apud *Abbatem* (79) ac eius addentes. Reſpondetur pariter, negando inter mortuum reuiuentem, & Regularem Epiſcopum; nàm reuiuens iterùm recuperat vitam, quam amiſerat, & de verè mortuo fit verè viuens. Sed Regularis mortuus ciuiliter per Profeſſionem, translatus ad Epiſcopatum perdurat in eodem ſtatu mortui ciuiliter, nàm vt ſuprà abundè probatum eſt, manet adhuc Religioſus per obligationem ad tria Vota, per quam ciuiliter mundo mortuus eſt.

234 Reſpondetur ſecundò, quod renunciatio, quæ communiter fit imminente Profeſſione, eſt in illis Religionibus, quæ capaces ſunt ſucceſſionis in iure, & bonis profitentis; qui proindè renunciat iuri ſuccedendi in illis, ne Monaſterium, quod quo ad dominium eorum acquirendum, profitenti ſuccedit, ipſis poſſit potiri. Sed in Religione incapaci dominij talis renunciatio minimè fit, nàm hæc eſſentialiter includitur in Regula, ac Votis, quę profeſſurus eſt; ità vt quamuis talis renunciatio explicitè non fiat, fit tamen implicitè in actu ipſo profitendi Regulam, per quam eius Profeſſores omni dominio, ac iuri vtendi bonis temporalibus renunciant. Videamus autem, an actus profeſſionis, per quem importatur talis renunciatio, admittere poſſit conditionem, ità vt etiam conditionata euadere poſſit renunciatio; & liquidò apparet quod non; Siquidem Profeſſio Religioſa eſt actus legitimus, qui non recipit conditionem, neque diem (80) & in forma profeſſionis Minorum habetur: *Voueo, & promitto obſeruare toto tempore vitæ meæ Regulam Fratrum Minorum viuendo in obedientia ſinè proprio &c.* & hic manifeſtè apparet, quod nulla apponitur conditio, nec tempus; vndè eam profitens tenetur ſeruare Paupertatem *toto tempore vitæ ſuæ*, porrò eâdem vitâ durat etiam factus Epiſcopus, vita enim hic intellecta eſt vita naturalis, cui cum non moriatur in Epiſcopatu, eadem Paupertatis obligatio perdurat, per quam renunciatio bonis temporalibus inducitur. Sequitur igitur ex his, quod in Religioſis quibuſuis renunciatio quæuis tum explicita, tum implicita reuocari nequit, nec ad bona quomodolibet renunciata haberi regreſſus.

235 Quintum fundamentum eſt, quod reuerſus à captiuitate apud hoſtes iure poſtliminij bona ſua, etiam ab alijs occupata recuperat. (81) Pariter depor-

(76) *L. potior. §. videamus. ff qui potior. in pign. Cutel. tom. pr. de donat. tract. 1. diſc. 2. par. 3. à num. 117 ad 141.*

(77) *Fab de Anna conſ. 45. num. 25. Molfeſ. ad conſuetud. Neapol par. 3. tit. de ſucceſſ. ex teſtam quæſt. 8 per tot. & par. 4. tit. de renunc. quæſt. 10. num. 24.*

(78) *Arg. text. in l. final. C. de reuoc. donat. l. cum profitearis. C. eo. tit*

(79) *Abb. in cap. Fraternitatis. num. 22. de frigid. & malef.*

(80) *Cap. Actus 50. de Reg iur in 6. l. Actus legit ff. eo. tit.*

(81) *L. 5 ff. de capt & poſtlim. reuerſ §. ſi ab hoſtibus Inſtit. qui mod. ius patr. poteſt.*

deportatus reſtitutus à Principe priſtinum idem ſtatum recuperat. (82) A pari igitur Monachus per Epiſcopatum factus *liber à iugo Regulæ* (83) bona ſua patrimonialia, & priſtinum ſtatum recuperabit.

236 Reſpondetur negando paritatem inter captiuum, ac Monachum, deportatum, ac Religioſum. Ratio eſt, quià captiuus ſeruitutem ſubijt inuitus, & per violentiam hoſtium, nec vnquam deſeruit voluntatem poſſidendi bona ſua, quæ ſi de facto tranſierunt in poſſeſſionem aliorum, illorum dominium de iure apud eum manſit, non enim per captiuitatem eo ſpoliatus eſt. Et ideò in vim talis iuris priſtinam poſſeſſionem eorum actualiter recuperat, dum in patriam reuertitur. Sed Monachus factus Epiſcopus liberè ſe ſubiecit iugo Regulæ, & iuri, quod habuit in bonis, voluntariè renunciauit aut explicitè, aut implicitè per Profeſſionem; & ideò ad illa non poteſt habere regreſſum. Negatur pariter comparatio depottati ad Religioſum; nàm deportatus contrà propriam voluntatem longè à Patria abductus eſt, & voluntatem repatriandi ſemper conſeruauit; vndè ſi reſtituatur à Principe per abſolutionem à pœna, reuertitur ad ſtatum, in quo priùs fuit. Non ſic eſt de Religioſo Epiſcopo, qui volens exul à Mundo factus eſt, & bonis Mundi per Votum Paupertatis renunciauit, & non tantùm bonis à ſe anteà poſſeſſis, aut quibus poſſidere in tempore potuiſſet, ſed etiam ſpei, ac deſiderio poſſidendi; quandoquidem *quidditas Paupertatis*, quam vouent Religioſi, vt præclarè docet *Marchantius* (84) eſt, *vt Religioſus non tantùm abdicet à ſe dominium, vel ius in bona, quæ actu poſſidet, ſed etiam omnem ſpem, & affectum iuris cuiuis in omnia quocunque tempore, quouis modo acquireri poſſet, vel ei obuenire.* Pariter deportatus per decretum Principis reſtituitur ſtatui, in quo anteà fuit antè deportationem. Papa tamen creando Regularem in Epiſcopum non auſert ab eo ſtatum, ac obligationem Religioſi, nec cum eo in Voto Paupertatis diſpenſat, vt ſuprà probatum eſt: proindè argumenti conſequentia non tenet.

237 Sextum fundamentum eſt, quod quamuis admittatur Epiſcopum Regularem adhuc eſſe in ſtatu Religioſo, non tamen ſequitur, quod non poſſit habere dominium rerum ſibi ex patrimonio, aut aliundè obuenientium; quià ad conſtituendum verum, ac proprium Religioſum non requiritur Paupertas, quæ excludat dominium rerum, ſed ea videtur ſufficere, quæ excludat vſum rerum ſuperfluum vitæ, prout ex *Suarez* docet *Pellizzarius* (85) quod aſtruitur ex Bulla *Aſcendente Domino &c. Gregorij XIII.* & Bulla *Dum indefeſſa &c. B. Pij V.* in quibus Scholares formati Societatis Ieſu dicuntur conſtituti per eorum Vota ſimplicia in vero, ac proprio ſtatu Religioſorum Mendicantium. (86) Attento quod datur gradus Religioſæ Paupertatis, quo quis non eſt incapax dominij, neque ex vi Voti tenetur ſtatim illud à ſe abdicare, ſed ſolùm tenetur nulla re vt propria vti, ſed tantùm cum dependentia à voluntate Superioris; quod Votum emittunt Scholares prædicti. (87) Abdicatio enim dominij rerum quoad vſum moraliter neceſſaria eſt ad ſtatum perfectionis, non autem abdicatio dominij quoad poſſeſſionem. (88) Undè dicitur, quod ſolemnitas Voti Religioſæ Paupertatis, vt nempè per illud Religioſus amittat dominium ſuorum bonorum, & illud transferat in Monaſterium, intro-

ducta

(82) *L. final. §. vltim. C. de ſent. paſſ. §. Cum autem in fin. Inſtit. qui mod. ius patr. poteſt.*

(83) *Text. in cap. Statutum* [illegible]

(84) *Marchant. Tribun. Sacram. tom. 2. par. 2. tract. 2. tit. 3. quæſt. 1. concl. 2. v. dixi alludit. fol. 1251. col. 1.*

(85) *Suar. de Relig. tom. 3. lib. 8. cap. 7. num. 10. Pellizzar. manual. Regul. tom. 1. tract. 4. cap. 2. ſect. 1. num. 7.*

(86) *Pellizzar. loc. cit. num. 5.*

(87) *Pellizzar. loc. cit. num. 2.*

(88) *Pellizzar. loc. cit. num. 8.*

ducta eſt vniuerſaliter à temporibus Iuſtiniani Imperatoris, qui de hoc legem ſanxit (89) vt ex *Suarez loco citato num.* 28. recitat idem *Pellizzarius* (90) ſequitur igitur ex his, quod Regularis aſſumptus ad Epiſcopatum maneat quidem in ſtatu Religioſo, eſſe tamen capacem dominij, & recuperare ius ſuccedendi parentibus, & agnatis, vt alibi (91) idem docet.

238 Verùm allata aſſertio contrà Euangelicum Textum clarum; contrà apertam Doctrinam Canonicam; contrà; conſuetudinem practicatam ab initio naſcentis Eccleſiæ; contrà communem Doctorum ſenſum; & tandem contrà euidentem rationem pugnat.

239 Aſſertio prima, quod ad conſtituendum hominem in vero ſtatu Religioſo ſufficit tantùm Paupertas, quæ excludat non dominium, ſed vſum ſolummodò rerum vitæ ſuperfluarum aduerſatur primò Euangelico Textui. Suppono enim, prout diximus ſuprà *num.* 209. quod Religioſi ſtatus *fundamentum aliud* iuxtà Apoſtolum (92) *nemo poteſt ponere præter id, quod poſitum eſt, quod eſt Chriſtus Ieſus*, qui exemplo, & verbo illud ſtatuit. Exemplo quidem, quià nihil proprij ipſe poſſedit dicente eo (93) *Filius hominis non habet, vbi caput reclinet*; verbo autem, dùm ait (94) *Qui non renunciat omnibus, quæ poſſidet, non poteſt meus eſſe diſcipulus*; renunciatio igitur poſſeſſionis, ac dominij eſt de quidditate diſcipulatus Chriſti, nempè Religioſi ſtatus, de quo ibidem loquitur Chriſtus, docendo Caſtitatem, Obedientiam, & Paupertatem verſ. 26. 27. & 33. quæ ſtatum Religioſum verum, ac proprium conſtituunt. Aduerſatur ſecundò aperto *Textus Canonico* (95) dicenti, quod *Abdicatio proprietatis, ſicut & cuſtodia Caſtitatis adeò adnexa eſt Regula Monachali, vt contrà eam nec etiam Summus Pontifex poſſit licentiam indulgere*. Aduerſatur tertiò conſuetudini introductæ ab initio naſcentis Eccleſiæ, nàm Fideles, qui Apoſtolis adhæſerunt, eorum vitam imitantes, *Poſſeſſiones, & ſubſtantias vendebant* (96) *& vendentes afferebant pretia eorum, quæ vendebant, & ponebant antè pedes Apoſtolorum* (97) *nec quiſquam eorum, quæ poſſidebant, aliquid ſuum eſſe dicebant, ſed erant illis omnia communia* (98) nàm omnium rerum proprietatem abiecerant exemplo Apoſtolorum, qui Magiſtro ſuo dixerunt *Ecce nos reliquimus omnia*. (99) Aduerſatur quartò communi ſenſui Doctorum Eccleſiæ, qui omnes docent Apoſtolos omnia dimiſiſſe ad exemplum Chriſti, & nullius rei dominium, proprietatem, aut deſiderium habendi vt proprium retinuiſſe, vt ſcribit *D. Gregorius Magnus*. (100) Aduerſatur tandem rationi naturali; ſiquidem dicendus ne eſſet pauper, aut paupertatem ſeruare auarus, qui arcam aureis refertam haberet per hoc, quod ipſe frugali victu, ac vilibus indumentis vtatur, vt plerumque eſt mos talium, qui diuitias quaquauerſum geſtiunt comparare? Profectò ridicula diceretur talis Paupertas. Non ergò Paupertas Religioſa conſiſtit in abdicatione rerum ſuperfluarum, ac vſu paupere, ſed in abdicatione proprietatis tum quo ad dominium, tum quo ad ius vtendi.

240 Aſſertio ſecunda, quod nempè Scholares formati Societatis Ieſu ſint verè, & propriè Religioſi, licèt bonorum ſuorum dominium adhuc retineant, diſtingui debet, puta vel quo ad priuilegia ſori, & Canonis &c. vel

(89) *L. nunc autem C. de Epiſc. & Cler.*
(90) *Pellizzar. loc. cit. num.* 9
(91) *Pellizzar. loc. cit. ſect.* 5. *ſub ſect.* 2. *num.* 368. *verſ. Verum autem.*
(92) *I. Corinth. cap.* 3. *v.* 11.
(93) *Luc. cap.* 9. *v.* 58.
(94) *Luc. cap.* 14. *v.* 33.
(95) *Text. in cap. Cum ad Monaſterium in fin. de ſtat. Mon.*

(96) *Act. cap.* 2. *v.* 45.
(97) *Act. cap.* 4. *v.* 34. & 35.
(98) *Act. cap.* 4. *v.* 32.
(99) *Matth. cap.* 19. *v.* 27.
(100) *D. Gregor. tom.* 5. *in Euang.*

quoad ſtatum Religioſi. Quoad primum concedimus eſſe propriè, & verè Religioſos, ac gaudere priuilegijs omnibus, quibus gaudent Religioſi, & in hoc ſenſu citatæ Conſtitutiones ſunt accipiendæ. Siquidem tales Scholares adhuc Nouitij ſunt in Ordine ad Profeſſionem ſolemnem; Nouitij autem priuilegio Religioſorum fruuntur (1) & iuxtà *Innocentium*, ac *Abbatem*, vt notatur in ſumma citati capitis (2) vocantur Religioſi verè, ac propriè, ſed tamen tales ſunt initiatiuè tantùm, non verò ſtabiliter, & permanenter. Status autem verè, ac propriè Religioſi importat immobilitatem, & immutabilitatem propoſiti Voto perpetuo firmati, prout in communi docet *Marchantius* (3) & de tali ſtatu non loquuntur Bullæ citatæ. Concluditur per hoc, quod inepta eſt conſequentia, quæ ex aduerſo deducitur ad intentum, nempè quod Religioſus ſtatus compatitur dominium propriorum bonorum per hoc, quod tales Scholares, qui ſunt verè Religioſi, dominium in tali ſtatu retinent, nàm à Religioſis initiatiuè tantùm ad Religioſos perfectè, & permanenter nequit concludere illatio.

241 Dicimus etiam aliter ad auctoritatem citatarum extrauagantium diſtinguendo; aliud enim eſt ſtatus Religioſus in Religione per Eccleſiam approbata, & ab homine inſtituta, in qua modificata ſunt tria Vota circà conſilia Euangelica, quæ Religio eſt de iure merè poſitiuo, ac humano, prout diximus ſuprà *num.* 211. aliud eſt ſtatus Religioſus iuſtitutus à Chriſto Domino, in quo tria Vota illa ſimpliciter, abſolutè, & ſinè vlla prorsùs moderatione profitentur, qui ſtatus eſt de iure Diuino. Citatæ Bullæ loquuntur in primo ſenſu; & ſic verum eſt dictos Scholares eſſe verè, ac propriè Religioſos Religionis particularis ab Eccleſia inſtitutæ; non autem ſunt illius ſtatus, qui à Chriſto Domino inſtitutus eſt, in quo (vltrà cætera) abdicatio dominij temporalium totalis importatur. Arguere autem ab vno ad alium ſtatum, conſequentia non tenet.

242 Aſſertio tertia, quod ſcilicet datur gradus Religioſæ Paupertatis, in quo non abdicatur dominium rerum, ſed tantùm vſus proprietarius, & independens à voluntate Superioris, verificari poteſt de gradu Paupertatis in Religione ab homine inuenta, & per Eccleſiam approbata cum modificatione conſiliorum Euangelicorum; non autem de Paupertate veri ſtatus Religioſi à Chriſto inſtituti, in quo, vt toties dictum eſt, abdicatur totaliter dominium, ac ius vſusfructus cuiuſuis rei temporalis retento ſolo vſu facti. Sed an cum tali gradu Paupertatis poſſit quis dici pauper, iudicent Viri docti. Profectò iuxtà Apoſtolum (4) *Quanto tempore heres paruulus eſt, nihil differt à ſeruo, cum ſit dominus omnium, ſed ſub tutoribus, & actoribus eſt*. Sequitur igitur, quod quamuis vſus rei, cuius quis habet dominium, pendeat ab alterius voluntate, non tamen ſequitur per hoc, quod vllo modo pauper appellari, nec eſſe poſſit ille, qui tale dominium habet. Ditiſſimus poteſt eſſe pupillus, qui propriè hæreditatis habeat tùm dominium, tùm poſſeſſionem; Sequetur ne ergo, quod poſſit dici pauper per hoc, quod iuxtà *Leges* (5) de rebus ſuis diſponere non poteſt, niſi depèdenter ab auctoritate Tutoris? Nec ergo quis verè pauper dici poterit, ſi copioſæ ſubſtantiæ dominium retinet ex hoc ſolo, quod rebus ſuis vti non poſſit, niſi dependenter à voluntate Superioris.

243 Certè

(1) *Text. in cap. Religioſo §. Quamuis de ſent. Excom. in 6.*
(2) *Innoc. & Abb. in cap. Si tamen extrà de Regular. Gloſſ. in d. cap. Religioſo v. ſecunda reprobat.*
(3) *Marchant. tom. 3. par. 2. tract. 4. tit. vnic. quaſt. 1. v. dixit Hatuiſet 1341.*
(4) *Galat. cap. 4. v. 1.*
(5) *L. 1. §. Et ideò ff. de Minor. Inſtit. de Auctor. tut. tot. tit.*

243 Certè talis dependentia à voluntate Superioris in vtendo rebus ſuis non ad Votum Paupertatis ſpectat, ſed verè, ac realiter ad Votum Obedientiæ. Præclara quidem doctrina eſt, quam ex Tractatu de decem Plagis Fratrum Minorum. B. Gilberti Nicolai tradit *Marchantius.* (6) Ait enim, quod alia ſunt, quæ ſpectant ad quidditatem Voti Religioſæ Paupertatis; alia ſunt, quæ accidentaliter ad eam reducuntur, ſed propriè ſunt actus aliarum virtutum. Ad quidditatem Paupertatis ſpectat abdicatio dominij, poſſeſſionis, proprietatis, ac iuris vtendi re temporali tanquam ſua. Ad eam autem reductiuè ſe habent, ac accidentaliter, frugalitas, ac vilitas in cibo, potu, indumentis &c. ſufficientia, ac contentatio, per quam exceſſiua abundantia, numeroſitas rerum, ac ſuperfluitas in ædificijs, ſupellectili &c. compeſcitur, & tales virtutes ſpectant quidditatiuè ad temperantiam, ſicut & humilitas, quæ arctat faſtum, ſuperbiam, ac pretioſitatem rerum. Moderata pariter, ac iuſta diſpenſatio bonorum, quorum pauper eſt adminiſtrator purus, pertinet ad virtutem fidelitatis, ac iuſtitiæ, & ſic de alijs ratiocinandum eſt. Quod ergo aliquis ſuarum rerum dominium retineat, illis tamen minimè vtatur, niſi dependenter à voluntate Superioris, hoc nullo modo quidditatiuè ſpectat ad Votum Religioſę Paupertatis; ſed talis dependentia eſt actus virtutis Obedientię, per quam homo propriam voluntatem alterius imperio ſubijcit; ſicut pariter actus continentiæ non eſſet, ſed actus Obedientię, ſi quis ad propriam Uxorem ex condicto, cum ea non accederet, niſi de conſenſu Confeſſarij, cui obedientiam promiſiſſet. Sequitur igitur, quod ex vſu rerum (quarum dominium quis ſeruat) dependente à voluntate Superioris non poſſit duci argumentum inferens gradum Religioſæ Paupertatis.

244 Aſſertio quarta (quod nempè abdicatio dominij rerum quo ad vſum moraliter neceſſaria ſit ad ſtatum perfectionis, non autem abdicatio dominij quo ad poſſeſſionem) inter ſe pugnantia continet. Siquidem, vt ſuprà dictum eſt, perfectio hominis Chriſtiani conſiſtit in obſeruantia trium conſiliorum Euangelicorum, aut ſpecialiter Paupertatis, dicente Chriſto. (7) *Si vis perfectus eſſe, vade, vende omnia, quæ habes, & da pauperibus.* Porrò Paupertas, vt aliàs diximus, importat primò, & principaliter abdicationem proprietatis, ac dominij rerum; Secundariò autem importat priuationem iuris vtendi, ſiuè vſufructu rerum earundem, non excluſo tamen vſu facti, qui eſt ad ſuſtentationem vitæ neceſſarius. Quomodò ergo ſtare poteſt, quod abdicatio iuris vtendi, quod minùs eſt, ſpectet ad perfectionem, non autem abdicatio dominij, ac proprietatis, quod maius eſt? Quod ſi intelligatur, quod ad perfectionem pertineat abdicatio dominij quo ad vſum facti, puta, quod aliquis habeat quidem dominium rei, hoc autem minimè vtatur niſi ad alterius voluntatem; non autem abdicatio dominij, ac proprietatis; adhuc ſequitur maior contradictio. Ratio eſt, quia vti re non pro libito, ſed tantùm ad voluntatem alterius ſpectat ad obedientiam, quæ eſt vnum ex tribus conſilijs Euangelicis, & per quod homo voluntatem ſuam alterius præceptis alligat, quomodo igitur hoc erit neceſſarium ad perfectionem, & talis non erit abdicatio dominij, ac proprietatis, vt ſeruetur Euangelica Paupertas, quæ eſt vnum, & forte principalius ex tribus conſilijs, à quibus Chriſtiana perfectio integratur?

245 Aſſertio quinta, (nempè quod ſolemnitas Voti Religioſæ Paupertatis, vt nempè per illud Religioſus amittat dominium ſuorum bonorum, & illud transferat in Monaſterium, intro-

(6) *Marchant. tom. 3. par. 2. tract. 2. tit. 3. quæſt. 7. Appendic. notab.*

(7) *Matth. cap. 19.*

troducta ſit vniuerſaliter à temporibus Iuſtiniani Imperatoris) eſt pariter falſa. Ratio eſt, quià, vt habetur ex Actis Apoſtolorum (8) omnes Fideles vendebant res ſuas, & ad pedes Apoſtolorum deferebant, & quia abdicabant bonorum ſuorum proprietatem *nullus eorum, quæ poſſidebat, aliquid ſuum eſſe dicebat, ſed erant illis omnia communia*. Creſcente poſtmodum Fidelium numero, cum talis vita difficulter poſſet ab omnibus ſeruari, ad ſolos Monachos redacta eſt; vt proindè Monachalis, ſeù Regularis ſtatus (ex eo quod profiteatur vitam primitiuæ Eccleſiæ) dicatur à *Concilio Meldenſi* (9) & à Sanctis Patribus *à Deo inſtitutus, ab Apoſtolis fundatus, & à Sanctiſſimis Patribus excultus*; ità vt optimè probat *Franciſcus Bmarus* (10) Regulares Ordines non fuiſſe à Sanctis Baſilio, Auguſtino, Benedicto, ac S. P. Franciſco tanquam quid de nouo inſtitutos, ſed quos Apoſtoli fundauerant reſtitutos.

246 Ex hoc igitur conuincitur Monachos omnes, qui longè præceſſerunt tempora Juſtiniani bona ſua contuliſſe ad vtilitatem communem Monaſteriorum abdicata illorum proprietate, ſiquidem hoc conſuetum iam erat ex Apoſtolica traditione, ac exemplo in Eccleſia primitiua, cuius mores, ac diſciplinam Monachi profitebantur. Cum autem illi longo interuallo fuerint in Chriſtiana Republica antè ætatem Juſtiniani Imperatoris ineptum eſt dicere, quod abdicatio temporalium in Monachis, & illorum dominij translatio ad Monaſterium inceperit tempore Juſtiniani, qui de hoc legem ſanxit; attento maximè, quod à Laico Principe leges emanatæ afficere nequibant Deo mancipatos, vt ſunt Monachi.

247 Septimum, & vltimum fundamentum eſt, quod communiter omnes Epiſcopi à Regularibus aſſumpti ſe tenent à Papa diſpenſatos, & ſe gerunt tanquam veros dominos fructuum menſæ Epiſcopalis, de quibus liberè diſponunt, & hoc ſciente, & tolerante Papa: & proindè cenſetur per conſuetudinem introductam derogatum eſſe cuilibet contrariæ diſpoſitioni.

248 Reſpondetur primò, quod nulla conſuetudo contrà ius Diuinum tenet (11) obſeruatio autem Votorum Religionis ſolemnium eſt de iure Diuino: vndè ſequitur, quod contrà eam nulla vnquam induci queat conſuetudo, quæ potiùs vocanda eſt corruptela, aut abuſus.

249 Reſpondetur ſecundò negando aſſumptum; ſiquidem quamuis aliquis Epiſcopus eſſe poſſit, *qui quærat quæ ſua ſunt, non quæ Ieſu Chriſti*, & qui medijs quandoque indirectis Epiſcopatum inuaſerit non *vocatus à Deo tanquam Aaron*, ſed malis artibus ad regimen Ouilis Chriſti intruſus; & qui in Epiſcopatu ſuperbiens ſe gerat tanquàm dominum, & pro libito Eccleſiaſticos redditus impendat aut in luxu, aut in pompa, aut in ditandis propinquis: tamen non ſic faciunt alij, qui reluctantes, ad Eccleſias vocati ſunt, & de gradu Epiſcopali non ſuperbientes, conſiderauerunt ſe non eſſe bonorum Eccleſiæ proprietarios, ſed adminiſtros, nec poſſe de ijs, niſi prudenter, & rationabiliter diſponere pro ornatu, & fabrica Eccleſiæ, ac pauperum ſuſtentatione &c. Sequitur ex his, quod non vera eſt conſuetudo, quæ ſupponitur; quamuis enim multi eſſent, qui taliter viuerent, ab his non poſſet

(8) *Act. cap. 4. verſ 35.*
(9) *Concil. Meldon. ca 9.*
D. Baſil. conſtit. Monaſt. cap. 19.
D. Auguſt. in pſalm. 132.
Jo: Chriſoſt. de vit. Monaſt. lib. 3.
Caſsian collat. 18. cap. 5.
Gregor de Valent D. Thom. D. Bernard. D. Hieron. Euſeb & alij apud A S. Vbaldo quodlib. 2. dub. 4. num 30.
(10) *Franciſc Bmar. de veter Monach. lib. 2. cap. 4. nu. 8. & in comment. ad Epiſt.*
Marc. Maxim. num. 37.
A S. Vbald. loc. cit. num. 31.

(11) *Text. in cap. final. de conſuet.*
Abb. in cap. Tua nobis num. 8. de decim.

poſſet induci legitima conſuetudo, tùm quià eſt contrà ius Diuinum, vt dicebam; tùm quià refragatur ſibi aliorum vita, quæ diuinæ legi, ac Sacris Canonibus eſt conformis.

250 Reſpondetur tertiò, quod, vt ſuprà diximus, Papa in promotione perſonæ Regularis ad Epiſcopatum nullo modo eam transfert à ſtatu Religioſi, neque diſpenſat in Voto ſolemni Paupertatis, tùm quià Papa non poteſt diſpenſare in ijs, quæ ſunt iuris Diuini (12) tùm quià translatus de vno ad alium Ordinem ex diſpenſatione Papæ, ſicut non diſpenſatur in Votis ſolemnibus (quià hæc omnibus Ordinibus Regularibus ſunt communia) ità neque diſpenſatur in alijs Votis, vt de Voto non ambiendi Prælaturas nec intrà, nec extrà Religionem (quod in aliquibus Ordinibus Regularibus practicatur) poſt *Paſſerinum* dat *Euſtachius à S. Vbaldo* (13) qui affert ad hoc declarationem *Vrbani VIII.* Decretum Sac. Congregationis, ac multos Doctores. (14) Et optima ad hoc eſt ratio, quam adducit *Theſaurus* (15) quod nempè omnia Vota cenſeantur principaliter ob cultum Dei, & abſolutè emiſſa, alias autem eorum cauſas ſecundarias eſſe impulſiuas, ſiuè extrinſecas, vt bonum, ſeù quies Religionis &c. prout à iure (16) deducitur. Hinc eſt, quod quamuis per tranſitum ab vna ad aliam Religionem mutetur cauſa impulſiua, ſiuè ſecundaria alicuius Voti in priori Religione emiſſi, non tamen mutatur cauſa primaria, ac eſſentialis, puta cultus, & honor Dei; & proindè per mutationem Religionis non ceſſat obligatio prioris Voti compatibilis cum poſteriori Inſtituto.

251 Ex dictis igitur infertur, quod ſi in tranſitu ad Religionem etiam laxiorem, & quæ non obligat ad tantam perfectionem, Papa non diſpenſat in Votis tùm ſolemnibus, tùm non emiſſis in priori Religione, hoc idem dicendum eſt de translatione Regularis ad Epiſcopatum, qui dùm obligat ad gradum perfectionis acquiſitæ, nullo modo relaxata ſupponit Vota ſolemnia in Religione emiſſa, cum hæc tendant ad conſeruationem perfectionis, quæ in Epiſcopo ſupponitur acquiſita. Et ideò, vt ab initio diximus, Regularis factus Epiſcopus adhuc manet in ſuo ſtatu Religioſo permanentibus eius Votis ſolemnibus; & hoc confirmat praxis vniuerſalis talium Epiſcoporum, qui in ſuis litteris patentibus, dimiſſorialibus, encyclicis, ſeù edictalibus ſemper apponunt titulum Religioſi, dicendò *Frater N. Epiſcopus &c.* per quem vniuerſalem morem inconcuſſè ſtabiliter confirmatur noſtra concluſio principalis. Ità &c. ſaluo &c.

(12) *Abb. in cap. à nobis 24. num. 4. de decim.*
(13) *Paſſerin. de ſtat. homin. quæſt. 185. art. 8. num. 867. tom. 1. & tom. 3. quæſt. 189. art. 8. num. 160. Euſtach. à S. Vbald. quolibet. 18. dub. 17. 1171. & ſeqq.*
(14) *Vrb. VIII. Conſt. cum ſicut. 28. Maij 1625. Sac. Cong. Epiſc. & Regul. 16. Decembr. 1639. Laura. Theſaur. Caramuel. Lezan. Pellizzar. Paſſerin. apud à S. Vbald. loc. cit. num. 1172.*
(15) *Theſaur. de pæn. Eccleſ. par. 2. verſ. Religioſus cap. 4. num. 13.*
(16) *Arg. cap. Ex parte. il 2. de conuerſ. coniug. cap. Magna de Vot.*

QVÆSTIO

QVÆSTIO VLTIMA.

In quo Sepulcro ſepeliendus ſit Eiectus, ſi extrà Clauſtra decedat.

SVMMARIVM.

252 *Eiectus eſt ſui iuris in electione Sepulcri.*
Si nullum Sepulcrum eligit, in Parochiali Eccleſia debet tumulari.

252 RESpondeo, quòd, cùm Eiectus ſit ſui iuris in electione Sepulcri, eò quià iure illo non priuetur, debere ſepeliri in Sepulcro à ſe nominato, ità *Antonius à S. Spiritu* (17). Quòd, ſi nullâ factâ electione deceſſerit, ſepeliri debet in Eccleſia Parochiali, non autem in Regulari; ità ille cum *Pellizzario* (18). Ratio eſt, quià Eiectus ab Ordine ſub iuriſdictione Epiſcopi ſtatuitur eo modo, quo cæteri Clerici illi ſubduntur, ergo eorum inſtar in Eccleſia Parochiali tumulabitur. Et ità finis huius Operis ad Dei gloriam, Immaculatæ Virginis decus, & Seraphici Franciſci laudem, in quo quæcunque cenſuram pati poſſunt, ſint veluti non dicta, & omnia ibi contenta correctioni Sanctæ Matris Eccleſiæ humiliter ſubijcio, nec alter intellecta eſſe volo. Amen.

(17) *Ant. à S. Sp. direct. regul. tract. 4. diſp. 3. ſect. 12. num. 473.*

(18) *Pellizzar. tract. 8. cap. 8. num. 38.*

FINIS.

ERRATORVM CORRECTIO.

Prior numerus paginam, ſecundus columnam, tertius lineam ſignat.

In Vita Authoris lin. 28.			eruditiſſimè	lege eruditiſſimi
In Epiſtola ad Lectorem			deprompti	deprompſi
Pag. 5.	col. 1.	lin. 16.	vagabundi	vagandi
6.	1.	17.	iubeantur	iubeatur
8.	1.	32.	innouanda	innouandam
8.	2.	37.	obtinebunt	obtinebit
17.	1.	21.	detinere	detineri
17.	2.	30.	audiat	audiatur
22.	2.	44.	frugum	frugem
23.	2.	4.	inflingere	infligere
25.	1.	11.	& re	à re
25.	1.	14.	opum	apum
25.	2.	9.	deprendunt	depræhendunt
25.	2.	14.	damnificatum	ſit damnificatum
26.	2.	30.	licita eſt incorrigibilitas	licita eſt expulſio, eſt incorrigibilitas
34.	2.	37.	morale incontinuitatem	moralem continuitatem
38.	2.	42.	per quem	per quod
39.	1.	1.	vocandus	vocandum
40.	2.	19.	cenſetur	cenſentur
42.	1.	29.	præſumpta	præaſſumpta
42.	2.	4.	pariter	probatur
55.	1.	3.	conueniendo	à conueniendo
55.	2.	43.	Incorrigibilis	Incorrigibiles
56.	1.	1.	Delegato	Delegati
56.	2.	15.	qui	quæ
56.	2.	30.	quam	quin
60.	1.	31.	tranſmittere	tranſmitti
62.	2.	11.	poſſit	poſſet
66.	2.	18.	contrahentes	contrà trahentes
74.	1.	38.	deuenietur	deueniretur
88.	2.	32.	arripiet	arriperet
90.	2.	36.	Diffinitorium	Diffinitorum
92.	1.	7.	& non	& nos
92.	2.	10.	forma	formam
97.	1.	1.	Quætio	Quæſtio
105.	1.	24.	peccarent ſi	peccarent qui in ſacris, ſi
113.	1.	14.	promouere	promoueri
113.	1.	15.	eiectos	eiectus
114.	1.	16.	ob quod fuit	obquod quis fuit
114.	2.	34.	prohibito	prohibitio
115.	2.	7.	ſi habent	ſi eiecti habent
117.	1.	42.	exeant	exeat
118.	1.	47.	Votum obligat	Votum non obligat

Pag. 127.

Pag. 127. col. 1. lin.		42. ſubordinant	lege ſubordinanti
133.	2.	28. oppoſitio	expoſitio
136.	1.	17. Eiectum mores	Eiectum corrigere mores
137.	1.	33. enetur	tenetur
143.	1.	16. qui hanc	qui illam
144.	1.	19. curſitarent	curſitaret
151.	2.	23. ceſſari	ceſſare
152.	2.	7. teſto	tecto
154.	1.	17. Doctorum	Doctoratum
157.	1.	8. poſſunt	poteſt
158.	2.	22. ſtatu	ſtatuit
164.	2.	12. cupientet	cupientes
166.	2.	1. donation	donationi
171.	2.	39. decebat	decedat
174.	1.	3. immobilia	mobilia
177.	2.	20. quin	quià
178.	1.	23. ſat	ſtat
178.	2.	29. alienandum	alendum
184.	1.	39. profeſſionam	profeſſionem
200.	2.	21. profeſſione	perfectione.

Digitized by Google

0.5673971